

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Recenzenti:

PaedDr. JÁN BAUKO, PhD.
PhDr. MILAN MAJTÁN, DrSc.

HYDRONYMIA SLOVACIAE

JURAJ HLADKÝ – ANDREJ ZÁVODNÝ

HYDRONYMIA ŽITNÉHO OSTROVA

Trnavská univerzita v Trnave
Pedagogická fakulta
Trnava 2015

Monografia bola vydaná s podporou
Grantu Trnavskej univerzity v Trnave č. 9/TU/2014 v rámci projektu
Analýza hydronymie Žitného ostrova.

© doc. PhDr. Juraj Hladký, PhD., 2015
© PaedDr. Andrej Závodný, PhD., 2015

ISBN 978-80-8082-840-0

OBSAH

Úvod	7
Náčrt vývinu hydrografickej situácie na Žitnom ostrove	10
Historické etnické vzťahy v ojkonymii a hydronymii Žitného ostrova	38
Zásady spracovania hesiel	53
Názvy vodných tokov a kanálov	60
Názvy vodných plôch, močiarov a prameňov	250
Zusammenfassung	302
Skratky	304
Skratky obcí	305
Pramene, literatúra, literatúra podľa skratiek	308
Kartografické pramene	308
Pramene, literatúra	311
Mapa povodia Dudváhu	319

ÚVOD

Monografia Hydronymia Žitného ostrova vznikala počas plnenia grantovej úlohy s názvom Diachrónna a synchronna hydronymia Žitného ostrova (VEGA 1/0510/12) a bola vydaná s podporou Grantu Trnavskej univerzity v Trnave č. 9/TU/2014 v rámci projektu Analýza hydronymie Žitného ostrova. Monografia je výsledkom niekoľkoročného systematického výskumu, ktorého cieľom bolo získať čo najkomplexnejší inventár názvov vodných objektov na Žitnom ostrove od najstarších čias po súčasnosť a pokúsiť sa ho interpretovať. V práci sa nezaobráame len hydronymami, ale aj vlastnými menami z iných onymických tried, ktoré etymologicky či vecne, alebo motivačne súvisia s konkrétnymi hydronymami (najčastejšie sú to osadné a terénne názvy).

Monografia svojou metodikou nadväzuje na ostatné hydronomastické práce z územia Slovenska, avšak s tým rozdielom, že v tomto prípade sa komplexne nespracúva povodie jednej rieky, ale spracúvame v nej hydronomastický materiál z územia riečneho ostrova, vyčleneného riekami Dunaj, Malý Dunaj a Váh. Pre túto špecifickosť bolo potrebné spracovať hydronomastikon z územia Žitného ostrova samostatne a neskôr ho vhodne zaradiť do komplexnej monografie o hydronymii povodia Malého Dunaja (dolného Váhu), prípadne Dunaja.

Klasickou monografiou o historickej slovenskej hydronymii je publikácia *Vodopis starého Slovenska* (1932), v ktorej V. Šmilauer rekonštruoval najstaršiu hydronymickú lexiku z jednotlivých slovenských povodí podľa dokladov zo stredovekých listín. Za prvý pokus o systematický výskum a systematické spracovanie hydronomastického materiálu z jedného povodia možno pokladať až monografiu M. Majtána a K. Rymuta (*Hydronimia dorzecza Orawy*, 1985). Už predtým vznikala v Nemecku projekt jednotného a komplexného spracovania hydronymie celej Euró-

py s názvom *Hydronymia Europaea* (jeho históriu a princípy predstavuje P. Žigo v štúdiu *Hydronymia Slovenska a Hydronymia Europaea*; 1994), ktorý našiel svoju podobu aj v národnom projekte *Hydronymia Slovaciae*. Podľa metodických princíпов projektu *Hydronymia Slovaciae*, vychodiacej z metodiky *Hydronymia Europaea*, postupne vyšli monografie o hydronymii slovenskej časti povodia Slanej (Sičáková, 1996), Dunajca a Popradu (Rymut – Majtán, 1998), Ipla (Majtán – Žigo, 1999), Turca (Krško, 2003), Nitry (Hladký, 2004), Oravy (Majtán – Rymut, 2006; ide o nové vydanie spomínanej práce *Hydronimia dorzecza Orawy*, spracované podľa metodiky *Hydronymia Europaea*), Hrona (Krško, 2008), Dudváhu (Hladký, 2011), Kysuce (Krško – Velička, 2011), Váhu od povodia Rajčanky po prameň Váhu (Krško, 2011), slovenských prítokov Moravy (Závodný, 2012), slovenskej časti Hornádu (Goóťšová – Chomová – Krško, 2014) a severných (ľavostranných) prítokov Malého Dunaja (Beláková, 2014).

Komplexné spracovanie slovenskej hydronymie zo všetkých relevantných hľadísk (lexikálno-sémantická, štruktúrnotypologická, etymologická stránka hydroným a pod.) v jednotlivých povodiach podľa spoločných metodických kritérií na základe heuristického výskumu umožňuje vytvoriť rozsiahlu bázu porovnateľných dokladov z celého územia Slovenska, resp. aj Európy. V samotnej edícii *Hydronymia Europaea* zo slovenskej (resp. slovensko-polskej) hydronymie vyšla napr. monografia *Gewässernamen im Flußgebiet des Dunajec (Nazwy wodne dorzecza Dunajca)* od autorov K. Rymuta a M. Majtána (Stuttgart 1998). Osobitne by bolo v tomto prípade zaujímavé a dôležité spracovať historickú a súčasnú hydronymiu z maďarského územia, čo by mohlo priniesť podnetný materiál okrem iného aj o vývine etnických vzťahov napr. na území tzv. Veľkého a Malého Žitného ostrova v minulosti a o hydronymickej lexike, ktorá vstupovala do procesu onymizácie.

Korpus názvov, ktoré v práci uvádzame, istotne nie je uzavretý. Pri komplexnom spracúvaní súčasnej aj historickej hydronymie z povodia Malého Dunaja (dolného Váhu alebo Dunaja) bude vhodné doplniť a analyzovať doklady z kartotéky toponým v Jazykovednom ústave Ľ. Štúra SAV aspoň v takých prípadoch, keď môžeme hydronymá ale-

bo terénne názvy stotožniť s konkrétnymi objektmi na mape, príp. by sa žiadalo priamo v teréne verifikovať aj ďalšie názvy z kartotéky, vrátane etymologicky či vecne súvisiacich terénnych názvov, aby sa zachovala kontinuita doterajších výskumov.

V tejto súvislosti nám prichodí poďakovať sa za ochotu a užitočné konzultácie počas štúdia prameňov a zostavovania heslára vedúcemu Ústredného archívu geodézie a kartografie v Bratislave RNDr. Adriánovi Belákovi a takisto posudzovateľom publikácie PhDr. Milanovi Majtánovi, DrSc., a PaedDr. Jánovi Baukovi, PhD., osobitne za konzultácie o jazykovej interpretácii maďarských názvov.

NÁČRT VÝVINU HYDROGRAFICKEJ SITUÁCIE NA ŽITNOM OSTROVE

Žitný ostrov je najväčší riečny ostrov v Európe. Má elipsovitý tvar, je dlhý 84 km a jeho šírka sa pohybuje v rozmedzí od 15 do 30 kilometrov. Celková rozloha ostrova, vyčleneného zo severu Malým Dunajom, z juhu Dunajom a z východu Váhom (v minulosti sa tento úsek rieky Váh nazýval aj Vážsky Dunaj), je 1 885 m² (Pásztorová a i., 2013, s. 429 – 436). Územie ostrova má rovinatý ráz, čo spôsobilo postupné ukládanie nánosov štrku, piesku a povodňových kalov. Najvyššie položený bod ostrova sa nachádza pri Šamoríne, najnižšie položený bod pri Komárne, pričom výškový rozdiel medzi nimi nepresahuje 30 metrov (porov. Dušek, Velísková, 2014, s. 86).

Pomerne podrobnú a ucelenú predstavu o vývine hydrografickej situácie na Žitnom ostrove si môžeme urobiť osobitne na základe porovnávania máp prvého až tretieho vojenského mapovania (v slovníkovej časti tieto kartografické diela označujeme skratkou VM. I – III), a to už od druhej polovice 18. storočia. Na mapách prvého a druhého vojenského mapovania sú zakreslené aj staré, ale dnes už zaniknuté korytá, ktoré zasa umožňujú predpokladať a rekonštruovať ešte starší stav hydrografickej situácie pred 18. storočím. Hoci, pravda, nie v dlhom retrospektívnom horizonte, pretože územie Žitného ostrova bolo v porovnaní s ostatnými povodiami hydrograficky nestabilné. Uvádza to už V. Šmilauer v diele Vodopis starého Slovenska a potvrdzujú to napokon napr. aj novšie štúdie P. Pišúta (2006, 2007) či porovnania jednotlivých vojenských mapovaní, ale aj rôznych mladších kartografických diel až do obdobia 60. – 70. rokov 20. storočia.

Hydrografická situácia od stredoveku po prvé vojenské mapovanie¹

Na území medzi Dunajom a Malým Dunajom sa nachádzali v minulosti rozsiahle lesy, močiare, riečne ramená a veľké množstvo menších či väčších jazierok. V. Chaloupecký (1923, s. 67, 68) uvádza, že ešte v 13. storočí sa podľa dochovaných listín toto územie podobalo na jeden veľký, neprístupný močiar, ktorý bol popretkávaný hustou sieťou potokov, riečok, tóní a vodných zátok. Podľa neho pásma dunajských močiarov, široké 10 – 50 km, siahalo od Bratislavy po Komárno, čiže zaberalo takmer celý Žitný ostrov. Takúto charakteristiku územia potvrdzuje aj výpočet a lokalizácia vodných objektov v monografii T. Ortvoja (1882, s. 224 – 236), ktorý z historických listín prevažne z 13. storočia na území Žitného ostrova uvádza desiatky vodných názvov väčšinou malých jazierok a krátkych riečnych ramien (porov. Šmilauer, 1932, s. 8). Keďže koryto Malého Dunaja a Dunaja nebolo ustálené (rieka často menila svoje koryto približne na území od súčasného hlavného toku Dunaja po rameno Malého Dunaja), nemožno s určitosťou stotožniť všetky listinné doklady so súčasným Malým Dunajom, teda s jediným hlavným tokom, a ani niektoré doklady nemožno s istotou lokalizovať na územie súčasného Žitného ostrova. Ako ukázali ďalšie výskumy, V. Šmilauer (1932, s. 293) správne predpokladal, že na území Žitného ostrova sa v minulosti nenachádzalo jediné hlavné rameno, ale množstvo vedľajších ramien, ktoré, prirodzene, neboli pomenované jedným názvom, a mnohé názvy mali iba lokálnu onymickú platnosť a boli pomenované podľa územia (obce či lokality), cez ktoré tiekli.²

¹ Mnohé cenné informácie o hydrografickej situácii z obdobia pred vojenským mapovaním sme získali zo štúdie P. Pišúta *Changes in the Danube riverbed from Bratislava to Komárno in the period prior to its regulation for medium water* (1886 – 1896) z roku 2006.

² Z tohto dôvodu často uvádzame v slovníku vodných názvov niektoré historické názvy ramien a častí ramien, ktoré odzrkadľujú zložitú hydrografickú situáciu v stredoveku a so staršími objektmi ich už nemožno úplne spoľahlivo stotožniť (napr. *Humér, Belder, *Vaskapu a pod.), ako osobitné názvy v samostatných heslách a nie ako varianty iného vodného názvu, pomenovávajúceho vodný objekt, ktorý je v súčasnosti situovaný v časti koryta pôvodného ramena.

P. Pišút (2006) uvádza, že v 13. storočí koryto Malého Dunaja (*Čalova) v porovnaní so súčasným stavom výrazne zmenilo smer na juh pri Topoľníkoch. V týchto miestach jeho tok prechádzal rozsiahlymi močiarimi z najstarších paleomeandrov Dunaja. Malý Dunaj (vtedy *Čalov) neústil v tom čase do rieky Váh pri Kolárove, ale do Dunaja pri obci Čičov. V 13. – 14. storočí sa teda územie Žitného ostrova od súčasného výrazne líšilo a malo aj svoje alternatívne názvy podľa jednotlivých názvov významných stredovekých sídel, napr. v roku 1339 (na stredovekej mape A. Dulcertiho) sa ostrov nazýval podľa mesta Ráb (lat. Iaurinium, dnes Győr) *Insula Iaurien(sis)*, v roku 1367 (na mape M. Piziganiho) neskôr podľa mesta Šamorín *Insula Sanc(t)e Marie*. P. Pišút odmieta všeobecne prijímané hypotézy, že od dávnej minulosti až do modernej doby bolo hlavným korytom Dunaja súčasné koryto Malého Dunaja. Proti tejto hypotéze svedčia paralelne existujúce samostatné názvy v minulosti pre oba objekty (Dunaj a *Čalov, t. j. dnešný Malý Dunaj), no aj najnovšie poznatky o štruktúre povodia Dunaja (program DANREG) a morfolometrické parametre starších dunajských paleomeandrov (v blízkosti Vrakune, Mosta na Ostrove atď.). Z jeho hydrografickej mapovej rekonštrukcie Žitného ostrova vyplýva, že cezeň paralelne tieklo viacero ramien s dĺžkou niekoľko desiatok kilometrov.

Najsevernejším ramenom Malého Dunaja bola Čierna voda, ktorá sa pôvodne nazývala Plazov (porov. Beláková, 2014, s. 77). S Malým Dunajom sa spájala zľava niekde J od obce Čierna Voda. Južnejšie od Čiernej vody (Plazova) sprava sa odpájalo od Malého Dunaja pri Orechovej Potôni-Lúkach (miestna časť Orechovej Potône) rameno Belder, ktoré smerovalo na JV v koryte súčasného Klátovského ramena a opäť sa s Malým Dunajom sprava spájalo pri obci Topoľníky. Od tohto miesta sa stará južná trať Malého Dunaja pomenúvala až po jeho ústie do Dunaja názvom Miller (Millér; azda kvôli existencii vodných mlynov na jeho toku). Pri obci Vrakuňa sa sprava z Malého Dunaja odpájalo rameno Humér (1), ktoré najskôr smerovalo na JV, no pri Podunajských Biskupiciach sa stáčalo na SV a pri obci Vlky sa sprava opäť spájalo s Malým Dunajom. P. Pišút (2007, s. 78) predpokladá, že rameno Humér sa od koryta Malého Dunaja začalo odstavovať buď prirodzene (zmeny koryta

Malého Dunaja), alebo ľudskou činnosťou (možné prehradenie ramena pri Podunajských Biskupiciach, príp. zanesenie ramena v dôsledku vybudovania vodných mlynov) v 14. storočí (potvrďuje to aj listina z roku 1338, v ktorej sa Humér opisuje ako staré rameno – *antiquum meatum aquae Humero*, s. 88), no pri vyšších vodných stavoch bol ešte periodicky prietočný. V 15. – 17. storočí boli dva úseky ramena prerušené bočnou eróziou Malého Dunaja (s. 89).

Pokiaľ ide o opis koryta Dunaja južne od Bratislavy približne po Rusovce, podľa P. Pišúta písomné záznamy ukazujú, že Dunaj mal v tomto úseku podobný tvar ako neskôr v 18. a 19. storočí. V krátkych úsekoch tu meandrami utváral niekoľko pomerne stabilných riečnych ostrovov. V tejto oblasti sa z neho odpájali dve viac ako desaťkilometrové rovnobežné úzke bočné ramená – sprava sa pri Bratislave z neho odpájalo Kopčianske rameno (*Gerinn*), ktoré smerovalo cez územie dnešnej Petržalky a spájalo sa so súčasným Mošonským ramenom, a zľava zasa v koryte súčasného Biskupického ramena rameno *Starduna* (Vlčie hrdlo, maď. Farkas Torok), ktoré poháňalo lodné mlyny až do 19. storočia. Medzi Hamuliakovom a Šamorínom sa z Dunaja ako jeho ramená sprava odpájali *Korousduna* (*Starý Dunaj) a *Pranduna*. Jedno z týchto ramien je pravdepodobne totožné s korytom súčasného Mošonského ramena pri Čunove, kým druhé rameno pravdepodobne smerovalo na Z od maďarských obcí Püski, Mosondarnó a Zseli.

Od miestnej časti Šamorína Čilistov sa zľava z Dunaja odpájalo dlhé rameno *Čiliž, o čom svedčí aj prvý doklad o obci Čilistov z roku 1238 *Chilzteu, Chulstw* (VSO. III, 119), ktorý možno rekonštruovať ako *Csilistó. Od obce Čilistov tieklo na JV pri obciach Dobrohošť, Rohovce, Horný Bar, Bodíky, Baka, Gabčíkovo, Pataš, Baloň a Klúčovec a J od obcí Klúčovec a Čičov prostredníctvom západnej časti dnešného Čičovského ramena sa spájalo s Dunajom, resp. s jeho vtedajším ramenom. Spomedzi južných ramien Dunaja ide podľa P. Pišúta o najdlhšie a z geografického hľadiska aj najvýznamnejšie rameno (malo najmenej 50 km). Jeho výrazne kratším pozostatkom je podnes Čiližský potok, ktorý sa v súčasnosti odpája od kanála Gabčíkovo-Topolníky Z od mesta Gabčíkovo, tečie V smerom, od obce Pataš JV a J smerom až po obec Klúčovec a J od jej

západného okraja sa spája s Lyonským kanálom. Z dokladu z roku 1272 v podobe *Chelch ibi vocatur Agagus* (z maď. *agyagos* = hlinitý) vyplýva, že už v 13. storočí bolo koryto tohto ramena plytké, zanesené, no neskôr sa v jeho koryte nachádzalo ešte menej vody. V roku 1330 Čiliž podľa P. Pišúta tiekol v súčasnom hlavnom koryte Dunaja medzi Veľkými a Malými Bodíkmi. Vtedajšie hlavné koryto Dunaja bolo situované viac na JZ (na dnešnom maďarskom území).

Už v stredoveku sa na Žitnom ostrove začalo s tvorbou určitých protipovodňových opatrení, ktoré sa zamerali na hlavný tok rieky. Predpokladá sa dokonca, že už v 13. storočí sa začalo s výstavbou nesúvislých ojedinelých násypov popri jeho koryte (hrádzí, hatí; porov. napr. výklad pri názve Gátsky kanál). Pri dnešnom Gabčíkove už v roku 1274 existovala ochranná hrádza a ďalšie zmienky o hrádzach sú aj z okolia Veľkého Medera z roku 1339. Systematická výstavba ochranných hrádzí pri Dunaji začala v prvých desaťročiach 15. storočia (kol.; web 3). Napr. Žigmund Luxemburský roku 1426 nariadil, aby poddaní z regiónu bezplatne pomáhali na stavbe a udržiavaní ochranných hrádzí pri Šamoríne, podobný príkaz s povinnosťou poddaných odpracovať šesť dní v roku na opravách a budovaní hrádzí v roku 1569 vydal cisár Maximilián (Bohuš – Ružičková – Lehotská, 2011).

V 15. storočí došlo aj k vytvoreniu nového, asi 16 km dlhého úseku Malého Dunaja od Topolníkov po Kolárovo. Jeho rameno sa však podľa P. Pišúta po záplavách rozdvojilo a nové rameno sa spojilo s Dudváhom, ktorý tiekol o 6 km ďalej, no jeho koryto nemohlo uniesť nával vody z Malého Dunaja, a preto sa rozlial. Neskôr sa toto koryto predĺžilo až do Kolárova a pôvodné južné pokračovanie trate ramena Malého Dunaja (Miller) zostalo izolované, čo spôsobilo jeho transformáciu na systém izolovaných vodných útvarov (močiarov, jazier a relatívne samostatných koryt). Niektoré úseky tohto koryta boli v 19. storočí využité pri budovaní systému odvodňovacích kanálov (porov. heslovú časť). V súvislosti so zmenou koryta Malého Dunaja sa historický areál Vágköz (územie medzi Komárnom, Čičovom, Topolníkmi a Kolárovom) stal súčasťou rozšíreného Žitného ostrova, ktorý zahŕňal už aj strategicky významné Komárno (v tomto čase sa Žitný ostrov nazýval podľa Komárna ako *Insu-*

la Comaromiensis). P. Pišút uvádza, že táto zmena koryta Malého Dunaja mohla byť spôsobená aj úmyselným zásahom človeka, no s najväčšou pravdepodobnosťou išlo o dôsledok dynamickej krajnotvornej činnosti Dunaja.

Na Fabriciovej mape Moravy z roku 1569, na ktorej je Žitný ostrov pomenovaný nemeckým názvom Schütt, sú na mape okrem koryta Dunaja zakreslené ešte dve mohutné ramená, ktoré sa z neho odpájajú približne v miestach súčasného koryta Malého Dunaja. V tomto období sa výrazne zvýšil prietok v Malom Dunaji v Čalove a vyvrcholenie tohto prietoku je v druhej polovici 17. storočia zachytené aj na mapách Žitného ostrova. P. Pišút uvádza, že v dôsledku niektorej z povodní toho obdobia, možno v roku 1688, bol utvorený iný horný vstup do Malého Dunaja. Vznikol odtrhnutím, resp. náhlou zmenou priebehu prúdu, čo viedlo k utvoreniu nového kanála v päťkilometrovom úseku medzi obcami Prievoz a Komárov, ktorý bol pomenovaný ako *Wartling* (porov. VM. I). Toto nové rameno Malého Dunaja pretínalo už existujúce rameno *Starduna* (Vlčie hrdlo) a vtedy sa utvoril aj meander Malého Dunaja, ktorý obtekal Vračku a aj tá sa stala súčasťou Žitného ostrova. Vplyvom spomínaných prírodných a antropogénnych faktorov sa zjednodušili hlavné korytá tokov (mnohé meandre boli odrezané od hlavného toku a stali sa mŕtvymi ramenami) a voda sa na tomto území rovnomerne koncentrovala v niekoľkých ramenách. P. Pišút uvádza, že v roku 1798 bolo istému inžinierovi zadané nariadenie, aby posúdil možnosť prehradenia Klátovského ramena, no ten sa vyjadril, že tento uzáver už nie je potrebný, pretože pôvodný vstup ramena je už zanesený.

Postupne prešla ochrana pred povodňami do kompetencie žúp. Napr. v Bratislavskej župe sa najneskôr od roku 1616 volil *director aggerum*, ktorý mal na starosti dozor nad hrádzami a ich kontrolu vykonával župný inžinier. Práce museli byť vykonané ešte pred jesennými dažďami, od roku 1731 do Michala, t. j. do 29. septembra. Keďže región územne patrila do troch žúp (Bratislavská, Komárňanská, Rábska – predtým Győrska), práce sa neuskutočňovali koordinovane (web 3, Bohuš – Ružičková – Lehotská, 2011).

Prvé vojenské mapovanie (1782 – 1784)

Západná časť ostrova. Od konca 17. storočia sa podľa P. Pišúta prietok Malého Dunaja výrazne znížil pravdepodobne v dôsledku terénnych zmien v Bratislave a postupného posúvania jeho horného vstupu ďalej od mesta. Po roku 1751 sa stále viac prejavovala rozpornosť snáh o udržanie jeho splavnosti v protiklade s rozširujúcim sa mlynárstvom. Keďže aktivita hlavného toku Dunaja s jeho ramenami spôsobovala časté poškodzovanie hrádzí pozdĺž jeho koryta, podľa správy S. Mikovíniho, vtedajšieho krajinského inžiniera, v roku 1729 reálne hrozilo, že sa hlavný prúd Dunaja presunie do ramena tečúceho smerom z Vojky a zaplaví celú spodnú časť Žitného ostrova.

Na mape 1. vojenského mapovania od Bratislavy možno vidieť, že Rameno Malého Dunaja pomenované ako *Menšie novozámocké rameno (*Kleiner Neuhausler Arm*), neskôr *Mlynskonivské rameno (porov. VM. III), sa odpájalo v blízkosti Starého mosta, smerovalo na SV a niekde pri Prievoze sa spájalo s *Väčším novozámockým ramenom (*Grosszer Neuhausler Arm*), ktorého koryto približne zodpovedalo súčasnému korytu Malého Dunaja a jeho časť sa označovala ako *Wartling*. Od Vrakuňe rameno pokračovalo na SV a bolo pomenované ako *Neuhausler Arm* (*Novozámocké rameno), od Horných Janíkov ako *Donau Arm* (*Ramenno Dunaja). Na mape je J od Hrubého Šúra zakreslené Rameno Malého Dunaja (1), ktorého koryto takmer zodpovedá súčasnému stavu, a spolu s korytom Malého Dunaja utváralo pomerne veľký riečny ostrov. Oveľa väčší riečny ostrov však s korytom Malého Dunaja utváralo medzi obcou Jelka a miestnou časťou Horná Potôň-Lúky bočné rameno *Mŕtvy Dunaj (4). Od tohto riečneho ostrova sa Malý Dunaj označuje ako *Veľké dunajské rameno (**Grosser Arm der Donau*). Malý Dunaj, v týchto miestach označený ako *Novozámocké rameno (*Neuhausler Arm*), s Klátovským ramenom, ktoré sa z neho sprava odpájalo a pri Jahodnej sa s ním opäť spájalo, utvárali ďalší riečny ostrov. Veľká časť hornej časti Žitného ostrova bola na území medzi Malým Dunajom na osi Vojtechovce – Ohrady neosídlená, pretože išlo pravdepodobne o pomerne široké inundačné pásmo Malého Dunaja.

J od Bratislavy je na mape zakreslené rameno Vlčie hrdlo (súčasť dnešného Biskupického ramena), Dunaj má v týchto častiach po Hamuliakovo prudší južný spád a zľava sa od neho odpája súčasné Kalinkovské rameno. Od Hamuliakova až po Vojku nad Dunajom sa v okolí hlavného koryta Dunaja nachádzajú kratšie poprepájané bočné ramená, no od Vojky až po Šulany je zakreslené jedno dlhé bočné rameno, ktoré utvára Mlynský ostrov (*Mallom Siget*) a ktorého pozostatkom je časť súčasného Vojčianskeho a Šulianskeho ramena, pretože tu bol vybudovaný Dunajský kanál, napájajúci vodné dielo Gabčíkovo. Od Šulian je vidno možný relikť koryta Čiližského potoka, ktoré kopíruje jeho predpokladanú trasu až po Baku. Od Trstenej na Ostrove sa označuje ako *Csiles grabe*, prechádza cez Baku a od súčasného spoja s kanálom Gabčíkovo-Topoľníky už sa označuje ako *Csiles*. Pri obci Baka možno vidieť aj neskôr zaniknutý močiar *Šároš, na mieste ktorého je dnes vybudovaný krátky úsek kanála Šulany-Jurová. Na mape je zakreslené aj rameno Humér (1), ktoré sa medzi Podunajskými Biskupicami a Mostom pri Bratislave označuje ako *Waskapo graben*. Pri Moste pri Bratislave sa končil, prípadne sa spájal s Malým Dunajom a V od Mosta pri Bratislave sa zasa sprava odpájal ako *Mŕtvy Dunaj (*Ho[lt] Duna*) a pokračoval popri samote Studené k obci Tomášov, kde sa stáčal na SV a pri obci Vlky sa s Malým Dunajom opäť sprava spájal. Druhé rameno Huméru (2) pokračovalo na JV k obci Štvrtok na Ostrove, J od Oľdze a pri Lehniciach sa končilo.

Ďalším zakresleným ramenom v strednej časti Žitného ostrova je rameno Barč, ktoré však v porovnaní s 3. vojenským mapovaním nie je zakreslené celé – začína sa pri Jurovej a končí sa pri Lúči na Ostrove.

Stredná časť ostrova. Jediným stabilným vodným objektom v strednej časti Žitného ostrova okrem Dunaja, Malého Dunaja (*Veľkého ramena Dunaja) a nepomenovaného Klátovského ramena (pravostranného ramena M. Dunaja) je podnes Čiližský potok (maď. *Csiliz*). Prvé vojenské mapovanie (1764 – 1787, resp. 1782 – 1784) ho zachytáva ako pravostranné rameno Dunaja. Odpájal sa od neho v obci Baka, no ďalšie koryto smerovalo na SZ a ním sa Čiližský potok pôvodne spájal pravdepodobne aj s močiarom *Šároš. Dnes sa odpája od kanála Gabčíkovo-Topoľníky a od tohto úseku Čiližský potok podnes tečie len s ma-

lými, možno kilometrovými odchýlkami vo svojom pôvodnom koryte. Východne od obce Pataš sa spája jedným korytom s Chotárnym kanálom, ktorý odvádza časť jeho vôd, a druhé, južnejšie koryto pretína Chotárny kanál a pokračuje ďalej JV až J smerom. Severne od obce Čiližská Radvaň v lokalite Rakytie a Malé Bendovo mení smer prudšie na J a JV (tu tiekol popri V okraji zaniknutého močiara *Čiliž). Celá severo-južná historická trať potoka sa pravdepodobne posunula o 0,5 až 1 km na V, dnes tečie popri V okraji obce Klúčovec a J od nej sa spája s Lyonským kanálom. Podľa VM. I koryto potoka pokračovalo ďalej na J a napokon prostredníctvom dnešnej západnej časti Čičovského ramena (Čičovské rameno na konci 18. storočia ešte nejestvovalo) sa V od lokality Lipótky spájal s Dunajom. Územie medzi Čiližským potokom a Dunajom patrilo do roku 1918 do pôsobnosti Górskej župy a ujal sa preň názov Medzičiližie (mad. Csilizköz).

Ukazuje sa, že v období prvého vojenského mapovania územia (1764 – 1787, resp. 1782 – 1784) neboli v strednej severnej časti Žitného ostrova vodné toky, ramená či vodné plochy, ktoré by boli pozostatkom starších hydrografických zmien alebo novších povodní, či iné aspoň lokálne významnejšie vodné objekty. Odlišná situácia bola len v južnej časti Žitného ostrova. Od obce Lúč na Ostrove (a jej časti Malá Lúč) a zo západu od obce Horný Bar až po koryto Dunaja sa nachádzala sieť v rôznych smeroch pospájaných viac či menej vyschnutých nepomenovaných močaristých koryt. Dva nepomenované väčšie močiare sa nachádzali pri pôvodných obciach Klúčiarove Kračany a Z od obce Amadeho Kračany. Okrem Čiližského potoka iba jediné koryto bolo bezprostredne spojené s korytom Dunaja – išlo o dnes už zaniknutý *Šároš, ktorý sa s Dunajom spájal JZ od obce Jurová v lokalite Blatné jazero. Časť týchto močaristých koryt je zakreslená aj na mapách druhého (1810 – 1868, resp. 1837 – 1840) a tretieho vojenského mapovania (1875 – 1884, resp. 1884). Niektoré pôvodné korytá vyschli, časť bola prípadne odvodnená (na mieste pôvodných močaristých koryt bol neskôr vybudovaný Malolúčsky kanál, sčasti aj Gerský kanál). Pomerne dlhé a členité korytá, ktoré medzi sebou spájali viaceré rozľahlé močiare, močaristé jazerá alebo iné močaristé korytá, sa nachádzali na pomerne veľkom území, ktoré

zo západu môžeme vyčleniť obcou Lúč na Ostrove, zo severu mestom Dunajská Streda a obcou Ohrady a z východu a juhovýchodu zasa obcami Topolníky, Opatovský Sokolec a mestom Veľký Meder. Toto výrazne zamokrené územie s mnohými močiarimi, močaristými jazerami a močaristými korytami v strednej a východnej časti Žitného ostrova z juhu vyčleňovalo koryto Čiližského potoka.

Medzi typické veľké močiare alebo močaristé jazerá na tomto území patrili napr. zaniknuté močiare *Uroš, *Staré Šikaro, Sevadföt, *Karábsky močiar (na mieste dnešných Bohelovských rybníkov) a *Hraničný han; medzi najdlhšie močaristé korytá zasa *Malé Šikaro, ktoré vychádzalo z močiara *Staré Šikaro S od obce Nelyje na Ostrove, smerovalo na SV, pri J okraji obce Povoda menilo smer na JV, pri obci Mad zasa na SV, zo S obchádzalo obec Dolný Bar, pokračovalo na JV a potom zasa na SV popod obec Ohrady a napokon utváralo veľké *Čanádske jazero. Celá severná časť kanála Gabčíkovo-Topolníky od Nelyjí na Ostrove je situovaná do tohto pôvodného koryta. Od neho sa na V okraji Mad odpájalo ďalšie pomerne dlhé koryto, ktoré napájalo Čanádske jazero, a to močaristé koryto Han. Relatívne dlhým korytom bolo aj koryto *Čary, ktoré vychádzalo z močiara *Uroš, pokračovalo na Z po S okraji obce Vrakúň, potom na J a od obce Gabčíkovo ďalej na JV ako *Veľká krútnava.

Na území tzv. Medzičiližia (teda na území medzi Čiližským potokom a Dunajom) sa nachádzalo len zopár vodných objektov: J od Gabčíkova rozvetvené močaristé *Koniarske rameno (pôvodne asi spájalo Čiližský potok s Dunajom), veľký močiar *Čiliž pri Čiližskej Radvani a dva menšie močiare (alebo len močaristé lúky) medzi obcami Baloň a Čiližská Radvan a S od obce Klúčovec. V teréne bolo rozpoznateľné ešte zachované a pomerne široké vysychajúce alebo už vyschnuté členité koryto, ktoré sa začínalo SZ od obce Baloň, popri nej a popri Čiližskej Radvani smerovalo na JV a J okrajom obce Klúčovec, až napokon JV od nej sa spájalo s Čiližským potokom asi 1 km pred jeho zaústením do Dunaja (pravdepodobne išlo o ľavostranné rameno Dunaja, ktoré sa možno začínalo SZ od obce Ňárád).

Severovýchodnú a juhovýchodnú časť Žitného ostrova od obcí Opatovský Sokolec, Okoč a Sokolce reprezentovali dva vodné toky,

resp. ramená – Dudváh (dnes Čalovský Dudváh) a Částa, ktorá sa podľa VM. I. odpájala od Klátovského kanála medzi obcami Topolníky a Trhová Hradská. Dudváh môžeme spoľahlivo identifikovať až na mieste dnešného Bocianieho kanála pri obci Okoč, z čoho sa zdá, že Čalovský Dudváh bol pôvodne ramenom Částy (resp. ako ukazujú historické doklady, bolo to asi naopak). Na severozápade identifikujeme väčšie zamokrené, močaristé plochy na Z a J od mesta Kolárovo, jediný väčší močiar na tomto území sa nachádzal J od mesta v dnešnej lokalite Jazerisko (v neskorších mapovaniach ako močaristé jazero *Čergov) a nevýrazné močaristé korytá (jarky) sa nachádzali medzi Částou a Čalovským Dudváhom asi dva-tri kilometre pred ich zaústením do Váhu (do jedného zo stabilnejších koryt bola neskôr situovaná časť kanála Kolárovo-Kameničná). Dudváh výraznejšie meandroval v okolí obce Mederč, čoho pozostatkom sú podnes močaristé korytá SZ od obce. SV od osady Čerhát v lokalite Čerhát jestvoval pomerne veľký močiar, podľa mladších máp upravený neskôr na dve jazerá (*Veľké jazero, *Okrúhle jazero), od ktorého sa odpájalo viacero nevýrazných močaristých koryt. Od obce Čalovec pokračoval Čalovský Dudváh ďalej na JV až V a ústil do ramena Váhu na mieste dnešného ústia Kameničného kanála J od obce Kameničná (Částa ústila do Váhu S od obce v lokalite Vinohrady).

Juhovýchodne od mesta Veľký Meder vidno pozostatky historického vodného toku Miller (*Millér*), pokračujúce na J až po koryto Dunaja. Ako nevýrazné močaristé korytá sa na konci 18. storočia prezentujú historický tok Blatná (aj na mieste dnešného kanála Olča-Kosihy) a Santov (Poľný kanál), ktoré sa spájali s Dunajom. V tomto období už jestvovalo aj Lélske rameno, utvárajúce Veľkolélsky ostrov. Na JV území ostrova nie sú zakreslené žiadne vodné objekty (okolie obcí Okoličná na Ostrove, Veľký Lél, Zlatná na Ostrove, Nová Stráž, Komárno – s výnimkou *Ramená Dunaja v Komárne).

Druhé vojenské mapovanie (1810 – 1868, resp. 1837 – 1840)

Západná časť ostrova. Na mape 2. vojenského mapovania je koryto Malého Dunaja od Bratislavy podobné ako na mape 1. vojenského ma-

povania. S od Vrakune sa označuje ako *Novozámocké rameno Dunaja (*Neuhausler Donau Arm*) a po obec Malinovo utvára tri veľké meandre. J od Hrubého Šúra je zakreslené Rameno Malého Dunaja (1), ktoré sa označuje ako *Holt Duna*. Južne od horárne Ludas JV od Jelky sa Malý Dunaj označuje ako *Dunaj alebo *Dunajské rameno (*Duna/Donau Arm*). Klátovské rameno, ktoré sa z neho ďalej sprava odpája, je označené ako *Malý Dunaj (*Kis Duna*). Podobne ako na mape VM. I nie je na území medzi korytom Malého Dunaja a obcami Vojtechovce, Benkova Potôň, Jahodná, Vydrany a Veľké Dvorníky okrem viacerých vodných mlynov na bočných ramenách Malého Dunaja takmer nijaké osídlenie. Na mape je zakreslené aj rameno Humér (1) na miestach ako na VM. I, no rameno Humér (2) už sa končí pri samote Studené a jeho spoj s ďalšou časťou, ktorá smeruje k Štvrtku na Ostrove, prechádza S od Oldze a končí sa pri Légú, je už na dlhom úseku prerušený. Medzi obcami Jurová a Lúč na Ostrove sa nachádzajú rozsiahle močariská (porov. rameno Barč a zaniknuté jazerá vo VM. III).

Hlavné koryto Dunaja sa označovalo ako *Donau Strom*, pri Veľkých Bodíkoch ako *Veľký Dunaj (*Grosse Donau*), ktorý už na tejto mape rozdeľuje obce Veľké a Malé Bodíky. Od Šamorína až po Sap má Dunaj mnohé bočné ramená, ktoré utvárajú široké inundačné pásmo.

Z Hamuliakovského ramena (1) sa pri Hamuliakove odpája rameno, ktoré smeruje na S ku Kalinkovu, Jánošíkovú a k Novým Košariskám (na VM. I a VM. III zakreslené nie je). Čiližský potok je na tejto mape od Baky smerom na Z rozvetvený, jedno z ramien sa spája so súčasným Bačianskym ramenom, no ostatné ramená sú zakreslené iba po obec Trstená na Ostrove.

Stredná časť ostrova. Ani mapy 2. vojenského mapovania neukazujú, že by boli v strednej severnej časti Žitného ostrova významnejšie vodné objekty. Oproti 1. vojenskému mapovaniu sa však situácia výraznejšie zmenila v južnej časti Žitného ostrova. Sieť v rôznych smeroch pospájaných viac či menej vyschnutých nepomenovaných močaristých koryt, nachádzajúca sa od obce Lúč na Ostrove (a jej časti Malá Lúč) a Horný Bar až po koryto Dunaja, sa zachovala aj v tomto období, svoju rozlohu výraznejšie zmenšili močiare pri pôvodne samostatných obciach Klú-

čiarove Kračany a Amadeho Kračany. Sotva rozpoznateľné bolo koryto *Šároš pri Jurovej. Pomerne dlhé a členité korytá, ktoré spájali viaceré rozľahlé močiare, močaristé jazerá alebo iné močaristé korytá na mapách 1. vojenského mapovania, boli sčasti vysušené, sčasti ich nachádzame aj na mapách druhého mapovania.

Močaristé korytá zostali naďalej prevažne len v okolí obcí Vrakúň, Padáň, Bohelov a Veľký Meder. Veľké močiare sa v niektorých prípadoch zmenili na močaristé lúky (*Staré Šikaro, *Uroš) alebo podstatne zmenšili svoju plochu, resp. ich časti sa vysušali a močiare sa menili na močaristé nepomenované korytá (*Karábsky močiar, Sevadföt), iné močaristé korytá zasa úplne zanikli. Preto sa tu s názvami močiarov a rôzne dlhých močaristých korýt z 1. vojenského mapovania stretávame len výnimočne, a preto v slovníkovej časti v mnohých prípadoch neuvádzame mladšie podoby názvov. Výnimkou je napríklad *Smradľavý močiar, ktorý sa ako vodný objekt zachoval a na mape 2. vojenského mapovania je pomenovaný ako *Smradľavé rameno (tak aj na mape 3. vojenského mapovania). V niektorých prípadoch sa nezachovala kontinuita vlastného mena (*Malé Bendovo : *Vlčie jazero). Postupne sa zužovali alebo vysušali staršie močaristé korytá aj na Z od obcí Okoč a Opatovský Sokolec a postupne sa tak utvárali podmienky na vznik niektorých kanálov, ktoré mali za úlohu odvodňovať močaristé lokality, resp. regulovať vodný režim v celej sústave súčasných kanálov na Žitnom ostrove (kanál Čeček, časti Chotárneho kanála, Krátky kanál a pod.).

V porovnaní s 1. mapovaním situácia na území tzv. Medzičiližia (teda na území medzi Čiližským potokom a Dunajom) vyzerá komplikovanejšie. Zaniklo močaristé *Koniarske rameno (porov. vyššie), zato však vzniklo v smere S – J pomerne rozsiahle močaristé *Kamenné jazero, ktoré siahalo od J okraja obce Gabčíkovo až po dnešnú lokalitu Vranie. Menšie nepomenované močaristé plochy vznikli aj JZ a J od obce Pataš. Na SZ okraji obce Pataš sa s Čiližským potokom spájal pravdepodobne najstarší umelo vytvorený kanál na Žitnom ostrove – Patašský kanál. Na Z od obce Pataš sa odpájalo od Čiližského potoka pravostranné močaristé rameno *Staré bahno (v jeho koryte sú dnes situované kanály Farské, Milinovice-Vrbina a Milinovický kanál). Z od obce Ňarad sa zasa začína-

lo koryto (pôvodne asi rameno Dunaja) *Veľké blato, ktoré pokračovalo na JV a na Z okraji obce Sap sa spájalo s Dunajom. Veľký močiar *Čiliž pri Čiližskej Radvani je tu zakreslený ako menší močiar *Vlčí han. Čiasťočne sa zachovali menšie močaristé korytá medzi obcami Baloň a Čiližská Radvaň a S od obce Klúčovec (*Staré jazero, ktoré na mape prvého vojenského mapovania nebolo pomenované). V tomto období jestvovalo koryto severnej časti dnešného kanála Milinovice-Vrbina, ktoré však pokračovalo priamo k Dunaju cez Čobánsky chrbát (táto južná trasa dnes už nejestvuje).

Severovýchodnú a juhovýchodnú časť Žitného ostrova od obcí Opatovský Sokolec, Okoč a Sokolce naďalej reprezentovali dva vodné toky – Dudváh (dnes Čalovský Dudváh) a Částa. V od obcí Opatovský Sokolec a Okoč až takmer po obec Okoličná na Ostrove bola vybudovaná stredná časť Komárňanského kanála, jeho dnešná horná časť zostávala v podobe samostatného mohutného močaristého koryta (podobne aj dnešný Sokolský kanál). Komárňanský kanál nebol v tomto období zaústený ani vo svojej južnej časti a v teréne sa strácal v lokalite Starý Andrášov dom. Medzi ním a Čalovským Dudváhom je zakreslených viacero nevýrazných močaristých korýt, ktoré sa sprava odpájali od Čalovského Dudváhu pri osade Bodzianske lúky. Močaristý ráz malo naďalej aj okolie Kolárova a JV od neho sa nachádzalo jazero *Čergov. Na mieste jedného z vtedajších močaristých ramien Z od obce Čalovec je dnes situovaný Ektovský kanál, zakreslené sú aj korytá zaniknutého toku Žitava a dnešného kanála Doroštan, ktoré sú pozostatkami starých pravostranných ramien Čalovského Dudváhu (odpájali sa od neho pri osade Bodzianske lúky a postupne utvárali sieť vzájomne poprepájaných ramien, pokračujúcich na J až JV ako *Starý Enčer až k osade Pavel, kde sa strácali v teréne. V od obce Mederč je zakreslené močaristé koryto *Šašinového močiara (do časti jeho koryta je dnes situovaný kanál Kolárovo-Kameničná), do močaristého koryta JZ od obce bol zasa neskôr situovaný Lúčny kanál. JV od obce je zasa zakreslené močaristé koryto *Čiernej vody, čo je vlastne koryto Čalovského Dudváhu (zamieňanie názvov Dudváh a Čierna voda na historických mapách je spôsobené odlišným chápaním prítokov v sútokovej oblasti ešte v povodí Dudváhu a Čiernej

vody – raz sa chápal Dudváh ako prítok Čiernej vody a inokedy Čierna voda ako prítok Dudváhu).

Juhovýchodne od mesta Veľký Meder a SV od obce Čičov naďalej môžeme identifikovať pozostatky historického vodného toku Miller (na mieste dnešného močaristého koryta), pokračujúce ďalej ako *Staré jazero (na mieste dnešného Hamského a Čičovského kanála) a v J časti ako Fok až po koryto Dunaja, resp. po Klížske rameno, s ktorým sa spájal (na tomto úseku ako dnešný kanál Čičov-Holiare). Na Z okraji obce Čičov na mieste dnešných Čičovských rybníkov je zakreslený močiar *Saporka a na mieste dnešného Poľného kanála sa nachádzalo dlhšie, no nevýrazné nepomenované rameno, ktoré sa odpájalo od dnešného Čičovského mŕtveho ramena a spájalo sa s korytom Fok (vyššie).

Ako nevýrazné močaristé korytá sa na konci 18. storočia prezentujú historický tok Blatná (aj na mieste dnešného kanála Olča-Kosihy) a *Santov (Poľný kanál – pôvodne sa odpájalo od Blatnej a zo S obchádzalo obec Zemianska Olča a pokračovalo ďalej na JV), ktoré sa spájali s Dunajom. Veľký močiar Tavera sa nachádzal Z od obce Kosihy (zachoval sa podnes) a spájal sa prostredníctvom *Panského jarka s tokom smerujúcim od obce Veľké Kosihy (Blatná; dnes kanál Olča-Kosihy).

Na JV území ostrova nie sú zakreslené žiadne významnejšie vodné objekty (okolie obcí Okoličná na Ostrove, Veľký Lél, Zlatná na Ostrove, Nová Stráž, Komárno – s výnimkou *Ramena Dunaja v Komárne a v teréne identifikovateľných starších vyschnutých korýt, pôvodných lavostranných ramien Dunaja, v okolí mesta Komárno).

Tretie vojenské mapovanie (1875 – 1884, resp. 1884) a situácia na katastrálnych mapách (prelom 19. a 20. storočia)

Oproti predchádzajúcemu vojenskému mapovaniu sa hydrografická situácia na Žitnom ostrove veľmi nezmenila – istotne aj pre nevelký časový rozdiel medzi obidvomi mapovaniami, ktorý nepresiahol 50 rokov.

Západná časť ostrova. Na mape 3. vojenského mapovania a katastrálnych mapách možno vidieť, že v Bratislave na miestach v súčasnosti už neexistujúceho Starého mosta z hlavného toku Dunaja sa zla-

va odpájalo v súčasnosti už zaniknuté *Mlynskonivské rameno Dunaja (*Mühler Donau Arm*), ktoré prechádzalo cez katastrálne územia Vrakune a Prievozu, miestnych častí Bratislavy, smerovalo na SV cez Blumentál, potom na V, severne obtekalo súčasnú miestnu časť Prievoz a pri Vrakuni sa zľava spájalo so súčasným korytom Malého Dunaja. Južne od Bratislavy je na mape v tesnej blízkosti Dunaja zaznačená neprehľadná hustá sieť bočných ramien, no približne na miestach súčasných bratislavských prístavov sa zľava z Dunaja odpájali Malý Dunaj (*Neuhausler Donau Arm*), smeroval na V, potom na S a po Vračuňu utváral tri pomerne veľké riečne meandre; posledný z nich sa stáčil opäť na Z a zo severu obtekal Vračuňu. Na území medzi Bratislavou a pôvodným meandrovitým ramenom Malého Dunaja až po Vračuňu sa medzi jednotlivými činnými, ale už aj mnohými mŕtvymi (uzavretými) ramenami nachádzalo viacero nív a riečnych ostrovov pomenovaných podľa názvov starých ramien, ktoré uvádza P. Pišút (2006) – *Gross Wartling, Muckendorfer Wartling, Brenner Insel* a pod.

Okolo Vrakune je ešte vidno uzavreté a pravdepodobne už pasívne rameno Humér (1), ktoré siaha až ku Komárovu (časť Vrakune), a jeho dve hlavné ramená, na niektorých miestach prerušené, s množstvom bočných neaktívnych ramien smerujú na V – jedno rameno smerovalo na JV popri Štvrtku na Ostrove, severne obtekalo Oľdzu a menilo smer na J k Lehniciam, kde sa končilo – Humér (2), druhé obtekalo Most pri Bratislave, južne obtekalo Tomášov, stáčalo sa na SV k obci Vlky, kde sa sprava spájalo s Malým Dunajom.

Malý Dunaj (nem. *Klein Donau*, maď. *Kis Duna*) od Vrakune smeroval na SV, od Pálfiovského mlyna utváral až po Malinovo tri veľké meandre, ktoré je vidno s malými zmenami ešte aj na súčasných vodohospodárskych mapách (VMp. 50). V týchto miestach sa podľa B. Varsika (1984, s. 123) nachádzali aj priechody cez Malý Dunaj – vo Vrakuni bol určený pre obyvateľov Bratislavy najstarší priechod na Žitný ostrov a v Malinove zasa pre poddaných panstva vo Sv. Jure. S od Malinova priberal hlavný tok zľava Blatinu a za Malinovom sa rozpájal na dve ramená – pozostatkom južného ramena je súčasné Malinovské rameno; severné rameno priberalo zľava súčasnú Bielu vodu. Obidve ramená sa neskôr

pri horárni Baumholz spolu opäť spájali. Pri osade Vojtechovce pri koryte Malého Dunaja je zaznačené veľké *Žriebäcie jazero (*Csikós tói*). Úsek koryta Malého Dunaja medzi Malinovom a samotou Šoriakoš pri ústí Čiernej vody do Malého Dunaja JZ od obce Čierna Voda, kde bola opäť hustá koncentrácia aktívnych ramien, sa od tvaru súčasného koryta veľmi nelíšila (pri obci Nový Život sa označoval po maď. ako *Kis-Duna*, nem. *Donau Arm* a pri samote Horná Potôň-Lúky sa označoval maď. *Duna ág* alebo nem. *Donau Arm*). Väčšia koncentrácia bočných ramien je viditeľná v úseku medzi Hornými Janíkmi a Novým Životom a medzi lokalitou Malá sihoť a samotou Horná Potôň-Lúky. Pri samote Orechová Potôň-Lúky sa z koryta Malého Dunaja sprava odpájalo Klátovské rameno (*Kis Duna*), ktoré je reliktom starého ramena Belder.

J od Bratislavy sa odpájalo zľava z hlavného koryta Dunaja veľké rameno Vlčie hrdlo (tu nepomenované), ktoré obtekalo Kopáčsky ostrov – podľa P. Pišúta z porušenia tohto veľkého meandra v rokoch 1826 – 1830 vznikli Biskupické rameno a Rusovské rameno. Z pôvodného Biskupického ramena v súčasnosti existuje iba jeho časť, pretože na starších mapách (KMP. PoBi., Prie.; 1894) sa v katastrálnom území Prievozu V od Petržalky zľava odpájalo z Dunaja v chotárnej časti Vlčie hrdlo, smerovalo na JV, potom na JZ a od tohto miesta pokračovalo v súčasnom koryte Biskupického ramena.

Nižšie sa z Dunaja zľava odpájalo mohutné a v súčasnosti už zaniknuté Kalinkovské rameno (*Alte-Donau*), ktoré sa opäť s Dunajom spájalo pri Hamuliakove. Od Vlčieho hrdla až po Čilistov sa z pravej aj ľavej strany hlavného koryta (*Donau Strom*) nachádza hustá sieť menších či väčších ramien. Od Čilistova na JV od hlavného toku Dunaja po os vymedzenú obcami Dobrohošť, Vojka nad Dunajom, Šulany a Veľké Bodíky sa nachádzalo inundačné pásmo Dunaja, ktoré v spodnej časti od Veľkých Bodíkov až po Gabčíkovo bolo aj niekoľko desiatok kilometrov široké. P. Pišút uvádza, že v roku 1730 tu Dunaj zničil veľkú časť obce Bodíky.

Trať ramena Čiliz (Čilizský potok) sa dá sčasti podľa mapy zrekonštruovať až od Vojky nad Dunajom, aj tu sa však miestami stráca v nepriehľadnej štruktúre bočných ramien Dunaja, no pomenované (*Csiliz Bach*) je až od Baky. Na katastrálnej mape (KMP. Bk) pôvodne tiekol Čilizský

potok od Gabčíkova v súčasnom kanáli Baka-Gabčíkovo a ako Čiliž bol označený aj dnešný kanál Baka od miesta spojenia sa Baky so súčasným kanálom Baka-Gabčíkovo. Kanál Baka-Gabčíkovo, ktorý od tohto miesta smeroval na J, je na mape pomenovaný ako *Mŕtvy Čiliž.

Medzi Jurovou a Lúčom na Ostrove sú zaznačené dve veľké vodné plochy, ktorých pozostatkami sú menšie jazerá *Volské jazero, *Malé jazero, *Žeriavie jazero a *Široké jazero. Veľké vodné plochy obmývalo veľké rameno *Barč, ktoré je v porovnaní s 1. vojenským mapovaním podrobnejšie zakreslené. Začínalo sa pri Veľkej Pake a končilo sa pri Vrakúni. Menšie vodné objekty sa nachádzali aj pri Holiciach (*Ihantovský močiar), Blatnej na Ostrove (*Veľké jazero, *Medzijazerný močiar) a Rohovciach (*Rohovský močiar).

Už v dávnej minulosti bolo koryto Dunaja upravované a menšie pravidelne aktívne ramená boli rozdelené a prehradené na účely rybolovu. Početné pilóty, prútené konštrukcie, najmä však stabilné hate prehradili bočné ramená, v prípade užších ramien prehradili celý ich prúd. Tieto zásahy mohli mať podľa P. Pišúta značný vplyv na ukladanie sedimentov v korytách týchto tokov. Výrazný vplyv mala aj transformácia vodných tokov na mlynské náhony, výstavba priehrad a sedimentácia v korytách po prúde od mlynov. V roku 1830 boli hrádze postupne budované tak, aby zabezpečili dostatočnú hĺbku koryta Dunaja s cieľom rozvíjať paroplavbu. Malý Dunaj však na lodnú dopravu kvôli zaneseniu jeho koryta v tomto období už nebol vhodný.

Voda z reliktov bočných ramien Huméru (1) a Malého Dunaja bola od Malinova v 20. storočí odvádzaná kanálmi Malinovo-Blahová a Tomášov-Lehnice. Od obcí Lehnice a Horná Potôň túto funkciu dnes majú Starý Klátovský kanál a Klátovský kanál. Stredná zamokrená časť západnej a strednej časti Žitného ostrova od Rohoviec po Vrakúň bola zasa odvodnená vybudovaním kanálov Vojka-Kračany a Šuľany-Jurová. V južnej časti Žitného ostrova od Bratislavy zanikli všetky bočné ramená hlavného toku Dunaja od Kalinkova až po Gabčíkovo kvôli vybudovaniu zdrže Hrušov, Dunajského kanála a vodného diela Gabčíkovo. Niektoré ramená medzi dnešným Dunajským kanálom a hlavným korytom Dunaja sa však zachovali. Od Gabčíkova až po Sap zasa mnoho ramien za-

niklo kvôli vybudovaniu Odpadového kanála, ktorý vychádza z vodného diela Gabčíkovo a spája sa s korytom Dunaja pri obci Sap.

Stredná a východná časť. Časť pôvodných močaristých koryt a močiarov, zaznačených v predchádzajúcich mapovaniach, už na mapách tretieho vojenského mapovania nenachádzame, prípadne aj melioračnými zásahmi zmenšili svoju pôvodnú veľkosť. Melioračné zásahy do krajiny a potreba odvádzať vodu z jednotlivých lokalít sa začali prejavovať aj v budovaní umelých odvodňovacích kanálov. Do polovice 19. storočia jestvovali v strednej a východnej časti Žitného ostrova len dva umelé kanály – dokončený Patašský kanál a vo východnej časti ostrova nedokončený *Župný kanál (dnešný Komárňanský kanál).

V období tretieho vojenského mapovania existoval v strednej časti ostrova ďalší nový umelý kanál s názvom *Župný kanál (dnes kanál Veľký Meder-Holiare, ale jeho súčasťou vtedy boli aj dnešné kanály Akovský kanál, Jurová-Veľký Meder a Čičov-Holiare). V teréne sa začínal pri samote Bendov S od obce Pataš a ďalej pokračoval na JV okolo mesta Veľký Meder a V od neho sčasti aj v historickom, ešte neupravenom koryte starého vodného toku Miller (porov. dokladovú časť). Po celej dĺžke bol už vybudovaný aj ďalší kanál – JV pokračovanie kanála Veľký Meder-Holiare, kanál Holiare-Kosihy. Na druhej strane JZ pokračovanie kanála Veľký Meder-Holiare (dnešný kanál Čičov-Holiare) sa v teréne prezentuje ako neupravené močaristé koryto, resp. upravené bolo len v južnej časti od dnešnej lokality Žrebčinec.

V tomto období nebol ešte vybudovaný kanál Gabčíkovo-Topolníky (resp. jestvovala len jeho severná a stále neupravená časť, situovaná do starších močaristých koryt, končiaca sa v *Čanádskom jazere), no vybudovaná bola východná časť kanála Vojka-Kračany (vybudovaný bol len úsek S od obce Nekyje na Ostrove) a Kračany-Bohelov (len po dnešnú lokalitu Studňovské Z od obce Vrakúň), ktoré spolu tvorili jeden kanál (dnes ich pretína mladšia stredná časť kanála Gabčíkovo-Topolníky).

Močaristé koryto *Starého bahna umožnilo upraviť jeho koryto v JV časti (*Kanál – dnes kanál Milinovice-Vrbina) a pripojiť k nemu neskôr ďalšie nové odvodňovacie kanály (na VM. III zatiaľ len Ňárad-Vrbina a Lyonský kanál). SZ časť *Starého bahna zostala neupravená. Neupra-

vené zostávalo aj koryto *Malého bahna (neskôr na jeho mieste vznikli kanály Gabčíkovo-Ňárad, Ňárad-Vrbina). Staršie močaristé korytá boli podľa VM. III už upravené a podnes fungujú ako kanály napr. v okolí mesta Veľký Meder (napr. Ižopský kanál), Dunajskej Stredy (Mliečanský kanál, Liderský kanál). Dohotovené už bolo prepojenie hornej časti *Župného kanála (Komárňanského kanála) s prilahlými staršími vodnatými korytami (dnešný Sokolský kanál, budúci Chotárny kanál). Na V od obce Opatovský Sokolec boli niektoré staršie močaristé korytá napriamené a upravené na nepomenované melioračné kanály (napr. Rakytový kanál) a napojené na Komárňanský kanál, iné korytá úplne alebo sčasti zanikli, alebo vznikli nové melioračné kanály na mieste starších poľných ciest a remízok. Dohotovené bolo aj prepojenie Komárňanského kanálu s Váhom, hoci sa na odvádzanie vôd prioritne používalo prepojenie cez dnešné kanály Čalovec-Kameničná a Kameničný kanál, pretože dnešná najjužnejšia časť Komárňanského kanála bola užšia a stále močaristá.

Na SV Žitného ostrova situácia zostávala podobná, ako bola znázorненá na 2. vojenskom mapovaní. S budovaním umelých odvodňovacích kanálov sa tu nezačalo, jestvoval len asi 1 km dlhý úsek budúceho kanála Kolárovo-Kameničná na mieste, kde dnes pretína historický tok Starej Částy, ktorý je v súčasnosti v tejto časti Žitného ostrova najdôležitejším umelým vodným kanálom. Z niekoľkých nevýrazných močaristých koryt bolo azda najvýraznejšie koryto Veľkej doliny (neskôr bolo sčasti vysušené) a jazero *Čergov. Oproti predchádzajúcim mapovaniam sa nezmenila ani situácia s močaristými korytami a bývalými ramenami Čalovského Dudváhu v okolí Čalovca. Na juhovýchode Žitného ostrova sa zavodnil kanál Holiare-Kosiha a upravené bolo aj predtým slabé, nevýrazné koryto J od neho (kanál Klížska Nemá-Kosiha). Takto bol upravený aj Kvočí kanál, daktoré kanály ešte neboli vybudované a vznikli až neskôr akoby na zelenej lúke (napr. Čičov-Klížska Nemá, Bahenný kanál).

Urobiť si podrobnejšiu a najmä presnejšiu predstavu o hydrografických pomeroch na Žitnom ostrove nám umožňujú katastrálne mapy obcí z obdobia posledného desaťročia 19. a prvého desaťročia 20. storočia. Zachytávajú množstvo dnes už nejestvujúcich, najmä lokálne dô-

ležitých vodných objektov (osobitne močiarov). Zároveň ukazujú, že mnohé kanály sa projektovali alebo už aj budovali práve na prelome 19. a 20. storočia (napr. Tibátsky kanál v roku 1902, kanál Holiare-Lipové v r. 1905, horná časť kanála Čičov-Holiare v roku 1903; v roku 1907 boli projektované kanály Vrbina-Holiare, Červený kanál).

Melioračné úpravy v 2. polovici 20. storočia

V súvislosti s budovaním plavebnej cesty na Dunaji sa začalo už asi v 16. st. s odstavovaním a upchávaním severného, dovtedy azda hlavného toku Dunaja, slúžiaceho na plavbu. Systematické regulačné úpravy stredného ramena (dnešného Dunaja od roku 1865) koncentrovali vodu do rozširovaného hlavného plavebného koryta odstavovaním a upchávaním ďalších bočných ramien, takže prietok a odtok vody v ňom podstatne stúpol. Odstraňovali sa meandre a hlavný tok sa napriamoval, čím sa zvýšil spád a erózia dna (Bohuš – Ružičková – Lehotská, 2011).

Systematickejšiu výstavbu hrádzí umožnilo po roku 1854 budovanie miestnych alebo regionálnych vodných družstiev, v rámci ktorých sa na odvádzanie vody z vnútra ostrova používali aj parné čerpacie stanice. Staršie hrádze boli postupne rekonštruované a predĺžované. Prvým opatrením bolo odvedenie vnútorných vôd z územia za hrádzami počas vysokých vodných stavov. Veľká časť lužných lesov bola vyklčovaná a premenená na ornú pôdu (Bohuš – Ružičková – Lehotská, 2011). Tento systém odvodňovacích kanálov a čerpacích staníc, budovaný od 19. storočia, bol vo svojej podstate dokončený v 70. rokoch 20. storočia.

Novodobé zmeny v hydrografickej situácii na Žitnom ostrove v ostatných 50 rokoch vhodne dokumentuje aj porovnanie kartografických dokumentov. Na porovnanie sme si vybrali aktuálne vodohospodárske mapy, vojenské vodohospodárske mapy, ZMp. 10, TM. 25 z rokov 1952 – 57 (web 4) a ŠMpO. z roku 1955. Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že sa naďalej postupovalo v trendoch, ktoré sme naznačili v komentovaní vývoja hydrografickej situácie na starších mapách – teda v odvádzaní tzv. vnútorných vôd, vysušaní zamokrených oblastí, akumulovaní povrchovej vody do už jestvujúcich jarkov a kanálov, v dotváraní (pre-

pájání a predĺžovaní) už jestvujúcej siete odvodňovacích a melioračných kanálov a v budovaní nových kanálov. Budovanie sústavy kanálov malo priaznivý vplyv na zabezpečenie povrchových závlah, ale aj na reguláciu podzemných vôd na Žitnom ostrove. Postupne sa ukázalo, že novými melioračnými zásahmi mnohé z dovtedy jestvujúcich jarkov (kanálov) a starších vyschnutých či vysychajúcich korýt stratili svoje opodstatnenie a neskôr pri agromelioračných úpravách zanikli (boli zarovnané s okolitým terénom).

Medzi najdôležitejšie kanály, ktoré zabezpečujú stabilný vodný stav aj v sieti ostatných kanálov v strednej a východnej časti ostrova (v minulosti boli najviac zavodnené), patria kanály Gabčíkovo-Topoľníky, Vojka-Kračany, Šulany-Jurová, Chotárny kanál, kanály Jurová-Velký Meder, Velký Meder-Holiare, Komárňanský kanál a niektoré ďalšie kanály, ktoré ich spájajú s nadradenými recipientmi.³ Základnými prvkami kanálovej siete Žitného ostrova sú kanály, čerpacie stanice a stavidlá, ktoré slúžia predovšetkým na odvodňovanie (Velísková, 2005).

V severozápadnej časti Žitného ostrova boli na mieste starších krátkych či dlhších mŕtvych ramien vybudované dva najväčšie odvodňovacie a závlahové kanály v tejto časti Žitného ostrova – kanály Malinovo-Blahová (sčasti na mieste *Mŕtveho Dunaja; 3) a Tomášov-Lehnice. Na mieste starších vodných objektov *Hučiaci močiar a *Wartling bol vybudovaný pri rafinérii Slovnaft v Bratislave Kanál Slovnaftu. Jeho úlohou je zabezpečovať prívod chladiacej vody do rafinérie a dotovať vodou vysychajúce Biskupické rameno a Kopáčsky ostrov, ktorý vysychá už od 60. rokov 20. storočia. Po vybudovaní vodného diela Gabčíkovo sa hydrologická situácia tohto ostrova sčasti zlepšila, no stále nedostatočne. Vybudovanie nového zásobovacieho kanála koncom 20. storočia financovala firma Slovnaft ako kompenzáciu za odber vody z Dunaja do Kanála Slovnaftu, no dielo aj niekoľko rokov po vybudovaní dostatočne neriešilo problém s vysychaním Biskupického ramena.⁴

³ R. Dulovičová (2014, s. 103 – 111) pokladá za najdôležitejšie kanály Gabčíkovo-Topoľníky, Chotárny kanál a Komárňanský kanál.

⁴ DROZDÍKOVÁ, I.: Ani po šiestich rokoch dielo nefunguje. In: *Sme*, 8. 9. 2003.

Stabilný hydrologický režim v JZ časti Žitného ostrova zabezpečujú viaceré kanály, ktoré vznikli v 2. polovici 20. storočia. Pri obci Rohovce bol vybudovaný kanál Vojka-Kračany, ktorý je prvý raz zakreslený v roku 1970. Na vybudovanie jeho koryta pri Lúči na Ostrove boli využité časti starších korýt ramien *Kalova a *Barča (ich časti boli využité aj pri výstavbe Malolúčskeho a Veľkolúčskeho kanála). Sprava sa k nemu pripája Jatovský kanál, pri ktorom bolo asi na prelome 60.-70. rokov vysušené *Volské jazero. Južne od Kráľovičových Kračian sa k nemu zľava pripájal Gerský kanál, ktorého časť koryta bola vybudovaná na vysušenom jazierku *Gerč. Južne od Kostolných Kračian sa k nemu zasa sprava pripája Kračiansky kanál, ktorý odvodňuje v minulosti rozsiahle zamokrené územie Kračianske lúky. Toto zamokrené územie v súčasnosti odvodňujú aj ďalšie dva kanály, ktoré sa priamo spájajú s jedným zo spomínaných hlavných kanálov Žitného ostrova Gabčíkovo-Topolníky – Vydrí kanál a Jazerný kanál, pri ktorého koryte bolo vysušených niekoľko jazierok, napr. *Hučiace jazero, *Úzke rameno či *Žeriavie jazero. Pri mieste, kde sa spája kanál Vojka-Kračany s kanálom Gabčíkovo-Topolníky, boli vysušené malé vodné plochy *Široké jazero a Okrúhle jazero (5). Južne od Horného Baru sa z Dunajského kanála zľava odpája krátky kanál Šulany-Jurová. Pôvodne bol asi o 5 km dlhší a začínal sa pri hospodárskom dvore Ladislavov majer. Pri obci Jurová sa k nemu pripája Fenešský kanál, ktorý pôvodne vychádzal zo zaniknuvšieho *Volského jazera pri samote Blatné. Nad Dunajským kanálom možno spomenúť ešte kanály Baka a Trstená-Gabčíkovo, ktorý bol pôvodne súčasťou Čiližského potoka a s Bodickým kanálom J od obce Bodíky (nachádza sa už pod Dunajským kanálom) ešte v roku 1975 tvorili jeden objekt (kanál). Neskôr v dôsledku výstavby Dunajského kanála z nich vznikli dva samostatné objekty.

Na ďalšom území strednej časti ostrova sa výraznejšie zmeny nedotkli profilov jestvujúcich starších objektov, ktoré tvorili prirodzenú súčasť vodnej siete na Žitnom ostrove (Klátovský kanál, Starý Klátovský

kanál, Klátovské rameno). V druhej polovici 20. storočia bolo prerušené pôvodné koryto Čiližského potoka pri obci Gabčíkovo (jeho Z časť bola pretransformovaná do kanála Baka-Gabčíkovo) a v súvislosti s budúcou výstavbou vodného diela Gabčíkovo tu vznikla J časť kanála Gabčíkovo-Topoľníky (spája sa s ním spomínaný kanál Baka-Gabčíkovo). Južná časť kanála sa pripojila k dovtedy jestvujúcemu korytu kanála Gabčíkovo-Topoľníky, ktorý sa pôvodne odpájal od súčasného kanála Šulany-Jurová JZ od obce Vrakúň. Utvorením južnej trate kanála sa zabezpečilo spojenie Dunaja (Dunajského kanála) s Klátovským ramenom, resp. Malým Dunajom. Zefektívnila sa tak manipulácia s vodou medzi týmito korytami v prípade vysokého vodného stavu a takisto to umožnilo vybudovanie nových kratších kanálov, pripojených ku kanálu Gabčíkovo-Topoľníky v jeho južnej časti, čo zasa zabezpečilo stabilné odvodnenie pomerne močaristých plôch v blízkosti Dunaja (Dunajského kanála).

Melioračné zásahy na východnej časti Žitného ostrova neboli také výrazné, pretože sa tu nenachádzalo toľko vnútorných vôd. Stabilnú situáciu na tomto území udržuje po vybudovaní S časti a po prepojení s Chotárnym kanálom Komárňanský kanál a v SV časti ostrova kanály Asód-Čergov a Kolárovo-Kameničná (v 2. pol. 20. st. bola dobudovaná jeho stredná časť, ktorá po vybudovaní ďalšej preložky ho spojila s riekou Váh). Starších tokov (ramien) ako Čalovský Dudváh, Malá Časta, (Stará) Časta melioračné zásahy výraznejšie neovplyvnili. Naďalej jestvujú ako polovyschnuté až vyschnuté korytá – s výnimkou Starej Časty, ktorej V časť od kanála Kolárovo-Kameničná bola adaptovaná na kanál s upraveným vodným režimom.

Súčasnú hydrologickú pomery na Žitnom ostrove však azda najvýraznejšie ovplyvnila práve výstavba vodného diela v Gabčíkove (Dušek – Velísková, 2014, s. 88). Po druhej svetovej vojne (v r. 1952) sa členské štáty novej Dunajskej komisie dohodli na budovaní plavebnej cesty s hĺbkou 3,50 m. Táto dohoda vychádzala z predchádzajúcich skúseností a predpokladala riešenie vzdutím hladiny súvislou kaskádou riečnych stupňov – vodných diel (Bohuš – Ružičková – Lehotská, 2011). Preto sa najvýraznejšie hydrologické zmeny v ostatných desaťročiach prejavili na J časti ostrova, kde došlo nad pôvodným korytom Dunaja k vybudova-

niu Dunajského kanála (pre naše potreby rozlišujeme len tzv. prívodný kanál a odtokový kanál) s celkovou dĺžkou 25,2 km (web 5). Kanál mal skvalitniť lodnú dopravu po Dunaji vytvorením priamej, dostatočne širokej a hlbkej plavebnej dráhy a tvoriť podmienky na predchádzanie záplavám. Jeho výstavba sa realizovala v rokoch 1977 – 1996 (pôvodne ako dielo Gabčíkovo-Nagymaros). Vodné dielo sa začína zdržou Hrušov pri lokalite Na pieskoch JZ od Dunajskej Lužnej. Zdrž siaha až po Hamuliakovo, odkiaľ je Dunajským kanálom, smerujúcim popri hlavnom koryte Dunaja, prepojená s vodnou nádržou Gabčíkovo. Potom Dunaj opúšťa svoje pôvodné koryto a jeho vody primárne pokračujú ďalej v novovybudovanom Dunajskom kanáli. Južne od týchto vodných rezervoárov je Dunaj situovaný do svojho pôvodného, avšak výrazne užšieho koryta. Vodné dielo Gabčíkovo tak odčlenilo časť juhozápadného územia s obcami Dobrohošť, Vojka nad Dunajom, Bodíky a samotami Dedinský ostrov, Nad mlynom a Malé Vranie od ostatného územia Žitného ostrova. Medzi obcami Dobrohošť a Sap tak vznikol umelý ostrov, zároveň sa vybudovaním Dunajského kanála vytvorila geografická hranica medzi viacerými, pôvodne susednými obcami Dobrohošť – Kyselica – Vojka nad Dunajom, Bodíky – Horný Bar – Trstená na Ostrove – Baka.

V SZ časti tohto ostrova sú teda situované obce Dobrohošť, Vojka nad Dunajom, Bodíky a územie strednej a južnej časti patrí do katastrálnych území obcí na ľavobreží Dunajského kanála. Vybudovanie zdrže a kanála si vyžiadalo na tomto území zánik viacerých pôvodných dunajských ramien – Šamorínskych ramien (1, 2, 3), Kalinkovského ramena, *Krivého Dunaja, Hamuliakovského ramena, *Kolesového potoka a viacerých objektov, ktoré v slovníku uvádzame pod heslom Rameno Dunaja. Časť ľavostranných prietochných ramien Dunaja bola počas výstavby vodného diela odstavená (odrezaná), čím sa utvoril systém mŕtvych ramien (Šulianske rameno, Bodické rameno, Bačianske rameno, Gabčíkovské rameno). Zásahy do krajiny spôsobili aj vyschnutie niektorých pôvodných ramien alebo močaristých území (napr. pri obci Bodíky), no ako pozostatky pôvodných dunajských ramien sa na tomto umelo vytvorenom ostrove zachovali jazerá – Vojčianske, Šulianske, Žabie jazero.

Pri vodnej elektrárni Gabčíkovo sa Dunajský kanál opäť približuje

k pôvodnému korytu Dunaja a napokon na Z okraji obce Sap sa spájajú. Ďalej už Dunaj tečie vo svojom pôvodnom koryte s nevýraznými zmenami oproti situácii v 50. rokoch 20. storočia. V tomto úseku boli odrezané všetky ramená Medveďovského ramena, ktoré ho spájali s korytom Dunaja (vrátane Bagomerského ramena), takisto bola odstavená JZ časť Klížskeho ramena.

Ostatné zásahy na Žitnom ostrove mali skôr lokálny charakter. Najčastejšie išlo o:⁵

- a) vysušanie zamokrených (močaristých) lokalít, a to najčastejšie odvedením vody do už jestvujúcich, ale ďalej upravovaných (predĺžovaných, skracovaných) kanálov v týchto lokalitách (v porovnaní s 50. rokmi 20. storočia zanikli napr. močaristé plochy medzi V. Blahovom a Dunajskou Stredou odstavením S a strednej časti koryta dnešného Mliečanského kanála a jeho bočného koryta pri Lesných Kračanoch; zavodnenie S časti Vrakúnskeho kanála; Klúčovský kanál, Šajbársky kanál);
- b) úpravu starších jarkov (Cegejský kanál, Bahenný kanál, Maderétsky kanál, Smradľavý kanál, dobudovanie SZ časti Ektovského kanála);
- c) budovanie úplne nových odvodňovacích (melioračných) kanálov (napr. po vybudovaní Hornolúčskeho kanála a Báčskeho kanála v druhej pol. 20. storočia zanikli močaristé plochy S od obce Gabčíkovo; s podobným účelom vznikli v 2. pol. 20. storočia aj niektoré z kanálov Blatné, Sap-Medveďov, Panský kanál, Biely kanál, Everský kanál, Lyonský kanál, Lipovský kanál);
- d) dobudovanie a spájanie starších prírodných alebo umelých korýt alebo prepojenie častí zanesených korýt do väčších celkov (dobudovanie V časti kanála Gabčíkovo-Ňárád JV od osady Kotliba a jeho prepojenie s Chotárnyim kanálom; vybudovaním južnej spojnice Chotárneho kanála s Dunajským kanálom zabezpečilo jeho priame spojenie s Malým Dunajom a vyvážené odvádzanie vôd alebo zavodňovanie

⁵ Nevšímame si na tomto mieste zmeny názvov jednotlivých objektov, ktoré spôsobilo rozdelenie starších dlhších kanálov, dobudovanie ich preložiek a pod. Na tomto mieste sa zaoberáme onymickými objektmi ako fyzickými geografickými objektmi.

súvisiaceho územia; prepojenie kanála Vrbina-Medvedov prostredníctvom novovybudovanej južnej spojnice s Klúčovským kanálom a Dunajom; vybudovaním Z a V časti kanála Čičov-Klížska Nemá sa zabezpečilo prepojenie kanálov Čičov-Holiare a Holiare-Kosihy; dobudovaním S časti Komárňanského kanála SZ od obce Opatovský Sokolec sa umožnilo jeho prepojenie s Chotárnym kanálom, čím sa zlepšila možnosť odľahčenia Chotárneho kanála a manipulovania s odpadovými vodami v obdobiach vysokých prietokov (alebo naopak), ale zároveň sa uľahčila situácia so zavláňovaním východnej časti ostrova; dobudovanie východnej časti kanála Lél-Zlatná; dobudovanie strednej časti kanála Kolárovo-Kameničná umožnilo spojiť ho s neupraveným korytom a neskôr novovybudovanou preložkou priamo s Váhom; Lél-Kosihy);

- e) úplné odstavenie ramien, kanálov alebo ich častí, vysušenie jazier a iných objektov (pôvodné koryto Malého Dunaja v k. ú. Vrakune a Prievozu, ktoré sa od Dunaja odpájalo pri Starom moste v časti Mlynské Nivy, tieklo cez Blumentál a obtekalo súčasnú mestskú časť Prievoza a pri Vrakuni sa zľava spájalo so súčasným korytom Malého Dunaja, zaniklo takmer bezo zvyšku – zachovala sa iba malá časť ramena medzi Prievozom a Vraľkou; pri Mlynských Nivách v Bratislave sa ako pozostatok po Starom mlynskom ramene zachovali dve krátke ramená (v súčasnosti prístav a zimný prístav); koryto Malého Dunaja od miesta, kde sa odpája od Dunaja v Bratislave pri rafinérii Slovnaft, po Most pri Bratislave bolo zregulované jeho napriamením a odstrihnutím meandrov; v severnejších častiach západnej a strednej oblasti Žitného ostrova zaniklo v 2. pol. 20. storočia viacero starých ramien a jazier: pri Vojtechovciach bolo vysušené *Žriebäcie jazero, medzi Kvetoslavovom a Holicami z veľkej časti zaniklo veľké rameno *Barč (prvá zmienka o ňom je už z roku 1248); pri Lúči na Ostrove boli približne na začiatku 20. storočia vysušené *Široké jazero, Rybník a *Malé jazero (2), *Čierne jazero (2) pri obci Baka (kvôli výstavbe cesty vedúcej z Gabčíkova do Trstenej na Ostrove) a *Horiace jazero pri obci Jurová; v k. ú. obce Blatná na Ostrove zanikli tri väčšie vodné plochy – *Medzijazerný močiar, *Rohovský močiar a *Ihantovský

močiar; v obci Gabčíkovo bolo vysušených 5 jazierok a väčšie močaristé plochy JZ od obce, zanikla JZ časť Trstinového kanála, severná a stredná časť Mliečanského kanála, zanikol Mlynský jarok pri obci Zemianska Olča, zanikla celá stredná, S a SZ časť Lidérskeho kanála, porov. výklad pri Dunajskom kanáli);

- f) pretvorenie močaristých a zamokrených plôch na trvalé vodné plochy (jazerá) – Čičovské rybníky, *Čanádske jazero, Bohelovské rybníky.

K zmenám v kanálovej sústave na Žitnom ostrove dochádzalo aj v ostatných troch desaťročiach, napr. zanikol Balvanský kanál S od osady Balvany, kanál Žemlekíš pri obci Sokolce, ďalej Tebehátsky kanál, Kejský kanál pri Veľkom Mederi; pri osade Nová Stráž (časť mesta Komárno) zasa vznikla preložka spájajúca kanály Nová Stráž a Pavelský kanál (dnes Nová Stráž-Divina), preložka kanála Kolárovo-Kameničná S od obce Kameničná, odvádžajúca vodu zo Žitného ostrova do Váhu (alebo naopak).

Celková plocha územia Žitného ostrova, ktorá je zahrnutá do súčasného systému odvodnenia, predstavuje výmeru 1469 km². Plocha odvodňovaných oblastí s vybudovanou kanálovou sieťou má výmeru 1252 km² a celková dĺžka kanálovej siete dosahuje takmer 1000 km. Hustota tejto siete v pomere k územiu, ako uvádza Y. Velísková (2005), je približne na úrovni 1 km/1,25 km².

HISTORICKÉ ETNICKÉ VZŤAHY V OJKONYMII A HYDRONYMII ŽITNÉHO OSTROVA

Žitný ostrov v minulosti prešiel pomerne zložitým etnickým vývinom. Je to dané geograficky a historicky: ide o územie vymedzené korytami Malého Dunaja a Dunaja na krajnom juhozápade Slovenska, ktoré po celej svojej dĺžke bezprostredne susedí s Maďarskom (hranicou je tu hlavné koryto Dunaja), a v západnej časti ostrova sa dotýka aj s hranicou Rakúska. Časť Žitného ostrova na slovenskom území sa niekedy označuje ako Veľký Žitný ostrov a časť, ktorá sa z väčšej časti nachádza južne od Dunaja, teda už na maďarskom území, ako Malý Žitný ostrov. Územie Veľkého Žitného ostrova (1782 – 84 *Insel Schutt*, VM. I) sa v 1. vojenskom mapovaní zobrazuje na menšej ploche, než ako chápeme Žitný ostrov v súčasnosti (územie medzi Malým Dunajom, Dunajom a Váhom). V minulosti sa týmto názvom označovalo územie vymedzené súčasnými obcami v smere sever – juh: Jelka – Lehnice, sever – východ: Jelka – Trstice, východ – juh: Trstice – Ohrady a východ – západ: Ohrady – Lehnice. Na 2. vojenskom mapovaní (VM. II) už je vymedzený ako v súčasnosti a označuje sa ako *Veľký Žitný ostrov* (maď. *Csallóköz*, nem. *Grosse Schütt Insel*). Predpokladá sa, že v minulosti bolo hlavným korytom Dunaja vodné koryto súčasného Malého Dunaja. V stredoveku bolo toto územie nárazníkovou zónou zachytávajúcou hroziace nepriateľské vpády, tzv. konfiniom, ktoré bolo prísne strážené staromaďarskými strážnymi jednotkami.

Sám názov Žitný ostrov je novší a nesúvisí s adjektívom *žitný*, ako by sme podľa jeho súčasnej podoby predpokladali (od slovan. apel. *žito* „obilie“; psl. **žito* od verba. **žíti* „čo slúži na žitie“; porov. hydronymum Žitava na juhozápadnom Slovensku „rieka pretekajúca obilným, žitným, t. j. úrodným krajom“; zaniknuté hydronymum Žitava sme zaznamenali

aj v severovýchodnej časti Žitného ostrova). Názov Žitný ostrov môžeme pokladať za umelý názov a vyvinul sa zo staršieho nemeckého názvu riečneho ostrova *Schütt* (neskôr *Schüttinsel* zo stredohornonemeckého apelatíva *schüte*, *schüt* s významom umelá hrádza proti povodniam; súvisí s nemeckým verbom *schütten* „sypať“, čiže budovať umelé hrádze, valy zo štrku, kameňov a hliny⁶) s dokladmi od 14. storočia. Ide o nemecký názov Malého Dunaja a aj názov územia medzi hlavným korytom a ramenom Dunaja prevzali Slováci vo forme Šuty (*Ssuthy*, v *Ssutách*). Na základe zvukovej podobnosti sa v slovenskom jazykovom prostredí adaptoval, upravil do dnešnej podoby Žitný (ostrov). Názov pochádza z obdobia, keď v 13. – 14. storočí po ničivom mongolskom (tatárskom) vpáde prichádzali Nemci aj k hornému toku Malého Dunaja a tu aj skutočne stavali ochranné hrádze proti častým záplavám (Varsik, 1984, s. 131). Ne správne odvodzovanie názvu od slov. adjektíva *žitný* (< *žito*) sa prejavuje aj v anglickom preklade názvu Žitný ostrov – Rye Island (z angl. *rye* „žito, raž“; porov. SŽO, 1999, s. 60).

Územie Žitného ostrova je podnes výrazne bilingválne – slovensko-maďarské, čo je prirodzené vzhľadom na politickogeografickú polohu regiónu a takisto na etnické migrácie v minulosti. Oblasť, ktorá leží medzi Malým Dunajom a hlavným tokom rieky, už v 13. storočí Maďari nazývali *Csollóköz* (< *Csalló*; slov. **Čalov* – názov Malého Dunaja, maď. *köz* – medzi; najstaršie doklady: 1209 *Challow*, 1237 *Challockuz*, 1238 *Insula*, 1240 *Chollockuz*, 1250 *Chollocuz*, *Chollockuz*, 1252 *Collocuz*, *Chollockuz* atď.; porov. doklady v slovníkovej časti pri hesle Malý Dunaj). Názov rozľahlého riečneho ostrova teda motivoval starší slovanský názov najväčšieho ramena Dunaja (dnešného Malého Dunaja), ktorý je od 13. storočia doložený ako **Čalov* v podobách *Chollow*, *Chollo* (*fluuiu Chollow*; Šmilauer, 1932, s. 10), po maďarsky *Csalló*. Historik Branislav Varsik podobne ako už pred ním významný slavista Ján Stanislav ho pokladajú za staré domáce vlastné meno, ktoré dalo ramenu Dunaja staré slovanské obyvateľstvo ešte pred príchodom Maďarov, a tí ho prevzali po náležitých hláskoslovných zmenách.

⁶ Porov. aj názov polí *Šuty* v katastri Vajnôr (GNBa. Vaj., 1994).

V okolí toku Malého Dunaja sa spomína aj zem s týmto názvom (1209 *terra Chalov*), podľa čoho J. Stanislav (1999, s. 243) usudzuje, že najskôr sa toto vlastné meno vzťahovalo na osadu, neskôr na vodný tok a napokon na celé územie, cez ktoré tento tok tečie, resp. ktorého hranice prirodzene utvára (teda na celý ostrov). Názov osady rekonštruuje ako **Čalov* alebo *Čalovo* a ako paralely nachádza český osadný názov Čalovice, srbský Čalov-ici, poľský Nieczalów. B. Varsik však predpokladá iný vývin a pôvodný názov rekonštruuje v podobe **Čelov* (prípadne aj **Čerlov*, 1984, s. 131), z čoho sa prirodzene podľa hláskoslovných pravidiel maďarského jazyka vyvinuli maďarské podoby > *Čolov* > *Čalov*. Tu B. Varsikovi pomáha aj analógia osadného názvu Čelovce v Honte.⁷

I. Okrem archeológie poskytuje cenné svedectvo o historickom osídlení Žitného ostrova aj onomastika. O starej slovansko-slovenskej etnickej báze ostrova nachádzame doklady v jeho starej toponymii, najmä v skupine osadných názvov, ako na to upozornil už napr. J. Stanislav (Slovenský juh v stredoveku, 1. zv., s. 70 – 73). Stanislavov výpočet slovanských (slovenských) osadných názvov, ale aj iných starých autochtónnych toponým sa na tomto mieste pokúsime doplniť.

Na Žitnom ostrove podnes jestvuje viacero obcí, ktorých názvy vznikli zo slovanských osobných mien zakladateľov osád či zakladateľov rodu

⁷ Z ďalších starších výkladov: V. Chaloupecký (1923, s. 160) názov vykladal zo staroslovanského pomenovania pohrebiska (*žalov*), no sám uvádza, že archeologické ani nijaké iné historické topografické údaje cintorín s takýmto názvom v oblasti neuvádzajú. V. Šmilauer (1932, s. 294) Chaloupeckého výkladu vyčíta, že sa nedá vysvetliť zmena ž na č v maďarčine, ale uvádza aj niekoľko starších výkladov (napr. zo slova *sarló* azda „kosák“; z osobného mena tureckého pôvodu *Csalló*, ktoré mohlo súvisieť s tatárskym slovom *čarlak* „čajka“; M. Bel ho vykladal zo slova *csal* azda „klamať, podvádzať“ alebo „vábiť, zvädzať“; zo slova *sellő* „rusalka, vodná/morská víla“ alebo „kaskáda, vodný prah/stupeň“; z maď. slova *csillés* „zlé seno“; porov. Chrenková, 2007, s. 69, 436, 439). Sám V. Šmilauer názov Čalov pokladá za nejasný, no považuje ho za neslovanský.

P. Püspöki Nagy pri výklade motivácie vychádzal z historického dokladu *Csarló(köz)*, ktoré podľa neho pochádza z chazarského (kabarského) rodového mena *Churla* a to zasa z tatárskeho *čarlah* [čarlah] „čajka“ (rodu *Churla*, ktorý pochádzal z vojenskej vrstvy obrancov Bratislavského hradu, v minulosti patrila obec Rovinka). Výklad z OM. *Csalló* (< z tatárskeho *čarlak* „čajka“) uviedol okrem iných už M. Wertner, no V. Šmilauer uvádza, že toto osobné meno je málo doložené (Šmilauer, 1932, s. 294).

a pod. Z tých presvedčivých dokladov uvedieme niekoľko: názov obce *Dobrohošť* (1237 *Dobrogosz*) vznikol zo slovanského osobného mena **Dobrogost*. Ide o kompozitné slovanské osobné meno so slovotvorným významom „dobrý hosť“ (porov. Šmil., 1932, s. 8; Stanislav, 2008, s. 21, 22). Domáci (slovanský) pôvod má aj názov obce *Bodza*, ktorý je odvodený od osobného mena **Bodza* alebo od osobného mena s koreňom **Bod-* (+ *-ja*). Z osobného mena **Bak* sú na Žitnom ostrove odvodené názvy obcí *Baka*, *Báč* a názov poľa pri *Gabčíkove Báč* (**Bak-* + privlastňovacia prípona *-jb*, t. j. **Bakov*). Názov *Kračany* (napr. Šipošove K., Moravské K., Kyncelove K., Pinkove K., Etreho K., Kráľovičove K.; 1215 *Corcha*) J. Stanislav rekonštruoval v podobe **Krača* (1999, s. 245) a vznikol zo starého slovanského osobného mena *Krak* a posesívneho sufixu *-ja*, teda *Krakova* [*ves*]. Od osobného mena je odvodený aj názov obce (Čiližská) *Radvaň* (1252 *Roduan*, 1272 *Raduan* < *Radovan*; pôvodný dvorec bol akiste pomenovaný podľa slovanského kniežata). Názov samoty *Bendov* zasa pravdepodobne pochodí z hypokoristickej formy mena *Benedikt* (t. j. *Bendo*, *Benda*) + domáci posesívny sufix *-ov* (môže byť však odvodený aj od maď. náreč. apel. *böndő* – hrádza pri rieke).

Názov obce *Dvorníky* [*na Ostrove*] môže siahať ešte do veľkomoravského obdobia a vznikol ako typický služobnícky (zamestnanecký) názov (1252 *Vduornuk*, *Vduarnuk*, *Vduarnok*) zo slova *dvorník* > maď. *udvarnok* – osadník v službe zemepána mimo jeho dvorského sídla (Krajčovič, 2005, s. 162, 163). Starobylý názov má aj starší názov dnešnej obce *Rovinka* (1274 *Churle*; ďalšie doklady porov. u V. Sedláka, 1987, s. 32), ktorí Maďari prevzali od Slovanov. V. Sedlák (tamže) názov odvodzuje od slov *črchla*/*čerchla* a motiváciu vidí v pomerne náročnom kultivovaní pôdy na Žitnom ostrove (spôsob kultivovania pôdneho fondu olúpaním kôry zo stromu). Za starý slovanský názov pokladá V. Sedlák (1994) aj názov obce *Jelka* – vykladá ho z apel. *jedla* (porov. rus. apel. *елка*). Od pôvodného slovanského (slovenského) obyvateľstva Žitného ostrova pochádza aj názov obce *Vlky* (1260 *Welk*) – nie je však isté, či bol motivovaný všeobecným menom *vlk* alebo osobným menom **Vlk* (porov. Stanislav, II, s. 496). Takisto môže ísť o metaforický názov (podľa charakteristiky lokality).

Relatívne neďaleko od seba sa nachádzajú obce Vrakúň a Vrakuňa. Obidva osadné názvy vznikli z apelatíva *vrakuňa či *vrakunъ s významom čarodejník – ten, kto tajomnými úkonmi pomáha alebo škodí; kto okrem iného môže čarami liečiť.⁸ Etymón nachádzame podnes aj vo východoslovanskom slove *врачы* s významom lekár. J. Stanislav (2004, s. 485) zároveň upozorňuje, že tu už ide o mladší a užší význam slova, pričom aj v slovenských nárečiach sa zachovalo slovo *vračať* s významom čarovať. Významový posun oproti starej sémantike tohto slova už vidieť v ruštine: porov. *врать* s významom tárať, klebetiť; *вралы* s významom klamár, klebetník.

Keď už sme spomenuli petrifikovanosť starých kultových pomenovaní v toponymii tohto územia, pri obci Vrakúň sa nachádza aj samota Čary s prvým dokladom z druhého vojenského mapovania z rokov 1837 – 40 (*Cserej major*). Aj tento názov môže zapadať do sémantického okruhu kultového života Slovanov, ak pripustíme, že vznikol z apel. *čary* (psl. **čarъ*, pl. **čary*; porov. ESSJa, 4, s. 22, 26). Ukazuje sa, že obec Vrakúň bola vo včasnom stredoveku významným slovanským kultovým strediskom pôvodných obyvateľov mikroregiónu. Tzv. druhé a tretie vojenské mapovanie Uhorska, ktoré sa v tomto regióne uskutočňovali v rokoch 1837 – 40 a 1884, zaznamenalo na severnom okraji mesta Veľký Meder ostrov s názvom *Kap* (< psl. **kapъ*, *kapišče* „obraz, modla, pohanský idol“; Fasmer, 4, s. 185) a jeho názov takisto odkazuje na pohanské tradície pôvodných Slovanov na Žitnom ostrove. V chotári tej istej obce sa nám zachoval aj iný doklad na staré pohanské obyvateľstvo. Zo starej maďarčiny starí Slováci prevzali v stredoveku slovo *šarkan* (maď. *sárkány*) s významom démonická lietajúca bytosť, drak; neskôr sa šarkan spájal so schopnosťou priviesť búrku. Doklad na toto apelatívum máme v názve dnešnej Šarkanovskej pusty pri meste Veľký Meder s dokladom z roku 1884 *Sárkány puszta* (VM. III). Nedá sa však zistiť, či názov pochádza ešte od Maďarov, alebo ju pomenovali už Slováci.

⁸ Š. Ondruš (2000, s. 186) ich odvodzuje od starého indoeurópskeho koreňa *vrk-*, ktorý sa v praslovančine zmenil na *vrs-*; porov. rus. apel. *vorok*, a mal význam pletivo, oplotenie, plot.

Pretrvávajúce pohanských kultových tradícií v dôsledku geografických a etnických špecifik Žitného ostrova (prítomnosť starých Maďarov v tzv. nárazníkovej dunajskej zóne) sa explicitne spomína aj v stredovekých listinách z územia Slovenska. V toponymii tohto územia to dokladá aj viacero starších dokladov na slovo *mohyla* (psl. **mogila*), ktoré sa používalo na označenie vysokého násypu hliny nad hrobom zosnulých v predkresťanskom období (porov. Krajčovič, 2005, s. 117), spomeňme napr. pole *Mohyla* pri obci Okoč (VM. II v r. 1837 – 40) ako *Magla rét* (maď. *rét* – sloven. *lúka*), neskôr *Mágla*, *Maglya*. Túto istú motiváciu nachádzame na Žitnom ostrove ešte raz, a to v názve kanála *Maglov* pri obci Veľké Kosihy. Vznikol úpravou staršieho názvu kanála *Maglyai* (**Mohylský*). Hydronymum vzniklo z terénneho názvu **Mohyla* (v maď. doklade už v roku 1268 *locum Magla*; Šmilauer, 1932, Nr. 172). V rokoch 1837 – 40 sa uvádza ako *Magjai Föld* (pole), neskôr ako *Maglyai*, *Maglya* a súčasná štandardizovaná podoba je *Maglov*. Pri obci sa nachádza aj les s názvom *Mohyla*. Nemožno s istotou potvrdiť, či názov vznikol až z maď. apelatívneho východiska *máglya*, ktoré starí Maďari prevzali od Slovanov. Svedčí o tom aj sémantická štruktúra slova, ktorá popri význame „hranica“ zachováva význam pôvodného slovanského apelatíva **mogila* – hromada (najčastejšie dreva).

V toponymii Žitného ostrova máme dva razy doložené aj petrifikované apelatívum **lel'* (psl. **lelb*), ktoré v slovenčine zaniklo. Pôvodne pomenúvalo pohanského bôžika lásky a svadby, zachovalo sa podnes v ruštine a dochované je aj v starej srbčine (*Leljo*; Krajčovič, 2005, s. 116). Slovo **lel'* sa zachovalo v názve krátkeho zaniknutého močaristého koryta **Lelec* pri obci Okoličná na Ostrove s dokladom z roku 1889 *Lelecžér* (slov. *lel-* + suf. *-ec*). Druhým príkladom je už motivačne kontrastný názov *Arcibiskupský Lél* (v stredoveku len *Lél*). V susedstve žili členovia staromaďarského (nekresťanského) kmeňa Keszi a v stredoveku tu teda z iniciatívy cirkvi pravdepodobne vzniklo christianizačné stredisko (porov. Krajčovič, 2005, s. 16). K týmto názvom pravdepodobne patrí aj názov samoty *Balvany* (po maďarsky *Bálvány*) pri obci Kameničná. Doložený je v r. 1837 – 40 (*Pusztá Balvany Szakallas*) na mape druhého vojenského mapovania Uhorska a nie je vylúčené, že sa na ňu vzťahuje aj

doklad *Baluan* z roku 1109 (Stanislav, 2004, s. 43). Názov vznikol s najväčšou pravdepodobnosťou proprializáciou maďarského apelatíva *bálvány* s významom *modla*. Aj keď by bolo možné názov dávať do súvislosti so slovenským apelatívom *balvan* (pl. *balwany*), maďarský pôvod názvu prostredníctvom významovej stránky maď. apel. *bálvány* nepriamo potvrdzuje skutočnosť, že v stredoveku jestvovala v jej blízkosti aj osada **Pohan* (*villa Pogány*) a riečny ostrov *Pogánysziget* (VM. II; < maď. *pogány* < slovan. *pohan*, stsl. *poganъ* < lat. adj. *pagānus* s pôvodným významom „vidiecky“.) Okrem toho tu v stredoveku v lokalite Pusztatemplom jestvoval kostol zasvätený sv. Jurajovi, svätcovi, ktorý mal v stredoveku špecifické postavenie v kristianizačnom procese a toto patrocínium sa používalo práve v lokalitách, kde prežívali staré pohanské kultúry (porov. Slivka, 2013, s. 107). Podobné príklady na prežívanie starých kultov na Žitnom ostrove aj v stredoveku uvádzame v štúdiu *Slovansko-slovenské kulturologické fenomény v starej slovenskej toponymii (na materiáli Žitného ostrova)* z r. 2014.

Z ďalších dokladov vyberáme: názov obce Klúčovec (> maď. **Kulcsod*: z apelatíva alebo osobného mena *Kľuč* (< **kľuč*), čo prešlo do maďarčiny v podobe *kulcs*. Na staré prevzatia pôvodných slovenských názvov osád z tohto územia upozorňujú aj názvy, ktoré po prevzatí do maďarčiny si zachovali pôvodné slovanské nosovky (Konkoly: **Kŕkolb* – porov. apel. *kúkol'*, hospodárske dvory *Ontopa* od psl. slovesa **top-iti*, *Ronka* – od apel. **rŕka* – ruka).

O tom, že staršia sídlisková báza bola svojím pôvodom slovanská ešte pred príchodom Maďarov v 9. – 10. storočí, svedčí aj existencia názvov osád odvodených od názvov staromaďarských kmeňov. Vychádzame pritom z logického predpokladu, že pomenúvateľmi osád, ktoré usádzajúce sa nové obyvateľstvo zakladalo alebo osídľovalo, bolo iné, pôvodné etnikum, teda Slovania (starí Slováci), ktorí žili v tomto geopriestore už predtým. Pri pohľade na mapu stredovekého maďarského osídlenia juhozápadného Slovenska (Marek, 2006, s. 56) zisťujeme, že aj priestor medzi Malým Dunajom a Dunajom bol v stredoveku osídlený maďarskými alebo im príbuznými kmeňmi, ktoré tu vykonávali pohraničnú strážnu službu. Podnes nachádzame doklady o prítomnosti staromaďarských

kmeňov *Keszi* (obce Malé a Veľké Kosihy, zaniknutá samota *Keszi* pri sútoku Malého Dunaja a Dunaja), *Megyer* (Veľký Meder, Mederč – dnešný Čalovec, osada Maderét), *Nyék* (Nekyje na Ostrove), *Kürt* (Kürti – dnes obec Ohrady) a doložených je tu aj niekoľko staromaďarských lokalít s hrobovými nálezmi z 10. – 11. storočia. Pomenúvateľmi osád s cudzím etnickým elementom bolo pôvodné obyvateľstvo – teda Slovania.

Najstaršie hydronymá zo skúmaného územia vznikali istotne v ešte staršom období, v období jazykovej integrácie v naddunajskej oblasti. Ako to ešte presvedčivejšie ukázali aj výskumy v najjužnejších častiach bezprostredne susediacich povodií,⁹ v najstaršej hydronymii z juhozápadného Slovenska možno identifikovať vrstvu praslovanského hydronymického fondu, resp. starého slovanského lexikálneho fondu, ktorá najvýraznejšie zachováva starší (ešte praslovanský) stav. V najstarších listinách, viažucich sa na toto územie, sa hlavné riečne rameno Dunaja alebo jeho časť (dnešný Malý Dunaj či pôvodný *Čalov alebo *Čelov) v 13. storočí označuje ako *magnum Er* (lat. *magnum* – veľký, maď. *ér* – rameno rieky), *Noger*, *Nagyer*, *Nagher*. V. Šmilauer ho rekonštruuje ako **Nagyörém*, teda ako **Veľké rameno* s priezračnou motiváciou – veľké ľavostranné rameno Dunaja.

Slovanský pôvod má aj dnešný názov potoka Částa (asi pôvodné ľavostranné rameno Čalovského Dudváhu) juhozápadne od mesta Kolárovo. Pri ňom sa nachádza aj hospodársky dvor Částa. Doklady na potok máme v tejto chvíli naporúdzi až od 18. storočia¹⁰ v podobách *Csasta*, *Öreg Császta* (*Stará Částa), *Csaszta Graben* (Částa; nem. apel. *r Graben* – jarok), *Császta Árok* (Částa, maď. apel. *árok* – jarok) a Malá Částa (maď. *Kis Császta*). Názov pochádza zo starého slovanského osobného mena s komponentom *Čast-* (< **Čęst-* < adj. **čęstb* – častý; porov. Hosák – Šrámek, 1970, s. 152). Nedá sa vylúčiť, že názov Částa (pôv. sloven. asi **Častá*) vznikol aj priamo z adj. *častý*, resp. zo spojenia *častá*

⁹ So skúmaným územím Žitného ostrova bezprostredne susedia povodia Moravy (resp. jej slovenské prítoky; Závodný, 2012), Dudváhu (Hladký, 2010), Čiernej vody a severných prítokov Malého Dunaja (Beláková, 2014), Nitry (Hladký, 2004), Hrona (Krško, 2008) a Váhu (zatiaľ je však systematicky spracovaná len jeho horná časť).

¹⁰ Druhé vojenské mapovanie (1837 – 1840).

[voda]. Zo staršej slovanskej (slovenskej) hydronymie Žitného ostrova spomeňme aj vodné toky (resp. ramená alebo jarky) *Lelec* (výklad sme uviedli vyššie), **Vidov jarok* (od osobného mena *Vid*, slovan. hypokorist. podoby osobného mena *Vitus*) a *Žitava* (Maďari ho prevzali od Slovanov a v maď. prešiel náležitým vývinom *Žitava* > *Zsitva*). Názov so starobylým hydroformantom *-ava* (porov. *Myjava*, *Rudava*, *Orava* a pod.) sa vysvetľuje zo slovanského apelatíva *žito* „obilie“ (psl. **žito* od verb. **žíti*; „čo slúži na žitie“; Machek, s. 595) a názov pomenúval rieku „pretekajúcu obilným krajom“ (porov. *Bel*, 1742, s. 162; *Varsik*, 1990, s. 49 – 50; *LMŠ.*, 1982, s. 357 a i.). Názov prameňa **Vič* sa spája so starým slovan. pomenovaním vlka, názov rybníka **Roháč* (1260 *piscina Rogach*) vznikol podľa výskytu roháčov (chrobáka s parožkovitými hornými čelustami) alebo vyššej zveri s rohmi. Názov rybníka **Bohatá* (1260 *piscina Bagatoa*) motivoval azda hojný výskyt rýb v ňom a názov **Vrřbová voda* (1260 *Vrřbanveyze*) patrí medzi typické názvy motivované vodomilným porastom v okolí vodného objektu. V slovníkovej časti uvádzame viaceré ďalších stredovekých názvov so slovansko-slovenským pôvodom. Na druhej strane však ani nemôžeme predpokladať veľkú hustotu osídlenia v tomto regióne práve kvôli špecifickým podmienkam, limitovaným barinatým terénom riečneho ostrova Dunaja.

II. Výsledky výskumu stredovekého osídľovania územia Slovenska inými etnikami, ktorý prezentoval historik Miloš Marek v monografii *Cudzie etniká na stredovekom Slovensku* (2006), potvrdzujú staršie závery výskumov J. Stanislava (SJ. I) či V. Sedláka (1987, s. 23 – 32) v tom zmysle, že hoci slovenské osídlenie bolo bázou osídlenia Žitného ostrova a jeho okolia, počas 13. storočia došlo k zmene národnostnej štruktúry v neprospech domáceho obyvateľstva, medzi ktorým sa asi od 10. storočia usádzali starí Maďari. Územie Žitného ostrova prišlo po tatárskom vpáde v rokoch 1241 – 42 do kontaktu aj s pomerne výraznou nemeckou kolonizáciou, ktorá sa dotkla západného pohraničia Uhorska. Okrem Podunajska prichádzali hostia z alpských krajín aj do iných uhorských stolíc, v ktorých žili Slovania – Mošonskej, Šopronskej a Železnej. Tie sa napokon v 13. a 14. storočí takmer úplne ponemčili, ako poznamenáva B. Varsik (1984, s. 89). Silný prúd nemeckej kolonizácie v uhorskom po-

hraničí postupoval v tomto období aj do časti Bratislavskej stolice a na územie Žitného ostrova, kde sa napokon sústredil v jeho západnej časti. Prichádzajúci Nemci tu vytvorili súvislé nemecké územie, ba niektoré obce si sčasti zachovali svoj etnický pôvod až do 20. storočia. Rozloženie nemeckých osád na Žitnom ostrove aj na ostatnom slovenskom území v stredoveku plasticky zobrazuje mapa historika M. Mareka (2006, s. 225), ktorá potvrdzuje a spresňuje staršie tvrdenia B. Varsika a ukazuje, že nemecké osídlenie bolo na Žitnom ostrove sústredené v jeho západnej časti. Uvedieme niekoľko príkladov: časť mesta Bratislava Prievoz leží už na ľavej strane Malého Dunaja, ale podľa B. Varsika (1984, s. 125) vznikol v 14. storočí na Žitnom ostrove novší priechod (brod) cez Malý Dunaj, ktorý dostal nemecký názov *Oberufer* (nem. *ober* – horný, *das Ufer* – breh; 1382 *Ober Urfar*). Most pri Bratislave sa spočiatku v listinách nazýval iba ako **Most* (1283 *Pruk*, Varsik, 1984, s. 122; názov vznikol z nemeckého slova *die Brücke* – most). Na starší názov obce odkazuje aj názov poľa *Pruky* v katastri obce a názov samoty *Prucký majer*. Niekde tu teda asi stál v stredoveku starý most cez Malý Dunaj. Ďalší doklad o prítomnosti Nemcov na západnej časti Žitného ostrova máme v osadnom názve *Malinovo* (1209 *Ybrehart*), ktorý vznikol z nemeckého osobného mena *Eberhard*, azda zakladateľa osady (Varsik, 1984, s. 124). Z etnonyma *Sas* vznikol názov osady *Sása* (1241 *Zazwaros*; Varsik, 1984, s. 126); podobne názov časti obce Hviezdoslavov *Németsók* (1307 *Nemutsuc*; tamže, s. 125) < etnonymum *Németh* = *Nemec*.¹¹

Menej výrazné bolo nemecké osídlenie v strednej a východnej časti Žitného ostrova (porov. aj spomínané doklady *Zemianska Olča* – *Nemesócsa*, predtým aj *Nemes Olcsa*, osada *Vár Nemes* pri obci Bodza). Aj keď v historickej stredovekej ojkonymii Žitného ostrova zaznamenávame pomerne veľa osadných názvov nemeckého pôvodu (porov. Varsik, 1984, s. 120 – 132), nemeckú hydronymiu na Žitnom ostrove až na malé výnimky nenachádzame v listinách ani na starších mapách (porov. napr.

¹¹ Starší názov súčasnej obce Studené (1283 *Mogorheth*) motivovala prítomnosť maďarského etnika, v druhej časti obce (1381 *Némethhét*) žilo nemecké etnikum (porov. Marek, 2006, s. 93).

heslá *Ham, Saský kanál, *Saská studňa*). Pravdepodobne to súvisí s tým, že Nemci osady, v ktorých žili na Žitnom ostrove, aj zakladali, no názvy vodných objektov (hydronymá) v komunikácii pravdepodobne už preberali od toho etnického spoločenstva, vedľa ktorého žili alebo ktoré sčasti v regióne nahradili.

III. Druhou závažnou príčinou toho, že podnes sa nezachovala nemecká hydronymia z územia Žitného ostrova početnejšie, bola skutočnosť, že asi po tristo rokoch sa nemecké obyvateľstvo na tomto území pomerne výrazne zredukovalo. Nové etnické pohyby na území Žitného ostrova a odchádzanie pôvodného obyvateľstva z neho súviseli s tureckými vpádmi a v tejto súvislosti aj s prítomnosťou drancujúcich španielskych vojakov na tomto území, ktorí mali postup Turkov zastaviť. Mnohé obce či osady tak už v prvej polovici 16. storočia zostali vyludnené, inde zostalo obyvateľstvo výrazne preriedené. To postupne nahrádzali Maďari unikajúci pred Turkami zo severného Zadunajska. Po vyrabovaní Žitného ostrova Nemcami, ktorí išli na pomoc Turkami obliehanému Rábu, bol ostrov medzi Dunajom a Malým Dunajom roku 1595 novo kolonizovaný sčasti Slováckmi zo severných oblastí a ešte výraznejšie kresťanskými Maďarmi zo Zadunajska (Varsik, 1984, s. 127).

Kontinuita nového osídlenia Žitného ostrova však od 17. storočia nenadväzovala na starší stav z obdobia do 9. – 10. storočia, a teda nezachovala sa ani kontinuita medzi starým slovanským (slovenským) obyvateľstvom) na tomto území. Na pôvodné osídlenie a etnicitu ostrova môžu odkazovať názvy vodných tokov na tomto území, ktoré od starých Slovákov prevzali Maďari a v maďarčine sa adaptovali podľa jazykových princípov maďarčiny. Takýchto dokladov v stredovekej hydronymii skúmaného územia však veľa nie je, porov. napríklad názov zaniknutého rybníka **Blatá* pri osade Balvany: 1268 *piscina Balata* Šmilauer, 1932, Nr. 178; < apel. *blato* (pl. *blatá*): < psl. **bolto* (porov. Šmilauer, s. 305, 469), ktorý bol adaptovaný do maďarčiny v podobe *Balata*. Doktoré historické doklady uvádzané v slovníkovej časti práce zasa nie sú presvedčivé v tom, či názvy typu **Chrást, *Tôňa* a i. vodným objektom, ktoré pomenúvali, dali Slovania alebo Maďari, ktorí pôvodné apelatíva (*chrast, tôňa* a i.) prevzali do svojej slovnej zásoby.

Zachované stredoveké doklady analyzoval V. Šmilauer a nebudeme sa na tomto mieste nimi podrobnejšie zaoberať. Ide väčšinou o názvy, s akými sa bežne stretávame aj v iných povodiach na juhozápadnom Slovensku. Najčastejšie vznikali proprializáciou (slovanskej, resp. slovenskej, a maďarskej) hydronymickej apelatívnej lexiky, ktorá jestvovala v období vzniku názvu, a motivoval ich najčastejšie tvar či iná fyzická charakteristika objektu, porast v okolí objektu či iné vlastnosti objektu alebo jeho okolia. Uvedieme niekoľko príkladov z okolia obcí Čalovec, Okoč a Kameničná: † **Űgyes* (1268 *Yguz* < maď. apel. *ügy* – prameň); † **Szélvész* (1283 *piscinae Sceleueyze* < maď. *szél* = okraj, *vejész* > *vejsz*, *vejsze* > *vész* = miesto, kde sa lovia ryby vršami; *vrša* – košovitá nádoba na chytanie rýb); † **Strmeň* (1268 *aqua Kengelfeu* < maď. *kengyel* = strmeň, *fő* = horná časť vodného toku) a pod.

Ako ukazujú staršie pramene, po súčasnosť sa zachovalo zo skúmaného územia málo takých hydroným, na ktoré máme doklady kontinuitne od stredoveku až po súčasnosť. Jednou z príčin, ako ukázal aj predchádzajúci výklad, je to, že Žitný ostrov bol v stredoveku hydrologicky nestabilným územím, pretože každá väčšia povodeň v hustej sútokovej oblasti pozmenila povahu jednotlivých objektov, ba dokonca aj hydrografickú situáciu na tomto riečnom ostrove. Nepriamych dokladov na tieto zmeny máme viacero zo stredoveku aj z mladších období: napríklad v okolí Klúčovca a Čičova sa v roku 1252 (CDSl. II, Nr. 400) uvádzajú tieto názvy, ktoré z formálneho hľadiska vari pomenúvali vodné objekty, no priamo v listine sa pri nich neuvádzajú hydrografické termíny. Nevedno preto, či v skutočnosti išlo o vodné objekty, a v slovníkovej časti práce ich neuvádzame: *Labanthu* (maď. **Labantó* – slov. **Labanské jazero*; porov. heslo **Labanský jarok*), *in loco Asoanthu* (maď. **Ásványtó* – slov. **Priekopa*), *Pysragthu* (**Piroságtó*; azda jazero pri **Červenom ramene*), *Epyriestu*, *Epyriesthu* (maď. **Eperjestó* – slov. **Eperješské jazero*; pravdepodobne jazero, ktoré sa nachádzalo v lokalite Eperješ pri obci Klúčovec), *Zyguethaga*, *Sebusag*, *Harozthov* (**Haraztó* – **Chrast*; azda jazero vedľa močiara **Chrast*), *Medyag* (**Megyeág* – **Hraničné rameno* – azda rameno Dunaja na hranici Komárňanskej a Győrskej župy), *Gekenusthu*, *locum Sukaga*. Podobne aj katastrálne mapy obcí z 19. storočia ukazujú,

že v názvoch močiarov sa pomerne často uplatňovali maďarské apelatíva *ér*, *ág*, označujúce malý vodný tok, jarok alebo rameno toku. Ide teda o objekty, ktoré v minulosti boli najčastejšie ramenami rieky. Upozorňuje na to aj skutočnosť, že v toponymii Žitného ostrova nachádzame v 19. storočí nezvyčajne veľa čiastočne desémantizovaných názvov, keď polia či lúky a pasienky sa nazývajú tak, ako sa predtým nazývali močiare či barinaté ramená, ktoré sa na ich mieste v minulosti nachádzali a neskôr prirodzene vysychali, prípadne boli umelo odvodnené – porov. napr. názvy polí pri obci Hroboňovo (KMP., VM I – III): *Sároság* (*Blatné rameno), *Köröszt ág* (*Križné rameno), podobne názvy pasienkov z 19. st. *Büdös han* (*Smradľavé bahno), *Haniér* (*Hanský jarok alebo skôr *Hanské rameno; maď. apel. *han* – blato, močarisko), *Csanádi ér* (*Čanádske rameno), *Szélles ér* (*Široké rameno) a pod. Tieto a mnohé ďalšie doklady z iných obcí ukazujú, že hydrografická situácia na Žitnom ostrove nebola stabilná, čo sa istotne prejavilo aj v nestabilnosti hydronymického systému na tomto území osobitne v období, keď Dunaj a hustá podunajská sútoková oblasť nebola účinne regulovaná.

IV. Mapy vojenského mapovania (18., 19. storočie) nepotvrdzujú kontinuitu so stredovekou hydronymiou z tohto územia, ba, ako sme ukázali v prechádzajúcej kapitole, neraz sa názvy jednotlivých objektov zmenili aj v časovom úseku medzi jednotlivými mapovaniami. Mapy vojenského mapovania a katastrálne mapy z tohto územia obsahujú aj novšie, umelé maďarské názvy. Tie vznikali z potreby pomenovať nové vodné objekty v období, keď sa postupne začalo s budovaním umelých odvodňovacích kanálov, ktoré mali aspoň čiastočne riešiť komplikovanú hydrologickú situáciu v obdobiach so zvýšeným vodným prietokom riek, resp. ramien odvádzaním vody z preťažených korýt. Už od polovice 19. storočia sa v kartografických dielach stretávame s názvami hlavných umelých kanálov, hoci pôvodne išlo väčšinou len o pomerne krátke ramená alebo kanály, ktoré sa postupne upravovali, spájali a predlžovali, napr. *Vármegye csatornája* (*Župný kanál, dnes Komárňanský kanál), *Patacsi csatornája* (Patašský kanál), ale aj s názvami typu *Malom árok* (*Mlynský jarok) a pod.

V mladšej a synchronnej hydronymii tohto špecifického územia sú

typickými hydronymami práve názvy umelých vodných kanálov. Ide predovšetkým o:

- a. názvy motivované presným vymedzením – zaraďujeme sem názvy vymedzujúce smerovanie kanálov, ktoré vznikli koordináciou dvoch osadných názvov (*Čičov-Holiare, Gabčíkovo-Ňárad*)¹² a názvy vzniknuté koordináciou dvoch terénnych názvov, resp. koordináciou osadného a terénneho názvu (*Čergov-Vinohrady, Tavara-Uranka*, dnes *Tavarský kanál*);
- b. dvojslovné názvy atributívneho typu, odvodené najčastejšie z osadného názvu (názvu obce alebo samoty), pri ktorej sa kanál nachádza, napr. † *Balvanský kanál* (< osada Balvany, časť obce Kameničná, apel. *kanál*; pomenúval kanál nachádzajúci sa pri osade Balvany), prípadne ide o názvy odvodené z terénneho názvu, napr. *Báčsky kanál* (< *Báč*; pole);
- c. homonymné názvy (*Nová Stráž* – osada aj kanál, *Jelšie* – osada aj kanál, *Maglov* – pole aj kanál, *Kece* – pole aj kanál) a názvy, ktoré vznikli z iných hydroným (*Topoľový kanál* – *Malý Topoľový kanál*);
- d. názvy utvorené podľa inej charakteristiky (napr. dĺžky, tvaru a pod.) – *Krátky kanál, Predný kanál, *Smradľavý kanál*.

Interpretácia historického toponymického materiálu ukazuje, že názvy najstarších obcí a vodných objektov na Žitnom ostrove majú domáci (slovenský) pôvod a tieto názvy sčasti prevzalo aj maďarské obyvateľstvo. Na základe uvedenej paralely s pomenúvaním osád v tomto regióne postupne, najmä od 13. storočia, po zmene etnickej

¹² Názvy motivované presným vymedzením, teda názvy vymedzujúce smerovanie kanálov, ktoré vznikli koordináciou dvoch osadných alebo iných názvov, sa v doterajšej praxi (v štandardizačných zoznamoch, na mapách aj v literatúre) pravidelne uvádzajú so spojovníkom. Keďže v týchto názvoch sa vyjadruje rozpätie kanála alebo vzťah rovnocennosti medzi dvoma bodmi (v tomto prípade sú to napr. katastre obcí), vhodnejšie by bolo uvádzať ich s pomlčkou (vyjadrenie vzťahu „od – do“), teda napr. *Čičov – Holiare, Gabčíkovo – Ňárad*. Vzhľadom na doterajší spôsob zápisu takýchto názvov však použijeme v práci spomínaný starší a menej vhodný spôsob zápisu takýchto názvov, teda so spojovníkom.

štruktúry obyvateľstva, začali sa objavovať aj maďarské názvy vodných objektov, ktoré sa vzťahovali na kratšie toky alebo ramená a na vodné plochy s lokálnym významom. Novšie doklady však o nich naporúdzi nemáme. Mnohé z nich postupne zanikli s ďalšou zmenou etnickej štruktúry, keď od 13. do 16. storočia osobitne západná časť Žitného ostrova bola výrazne ponemčená, alebo v dôsledku prirodzených zmien hydrologických pomerov na Žitnom ostrove. Nemecká kolonizácia podľa doteraz známych dokladov zachovala pomerne zreteľné stopy v historickej onymymii Žitného ostrova, nie však v jeho hydronymii. V 16. storočí sa tu etniká opäť preskupili v dôsledku tureckých nájazdov a asi odvtedy sa Žitný ostrov vyvíjal ako výrazne maďarské jazykové územie. Zároveň sa ukázalo, že súčasný hydronymický materiál nemá oporu v staršej hydronymii tohto územia. Alebo naopak – zo starej hydronymie sa tu nezachovali podnes takmer žiadne doklady, ktoré by potvrdzovali kontinuálny vývin hydronymie Žitného ostrova. Príčiny však nemožno hľadať výlučne v zmenách etnického zloženia v tomto špecifickom regióne, ale aj v nestabilnosti sústavy onymických objektov v ňom, a to v dôsledku nestabilnosti historických hydrologických pomerov na Žitnom ostrove.

ZÁSADY SPRACOVANIA HESIEL

Monografia je spracovaná podľa metodiky projektu Hydronymia Europaea. Hydronymá sa spracúvajú podľa jednotlivých povodí vo forme slovníka. Slovníková časť (hydronymikon) sa skladá z dvoch častí. V prvej sú podľa abecedy zoradené štandardizované alebo na štandardizáciu vhodné názvy jestvujúcich aj zaniknutých vodných tokov (vrátane ramien, jarkov a umelých odvodňovacích kanálov), do druhej časti sa zaraďujú názvy jestvujúcich aj zaniknutých vodných plôch, močiarov, prameňov a studní.¹³ Doklady sme získali excerpciou dostupných kartografických diel od 18. storočia a literárnych prameňov od 11. storočia (diplomaty, registre a iné zbierky listín, obecné monografie, turistické publikácie).

Heslové slovo (tučne vysádzané) predstavuje štandardizovanú (alebo na štandardizáciu vhodnú) podobu hydronyma. Ak sú doklady hydronyma nemecké alebo maďarské, prípadne ide o slovanský, resp. slovenský názov adaptovaný do maďarčiny, heslové slovo je označené znakom * (to značí, že ide o názov, ktorý bol adaptovaný, rekonštruovaný do slovenčiny). Doktoré takéto názvy tvoria maďarské doklady získané z katastrálnych alebo špeciálnych máp. Neraz ide o umelé názvy (napr. *Tó* → **Jazero*, *Csatorna* → **Kanál*) vytvorené kartografom a vznikli prostým prekladom

¹³ V doktorých prípadoch (najmä pri zaniknutých vodných objektoch) bolo ťažké určiť druh vodného objektu a adekvátne ho zaradiť do konkrétnej kapitoly. Napríklad viaceré močaristé ramená, ktoré sú zakreslené na starších mapách vojenského mapovania, boli v tomto období už len močiare v pôvodných korytách ramien. Pri rozhodovaní, či konkrétny objekt zaradiť medzi vodné toky (kanály, ramená) alebo vodné plochy (močiare a i.), sme vychádzali z aktuálnej charakteristiky vodného objektu v období, keď bol zakreslený (charakterizovaný na mape), resp. charakterizovaný pomocou konkrétneho geografického termínu v listine a pod.

slovenských apelatív (jazero, kanál), v bilingválnom prostredí možno aj proprializáciou neslovanského apelatíva.

Rekonštruované podoby treba pokladať len za návrh heslového slova, pretože neraz sa vzťahujú na také vodné toky, pri ktorých sú naporúdzí len jeden-dva doklady, a to neraz len z 12. – 13. storočia, a teda overenie pôvodnej podoby vlastného mena býva v takýchto prípadoch veľmi problematické. Nevylučujeme preto, že ďalším výskumom a dopĺňaním dokladov bude treba rekonštrukciu, prípadne aj výklad názvu korigovať. Názvy objektov, ktoré neprešli procesom štandardizácie a ktoré pochádzajú z terénneho výskumu, upravujú sa podľa pravidiel spisovného jazyka.

Znak † sa uvádza pri takých názvoch vodných alebo iných objektov, ktoré už zanikli (napr. zakreslené sú na starších mapách, ich názvy sa môžu uvádzať aj v starších štandardizačných zoznamoch, ale na aktuálnych vodohospodárskych či iných mapách už objekt zakreslený nie je).

Zápis vodného toku uvádzame na príklade *Balvanského kanála*. Heslo pozostáva z encyklopedickej, dokladovej, výkladovej a bibliografickej časti. Pri každom hesle (**1**) sa nachádza úvodný odsek s identifikáciou vodného objektu. Ako heslový názov sa uvádza (tučne vysádzaný) štandardizovaný názov. Ak názov nebol podnes štandardizovaný, uvádza sa ako heslový názov na štandardizáciu vhodný (aj rekonštruovaný) názov. V prípade starších hydroným boli ich doklady v listinách neraz rôznym spôsobom deštruované. Ak nebolo možné z tohto dôvodu názov rekonštruovať, uvádzame ako heslové slovo názov v takej podobe, ako je uvedený v listine. Pri homonymných názvoch (označujúcich odlišné vodné objekty) je v zátvorkách uvedené číslo analyzovaného homonymného názvu, resp. číslo objektu. Nasleduje informácia o dĺžke, resp. veľkosti objektu, presná identifikácia (napr. začiatku a konca kanála, príp. miesta, kde sa spája s iným kanálom) v katastrálnom území obce (resp. obcí) a vymedzenie smeru toku, resp. smeru (**2**). Ak objekt zanikol a dnes ho už nemožno spoľahlivo lokalizovať, údaj o miestopisnej lokalizácii sa prispôsobuje zachovaným informáciám o objekte. V prípadoch, ak je to známe a vhodné alebo dôležité poznamenať, uvádzame aj informácie

o tom, ako sa vodný objekt menil v minulosti. V prípade, že vodný objekt mal v minulosti viacero názvov (prípadne ich môže mať aj v súčasnosti), vyratávajú sa pod zhrnujúcim pomenovaním varianty. Nejde tu však o hláskové varianty toho istého názvu, ale o lexikálne, resp. aj slovo- tvorne a gramatickým číslom odlišné názvy toho istého objektu zo synchrónneho i diachrónneho hľadiska a takisto sa sem zaraďujú rekonštruované podoby nemeckých a maďarských názvov (3). Skúmané vodné názvy veľmi často súvisia s vlastnými menami z iných onymických sústav (s oronymom, ojkonymom, názvom chotárnej časti a pod.). Hydronymá sú neraz odvodené od nich, a preto informácia o súvisiacich terénnych názvoch (TN.) a osadných názvoch (ON.), príp. o osobných menách (OM.), vodných názvoch (VN.) alebo etnonymách (EN.) a pod. je uvedená ako záverečná informácia úvodného odseku (4), napr.:

† **Balvanský kanál (1)** 3 km; dnes už zaniknutý kanál; začínal sa S od osady Balvany v k. ú. obce Kameničná, smeroval na SZ, spájal sa s Čergovským kanálom; (2) varianty: Tomanóci-Balvany, *Kanál (5); (3) ON. Balvany; TN. 1. Balvany, 2. Piesky. (4)

Súčasťou každého hesla je lokalizácia objektu podľa poradových (kladových) listov Vodohospodárskej mapy SSR (SR) 1 : 50 000. V lokalizácii sa uvádza číslo listu (5), v daktorých prípadoch aj s poznámkou, že objekt nie je na vodohospodárskej mape pomenovaný, príp. že sa ho nepodarilo identifikovať (lokalizovať). Ak sa objekt na mape nenachádza, číslo mapového listu je uvedené v hranatých zátvorkách – najčastejšie ide o zaniknuté objekty (pred heslovým slovom sa v takých prípadoch uvádza znak †).

Ďalšiu časť hesla tvorí korpus chronologicky zoradených dokladov hydronyma (6). V niektorých prípadoch za dokladom uvádzame aj to, ako je vodný objekt na konkrétnej mape zakreslený. Dôležité je to vtedy, keď sa objekt napr. v období medzi dvoma mapovaniami významnejšie zmenil (napr. bol rozdelený novým kanálom, sčasti vysušený a pod.).

Za štandardizované sa pokladajú tie názvy, ktoré sú uvedené v zoznamoch geografického názvoslovia, vydávaného v edícii *Kartografické*

informácie, a najmä z názvoslovných zoznamov jednotlivých okresov vydávaných v edícii *Geografické názvoslovné zoznamy OSN Slovenskej republiky* (resp. ČSSR, ČSFR), novšie v rámci *Spravodajcu Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky*. V takýchto prípadoch súčasťou dokladu názvu je občas aj údaj o starších názvoch, resp. o variantoch názvu, ktorý však bolo treba upraviť, štandardizovať. V takýchto prípadoch pri štandardizovanom (úradnom) názve uvádza sa v zátvorkách aj starší názov z názvoslovných zoznamov. Za dokladom nasleduje skratka prameňa, z ktorého doklad pochádza. Ak ide o doklady z katastrálnych máp alebo názvoslovných zoznamov, pri skratke prameňa je uvedená skratka obce, resp. skratky obcí (7), ktoré uvádzame v zozname na konci publikácie, napr.:

VMp. 50: 45-41 (5)

VN.: 1889 *Csatorna* KMp. Kam. (6), (7)

1971 odp.[ad] *Tomanóci-Balvany* ZMp. 50

1979 *Balvanský kanál (Tomanóci-Balvany)* GN. 10

1982 *Balvanský kanál* VMp. 50

ON.: *Balvany (časť obce; Kameničná)*: (8)

1229 *Zakalos* VSO. II, 14

1261 *Sakalus* VSO. II, 14

1308 *Zakalus* RDSL. I, Nr. 556, 557

1837 – 40 *Pusztá Balvany Szakallas* VM. II

1884 *dv. Balvany* VM. III

1889 *Bálvány-Szakállas pusztá* KMp. Kam. (8), (7)

1920 – 34 *dv. Balvany* VM. III re

1930 *Balvany* GMp.

1957 *Balvany* GŠ. 50

1955 – 61 *Balvany* TM. 5

1971 *Balvany* ZMp. 50

1977 *Balvany* VSO. II, 14

1991 *Balvany* GNKo. Kam. (8), (7)

2008 *Balvany* ZMp. 50

TN.: 1. 1952 – 57 *Balvany* TM. 25 (9a)

-
- 1955 – 61 *Balvany* (Bálvány-Szakállás) (pole), *Balvany – Piesky*, *Balvany – Veľký piesok*, *Balvany* (polia) TM. 5
1957 – 71 *Balvany – Piesky*, *Balvany – Veľký piesok*, *Balvany* TM. 10
1971 *Balvany* ZMp. 50
1977 *Balvany* VSO. II, 14
1978 *Balvany* ZMp. 50
1979 *Balvany* (pole) GN. 10
1982 *Balvany* VMp. 50
1991 *Balvany* (pole) GNKo. Kam., Čal. (9a), (7)
1993 *Balvany* ZMp. 10
1999 *Balvany* TMp. 154
2006 *Balvany* VMp. 50
2. 1983 *Piesky* ZMp. 10 (9b)
1991 *Piesky* (pole) GNKo. Kam. (9b), (7)
1993 *Piesky* ZMp. 10

Doklady vodných názvov pochádzajú z viacerých zdrojov. Historické názvy sú z monografie V. Šmilauera *Vodopis starého Slovenska* (1932), zo zbierok diplomatík (*Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae*, tomus I., II.; 1971 a *Regesta diplomatica nec non epistolaria Slovaciae*, tomus I., 1980; II., 1987; *Urbáre feudálnych panstiev na Slovensku*, zv. 1., 2.; 1959). Vhodným prameňom je aj dielo M. Bela *Notitia Hungariae Novae Historico-geographica*.

Mladšie doklady (od 18. storočia) sú zo starších vlastivedných monografií, zo *Vzdialenostnej mapy Uhorska 1 : 50 000* (1898) atď. Závažným prameňom sú mapy troch vojenských mapovaní (mapové listy zo skúmaného povodia sú podľa jednotlivých cyklov mapovania z rokov 1782 – 1784, 1837 – 1840 a z roku 1884; porov. Jakubík, 2009). Nenahraditeľným a veľmi podrobným zdrojom dokladov hydroným aj súvisiacich terénnych názvov sú katastrálne mapy obcí z 19. a prvej polovice 20. storočia (staršie konkrétné mapy obcí z polovice 19. storočia sa nezachovali z celého územia, príp. neobsahujú onymický materiál).

Základný korpus súčasných dokladov poskytujú vodohospodárske kartografické diela (*Vodohospodárska mapa SSR 1 : 50 000*, vodohospo-

dárske plány jednotlivých povodí v mierke 1 : 50 000, hydrologické plány povodí v mierke 1 : 50 000, vodohospodárske (hydrografické) zoznamy (*Hydrologické pomery ČSSR*, zv. 1; 1965; *Hydrografický číselník tokov na Slovensku*; 1971), katastrálne mapy a mladšie odťažky katastrálnych máp jednotlivých obcí v skúmanom povodí podľa fondov Ústredného archívu geodézie a kartografie SR v Bratislave (v mierke 1 : 1 440, 1 : 2 880). Ďalšie doklady pochádzajú z vlastivedných sprievodcov, turistických máp s rozmanitými mierkami, zo *Základnej mapy ČSSR* (resp. SR) 1 : 50 000, 1 : 10 000, z rozmanitých tematických a špeciálnych máp (1 : 25 000, 1 : 50 000, 1 : 75 000), z publikácií vydávaných v edícii *Turistický sprievodca*, regionálnych vlastivedných a obecných monografií a podobne.

Doklady o súvisiacich osadných a ďalších názvoch (**8** – v tomto prípade osadný názov Balvany, **9a** – terénny názov Balvany, **9b** – terénny názov Piesky) pochádzajú zo spomínaných kódexov a registárov, z *Vlastivedného slovníka obcí na Slovensku* (1977 – 1978) a z publikácie M. Majtána *Názvy obcí Slovenskej republiky (Vývin v rokoch 1773 – 1997; 1998)*. Doklady súvisiacich terénnych názvov čerpáme z edícií *Geografické názvoslovné zoznamy OSN Slovenskej republiky* (resp. ČSSR, ČSFR), *Kartografické informácie* (10., 11. zv.), z katastrálnych máp, kartografických diel s rozličnými mierkami a zameraniami. Staršie doklady sú zo spomínaných urbárov, zostavených R. Marsinom a M. Kušíkom (1959). V daktorých prípadoch sú uvedené aj doklady z kartotéky terénnych názvov pri Jazykovednom ústave L. Štúra SAV (so skratkou KJÚ. a skratkou konkrétnej obce).

V záverečnej časti každého hesla sa uvádza motivácia a etymologický výklad názvu (resp. názvov) vodného objektu (**10**). Etymológia variantných názvov sa nachádza vždy na mieste, kde sa analyzuje heslový názov. Ak konkrétny názov bol interpretovaný aj v minulosti, uvedené sú všetky zistené názory. Tam, kde je to možné, uvádza sa stručne aj výklad osadných alebo terénnych názvov, ktoré sú v dajakom vecnom alebo pomenúvacom súvisi s interpretovaným vodným názvom (**11**). V daktorých prípadoch je uvedený aj prehľad etymologickej literatúry, avšak iba tej, ktorá priamo súvisí s analyzovanými názvami (vysádzaná je menším typom písma), napr.:

(10) Etym.: Názov *Balvanský kanál* vznikol z osadného názvu *Balvany* (11) (pôv. maď. *Bálvány* < maď. apel. *bálvány* – modla; v lokalite Pusztatemplom tu v stredoveku jestvoval kostol zasvätený sv. Jurajovi, ktorý mal špecifické postavenie v kristianizačnom procese a vo vypudzovaní starých pohanských kultov, v stredoveku bola v jej blízkosti aj obec **Pohan*: (11) villa *Pogány* a ostrov *Pogánysziget* < maď. *pogány* < slovan. *pohan*, stsl. *poganъ* < lat. adj. *pagānus* s pôvodným významom „vidiecky“; porov. Slivka, 2013, s. 107; Machek, s. 467), apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri osade Balvany. Vylúčiť sa nedá ani výklad zo slov. apel. *balvan* (porov. TN. a názov hosp. dvora Piesky), avšak vzhľadom na ostatné názvy, odzrkadľujúce prítomnosť starého pohanského elementu v lokalite, uprednostňujeme prvý výklad. Názov *Tomanóci-Balvany* vznikol podľa smerovania kanála z TN. **Tomanóci* (11) (v excerpovaných prameňoch nie je doložený; < OM. *Toman* < *Tomáš*) a ON. *Balvany*.

Variety názvu alebo iné názvy toho istého objektu sú zaradené do tzv. odkazových hesiel. Tam, kde je to vhodné, uvádzame v rámci odkazového hesla v zátvorke aj rekonštruovaný cudzojazyčný názov, napr. ***Hlinitý** (**Agyagos*) → Čiližský potok. Z odkazového hesla vyplýva, že názov **Hlinitý* sa analyzuje pri hesle Čiližský potok. Ak sa odkazový názov dnes vzťahuje na viacero objektov, ktoré v minulosti tvorili jeden objekt, z priestorových dôvodov ich uvádzame v rámci jedného odkazového hesla a názvy oddeľujeme čiarkami (napr.

Miller → Miller, Čičov-Holiare, Veľký Meder-Holiare, Dvorský kanál, Jurová-Veľký Meder, Holiare-Kosihy), ak sa však odkazový názov vzťahoval na viaceré samostatné objekty, ich názvy oddeľujeme bodkočiarkami, napr.

***Hlavný kanál** (Összekötő főcsatorna) → Čičov-Holiare; Chotárny kanál; Klátovský kanál.

Podľa tejto metodiky a štruktúry sú zoradené aj heslá v kapitole Názvy vodných plôch, močiarov a prameňov.

NÁZVY VODNÝCH TOKOV A KANÁLOV

A

A VII → Vojka-Kračany

*Aboň → Blahovský kanál

*Akálošské rameno → Lúčný kanál

*Akolhelyi → Akovský kanál

*Akovsko-bačiansky kanál → Akovský kanál

Akovský kanál 3,8 km; kanál S od obce Gabčíkovo v lokalite Pažitné, kde sa spája s kanálom Jurová-Velký Meder; varianty: Akolhelyi, *Akovsko-bačiansky kanál, Župný kanál; ON. Baka; TN.: 1. Akolhely, 2. Akolhelyi erdő, 3. Ovčiariska lúka.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1893 *Akohely-bakai-Csatorna* KMp. Gab.

1957 *Župný kanál* GŠ. 50

1971 *Akohelyi* ZMp. 50

1977 *Župný kanál* VSO. I, 117

1979 *Akovský kanál (Akohelyi)* GN. 10

1983 *Akovský kanál* VMp. 50

1985 *Akovský kanál* ZMp. 50

1992 *Akovský kanál* GNDS. Gab.; VMp. 50; ZMp. 10

1994 *Akovský kanál* ZMp. 25

1995 *Župný kanál* TMp. 143

1999 *Akovský kanál* TMp. 143

2000 *Akovský kanál* ZMp. 50

2003 *Akovský kanál* VMp. 50

2005 *Akovský kanál* TAS.

2006 *Akovský kanál* VMp. 50

2008 *Akovský kanál* ZMp. 50

ON.: Baka: → Bačianske rameno

TN.: 1. 1893 *Akolhely* KMp. Vrak.

1955 – 61 *Akol hely* TM. 5

2. 1837 – 40 *Akóhely Erdő* (les) VM. II

1884 *Akohelyi erdő* VM. III

1893 *Akolhelyi erdő* KMp. Vrak.

3. 1992 *Ovčiariska lúka* (pole) GNDS. Vrak.

Etym.: Názov *Akovský kanál* vznikol úpravou staršieho maďarského názvu *Akohelyi* (správne by malo byť *Akolhelyi*). Ten vznikol transonymizáciou z TN. *Akolhelyi* a ten z TN. *Akolhely* (< maď. apel. *akol* = sloven. ovčinec – maštal pre ovce, maď. *hely* = sloven. miesto). Názov motivovala skutočnosť, že kanál bol vybudovaný v lokalite Akolhely (*Ovčinec); porov. aj názov poľa Ovčiariska lúka. Starší názov **Akovsko-bačiansky kanál* (maď. *Akohely-bakai csatorna*) vznikol podľa smerovania kanála z maď. TN. *Ako(l)hely* a ON. *Baka* (→ VN. Bačianske rameno).

Názov → *Župný kanál* vznikol stotožnením kanála s kanálom → Jurová-Velký Meder, s ktorým sa spája.

***Amadskokračiansky** → Kračiansky kanál (1)

Andický kanál → Liderský kanál

Asód-Čergov¹ 16 km; SV od obce Okoč sa odpája od Chotárneho kanála, smeruje na JV okolo samoty Asód a J od mesta Kolárovo pri samote Čergov sa sprava spája s riekou Váh (odvodňuje SV časť Žitného ostrova od Chotárneho kanála do Váhu); varianty: *Asód-Čergov F, *Blatistý kanál, *Bočný Čergovský kanál, *Dvojité jarok; ON.: 1. Asód, 2. + *Malý Asód, 3. Čergov; TN.: 1. Asód, 2. Čergov.

VMp. 50: 45-32; 41

VN.: 1884 *Kettős ér* VM. III

1906 (západná časť) *Sárréti csatorna*, (východná časť) *Csörgői melléksatorna* KMp. Kol.

1971 *Aszód-Čergov F* ZMp. 50

1978 *Aszód-Čergov* ZMp. 50

1979 *Asód-Čergov (Aszód-Čergov F)* GN. 10

1982 *Asód-Čergov* VMp. 50

1984 – 85 *Asód-Čergov* ZMp. 50; ZMp. 10

1989 *Asód-Čergov* AMp. 200

1991 *Asód-Čergov* GNKo. Kol.

1992 *Asód-Čergov* GNDS. Okoč

1993 *Asód-Čergov* ZMp. 10

1994 – 95 *Asód-Čergov* ZMp. 25

1999 *Asód-Čergov* TMp. 154

2000 *Asód-Čergov* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Asód-Čergov* TAS.

2006 *Asód-Čergov* VMp. 50

2008 *Asód-Čergov* ZMp. 50

ON.: 1. Asód (dve osady v blízkosti obce Okoč):

asi 1292 *uilla Ozold* SJ. II, s. 11

1460 *Azolph* SJ. II, s. 11

1837 – 40 *Nagy Aszod M. H., Kis Aszod M. H.* VM. II

1869 *Nagy Aszód* PM.

1884 *Pusztá Aszod* VM. III

1889 *Aszód pusztá* KMp. Okoč

1898 *Aszód psz.* MTT. 75

1920 – 34 *Aszód ps.* VM. III re

1930 *Aszód ps.* GMp.

1938 *Aszód ps.* ŠMp. 75

1952 – 57 *Aszódpusztá* TM. 25

1955 – 61 *Aszód pusztá* TM. 5

1957 *Aszódpusztá* GŠ. 50

1957 – 71 *Asód pusta* TM. 10

1971 *Aszód pusztá* ZMp. 50

1977 *Aszód* VSO. II, 341

1981 *Asód (Aszód pusztá)* GN. 10

1992 *Asód* GNDS. Okoč

¹ Názvy motivované presným vymedzením, teda názvy vymedzujúce smerovanie či začiatok a koniec kanála, ktoré vznikli koordináciou dvoch osadných alebo terénnych názvov, sa v doterajšej praxi (v štandardizačných zoznamoch, v kartografických dielach aj v odbornej literatúre) pravidelne uvádzajú so spojovníkom. Keďže v týchto názvoch sa vyjadruje rozptáie kanála (jeho začiatok a koniec) a zároveň vzťah rovnocennosti medzi dvoma bodmi, vhodnejšie by bolo uvádzať ich s pomlčkou (vyjadrenie vzťahu „od – do“), napr. *Asód – Čergov*, teda nie so spojovníkom (*Asód-Čergov*). Aj vzhľadom na doterajšie publikácie, kartografickú prax a pod. používame v práci spomínaný starší a menej vhodný spôsob zápisu takýchto názvov (teda so spojovníkom).

2008 *Asód* ZMp. 50
 2. † 1837 – 40 *Kis Aszod M. H.* VM. II
 1869 *Kis Aszód* PM.
 1889 *Kis Aszód* KMp. Okoč
 3. Čergov (hospodársky dvor; Kolárovo):
 1884 *Csörgö* VM. III
 1966 *Čerhov* TS., s. 101
 1971 *Čerhov* ZMp. 50
 1981 *Čergov (Čerhov)* GN. 10
 1982 *Čergov* VMp. 50
 1983 *Čergov* ZMp. 10
 1991 *Čergov* GNKo. Kol.
 1995 *ŠM Čergov* ZMp. 25
 2008 *Čergov* ZMp. 50
 TN.: 1. 1955 – 61 *Asód pusta* (pole)
 TM. 5
 1957 – 71 *Asód pusta* TM. 10
 1982 *Asód* (pole) VMp. 50
 2. 1884 *Csergő* (les, pole) VM. III
 1971 *Čerhov* ZMp. 50
 1979 *Čerhov* GN. 10
 1982 *Čergov* VMp. 50
 1983 *Čergov* ZMp. 10
 1991 *Čergov (Čerhov)* GNKo. Kol.
 2005 *Čergov* TAS.
 2006 *Čerhov* VMp. 50
 2008 *Čergov* ZMp. 50
 Etym.: Názov *Asód-Čergov* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Asód* (J. Stanislav ho rekonštruje v podobe **Osol*:- < OM. **Osol*, príp. apel. *osol* – zool. *Asinus*; ak by bol názov svojím pôvodom maďarský, čo je pravdepodobnejšie, vznikol by z maď. *aszó* – suchý, vyschnutý – v súvislosti s vodným objektom, -*d* maď. derivačný sufix; porov. Hladký, 2011, s. 26; Kiss, 1988, s. 121) a *Čergov* (azda patrí k starším názvom odvodeným od základu *črch-*, *čerch-*: *črchliť*, *čršliť* a pod. – získavať kul-

túrnú pôdu; porov. Majtán, 1996, s. 67) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade *Asód* a končiaci sa pri hospodárskom dvore *Čergov*.

Názov **Asód-Čergov F* vznikol podľa tej istej motivácie, písmeno *F* v názve je pozostatkom staršieho spôsobu pomenúvania, resp. označovania umelých vodných kanálov a slúži na identifikáciu a difrenciáciu od iných kanálov v komplikovanej sústave odvodňovacích kanálov na Žitnom ostrove.

Starší maďarský názov západnej časti kanála *Sárréti csatorna* vznikol z maď. TN. **Sár rét* (< maď. apel. *sár* = sloven. blato, maď. *rét* = sloven. lúka, t. j. **Blatistá lúka*; v excerpovanom materiáli názov nie je doložený) a apel. *csatorna* (sloven. kanál). Názov interpretujeme ako **Blatistý kanál*. Starší maď. názov východnej časti kanála *Csörgői melléksatorna* vznikol z ON. *Čergov* (maď. suf. -*i* = sloven. -*ský*), maď. apel. *melléksatorna* (< maď. *mellék-* = bočný, *csatorna* = kanál). Interpretujeme ho ako **Bočný Čergovský kanál*. Starší názov západnej časti kanála *Kettős ér* vznikol z maď. adj. *kettős* – sloven. dvojitý. Názov motivovala azda skutočnosť, že koryto smeruje súbežne s korytom Malého Dunaja neďaleko od neho, prípadne to, že na mieste, kde sa spájal s Chotárnym kanálom, pôvodne tvoril dve korytá; interpretujeme ho ako **Dvojitý jarok*.

Lit.: Stanislav, 2004, s. 11; Kiss, 1988, s. 121, Hladký, 2011, s. 26.

**Asód-Čergov F* → *Asód-Čergov*

**Asódsý kanál* → Komárňanský kanál

B

B VII → Šulany-Jurová

Babovica → Babovský kanál

Babovský kanál 1,8 km; kanál V od obce Klúčovec a S od obce Čičov, smeruje na SV, neskôr JV a sprava sa spája s kanálom Čičov-Holiare; variant: Babovica; TN. *Babovica.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1268 *per piscinam Babalatow* Šmil, Nr. 173

1383 *Babalatow / Kabalatow* Šmil, Nr. 173
1971 *odp.[ad] Babóca* ZMp. 50

1979 *Babovica (Babóca)* GN. 10

1984 *Babovica* ZMp. 50

1991 *Babovský kanál (Babovica)* GNKo. Čič.

1992 *Babovský kanál* VMp. 50

1993 *Babovský kanál* ZMp. 10

1995 *Babovský kanál* ZMp. 25

2000 *Babovský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Babovský kanál* VMp. 50

2008 *Babovský kanál* ZMp. 50

TN.: 1. 1837 – 40 *Bobos* VM. II

1889 *Babóca* (lúky) KMp. Čič.

2005 *Babóca* PMp. 10

2. 1837 – 40 *Babaszentöri* VM. II

Etym.: Názov *Babovský kanál* vznikol z terénneho názvu *Babovica* (v maď. prepise *Babóca*) a apel. *kanál*. Názov *Babovica* vznikol podľa terénneho názvu *Babovica* (< apel. *baba*, psl. **baba*; možno aj *Baba* – mytologická bytosť Slovanov). Obidva názvy pomenúvajú kanál nachádzajúci sa v lokalite *Babovica*.

V. Šmilauer (1932, s. 304) nenašiel pre stredoveké tvary uspokojivý výklad a pri-

pusťil aj v dokladovej časti naznačené čítanie dokladov s iniciálovou grafémou *K*. Ak by v názve namiesto iniciálovej grafémy *B* sa naozaj nachádzalo *K*, potom by do úvahy pripadala rekonštrukcia v podobe **Kabalató* z maď. apel. *kabala* (= sloven. kobyľa), *tó* (= jazero), teda **Kobylyie jazero*. Mladšie doklady, ktoré V. Šmilauer nemal k dispozícii, ukazujú, že v názve je iniciálová graféma *B*.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

Báč → Milinovice-Vrbina, Vrbina-Medvedov

Báčshát → Báčsky kanál

Báčianske rameno 3 km; odpája sa od Bodického ramena pri lokalite Kráľovská lúka JZ od obce Baka, smeruje na V, pri Prívodnom kanáli J od obce sa spája s Gabčíkovským ramenom; varianty: Baka, Dunaj, Rameno Dunaja; ON. Baka (r. 1445 sa obec rozdelila na Hornú Baku a Dolnú Baku; VSO. I, 117; spojené sú od r. 1808; Majt. 1998, s. 24; porov. aj SŽO, 1999, s. 63); OM. Buken; VN.: 1. Baka, 2. Baka-Gabčíkovo, 3. Dunaj. VMp. 50: 45-31

VN.: 1893 *Duna ág* KMp. Bod., Bk.

1898 *Duna* MTT. 75

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1957 *rameno Dunaja* GMp. 50

1966 *rameno Dunaja* Mp. PN. 200

1966 *Baka* TS., s. 108

1971 *Báčianske rameno* VMp. 50

1975 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1987 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1992 *Báčianske rameno* VMp. 50; GNDS. Bk.

1993 *Bačianske rameno* VMp. 50
 1993 *rameno Dunaja* ZMp. 10
 1994 *Bačianske rameno* ZMp. 25
 1995 *Rameno Dunaja* TMp. 50 (Gab.)
 1999 *Bačianske rameno* TMp. 50 (Gab.)
 2003 *Bačianske rameno* VMp. 50
 2006 *Bačianske rameno* TAS.
 2008 *Bačianske rameno* TASR. 50
 ON.: Baka:
 1260, 1264 *Boka* SŽO., 1999, s. 63
 1264 *Baka* VSO. I, 117
 1274 *Udvornci de Baka* SŽO., 1999, s. 63
 1439 *Eghazasbaka* VSO. I, 117
 1455 *Baka utraque* VSO. I, 117
 1491 *Felsewbaka* VSO. I, 117
 1495 *Kewzepswebaka, Alsobaka* VSO. I, 117
 1773 *All-Baka, Fell-Baka* Majt. 24
 1786 *Alschó-Baka, Felschő-Baka* Majt. 24
 1808 *Alsó-Baka, Felső Baka* Majt. 24
 1863 *Alsóbaka és Felsőbaka* Majt. 24
 1873 – 82 *Albaka és Felbaka* Majt. 24
 1888 *Baka* Majt. 24
 OM.: 1274 *Buken* (Bökény?) SŽO., 1999, s. 63
 VN.: 1. → Baka
 2. → Trstená-Baka
 3. → Dunaj (1)
 Etym.: Názov *Bačianske rameno* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Baka*; apel. *rameno*. Pomenúva kanál nachádzajúci sa v katastri obce Baka. Názov *Baka* J. Stanislav odvodzuje zo slovanského OM. *Bak/Baka* a uvádza aj iné slovanské doklady na OM. (rus. *Baka, Bakaj*, čes. *Bakov*, poľ. *Bakowo* a pod.); porov. SJ. I, 245. Podľa autorov SŽO. (1999, s. 59, 63) nie je ON. jasný, ale pripúšťajú, že je odvodený od staré-

ho maď. rodového mena *Buken* (porov. Varsik, 1984, s. 51; Chaloupecký, 1923, s. 35, 78; CDSL. II, Nr. 368) – spôsob pomenúvania podľa rodových mien bol častý u Chazarov a Kumánov. J. Stanislav (2004, s. 72) uvádza, že meno *Buken* reprezentuje pôvodnejší tvar *Bukan* (podľa neho sa OM. spomína v Nitre už v roku 1111 v tvare *Buquen*). Výklad z OM. *Buken/Bukan* nie je pravdepodobný (porov. vývin ON. *Baka*). Názov *Baka* motivovala lokalizácia ramena a vznikol podľa ON. *Baka* (vyššie). Názvy *Dunaj* a *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien Dunaja, a vznikli z VN. → *Dunaj* (1), apel. *rameno*.

Báčsky kanál 0,7 km; kanál spájajúci sa SZ od obce Gabčíkovo pri osade Mlynisko s kanálom Jurová-Veľký Meder; variant: Bácslát; TN. Báč.
 VMp. 50: 45-31
 VN.: 1971 *Báčshát* ZMp. 50
 1977 *Báčsky kanál* VSO. I, 119, 300
 1979 *Báčsky kanál (Báčshát)* GN. 10
 1983 *Báčsky kanál* VMp. 50
 1985 *Báčsky kanál* ZMp. 50
 1992 *Báčsky kanál* GNDS. Vrak., Gab.; VMp. 50; ZMp. 10
 1994 *Báčsky kanál* ZMp. 25
 2000 *Báčsky kanál* ZMp. 50
 2003 *Báčsky kanál* VMp. 50
 2006 *Báčsky kanál* VMp. 50
 2008 *Báčsky kanál* ZMp. 50
 TN.: 1893 *Báčshát* (pole) KMp. Gab.
 1955 – 61 *Bács, Báč* TM. 5
 1957 – 71 *Báč* TM. 10
 1992 *Báč* (pole) GNDS. Vrak.
 2005 *Báč* TAS.

Etym.: Názov *Báčsky kanál* vznikol z terénneho názvu *Báč* (< OM. *Báč*, to však mohlo vzniknúť aj ako palatalizovaná podoba OM. *Bak*; porov. Stanislav, 2004, s. 14 – 15; Hosák – Šrámek, 1970, s. 50 – 51; porov. aj názov obce *Báč* pri Šamoríne a názov obce *Baka* pri Gabčíkove; vyššie), apel. *kanál*. Starší názov *Báčshát* vznikol transonymizáciou staršej podoby TN. (*Báčshát* = **Báčsky chrbát*).

Bagomerské rameno 0,8 km dlhé lavostranné rameno Dunaja JV od obce Medvedov; spája sa s Medvedovským ramenom; variant: **Rameno Dunaja*.

VMp. 50: 45-33 (nepomenovaný)

1889 *Duna ág* KMp. Sap

1966 *Bagomerské rameno* TS., s. 98

Etym.: Názov *Bagomerské rameno* vznikol zo slovanského zloženého osobného mena *Bohumer* (*Bohumír*) > maď. *Bagomer* (porov. Majtán-Považaj, 1998, s. 13; maď. podoba OM. ukazuje na jeho prevzatie pred zmenou *g > h* v 12. st.). Starší maďarský doklad *Duna ág* interpretujeme ako **Rameno Dunaja* (maď. *Duna* = sloven. *Dunaj*, apel. *ág* = rameno).

Bahenný kanál 0,7 km; kanál spájajúci pri obci Klížska Nemá Trstinový kanál s kanálom Čičov-Klížska Nemá; variant: **Bahenný jarok*.

VMp. 50: 45-34

1971 *Láposér* ZMp. 50

1979 *Bahenný kanál* (*Laposér*) GN. 10

1984 *Bahenný kanál* ZMp. 50

1985 *Bahenný kanál* ZMp. 10

1991 *Bahenný kanál* GNKo. Tráv., KNemá

1992 *Bahenný kanál* VMp. 50

1993 *Bahenný kanál* ZMp. 10

1995 *Bahenný kanál* ZMp. 25

2000 *Bahenný kanál* ZMp. 50

2006 *Bahenný kanál* VMp. 50

2006 *Bahenný kanál* VMp. 50

2008 *Bahenný kanál* ZMp. 50

Etym.: Názov *Bahenný kanál* vznikol podľa charakteru dna z adj. *bahenný* (< apel. *bahno*) a apel. *kanál*. Názov vznikol prekladom staršieho maďarského názvu *Laposér*. Hoci grafická podoba názvu *zvázdza* hľadať súvislosť s maď. adj. *lapos* (= plošký), vznikol z maď. apel. *láp* (> *lapos/lapos*; maď. *láp* = sloven. *bahnisko*, *močiar*), apel. *ér* (= jarok, rameno) a interpretujeme ho ako **Bahenný jarok*.

***Bahenný jarok** → Bahenný kanál

***Bahnistá voda** → Bahno

Bahno 0,8 km; kanál V od obce Pataš, smeruje na S, spája sa s Čiližským potokom; na jeho mieste sa nachádzal močiar + **Bahno*, variant: **Bahnistá voda*; TN. **Bahnistý hon*; VN. + **Bahno*.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1889 *Lapos* KMp. Pat.

1971 *Laposvizi* ZMp. 50

1979 *Bahno* (*Laposvizi*) GN. 10

1982 *Bahno* VMp. 50

1984 *Bahno* ZMp. 10

1985 *Bahno* ZMp. 50

1992 *Bahno* GNDS. Pat.

1993 *Bahno* ZMp. 10

2000 *Bahno* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Bahno* VMp. 50

2008 *Bahno* ZMp. 50

TN.: 1889 *Laposzegi dűlő* (pole) KMp. Pat.

VN.: → † *Bahno (kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov kanála vznikol podľa názvu staršieho močiara *Bahno (maď. *Lapos* < maď. apel. *láros/lapos* < *láp* = sloven. bahnisko, močiar). Významovo mu zodpovedá aj názov *Bahnistá voda (maď. *Laposvizi*; → vyššie, apel. *víz* – voda).

Baka (1) 4,5 km; kanál sa začína v lokalite Pod chrašťou v katastri obce Trstená na Ostrove, smeruje na JV; jedna časť kanála sa zľava spája s Prívodným kanálom, druhá smeruje na V a zľava sa spája s kanálom Trstená-Baka V od obce Baka; varianty: Čiliž, Odpad č. VII; ON. Baka; VN. Čiližský potok.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1782 – 84 *Csiles grabe*, *Csiles* (súčasť pôvodného koryta Čiližského potoka; tiekol od Trstenej na Ostrove cez Baku) VM. I

1893 *Csiliz* KMp. Bk.

1952 *Csiliz* ŠMpO. 5

1970 *odpad Baka* VVMp. 50

1971 *Baka* VMp. 50

1975 *odpad č. VII* ZMp. 10

1983 *Baka* VMp. 50

1988 *odpad č. VII* ZMp. 10

1992 *odpad č. VII* ZMp. 10

1992 *Baka* VMp. 50

1992 *Baka (odpad č. VII)* GNDS. Bk., TnOs.

1993 *Baka* VMp. 50

1994 *Baka* ZMp. 25

1999 *Baka* Tmp. 50 (Gab.)

2003 *Baka* VMp. 50

2006 *Baka* TAS.

ON.: Baka: → Bačianske rameno

VN.: 1. → Bačianske rameno

2. → Trstená-Baka

3. → Čiližský potok

Etym.: Názov *Baka* motivovala lokalizácia pomerne krátkeho kanála a vznikol podľa ON. *Baka* (→ Bačianske rameno). Názov *Čiliž* pomenúva pôvodnú trať → Čiližského potoka.

Technické pomenovanie *Odpad č. VII* je slovno-numerické technické označenie kanála; apel. *odpad* – kanál, numerický znak VII (= 7).

Baka (2) → Bačianske rameno, Trstená-Baka

Baka-Gabčíkovo → Trstená-Baka

***Balonský** → Balonský kanál

Balonský kanál 1 km; kanál spájajúci sa zľava s kanálom Ňarad-Vrbina J od obce Baloň; smeroval na JZ; variant: *Balonský; ON. Baloň.

VMp. 50: 45-33

VN.: 1971 *Balonyi* ZMp. 50

1979 *Balonský kanál (Balonyi)* GN. 10

1983 *Balonský kanál* VMp. 50

1984 *Balonský kanál* ZMp. 50

1986 *Balonský kanál* ZMp. 50

1992 *Balonský kanál* GNDS. Bal.

2000 *Balonský kanál* VMp. 50

2006 *Balonský kanál* VMp. 50

2008 *Balonský kanál* ZMp. 50

ON.: Baloň:

1252 *Bolon* CDSI. II, Nr. 400

1264 *Balon* VSO. I, 119

1269 *Bolon* VSO. I, 119

1284 *Bolon* Stanislav, 2004, s. 23
 1453 *Balon* Stanislav, 2004, s. 23
 1479 *Balan* Stanislav, 2004, s. 23
 1488 *Balon* Stanislav, 2004, s. 23
 1773 *Ballon* Majt. 25
 1786 *Ballon* Majt. 25
 1808 *Ballony* Majt. 25
 1863 – 1907 *Ballony* Majt. 25
 1913 – 20 *Balony* Majt. 25
 1927 – 38 *Baloň*, *Balony* Majt. 25
 1938 – 45 *Balony* Majt. 25
 1945 – 48 *Baloň*, *Balony* Majt. 25
 1948 *Baloň* Majt. 25
 Etym.: Názov *Balonský kanál* vznikol z osadného názvu *Baloň* (< OM. *Bala*; Stanislav, 2004, s. 23; L. Hosák a R. Šrámek ho vysvetľujú ako l-ové participium k verbu *báti sa*; 1970, s. 52; L. Kiss pripúšťa, že ON. je odvodený z maď. apel. *balin* – dravec alebo zo slovan. OM. *Bolen*; 1988, s. 157), apel. *kanál*; pomenúva kanál nachádzajúci sa v katastri obce Baloň, podobne starší maď. názov *Balonyi*, ktorý interpretujeme ako **Balonský* [kanál].

† **Balvanský kanál** 3 km; zaniknutý kanál; začína sa S od osady Balvany v k. ú. obce Kameničná, smeroval na SZ, spájal sa s Čergovským kanálom; varianty: Tomanóci-Balvany, *Kanál; ON. Balvany; TN.: 1. Balvany, 2. Piesky. VMp. 50: 45-41
 VN.: 1889 *Csatorna* Kmp. Kam.
 1971 odp.[ad] *Tomanóci-Balvany* ZMp. 50
 1979 *Balvanský kanál* (*Tomanóci-Balvany*) GN. 10
 1982 *Balvanský kanál* VMp. 50
 ON.: Balvany (časť obce; Kameničná):

1229 *Zakalos* VSO. II, 14
 1261 *Sakalus* VSO. II, 14
 1308 *Zakalus* RDSI. I, Nr. 556, 557
 1837 – 40 *Pusztá Balvany Szakallas* VM. II
 1884 *dv. Balvany* VM. III
 1889 *Bálvány-Szakállas pusztá* Kmp. Kam.
 1920 – 34 *dv. Balvany* VM. III re
 1930 *Balvany* Gmp.
 1957 *Balvany* GŠ. 50
 1955 – 61 *Balvany* TM. 5
 1957 – 71 *Balvany* TM. 10
 1971 *Balvany* ZMp. 50
 1977 *Balvany* VSO. II, 14
 1991 *Balvany* GNKo. Kam.
 1995 *Balvany* ZMp. 25
 2004 *Pusta Balvany* PMp. 10
 2006 *Balvany* VMp. 50
 TN.: 1. 1952 – 57 *Balvany* TM. 25
 1955 – 61 *Balvany* (*Bálvány-Szakállás*) (pole), *Balvany – Piesky*, *Balvany – Veľký piesok*, *Balvany* (polia) TM. 5
 1957 – 71 *Balvany – Piesky*, *Balvany – Veľký piesok*, *Balvany* TM. 10
 1971 *Balvany* ZMp. 50
 1977 *Balvany* VSO. II, 14
 1978 *Balvany* ZMp. 50
 1979 *Balvany* (pole) GN. 10
 1982 *Balvany* VMp. 50
 1991 *Balvany* (pole) GNKo. Kam., Čal.
 1993 *Balvany* ZMp. 10
 1994 – 95 *Balvany* ZMp. 25
 1999 *Balvany* TMp. 154
 2004 *Balvany* PMp. 10
 2006 *Balvany* VMp. 50
 2. 1983 *Piesky* ZMp. 10
 1991 *Piesky* (pole)
 1993 *Piesky* ZMp. 10
 Etym.: Názov *Balvanský kanál* vznikol

z osadného názvu *Balvany* (pôv. maď. *Bálvány* < maď. apel. *bálvány* – modla; v lokalite Puszatemplom tu v stredoveku jestvoval kostol zasvätený sv. Jurajovi, ktorý mal špecifické postavenie v kristianizačnom procese a vo vypudzovaní starých pohanských kultov, v stredoveku bola v jej blízkosti aj obec **Pohan*: villa *Pogány* a ostrov *Pogánysziget* < maď. *pogány* < slovan. *pohan*, stsl. *poganъ* < lat. adj. *pagānus* s pôvodným významom „vidiecky“; porov. Slivka, 2013, s. 107; Machek, s. 467), apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri osade Balvany. Vylúčiť sa nedá ani výklad zo slov. apel. *balvan* (porov. TN. a názov hosp. dvora Piesky), avšak vzhľadom na ostatné názvy, odzrkadľujúce prítomnosť starého pohanského elementu v lokalite, uprednostňujeme prvý výklad. Názov *Tomanóci-Balvany* vznikol podľa smerovania kanála z TN. **Tomanóci* (v excerpovaných prameňoch nie je doložený; < OM. *Toman* < *Tomáš*) a ON. *Balvany*.

Baraní kanál 1,5 km; začína sa v lokalite Baraní hon J od Orechovej Potône-Lúk, smeruje na JV; zľava sa spája s Klátovským kanálom (1) J od Orechovej Potône-Lúk; varianty: Baranie rameno, *Baraňošský; ON. Baraňoš (zaniknutá osada na mieste súčasného Blahovského rybníka); TN. Baraní hon.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Barányosi* VVMp. 50

1971 *Baraní kanál* VMp. 50

1976 *Baranie rameno* ZMp. 10

1983 *Baraní kanál* VMp. 50

1985 *Baranie rameno* ZMp. 10

1990 *Baraní kanál* ZMp. 10

1992 *Baraní kanál* VMp. 50; GNDS. OPot., VBlah.

1993 *Baraní kanál* ZMp. 25

1999 *Baraní kanál* Tmp. 50 (Gab.)

2003 *Baraní kanál* VMp. 50

2006 *Baraní kanál* TAS.; GNDS. OPot., VBlah.

2008 *Baraní kanál* TASR. 50

ON.: Baraňoš (zaniknutá samota; Orechová Potôň):

1884 *Báranyos M. H.* (mlyn) VM. III

1898 *Báranyos major* MIT. 75

1945 *dvor Baraňoš* ŠMp. 75

1952 *Baraňoš* GMp. 50

1955 *Báranyos* ŠMpO. 5

TN.: 1893 *Báranyos* (pole) KMp. OPot.; VBlah.

1955 *Báranyos* ŠMpO. 5

1976 *Baraní hon* ZMp. 10

1992 *Baraní hon* (*Baranie*) GNDS. OPot.

2006 *Baraní hon* TAS.

Etym.: Názvy *Baraní kanál* a *Baranie rameno* vznikli z ON. *Baraňoš* (maď. *Báranyos* < maď. *bárány* – baran, MSS., s. 43), apel. *kanál*, *rameno*. Názov **Baraňošský* interpretujeme podľa maď. názvu *Barányosi*, motivovala ho lokalizácia a vznikol z ON. *Baraňoš* (porov. doklad o obci Veľké Blahovo z roku 1920; → Blahovský kanál).

Baranie rameno → Baraní kanál

***Baraňošský** → Baraní kanál

† ***Barč** 26,5 km; sčasti zaniknuté rameno na mieste pôvodného pomerne veľkého jazera (porov. Ortway, 1882, s. 113) v k. ú. obcí a osád Macov, Blat-

ná na Ostrove, Lúč na Ostrove, Kráľovičove Kračany, Kostolná Gala, Stará Gala, Póšfa a Veľká Budafa; začínalo sa v Macove pri ceste do Veľkého Légu (časť obce Lehnice), smerovalo na JV okolo Blatnej na Ostrove, J okolo Veľkej Budafy, pokračovalo na SV až k Čechovej, potom na J k miestnej časti Holíc Beketfa, ktorú obchádzalo z J, pokračovalo cez lokalitu Panské V od Beketfy, potom na J, neskôr Z a ďalej k obci Kráľovičove Kračany; tu menilo smer na J, smerovalo ďalej medzi Veľkou Lúčou a Klúčiarovými Kračanmi a spájalo sa so súčasným kanálom Vojka-Kračany J od Lúča na Ostrove; porov. Pišút, 2007, s. 86 (podľa VM. II koryto Barča pokračovalo až za obec Macov, kde sa rozvetvovalo na dve časti: 1. smerovala J na Trnávku, Báč ponad Kráľovianky a končila sa pri samote Šamot, 2. časť za Macovom pokračovala na SZ a rozdvajila sa tak, že jedna vetva smerovala na SZ k Veľkej a Malej Pake a končila sa pri Kvetoslavove a druhá vetva na SV, neskôr SZ a končila sa S od Malej Paky; podľa VM. II sa obidve vetvy pri Malej Pake opäť spájali a koryto smerovalo na JZ, pri Gančháze na SZ a končilo sa pri Novej Lipnici; svedčí o tom aj názov lokality *Horný Barč* v k. ú. obce Báč); variant: *Plátno; TN.: 1. Barčské, 2. *Diely na Barč, 3. *Horný Barč, 4. *Na Barč, 5. *Tmavé Plátno, 6. *Za Barčom. VMp. 50: [45-31] (sčasti nelokalizovaný) VN.: 1248 *Barch* CDSI. II, Nr. 309 1253 *stagnum Barcs, gyolcs* CDSI. II, Nr. 420 1303 *Barch* RDSI. I, Nr. 201 1307 *aqua Barch* RDSI. I, Nr. 481

1323 *Baarcha* RDSI. II, Nr. 1072 1882 *Barch, Barcs, Gyołcs* Ortvy, s. 113 1893 *Barcs ér* KMp. VLúč 1894 *Barcs ér* KMp. Blat. 1954 *Barcs ér* ŠMpO. 5 TN.: 1. 1893 *Bárcsi* (pole, niva) KMp. Bek. 1893 *Barczegi* KMp. KGal. 1973 *Barčské* ŠMpO. 5 2. 1955 *Bárcsra menő dűlő* (pole) ŠMpO. 5 3. 1884 *Felső Barcs* (pole) VM. III 1979 *Felső Barcs* ŠMpO. 5 *Horný Barč* GEOP. ZMp. 10 4. 1893 *Bárcsra menő és Barcsontúli* (niva) KMp. VBud. + MBud. 1894 *Bárcsra menő* (pole) KMp. Blat. 1954 *Bárcsra menő* ŠMpO. 5 1972 *K Barči* ŠMpO. 5 1979 *Na Barč* ŠMpO. 5 *Na Barč* GEOP. ZMp. 10 5. 1882 *Sötét Gyolcs* (polia) Ortvy, s. 113 6. 1893 *Bárcsra menő és Barcsontúli* (niva) KMp. VBud., MBud. Etym.: Názov *Barč* nie je jasný. J. Stanislav (2004, s. 28) toponymum *Barč* rekonštruuje ako **Borč(i)* alebo **Borč* z pôvodného *Boreč* (< OM. *Borčkb*). T. Ortvy (1882, s. 113) uvádza, že názov motivovala charakteristika časti pôvodného jazera, pretože bola zarastená rastlinou podobnou bodliaku (maď. *barcs*) a bola v kontraste s druhou časťou jazera, ktorá bola čistá, nezarastená a nazývala sa *Gyołcs* (< maď. *gyolcs* – plátno). Názov interpretujeme ako **Plátno*; porov. TN. **Tmavé Plátno*). L. Kiss (I, s. 68) vykladá ON. *Barcs* v Šomodskej župe z maďarského OM., ktorého pô-

vod považuje za nejasný (podľa neho možno súvisí s nem. *Bartsch*).

† **Baroméló** zaniknuté 1 km dlhé koryto spájajúce Bokonský kanál s kanálom Veľká dolina na JZ okraji mesta Kolárovo; TN. *Dobytčie pole*.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1837 – 40 *Baroméló* VM. II

1906 *Baroméló* KMP. Kol.

TN.: 1991 *Dobytčie pole* (les aj pole)

GNKo. Kol.

Etym.: Názov *Baroméló* vznikol podľa staršieho TN. *Baroméló* (< maď. apel. *barom* – sloven. dobytok; porov. TN. *Dobytčie pole*) a motivovala ho skutočnosť, že lokalita sa zvykla používať na pasenie dobytká.

† ***Bast** zaniknuté rameno pri obci Jelka (Šmil., 1932, s. 296).

VMp. 50: [45-13]; Šmil., Nr. 126

1300 *aqua Baast*, *Bast* Šmil. Nr. 126

Etym.: Názov **Bast* nie je jasný (porov. Šmilauer, 1932, s. 499).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 499.

Belá (Béle) → Krátky kanál

***Belá** (Bölo) → Kéčsky kanál

***Belá-Kéč** → Kéčsky kanál

Belá-Opatovský Sokolec → Sokolský kanál

† **Belder** zaniknuté rameno, ktorého J časť je dnes pravdepodobne Klátovské rameno; nachádzalo sa v oblasti medzi miestnou časťou Horná Potôň-

-Lúky a zaniknutou samotou **Aboň* na miestach dnešného Blahovského rybníka; malo viacero vetiev, čo dosvedčujú aj TN. s komponentom Bödör (porov. Pišút, 2007, s. 78); nemožno vylúčiť, že ide o pôv. rameno historického toku Dunaja, ktoré bolo oveľa dlhšie, pretože T. Ortway (1882, s. 123) a V. Šmilauer (1932, s. 295) lokalizovali tok s rovnakým názvom medzi Sencom a Zoncom (zaniknutá osada, resp. časť obce Tureň); z dokladov P. Pišúta (2006) sa dá usúdiť, že v minulosti asi jestvovali dve ramená Beldera – **Malý Belder* a **Veľký Belder* (porov. doklad z roku 1517) a Klátovské rameno je zrejme pozostatkom **Veľkého Beldera*; M. Beláková (2014, s. 120) uvádza aj jazero *Beldur* a lokalizuje ho medzi Bernolákovo a obec Nová Dedinka; varianty: **Belderský Dunaj*, **Veľké rameno Dunaja*, **Veľký Belder*; TN.: 1. Bieloramenský hon, 2. Bödör, 3. Dolný Bödör, 4. Horný Bödör, 5. Stredný Bödör; VN.: 1. Beleder, 2. **Malý Belder*.

VMp. 50: [45-13]

VN.: 1301 *Bulder* Pišút, 2006

1430 *Belderduna*, *alio nomine Nagherduna* Pišút, 2006

1517 *Nagbelder* Pišút, 2006

Beldér Pišút, 2007, s. 78

TN.: 1. 1971 *Bieloramenský hon* (niva)

VMp. 50

2. *Bödör* (pole, niva) GEOP. ZMp. 10

3. *Dolný Bödör* (pole) GEOP. ZMp. 10

4. *Horný Bödör* (pole) GEOP. ZMp. 10

5. *Stredný Bödör* (pole) GEOP. ZMp. 10

VN.: 1. → Beláková, 2014, s. 120

2. → **Malý Belder*

Etym.: Názov *Beleder* nie je jasný. V.

Šmilauer (1932, s. 295, 494) uvádza, že pravdepodobne vznikol z maď., maď.-tur. alebo svojim pôvodom neznámeho OM. *Belder* alebo *Boldor*, pretože výklad z podoby **Beld-ér* narúša forma *Buldur*. M. Beláková (2014, s. 120) uvádza aj výklad motivácie a rekonštrukciu M. Duchoňa ako **Biele rameno* (porov. TN. *Bieloramenský hon*) a predpokladá, že názov vznikol z ON. **Biel*, **Bél* a maď. *ér* – rameno; porov. Šmilauer, 1932, s. 464. Výklad by narúšala prítomnosť spoluhlásky -*d*, ktorá by však mohla v maď. vyjadrovať deminutívnosť.

Názvy **Belderský Dunaj* (*Belderduna*) a **Veľké rameno Dunaja* (*Nagherduna*) → Malý Dunaj (1). Názov **Veľký Belder* (*Nagbelder*) motivovala skutočnosť, že išlo o väčšie rameno Belderu v porovnaní s jeho menším ramenom → **Malý Belder*.

Lit.: Beláková, 2014, s. 120; Šmilauer, 1932, s. 295; Ortway, 1882, s. 123; Pišút, 2006.

***Belderský Dunaj** (1) → Malý Dunaj (1)

***Belderský Dunaj** (2) → Belder

† ***Bélhanosörém** pravdepodobne zaniknuté rameno Malého Dunaja pri Vojtechovciach, miestnej časti obce Nový Život; T. Ortway (1882, s. 120) rameno lokalizoval medzi Vojtechovce a Vydrany; ON. Vojtechovce (v roku 1960 sa stali spolu s obcami Eliášovce a Tonkovce súčasťou obce Nový Život; Majtán, 1998, s. 210).

VMp. 50: [45-13]; Šmil., Nr. 127

VN.: 1239 *Berl honus ewren*, *Berl honus Er* CDSL. II, Nr. 48

1239/1241 *Beilhonus Ewren*, *Beel Honus Üröm*, *Berl honus Eurem* Šmil., Nr. 127

ON.: Vojtechovce (časť obce Nový Život):

1239/1241 *Watha* Šmil., Nr. 127

1239 *Watha*, *Vota*, *Wata* VSO. II, 336

1308 *Beluatha* VSO. II, 336

1773 *Beel-Vatta* Majt. 210

1786 *Bél-Watta* Majt. 210

1808 *Bél-Vata* Majt. 210

1863 *Belvatta* Majt. 210

1873 – 1907 *Bélvatta* Majt. 210

1913 – 20 *Bélvata* Majt. 210

1927 – 38 *Bél-Vata* Majt. 210

1938 – 45 *Bélvata* Majt. 210

1945 – 48 *Bél-Vata* Majt. 210

1948 – 60 *Vojtechovce* Majt. 210

Etym.: Názov **Bélhanosörém* podľa V. Šmilauera (1932, s. 296, 457, 460, 470) motivovala poloha močiara a vznikol z maď. *bél* – vnútorný, *han* – močiar a *örém*, *örém* – tóna, no uvádza aj rekonštrukcie A. Jerneya (**Bélye-örvény*; maď. *örvény* „krútnava, vodný vír“, MSS., s. 379) a T. Ortwaya (**Beilhonos örvény*). Vzhľadom na polohu vodného objektu nemožno vylúčiť, že názov motivovala lokalizácia močiara alebo tône a vznikol z maď. ON. *Bél(-Vata)* = Vojtechovce (azda < OM. *Béla*, sloven. *Vojtech*).

***Belsko-ohradský kanál** → Ohradský kanál

Belský kanál (1) 9,5 km, pôvodne južná časť Ohradského kanála (ako jeden objekt bývajú zakreslené v niektorých mapových dielach); odpája sa sprava

od kanála Gabčíkovo-Topolníky v k. ú. obce Dolný Štál, smeruje na JV až po osadu Malá Belá v k. ú. obce Okoč, kde sa spája s Chotárnyim kanálom; varianty: Ohradský kanál, Kürti; ON.: 1. Jánošíkovo na Ostrove (predtým Belá), 2. Malá Belá; 3. Ohrady (predtým Kürt); TN. *Belá.

VMp. 50: 45-31; 32

VN.: 1979 *Belský kanál* (Kürti) GN. 10
1983 *Ohradský kanál* (h. č.), *Belský kanál* (d. č.) VMp. 50

1984 *Belský kanál* ZMp. 10

1989 *Belský kanál* AMp. 200

1991 – 93 *Belský kanál* ZMp. 10

1992 *Belský kanál* GNDS. DŠtál

1994 *Belský kanál* (aj na mieste Ohradského kanála) ZMp. 25

1999 *Ohradský kanál* (*Belský kanál*) TAS. 50

2000 *Belský kanál, Ohradský kanál* ZMp. 50

2003 *Belský kanál* VMp. 50

ON.: 1. Jánošíkovo na Ostrove; predtým Belá (osada; Okoč):

1782 – 84 *Böl m. h.* VM. I

1837 – 40 *Béle M. H., Nagy Béle* VM. II

1869 *Belle M.H.* PM.

1884 *Béle major* VM. III

1893 *Béle major* KMp. Topoľ.

1930 *Béle mjr.* GMp.

1938 *Béle ps.* ŠMp. 75

1952 *Béle ps.* Mp. 25

1955 – 61 *Jánošíkovo na Ostrove* TM. 5

1977 *Jánošíkovo na Ostrove* VSO. II, 341

1984 *Jánošíkovo na Ostrove* ZMp. 10

1992 *Jánošíkovo na Ostrove* GNDS. Okoč

1993 *Jánošíkovo na Ostrove* ZMp. 10

2006 *Jánošíkovo na Ostrove* VMp. 50

2. Malá Belá: → Malobelský kanál

3. Ohrady (predtým Kürt): → Ohradský kanál

TN.: 1893 *Béle puszta* (pole) KMp. Topoľ.

Etym.: Názov *Belský kanál* vznikol z osadného názvu [*Malá*] *Belá* – pravdepodobne z maď. *bél* – vnútorný (azda podľa polohy – prvé významné rameno na Žitnom ostrove v smere od Malého Dunaja; porov. aj predchádzajúce heslo), príp. z adj. *biely* alebo z maď. OM. *Béla* – sloven. Vojtech, apel. *kanál*; pomenúva kanál nachádzajúci sa pri osade [*Malá*] *Belá*. Názvy *Ohradský kanál, Kürti* → Ohradský kanál.

Belský kanál (2) → Ohradský kanál (1)

† ***Bendovský jarok** zaniknutý jarok v lokalite Malé Bendovo a na J okraji Šarkanovskej pustatiny SZ od mesta Veľký Meder; TN.: 1. *Bendovský jarok; 2. Malé Bendovo, 3. *Dlhé Bendovo, 4. *Krátke Bendovo; VN. *Malé Bendovo (2).

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Böndő ér* KMp. VMed.

TN.: 1. 1889 *Böndő ér* (pole) KMp. VMed.

2. → Malé Bendovo (2)

3. 1889 *Hosziú Bendő* KMp. VMed.

1955 – 61 *Hosszúbendő* TM. 5

4. 1955 – 61 *Rövidbendő* TM. 5

VN.: → *Malé Bendovo (2; kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Nie je úplne jasné, či je starší VN. alebo súvisiace TN. Názov vznikol z maď. náreč. apel. *böndő* – hrádza (nachádzajúca sa pri rieke), príp. z hypo-

kor. podoby osobného mena *Benedikt* (*Benda*, *Bendo*). Názov vzhľadom na štandardizované terénne názvy (porov. aj ďalšie pri VN. → Malé Bendovo) interpretujeme v podobe **Bendovský jarok*.

***Biela voda** → Rameno Malého Dunaja (1)

***Biely jarok** → Biely kanál

Biely kanál 3 km; kanál na V okraji obce Vrakúň, smeruje na V a JZ od obce Mad sa spája s kanálom Kračany-Bohelov; variant: **Biely jarok*; TN. Biely jarok.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Fehérárók* ZMp. 50

1978 *Biely kanál* ZMp. 10

1979 *Biely kanál* (*Fehérárók*) GN. 10

1983 *Biely kanál* VMp. 50

1985 *Biely kanál* ZMp. 50

1989 *Biely kanál* ZMp. 10

1992 *Biely kanál* GNDS. Mad, Vrak.; VMp. 50

1994 *Biely kanál* ZMp. 25

1999 *Biely kanál* TMp. 154, TMp. 143

2000 *Biely kanál* ZMp. 50

2003 *Biely kanál* VMp. 50

2005 *Biely kanál* TAS.

2006 *Biely kanál* VMp. 50

2008 *Biely kanál* ZMp. 50

TN.: 1893 *Fehér árok* (pole) KMp. Vrak.

1955 – 61 *Biely jarok* (*Fehér árok*) TM. 5

1957 – 71 *Biely jarok* TM. 10

1978 *Biely jarok* ZMp. 10

1989 *Biely jarok* ZMp. 10

1992 *Biely jarok* (pole) GNDS. Vrak.

Etym.: Názvy *Biely kanál* a **Biely jarok* (maď. *Fehér árok*; maď. *fehér* – sloven.

biely, *árok* – jarok) vznikli podľa terénneho názvu *Biely jarok*, ten azda podľa staršieho vodného názvu **Biely jarok*; VN. **Biely jarok* > TN. Biely jarok.

Bikásér II. → Býčí kanál (2)

† **Birtli** zaniknuté rameno Dunaja v lokalite Birtli pri obci Hamuliakovo; TN. Birtli.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1880 *Birtli Ág* Pišút, 2006

1881 *Birtli ág* ZT.

TN.: 2014 *Birtli* (les) HSp.

Etym.: Názov *Birtli* pravdepodobne motivovala lokalizácia ramena a vznikol podľa TN. *Birtli*, no vzhľadom na adjektívny maď. tvar (< podľa názvu iného objektu azda v tvare *Birtli?*) nemožno vylúčiť ani opačný smer motivácie (VN. > TN.).

Biskupické rameno 4,2 km; mŕtve ľavostranné rameno Dunaja JZ od Podunajských Biskupíc (časť mesta Bratislava); v súčasnosti existuje iba jeho časť, pretože na starších mapách (KMp. PBis., Prievis.; 1894) sa v k. ú. Prievozu V od Petržalky zľava odpájalo od Dunaja v lokalite Vlčie hrdlo, smerovalo na JV, potom na JZ a pokračovalo v koryte dnešného Biskupického ramena; vodný objekt, ktorého doklady možno jednoznačne rekonštruovať ako **Starý Dunaj*, stotožňuje P. Pišút (2006) so súčasným Vlčím hrdlom (porov. Chaloupecký, 1923, s. 256, 260); varianty: **Starý Dunaj*, Rameno Dunaja, **Vlčie hrdlo*; ON. Podunajské Biskupice; TN. Vlčie hrdlo.

- VMp. 50: 44-23; 24; 42
 VN.: 1247 *Schtarduna* Chal., 260
 1262 *Staraduna, Starduna, Scharduna* (**Stharduna*) Šmil., 1932, s. 292; Chal., s. 256, 260
 1262 *Stara Duna* Püspöki Nagy, 1991, s. 99
 1894 *Duna ág* KMp. PBis.; Prieв.
 19. stor. *Starduna, Farkas Torok* Pišút, 2006
 1954 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
 1958 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
 1965 *Biskupické rameno Dunaja* VVMp. 50
 1966 *rameno Dunaja, Biskupické rameno* Mp. PN. 200; TS., s. 66
 1972 *Biskupické rameno Dunaja* ZMp. 10
 1981 *Biskupické rameno* TS., s. 182
 1982 *Biskupické rameno* ZMp. 10
 1984 *Biskupické rameno* VMp. 50
 1985 *Biskupické rameno* ZMp. 25
 1986 *Biskupické rameno* ZMp. 25
 1987 *Biskupické rameno* ZMp. 10
 1993 *Biskupické rameno* VMp. 50
 1994 *Biskupické rameno* GNBa. PBis., Ruž.
 1995 *Biskupické rameno* ZMp. 10
 1996 *Biskupické rameno* ZMp. 10
 2000 *Biskupické rameno* ZMp. 10
 2003 *Biskupické rameno* VMp. 50
 2006 *Biskupické rameno* TAS.
 2007 *Biskupické rameno* Tmp. 50 (M. K. BA)
 2008 *Biskupické rameno* TASR. 50
Biskupické rameno Tmp. 50 (M. K.-juh)
 ON.: Podunajské Biskupice:
 1254 – 55 *Puspuk* VSO. II, 410
 1255 – 56 *Puspuk* CDSL. II, Nr. 489
 1262 *Pispuky* VSO. II, 410
 1265 *Pyspeky* VSO. II, 410
 1308 *Pispuky* RDSL. I, Nr. 537
 1313 *Püspöky* RDSL. I, Nr. 1125
 1338 *terra Pyspiky* Var., 1984, s. 128
 1359 *Vila Episcopi, Pyspekfalva* VSO. II, 410
 1439 *Pischolfstarif* Var., 1984, s. 128
 1773 *Püspöki, Pischdorff* Majt. 41
 1786 *Püschpöki, Bischdorf* Majt. 41
 1808 *Püspöki, Bischdorf, Biskupice* Majt. 41
 1863 – 1907 *Püspöki* Majt. 41
 1913 *Pozsonypüspöki* Majt. 41
 1920 *Biskupice* Majt. 41
 1927 – 44 *Biskupice pri Dunaji, Püspöki* Majt. 41
 1944 – 71 *Podunajské Biskupice* Majt. 41
 TN.: 1884 *Wolfsrüssel* (les) VM. III
 1984 *Vlčie hrdlo* VMp. 50
 1994 *Vlčie hrdlo* GNBa. Ruž.
 Etym.: Názov *Biskupické rameno* motivovala lokalizácia ramena a vznikol z ON. [*Podunajské*] *Biskupice*. ON. *Podunajské Biskupice* motivovala lokalizácia (adj. *podunajský* „ktorý je v poriečí Dunaja“, KSSJ., s. 498; < VN. *Dunaj*) a príslušnosť obce k Ostrihomskému arcibiskupstvu a kapitule od 11. do 13. storočia a ostrihomskému arcibiskupovi od 14. storočia (porov. VSO. II, s. 411), apel. *biskup* (maď. *püspök*, nem. *der Bischof*; < lat. *episcopus* < gréc. *ēpiscopos* „dohliadač“, Machek, s. 54), suffix *-ký*, apel. *rameno*. Názov *Biskupice* možno patrí do skupiny názvov odzrkadľujúcich kresťansko-pohanské napätie, keď sa cirkev usilovala zakladať obce s kostolmi a farami pri obciach, ktoré sa spájali s rôznymi pohanskými obradmi a rituálmi. Toto onymickomotivačné

napätie sa petrifikovalo v apelatívnych motivantoch stredovekých osadných názvov viacerých susedných osád. R. Krajčovič (2005, s. 118) uvádza, že založenie Podunajských Biskupíc pri obci Vrakuňa (v súčasnosti mestská časť Bratislavy) malo eliminovať pohanské tradície (< apel. *vrakun* – liečiteľ, zaklínač, čarodejník, ktorý využíval hlas v predkresťanských obradoch na zaklínanie, výkriky“ < psl. **vrakunǫ*); porov. Stanislav, SJ. I, 243 (porov. aj názov Arcibiskupský Lél → Lél-Kosihy, VN. Lelec a i.).

Názov → *Vlčie hrdlo* motivovala lokalizácia ramena a vznikol podľa TN. *Vlčie hrdlo*, ktorý azda motivoval výskyt vlkov (< adj. *vlčí* < apel. *vlk*, maď. *farkas*, nem. *r Wolf*), zool. *Canis lupus*, KSSJ., 839; apel. *hrdlo* (maď. *torok*); porov. ON. blízkej rakúskej obce Wolfsthal), no nemožno vylúčiť ani metaforickú motiváciu: *vlk* – sekundárny prítok, rameno (porov. „mladý, tenký, no neúrodný výhonok ovocných drevín; planá odnož“; porov. Kálal, s. 773); R. Krajčovič (1980, s. 222) uvádza označenie „potočka ako mladého vlka“, t. j. s vlastnosťami mladého vlka (záľudnosť, zákernosť); v obidvoch motivačných prípadoch by bol opačný smer motivácie (VN. > TN.); porov. Krško, 2008, s. 257, 258; Majtán – Žigo, 1999, s. 86, 93; Sičáková, 1996, s. 89.

Názvy **Starý Dunaj* (Starduna) a *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien, ktoré sú spojené s hlavným tokom Dunaja, a vznikli z VN. → Dunaj (1); apel. *rameno*.

Lit.: Chaloupecký, 1923, s. 256, 260; Pišút, 2006; Püspöki Nagy, 1991, s. 99 – 101; Šmilauer, 1932, s. 292.

Blahovský kanál (1) 3,6 km; začína sa pri ceste od samoty Kolónia do obce Veľké Blahovo SV od Orechovej Potône, smeruje na SV a spája sa sprava s Klátovským kanálom pri chovných rybníkoch S od Vydriana; v minulosti (1976, ZMp. 10) pretínal Starý Klátovský kanál a spájali sa Klátovským kanálom v koryte súčasného → Blatného kanála; variant: *Aboň; ON.: 1. *Aboň (zaniknutá samota v okolí Blahovského rybníka), 2. Malé Blahovo, 3. *Maloblahovský mlyn, 4. Veľké Blahovo; TN. Blahovské; VN.: 1. Blahovský rybník, 2. Maloblahovský kanál, 3. Veľkoblahovský kanál.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Abonyi* VVMp. 50

1971 *Blahovský kanál* VMp. 50

1976 *Blahovský kanál* ZMp. 10

1983 *Blahovský kanál* VMp. 50

1987 *Blahovský kanál* ZMp. 10

1990 *Blahovský kanál* ZMp. 10

1992 *Blahovský kanál* VMp. 50; GNDS.

OPot.

1993 *Blahovský kanál* ZMp. 25

1999 *Blahovský kanál* Tmp. 50 (Gab.)

2003 *Blahovský kanál* VMp. 50

2008 *Blahovský kanál* TASR. 50

ON.: † *Aboň (zaniknutá osada pri obci Veľké Blahovo):

1. 1884 *Abony puszta* (samota) VM. III

1898 *Abony puszta* MTT. 75

2. Malé Blahovo (časť mesta Dunajská Streda):

- 1231 *Castrenses trium villarum Oboni* SŽO., 1999, s. 85
- 1236 *Obony* CDSL. II, Nr. 11
- 1239 *Obony, Abony* CDSL. II, Nr. 48
- 1240 *tres ville Oboni* VSO. I, 367
- 1298 *Fuloboni, Feloboni, Inferior Oboni* VSO. I, 367, 368
- 1298 *Syke de inferiori Oboni* SŽO., 1999, s. 85
- 1306 *Abani* RDSL. I, Nr. 421
- 1312 *Sykeabany, Syke Abani, Abani* RDSL. I, Nr. 975, 1008
- 1323 *Sikeabany* RDSL. II, Nr. 1097
- 1425 *Kysabany* VSO. I, 368
- 1773 *Sik-Abany* Majt. 78
- 1786 *Kisch-Abány* Majt. 78
- 1808 *Kis-Abony, Sik-Abony* Majt. 78
- 1863 *Kisabony, Sikabony* Majt. 78
- 1873 – 1920 *Sik Abony* Majt. 78
- 1938 – 45 *Sik Abony* Majt. 78
- 1927 – 38 *Malý Aboň, Sik-Abony* Majt. 78
- 1945 – 48 *Malý Aboň, Sik-Abony* Majt. 78
- 1948 – 60 *Malé Blahovo* Majt. 78
3. *Maloblahovský mlyn (Malé Blahovo):
- 1884 *Sik Abony Malom* (mlyn, majer) VM. III 1898 *Sik-Abonyi major* MTT. 75
4. Veľké Blahovo:
- 1162 – 1172/1236 *terra Oboni* VSO. III, 242
- 1231 *Castrenses trium villarum Oboni* SŽO., 1999, s. 85
- 1236 *Obony* CDSL. II, Nr. 11
- 1239 *Obony, Abony* CDSL. II, Nr. 48
- 1239 *Villa Oboni, terra Obony* VSO. III, 242
- 1240 *tres ville Oboni* CDSL. II, Nr. 66; VSO. I, 367
- 1256 *Oboni* CDSL. II, Nr. 553
- 1298 *Fuloboni, Feloboni, Inferior Oboni* VSO. III, 242
- 1298 *Syke de inferiori Oboni* SŽO., 1999, s. 85
- 1299 *Felabony, Naghabon* VSO. III, 242
- 1306 *Abani* RDSL. I, Nr. 421
- 1312 *Sykeabany* RDSL. I, Nr. 975
- 1321 *Abany* RDSL. II, Nr. 668
- 1323 *Feloboni, Felzirabany* RDSL. II, Nr. 1049, 1097
- 1367 *Pilathabony* VSO. III, 242
- 1425 *Kysabany* VSO. III, 242
- 1505 *Tothabany* VSO. III, 242
- 1511 *Chukarabany* VSO. III, 242
- 1773 *Nagy-Abany* Majt. 318
- 1786 *Nagy-Abány* Majt. 318
- 1808 *Nagy-Abony* Majt. 318
- 1863 – 1907 *Nagyabony* Majt. 318
- 1913, 1938 – 45 *Nemesabony* Majt. 318
- 1920 *Nemesabony, Nagyabony, Kisbará-nyos, Molnárháza* Majt. 318
- 1927 – 38 *Veľký Aboň, Nagy-Abony* Majt. 318
- 1945 – 48 *Veľký Aboň, Nagy-Abony* Majt. 318
- 1948 *Veľké Blahovo* Majt. 318
- TN.: 1971 *Blahovské* (pole) VMp. 50
- 1992 *Blahovské* GNDS. VBlaH.
- VN.: 1. → Blahovský rybník (kapitola Názvy vodných plôch...)
2. → Maloblahovský kanál
3. → Veľkoblahovský kanál
- Etym.: Názov *Blahovský kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. [Veľké] alebo [Malé] *Blahovo*; sufix *-ský*, apel. *kanál*. Osadné názvy [Veľké] a [Malé] *Blahovo* vznikli až v pol. 20. storočia z OM. *Blaho* (oslavný názov na počesť politika a publicistu Dr. Pavla

Blaha; 1867 – 1927), ide o elipticko-substantivizovaný názov s posesívnym sufixom *-ovo*.

Názov **Aboň* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z maď. názvu ON. [Veľké] alebo [Malé] *Blahovo*, prípadne podľa ON. zaniknutej samoty **Aboň*. Niektoré historické doklady o ON. Veľké a Malé *Blahovo* nemožno vždy spoľahlivo stotožniť s jedným objektom (zmienka z roku 1240 v tvare *tres ville Oboni* sa vzťahuje zároveň až na tri osady; porov. VSO. I, s. 367). Je možné, že niektoré zmienky sa vzťahujú aj na niektoré už zaniknuté osady. Pri niektorých obciach si možno všimnúť rozdielne prívlastky, prípadne sa ich prívlastky menia: napr. zmienka z roku 1298 v tvaroch *Fuloboni, Feloboni, Inferior Oboni* sa vo VSO. (I, s. 367, s. 368; III, s. 242) vzťahuje na obidve obce, no latinský zápis prináleží jednej a maďarský zápis druhej obci (tvar *Feloboni* < asi z maď. *felső* „horný, vrchný“, *Inferior Oboni* < lat. *inferior* „nižší, dolný“); niektoré doklady o obci Veľké *Blahovo* (*Pilathabony, Kysabany, Tothabany, Chukarabany, Nemesabony, Molnárháza*) motivovala pravdepodobne príslušnosť obce k jednotlivcovi alebo (šľachtickému) rodu, prípadne etnická charakteristika (porov. SŽO., 1999, s. 85, 88). Maďarský názov *Sikabonyi* (*Sikabony* = maď. názov obce Malé *Blahovo*; doklady ukazujú, že názov *Sikabony* vznikol z OM. *Sik* alebo *Syk* (de *Abany*; → dokladová časť hesla *Maloblahovský kanál*), príp. nesprávnym zapísaním maď. *kis* – malý v podobe *syk/sik*; svojím pôvodom maďarský názov *Abony* vznikol podľa J.

Stanislava z OM. *Aba*, ale dáva sa aj do súvislosti s turkickým apel. *aba* s významom otcov majetok; porov. Stanislav, 2004, s. 7; SŽO., s. 85).

Blahovský kanál (2) → *Blatný kanál*

***Blatistý kanál** (Sárréti csatorna) → *Asód-Čergov*

Blatná 2,5 km; kanál spájajúci sa s kanálom *Olča-Kosihy Z* od obce *Veľké Kosihy* v lokalite *Blatná*; s kanálom *Olča-Kosihy* sa nachádzal na mieste močiara **Blatný jarok* (→ *Olča-Kosihy*); varianty: **Blato, *Blatný jarok, Blatnica*; TN. *Blatná*.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1268 *aquam Saar Šmil*, Nr. 174

1837 – 40 *Sáros ér VM. II*

1884 *Sáros ér VM. III*

1889 *Sáros ér Kmp. VKos.*

1952 – 57 *Sáros ér TM. 25*

1971 *Blatnica ZMp. 50*

1999 *Blatnica Tmp. 154*

2000 *Blatná Vmp. 50*

2005 *Blatnica TAS.*

2006 *Blatná Vmp. 50*

2008 *Blatná ZMp. 50*

TN.: 1. 1889 *Sáros éri dülő* (lúka) *Kmp.*

ZOlča

1955 – 61 *Blatnica (Sáros ér) TM. 5*

1957 – 71 *Blatnica TM. 10*

1985 *Blatná ZMp. 10*

1991 *Blatná (Blatnica) (pole) GNKo.*

VKos.

1993 *Blatná ZMp. 10*

2005 *Blatná TAS.*

2006 *Blatná Vmp. 50*

Etym.: Univerbizovaný názov *Blatná*

[voda] a názov *Blatnica* (< adj. *blatn-* + suf. *-ica*) vznikli prekladom maďarského názvu *Sáros ér*, ktorý interpretujeme ako **Blatný jarok* (maď. *sáros* = sloven. *blatný, blatistý*, apel. *ér* = sloven. *jarok, rameno*) a ten vznikol zo staršieho maď. názvu *Sár* (maď. *sár* = sloven. *blato*). Názvy motivoval blatistý charakter dna; VN. *Blatná, Blatnica* > TN. *Blatná, Blatnica* (porov. heslo Olča-Kosihy).

Blatné 3 km; kanál J od obce Gabčíkovo v lokalite Slané jazero; spája sa zlava s kanálom Vranie-Kotliba; variant: *Sárosági*; TN. *Blatné rameno*.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Sárosági* ZMp. 50

1976 *Šárošági* ZMp. 10

1979 *Blatné (Sárosági)* GN. 10

1983 *Blatné* VMp. 50

1985 *Blatné* ZMp. 50

1987 *Blatné* ZMp. 10

1992 *Blatné (Šárošági)* GNDS. Gab.

1992 *Blatné* ZMp. 10

1994 *Blatné* Zmp. 25

1999 *Blatné* Tmp. 143

2000 *Blatné* ZMp. 50

2003 *Blatné* VMp. 50

2005 *Blatné* TAS.

2006 *Blatné* VMp. 50

2008 *Blatné* ZMp. 50

TN.: 1893 *Sároság* (pole) KMp. Gab.

1987 *Blatné rameno* ZMp. 10

1992 *Blatné rameno* (pole) GNDS. Gab.

Etym.: Názov *Blatné* vznikol univerbizáciou staršieho názvu *Blatné* [rameno]. Motivoval ho charakter dna a vznikol z adj. *blatný* < (apel. *blato*).

Maďarský názov *Sárosági* (**Blatnora-menský*) je odvodený od terénneho ná-

zvu *Sáros ág* (= sloven. *Blatné rameno*): maď. *sáros* – *blatný, ág* – *rameno* + maď. suf. *-i* = sloven. suf. *-ský*, ten však vznikol z pôvodného názvu ramena *Sároság* (**Blatné rameno*): VN. **Sáros ág/*Blatné rameno* > TN. *Sáros ág/Blatné rameno* > VN. *Sárosági/ Blatné*.

Blatnica → *Blatná, Olča-Kosihy*

***Blatný jarok** → *Blatná, Olča-Kosihy*

Blatný kanál 2,7 km; spája Klátovský kanál (1) a Starý Klátovský kanál pri Blahovskom rybníku SV od obce Orechová Potôň; v minulosti (1976, ZMp. 10) sa v jeho koryte nachádzal → Blahovský kanál; variant: *Blahovský kanál*; ON.: 1. *Malé Blahovo*, 2. *Veľké Blahovo*; VN.: 1. *Blahovský kanál*, 2. *Blahovský rybník*.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1971 *Blatný kanál* VMp. 50

1976 *Blahovský kanál* ZMp. 10

1992 *Blatný kanál* VMp. 50

2003 *Blatný kanál* VMp. 50

2008 *Blatný kanál* TASR. 50

ON.: 1., 2. → *Blahovský kanál* (1)

VN.: 1. → *Blahovský kanál* (1)

2. → *Blahovský rybník* (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

Etym.: Názov *Blatný kanál* motivovala charakteristika koryta a vznikol proprizáciou adj. *blatný* (< apel. *blato* < psl. **bólto*, Machek, s. 55), apel. *kanál*. Názov *Blahovský kanál* → *Blahovský kanál* (1).

***Blato** → *Blatná*

***Bobří močiar** (Hódoslapos) → Vydří kanál

† **Bocianí kanál** 3,6 km; zaniknutý kanál V od obce Opatovský Sokolec, smeroval na JV až J od samoty Veľký Kováč okolo samôt Starý Goláš a Nový Goláš a spájal sa s kanálom Brestov; TN. Bocianie.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1982 *Bocianí kanál* VMp. 50

1985 *Bocianí kanál* ZMp. 50

1992 *Bocianí kanál* GNDS. Okoč

1994 *Bocianí kanál* ZMp. 25

2000 *Bocianí kanál* VMp. 50

2006 *Bocianí kanál* VMp. 50

ON. > TN.: 1930 *Botlian Samoty* GMp. 50

1938 *Bodianske Samoty (Bogyarét)* ŠMp. 75

1957 *Bodianske Samoty* GŠ. 50

1984 *Bocianie* ZMp. 10

1992 *Bocianie* (pole) GNDS. Okoč

1993 *Bocianie* ZMp. 10

1994 *Bocianie* ZMp. 25

2005 *Bocianie* TAS.

Etym.: Názov *Bocianí kanál* vznikol z TN. *Bocianie* (< apel. *bocian*; vták z čeľade bocianovitých – Ciconiidae), apel. kanál a pomenúval kanál, ktorý sa nachádzal v lokalite Bocianie. Staršie doklady ON. (TN.) môžu ukazovať, že názov bol nevhodne adaptovaný (správne azda *Bodzianske < ON. Bodza); porov. názvy samôt *Starý Goláš* a *Nový Goláš* (< maď. adj. *golyás* = bociani).

Bočný Bokonský kanál 1,3 km; kanál spájajúci sa s Bokonským kanálom na S okraji mesta Kolárovo v lokalite Bo-

koň; TN. Bokoň; VN. Bokonský kanál. VMp. 50: 45-32

VN.: 1984 *Bočný Bokonský kanál* ZMp. 10

1993 *Bokonský kanál* ZMp. 10

1994 *Bočný Bokonský kanál* ZMp. 25

2000 *Bočný Bokonský kanál* VMp. 50

2006 *Bočný Bokonský kanál* VMp. 50

TN.: Bokoň: → Bokonský kanál

VN.: → Bokonský kanál

Etym.: Názov *Bočný Bokonský kanál* vznikol z VN. → Bokonský kanál a adj. bočný (< *bok*; smerujúci z boku). Názov vyjadruje postavenie kanála k nadradenému (Bokonskému) kanálu.

Doklad *Bokonský kanál* (1993) sa vzťahuje na nadradený kanál a nevyčleňuje ho ako samostatný variant.

***Bočný Čergovský kanál** (Csörgői mellékcsatorna) → Asód-Čergov

Bodické rameno 6,5 km; odpája sa od Šulianskeho ramena pri koryte Dunaja Z od obce Bodíky, smeruje na JV; rozvetvuje sa na viac vzájomne pospájaných ramien a v lokalite Kráľovská lúka JZ od obce Baka sa spája s Bačianskym ramenom; varianty: *Dunaj, Rameno Dunaja; ON. Bodíky; TN. Bodíky; VN.: 1. Bodický kanál, 2. Dunaj.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1893 *Duna folyam* KMp. Bod.

1893 *Duna ág* (d. č. ramena) KMp. Bod.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1966 *Bodické rameno* (!) Mp. PN. 200; TS., s. 95

1966 *Bodíkovské rameno, Bodické rameno* TS., 69, 108

1971 *Bodické rameno* VMp. 50

1975 *rameno Dunaja* ZMp. 10
 1987 *rameno Dunaja* ZMp. 10
 1988 *rameno Dunaja* ZMp. 10
 1992 *Bodícke rameno* GNDS. Bod.
 1993 *Bodícke rameno* VMp. 50
 1993 *rameno Dunaja* ZMp. 10; ZMp. 25
 1994 *Bodícke rameno* ZMp. 25
 1999 *Bodícke rameno* TMp. 50 (Gab.)
 2003 *Bodícke rameno* VMp. 50
 2006 *Bodícke rameno* TAS.
 2008 *Bodícke rameno* TASR. 50
 ON.: Bodíky:
 1272 – 90 *Bodak* VSO. I, 443
 1304 *Bodok* RDSL. I, Nr. 336
 1330 *Bodak iobagionum udvornicorum*
 SŽO., 1999, s. 67; SJ. I, 245; SJ. II, 49
 1463 *Wamosbodak* VSO. I, 443
 1512 *Nagy Bodak* VSO. I, 443
 1773 *Nagy-Bodak* Majt. 36
 1786 *Nagy-Bodák* Majt. 36
 1808 *Nagy-Bodák, Nagy-Bodágh* Majt. 36
 1863 – 1913 *Nagybodak* Majt. 36
 1938 – 45 *Nagybodak* Majt. 36
 1927 – 38 *Bodak* Majt. 36
 1945 – 48 *Bodak* Majt. 36
 1948 – 60, 1988 – *Bodíky* Majt. 36
 1960 – 87 súčasť Horného Baru; Majt.
 36
 TN.: 1992 *Bodíky* (pole) GNDS. Bod.
 VN.: 1. → *Bodický kanál*
 2. → *Dunaj* (1).
 Etym.: Názov *Bodícke rameno* motivovala lokalizácia ramena a vznikol z ON. *Bodíky*, apel. *rameno*. Osadný názov považujú autori SŽO. (1999, s. 67) za nejasný. J. Stanislav (SJ. I, s. 245; SJ. II, s. 49) rekonštruje názov v podobe **Bodák(y)* s topobázou *bod-* a sufixom *-ák* (< verb. *bodať, bodnúť*; porov. Machek, s. 59), takže by sa dalo predpokladať

vojenské, prípadne výrobné zaradenie pôvodných obyvateľov obce. Doklad o obci v podobe *Wamosbodak* (maď. *vámos* – colný < maď. *vám* – clo; MSS., s. 581) môže svedčiť o brode cez Dunaj s mýtnym miestom. Na druhej strane Dunaja v Maďarsku sa nachádza obec Malé Bodíky (maď. *Kisbodak* oproti Bodíkom, maď. *Nagy Bodak*), ktorú založili bodícki pastieri a na konci 19. st. sa v dôsledku regulácie koryta Dunaja dostala na pravú stranu Dunaja (SŽO., 1999, s. 67).

Názov *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien Dunaja, a vznikol z VN. → *Dunaj* (1); apel. *rameno*; podobne variant **Dunaj* (maď. *Duna folyam*).

Bodický kanál 6 km; začína sa pri obci Bodíky, smeruje na JV; spája sa sprava s Dunajským kanálom Z od obce Baka; v minulosti (1975, ZMp. 10) tvoril s kanálom Trštená-Baka jeden kanál, neskôr sa rozčlenil v dôsledku výstavby Dunajského kanála; varianty: Čiliž, C VII; ON. Bodíky; VN. Bodícke rameno. VMp. 50: 45-31

VN.: 1970 *kanál C VII* VVMp. 50

1971 *Bodický kanál* VMp. 50

1975 *Čiliž* ZMp. 10

1988 *Čiliž* ZMp. 10

1992 *Čiliž* ZMp. 10

2003 *Bodický kanál* VMp. 50

2008 *Bodický kanál* TASR. 50

ON.: Bodíky: → *Bodícke rameno*

VN.: → *Bodícke rameno*

Etym.: Názov *Bodický kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Bodíky* (→ *Bodícke rameno*), apel. *kanál*.

Názov Čiliz vyjadruje skutočnosť, že ide o pôvodnú časť toku → Čilizského potoka.

Technické pomenovanie C VII vzniklo z konštrukcie pozostávajúcej z grafémy C a numerického znaku VII (= 7); rovnaké technické označenie odzrkadľuje prepojenosť kanála s kanálmi Gabčíkovo-Topolníky a Trstená-Baka.

Bohelovský kanál 8,5 km; kanál odpájajúci sa od kanála Gabčíkovo-Topolníky S od obce Vrakúň, smeruje na JV a pri Bohelovských rybníkoch J od obce Bohelov sa spája s kanálom Kračany-Bohelov; varianty: *Kanál, Rybnický kanál, Náhon N, Náhon N₀; ON. Bohelov; TN. Rybničný most.

VMp. 50: 45-31, 32

VN.: 1893 *Csatorna* KMp. Mad

1971 *Náhon N, Náhon N₀* ZMp. 50

1978 *Kračany-Bohelov* ZMp. 10

1979 *Bohelovský kanál* GN. 10

1982 *Bohelovský kanál* VMp. 50

1983 *Bohelovský kanál* VMp. 50

1984 *Rybnický kanál* ZMp. 10

1989 *Bohelovský kanál, Kračany-Bohelov* ZMp. 10

1992 *Bohelovský kanál (Rybnický kanál)*

GNDS. Mad, Pov., Vrak.; VMp. 50

1993 *Rybnický kanál* ZMp. 10

1994 – 95 *Bohelovský kanál* ZMp. 25

1999 *Bohelovský kanál* TMp. 154, 143

2000 *Bohelovský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2003 *Bohelovský kanál* VMp. 50

2005 *Bohelovský kanál* TAS.

2006 *Bohelovský kanál* VMp. 50

ON.: Bohelov:

1456 *Beg* VSO. I, s. 176

1773 *Bögellő* Majt. 37

1786 *Bögellő* VSO. I, 176

1808 *Bögellő, Bögöllő* Majt. 37

1863 *Bögellő, Bögöllő* Majt. 37

1873 – 1948 *Bögellő* Majt. 37

1947 *Bohelov* VSO. I, s. 176

1948 *Bohelov* Majt. 37

TN.: 1984 *Rybničný most* ZMp. 10

1992 *Rybničný most (pole)* GNDS. Pad.

1993 *Rybničný most* ZMp. 10

Etym.: Názov *Bohelovský kanál* vznikol z osadného názvu *Bohelov* (L. Kiss ho odvodzuje od starotur. apel. *beg* – pán, vodca, 1988, s. 249; napr. v susednej obci Padáň žilo turkické etnikum Pečenehov), apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri obci *Bohelov*.

Starší názov *Rybnický kanál* motivovala skutočnosť, že kanál sa nachádza pri Bohelovských rybníkoch; vznikol z adj. *rybnický* (< apel. *rybník*), apel. *kanál* (porov. TN. Rybničný most).

Starší názov **Kanál* (maď. *Csatorna*) je technický názov, vznikol podľa funkcie proprializáciou maď. apel. *csatorna* – sloven. kanál. Technické pomenovania *Náhon* a *Náhon N₀* vznikli proprializáciou apel. *náhon* (žlab, kanál, ktorým sa privádza voda k nejakému zariadeniu, napr. k mlynu), graféma *N* a identifikačný číselný znak *0* (nula).

Názov *Kračany-Bohelov* nevyčleňuje ako samostatný variant – doklady vznikli priradením objektu ku kanálu Kračany-Bohelov, s ktorým sa spája.

***Bokoň** → Bokonský kanál

Bokonský kanál 4,5 km; kanál začínajúci sa v lokalite Bokoň Z od mesta

Kolárovo, smeruje na JV, neskôr na JZ a JV, na J okraji mesta Kolárovo pri osade Jelšie sa spája s kanálom Asód-Čergov; variant: *Bokoň; TN. Bokoň.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Bokony* ZMp. 50

1979 *Bokonský kanál (Bokony)* GN. 10

1982 *Bokonský kanál* VMp. 50

1984 *Bokonský kanál* ZMp. 10

1985 *Bokonský kanál* ZMp. 50

1991 *Bokonský kanál* GNKo. Kol.

1993 *Bokonský kanál* ZMp. 10

1994 *Bokonský kanál* ZMp. 25

1999 *Bokonský kanál* Tmp. 154

2000 *Bokonský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Bokonský kanál* TAS.

2006 *Bokonský kanál* VMp. 50

2008 *Bokonský kanál* ZMp. 50

TN.: 1884 *Bókony* VM. III

1906 *Bókony* Kmp. Kol.

1957 – 71 *Bókoň* TM. 10

1971 *Bókoň* ZMp. 50

1979 *Bokoň (Bókoň)* (pole) GN. 10

1982 *Bokoň* VMp. 50

1991 *Bokoň (Bókoň)* GNKo. Kol.

1993 *Bokoň* ZMp. 10

1999 *Bokoň* Tmp. 154

2000 *Bokoň* ZMp. 50

2004 *Bókony, Bokoň* Pmp. 10

Etym.: Názov *Bokonský kanál* (maď. *Bokony*) vznikol z terénneho názvu *Bokoň* (názov pravdepodobne vznikol z osobného mena *Bok* alebo jeho derivátu *Bokonb*; porov. Stanislav, 2004, s. 19 – 20; palatálna podoba *Bokoň* môže pochádzať z pôvodného posesívneho tvaru **Bokonjb* (t. j. *Bokonov*), ktoré Maďari prevzali ako *Bokony*; L. Kiss podobné doklady zo stredoveku odvodzuje od

maď. apel. *bakony* – hustý les; 1970, s. 142), apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite *Bokoň*. Starší názov **Bokoň* (maď. *Bokony*) vznikol podľa TN. *Bokoň*.

Böllő → Dvorský kanál, Kécsky kanál

Brestov pôv. 2,3 km; kanál Z od obce Okoč, smeruje na JZ, zľava sa spája s Komárňanským kanálom a dnes tvorí Z časť Čalovského Dudváhu (pôvodne tvorili jeden objekt s → Farským kanálom); varianty: **Gólaš-Brestov*, *Brestovský kanál*; ON.: 1. *Brestovec*, 2. *Starý Gólaš*, 3. *Nový Gólaš*; TN. *Brestov*.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Gólyás-Brestov* ZMp. 50

1979 *Brestov (Gólyás-Brestov)* GN. 10

1982 *Brestov* VMp. 50

1984 *Brestov* ZMp. 10

1991 *Brestov (Brestovský kanál)* GNKo. Bres.

1992 *Brestov* GNDS. Okoč

1993 *Brestov* ZMp. 10

1994 *Brestov* ZMp. 25

2000 *Brestov* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Brestov* ZMp. 50

2008 *Brestov* ZMp. 50

ON.: 1. *Brestovec*:

1327 *Zylas* VSO. I, 239

1398 *Zilas* VSO. I, 239

1863 *Szilas* VSO. I, 239

1863 – 1948 *Szilas* Majt. 43

1948 *Brestovec* VSO. I, s. 239; Majt. 43

2. *Starý Gólaš* (samota; Okoč):

1971 *Starý Gólyáš* ZMp. 50

1981 *Starý Gólyáš* GN. 11

1992 *Starý Gólaš (Starý Gólyáš)* GNDS. Okoč

1994 *Starý Goláš* ZMp. 25
1999 *Gólyás* SŽO., 135
3. *Nový Goláš* (samota; Okoč):
1971 *Starý Golyáš* ZMp. 50
1981 *Nový Golyáš* GN. 11
1992 *Nový Goláš* (*Nový Golyáš*) GNDS.
Okoč
1999 *Gólyás* SŽO., 135
TN.: 1984 *Brestov* ZMp. 10
1991 *Brestov* (pole) GNKo. Bres.
1993 *Brestov* ZMp. 10
1994 *Brestov* ZMp. 25

Etym.: Názov *Brestov* vznikol podľa terénneho názvu *Brestov* (< apel. *brest*, bot. *brest* poľný, bot. *Ulmus campestris*; geneticky súvisí s apel. *breza*, psl. **berza*; Machek, s. 47, 49) a pomenúva kanál v lokalite *Brestov*. Názov *Brestovský kanál* vznikol z TN. *Brestov* alebo ON. *Brestovec* (< apel. *brest*, suf. *-ov-ec* + suf. *-ský*), apel. *kanál* a pomenúva kanál, ktorý sa nachádza v lokalite *Brestov* alebo pri obci *Brestovec*.

Názov **Goláš-Brestov* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov [*Starý*] *Goláš* alebo [*Nový*] *Goláš* (< maď. adj. *gólyás* – bocianí; < maď. apel. *gólya* – bocian; vták z čeľade *bocianovité*, lat. *Ciconiidae*); porov. → *Bocianí kanál*.

***Brestovec** (Szilas) → *Farský kanál*

Brestovský kanál → *Farský kanál*, *Brestov*

Buk-Pavel 3,5 km; kanál začínajúci sa pri samote *Buk* a pri samote *Pavel* Z od mesta *Komárno* sa spája s kanálom *Nová Stráž-Divina*; smeruje na *JV*,

potom na *SV*; ON.: 1. *Buk*, 2. + *Dolný Buk*, 3. *Pavel*.

VMp. 50: 45-43; 34
VN.: 1993 *Buk-Pavel* ZMp. 10
1995 *Buk-Pavel* ZMp. 25
1999 *Buk-Pavel* TMp. 154, NZK. 10
2005 *Buk-Pavel* TAS.
2006 *Buk-Pavel* VMp. 50
ON.: 1. *Buk* (pôvodne *Horný Buk*; samota; *Zlatná na Ostrove*):
1387 *Buk* VSO. III, 355
1480 *Felse Bewk* VSO. III, 355
1837 – 40 *P. Bök* (*Erdelyi*) VM. II
1889 *Felső Bök*, *Bök major* KMp. ZnO.
1898 *Bükk psz.* [*puszta*] MTT. 75
1920 – 34 *Bökk ps.* VM. III re
1938 *Bökk ps.* ŠMp. 75
1952 – 57 *Bökk* TM. 25
1955 – 61 *ps. Bök* (*Bök puszta*) TM. 5
1957 – 71 *Bök* TM. 10
1977 *Bökk* VSO. III, 355
1985 *Buk* ZMp. 10
1991 *Buk* GNKo. ZnO.
1995 *Buk* ZMp. 25
2008 *Buk* ZMp. 50
2. + ON. > TN. *Dolný Buk* (zaniknutá samota; *Zlatná na Ostrove*):
1387 *Buk Inferior* VSO. III, 355
1985 *Dolný Buk* ZMp. 10
1993 *Dolný Buk* ZMp. 10
3. *Pavel* (miestna časť; *Komárno*):
1249 *Sanctus Paulus* CDSL. II, Nr. 262
1268 *Ecclesia S. Pauli, ubi sunt populi ecclesie* VSO. II, 325
1312 *villa sancti Pauli* RDSL. I, Nr. 991
1837 – 40 *Puszta Szt. Pál, P. Kis Szt. Pál* VM. II
1884 *ps. Sv. Pavel* 1884 VM. III
1898 *Szt. [Szent] Pál psz.* [*puszta*] MTT. 75

1920 – 34 ps. *Sv. Pavel* VM. III re
1930 ps. *Sv. Pavel* GMp.
1938 ps. *Sv. Pavel* ŠMp. 75
1955 – 61 *Svätópavelská pusta* (*Szent Pál pusta*) TM. 5
1957 *Osada Pavel* GŠ. 50
1957 – 71 *Pavel* TM. 10
1966 *Pavel* TS., mapa
1977 *Svätý Pavol* VSO. II, 325
1982 *Pavel* VMp. 50
1991 *Pavel* GNKo. Kom.
2000 *Pavel* ZMp. 50

Etym.: Názov *Buk-Pavel* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Buk* (< apel. *buk*, psl. *bukъ*, bot. buk lesný, lat. *Fagus silvatica*) a *Pavel* (OM. *Pavel*; azda podľa patrocínia sv. Pavla, V. Šmilauer tento výklad odmieta a dáva ho do súvislosti s komesom Pavlom, ktorý kúpil územie obce od kláštora a rodu Koppán a predal jej časť r. 1276 synom Gabriela a ľuďom „de Kezu de Wagkuz“; 1932, s. 305). Názov pomenúva kanál začínajúci sa pri osade Buk a končiaci sa pri osade Pavel.

Býčí kanál (1) 1 km; kanál V od obce Topolníky, spája sa s Chotárnym kanálom; variant: *Svinská studňa; TN. Býčie.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Disznokút* ZMp. 50

1978 *Svinský kanál* ZMp. 50

1979 *Býčí kanál* (*Disznokút*) GN. 10

1982 *Býčí kanál* VMp. 50

1984 *Býčí kanál* ZMp. 10

1985 *Býčí kanál* ZMp. 50

1991 *Býčí kanál* ZMp. 10

1992 *Býčí kanál* GNDS. Topoľ.

1994 – 95 *Býčí kanál* ZMp. 25

2000 *Býčí kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Býčí kanál* VMp. 50

2008 *Býčí kanál* ZMp. 50

TN.: 1884 *Disznokút* VM. III

1893 *Bikas* KMp. Topoľ.

1955 – 61 *Bikas, Disznokúti rét* TM. 5

1957 – 71 *Býčie* TM. 10

1971 *Býčie* ZMp. 50

1979 *Býčie* (pole) GN. 10

1982 *Býčie* VMp. 50

1991 *Býčie* ZMp. 10

1992 *Býčie* GNDS. Topoľ.

1999 *Býčie* Tmp. 154, Tmp. 143

1999 *Disznokút SŽO.*, 150

2005 *Býčie* TAS.

2008 *Býčie* ZMp. 50

Etym.: Názov *Býčí kanál* vznikol z terénneho názvu *Býčie* (< apel. *býk*), apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Býčie.

Starší maďarský názov *Disznokút* vznikol pravdepodobne podľa pôvodného využitia objektu, interpretujeme ho v podobe **Svinská studňa* (maď. *disznó* – sloven. sviňa, maď. *kút* – sloven. studňa) – slúžil ako napájadlo pre pasúce sa svine.

Býčí kanál (2) 3,5 km; kanál okrúhleho tvaru na Z okraji obce Kameničná, od-pája sa od kanála Kolárovo-Kameničná a spája sa s Komárňanským kanálom (pôvodne išlo o ľavostranné rameno historického koryta Čalovského Dudváhu pred jeho zaústením do Váhu); varianty: **Rameno Dudváhu, Bikasér II*; TN. Starý pasienok (predtým Starý dobytčí pasienok).

VMp. 50: 45-43

VN.: 1889 *Dodvág ág* KMp. Kam.

1957 – 71 *Býčí kanál* TM. 10

1971 *Bikasér II*. ZMp. 50
1979 *Býčí kanál (Bikaser II.)* GN. 10
1982 *Býčí kanál* VMp. 50
1986 *Býčí kanál* ZMp. 50; ZMp. 10
1991 *Býčí kanál* GNKo. Kam.
1993 *Býčí kanál* ZMp. 10
2000 *Býčí kanál* ZMp. 50; VMp. 50
2006 *Býčí kanál* VMp. 50
TN.: 1957 – 71 *Starý dobytčí pasienok*
(pole) TM. 10
1991 *Starý pasienok* GNKo. Kam.
2004 *Dobytčie* PMp. 10

Etym.: Názov *Býčí kanál* pravdepodobne vznikol z terénneho názvu **Býčie* (maď. **Bikás*; v excerpovanom materiáli nie je doložený) alebo z adj. *býčí* (< apel. *býk*), apel. *kanál* (porov. TN. *Starý dobytčí pasienok*). Tú istú motiváciu má aj starší maďarský názov *Bikasér II*, ktorý vznikol z maď. adj. *bikás* (= sloven. *býčí*) < *bika* (= sloven. *býk*), apel. *ér* (= sloven. *jarok*, *rameno*). Numerický znak *II.* (= 2., t. j. druhý) slúži na odlíšenie dvoch kanálov s tým istým názvom.

Doklad *Dodvágh ág* (< maď. podoba hydronyma *Dudváh*, maď. apel. *ág* – *rameno*) pomenúva pôvodné ľavostranné rameno historického koryta *Dudváhu* a môžeme ho preložiť ako **Rameno Dudváhu*.

C

† **C2** pôvodne 4,4 km; dnes 1,9 km; pre výstavbu VD Gabčíkovo šťastie zaniknutý kanál; začínal sa pri obci Bodíky v lokalite Krútnava, smeroval na SV, potom na JV; zlava sa spájal s Bodíckym kanálom.

VMp. 50: [45-31]

1970 *kanál C2* VVMp. 50

Etym.: Technické pomenovanie C2 je technické označenie kanála, vzniklo z grafémy C a číslice 2.

C VII → Trstená-Baka, Bodícky kanál

Cegejský kanál 1,8 km; kanál na JV okraji mesta Gabčíkovo, smeruje na JV a zlava sa spája s Čiližským potokom; TN. Czöge.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Cögei* ZMp. 50

1979 *Cegejský kanál (Cögei)* GN. 10

1983 *Cegejský kanál* VMp. 50

1985 *Cegejský kanál* ZMp. 50

1992 *Cegejský kanál* GNDS. Gab.

1993 *Cegejský kanál* ZMp. 10

1994 *Cegejský kanál* ZMp. 25

2000 *Cegejský kanál* ZMp. 50

2003 *Cegejský kanál* VMp. 50

2006 *Cegejský kanál* VMp. 50

2008 *Cegejský kanál* ZMp. 50

TN.: 1. 1884 *Czöge* (pole) VM. III

1893 *Czöge* KMp. Gab.

1955 – 61 *Csöge* TM. 5

1955 – 71 *Csöge* TM. 10

2. 1893 *Alsó Czöge* (pole) KMp. Gab.

3. 1893 *Felső Czöge* (pole) KMp. Gab.

Etym.: Názov *Cegejský kanál* a maďarský názov *Cögei* (maď. suf. *-i* = sloven. *-ský*) vznikli z terénneho názvu **C(z)öge*.

***Cestný kanál** (Úti csatorna) → Chotárny kanál

Cigánsky Dunaj → Malinovské rameno

Cigánsky kanál 1,5 km; pôvodne tvoril

S časť kanála Kolárovo-Kameničná pred vybudovaním kanála Asód-Čergov; dnes sa začína a končí na J okraji mesta Kolárovo, smeruje na J, spája sa s kanálom Asód-Čergov; variant: Cigánsky odpad; TN. * Slimačí vršok.

VMp. 50: 45-32

1971 odp.[ad] Cigánsky ZMp. 50

1979 Cigánsky kanál (Cigánsky odpad) GN. 10

1982 Cigánsky kanál VMp. 50

1984 Cigánsky kanál ZMp. 10

1985 Cigánsky kanál ZMp. 50

1991 Cigánsky kanál GNKo. Kol.

1993 Cigánsky kanál ZMp. 10

1994 Cigánsky kanál ZMp. 25

2000 Cigánsky kanál ZMp. 50; VMp. 50

2006 Cigánsky kanál VMp. 50

2008 Cigánsky kanál ZMp. 50

TN.: 1837 – 40 *Csiga Gyűr* VM. II

1884 *Csiga gyűr* VM. III

1898 *Csiga gyűr* MTT. 75

1906 *Csiga gyűr* KMp. Kol.

1920 – 34 *Csiga gyűr* VM. III re

1938 *Csiga gyűr* ŠMp. 75

Etym.: Názov *Cigánsky kanál* vznikol z etnonyma *Cigán*, apel. *kanál*. Názov by tak motivovala skutočnosť, že v jeho blízkosti žili Cigáni, Rómovia; starší názov *Cigánsky odpad* (< etnonymum *Cigán*, apel. *odpad* – kanál). Staršie doklady TN. ukazujú, že mohol vzniknúť nevhodnou adaptáciou staršieho TN. *Csiga gyűr* < maď. apel. *csiga* (sloven. slimák), *gyűr* – na močaristom, zamokrenom mieste vycnievajúci malý kopec, vršok; sloven. **Slimačí vršok* – názov motivoval hojný výskyt ulitníkov v zamokrenej lokalite.

Cigánsky odpad → Cigánsky kanál

Č

***Čalov** → Malý Dunaj (1)

Čalovec-Kameničná 3,5 km (pôv. 6,2 km); kanál odpájajúci sa od Komárňanského kanála S od obce Zlatná na Ostrove v lokalite Akáloš, resp. SV od osady Horná Zlatná, smeruje na SZ a Z od obce Kameničná v lokalite Dlhý chrbát sa spája s kanálom Kolárovo-Kameničná (pôv. sa spájal s ramenom Váhu Z od obce Kameničná; pôvodne jeho V časť tvorila historické koryto Čalovského Dudváhu); varianty: Lúčnodvorský kanál, Zlatná-Kameničná, Čerhát-Kameničná, *Čierna voda, Dudváh, ON.: 1. Zlatná na Ostrove, 2. Kameničná, 3. Čalovec, 4. Lúčny dvor, 5. Čerhát; TN. Horná Zlatná; VN.: 1. Čierna voda, 2. Dudváh.

VMp. 50: 45-43

1837 – 40 *Fekete viz (Schwarzwaßser)* VM. II (nesúvislé pokračovanie Čalovského Dudváhu JV od obce Čalovec a SV od obce Zlatná na Ostrove)

1884 *Dodvág* VM. III

1889 *Dodvág* KMp. ZnO., Kam.

1889 *Dodvág ér* KMp. NStráž

1938 *Dodvág* ŠMp. 75

1957 *Lúčnodvorský kanál* GŠ. 50

1971 *Čerhát-Kameničná* ZMp. 50

1979 *Zlatná-Kameničná (Cserhát-Kameničná, Čerhát-Kameničná)* GN. 10

1982 *Zlatná-Kameničná* VMp. 50

1984 *Zlatná-Kameničná* ZMp. 10

1986 *Zlatná-Kameničná* ZMp. 50

1991 *Zlatná-Kameničná* GNKO. ZnO., Kam., Kom.

1992 *Čalovec-Kameničná* VMp. 50

1993 Čalovec-Kameničná ZMp. 10
 1995 Čalovec-Kameničná ZMp. 25
 1999 Čalovec-Kameničná NZK. 10
 2000 Čalovec-Kameničná VMp. 50
 2005 Čalovec-Kameničná TAS.
 2008 Čalovec-Kameničná ZMp. 50
 ON.: 1. Zlatná na Ostrove: → Čerhátsky kanál
 2. Kameničná:
 1482 *Kezegfolwa* VSO. II, 14
 1808 *Kezegfalva* Majt. 126
 1863 – 82 *Kezegfalva* Majt. 126
 1892 – 1948 *Kezegfalva* Majt. 126
 1888 *Kezegfalu* Majt. 126
 1948 *Kameničná* Majt. 126
 3. Čalovec:
 1268 *Megerch* VSO. I, 277
 1384 *Megerch* VSO. I, 277
 1773, 1808, 1863, 1877 – 82 *Megyeres* Majt. 54
 1786 *Megyerecsch* Majt. 54
 1873, 1888 – 20, 1938 – 45 *Megyeres* Majt. 54
 1927 – 38, 1945 – 48 *Mederč, Megyeres* Majt. 54
 1948 *Čalovec* Majt. 54
 4. † Lúčný dvor: → Lúčný kanál
 5. Čerhát: → Čerhátsky kanál
 TN.: 1991 *Hornozlatnianska pustatina* (pole) GNKo. OnO.
 1992 *Horná Zlatná* VMp. 50
 2006 *Horná Zlatná* VMp. 50
 VN.: 1. Čierna voda (→ Beláková, M.: *Hydronymia severnej časti povodia Malého Dunaja*, 2014, s. 37 – 43)
 2. Dudváh (→ Hladký, J.: *Hydronymia povodia Dudváhu*, 2011, s. 48 – 50)
 Etym.: Názov Čalovec-Kameničná vznikol podľa smerovania kanála z ON. *Čalovec* (ten vznikol až v r. 1948 ako

názov odkazujúci na historický názov Malého Dunaja (**Čalov*) a stredovekú osadu **Čalov* alebo **Čalovo*; porov. aj Čalovo; Veľký Meder) a Kameničná (ako ukazujú historické doklady o obci, pôv. názov *Kezegfalva* vznikol z maď. OM. *Kezeg* (t. j. **Kezegova osada*) alebo z apel. *kezeg* = sloven. pleskáč; Kiss, I, s. 723; súčasný názov vznikol nevhodnou analógiou s maď. apel. *kő* (= kameň).

Názov *Lúčnodvorský kanál* vznikol z názvu zaniknutej samoty *Lúčný dvor*, vedľa ktorej sa nachádzal. Názov *Čerhát-Kameničná* vznikol podľa smerovania kanála z ON. *Čerhát* (< azda zo slovan. apel. *čěr̃* – dub cerový, ktoré prešlo do maď. ako *cser* pravidelnou zmenou slovan. *c* > maď. *cs*-; Stanislav, 2004, s. 102, maď. *-hát* – chrbát; porov. Kiss, 1988, s. 322) a ON. *Kameničná*. Názov *Zlatná-Kameničná* vznikol podľa smerovania kanála z ON. alebo TN. [*Horná*] *Zlatná* alebo ON. *Zlatná [na Ostrove]* (o ryžovaní zlata na Dunaji pri obciach Zlatná na Ostrove, Sap, Dobrohošť a pod. porov. SŽO., s. 142 – 143).

Názvy **Čierna voda* (maď. *Fekete víz*, maď. *Schwarzwaßser*) a názov **Dudváh* (maď. *Dudvág, Dodvág*) odzrkadľujú staršiu komplikovanú hydrografickú situáciu v hustej sútokovej oblasti (porov. Čalovský Dudváh) a pomenúvajú pôvodné časti tokov Dudváhu a Čiernej vody.

Lit.: Beláková, 2014, s. 37 – 43; Hladký, 2010, s. 47 – 52.

Čalovo-Holiare → Veľký Meder-Holia-re

Čalovo-Kračany → Kračany-Bohelov

Čalovský Dudváh 18,5 km; najjužnejšia historická trať Dudváhu (podľa VM. I z r. 1782 – 84 sa odpájala od Klátovského kanála medzi obcami Topolníky a Trhová Hradská, hoci na VM. I sa ukazuje, že tu sa odpájala od Klátovského kanála Částa a Čalovský Dudváh bol len jej ramenom s prerušenou kontinuitou v hornej časti toku; podľa P. Pišúta bol odstavený od svojej pôv. trate na prelome 14. – 15. storočia a pri osade Štúrová dosahovala šírka paleomeandra 37 – 50 m; porov. Brízová – Pišút – Uhrečíková, web 2); dnes je jeho koryto zakreslené v lokalite Janov hon V od obce Opatovský Sokolec, smeruje prevažne na JV okolo samôť Veľký Sek (tu sa už na konci 19. storočia strácal v teréne), Madérét, Bodzianske lúky a Ambrózov hon, v teréne sa stráca pri osade Štúrová SZ od obce Čalovec a potom 3,5 km dlhý úsek pokračuje po SZ okraji obce Čalovec, JV od obce sa spája s kanálom Čalovec-Kameničná (pôvodne tvoril jeho východnú časť); pôvodne ústil do Váhu pri obci Kameničná; varianty: Dudváh, Čalovský kanál, *Čierna voda; ON.: 1. Čalovec, 2. Čalovo (dnes Veľký Meder); VN. Dudváh.

VMp. 50: 45-34, 32

VN.: uvádzame len doklady z územia toku dnešného Čalovského Dudváhu, ostatné doklady (aj staršie) vzťahujúce sa na ostatné časti pôvodného toku: → Hladký, J.: Hydronymia povodia Dudváhu, s. 47 – 52)

1247 *Dudwag* Šmil., Nr. 179

1247 *Dvdwag* CDSl. II, Nr. 284

1260 *Duduafhtu, Dudu Vagh* Šmil., Nr. 178

1260 *Duduwag, Dudwagh* CDSl. II, Nr. 647

1268 *aquam Dudwag* Šmil., Nr. 172, 173

1268 *aquam Dudvag* Šmil. Nr. 174, 176, 178

2. pol. 13. st. *aqua Dudwag* Šmil., Nr. 171 A

1283 *aqua Duduagh* Šmil., Nr. 171 B

1782 – 84 *Dud Waag, Dud=Waag, Dudwaag* (ústí do Váhu) VM. I

1837 – 40 *Dudvág B.[ach], Dudvágh Ére* (S a stredná časť), *Fekete viz (Schwarzwaßser)* (JV časť od obce Čalovec) VM. II

1884 *Dodvág* VM. III

1889 *Dodvág* KMp. Sok., Ono., ZnO., Čale., Bodza

1889 *Dodvág ér* KMp. ZOlča

1890 *Dodvág* KMp. OSok.

1898 *Dudvág* MTT. 75

1938 *Dodvág* ŠMp. 75

1952 – 57 *Dodváh* TM. 25

1971 *Dudváh* ZMp. 50

1977 *Čalovský kanál* VSO. II, 34

1979 *Čalovský kanál (Dudváh), Dudváh* (občasný vodný tok) GN. 10,

1982 *Čalovský kanál* VMp. 50

1984 *Čalovský kanál* ZMp. 50

1984 *Dudváh* ZMp. 10

1985 *Dudváh* ZMp. 50

1991 *Čalovský Dudváh (Čalovský kanál, Dudváh)* GNKo. Ono, ZnO, Čale.

1992 *Čalovský Dudváh* VMp. 50

1993 *Čalovský Dudváh* ZMp. 10

1994 – 95 *Čalovský Dudváh* ZMp. 25

1999 *Čalovský Dudváh* TMp. 154

2000 *Čalovský Dudváh* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Čalovský Dudváh* TAS.

2006 *Čalovský Dudváh* VMp. 50

2008 *Čalovský Dudváh* ZMp. 50

ON.: 1. Čalovec: → Čalovec-Kameničná

2. Čalovo (časť mesta Veľký Meder): → Veľký Meder-Holiare

VN.: → Dudváh (J. Hladký: Hydronymia povodia Dudváhu)

Etym.: Názov *Čalovský Dudváh* vznikol z osadného názvu *Čalovec* (vznikol až v r. 1948 ako názov odkazujúci na historický názov Malého Dunaja (**Čalov*) a stredovekú osadu **Čalov* alebo **Čalovo*; porov. aj Čalovo; Veľký Meder) a hydronyma *Dudváh*. Názov pomenúva najjužnejšiu časť historického koryta Dudváhu, ktoré pokračovalo cez Žitný ostrov po odvedení väčšiny vôd Dudváhu do Starej Čiernej vody pri obci Kráľov Brod (Salibský Dudváh) ako močaristé koryto, ústilo do Váhu pri obci Kameničná.

Historickú hydrografickú situáciu odzrkadľuje názov *Dudváh*. Staršie výklady hydronyma *Dudváh* predstavil V. Šmilauer (1932, s. 298). M. Bel o názve Dudváh uvádza, že pomenúva rieku, ktorá je sekundárnym korytom rieky Váh a s týmto predpokladom spája aj jej názov („*lento aquarum tractu secundarius quasi Vagus, ideo adpellatus*“), zároveň odmieta starší výklad z *Tót-Vágus* (t.j. **Slovenský Váh*). Z ďalších názorov V. Šmilauer uvádza výklad z perz. *dudu* – zvuk a ľudovú etymológiu zo spojenia *dudväs Vág* – zaplavený Váh (Resó), uvádza aj výklad od rus. *didjak* (Czirbusz). K otázke výkladu hydronyma Dudváh V. Šmilauer spočiatku nezaujal svoje vlastné stanovisko.

Z doterajších výkladov pokladáme za

vážnejší výklad E. Schwarza – hydronymum Dudváh odvodzuje od germ. **dau-da*, **tōd*, *dōd* – mŕtvy, resp. názov chápe ako spojenie **daud-wāg* (germ. **wāg* – prúd; vysvetľuje ho ako predslavanský, resp. kvádsky názov s významom *mŕtvy Váh* (mŕtvy, s motiváciou „pomaly tečúci alebo v nížine tečúci a zahŕňajúci Váh“; porov. LMŠ., 1982, s. 90; Klempa, 1992, s. 81 – 99). S týmto výkladom súhlasí aj L. Kiss (1988, s. 393).

Etymologickým výkladom hydronyma Dudváh sa na viacerých miestach zaoberal Š. Ondruš. K výkladu hydronyma Dudváh prikrčil po diskusií s V. Šmilauerom o etymologickej interpretácii hydronyma Váh, ktoré sa všeobecne pokladá za germánske, resp. predslavanské (podrobnejšie sa zaoberáme len diskusiou, ktorá priamo súvisí s hydronymom Dudváh). Š. Ondruš podľa princípov laryngálnej teórie predpokladal, že hydronymum Váh vzniklo z ináč nedoloženého psl. adj. **wāg* s prvotným významom „svetlý tok, svetlá rieka“, prípadne „na juh, za svetlom tečúca rieka“ (1972, s. 257 – 263). Na tento výklad zareagoval V. Šmilauer, ktorý s Ondrušom súhlasí v tom, že germánsky pôvod hydronyma Váh je len hypotéza, no v konečnom dôsledku ju pokladá za pravdepodobnejšiu ako predložený konštrukt Š. Ondruša. Za jeden z argumentov pokladá aj existenciu hydronyma Dudváh, odvodeného z germ. *daud* – mŕtvy (Šmilauer, 1973, s. 531). Vo svojej trocha osobnej odpovedi V. Šmilauerovi (1975a, s. 39) Š. Ondruš výslovne píše, že „práve na Slovensku, kde existuje hydronymum Dudváh, existuje

aj apelatívna lexéma *duda* vo význame priehľbeň, dolina, jama.“ Dudváh tak podľa neho pomenúva dolný Váh (od Trenčína, resp. od Piešťan). Ďalej predpokladá, že neskôr, keď sa názov Váh preniesol na celý tok dnešného Váhu, špecifikoval sa zložený názov Dudváh na pomenovanie dolného toku v priehľbni, v údolí, teda toku medzi vlastným tokom Váhu a Karpatmi (dnešný tok Dudváhu). Aj na tento výklad bezprostredne reagoval formou poznámky V. Šmilauer (1975, s. 40 – 41), spochybňujúc Ondrušov výklad apel. *duda* v slovanských jazykoch a slovenčine (uvádza iba významy otvor v lade, pišťalka, rúra, trstina, teda všetky významy spája význam „niečo, čo je duté“). Ďalším argumentom je skutočnosť, že Váh ani Dudváh netečú v doline, ale tečú súběžne v podstate rovinnatým terénom. Ani spôsob vzniku hydronyma Dudváh sa V. Šmilauerovi nepozdáva – „*žádný Slovan by nevytvořil slovo typu Dudváh = Jámváh; to je způsob čistě germánský*“. Argumenty V. Šmilauera sa pokúsil Š. Ondruš vyvrátiť v štúdiu *Éšte o mene rieky Dudváh* (1975b, s. 225 – 229). V porovnaní so staršou štúdiou (1975a, s. 39) spresnil, že slovo *duda* s významom jama, priehľbeň je známe zo slovenského nárečia v rumunskom Nadlaku, odmieta však, že by aj medzi ostatnými významami nebola významová súvislosť. Ďalšími argumentmi Š. Ondruša je používanie zložených vlastných mien aj v slovenčine (najmä v antroponymii, mladšie aj v ojkonymii) a neprihliadanie na laryngálnu teóriu a poznatky indoeuropeistiky. K otázke etymológie hydronyma Dud-

váh k ostatnému príspevku Š. Ondruša sa posledný raz vyjadril V. Šmilauer r. 1981 (s. 155). V podstate zopakoval svoje stanovisko a opäť zdôraznil, že názvy zložené z dvoch substantív v starých slovanských hydronymách sú úplne nemožné, pričom v germánskych jazykoch sú zložené názvy z adjektíva a substantíva bežné. Svoj etymologický názor Š. Ondruš napokon zhrnul v 3. zväzku publikácie *Odtajnené trezory slov*. Predpokladá pôvodnú kompozitnú podobu **Dud(a)-Vag* a vysvetľuje ju zo spojenia starého apel. základu **dud-* a hydronyma *Váh*, resp. *Vág* (apel. **duda*, **dudla* – jama, priehľbeň, dolina, ktoré v slovenčine pokladá za reziduá z staršieho vývinu – treba však uviesť, že v apelatívnej slovnej zásobe ho nemáme v slovenčine doložené ani v starších obdobiach; porov. však chorv. *duliba* – priehľbeň, dolina; porov. aj ESSJa., 5, s. 146; Varsik, 1990, s. 23, 25; podobnú motiváciu Š. Ondruš predpokladá aj pri osadnom názve Dudince – osada v doline, jame, a aj v prípade etnonyma Du(d)lebi – ľudia žijúci v doline; paralely nachádza aj v ruskej ojkonymii). Hydronymum Dudváh tak podľa neho pomenúva dolný Váh, resp. Váh tečúci v nížine – menší paralelný tok Váhu (porov. výklad M. Bela). S Ondrušovým výkladom, vychádzajúcim z predpokladanej reziduálnej slovansko-slovenskej lexémy **duda*, berúc pritom do úvahy aj historické fakty, nesúhlasil ani B. Varsik (1990, s. 20 – 26). Ukazuje sa, že aj s ohľadom na vývin názvu je namieste pokladať Dudváh za predslovanské hydronymum, ktoré od

pôvodných obyvateľov prevzali usádzajúci sa Slovania a od nich zasa Maďari (s očakávanou zmenou v slovenčine *Dudvág* > *Dudváh*, zatiaľ čo maďarčina názov aj z hláskoslovných dôvodov uchovala v podobe spred 12. storočia – *Dudvág*). Viaceré doklady takisto ukazujú, že pomerne výrazne sa pociťovala skutočnosť, že išlo o dvojčlenný názov, ktorý vznikol z hydronyma *Váh* (porov. zápisy z rokov 1260, 1782 – 84 a z polovice 19. storočia *Dud-Wag*, *Dud Wag* a pod.).

Názov **Čierna voda* odzrkadľuje historické chápanie vzťahu nadradených tokov pri ich ústí – raz sa vnímal *Dudváh* ako prítok Čiernej vody, inokedy Čierna voda ako prítok *Dudváhu* (o hydronyme Čierna voda → *Beláková*, M.: Hydronymia severnej časti povodia Malého Dunaja, 2014, s. 37 – 43)

Názov *Čalovský kanál* vznikol z osadného názvu *Čalovec* a apel. *kanál*.

Lit.: Hladký, 2011, s. 48 – 52; *Beláková*, 2014, s. 37 – 43; *Bel*, 1736, s. 17; *Klempa*, 1892, s. 81 – 99; *Šmilauer*, 1932, s. 299; 1973, s. 531; 1975, s. 40 – 41; 1981, s. 151 – 156; *Lutterer – Majtán – Šrámek*, 1982, s. 90; *Kiss*, 1988, s. 393; *Varsik*, 1990, s. 20 – 26; *Ondruš*, 1972, s. 257 – 263; 1975a, s. 27 – 41; 1975b, s. 225 – 229; 1979, s. 285; 1985, s. 271; 2000, s. 44, 2004, s. 123; *Krajčovič*, 1990, s. 62.

Čalovský kanál → Čalovský Dudváh

Částa → Stará Částa

Částamelecký kanál (Kis császtamellegi csatorna) → Malá Částa

Čeček 5,5 km; kanál elipsovitého tvaru; nachádza sa Z od obce *Okoč* v lokalite *Pod Sihotou*, odpája sa od kanála *Veľký Meder-Holiare*, smeruje na SZ, potom na JV v lokalite *Okrúhla plytčina S* od obce *Veľký Meder*; v minulosti sa spájal so *Sokolským kanálom* a v 70. rokoch 20. st. mal len polovičnú dĺžku (v 18. st. bol močaristým korytom, ktoré bolo neskôr spojené aj s dnešným *Chotárny* kanálom); variant: **Karasovský močiar TN.*: 1. **Stredný a Horný Čeček*, 2. **Dolný Čeček*, 3. *Karasovo*.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1782 – 84 *Morast Karaszos* (SV časť) VM. I

1837 – 40 *Karaszos Derek* VM. II

1884 *Karaszos-Derek* VM. III

1955 – 61 *Csőcsök dereka* TM. 5

1971 *Csőcsök* ZMp. 50

1979 *Čeček (Csőcsök)* GN. 10

1982 *Čeček* VMp. 50

1984 *Čeček* ZMp. 10

1985 *Čeček* ZMp. 50

1992 *Čeček* GNDS. *Okoč*, VMed.

1993 *Čeček* ZMp. 10

1995 *Čeček* ZMp. 25

1999 *Čeček* Tmp. 154

2000 *Čeček* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Čeček* TAS.

2006 *Čeček* VMp. 50

2008 *Čeček* ZMp. 50

TN.: 1. 1889 *Közép és felső csőcsök* Kmp. *Okoč*

1955 – 61 *Közép és Felső csőcsök* (lúka, pole) TM. 5

1957 – 71 *Horný Čeček (Közép és Felső csőcsök)* TM. 10

1984 *Horný Čeček* ZMp. 10

1992 *Horný Čeček* (pole) GNDS. *Okoč*

1993 Horný Čeček IZMp. 10
2. 1889 Alsó csöcsök KMp. Okoč
1955 – 61 Alsó csöcsök (pole) TM. 5
3. 1889 Kárászos KMp. Okoč
1952 – 57 Kárászos (pole) TM. 25
1955 – 61 Karasové (Kárászos) TM. 5
1957 – 71 Karasové (Kárászos) TM. 10
1984 Karasovo ZMp. 10
1992 Karasovo GNDS. Okoč
1993 Karasovo ZMp. 10

Etym.: Názov Čeček vznikol podľa terénneho názvu [Horný, Stredný, Dolný] Čeček (azda zo slovan. OM. so základom Ček-/Čeč-; porov. Stanislav, 2004, s. 95) a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite [Horný, Stredný, Dolný] Čeček.

Staršie doklady interpretujeme v podobe *Karasovský močiar (nem. apel. *r Morast* – blato, močiar, maď. *dereka* – pás). Vznikol z TN. *Karasovo* (maď. *Karaszos*) – nemožno s istotou povedať, či vznikol z apel. *karas* (kaprovitá ryba, lat. *Carassius carassius*; maď. *kárás*), alebo osobného mena *Karas*.

† ***Cseres** zaniknutý tok v lokalite *Ereč (bez bližšej lokalizácie; azda v blízkosti obcí Čičov, Trávník a vodného toku *Ereč a močiara *Ereč; azda historická trať Či-ližského potoka alebo jeho ramena.

VMp. 50: [45-34?]
1237-40 *Ceres fluvios* CDSL. II, Nr. 30

Etym.: Názov pravdepodobne vznikol z maď. adj. *cseres* (sloven. *cerový*) < *cser* (*cer* – bot. dub *cerový*, lat. *Quercus cerris*) a rekonštruujeme ho v podobe **Cseres* (sloven. **Cerový*).

Čergov-Vinohrady 3 km; kanál začínajúci sa v lokalite Čergov J od mesta

Kolárovo, smeruje na J popri Váhu, kde sa spája s preložkou Starej Částy, resp. časť pokračuje ďalej na JV ako kanál Vinohrady-Kameničná; ON. Čergov; TN.: 1. Čergov, 2. Vinohrady.

VMp. 50: 45-41
VN.: 1993 Čergov-Vinohrady ZMp. 10
1995 Čergov-Vinohrady ZMp. 25
1999 Čergov-Vinohrady Tmp. 154
2000 Čergov-Vinohrady VMp. 50
2006 Čergov-Vinohrady VMp. 50
ON.: Čergov (hospodársky dvor; Kolárovo): → Asód-Čergov
TN.: 1. Čergov → Asód-Čergov
2. 1985 Vinohrady ZMp. 10
1991 Vinohrady (pole aj sad) GNKo. Kam.

1993 Vinohrady ZMp. 10
1995 Vinohrady ZMp. 25
1999 Vinohrady Tmp. 154

Etym.: Názov Čergov-Vinohrady vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadného alebo terénneho názvu Čergov (< azda patrí k starším názvom odvodených od základu *črch-*, *čerch-*: *črchliť*, *čršliť* a pod. – získavať kultúrnu pôdu; porov. Majtán, 1996, s. 67) a terénneho názvu *Vinohrady* (< apel. *vinohrad*, pl. *winohrady*; psl. **vin*+**gordb*; Machek, s. 567) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade alebo v lokalite Čergov a končiaci sa v lokalite Vinohrady.

Čergovský kanál 1,5 km; kanál smerujúci na S pri osade Čerhov J od obce Kameničná, spája sa s kanálom Asód-Čergov; ON. Čergov, TN. Čergov
VMp. 50: 45-41

VN.: 1985 Čergovský kanál ZMp. 10
1993 Čergovský kanál ZMp. 10

- 1995 Čergovský kanál ZMp. 25
2000 Čergovský kanál VMp. 50
2006 Čergovský kanál VMp. 50
ON.: Čergov: → Asód-Čergov
TN.: Čergov: → Asód-Čergov
Etym.: Názov Čergovský kanál vznikol z osadného názvu Čergov (→ Asód-Čergov) a apel. kanál, pomenúva kanál nachádzajúci sa pri hosp. dvore Čergov.
- Čerhát** → Novostrážsky kanál
- Čerhát lavý** → Lavý Čerhát
- Čerhát-Kameničná** → Čalovec-Kameničná
- Čerhátsky kanál** 1,9 km; kanál Z od mesta Komárno, začína sa v lokalite Malý Čerhát, sprava sa spája s Komárňanským kanálom pri osade Čerhát, smeruje na S; variant: Zlatná-Čerhát; ON.: 1. Čerhát, 2. Zlatná na Ostrove; TN.: 1. Čerhát, 2. Malý Čerhát; VN. Lavý Čerhát.
VMp. 50: 45-43
VN.: 1971 Zlatná-Čerhát ZMp. 50
1979 Čerhátsky kanál (odpad Zlatná-Čerhát) GN. 10
1982 Čerhátsky kanál VMp. 50
1986 Čerhátsky kanál ZMp. 50; ZMp. 10
1991 Čerhátsky kanál GNKo. Kom.
1995 Čerhátsky kanál ZMp. 25
2000 Čerhátsky kanál ZMp. 50; VMp. 50
2006 Čerhátsky kanál VMp. 50
ON.: 1. Čerhát (časť obce; Komárno):
1884 Cserhátpuszta VM. III
1889 Cserhát puszta KMp. NStráž
1955 – 61 Cserhátpuszta TM. 5
1957 – 71 Cserhátpuszta TM. 10
- 1966 Cserhátpuszta TS., mapa
1971 Cserhátpuszta ZMp. 50
1982 Čerhát VMp. 50
1991 Čerhát GNKo. Kom.
1995 Čerhát ZMp. 25
1999 Čerhát TMp. 154
2000 Čerhát ZMp. 50
2004 Pusta Čerhát PMp. 10
2. Zlatná na Ostrove:
1255 – 56 Aranas CDSI. II, Nr. 489
1256 Aranos Kiss, 1988, s. 304
1267 Oronos VSO. III, 355
1268 Oronos et altera Oronos VSO. III, 355
1356 Aranyos VSO. III, 355
1773 Aranyos Majt. 346
1786 Alschó-Aranyosch [a] Felschő-Aranyosch Majt. 346
1808 Aranyos Majt. 346
1863 – 1907 Aranyos Majt. 346
1913 – 20 Csallóköz aranyos Majt. 346
1927 – 38 Zlatná na Ostrove, Aranyos Majt. 346
1938 – 45 Csallóköz aranyos Majt. 346
1945 – 48 Zlatná na Ostrove, Aranyos Majt. 346
1948 Zlatná na Ostrove Majt. 346
TN.: 1. 1889 Cserhát puszta (pole) KMp. NStráž
1955 – 61 Pusta Čerhát (Czerhát puszta) TM. 5
1957 – 71 Čerhát TM. 10
1979 Čerhát (Pusta Čerhát) (pole) GN. 10
1982 Čerhát VMp. 50
1991 Čerhát GNKo. Kom., ZnO.
1993 Čerhát ZMp. 10
1999 Čerhát TMp. 154
2005 Čerhát TAS.
2. 1955 – 61 Malý Cserhát TM. 5

1957 – 71 *Malý Čerhát* (pole) TM. 10

1971 *Malý Čerhát* ZMp. 50

1982 *Malý Čerhát* VMp. 50

1991 *Malý Čerhát* GNKo. Kom.

1999 *Malý Čerhát* Tmp. 154

2005 *Malý Čerhát* TAS.

VN.: → *Lavý Čerhát*

Etym.: Názov *Čerhát* vznikol z osadného názvu (alebo TN.) *Čerhát* (< azda zo slovan. apel. *cěrb* – dub cerový, ktoré prešlo do maď. ako *cser* pravidelnou zmenou slovan. *c* -> maď. *cs*- (môže na to ukazovať aj používanie podôb *Czerhát*, *Cserhát*); Stanislav, 2004, s. 102, maď. *-hát* – chrbát; porov. Kiss, 1988, s. 322) a pomenúva kanál, ktorý sa nachádza pri osade Čerhát.

Názov *Zlatná-Čerhát* vznikol podľa smerovania kanála z ON. *Zlatná* [*na Ostrove*] (< *zlatný* < *zlato*; maď. adj. *aranyos* < *arany* – zlato; podľa ryžovania zlata) a ON. *Čerhát*.

***Červené rameno** → Červený kanál

Červený kanál 2,5 km; kanál sprájajúci Hanský kanál a kanál Vrbina-Holiare V od obce Čiližská Radvaň; smeruje na SV; varianty: *Pirosági*, **Červené rameno*; TN. *Červené rameno*.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1252 *Pysagthu* CDSl. II, Nr. 400 (s neistotou)

1971 *Pirosági* ZMp. 50

1984 *Červený kanál* ZMp. 50; ZMp. 10

1992 *Červený kanál* GNDS. ČRad.; VMp. 50

1993 *Červený kanál* ZMp. 10

1995 *Červený kanál* ZMp. 25

1999 *Červený kanál* Tmp. 154

2000 *Červený kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Červený kanál* TAS.

2006 *Červený kanál* VMp. 50

2008 *Červený kanál* ZMp. 50

TN.: 1889 *Piros ág* KMp. ČRad.

1955 – 61 *Červené rameno* (*Piros ág*) (pole) TM. 5

1957 – 71 *Červené rameno* (*Piros ág*) TM. 10

1992 *Červené rameno* (pole) GNDS. ČRad.

1993 *Červené rameno* ZMp. 10

1995 *Červené rameno* ZMp. 25

Etym.: Názov *Červený kanál* vznikol z terénneho názvu *Červené rameno* a ten podľa staršieho vodného názvu **Červené rameno* (maď. *Piros ág* < maď. *piros* – červený, *ág* – rameno; podľa sfarbenia dna alebo okolitého terénu). Maď. názov *Pirosági* preto môžeme interpretovať ako **Červenoramenský* [kanál].

Čičov-Holiare 11 km; kanál začínajúci sa na SZ okraji obce Holiare ako kanál nadväzujúci spolu s kanálom Holiare-Kosihy na kanál Veľký Meder-Holiare, smeruje na JV a od lokality Stará Moňata na J; V od obce Klížska Nemá sa spája s Klížskym ramenom; v minulosti tvorila severná časť kanála spolu s Dvorským kanálom jedno koryto (súčasť stredovekého toku Miller, ktorý bol JV traťou Malého Dunaja – *Čalova), stredná a južná časť sú mladšie; ako celok je súčasťou staršieho koryta, ktoré sa na zač. 20. stor. začínalo v lokalite Dedinská lúka JZ od obce Vrakúň a bolo pomenované ako Župný kanál); varianty: Miller, Župný kanál, *Kanál, Fok, *Hlavný kanál, Holiare-Klížska Nemá, Čičov-

- Klížska Nemá; ON.: 1. Čičov, 2. Malý Čičov, 3. Holiare, 4. Klížska Nemá; TN. Miller; VN. Miller.
VMp. 50: 45-32; 34
VN.: 1810 – 69 *Millér VM. II*
1884 *Mellér Canal*, (úsek pred zaústenním pri samote Ronka) *Fok VM. III*
1889 *Csatorna KMp. Čič., Hol.*
1889 *Csatorna*, (dolná časť) *Fok KMp. Tráv.*
1898 *Meller cst. [csatorna] MTT. 75*
1903 *Összekölő főcsatorna KMp. Čič.*
1920 – 34 *Meller cstn. VM. III re*
1938 *Meller cstn. ŠMp. 75*
1952 *Mellér cstn. Mp. 25*
1952 – 57 *Župný kanál, Millér csatorna, Župný kanál (Millér csatorna) TM. 25*
1957 *Župný kanál (Millér csatorna) GŠ. 50*
1957 – 71 *Župný kanál TM. 10*
1966 *Župný kanál TS., mapa*
1978 *Župný kanál VSO. III, 166*
1971 *Holiare-Klížska Nemá ZMp. 50*
1979 *Čičov-Holiare (Holiare-Klížska Nemá (časť)) GN. 10*
1984 *Čičov-Holiare ZMp. 50; ZMp. 10*
1991 *Čičov-Holiare GNKo. Bodza, Čič., Tráv.*
1992 *Čičov-Holiare VMp. 50*
1993 *Čičov-Holiare ZMp. 10*
1995 *Čičov-Holiare ZMp. 25*
1999 *Čičov-Holiare Tmp. 154*
2000 *Čičov-Holiare ZMp. 50; VMp. 50*
2005 *Čičov-Holiare TAS.*
2006 *Čičov-Holiare VMp. 50*
2008 *Čičov-Holiare ZMp. 50*
ON.: 1. Čičov:
1172 *Sysou CDSl. I, Nr. 92*
1225 *Chichou CDSl. I, Nr. 301*
1226 *Cychou CDSl. I, Nr. 315*
1227 *Sichou CDSl. I, Nr. 331*
1237 – 40 *Chico, Chyco CDSl. II, Nr. 30*
1252 *Chychou, Chycheu CDSl. II, Nr. 400*
1268 *Chychow VSO. I, 294*
1369 *Chicho Stanislav, 2004, s. 108*
1378 *Chichou Stanislav, 2004, s. 108*
1387 *Alsochychow VSO. I, 294*
1397 *Chicho, Chychow Stanislav, 2004, s. 108*
1421 *Chicho, Chychow Stanislav, 2004, s. 108*
1422 *Chicho et alia Chicho Stanislav, 2004, s. 108*
1460 *Alsochycho, Felsewchycho VSO. I, 294*
1773 *Csicso Majt. 58*
1786 *Cschicschó Majt. 58*
1808 *Csicsó Majt. 58*
1863 – 1920 *Csicsó Majt. 58*
1927 – 38 *Čičov Majt. 58*
1938 – 45 *Csicsó Majt. 58*
1945 – 48 *Čičov, Csicsó Majt. 58*
1948 *Čičov Majt. 58*
2. Malý Čičov (časť obce Čičov):
1422 *Chicho et alia Chicho VSO. I, 294*
1977 *Malý Čičov VSO. I, 294*
3. Holiare: → Veľký Meder-Holiare
4. Klížska Nemá: → Čičov-Klížska Nemá
TN.: Miller: → Dvorský kanál
VN.: Miller: → Dvorský kanál
Etym.: Názov *Čičov-Holiare* vznikol podľa smerovania kanála z osadných názvov *Čičov* (ten zo slovan. OM. *Čik-/Čič-*, resp. z koreňa *čik-/čič-*; slov. **Čičov* > maď. *Csicsó*; porov. Stanislav, 2004, s. 108; Kiss, 1988, s. 328; Hosák – Šrámek, 1970, s. 165) a *Holiare* (pôvodne pravdepodobne **Golar-*, čo dosvedčuje striedanie *-o/-u* v koreni; Stanislav,

2004, s. 159; < azda adj. *holý* < psl. **golъ* – holý, bez porastu).

Názov *Čičov-Klížska Nemá* a *Holiare-Klížska Nemá* sa vzťahovali len na južnú časť kanála, kde sa dnes odpája kanál → Čičov-Klížska Nemá (odvodňoval kanál do kanála Holiare-Kosihy).

Starší názov *Miller* s dokladmi od 13. storočia sa vzťahujú na pôvodnú JV časť koryta Malého Dunaja pred napriamením jeho toku od obce Topolníky a umožňuje vykladať ho z nem. apel. *r Müller* (sloven. mlynár – ich povinnosťou bolo aj starať sa o hate a pod.; porov. Majtán, 2014, s. 73; nemecké etnikum bolo v stredoveku na území Žitného ostrova výrazne rozšírené). Názov by motivovala existencia plávajúcich alebo prístavných (kolových) mlynov na toku. V. Šmilauer (1932, s. 304) ho rekonštruuje v maď. podobe **Mély ér* – maď. *mély* = sloven. hlboký, *ér* – sloven. ramoeno rieky, jarok) – názov by motivovala hĺbka koryta.

Názov *Župný kanál* motivovala skutočnosť, že pôvodne išlo o dlhý kanál (jeho súčasťou pred dobudovaním Chotárneho kanála boli aj kanály Jurová-Velký Meder a Velký Meder-Holiare), ktorý sa začínal v Bratislavskej a končil sa v Komárňanskej župe – adj. *župný* (maď. *megyei*) < apel. *župa* (maď. *megye*), apel. *kanál* (maď. *csatorna*); kanál prechádzajúci cez dve župy.

Podobnú motiváciu má aj starší maď. doklad *Összekölő főcsatorna* (správne *Összekötő főcsatorna* < maď. *összeköt* – spojenie < *össze* – spolu; maď. *fő* – hlavný, maď. *csatorna* – kanál). Názov motivovala skutočnosť, že onymický

objekt tvorilo viacero vzájomne pospájaných a na seba nadväzujúcich umelo vytvorených kanálov. Názov môžeme interpretovať v podobe **Hlavný kanál*. Maďarský názov *Csatorna* vznikol propriáciou maď. apel. *csatorna* (= sloven. kanál).

Názov časti kanála *Fok* vznikol propriáciou maď. apel. *fok* (= sloven. schod, stupeň; v staršej terminológii aj malé koryto, ktoré bolo zavodené len počas povodne; Šmilauer, 1932, s. 456) a motivoval ho charakter najjužnejšej časti kanála po odpojení sa kanála Čičov-Holiare a nepomenovaného kanála.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304, 456.

Čičov-Klížska Nemá 5 km; je pokračovaním kanála Čičov-Holiare J od obce Trávnik, smeruje na V a SV od obce Klížska Nemá sa spája s kanálom Holiare-Kosihy; variant: Holiare-Klížska Nemá; ON.: 1. Čičov, 2. Holiare, 3. Klížska Nemá.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1979 *Čičov-Klížska Nemá* (*Holiare-Klížska Nemá* - južná časť) GN. 10
1984 *Čičov-Klížska Nemá* ZMp. 50
1985 *Čičov-Klížska Nemá* ZMp. 10
1991 *Čičov-Klížska Nemá* GNKo. Tráv., KNemá

1992 *Čičov-Klížska Nemá* VMp. 50
1993 *Čičov-Klížska Nemá* ZMp. 10
1995 *Čičov-Klížska Nemá* ZMp. 25
1999 *Čičov-Klížska Nemá* Tmp. 154
2000 *Čičov-Klížska Nemá* ZMp. 50
2005 *Čičov-Klížska Nemá* TAS.
2006 *Čičov-Klížska Nemá* VMp. 50
2008 *Čičov-Klížska Nemá* ZMp. 50
ON.: 1. Čičov: → Čičov-Holiare

2. Holiare: → Veľký Meder-Holiare
3. Klížska Nemá:
1226 *Nema* VSO. II, 33
1227 *Nema* CDSl. I, Ne. 331
1237 – 40 *Nema* CDSl. II, Nr. 30
1247 *Nema* CDSl. II, Nr. 262
1268 *Nema* VSO. II, 33
1303 *Nema* RDSl. I, Nr. 198
1306 *Nema* RDSl. I, Nr. 414, 418
1396 *Vrnepeniewma* VSO. II, 33
1412 *Vrnepenema a. n. Dobozfolua* VSO. II, 33
1460 *Kolosnema* VSO. II, 33
1773 *Kollos-Néma* Majt. 132
1786 *Néma, Kallosch-Néma* Majt. 132
1808 *Kolos-Néma* Majt. 132
1863 *Néma* Majt. 132
1873 *Némakolos* Majt. 132
1877 – 82 *Kolosnéma* Majt. 132
1888 *Néma* Majt. 132
1892 *Kolosnéma* Majt. 132
1895 – 1920 *Kolozsnéma* Majt. 132
1927 – 38 *Klížska Nemá* Majt. 132
1938 – 45 *Kolozsnéma* Majt. 132
1938 – 45 *Klížska Nemá* Majt. 132
Etym.: Názov *Čičov-Klížska Nemá* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Čičov* (→ *Čičov-Holiare*) a *Klížska Nemá* (pôv. *Nemá*: < adj. **němь* – nemý; Stanislav, 2004, s. 308). Pomenúva kanál začínajúci sa v katastri obce *Čičov* a končiaci sa v katastri obce *Klížska Nemá*. Starší názov *Holiare-Klížska Nemá* (južná časť) vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Holiare* (→ *Čičov-Holiare*) a *Klížska Nemá*; pomenúva južnú časť kanála *Holiare-Klížska Nemá*, začínajúceho sa pri obci *Holiare* a končiaceho sa pri obci *Klížska Nemá*.

Čičovské mŕtve rameno 2,5 km; pôv. rameno Dunaja spojené s Čičovským ramenom Z od obce Čičov v lokalite Veľký les, s Dunajom sa spája 2 km dlhým kanálom v lokalite Čičovský les; od roku 1964 je rameno štátna prírodná rezervácia s rozlohou 79,8 ha; na starších mapách sa uvádzalo ako Čičovské rameno (azda sa aj chápali ako jeden objekt); ON. Čičov; VN. Čičovské rameno. VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný) VN.: 1977 *Čičovské mŕtve rameno* VSO. I, 294
1991 *Čičovské mŕtve rameno* GNKo. Čič.
1992 *Čičovské mŕtve rameno* GNDS. Klúč.
1992 *Čičovské rameno* VMp. 50
1995 *Čičovské mŕtve rameno* ZMp. 25
2005 *Čičovské mŕtve rameno* TAS.
ON.: Čičov: → Čičov-Holiare
VN.: → Čičovské rameno
Etym.: Názov *Čičovské mŕtve rameno* pomenúva mŕtve rameno Dunaja v katastri obce Čičov a vznikol z osadného názvu *Čičov* (→ *Čičov-Holiare*) a termínu *mŕtve rameno* (rameno bez stabilného prietoku vody). Názov *Čičovské rameno* sa vzťahuje na → Čičovské rameno.

Čičovské rameno 2,8 km; pôv. rameno Dunaja spojené zo Z s Klúčovským kanálom a z V s Čičovským mŕtvym ramenom, nachádza sa J od obce Klúčovec v lokalite Veľký les; varianty: Lyon, Lyonské jazero, *Račie rameno Dunaja, Mŕtvy Dunaj; ON. Čičov; VN.: 1. Čičovské mŕtve rameno, 2. Lyonský kanál. VMp. 50: 45-34
VN.: 1899 *Rakvázi Dunaág* KMp. Med. 1899 *Rakvázi dunaág* KMp. Čič.

1899 *Rakvári dunaág* KMp. Klúč.
 1907 *Holt Duna* KMp. Čič.
 1955 – 61 *mŕtve rameno Dunaja* TM. 5
 1957 – 71 *mŕtve rameno Dunaja* TM. 10
 1966 jazero *Lion* TS., mapa
 1977 *Lion* VSO. II, s. 34
 1977 *Lionské jazero* VSO. I, 294
 1979 *Čičovské rameno (Lyon)* GN. 10
 1984 *Čičovské rameno* ZMp. 50
 1991 *Čičovské rameno* GNKo. Čič.
 1992 *Čičovské rameno* GNDS. Klúč.; VMp. 50
 1995 *Čičovské rameno* ZMp. 25
 1999 *Čičovské rameno* TMp. 154
 2000 *Čičovské rameno* ZMp. 50; VMp. 50
 2005 *Čičovské rameno* TAS.
 2008 *Čičovské rameno* ZMp. 50
 ON.: Čičov: → Čičov-Holiare
 VN.: 1. → Čičovské mŕtve rameno
 2. → Lyonský kanál
 Etym.: Názov *Čičovské rameno* pomenúva rameno Dunaja v katastri obce Čičov a vznikol z osadného názvu *Čičov* (→ Čičov-Holiare) a apel. *rameno*.
 Staršie názvy *Lyon*, *Lyonské jazero* nie sú jasné (porov. → Lyonský kanál). Jasné nie sú ani maď. doklady *Rakvázi Dunaág* a *Rakvári dunaág* (*Rákvári dunaág*). Pravdepodobne súvisia s maď. apel. *rák* (= sloven. rak), maď. *Duna* (= Dunaj), maď. apel. *ág* (= sloven. rameno) a interpretujeme ho v podobe **Račie rameno Dunaja*. Maď. názov *Holt Duna* (maď. *holt* – mŕtvy, *Duna* – Dunaj) môžeme preložiť ako **Mŕtvy Dunaj*. Názov pravdepodobne vznikol až po odstavení pôvodne prietochného ramena.

Čičovský kanál 6,5 km; kanál odpájajúci sa od Čiližského potoka SZ od obce

Čičov, smeruje okolo Čičovských rybníkov a cez obec Čičov, s kanálom Čičov-Holiare sa spája JV od nej; varianty: **Kanál*, **Hamský*; ON. Čičov; TN.: 1. Hamské pasienky, 2. Hamské trstie; VN. Hamské trstie.
 VMp. 50: 45-34
 VN.: 1889 *Csatorna* KMp. Čič.
 1971 odp.[ad] *Hami* ZMp. 50
 1979 *Čičovský kanál (Hami)* GN. 10
 1984 *Čičovský kanál* ZMp. 50
 1985 *Čičovský kanál* ZMp. 10
 1991 *Čičovský kanál* GNKo. Čič., Tráv.
 1992 *Čičovský kanál* VMp. 50
 1993 *Čičovský kanál* ZMp. 10
 1995 *Čičovský kanál* ZMp. 25
 1999 *Čičovský kanál* TMp. 154
 2000 *Čičovský kanál* ZMp. 50; VMp. 50
 2005 *Čičovský kanál* TAS.
 2006 *Čičovský kanál* VMp. 50
 2008 *Čičovský kanál* ZMp. 50
 ON.: Čičov: → Čičov-Holiare
 TN.: 1. 1955 – 61 *Pri Hamskom pasienku* TM. 5
 1957 – 71 *Pri Hamskom pasienku* TM. 10
 1991 *Hamské pasienky (pole)* GNKo. Čič.
 2. *Hamské trstie* → Hamské trstie
 VN.: → Hamské trstie (kapitola Názvy vodných plôch...)
 Etym.: Názov *Čičovský kanál* vznikol z osadného názvu *Čičov* (→ Čičov-Holiare) a apel. *kanál*. Pomenúva kanál smerujúci cez obec Čičov. Doklad *Hami* rekonštruujeme ako **Hamský* [kanál]; maď. suf. *-i* = sloven. suf. *-ský* (→ Hamský kanál); vyjadruje skutočnosť, že pôvodne sa odpájal od → Hamského kanála a chápal sa ako jeho južná vetva. Názov *Csatorna* (slov. **Kanál*) je technický ná-

zov, vznikol proprializáciou maď. apel. *csatorna* (= kanál).

***Čierna voda** → Čalovec-Kameničná, Čalovský Dudvák

† **Čilistovské rameno** 1,2 km; pôv. rameno Dunaja s dĺžkou asi 2,8 km, ktoré z J obteká obec Čilistov; dnes je zachovaná iba časť – na väčšej časti je vybudované vodné dielo Gabčíkovo; pravdepodobne ide o časť pôvodného, z väčšej časti zaniknutého ramena alebo potoka Čiliž (→ Čiližský potok, 1); varianty:

*Čilistó, Čilistovské rameno-Hrušovská zátoka, Dunaj, Rameno Dunaja; ON.: 1. Čilistov (doklad z roku 1238 v tvare *Chilzteu* autori VSO. stotožňujú s ON., ale z údajov v listine vyplýva, že ide o názov dunajského ramena pri Dobrohošti, smer motivácie je pravdepodobne teda VN. > ON.; VSO. III, 119), 2. † Hrušov; TN.: 1. Hrušov, 2. Hrušovské; VN.: 1. Čiližský potok, 2. Hrušov.

VMp. 50: 44-23; 24; 42 (nepomenovaný)

VN.: 1238 *Chilzteu* CDSl. II, Nr. 42

1313 *Danubius paruus* Šmil., 1932, s. 293

1894 *Duna ág* KMp. Šam.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1966 *Čilistovské rameno* TS., s. 95

1971 *rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1981 *Čilistovské rameno* TS., s. 171

1981 *Čilistovské rameno-Hrušovská zátoka* TS., s. 182

1986 *Šamorínske rameno* (!) ZMp. 10

1992 *Čilistovské rameno* GNDS. Šam.

2002 *Čilistovské rameno* ZMp. 10

ON.: 1. Čilistov:

1238 *Chilzteu, Chulstw* VSO. III, 119

1287 *Chylstu* VSO. III, 119

1293 *Chyliztu* VSO. III, 119

1305 *Chelchteu* RDSl. I, Nr. 377

1310 *Chelzteu* RDSl. I, Nr. 736

1312 *Chyliztu* RDSl. I, Nr. 1041

1313 *Chylistou, Chiliztu* RDSl. I, Nr. 1074

1323 *Chyliztu, Chyleztu* RDSl. II, Nr. 1071

1381 *Chylztow* VSO. III, 119

1388 *Chulstw* Zimmermann, 1980, s. 91

1389 *Chelztew* Zimmermann, 1980, s. 91

1773 *Csölösztó, Kledern* Majt. 285

1786 *Cschölöstó, Kledern* Majt. 285

1808 *Csölesztó, Kledern* Majt. 285

1863 *Csölesztó* Majt. 285

1873 – 1920 *Csölösztó* Majt. 285

1938 – 45 *Csölösztó* Majt. 285

1927 – 38 *Čilistov, Csölösztó* Majt. 285

1945 – 48 *Čilistov, Csölösztó* Majt. 285

1948 – 60 *Čilistov* Majt. 285

od r. 1960 časť mesta Šamorín; Majt. 285

2. † Hrušov (zaniknutý hosp. dvor, rekreačná oblasť; Šamorín):

1992 *Hrušov* (zaniknutý hosp. dvor, rekreačná oblasť) GNDS. Šam.

TN.: 1. *Pri hrádzi (Hrušov)* (trigon. bod) GEONAZ.

2. 1992 *Hrušovské* (pole) GNDS. Šam.

VN.: 1. → Čiližský potok (1)

2. → Hrušov (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

Etym.: Názov *Čilistovské rameno* motivovala lokalizácia ramena, vznikol z ON. *Čilistov*; sufix *-ské*, apel. *rameno*. J. Stanislav (SJ. I, 243) pokladá názov za nejasný, no pravdepodobne ho moti-

vovala lokalizácia obce pri hornej časti ramena Čiliž a vznikol z VN. Čiliž, resp. *Csiliztő (→ Čiližský potok, 1) a maď. apel. tő „najspodnejšia časť, ústie“ (porov. Šmil., 1932, s. 456; Zimmermann, 1980, s. 91); vzhľadom na smerovanie toku Dunaja a jeho ramena Čiliž pomenúva skôr začiatok ramena (porov. SŽO., 1999, s. 147). Podľa F. Zimmermanna (1980, s. 91) názov vznikol z OM. *Kledinus* (< *Kedlin(us)* < *Chadalin*), z ktorého potom vznikol pôvodný nemecký ON. **Kedli(n)storf*, no pod vplyvom analógie so slovanským slovom *kavka* (> čavka > maď. *csóka*) sa názov adaptoval v slovenčine na Čilistov a v maďarčine na *Csölöztő*. Uvedený výklad pokladáme za nepravdepodobný. Názov Čilistovské rameno-Hrušovská zátoka motivovala lokalizácia ramena a vznikol z ON. Čilistov (vyššie; sufix *-ské*, apel. *rameno*) a TN. *Hrušov* (asi < OM. *Hruša* alebo *Hrušo* < apel. *hruš(k)a* < psl. **gruša*, Machek, 186); sufix *-ská*, apel. *zátoka*.

Názov *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien Dunaja, a vznikol z VN. → *Dunaj*; apel. *rameno*.

Zápis, ktorý sme rekonštruovali ako **Dunaj* (lat. *Danubius paruu*s; lat. *paruu*s „malý, menší, drobný“; LSS., 423), pravdepodobne pomenúval rameno Dunaja a vznikol podľa VN. → *Dunaj* (1).

Názov *Šamorínske rameno* je chybný zápis (porov. Belák, 2010, s. 70).

Lit.: Zimmermann, 1980, s. 91.

Čilistovské rameno-Hrušovská zátoka → Čilistovské rameno

Čilizköz (Csilizköz) → Lyonský kanál, Milinovice-Vrbina, Vrbina-Medvedov

***Čiliztő** → Čilistovské rameno

Čiliž → Čiližský potok (1), Baka (1), Trstená-Baka, Bodický kanál

***Čiližský Dunaj** 3 km; ľavostranné rameno Dunaja Z od obce Sap (pôv. sa odpájalo od ramena Dunaja na Z okraji lokality Riečina), s Dunajom sa spája na V okraji Riečiny; TN. Čilizská sihot'.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1837 – 40 *Csili Duna* VM. II

TN.: 1837 – 40 *Csilli erdő* (les) VM. II

1884 *Csilli erdő*, *Csiliz erdő* VM. III

1889 *Csili sziget* KMp. Sap

1893 *Csiliz hajlat* KMp. Gab.

1898 *Csilli erdő* MTT. 75

1955 – 61 *Csili sziget* TM. 5

1957 – 71 *Čilská sihot'*, *Csili sziget* TM. 10

1987 *Čilizská sihot'* ZMp. 10

1992 *Čilizská sihot'* (Čilizská sihot')

GND. Sap

1994 *Čilizská sihot'* ZMp. 25

Etym.: Názov Čiližský Dunaj vznikol z historického názvu územia Čiliž (→ Čiližský potok; 1) a hydronyma → *Dunaj* (1).

Čiližský potok (1) 31 km (pôv. najmenej 50 km; Pišút, 2006); odpája sa od kanála Gabčíkovo-Topolníky Z od obce Gabčíkovo, tečie V smerom, od obce Pataš JV a J smerom až po obec Klúčovec a J od jej západného okraja sa spája s Lyonským kanálom (na konci 18. st. bol ľavostranným ramenom Dunaja, odpájal sa od neho jedným korytom v obci Baka,

druhým korytom sa SZ od nej spájal s močiarom *Šároš; podľa rekonštrukcie P. Pišúta (2006) v období stredoveku (11. – 14. st.) bolo toto rameno Dunaja podstatne dlhšie (malo viac ako 50 km), odpájalo sa od Dunaja pri obci Dobrohošť (F. Zimmermann (1980, s. 91) pri obci Čilistov charakterizuje vodný objekt ako potok, no v dolnej časti toku išlo podľa neho skôr o kanál), resp. Čilistov (porov. historické doklady z 13. – 14. storočia; → Čilistovské rameno), smerovalo mierne na JV v k. ú. obcí Rohovce, Horný Bar a zmenilo smer prudko na JV. Od obce Bodíky tieklo zasa mierne na JV. Po zmene koryta Dunaja sa v 18. st. zakresluje už len jeho stredná a južná časť – ako rameno odpájajúce sa od Dunaja pri obci Trstená na Ostrove, resp. Baka (Z časť toku od obce Čilistov do 18. st. zanikla); stredná a JV časť sa zachovala bez významnejších zmien podnes. Pôvodne sa spájal s Dunajom prostredníctvom dnešnej Z časti Čičovského ramena V od lokality Lipótky, porov. aj heslá Baka (1), Trstená-Baka, Bodícky kanál; V. Chaloupecký (1923, s. 164) uvádza, že potok v 11. – 13. storočí utváral hranicu medzi územím hradov Bratislava a Komárno; v stredoveku bol asi vodnatý, uvádza sa ako rieka (*fluvium Chelch*) tečúca v lokalite Čobánsky chrbát a Eperješ (CDSl. II, Nr. 400); varianty: Čilíž, *Hlinitý; ON.: 1. Čilistov, 2. Čilížská Radvaň, TN.: Čilížská sihoť; VN.: 1. † Čilíž, 2. Čilížský Dunaj. VMp. 50: 45-31; 32; 34 VN.: 1237 – 40 *Ceres fluvios* CDSl. II, Nr. 30 (?) 1238 *aqua Chilz* (názov dunajského ra-

mena pri obci Dobrohošť) CDSl. II, Nr. 42
1252 *fluvium Chelch* CDSl. II, Nr. 400
1270 *aqua Chelch*, Pišút, 2006
1272 *fluvius Chylch*, *Chelch ibi vocatur Agagus* Pišút, 2006; Chal., 164
1275 *Chelch* Ortway, 1882, s. 193
1330 *Chelz* Pišút, 2006; Zimmermann, 1980, s. 91
1380 *Chyllh*, *Chelz*, *Chylz* Zimmermann, 1980, s. 91
1400 *Chelez* Pišút, 2006
1782 – 84 *Csiles* VM. I
1837 – 40 *Csiliz B.[ach]* VM. II
1869 *Csiliz B.* PM.
1884 *Csiliz Canal*, *Csiliz B.[ach]*, *Csiliz patak*, *Csiliz p.[atak]* VM. III
1889 *Csiliz* KMp. Med., Klúč., ČRad., Čič.
1889 *Csiliz*, *Csiliz ér* KMp. Pat., Klúč., 1889 *Csiliz patak* KMp. Ižop
1893 *Csiliz* KMp. Pad.
1893 *Csiliz*, *Csiliz ér* KMp. Gab.
1898 *Csiliz p.[atak]*, *Csiliz csat.[orna]* MTT. 75
1920 – 34 *Čilizský potok* VM. III re
1930 *Čilizský potok* GMp.
1938 *Čilizský potok* ŠMp. 75
1952 *Čilizský potok*, *Čilížský potok* Mp. 25
1952 – 57 *Čilizský potok*, *Čiliz* TM. 25
1955 *Csiliz ér* ŠMpOS.
1957 *Čilizský potok*, *potok Čiliz* Gš. 50
1957 – 71 *Čilíž* TM. 10
1966 *Čilíz* TS., s. 70
1966 *Čilížský potok* TS., s. 145
1971 *Čilížský potok* ZMp. 50
1975 *Čilíz* ZMp. 10
1976 *Čilížský potok* ZMp. 10
1977 *Čilížský potok* VSO. I, 380; II, 34

- 1977 Čilinský potok (!) VSO. I, 117
 1979 Čiližský potok GN. 10
 1982 Čiližský potok VMp. 50
 1983 Čiližský potok VMp. 50
 1984 Čiližský potok ZMp. 10
 1985 Čiližský potok ZMp. 50
 1987 Čiliž ZMp. 10
 1988 Čiližský potok ZMp. 10
 1989 Čiližský potok AMp. 200
 1991 Čiližský potok GNKo. Čič.
 1992 Čiližský potok ZMp. 10
 1992 Čiližský potok (Čiliž) GNDS. ČRad., Gab., Klúč., Pad., Pat., VMed.; VMp. 50
 1993 Čiližský potok ZMp. 10
 1994 – 95 Čiližský potok ZMp. 25
 1995 Čiliž Tmp. 143
 1999 Čiližský potok Tmp. 154, Tmp. 143
 2000 Čiližský potok ZMp. 50
 2003 Čiližský potok VMp. 50
 2005 Čiližský potok TAS.
 2005 Čilíz Pmp. 10
 2006 Čiližský potok VMp. 50
 2008 Čiližský potok ZMp. 50
 ON.: 1. Čilistov: → Čilistovské rameno
 2. Čiližská Radvaň:
 1252 Roduan, Rodoan CDSI. II, Nr. 400
 1268 Rodouan VSO. I, 299
 1272 Raduan VSO. I, 299
 1341 Radwan VSO. I, 299
 1443 Radwan Stanislav, s. 378
 1482, 1486 Radwan Stanislav, s. 378
 1492 Rodwan Stanislav, s. 378
 1773 Radvan, Radván Majt. 60
 1786 Radvány Majt. 60
 1808 Radvány Majt. 60
 1863 – 1920 Csilizradvány Majt. 60
 1927 – 38 Čilizská Radvaň, Csiliz Radvány Majt. 60
 1938 – 45 Csilizradvány Majt. 60
 1945 – 48 Čilizská Radvaň, Csiliz Radvány Majt. 60
 1948 – 60 Čilizská Radvaň Majt. 60
 1960 Čilizská Radvaň Majt. 60
 VN.: 1. → † Čiliž (kapitola Názvy vodných plôch...)
 2. → *Čiližský Dunaj
 Etym.: Názov Čiližský potok vznikol zo staršieho názvu tohto ramena Dunaja *Čiliž, podľa ktorého sa neskôr začalo nazývať aj územie siedmich obcí, nachádzajúcich sa medzi Čiližským potokom (1) a hlavným korytom Dunaja, patriacich pred rokom 1918 do pôsobnosti Gyórskej župy; porov. TN. Podčiližie, Medzičiližie; → VN. † Čiliž; kapitola Názvy vodných plôch...). Názov Čiližský potok teda pomenúva tok (resp. rameno Dunaja), ktorý tečie cez historické územie Čiliž (< VN. *Čiliž).
 Názov Čilíz (Čiliz) nie je jasný (V. Šmilauer sa vyjadril len k dokladu *Chelch*, „pro něž nelze nalézt slovanské vhodné etymologie“; 1932, s. 10; porov. Kiss, 1988, s. 332). L. Kiss k názvu priradil aj doklad *Ceres* (→ *Ceres*). P. Pišút (2006) pôvodný názov rekonštruuje v podobe *Čelic.
 Doklad z roku 1272 (*Chelch ibi vocatur Agagus*) interpretuje P. Pišút (2006) v podobe *Agyagos – *Hlinitý (< maď. adj. *agyagos* < apel. *agyag* – sloven. *hlinitý* < *hlina*) – názov motivovalo blatisťté koryto.
 Lit.: Kiss, 1988, s. 332; Šmilauer, 1932, s. 10; Pišút, 2006.
- Čiližský potok (2)** → Trstená-Baka

Člnkový kanál 1,3 km; kanál na SZ okraji obce Čilizská Radvaň, spája sa s kanálom Milinovice-Vrbina; variant: Hajórét.

VMp. 50: 45-32

1971 *Hajórét* ZMp. 50

1979 *Člnkový kanál (Hajórét)* GN. 10

1982 *Člnkový kanál* VMp. 50

1984 *Člnkový kanál* ZMp. 10

1985 *Člnkový kanál* ZMp. 50

1992 *Člnkový kanál* GNDS. ČRad.

1993 *Člnkový kanál* ZMp. 10

1995 *Člnkový kanál* ZMp. 25

2000 *Člnkový kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Člnkový kanál* VMp. 50

2008 *Člnkový kanál* ZMp. 50

Etym.: Názov *Člnkový kanál* vznikol prekladom a úpravou názvu *Hajórét*, ktorý azda vznikol podľa staršieho TN. *Hajórét* (v excerpovanom materiáli nie je doložený): < maď. *hajó* (= loďka, čln), *rét* (= lúka).

+ ***Člnkový jarok** 0,7 km dlhé močaristé koryto sa nachádzalo SV od obce Okoličná na Ostrove v lokalite Panská lúka, orientované bolo na SV, spájalo sa so † Žitavou a Ektovským kanálom; TN. *Člnkový pasienok.

VMp. 50: [45-34]

VN.: 1889 *Hajó úti ér* KMp. OnO.

TN.: 1889 *Hajó úti legelő* KMp. OnO.

Etym.: Maďarský názov *Hajó úti ér* vznikol z TN. **Hajó út* (< maď. *hajó* – loďka, čln, *út* – cesta; v excerpovanom materiáli nie je doložený), apel. *ér* (sloven. jarok, rameno rieky) a interpretujeme ho v podobe **Člnkový jarok*.

+ ***Čobánsky** zaniknuté koryto dlhé 3,5

km, pôvodne stredná a JV časť → *Malého bahna (Kis lapás), dá sa identifikovať SZ od obce Klúčovec v lokalite Čobánsky chrbát na mieste, kde sa spája kanál Nárád-Vrbina (pôvodne *Čobánsky jarok, maď. *Csobánczér*) s kanálom Vrbina-Medvedov; smerovalo na J, potom JV k obci Klúčovec, kde sa spájalo s Lyonským kanálom; TN. Čobánsky chrbát, VN. Nárád-Vrbina (pôv. *Čobánsky jarok, maď. *Csobánczér*)

VMp. 50: [45-34]

VN.: 1899 *Csobáncz* KMp. Klúč.

(ďalšie doklady → Nárád-Vrbina)

TN.: Čobánsky chrbát → Nárád-Vrbina

VN.: *Čobánsky jarok (*Csobánczér*) → Nárád-Vrbina

Etym.: → Čobánsky jarok (*Csobánczér*) → Nárád-Vrbina.

***Čobánsky jarok** → Čobánsky, Nárád-Vrbina

Čobánsky kanál → Nárád-Vrbina

***Čótfanský** → Čótfanský kanál

Čótfanský kanál 1,2 km; kanál smerujúci na SV a spájajúci Starý Klátovský kanál s Klátovským kanálom S od mesta Dunajská Streda; variant: *Čótfanský; ON. Čótfá; TN. Čótfá.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Csótfai* VVMp. 50

1971 *Čótfanský kanál* VMp. 50

1971 *Csótfai* ZMp. 50

1976 *Čótfanský kanál*, *Čótfanský kanál* ZMp. 10

1979 *Čótfanský kanál (Csótfai)* GN. 10

1983 *Čótfanský kanál* VMp. 50

1985 *Čótfanský kanál, Čotfanský kanál* ZMp. 10
 1989 *Čótfanský kanál* ZMp. 10
 1990 *Čótfanský kanál, Čotfanský kanál* ZMp. 10
 1992 *Čótfanský kanál* VMp. 50
 1992 *Čótfanský kanál (Čotfanský kanál)* GNDS. DS.
 1993 *Čótfanský kanál* ZMp. 25
 1999 *Čótfanský kanál* Tmp. 143
 2000 *Čótfanský kanál* ZMp. 50; VMp. 50
 2003 *Čótfanský kanál* VMp. 50
 2005 *Čótfanský kanál* TAS.
 2006 *Čótfanský kanál* TAS.
 ON.: Čótfá (samota; Dunajská Streda):
 1574 *Chot, Chotfalva* (r. 1646 už opustená usadlosť) ŠŽO., 81
 1893 *Csótfa puszta* Kmp. MBlah.
 1952 – 57 *Čudovo* TM. 25
 1955 *Csótfa puszta* ŠMpO. 5
 1955 – 61 *Csótfa puszta* TM. 5
 1970 *Csotfa* VVMp. 50
 1971 *Čótfá* VMp. 50
 1981 *Čótfá (Čudovo)* GN. 11
 1983 *Čótfá* VMp. 50
 1992 *Čótfá (Čudovo)* GNDS. DS.
 1992 *dv.[or] Čótfá* ZMp. 25
 1999 *Čótfá* Tmp. 143
 2000 *Čótfá* ZMp. 50; VMp. 50
 2006 *Čótfá* TAS.; VMp. 50
 TN.: 1893 *Csótfa* (pole) Kmp. MBlah., Blah.
 1952 – 57 *Csotfa* TM. 25
 1956 *Csotfa* ŠMpO. 5
 1957 – 71 *Csótfa pusta* TM. 10
 1976 *Čótfá* ZMp. 10
 1983 *Čótfá* ZMp. 10
 1992 *Čótfá* (pole) GNDS. DS.
 Etym.: Názov *Čótfanský kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON.

alebo TN. *Čótfá* (< OM. *Csót*, Kiss, 1988, s. 342; vylúčiť sa nedá ani to, že je odvodený od zloženého slovan. OM. so základom *Chot-*: Chotimer, Chotislav...; časť *-fa* = maď. *falva* – obec, dedina; ON. > TN. *Čótfá*); sufix *-(n)ský*, apel. *kanál*. J. Stanislav (SJ. II, s. 115) uvádza z Vesprémskej stolice toponymum *Csóta*, ktoré rekonštruuje ako OM. **Čolta*. S tou istou motiváciou vznikol aj maďarský názov *Csótfai*, ktorý rekonštruujeme ako **Čótfanský* [kanál]: maď. suf. *-i* = sloven. *-ský*. Pomenúvajú kanál nachádzajúci sa pri samote alebo v lokalite *Čótfá*.

***Csógov jarok** neidentifikovaný vodný objekt v blízkosti mesta Dunajská Streda a jej mestskej časti Malé Blahovo. VMp. 50: [45-31]
 1323 *aquam Chigeri vocatam* RDSL. II, Nr. 1097
 Etym.: Presná podoba názvu nie je istá, azda ho môžeme interpretovať ako **Csóg ér* (< maď. OM. *Csóg*; porov. Šmilauer, 1932, s. 495; apel. *ér* – jarok, rameno), teda **Csógov jarok* (porov. → † **Csógovo jazero*; kapitola *Názvy vodných plôch...*).

D

† **D VII** 1,6 km; zaniknutý kanál; spájal rameno Dunaja s kanálom Gabčíkovo-Topolníky. VMp. 50: [45-31]
 VN.: 1970 *odpad D VII* VVMp. 50
 Etym.: Technické pomenovanie *D VII* je slovo-numerickým označením ka-

nála; apel. *odpad* – odtokový kanál; vznikol z grafémy *D* a numerického znaku VII (= 7).

Dérhídja → Dolný kanál

Diarhan 1,3 km; kanál sa začína v lokalite Lúčne JV od obce Blahová, smeruje na JV, zľava sa spája s Klátovským kanálom; TN.: 1. Diarhan, 2. *Lúky v Diarhane.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Diarhan* VVMp. 50

1971 *Diarhan* VMp. 50

1975 *Dierhan* ZMp. 10

1992 *Diarhan* ZMp. 10; VMp. 50

1992 *Diarhan (Dierhan)* GNDS. HPot.

1993 *Diarhan* ZMp. 25

2003 *Diarhan* VMp. 50

2008 *Diarhan* TASR. 50

TN.: 1. 1975 *Dierhan* (pole) ZMp. 10

1992 *Diarhan* ZMp. 10

1992 *Diarhan (Dierhan)* GNDS. HPot.

2. 1893 *Rétek Diarhanban* (lúky) KMp. BPot.; HPot.

1955 *Rétek Diarhanban* ŠMpO. 5

Etym.: Názov nie je jasný, podľa A. Beláka (2010, s. 72) asi vznikol z TN., ktorý motivovala podmáčanosť lúk, cez ktoré pôvodný potok tiekol, prípadne cez ne kanál smeroval; o apel. *han* → Hanský kanál). Autor výklad prvej časti názvu (*Diar-*) neuvádza.

Divina 1,1 km; kanál začínajúci sa V od osady Divina a Z od mesta Komárno, smeruje na SZ, s kanálmi Nová Stráž-Divina a Nová Stráž-Tomášov dvor sa spája S od osady Divina; pôvodné koryto slúžilo na napájanie vodných priekop

pevnosti Komárno, podnes sa z neho zachovala len jeho západná časť; varianty: *Staré rameno, Vadas-Nová Stráž; ON.: 1. Divina (pôv. Vadas), 2. Nová Stráž; VN. *Staré rameno.

VMp. 50: 35-43

VN.: 1884 *Öreg ér* VM. III (s dnešným kanálom Nová Stráž-Divina a ďalej na Z až do Komárna)

1971 *Vadás-Nová Stráž* ZMp. 50

1979 *Divina (Vadás-Nová Stráž)* GN. 10

1982 *Divina* VMp. 50

1986 *Divina* ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Divina* GNKo. Kom.

1993 *Divina* ZMp. 10

1995 *Divina* ZMp. 25

1999 *Divina* TMp. 154, NZK. 10

2000 *Divina* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Divina* TAS.

2006 *Divina* VMp. 50

ON.: 1. Divina (časť mesta Komárno):

1884 *Vadas ps.* VM. III

1889 *Vadas major* KMp. NStráž

1952 – 57 *Vadas* TM. 25

1955 – 61 *Divina (Vadas puszta)* TM. 5

1977 *Vadas* VSO. II, 325

1981 *Divina* GN. 11

1991 *Divina* GNKo. Kom.

2000 *Divina* ZMp. 50

2. Nová Stráž: → Nová Stráž-Divina

VN.: → *Staré rameno

Etym.: Názov *Divina* (významovo zodpovedá staršiemu maďarskému názvu *Vadas*) vznikol podľa názvu pôvodnej samoty a dnešnej miestnej časti Komárna *Divina*, pri ktorej sa nachádza.

Názov *Vadás-Nová Stráž* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála zo staršieho názvu samoty a maď. názvu miestnej časti Komárna *Divina* (maď. *Vadas*

< maď. *vadas* – divá zver, divina) a pomenúva kanál začínajúci sa pri pôv. samote Vadas (Divina) a končiaci sa pri Novej Stráži (časť mesta Komárno).

Názov *Öreg ér* sa pôvodne vzťahoval na dlhé rameno, ktoré sa končilo v Komárne. Názov interpretujeme ako → **Staré rameno* (maď. *öreg* – starý, *ér* – rameno; pôvodne ľavostranné rameno Dunaja, ktoré je v teréne rozpoznateľné Z od obce Nová Stráž, končilo sa v Komárne).

Dobrohošť-Kračany → Vojka-Kračany

Dolný kanál 3 km; kanál na S okraji obce Veľké Kosihy pri samote Dolná, zľava sa spája s kanálom Olča-Kosihy; variant: *Dérhídja*; ON. Dolná; TN. Mostové.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1884 *Dérhídja* VM. III

1971 *odp.*[ad] *Dérhídja* ZMp. 50

1979 *Dolný kanál (Dérhídja)* GN. 10

1984 *Dolný kanál* ZMp. 50

1985 *Dolný kanál* ZMp. 10

1991 *Dolný kanál* GNKo. VKos.

1992 *Dolný kanál* VMp. 50

1993 *Dolný kanál* ZMp. 10

1995 *Dolný kanál* ZMp. 25

2000 *Dolný kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Dolný kanál* VMp. 50

2008 *Dolný kanál* ZMp. 50

ON.: Dolná (hospodársky dvor; Veľké Kosihy):

1889 *Dérhídja* KMp. VKos.

1898 *Térhüd psz. [puszta]* MTT. 75

1955 – 61 *Dérhídja (Mostové)* TM. 5

1971 *Dérhídja* ZMp. 50

1978 *Dérhídja* VSO. III, 245

1981 *Dolná (Dérhídja)* GN. 11

1984 *Dolná* ZMp. 50

1991 *Dolná* GNKo. VKos.

1992 *Dolná* VMp. 50

1995 *PD Dolná* ZMp. 25

1999 *Dolná* TMp. 154

TN.: 1991 *Mostové (pole)* GNKO. VKos.

1995 *Mostové* ZMp. 25

Etym.: Názov *Dolný kanál* vznikol z názvu hospodárskeho dvora *Dolná* (predtým *Dérhídja*), apel. *kanál*, a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri hospodárskom dvore Dolná (predtým *Dérhídja*). Starší názov **Dérhídja* vznikol podľa staršieho názvu hosp. dvora *Dérhídja* (dnes Dolná): < maď. *dér* – mráz, *híd* – most; v chotári obce je aj názov poľa *Mostové*).

Dorošťan 1,5 km; kanál S od obce Okoľná na Ostrove, smeruje na J, zľava sa spája s Komárňanským kanálom JZ od osady Nový Dvor; variant: **Dorošťan-Lapoš* (podľa VM. II pôvodne asi išlo o dlhé pravostranné rameno Čalovského Dudváhu, ktoré pred vybudovaním JV časti Komárňanskeho kanála pokračovalo na JV ako → **Starý Enčer* k osade Pavel); variant: *Dorošťan-Lapoš*.

VMp. 50: 45-34

1889 *Dorostya ér* KMp. OnO.

1971 *Dorostyán-Lapos* ZMp. 50

1979 *Dorošťan (Dorostyan-Lapos)* GN. 10

1984 *Dorošťan* ZMp. 50

1984 *Dorošťav* ZMp. 10

1991 *Dorošťan (Dorošťav)* GNKo. OnO.

1992 *Dorošťan* VMp. 50

1993 *Dorošťan* ZMp. 10

1995 *Dorošťan* ZMp. 25

2000 *Dorošťan* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Dorošťan* VMp. 50

2008 *Dorošťan* ZMp. 50

Etym.: Názov *Dorošťan* vznikol zo staršieho názvu **Dorošťan-Lapoš*, ktorý vznikol podľa smerovania kanála pravdepodobne z TN. **Dorošťan* a **Lapoš* (v excerpovaných prameňoch nie sú doložené). V doklade *Dorostyán-Lapos* (1971) *Lapos* možno plní len funkciu hydrografického termínu (< maď. *lapos* < *láp* = sloven. bahno, bahnisko). Názov *Dorošťan* nie je jasný.

***Dorošťan-Lapoš** → *Dorošťan*

Dropí kanál 7,5 km; pôvodne vodný tok, dnes kanál začínajúci sa na S okraji obce Okoličná na Ostrove, kde sa od-pája od Husieho kanála, smeruje na JV, neskôr V, s Komárňanským kanálom sa spája sprava S od obce Zlatná na Ostrove; varianty: **Tebský jarok*, *Tebehát*, **Malý Enčer*, *Külsöpíri I.*; ON. *Tebehát*, TN.: 1. *Tebehát*, 2. *Pred Dropím kanálom*, 3. *Pri Dropom kanáli*, 4. *Dropie*, 5. *Pir*, 6. **Vonkajší Pir*, 7. *Pri Enčeri*; VN. *Encs ér* (Komárňanský kanál).

VMp. 50: 45-34

VN.: 1889 *Kis Encs ere*, *Thebe ér* KMp. OnO.

1889 *Tebe ér* KMp. ZnO.

1955 – 61 *Okoličniansko-komárňanský kanál* (V časť), *Thebe* (Z časť) TM. 5

1957 – 71 *Okoličniansko-komárňanský kanál* (V časť), *Thebe* (Z časť) TM. 10

1971 *odp.[ad]* *Tebehát* ZMp. 50

1979 *Dropí kanál* (*Tebehát*, *Külsöpíri I.*) GN. 10

1984 *Dropí kanál* ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Dropí kanál* GNKo. OnO., ZnO.

1992 *Dropí kanál* VMp. 50

1993 *Dropí kanál* ZMp. 10

1995 *Dropí kanál* ZMp. 25

1999 *Dropí kanál* Tmp. 154

2000 *Dropí kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Dropí kanál* TAS.

2006 *Dropí kanál* VMp. 50

2008 *Dropí kanál* ZMp. 50

ON.: † *Tebehát* (zaniknutá samota; Okoličná na Ostrove):

1884 *Tebehát ps.* VM. III

1889 *Tebehát major* KMp. ZnO.

1920 – 34 *Tebehát ps.* VM. III re

1952 – 57 *Tebehát ps.* TM. 25

TN.: 1. 1837 – 40 *Cebe* (lúky) VM. II

1875 – 84 *Tebehát ps.* VM. III

1889 *Tebehát* KMp. OnO.

1920 – 34 *Tebehát ps.* VM. III re

1955 – 61 *Tebehátsky pasienok* (*Tebehát legelő*), *Pri Thebe* (*Thebe innen*) TM. 5

1957 – 71 *Tebehátsky pasienok*, *Pri Thebe* TM. 10

1985 *Tebehát* ZMp. 10

1991 *Tebehát* (pole) GNKo. ZnO.

1993 *Tebehát* ZMp. 10

1995 *Tebehátsky pasienok* ZMp. 25

2005 *Tebehát* TAS.

2. 1985 *Pred Dropím kanálom* ZMp. 10

1991 *Pred Dropím kanálom* (pole) GNKo. OnO

1993 *Pred Dropím kanálom* ZMp. 10

3. 1991 *Pri Dropom kanáli* (pole) GNKo. Ono.

4. 1985 *Dropie* ZMp. 50

1995 *Chránené nálezisko Dropie* ZMp. 25

2008 *Dropie* ZMp. 50

5. 1837 – 40 *Piri Föld* VM. II

1884 *Piri* (samota) VM. III

1955 – 61 *Piri* (*Belső Piri*) TM. 5

1957 – 71 *Pýry* TM. 10

1977 *Piri* VSO. I, 174

1991 *Pir* (pole) GNKo. OnO.
 1993 *Pir* ZMp. 10
 1995 *Pir* ZMp. 25
 6. 1889 *Külső piri* (pole) KMp. Ono.
 1955 – 61 *Za piri* (*Külső Piri*) TM. 5
 1957 – 71 *Za Pýry* TM. 10
 7. 1985 *Pri Enčeri* (pole) ZMp. 10
 1991 *Pri Enčeri* GNKo. ZnO.
 1993 *Pri Enčeri* ZMp. 10
 VN.: Encs ér → Komárňanský kanál
 Etym.: Názov *Dropí kanál* vznikol z TN. *Dropie* (< apel. *drop*), príp. priamo z apel. *drop* (vták z čeľade dropovitých, lat. Otididae), apel. *kanál*. VN., resp. TN. motivoval výskyt dropa v lokalite (nachádza sa tu štátna prírodná rezervácia na ochranu dropa veľkého).
 Názov *Thebe ér* (*Tebe ér*) vznikol zo staršieho terénneho názvu *T(h)ebe* (ten asi z osobného mena *T(h)ebe*; porov. Kiss, 1988, s. 627), apel. *ér* (= jarok, potok, rameno); **Tebský jarok*. Názov *Tebehát* vznikol z ON. alebo ešte skôr z TN. *Tebehát* (< TN. *Tebe* < OM. *T(h)ebe*, maď. *-hát* = chrbát).
 Názov *Külsőpiri* I. vznikol z maď. TN. *Külsőpiri* (< maď. *külső* – sloven. vonkajší, TN. *Pir*) a číselného znaku *I.* (= prvý).
 Názov **Malý Enčer* (maď. **Kis Encs ér*) vznikol zo staršieho názvu časti → Komárňanského kanála (*Encs ér*), s ktorým sa *Dropí kanál* spája (porov. TN. *Pri Enčeri*). Maď. *Encs ér* < nem. OM. *Entsch*, *Entz*, príp. maď. OM. *Endre*; Kiss, 1988, s. 418; J. Stanislav ho odvodzuje od slovan. hypokorist. podoby mena *Ján* – **Jenč-*, alebo **Janč-* > maď. *Encs-* (2004, s. 148).
 Doklad *Okoličniansko-komárňanský ka-*

nál (→ Komárňanský kanál) nevyčleňujeme ako variant, ide asi o chybu.

Dudváh → Čalovský Dudváh, Čalovec-Kameničná, Kameničný kanál

Dunaj (1) druhá najdlhšia rieka v Európe s dĺžkou 2857 km vzniká sútokom riek Breg a Brigach v Nemecku, preteká desiatimi štátmi a napokon ústi do Čierneho mora prostredníctvom širokej delty medzi Ukrajinou a Rumunskom (priemerný prietok pri ústí je 6500 m³.s⁻¹). Na Slovensku až 96 % vodstva patrí do povodia Dunaja, zvyšné 4 % do povodia Visly (porov. web 1, Bohuš – Ružičková – Lehotská, 2011). Na slovenské územie priteká z Rakúska Z od mesta Bratislava pri hrade Devín, kde sa do Dunaja vlieva Morava (tvorí hranicu s Českou republikou). Tu Dunaj tvorí štátnu hranicu s Rakúskom. J od obce Hamuliakovo ďalej na JV tvorí štátnu hranicu s Maďarskom. Dlhodobý priemerný prietok v Bratislave je 2 044 m³.s⁻¹. Slovenské územie Dunaj opúšťa na JV od obce Chlaba na mieste, kde sa doň vlieva Ipel' (obidve rieky tvoria prirodzenú hranicu s Maďarskom). V 2. pol. 20. storočia mal jeho tok na slovenskom území dĺžku 182 km, po napriameni častí toku v súvislosti s výstavbou Dunajského kanála a VD Gabčíkovo sa uvádza jeho dĺžka 172 km. Najvýznamnejšími prítokmi Dunaja na území Slovenska sú Váh a Hron, hraničnými prítokmi zo západu Morava a východu Ipel'.

Dunaj tvorí J a JZ hranicu Žitného ostrova (či tzv. Veľkého Žitného ostro-

- va) od mesta Bratislava až po Komárno, SZ a S hranicu Žitného ostrova tvorí jeho ľavostranné rameno Malý Dunaj. Východnú hranicu najväčšieho európskeho riečneho ostrova tvorí dnešný dolný tok Váhu (porov. heslo Malý Dunaj; v minulosti sa úsek preto nazýval Vážsky Dunaj); variant: *Veľký Dunaj. V hesle uvádzame doklady z územia Žitného ostrova
- VMp. 50: 44-21; 23; 24; 42; 45-31; 34; 43
 VN.: 1075 *Danubium, aqua Danubii, Danubio* CDSL. I, Nr. 58
- 1135 *Danubium* CDSL. I, Nr. 74
 1138 *Danubio* CDSL. I, Nr. 77
 1158 *Danubium* CDSL. I, Nr. 85
 1216 *Danubium* CDSL. I, Nr. 210
 1222 *Danubio* CDSL. I, Nr. 274
 1223 *Danubii* CDSL. I, Nr. 286
 1225 *Danubium* CDSL. I, Nr. 307
 1226 *Danubio* CDSL. I, Nr. 320
 1230 *Danubium* CDSL. I, Nr. 367
 1233 *Danubium* CDSL. I, Nr. 403, 404, 420, 421
 1234 *Danubium* CDSL. I, Nr. 438
 1237 – 40 *Danobio* CDSL. II, Nr. 30
 1238 *Danubium, Danobio, Danobium, Danobius* CDSL. II, Nr. 41, 42, 43
 1239 *Danubii* CDSL. II, Nr. 55
 1241 *Danubii, Danubium* CDSL. II, Nr. 100, 101, 102
 1242 *Danubio, Danubii* CDSL. II, Nr. 109, 110
 1244 *Danubio* CDSL. II, Nr. 147
 1250 (?) *Danubium, Danubius* CDSL. II, Nr. 350
 1254 *Danubium* CDSL. II, Nr. 441, 450
 1256 *Danubium* CDSL. II, Nr. 551
 1257 *Danubium, Danubii, Danubio* CDSL. II, Nr. 585
- 1258 *Danubio, Danubium, ad magnum Danubium* CDSL. II, Nr. 608, 620
 1302 *Danubii, Danobium* RDSL. I, Nr. 124, 162
 1303 *Danobium* RDSL. I, Nr. 219
 1304 *Danubii, Danubium* RDSL. I, Nr. 303, 331
 1305 *Danubium, Danubii, Danubio* RDSL. I, Nr. 364, 377, 378, 379
 1306 *Danuby, Danubium, Danubium Magnum, Danubius* RDSL. I, Nr. 399
 1305, 1306 *ad Danubium Magnum* Pišút, 2006
 1308 *Danubii, Danubium* RDSL. I, Nr. 569, 570, 586, 595
 1309 *Danubii* RDSL. I, Nr. 661
 1310 – 42 *Danubio* RDSL. I, Nr. 845
 1313 *Magnum Danubium, Danobio, Danobium* RDSL. I, Nr. 1074, 1077
 1317 *Danubio, Danubium* RDSL. II, Nr. 223, 225
 1318 *Danubium* RDSL. II, Nr. 370
 1323 *Magnum Danubium, Danobium* RDSL. II, Nr. 968, 1071
 1324 *fluvium, qui exit de Danubio* (tok, ktorý sa v listine opisuje, sa viaže na Malý Dunaj pod hradom Čeklís (v Bernolákove), no názov tejto rieky sa neuvádza, iba lokalizáciou vzhľadom na Dunaj, preto ju uvádzame pri názve Dunaj) MoBer., s. 35
 1373 *fluvio Danubii* Chal., 113
 1571 – 73 *Danubius, in Danubio* Ur. I, 289, 293, 368
 1592 *Tonaw, Thonaw* Ur. I, 477
 1782 – 84 *Donau Fl.* VM. I
 bez vročenia *Donau fl., Danubius Fl., Öreg Duna f.* (v dolnej časti Žitného ostrova) TGJ.
 1837 – 40 *Donau, Donau Strom* VM. II

-
- 1869 *Donau St.* PM.
1884 *Donau Strom* (južná časť Dunaja pod Bratislavou v úseku asi od Kopáčskeho ostrova po Dobrohošť), *Donau VM.* III
1888 *Duna folyam* KMp. Kom.
1889 *Duna* KMp. VKos.
1889 *Duna folyam* KMp. KNemá, VKos.
1893 *Duna folyam* KMp. Gab.; Šul'.
1894 *Duna folyam* KMp. Čil.; Dob.; Ham.; Kys.; Ml.; PBis.; PrieV.; Raj.; Šam.
1898 *Duna Fluss* MTT. 75
1899 *Duna folyam* KMp. Sap, Tráv.
1899 *Duna, Duna Folyam* KMp. Med., NStráž
20. roky 20. st. *Duna folyam* KMp. Med.
1945 *Dunaj* ŠMp. 75
1952 *Dunaj* ŠMpO. 5; Mp. 25
1954 *Dunaj* ŠMpO. 5
1953 *Dunaj* GMp. 50
1958 *Dunaj* ŠMpO. 5
1965 *Dunaj* HP.; VVMp. 50
1966 *Dunaj* Mp. PN. 200
1970 *Dunaj* VVMp. 50
1971 *Dunaj* HČ.; VMp. 50
1972 *Dunaj* ZMp. 10
1974 *Dunaj* ŠMpO. 5
1975 *Dunaj* ZMp. 10
1976 *Dunaj* ZMp. 10
1977 *Dunaj* VSO. II, 34
1978 *Dunaj* ŠMpO. 5
1979 *Dunaj* GN. 10
1982 *Dunaj* ZMp. 10
1983 *Dunaj* GNBaV. Ham., Kal.
1984 *Dunaj* ZMp. 10
1985 *Dunaj* ZMp. 10; ZMp. 25
1986 *Dunaj* ZMp. 25
1987 *Dunaj* ZMp. 10
1988 *Dunaj* ZMp. 10
1990 *Dunaj* ZMp. 10
1991 *Dunaj* VMp. 5; GNKo. Čič., Tráv., KNemá, VKos., ZnO., Kom.
1992 *Dunaj* VMp. 50; GNDS. Bk., Bod., Dob., Gab., HBar, Klúč., Med., Roh., Sap
1993 *Dunaj* VMp. 50; ZMp. 10
1994 *Dunaj* ZMp. 25; GNBa. PBis., SM., Ruž., Dev., KVes
1995 *Dunaj* TMp. 50 (Gab.); ZMp. 10
1996 *Dunaj* ZMp. 10
1996 *Dunaj* PMp. 10
1997 *Dunaj* ZMp. 10
1999 *Dunaj* TMp. 50 (BA); TMp. 50 (Gab.); ZMp. 10; TMp. 154; NZK. 10
2000 *Dunaj* ZMp. 10; ZMp. 50
2002 *Dunaj* ZMp. 10
2003 *Dunaj* VMp. 50; ZMp. 10
2004 *Dunaj* ZMp. 10; ZMp. 25
2005 *Dunaj* PMp. 10; ZMp. 25; TAS.
2006 *Dunaj* ZMp. 10
2006 *Dunaj* PMp. 10
2007 *Dunaj* ZMp. 10
2008 *Dunaj* TASR. 50
2013 *Dunaj* RP.
Etym.: Historik B. Varsik (1990, s. 15) pripomína, že už Gaius Iulius Caesar v 1. st. n. l. uvádza názov *Danuvius* pre riekú Dunaj, ktorá je zo starších gréckych spisov známa aj ako rieka *Ister*. O názve *Dunaj* a názvoch jeho ramien V. Šmilauer (1932, s. 293) napísal, že „*řešení složitě otázky o původu a formách tohto jména nepatří do této práce.*“ Mal pritom na mysli aj názvy zaniknutých stredovekých ramien Dunaja, ktoré sa nachádzali napr. pri Ostrihome a v iných lokalitách mimo územia dnešného ľavobrežia Dunaja. Tými sa ani my v tejto práci nezaobráame. Niektoré názvy, ktoré pomenúvali tok alebo ramená dnešného Malého Dunaja (možno bývalého hlav-

ného toku Dunaja), uvádzame pri hesle Malý Dunaj, názvy ďalších jestvujúcich aj zaniknutých ramien, ktoré sa viažu na dnešný hlavný tok Dunaja, analyzujeme v konkrétnych heslách.

V stredovekých aj novších prameňoch sa stretávame s názvom Dunaj vo viacerých podobách: lat. *Danubius*, nem. *Donau*, maď. *Duna*. Všetky tieto podoby hydronyma majú však rovnaký pôvod – pochádzajú z ide. základu **dānu* s významom „voda, prúd, rieka“ (LMS, s. 91), pravda, maď. podoba *Duna* je výsledkom mladšieho prevzatia názvu od Slovanov žijúcich v Karpatskej kotline (pri preberaní slovanských názvov do maďarčiny hláska *-j-* pravidelne odpadla; Varsik, 1990, s. 15).

Z pôv. ide. základu **dānu* sa v slovan. jazykoch vyvinuli dve apelatívne formy – **dunavь* (v macedónčine, bulharčine a starej ukrajinčine) a *dunajь* (v slovinčine, češtine, slovenčine, poľštine, ruštine, ukrajinčine i bieloruštine), obidve formy sú známe v srbčine a chorvátčine. Obidve podoby majú v jednotlivých jazykoch rôzne významové odtienky – hlboká voda, veľká rieka, stojatá hlboká voda, zriedlo, na vodu bohatý tok, prameň vierajúci spod zeme, jazero (porov. SP, s. 92 – 94; ESSJa., s. 156 – 157). Staré apelatívum **dunaj* sa zachovalo aj v staršej slovenskej toponymii, porov. napr. názov rieky *Dunajec* (Rymut – Majtán, 1998, s. 54 – 55), osadný názov *Dunajov* (obec na brehu rieky Kysuca, okr. Čadca), názov vyvýšeniny *Dunajský vrch* nad riekou Váh pri obci Dvorníky v okr. Hlohovec a i. Aj keď apelatívum *dunaj* nezaznamenal napr. A. Bernolák vo svo-

jom Slovári, český lexikograf F. Š. Kott v 1. zväzku svojho česko-nemeckého slovníka (1878, s. 326) uvádza viacero exemplifikácií z českého frazeologického fondu a iných príkladov z ľudovej slovesnosti, na základe ktorých zopakoval staršie konštatovanie F. Bartoša, že „*nade vši pochybnost vysvítá, že dunaj znamená vodu vůbec*“. Na Kottov slovník sa odvoláva aj M. Kálal, ktorý r. 1924 do svojho Slovenského slovníka zaradil slovo *dunajíček* s výkladom „*voda, potůček*“ s poznámkou, že sa používa aj v českých, moravských, poľských a maloruských nárečiach v podobách *dunaj*, *dunajka* (s. 122). J. Doruľa (1993, s. 84, 85) nachádza podobné paralely v textoch slovenských ľudových rozprávok, piesňach a starších slovenských písomnostiach od 17. stor. Vo všeobecnosti tak môžeme skonštatovať, že hydronymum Dunaj vzniklo proprializáciou starého apel. *dunaj* s významom „*tečúca voda, vodný tok*“.

Názov **Velký Dunaj* (lat. *Magnus Danubius*) sa v historických listinách používal na odlišenie od Malého Dunaja (lat. *Parvus Danubius*).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 292 – 293; Rymut – Majtán, 1998, s. 54 – 55; Lutterer – Majtán – Šrámek, 1982, s. 92; Etimologičeskij slovar slavjanskich jazykov, s. 156 – 157; Słownik prasłowiański, s. 92 – 95; Varsik, 1990, s. 15 – 17; Wolnicz-Pawłowska, 2013, s. 42; M. Kálal, 1924, s. 122; Doruľa, 1933, s. 84 – 85.

Dunaj (2) → Bačianske rameno; Bodícke rameno; Čilistovské rameno; Gabčíkovské rameno; Malý Dunaj (1), Rameňo Dunaja (23)

† ***Dunajské rameno** (1) 1,3 km; zaniknuté rameno Dunaja v katastri mesta Šamorín; odpájalo sa sprava od Šamorínského ramena (1) Z od Čilistova, smerovalo JV; sprava sa opäť spájalo so Šamorínskym ramenom (1) JZ od Čilistova; v súčasnosti sa v týchto miestach nachádza vodné dielo Gabčíkovo; názvom *Duna ér* sú označené ešte dve ramená medzi dvoma Šamorínskymi ramenami v katastrálnom území Šamorína, z ktorých jeden označuje Kolesový potok (KMp. Šam.); VN. Dunaj. VMp. 50: [44-23; 24; 42]
VN.: 1894 *Duna ér* KMp. Šam.
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: Názov **Dunajské rameno* (maď. *Duna ér*) motivovala skutočnosť, že išlo o pôv. rameno Dunaja; VN. → Dunaj (1).

***Dunajské rameno** (2) 1,1 km; súčasť zaniknuté rameno Dunaja v katastri mesta Šamorín; odpájalo sa sprava od Šamorínského ramena (1) na mieste, kde sa spája Šamorínske rameno a **Dunajské rameno* (1) JZ od Čilistova; rozvetvilo sa na dve časti – jedna časť smerovala na JV a spájala sa zľava so Šamorínskym ramenom (2) v lokalite Horná zátoň JZ od Čilistova; druhá smerovala na J, neskôr na Z a sprava sa spájala so Šamorínskym ramenom (1) JZ od Čilistova (dnes je tu vybudované vodné dielo Gabčíkovo); názvom *Duna ér* sú označené ešte dve ramená medzi dvoma Šamorínskymi ramenami v k. ú. Šamorína – jedno označuje Kolesový potok (KMp. Šam.); VN. Dunaj. VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1894 *Duna ér* KMp. Šam.
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → Dunajské rameno (1).

***Dunajské rameno** (3) → Malý Dunaj (1)

† ***Dunajský jarok** asi 2,5 km; zaniknutý jarok sa začínal na miestach súčasnej zdrže Hrušov pri Kalinkove, smeroval S a kopíroval súčasnú ochrannú hrádzu smerom na Dunajskú Lužnú, končil sa pri miestnej časti Dunajskej Lužnej Nové Košariská; VN. Dunaj. VMp. 50: 44-23; 24; 42 (nepomenovaný)
VN.: 1894 *Duna árok* KMp. NKO.
VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov **Dunajský jarok* (maď. *Duna árok*) motivovala skutočnosť, že ide o jeden z jarkov, ktoré sú spojené s korytom Dunaja, príp. s jedným z jeho ramien, a vznikol z VN. → Dunaj (1).

Dunajský kanál 28,5 km; vychádza zo zdrže Hrušov pri Hamuliakove, ktorú prepája s vodným dielom Gabčíkovo, smeruje JV; od vodného diela Gabčíkovo JZ od Gabčíkova sa označuje ako Odpadový kanál, smeruje JV a zľava sa spája s Dunajom pri obci Sap; varianty: Gabčíkovo, SVD/VD (sústava vodných diel/vodné dielo) Gabčíkovo-Nagymaros, Odpadový kanál, Prívodný kanál; ON.: 1. Gabčíkovo, 2. Nagymaros (Maďarsko); VN. Dunaj. VMp. 50: 45-13; 31; 44-23; 24; 42
VN.: 1971 *Dunajský kanál* VMp. 50
1983 *Dunajský kanál* VMp. 50
1987 *Vodné dielo Gabčíkovo-Nagymaros* ŠMpO. 5

1988 SVD *Gabčíkovo-Nagyymaros* (vo výstavbe) ŠMpO. 5

1991 SVD *Gabčíkovo-Nagyymaros, VD Gabčíkovo-Nagyymaros* ŠMpO. 5

1992 *Dunajský kanál* ZMp. 10

1992 *Gabčíkovo* (vodná nádrž vo výstavbe) GNDS. Bk., Bod., Dob., Gab., HBar, Roh., Sap, Šam., TnOs., Voj.

1993 *Dunajský kanál* ZMp. 10; ZMp. 25

1994 *Dunajský kanál* ZMp. 25

1995 *Prívodný kanál* Tmp. 50 (Gab.)

1995 *Vodné dielo Gabčíkovo* Tmp. 50 (Gab.)

1999 *Prívodný kanál* Tmp. 50 (Gab.); Tmp. (BA)

1999 *Vodné dielo Gabčíkovo* Tmp. 50 (Gab.); Tmp. 50 (BA)

2002 *Vodné dielo Gabčíkovo* ZMp. 10

2003 *Dunajský kanál* VMp. 50

2004 *Vodné dielo Gabčíkovo* ZMp. 10

2005 *Vodné dielo Gabčíkovo* PMp. 10

2006 *Prívodný kanál, Odpadový kanál* TAS.

2008 *Vodné dielo Gabčíkovo, Dunajský kanál* TASR. 50

2008 *Dunajský kanál* ZMp. 50

2013 *Vodné dielo Gabčíkovo* RP.

Vodné dielo Gabčíkovo Tmp. 50 (M. K.-juh)

ON.: 1. Gabčíkovo: → Gabčíkovo-Ňárad

2. Nagyymaros (Maďarsko):

1257 *Morus* Kiss, I, 200

1767 *Nagy Maros* Kiss, I, 200

1782 *Nagy Maros* Kiss, I, 200

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov *Dunajský kanál* motivovala skutočnosť, že ide o kanál umelo vybudovaný z časti koryta jedného z ramien pôvodného toku, a vznikol z ON.

→ Dunaj (1); sufix -ský, apel. kanál.

Názvy *Gabčíkovo* a *SVD/VD Gabčíkovo-Nagyymaros* motivovala lokalizácia vod. diela, vznikli podľa ON. *Gabčíkovo* (→ *Gabčíkovo-Ňárad*) a *Nagyymaros*. Názov maď. obce *Nagyymaros* < *Nagy Maros* (maď. *nagy* – sloven. veľký, sloven. OM. *Maroš* < *Marián*, lat. *Mari(a)nus*; porov. Kiss, I, s. 200).

Názvy *Prívodný kanál* a *Odpadový kanál* motivovala funkcia vodného objektu, resp. jeho častí (adj. *prívodný* „čo niečo privádza“ < verb. *privádzať*; adj. *odpadový* < apel. *odpad* „odtokové zariadenie“), apel. *kanál*.

***Dvojitý jarok** (Kettős ér) → Asód-Čergov

Dvorský kanál 2,2 km; kanál nachádzajúci sa S od obce Čičov a samoty Krížový dvor, ktorý vznikol na mieste staršieho močaristého koryta Miller (porov. informačnú časť pri hesle Čičov-Holiare), smeruje na SZ a spája sa s kanálom Čičov-Holiare; varianty: Miller, *Veľké rameno, Böllő; ON. Krížový Dvor, TN.: 1. Miller, 2. Krížovské.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1237 – 40 *agua Myler, Myler fluvio* CDSl. II, Nr. 30

1837 – 40 *Millér* VM. II

1889 *Millér* Kmp. Tráv.

1889 *Nagyág* Kmp. Čič.

1971 *Böllő* ZMp. 50

1979 *Dvorský kanál* (Böllő) GN. 10

1984 *Dvorský kanál* ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Dvorský kanál* GNKo. Čič.

1992 *Dvorský kanál* VMp. 50

1993 *Dvorský kanál* ZMp. 10

1995 *Dvorský kanál* ZMp. 25
 2000 *Dvorský kanál* ZMp. 50; VMp. 50
 2006 *Dvorský kanál* VMp. 50
 2008 *Dvorský kanál* ZMp. 50
 ON.: Krížový Dvor (časť obce; Čičov):
 1884 *Keresztési major* VM. III
 1889 *Kereszt major* KMp. Čič.
 1898 *Keresztesi mjr.* MTT. 75
 1952 *Kereszt mjr.* Mp. 25
 1952 – 57 *Kereszt major* TM. 25
 1955 – 61 *Krížovský majer* TM. 5
 1957 – 71 *Krížovský mjr.* TM. 10
 1971 *Krížový dvor* ZMp. 50
 1977 *Krížový dvor* VSO. I, 294
 1985 *Krížový Dvor* ZMp. 10
 1991 *Krížový Dvor* GNKo. Čič.
 1995 *Krížový dvor* ZMp. 25
 2008 *Krížový dvor* ZMp. 50
 TN.: 1889 *Miller* KMp. Čič.
 1889 *Millér* KMp. Tráv.
 1955 – 61 *Miller* TM. 5
 1957 – 71 *Miller* TM. 10
 1984 *Miller* ZMp. 10
 1991 *Miller* (pole) GNKo. Čič.
 1995 *Miller* ZMp. 25
 2. 1952 – 57 *Krížovský* TM. 25
 1955 – 61 *Krížovské* TM. 5
 1957 – 71 *Krížovské* (pole) TM. 10
 1985 *Krížovské* ZMp. 10
 1991 *Krížovské* (*Krížovské*) (pole) GNKo. Čič.
 1993 *Krížovské* ZMp. 10
 Etym.: Názov *Dvorský kanál* vznikol z názvu samoty [*Krížový*] *Dvor* (< adj. *krížový* < *kríž*; apel. *dvor*), v blízkosti ktorej sa nachádza. Názov *Miller* → Čičov-Holiare. Maď. názov *Nagy ág* (< maď. *nagy* – veľký, *ág* – rameno) súvisí s tým, že v stredoveku išlo o súčasť JV trate Malého Dunaja, resp. koryta

Miller (→ vyššie) a interpretujeme ho ako **Veľké rameno*. Názov *Böllő* vznikol azda z maď. *bél* – vnútorný; porov. VN. Kéčsky kanál, Belský kanál.
 Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

E

Eger → Jelsie

Ekelsko-komárňanský kanál → Komárňanský kanál

Ektov → Ektovský kanál

***Ektovské rameno** → Ektovský kanál

Ektovský kanál 2,3 km; kanál začínajúci sa v mokradi SV od obce Okoličná na Ostrove, smeruje najskôr na Z, potom na JV a J, napokon JZ od obce Čalovec sa spája s Komárňanským kanálom; varianty: Ektov, *Ektovské rameno, Menyškó ág; ON.: 1. Ektóhát, 2. Nový dvor; TN.: 1. Ektóhát, 2. *Ektovské lúky, 3. Úrtava.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1889 *Ektó ér*, (južná časť) *Menyškó ága* KMp. OnO., Čale.

1971 *Ektó úrtava* ZMp. 50

1979 *Ektovský kanál* (*Ekto úrtava*) GN. 10

1984 *Ektov* (južná časť), *Ektourtava* (severná časť) ZMp. 50

1991 *Ektovský kanál* GNKo. Čale.

1995 *Ektovský kanál* ZMp. 25

2000 *Ektovský kanál* VMp. 50

2006 *Ektovský kanál* VMp. 50

2008 *Ektovský kanál* ZMp. 50

† ON. 1. Ektóhát (zaniknutá samota v k. ú. obce Čalovec na JZ okraji samoty Violín):

1884 *Ektóhát* VM. III

1920 – 34 *Ektóhát* VM. III re

1937 *Ektóhát* GŠ. 50

1955 – 61 *Ektóhát* TM. 5

1971 *Éktóhát* VMp. 50

1977 *Éktóhát* VSO. I, 277

1981 (*Ektóhát*) zaniknutá samota GN. 11

2. Nový dvor (samota; Okoličná na Ostrove):

1837 – 40 *Zichy Ekli Puszta* VM. II

1889 *Ektó tanya* KMp. OnO.

1955 – 61 *Nový dvor* TM. 5

1981 *Nový dvor (Okoličniansky majer)* GN. 11

1991 *Nový dvor (Margita)* GNKo. OnO.

TN.: 1. 1884 *Ektóhát* VM. III

1889 *Ektóhát, Ektórév* (polia) KMp. Čale.

1937 *Ektóhát* GŠ. 50

1952 – 57 *Ektóhát* TM. 25

1955 – 61 *Ektóhát* TM. 5

1957 – 71 *Ektóhát* TM. 10

2. 1837 – 40 *Ektohagy Rétek, Ekto hátja Rét* (lúka) VM. II

3. 1889 *Úrtava* (pole) KMp. OnO.

4. 1889 *Menykö ágától a Thebéig* KMp. OnO.

Etym.: Názov *Ektovský kanál* a varianty *Ektov*, **Ektovské rameno* (maď. *Ektó ér, Ektó úrtava*) vznikli z TN. *Ektó* (azda maď. *ék* – klin, *tó* – jazero), apel. *kanál* (maď. *ér* – rameno rieky, jarok) a pomenúva kanál (jarok) v lokalite *Ektov* (maď. *Ektó*).

Názov *Menykö ág* nie je jasný (azda súvisí s maď. apel. *mennykö* – blesk, apel. *ág* – rameno); VN. > TN.

***Enčér** (Encs ere) → Komárňanský kanál

† ***Ereč** zaniknutý tok v lokalite **Ereč* (na mieste močiara → † **Ereč* alebo pri ňom) medzi obcami Čičov a Trávnik v blízkosti starého koryta Miller; TN.: 1. *Ereč*, 2. *Erečské hony*; VN. **Ereč*. VMp. 50: [45-34]

VN.: 1237 – 40 *Erech* CDSL. II, Nr. 30
ON. > TN.: 1. 1237 – 40 *predio Erechtu* CDSL. II, Nr. 30

1991 *Ereč* (les) GNKo. Tráv.

2. 1991 *Erečské hony* (pole) GNKo. Čič. VN.: → † **Ereč* (kapitola *Názvy vodných plôch...*).

Etym.: Názov **Ereč* pravdepodobne vznikol z maď. apel. *ér* – jarok, rameno rieky. Z vodného názvu vznikol názov dvora (statku; lat. *praedium*) **Erechtó* (< VN. *Erech*, maď. apel. *tó* – jazero; azda vznikol na mieste, kde sa koryto rozširovalo a svojím tvarom pripomínalo jazero).

***Everský** → Everský kanál

† **Everský kanál** zaniknutý kanál s dĺžkou 1,5 km; nachádzal sa JV od obce Vrakúň; variant: **Everský*; TN.: 1. *Ever*, 2. *Everské lúky*, 3. **Everský strelec*. VMp. 50: [45-31]

VN.: 1971 *Éveri* ZMp. 50

1979 *Everský kanál (Éveri)* GN. 10

1983 *Everský kanál* VMp. 50

1985 *Everský kanál* ZMp. 50

1989 *Everský kanál* ZMp. 25

1992 *Everský kanál* (názov zanikol) GNDS. Vrak.; VMp. 50

1994 *Everský kanál* ZMp. 25

TN.: 1. 1893 *Ever* (pole, lúka) KMp. Vrak.

2. 1893 *Everi rétek* (lúka) KMp. Vrak.

1978 *Everské lúky* ZMp. 10

1989 *Everské lúky* ZMp. 10

1992 *Everské lúky* (pole) GNDS. Vrak.

2005 *Everské lúky* PMp. 10

3. 1893 *Everi nyilas* (pole) KMp. Vrak.

Etym.: Názov *Everský kanál* vznikol prekladom maď. názvu *Éveri* (> slov. **Everský*) a ten zo starého TN. *Ever* (**Ever*). Názov nie je jasný.

F

***Farská lúka** (Pap rét) → Farské

Farské 1,2 km; kanál začínajúci sa na Z okraji obce Pataš, smeruje na JV a J a zľava sa spája s Milinovickým kanálom (pôvodne sa odpájal od Čiližského potoka ako rameno, ktorého súčasťou bol aj Milinovický kanál a nepomenovaný kanál spájajúci Chotárny kanál s kanálom Milinovice-Vrbina S od obce Čiližská Radvaň. Pôv. boli súčasťou močaristého toku **Staré bahno*; varianty: **Farská lúka*, **Staré bahno*; TN. **Farská lúka*.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1837 – 40 *Öreg Lapas* VM. II

1898 *Öreg Lapás* MTT. 75

1971 *Pap rét* ZMp. 50

1983 *Farské* VMp. 50

1985 *Farské* ZMp. 50

1992 *Farské* GNDS. Pat.; VMp. 50

1993 *Farské* ZMp. 10

1994 *Farské* ZMp. 25

2000 *Farské* ZMp. 50

2006 *Farské* VMp. 50

TN.: 1. 1899 *Pap rétje* KMp. Pat.

Etym.: Názov *Farské* a **Farská lúka* (maď. *Pap rét*) vznikol podľa terénneho názvu **Farské lúky* (maď. *Pap rétje*, resp. *Pap rét* < maď. *pap*, slov. *farský* < apel. *fara* < strhnem. *pharre* < lat. *parochia*; Machek, s. 107; maď. *rét* – lúka), pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite **Farská lúka* (**Farské lúky*).

Starší názov *Öreg lapás* môžeme preložiť ako **Staré bahno* (maď. *öreg* – starý, maď. *lapos*, *lapás* < *láp* – bahnisko, močiar).

† ***Farské rameno** 1 km; zaniknuté pravostranné rameno Čalovského Dudváhu na Z okraji obce Čalovec (podnes rozpoznateľné v teréne).

VMp. 50: [45-34]

1889 *Paptó ér* KMp. Čale.

Etym.: Doklad *Paptó ér* interpretujeme ako **Farské rameno* (doklad ukazuje, že pravdepodobne išlo o rameno, na ktorom bolo jazero < maď. apel. *pap* – sloven. *kňaz*, *tó* – jazero, *ér* – rameno), názov motivovalo azda vlastníctvo lokality, ktorá patrila fare, resp. cirkvi.

Farský kanál 1,1 km; kanál nachádzajúci sa SV od obce Brestovec, sprava sa spája s Komárňanským kanálom v lokalite Dolné Farské a Horné Farské, smeruje na SV (pôvodne tvorili s kanálom → Brestov jeden objekt; varianty: **Brestovec*, *Brestovský kanál*; ON. *Brestovec* (predtým *Szilás*), TN.: 1. *Farské*, 2. *Dolné Farské*, 3. *Horné Farské*, 4. *Brestov*.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Szilás* ZMp. 50

1978 *Brestovský kanál* ZMp. 50
 1979 *Farský kanál (Szilás)* GNKo. Bres.
 1982 *Farský kanál* VMp. 50
 1984 *Farský kanál* ZMp. 10
 1985 *Farský kanál* ZMp. 50
 1991 *Farský kanál* GNKo. Bres.
 1993 *Farský kanál* ZMp. 10
 1994 *Farský kanál* ZMp. 25
 2000 *Farský kanál* ZMp. 50
 2006 *Farský kanál* VMp. 50
 2008 *Farský kanál* ZMp. 50
 ON.: Brestovec: → Brestov
 TN.: 1. 1889 *Papföldek* KMp. Bres.
 1955 – 61 *Farské (Papföld)* TM. 10
 1957 – 71 *Farské (Papföld)* TM. 5
 1971 *Farské* ZMp. 50
 2. 1955 – 61 *Dolné farské (Alsó papföld)*
 TM. 5
 1957 *Dolné Farské* TM. 10
 1982 *Dolné Farské (pole)* VMp. 50
 1991 *Dolné Farské* GNKo. Bres.
 1994 *Dolné Farské* ZMp. 25
 2000 *Dolné Farské* ZMp. 50
 3. 1889 *Felső papföld* KMp. Bres.
 1955 – 61 *Horné farské (Felső papföld)*
 TM. 5
 1957 *Horné Farské* TM. 10
 1982 *Horné Farské (pole)* VMp. 50
 1985 *Horné Farské* ZMp. 50
 1991 *Horné Farské* GNKo. Bres.
 1994 *Horné Farské* ZMp. 25
 2008 *Horné Farské* ZMp. 50
 4. Brestov: → Brestov
 Etym.: Názov *Farský kanál* vznikol z terénneho názvu *Farské*, príp. [Dolné] *Farské* alebo [Horné] *Farské* (adj. *farský* < apel. *fara* < strhnem. *pharre* < lat. *parochia*; Machek, s. 107), apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri lokalite [Dolné alebo Horné] *Farské*.

Starší maď. názov *Szilás* vznikol podľa staršieho maď. názvu obce Brestovec (= *Szilás* < maď. *szil* – brest, bot. brest polný, *Ulmus campestris*), prípadne podľa terénneho názvu Brestov. Môžeme ho preložiť ako **Brestovec*. Názov *Brestovský kanál* vznikol z ON. Brestovec alebo TN. Brestov a pomenúva kanál pri obci Brestovec alebo v lokalite Brestov.

Fenešár → Fenešský kanál

Fenešský kanál 4,3 km; začína sa pri samote Blatné (pšov. Fenesar) SZ od Jurovej, smeruje na SV; neskôr na JV, v lokalite Jurovský les pri obci Jurová sa zľava spája s kanálom Šulany-Jurová; variant: Fenešár; ON.: 1. Blatné, 2. *Feneš; TN.: 1. *Fenešár, 2. *Fenešárska tabuľa; VN. Fenešár (1, 2).
 VMp. 50: 45-31
 VN.: 1970 *Fenes-ár* VVMp. 50
 1971 *Fenešský kanál* VMp. 50
 1976 *Fenešár* ZMp. 10
 1983 *Fenešský kanál* VMp. 50
 1987 *Fenešár* ZMp. 10
 1988 *Fenešský kanál* ŠMpO. 5
 1990 *Fenešský kanál* ZMp. 10
 1992 *Fenešský kanál* ZMp. 10; VMp. 50
 1992 *Fenešský kanál (Fenešár)* GNDS. Jur., LnOs.
 1993 *Fenešský kanál* VMp. 50
 1994 *Fenešský kanál* ZMp. 25
 1999 *Fenešský kanál* Tmp. 50 (Gab.)
 2003 *Fenešský kanál* VMp. 50
 2006 *Fenešský kanál* TAS.
 2008 *Fenešský kanál* TASR. 50
 ON.: 1. Blatné (samota; Veľká Lúč):
 1884 *Fenesár major* (majer) VM. III
 1893 *Fene sár major* KMp. VLúč

1955 *Fenesár* ŠMpO. 5
2006 *Antonia (Fenesar) Blatné* TAS.
2. † *Feneš (zaniknutá osada pri Kračanoch):
1253 *Fenies* CDSL. II, Nr. 420
TN.: 1. 1893 *Fene sár* (pole) KMp. VLúč
1955 *Fenesár* ŠMpO. 5
2. 1893 *Fene sári tábla XIX.* (pole) KMp. VLúč
VN.: → Fenešár (1, 2; kapitola Názvy vodných plôch...)
Etym.: Názov *Fenešský kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. alebo VN. *Fenešár* (→ Názvy vodných plôch...); sufix *-ský*, apel. *kanál*. Názov *Fenešár* pravdepodobne motivoval porast ihličnanov v okolí (< maď. apel. *fenyves* – ihličnatý les, jedlina, smrečina, príp. < *fenyő* – ihličnatý strom a maď. *sár* – blato, bahno, čiže „blatistý močiar, jaro zarastený ihličnanmi (smrekmi, jedľami)“; porov. Šmil., 478); MSS., s. 146, 147). Vzhľadom na existenciu zaniknutej osady *Feneš nemožno vylúčiť, že VN. *Fenešár* motivovala lokalizácia toku (ON. > VN.). Nemožno však vylúčiť, že VN. mohla motivovať aj charakteristika pôvodného toku (z maď. apel. *fene* = slov. vred, ale aj hrozný, strašidelný, obávaný); porov. VN. → Fene (kapitola Názvy vodných plôch...).

Fok → Čičov-Holiare

G

Gabčíkovo → Dunajský kanál

Gabčíkovo-Ňárad 8,5 km; odpája sa od kanála Gabčíkovo-Topoľníky, sme-

ruje na JV, potom na J; S od obce Ňárad sa spája s Chotárnym kanálom; pôvodne tvoril severnú časť toku *Malé bahno (maď. Kis lapás), ktorý zahrnoval aj kanál Ňárad-Vrbina; varianty: Gabčíkovo-Topoľovec, Gabčíkovo-Topoľovec L, *Malé bahno; ON.: 1. Gabčíkovo, 2. Ňárad.

VMp. 50: 45-31; 33

VN.: 1898 *Kis Lapás* (JZ časť; → Ňárad-Vrbina) MTT. 75

1971 *Gabčíkovo-Topoľovec L* ZMp. 50

1979 *Gabčíkovo-Topoľovec (Gabčíkovo-Topoľovec L)* GN. 10

1985 *Gabčíkovo-Topoľovec* ZMp. 50

1987 *Gabčíkovo-Topoľovec* ZMp. 10

1989 *Gabčíkovo-Topoľovec* AMp. 200

1992 *Gabčíkovo-Ňárad (Gabčíkovo-Topoľovec)* GNDS. Ňár., Gab.

1992 *Gabčíkovo-Topoľovec* ZMp. 10

1993 *Gabčíkovo-Ňárad* ZMp. 10

1994 *Gabčíkovo-Ňárad* ZMp. 25

1995 *Gabčíkovo-Ňárad* TMp. 143

1999 *Gabčíkovo-Ňárad* TMp. 143

2000 *Gabčíkovo-Ňárad* ZMp. 50

2005 *Gabčíkovo-Ňárad* TAS.

2006 *Gabčíkovo-Ňárad* VMp. 50

2008 *Gabčíkovo-Ňárad* ZMp. 50

ON.: 1. Gabčíkovo:

1264 *Beus* VSO. I, 380

1565 *Magyarbős, Németbős* SŽO., s. 91

17. stor. *de Bhws, Nementbhws, de Magarbhws* Marek, 2006, 97

1773 *Böös* Majt. 81

1786 *Bösch* Majt. 81

1808 *Bös* Majt. 81

1863 *Böös* Majt. 81

1873 – 1920 *Bös* Majt. 81

1927 – 38 *Beš, Bös* Majt. 81

1938 – 45 *Bös* Majt. 81

1945 – 48 *Beš, Bős* Majt. 81
 1948 *Gabčíkovo* Majt. 81
 2. *Ňárad*:
 1468 *Nyarad* VSO. III, 170
 1481 *Nayrag* VSO. III, 170
 1486 *Nyarasd* VSO. III, 170
 1773 *Nyarod* Majt. 197
 1786 *Nyárod* Majt. 197
 1808 *Nyárad* Majt. 197
 1863 *Nyárad* Majt. 197
 1873 – 82 *Nyárad* Majt. 197
 1888 – 1907 *Nyárad* Majt. 197
 1913 – 20 *Csiliznyárad* Majt. 197
 1927 – 38 *Čilizský Ňárad, Csiliz-Nyárad* Majt. 197
 1938 – 45 *Csiliznyárad* Majt. 197
 1945 – 48 *Čilizský Ňárad, Csiliz-Nyárad* Majt. 197
 1948 – 90 *Topolovec* Majt. 197
 1990 *Ňárad* Majt. 197
 Etym.: Názov *Gabčíkovo-Ňárad* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Gabčíkovo* (oslavný názov na počesť Jozefa *Gabčika* (1912 – 1942), slovenského rotmajstra, ktorý spolu s inými príslušníkmi paradesantnej skupiny Antropoid spáchal 27. 5. 1942 v Prahe-Libni atentát na ríšskeho protektora R. Heydricha) a *Ňárad* (maď. *Nyárad*: *nyárad* – topoľový < maď. *nyár* – topoľ, bot. topoľ biely, lat. *Populus alba* alebo topoľ čierny, lat. *Populus nigra*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci *Gabčíkovo* a končiaci sa pri obci *Ňárad*.
 Názov *Gabčíkovo-Topolovec* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Gabčíkovo* a *Topolovec* (< *topolo-vý* < *topoľ*), staršieho názvu obce *Ňárad*, a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci

Gabčíkovo a končiaci sa pri obci *Topolovec* (dnes *Ňárad*). Týmto spôsobom vznikol aj názov *Gabčíkovo-Topolovec*.
 L. Graféma *L* je pozostatkom staršieho technického označovania kanálov a slúži na identifikáciu a diferenciaciu kanála od iných podobných vodných objektov v pomerne zložitej sústave vodných kanálov.

Názov *Kis lapás* vyjadruje skutočnosť, že kanál bol vybudovaný na časti staršieho močaristého koryta (maď. *kis* – malý, maď. *lapas, lapás* < *láp* – bahnisko, močiar). Interpretujeme ho ako **Malé bahno*.

Gabčíkovo-Topolníky 29 km; jeden z najdôležitejších kanálov na Žitnom ostrove; odpája sa od Dunajského kanála Z od obce *Gabčíkovo*, smeruje na SV, potom na V cez obec *Vrakúň*, po S okraji obce *Dolný Bar* a končí sa na S okraji obce *Topolníky*; spája vodné dielo *Gabčíkovo* s *Klátovským* ramenom; kanál prechádza územím, na ktorom sa v minulosti nachádzali mokrade alebo mŕtve ramená → **Malé Šikaro* a → **Staré Šikaro* (porov. VM. I); technickým pomenovaním kanála *Odpad C VII* sa v minulosti označovali aj kanály *Trstená-Baka* a *Bodícky kanál*; varianty: *Gabčíkovský kanál*, **Kanál*, *Kanál Gabčíkovo-Topolníky S VII*, *S VII*, *Odpad č. VII*, *Odpad C VII*, *Topolníky S VII*; ON.: 1. *Gabčíkovo*, 2. *Topolníky*.

VMp. 50: 45-31; 32

VN.: 1893 *Csatorna* KMp. Nek.

1966 *Gabčíkovský kanál* TS., s. 151

1970 *kanál Gabčíkovo-Topolníky S VII, Topolníky S VII* (dolná časť) VVMp. 50

- 1971 *Gabčíkovo-Topolníky*, *Gabčíkovo-Topolníky S VII* ZMp. 50
- 1971 *Kanál Gabčíkovo-Topolníky* HČ.
- 1975 *Kanál Topolníky S VII*. (dolná časť), *Kanál Gabčíkovo-Topolníky S VII*. ZMp. 10
- 1976 (*kanál*) *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10
- 1978 *kanál Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10
- 1979 *Gabčíkovo-Topolníky* (*Topolníky S VII*) GN. 10
- 1982 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10; VMp. 50
- 1983 *kanál Gabčíkovo-Topolníky* VMp. 50
- 1984 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10
- 1985 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 50
- 1987 *Kanál Topolníky S VII*. (d. č.), *Kanál Gabčíkovo-Topolníky S VII*. (h. č.) ZMp. 10
- 1987 *kanál Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10
- 1989 *Gabčíkovo-Topolníky* AMp. 200
- 1990 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10
- 1991 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10
- 1992 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10; VMp. 50
- 1992 *Gabčíkovo-Topolníky* (*odpad č. VII, Odpad C VII*) GNDS. Bk.
- 1992 *Gabčíkovo-Topolníky* (*Topolníky S VII*) GNDS. DBar, Gab., Kút., Pov., THrad., Vrak.; VMp. 50
- 1992 *Gabčíkovo-Topolníky* GNDS. Mad, Topol.
- 1993 *Gabčíkovo-Topolníky* VMp. 50
- 1994 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 25
- 1995 *Gabčíkovo-Topolníky* Tmp. 143
- 1999 *Gabčíkovo-Topolníky* Tmp. 154, Tmp. 153, Tmp. 143
- 2000 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 50; VMp. 50
- 2003 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 10; VMp. 50
- 2005 *Gabčíkovo-Topolníky* TAS.
- 2006 *Gabčíkovo-Topolníky* VMp. 50; ZMp. 10
- 2008 *kanál Gabčíkovo-Topolníky* TASR. 50
- 2008 *Gabčíkovo-Topolníky* ZMp. 50
- ON.: 1. Gabčíkovo: → Gabčíkovo-Ňáraď
2. Topolníky:
- Dolný Ňáraďd:
- 1113 *Narias* VSO. III, 170
- 1291 *Nayras* VSO. III, 170
- 1421 *Nyarasd* VSO. III, 170
- 1773 *Also-Nyarosd* Majt. 299
- 1786 *Alscho-Nyároschd* Majt. 299
- 1808 *Alsó-Nyárasd* Majt. 299
- 1863 – 1920 *Alsónyárasd* Majt. 299
- 1927 – 38 *Dolný Ňáraďd, Alsó-Nyárasd* Majt. 299
- 1938 – 40 *Alsónyárasd* Majt. 299
- Horný Ňáraďd:
- 1421 *Nyarasd, altera Nyarasd* VSO. III, 170
- 1434 *Feel Niarasd* VSO. III, 170
- 1773 *Pap-Nyárosd* Majt. 299
- 1786 *Pap-Nyároschd* Majt. 299
- 1808 *Felső-Nyárasd, Pap-Nyárasd* Majt. 299
- 1873 – 1920 *Felsőnyárasd* Majt. 299
- 1927 – 38 *Horný Ňáraďd, Felső-Nyárasd* Majt. 299
- 1938 – 40 *Felsőnyárasd* Majt. 299
- 1940 – 45 *Nyárasd* Majt. 299
- 1945 – 48 *Ňáraďd* Majt. 299
- 1948 *Topolníky* Majt. 299
- v r. 1940 zľuč. obcí do obce Ňáraďd (Topolníky); Majt., s. 299.
- Etym.: Názov *Gabčíkovo-Topolníky* motivovalo vymedzenie smeru kanála a vznikol podľa ON. *Gabčíkovo* (→ Gabčíkovo-Ňáraď) a *Topolníky* (< *topolný* – *topolový* < *topol*, maď. *nyár/fa*; bot.

topol' biely, lat. *Populus alba* alebo topol' čierny, lat. *Populus nigra*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Gabčíkovo a končiaci sa pri obci Topolníky.

Názov *Gabčíkovský kanál* motivovala lokalizácia začiatku kanála a vznikol z ON. *Gabčíkovo* (→ *Gabčíkovo-Ňárad*), sufix *-ský*, apel. *kanál*.

Názvy a technické pomenovania *Kanál Gabčíkovo-Topolníky S VII, S VII, Odpad č. VII, Odpad C VII, Topolníky S VII* vznikli ako slovo-numerické technické pomenovania (porov. Trstená-Baka, Bodický kanál). Vznikli z ON. *Gabčíkovo* a *Topolníky*, grafémy *S* alebo *C* a numerického znaku *VII* (= 7), ktoré slúžia na identifikáciu a diferenciaciu od iných podobných vodných objektov v pomerne komplikovanej sústave vodných kanálov. Názov *Csatorna* je technický názov, môžeme ho preložiť ako **Kanál* (vznikol proprializáciou maď. apel. *csatorna* – kanál).

Gabčíkovo-Topolovec → Gabčíkovo-Ňárad

Gabčíkovo-Topolovec L → Gabčíkovo-Ňárad

Gabčíkovské rameno 2,5 km; la-vostranné rameno Dunaja nadväzujúce na Račianske rameno medzi Dunajským kanálom a korytom Dunaja, začína sa J od obce Baka; zľava sa spája s Dunajom JZ od Gabčíkova; varianty: *Dunaj, Rameno Dunaja; ON. Gabčíkovo; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1898 *Duna* MTT. 75

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1957 *rameno Dunaja* GMp. 50

1966 *Gabčíkovské rameno* TS., s. 70

1971 *Gabčíkovské rameno* VMp. 50

1975 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1987 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1992 *Gabčíkovské rameno* VMp. 50; GNDS. Bk.

1993 *Gabčíkovské rameno* VMp. 50

1993 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1994 *Gabčíkovské rameno* ZMp. 25

1999 *Gabčíkovské rameno* TMp. (Gab.)

2003 *Gabčíkovské rameno* VMp. 50

2006 *Gabčíkovské rameno* TAS.; VMp. 50

2008 *Gabčíkovské rameno* TASR. 50; ZMp. 50

ON.: Gabčíkovo: → Gabčíkovo-Ňárad
VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov *Gabčíkovské rameno* motivovala lokalizácia jedného z ramien Dunaja a vznikol z ON. *Gabčíkovo* (→ Gabčíkovo-Ňárad), sufix *-ské*, apel. *rameno*; pomenúva rameno Dunaja v katastri obce Gabčíkovo.

Názvy *Dunaj* a *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z ramien, ktoré sú spojené s hlavným tokom Dunaja, a vznikol podľa VN. → Dunaj (1); apel. *rameno*.

Gabčíkovský kanál → Gabčíkovo-Topolníky

Gátsky kanál 0,5 km; kanál spájajúci sa sprava s Čilizským potokom SV od obce Klúčovec; TN. *Gátsky hon. VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

VN.: 1971 *Gáttéri* ZMp. 50

1979 *Gátsky kanál* (*Gáttéri*) GN. 10

1984 *Gátsky kanál* ZMp. 50; ZMp. 10

1992 *Gátsky kanál* GNDS. Klúč.
1993 *Gátsky kanál* ZMp. 10
1995 *Gátsky kanál* ZMp. 25
TN. 1889 *Gátéri dülő* (pole) KMp. Klúč.
Etym.: Názov *Gátsky kanál* vznikol úpravou staršieho maďarského názvu *Gátteri* (Gátéri), ktorý vznikol z maď. apel. *gát* (= hrádza), ktoré prešlo do maď. zo slovan. jazykov (< apel. **gato*/**gato* – „násyp pri rieke, ale aj cesta cez blato“; porov. Šulhač, 1998, s. 93), apel. *ér* (= jarok, rameno) s motiváciou „jarok tečúci pod hrádzou alebo popri hrádzi“, a apel. *kanál*. Podľa suf. *-i* v maďarskom doklade (*Gátteri*) predpokladáme, že tu už ide o odvodený názov s vývinom: VN. *Gát ér* > TN. *Gátéri* > VN. *Gátéri*.

Gazdovský kanál 2,3 km; prevažne zaniknutý kanál; spájal Račie rameno s Chotárnym kanálom J od mesta Gabčíkovo; podnes sa zachovali jeho zvyšky pri Chotárnom kanáli na Z okraji obce Nárád, kde sa spája s Chotárnym kanálom; variant: K VI; TN. Gazdovské ostrovy.

VMp. 50: 45-31 (prevažne zaniknutý)
VN.: 1971 *Gazdovský kanál*, K VI ZMp. 50

1979 *Gazdovský kanál* (K VI) GN. 10
1983 *Gazdovský kanál* VMp. 50
1985 *Gazdovský kanál* ZMp. 50
1987 *Gazdovský* ZMp. 10
1992 *Gazdovský kanál* (názov zanikol)
GNDS. Gab., Nár., Sap; ZMp. 10
TN.: 1971 *Gazdovské ostrovy* ZMp. 50
Etym.: Názov *Gazdovský kanál* vznikol pravdepodobne z terénneho názvu *Gazdovské ostrovy* (v excerpovaných prameňoch je doložený len v r. 1971),

prip. z adj. *gazdovský* (< apel. *gazda*) a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite, ktorá patrila drobným hospodárom, gazdovi alebo gazdom.

Technické pomenovanie K VI odzrkadľuje starší spôsob označovania umelých vodných objektov a vzniklo z grafémy K a numerického znaku VI (= 6); porov. heslo + K VI.

† ***Gény** neidentifikovaný tok v blízkosti osady Hadovce (v k. ú. mesta Komárno; pravdepodobne medzi Hadovcami a Váhom) alebo v blízkosti obce Čalovec. VMp. 50: [45-43; 34]; Šmil., Nr. 179
1247 *flumen Gen* Šmil., Nr. 179; CDSL II, Nr. 284

Etym.: Presné znenie aj etymológiu názvu pokladá V. Šmilauer (1932, s. 306) za neznáme, no pokúsil sa rekonštruovať pôvodnú podobu názvu (**Gény*).
Lit.: Šmilauer, 1932, s. 306.

***Gerči** → Gerský kanál

Gerský kanál 1,5 km; začína sa pri samote Dobor pri Kyncelových Kračanoch, miestnej časti Kostolných Kračian, smeruje na J; zľava sa spája s kanálom Vojka-Kračany SV od obce Jurová; variant: *Gerči; TN. V Gerči.

VMp. 50: 45-31
VN.: 1970 *Gercsi* VVMp. 50
1971 *Gerský kanál* VMp. 50
1976 *Gerešihó kanál* (!) ZMp. 10
1978 *Gerský kanál* ZMp. 10
1983 *Gerský kanál* VMp. 50
1990 *Gerský kanál* ZMp. 10
1992 *Gerský kanál* GNDS. KKrač.
1993 *Gerský kanál* VMp. 50

1994 *Gerský kanál* ZMp. 25
1999 *Gerský kanál* Tmp. 50 (Gab.)
2003 *Gerský kanál* VMp. 50
2006 *Gerský kanál* TAS.
2008 *Gerský kanál* TASR. 50
TN.: 1992 *V Gerči* (pole) GNDS.
KKrač.

Etym.: Názvy *Gerský kanál* a *Gerči* pravdepodobne motivovala lokalizácia kanála a vznikol z TN. *V Gerči* (asi < slovan. *grič* „vršok, kamenisté miesto“, Stanislav, 2004, s. 61; príp. maď. adaptácia sloven. *krč*, *krč* (*gôrcs*) s významom „peň stromu alebo kra, viničový ker“ (porov. HSSJ., II, s. 132; Majt. 1996, s. 66; Kiss, s. 509); v pôvodnom tvare pravdepodobne nastala neutralizácia konsonantickej skupiny -čš-: *Ger-čs-ký* > *Ger-s-ký*; sufix -*ský*, apel. *kanál*. Názov *Gerešihó kanál* je pravdepodobne chybný zápis.

***Geszt ér** (Guestre) → Komárňanský kanál

† ***Geszt ér** zaniknuté močaristé koryto SV od osady Nová Osada v k. ú. mesta Komárno, ktorého časť dnes tvorí súčasť Komárňanského kanála; VN.: 1. Komárňanský kanál, 2. Geszt ér. VMp. [45-43]
VN.: 1888 *Geszt ere* Kmp. Kom.
VN.: 1. → Komárňanský kanál
2. Geszt ér (kapitola Názvy vodných plôch...)
Etym.: → Geszt ér (kapitola Názvy vodných plôch...).

***Goláš-Brestov** → Brestov

H

Hajórét → Člnkový kanál

***Hamský** (Hami) → Hamský kanál, Čičovský kanál

Hamský kanál 2,7 km; kanál začínajúci sa Z od obce Čičov, smeruje na SV okolo Čičovských rybníkov a po S okraji obce Čičov, na S okraji obce sa spája s kanálom Čičov-Holiare (pred jeho vybudovaním sa chápal s → Čičovským kanálom ako jeden objekt a pravdepodobne sa nachádza na mieste historického toku Miller); varianty: *Hamský, *Staré jazero; TN.: 1. *Ham vedľa pasienka, 2. Hamský Rákoš, 3. Hamské trstie, VN. Ham. VMp. 50: 45-34

1837 – 40 *Öreg Tó* VM. II

1971 *odp.*[ad] *Hami* ZMp. 50

1979 *Hamský kanál* (*Hami*) GN. 10

1984 *Hamský kanál* ZMp. 50

1992 *Hamský kanál* VMp. 50

1993 *Hamský kanál* ZMp. 10

1995 *Hamský kanál* ZMp. 25

2000 *Hamský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Hamský kanál* VMp. 50

2008 *Hamský kanál* ZMp. 50

TN.: 1. *Ham melleti legelő* Kmp. Čič.

2. 1977 *Hamský Rákoš* VSO. I, 294

3. → Hamské trstie (kapitola Názvy vodných plôch...)

VN.: Ham → Čičovské rybníky (kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov *Hamský kanál* vznikol zo staršieho názvu močiara *Ham*, ktorý sa nachádzal na mieste dnešných → Čičovských rybníkov. Názov *Ham* vznikol z nem. apel. *ham*, ktorým sa pomenú-

valo vysychajúce alebo mŕtve rameno rieky, ale aj zátoka (porov. aj Hamský kanál, nem. Hamweis v povodí Dudváhu; Hladký, 2011, s. 58 – 59; Kiss, 1988, s. 564; 101). Nedá sa úplne vylúčiť, že môže ísť o starý slovanský názov, ktorý vznikol z psl. apel. **gamъ* (šum, krik), verb. **gaměti*/**gamiti* (šumieť, kričať; ESSJa., 6, s. 98; z psl. **gamъ* v mladšej slovnej zásobe aj verb. *hámat* – „klábositi, žvaniti“; Kálal, s. 160) – podľa zvuku. Ak by sme prijali tento výklad, doklad *Ham* by ukazoval, že v 12. storočí prešiel v slovenskom prostredí zmenou *g > h*). Maďarský názov *Öreg tó* interpretujeme ako **Staré jazero* (adj. *starý*, maď. *öreg*, apel. *jazero*, maď. *tó*). Názov motivovala pôvodnosť (neupravenosť) koryta s relatívne stojatou vodou a širokými brehmi, pripomínajúcimi vodnú plochu.
Lit.: Kiss, 1978, s. 262, 564; Hladký, 2004, s. 81; 2011, s. 153.

Hamuliakovo-Dobrohošť 7,7 km; kanál začínajúci sa pri obci Hamuliakovo, smeruje na JV, za miestnou časťou Šamorína Mliečno sa v lokalite Šubáš zľava spája s Dunajským kanálom; ON.: 1. Hamuliakovo (v 15. stor. sa spomínajú *Veľký, Malý* a *Kostolný Gutor*; Kostolný a Veľký Gutor sa v 18. stor. zlúčili, Malý Gutor zničila povodeň; VSO. I, 402), 2. Dobrohošť.
VMp. 50: 44-23; 24; 42; 31
VN.: 1965 *odpad Hamuliakovo-Dobrohošť* VVMp. 50
1970 *Odpad Hamuliakovo-Dobrohošť* VVMp. 50
1983 *kanál Hamuliakovo-Dobrohošť* VMp. 50

1984 *kanál Hamuliakovo-Dobrohošť* VMp. 50
1991 *Hamuliakovo-Dobrohošť* VMp. 50
1992 *Hamuliakovo-Dobrohošť* ZMp. 10; GNDS. Báč, Dob., Roh., Šam.
1993 *Hamuliakovo-Dobrohošť* VMp. 50
1994 *Hamuliakovo-Dobrohošť* ZMp. 25
1995 *Hamuliakovo-Dobrohošť* Tmp. 50 (Gab.)
1999 *kanál Hamuliakovo-Dobrohošť* Tmp. 50 (Gab.)
2002 *kanál Hamuliakovo-Dobrohošť* ZMp. 10
2003 *Hamuliakovo-Dobrohošť* ZMp. 10
2006 *kanál Hamuliakovo-Dobrohošť* TAS.
2008 *odpad Hamuliakovo-Dobrohošť* TASR. 50
2008 *Hanuliakovo-Dobrohošť* (!) Tmp. 50 (M. K. -juh)
ON.: 1. Hamuliakovo:
1284 *Gutor* VSO. I, 401
1287 *Gwttur* VSO. I, 401
1306 *Guthur* RDSl. I, Nr. 439
1310 *Guttur* RDSl. I, Nr. 787
1313 *Guthur* RDSl. I, Nr. 1074
1326, 1437 *Guthwrzegh a. n., Kysguthor, Naggutor* VSO. I, 401, 402
1773 *Guthor, Ghuttorn*, Majt. 87
1786 *Guttern, Guttur* Majt. 87
1808 *Gútor, Guthor, Gutern, Gutora* Majt. 87
1863 – 82 *Gutor* Majt. 87
1888, 1895 – 1907 *Gútor* Majt. 87
1913 – 48 *Gutor* Majt. 87
1920 *Gutora, Gutern* Majt. 87
1948 *Hamuliakovo* Majt. 87
2. Dobrohošť:
1237, 1293 *Dobrogosz* SJ. I, 244
1238 *Dobrogaz, Dabrogos, Deborgoz,*

Dobrogaz, Dobragaz, Dobrogos, Dobrogos CDSL. II, Nr. 42; VSO. I, 324
 1293 *Dobrogos* Chal., 165
 koniec 13. stor. *Dobrogaz* SŽO., s. 73
 1305 *Doborgez, Dobogez* RDSL. I, Nr. 377
 1311 *Dobrogos* RDSL. I, Nr. 902
 1312 *Dobrogos* RDSL. I, Nr. 962
 1319 *Dobrogos* RDSL. II, Nr. 470
 1323 *Dobragas* RDSL. II, Nr. 936
 1352 *Dobor* SŽO., 1999, s. 73
 1383 *Dobrogoszth* VSO. I, 324
 1438 *Dobrowgaz* VSO. I, 324
 1773 *Dobrogaz, Doborgáz* Majt. 66
 1786 *Doborgász* Majt. 66
 1808, 1863 – 73 *Dobrogaz* Majt. 66
 1877 – 82 *Doborgáz* Majt. 66
 1888 – 1920 *Dobrogaz* Majt. 66
 1927 – 38 *Dobrohošť, Dobrogaz* Majt. 66
 1938 – 45 *Dobrogaz* Majt. 66
 1945 – 48 *Dobrohošť, Dobrogaz* Majt. 66
 1948 *Dobrohošť* Majt. 66
 Etym.: Názov kanála *Hamuliakovo-Dobrohošť* motivovalo smerovanie kanála a vznikol podľa ON. *Hamuliakovo* (oslavný názov na počesť národného buditeľa 19. stor. Martina Hamuljaka; 1789 – 1859); a *Dobrohošť* (< slovan. OM. *Dobrogost*, maď. *Dobrogaz*; kompozitné slovan. OM. so slovtvorným významom „dobrý hosť“; porov. Šmil, 1932, s. 8; Marek, 2006, s. 97). R. Krajčovič (2005, s. 100) predpokladá pôvodný posesívny tvar osadného názvu **Dobrogostь [dvorostь]* a podľa toho usudzuje, že išlo o meno veľmoža.

† **Hamuliakovské rameno** (1) 7,1 km; zľava sa odpájalo od Dunaja pri obci Hamuliakovo, smerovalo na JV, potom na J; v lokalite Horná zátoka JZ od Šamorí-

na sa zľava pripájalo k Dunaju; v súčasnosti je na ňom vybudované vodné dielo Gabčíkovo; v minulosti v tejto oblasti jednotlivé ramená Dunaja utvárali hustú sieť, ťažko je preto jednoznačne určiť, kde sa konkrétne rameno začínalo a kde sa končilo – názvy niektorých ramien mali iba lokálnu onymickú platnosť, preto pri tomto názve uvádzame ako jeho variant aj názov Šamorínske rameno, hoci ide o dva onymické objekty, no na niektorých mapách (porov. ZMp.; 1990) sa rameno označuje obidvomi názvami (porov. Belák, 2010, s. 71); varianty: Rameno Dunaja, Šamorínske rameno; ON.: 1. Hamuliakovo, 2. Šamorín; EO. Kostol Svätej Márie (dnes Kostol Panny Márie); VN. Dunaj. VMp. 50: 44-23; 24; 42
 VN.: 1894 *Duna ág* KMp. Ham.; Šam. 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
 1958 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
 1966 *Hamuliakovské rameno* TS., s. 95
 1972 *rameno Dunaja* ZMp. 10
 1976 *rameno Dunaja* ZMp. 10
 1983 *Hamuliakovské rameno (rameno Dunaja)* GNBAV. Ham.
 1984 *rameno Dunaja* ZMp. 10
 1986 *Hamuliakovské rameno* ZMp. 25
 1990 *Hamuliakovské rameno* (horná časť), *Šamorínske rameno* (dolná časť) ZMp. 10
 1992 *Hamuliakovské rameno* GNDS. Šam.
 2004 *Hamuliakovské rameno* ZMp. 25
 2006 *Hamuliakovské rameno* ZMp. 10
 ON.: 1. Hamuliakovo: → Hamuliakovo-Dobrohošť
 2. Šamorín:
 1285 *villa Sancta/Sancte Marie* MoSe., s. 75; VSO. III, 119; Var., 1984, s. 122

1287 *terra populosa Zethmaria/Zenthmaria* MoSe., s. 75; VSO. III, 119
 1301, 1310, 1313 *villa Sancte Marie* RDSL. I, Nr. 8, 736, 1074; Var., 1984, s. 122
 1323 *Villa Sancte Marie* RDSL. II, Nr. 1071
 1383 *Samaria* VSO. III, 119
 1394 *Sand Marein* Var., 1984, s. 122
 1405 *Samaria* Var., 1984, s. 122
 1406 *hospites de Villa Marie* Var., 1984, s. 122
 1406 *Sand Marein* VSO. III, 119
 1513 *Samaria a. n., Zenth Maria* VSO. III, 119
 1773 *Samaria, Somerein, Samorini* Majt. 285
 1786 *Somerein, Fanum S[anctae] Mariae, Samarja, Ssamorin* Majt. 285
 1808 *Somorja, Samaria, Sancta maria, Sommerein, Sumerein, Ssamorýn* Majt. 285
 1863 – 1913 *Somorja* Majt. 285
 1920 *Šamorýn* Majt. 285
 1927 – 38 *Šamorín, Somorja* Majt. 285
 1938 – 45 *Somorja* Majt. 285
 1945 – 48 *Šamorín, Somorja* Majt. 285
 1948 *Šamorín* Majt. 285
 EO.: 1238 *ecclesia Sancte Marie* VSO. III, 119
 VN.: → Dunaj (1)
 Etym.: Názov *Hamuliakovské rameno* → Hamuliakovo-Dobrohošť; sufix *-ské*, apel. *rameno*.
 Názov *Šamorínske rameno* motivovala lokalizácia ramena, vznikol z ON. *Šamorín* (vznikol adaptáciou nem. tvaru *Somerein/Somerein*; podľa farnosti zasvätenej Panne Márii), apel. *rameno*.
 Názov *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z ramien, ktoré sú

spojené s hlavným tokom Dunaja, a vznikol z VN. → Dunaj (1); apel. *rameno*.

Hamuliakovské rameno (2) → Šamorínske rameno (1)

† **Han** pomerne dlhé zaniknuté močaristé koryto, ktoré sa v 18. storočí odpájalo od močiara *Malé Šikaro V od obce Mad, pokračovalo na JV a od lokality Podremeňové S od Horného Štálu pokračovalo na SZ, potom na SV a V od obce Dolný Bar sa spájalo s Belským kanálom, resp. s *Čanádslym jazerom; v 19. storočí už jestvovali len jeho zvyšky v podobe lužného lesa a malých močaristých plôch (porov. napr. → † Somsovské jazero); v lokalite Podremeňové sú jeho zvyšky rozpoznateľné podnes; TN.: 1. Han, 2. *Za Hanom, 3. *Hanské jazero, 4. *Smradľavý kút.

VMp. 50: [45-31; 32]

VN.: 1782 – 84 *Morast Honn* VM. I

1955 – 71 *Han* TM. 5

TN.: 1. 1893 *Haniér* KMp. Hrob. (HŠtál)

1893 *Han* (pasienok) KMp. Ohr.

1955 – 61 *Han* TM. 5

1957 – 71 *Han* TM. 10

1984 *Han* ZMp. 10

1991 *Han* ZMp. 10

1992 *Han* (lúka, pole) GNDS. DŠtál, DBar

1992 *Han* (pole) GNDS. Ohr.

2. *Hanon túl* KMp. (pole) Hrob. (HŠtál)

1984 *Za Hanom* ZMp. 10

1991 *Za Hanom* ZMp. 10

3. 1893 *Hantó* (pole, lúka) KMp. Mad

4. 1893 *Büdösszeg* (močaristý pasienok)

KMp. Ohr.

Etym.: Názov *Han* vznikol propriáli-

záciou apel. *han* (= bahnisko, močiar) a motivoval ho charakter koryta s nehybnou, zahŕňajúcou vodou; VN. > TN. Han (*Hanský jarok, príp. skôr *Hanské rameno, maď. Haniér).

***Hanský** (Hani) → Hanský kanál

Hanský kanál 5,5 km; kanál odpájajúci sa od Chotárneho kanála J od obce Dolný Štál a spája ho s Čiližským potokom (1) V od obce Čiližská Radvaň, smeruje na JV; varianty: Kanál, Mokrad', *Hanský; TN.: 1. Han, 2. Hanské pasienky.

VMp. 50: 45-32; 34

VN.: 1952 – 57 *Kanál* TM. 25

1957 *Kanál* GŠ. 50

1957 – 71 *Kanál Mokrad'* TM. 10

1966 *Kanál* TS., mapa

1971 *kanál Hani* ZMp. 50

1979 *Hanský kanál (Hani)* GN. 10

1982 *Hanský kanál* VMp. 50

1984 *Hanský kanál* ZMp. 10

1985 *Hanský kanál* ZMp. 50

1992 *Hanský kanál* GNDS. ČRad., Pat.

1993 *Hanský kanál* ZMp. 10

1995 *Hanský kanál* ZMp. 25

1999 *Hanský kanál* TMp. 154

2000 *Hanský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Hanský kanál* TAS.; PMp. 10

2006 *Hanský kanál* VMp. 50

2008 *Hanský kanál* ZMp. 50

TN.: 1. 1837 – 40 *Hanszeg* (les, pole)

VM. II

1884 *Hanszeg* VM. III

1889 *Hanszeg* KMp. VMed.

1920 – 34 *Hanszeg* VM. III re

1952 – 57 *Han* TM. 25

1957 – 71 *Mokrad' (Han)* TM. 10

1992 *Han* GNDS. ČRad. (les),

1999 *Han* TMp. 154

2005 *Han* TAS.

2. 1992 *Hanský pasienok* (pole) GNDS. VMed.

Etym.: Názov *Hanský kanál* vznikol úpravou staršieho maď. názvu *Hani* (**Hanský* [kanál]) a ten vznikol z maď. TN. *Han* (pôv. *Hanszeg* < maď. apel. *han* – bahnisko, močiar) a motivoval ho charakter koryta s nehybnou, zahŕňajúcou vodou; VN. > TN. Han. Významovo mu zodpovedá aj názov *Mokrad'* (< apel. *mokrad'* – zamokrené, močaristé miesto).

Názov *Kanál* je technický názov, vznikol proprializáciou apel. *kanál*.

***Hlavný kanál** (Összekötő föcsatorna) → Čičov-Holiare; Chotárny kanál; Klátovský kanál

Hlavný odpad Olča-Kosihy → Olča-Kosihy

† ***Hlboké rameno** 1,5 km; zaniknuté rameno Dunaja uprostred Veľkolélskeho ostrova JZ od obce Zlatná na Ostrove.

VMp. 50: [45-34]

1889 *Mély ér* KMp. ZnO.

Etym.: Názov motivovala hĺbka koryta ramena; vznikol z maď. adj. *mély* (= sloven. hlboký), apel. *ér* (= rameno, jarok).

***Hodracký mŕtvy Dunaj** 2,2 km; čiastočne zaniknuté ľavostranné rameno Dunaja pri zaniknutom mlyne pri horárni Dekan J od obce Baka; odpája sa zľava od Dunaja, o niečo južnejšie sa k Dunaju zľava pripája; variant: Rameno Dunaja; TN. *Hodracka (Fodroska); VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (čiastočne zaniknutý)
VN.: 1893 *Hodráczkai holt Duna* KMp. Gab.

1952 *Hodraczkai holt Duna* ŠMpO. 5

2005 *rameno Dunaja* PMp. 10

TN.: 1837 – 40 *Hodrazka* (niva) VM. II,

2005 *Fodroska* (lúka) PMp. 10

VN.: → Dunaj (1)

Ětym.: Názov **Hodracký mŕtvy Dunaj* motivovala lokalizácia a vznikol podľa TN. **Hodracka*. Nemožno vylúčiť ani súvislosť s doloženým TN. *Fodroska* < maď. apel. *fodros* – kučeravý, riasnatý), adj. *holt* (= mŕtvy), VN. *Duna* (→ Dunaj (1)). Názov by však bolo možné rekonštruovať aj ako **Mŕtve rameno Dunaja pri Hordraczke* (možno súvisí aj s maď. apel. *hordás* (= naplaveniny), ktoré mohli zahradíť tok, a tak sa utvorilo mŕtve rameno. Názov *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z ramien, ktoré sú alebo v minulosti boli spojené s ramenom Dunaja, a vznikol z VN. → Dunaj (1).

***Hlinítý** (*Agyagos) → Čiližský potok

Holiare-Klížska Nemá → Číčov-Klížska Nemá, Číčov-Holiare

Holiare-Kosihy 11,5 km; kanál odpájajúci sa od kanála Meder-Holiare pri obci Holiare, na J okraji obce Veľké Kosihy sa spája s Dunajom (vznikol na časti pôv. koryta → Miller – dnes sú na jeho mieste vybudované viaceré kanály; porov. aj heslo Číčov-Holiare); varianty: Miller, **Kanál*, ON.: 1. Holiare, 2. Veľké Kosihy, 3. Malé Kosihy; TN. Miller.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1884 *Mellér Canal* VM. III (pri obciach VMed., Bodza)

1889 *Csatorna* KMp. Tráv., Tòň, Hol., VMed., KNemá

1898 *Csatorna* MTT. 75

1971 *Holiare-Kosihy* ZMp. 50; HČ.

1979 *Holiare-Kosihy* (J vetva kanála Ča-lovo-Kosihy) GN. 10

1984 – 85 *Holiare-Kosihy* ZMp. 10

1989 *Holiare-Kosihy* AMp. 200

1991 *Holiare-Kosihy* GNKo. VKos., Bodza, Tòň, KNemá

1992 *Holiare-Kosihy* VMp. 50

1993 *Holiare-Kosihy* ZMp. 10

1995 *Holiare-Kosihy* ZMp. 25

1999 *Holiare-Kosihy* Tmp. 154

2000 *Holiare-Kosihy* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Holiare-Kosihy* TAS.

2006 *Holiare-Kosihy* VMp. 50

2008 *Holiare-Kosihy* ZMp. 50

ON.: 1. Holiare: → Veľký Meder-Holiare

2. Veľké Kosihy:

1237 – 40 *Kezu* CDSL. II, Nr. 30

1268 *Kezu, alia villa Kezu* VSO. III, 245

1272 *Kezu Maior* VSO. III, 245

1380 *Nagkezew* VSO. III, 245

1773 *Nagy-Keszi* Majt. 319

1786 *Nagy-Keszi* Majt. 319

1808 *Nagy-Keszi* Majt. 319

1863 – 1920 *Nagykeszi* Majt. 319

1927 – 38 *Veľké Kosihy* Majt. 319

1938 – 45 *Nagykeszi* Majt. 319

1945 – 48 *Veľké Kosihy, Nagy-Keszi* Majt. 319

1948 *Veľké Kosihy* Majt. 319

3. Malé Kosihy:

1248 *Keseu* CDSL. II, Nr. 296

1248 *Keseu, Kezew* CDSL. II, Nr. 297

1252 *Kezyv* CDSL. II, Nr. 388

1268 *Kezu, alia villa Kezu* VSO. III, 245
1352 *Kyskezeu* VSO. III, 245
1773 *Kis-Keszi* Majt. 319
1786 *Kisch-Keszi* Majt. 319
1808 *Kis-Keszi* Majt. 319
1863 – 98 *Kiskeszi* Majt. 319
(po r. 1898 pričlenené k obci Veľké Kosihy; Majt. s. 319)

TN.: 1889 *Millér, Millérhát* (pole, zamokrené územie) KMp. VMed.
1992 *Miller* (pole) GNDS. VMed.

Etym.: Názov *Holiare-Kosihy* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Holiare* (→ Číčov-Holiare) a [Malé, Veľké] *Kosihy* (podľa staromaďarského kmeňa *Keszi*).

Názov *Miller* sa vzťahuje na starú JV trať Malého Dunaja, v koryte ktorého je kanál *Holiare-Kosihy* sčasti situovaný (→ *Miller, Číčov-Holiare*). Maďarský názov *Csatorna* (**Kanál*) je technický názov, vznikol proprializáciou apel. *csatorna* (kanál).

Holiare-Lipové (1) 6 km; odpája sa od kanála Veľký Meder-Holiare JZ od obce Sokolce, smeruje na SV až V popri obci Lipové a SV od nej sa spája s Komárňanským kanálom (rozšírená časť, pripomínajúca jazero, bola pôvodne súčasťou kanála → *Žemlekeš*); v obci Lipové sa od neho odpája → Lipovský kanál, ktorý sa pôvodne chápal ako jeho súčasť; variant: **Kanál*; ON.: 1. *Holiare*, 2. *Lipové*.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1905 *Csatorna* KMp. Hol.

1971 *Holiare-Lipové* (aj na mieste → Lipovského kanála) ZMp. 50

1979 *Holiare-Lipové* GN. 10 (vetva S od Lipového)

1982 *Holiare-Lipové* VMp. 50

1984 *Holiare-Lipové* ZMp. 10

1991 *Holiare-Lipové* GNKo. Sokol., Lip., Bodza

1993 *Holiare-Lipové* ZMp. 10

1994 – 95 *Holiare-Lipové* ZMp. 25

1999 *Holiare-Lipové* TMp. 154

2000 *Holiare-Lipové* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Holiare-Lipové* TAS.

2006 *Holiare-Lipové* VMp. 50

ON.: 1. *Holiare*: → Veľký Meder-Holiare
2. *Lipové*:

r. 1926 vyčl. z obce Bodza Majt. 164

1926 – 38 *Hodžovo* Majt. 164

1945 – 51 *Hožovo* Majt. 164

1938 – 45 *Hodzsfalva* Majt. 164

1951 *Lipové* Majt. 164

Etym.: Názov *Holiare-Lipové* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Holiare* (→ Číčov-Holiare) a *Lipové* (< apel. *lipa*, bot. *lipa veľkolistá*, bot. *Tilia platyphylla* Scop.; bot. *lipa malolistá*, lat. *Tilia cordata*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci *Holiare* a končiaci sa pri obci *Lipové*.

Názov **Kanál* (maď. *Csatorna*) je technický názov, vznikol proprializáciou maď. apel. *csatorna* (= sloven. *kanál*).

Holiare-Lipové (2) → Lipovský kanál

***Hornolúcky** (Felsőréték) → Hornolúcky kanál

Hornolúcky kanál 1,8 km; začína sa pri lokalite Čary SV od obce Baka, od nej smeruje mierne na JZ; zľava sa spája s Akovským kanálom pri obci Baka; variant: **Hornolúcky*; TN. Horné lúky. VMp. 50: 45-31

VN.: 1970 *Felsörétek* VVMp. 50
1971 *Felsörétek* ZMp. 50
1971 *Hornolúcky kanál* VMp. 50
1979 *Hornolúcky kanál (Felsörétek)* GN. 10
1983 *Hornolúcky kanál* VMp. 50
1985 *Hornolúcky kanál* ZMp. 50
1992 *Hornolúcky kanál* ZMp. 10
1992 *Hornolúcky kanál* VMp. 50; GNDS. Gab.; VMp. 50; ZMp. 10
1993 *Hornolúcky kanál* VMp. 50
1994 *Hornolúcky kanál* ZMp. 25
2000 *Hornolúcky kanál* ZMp. 50
2003 *Hornolúcky kanál* VMp. 50
2006 *Hornolúcky kanál* VMp. 50
2008 *Hornolúcky kanál* ZMp. 50
TN.: 1992 *Horné lúky (pole)* GNDS. Gab.

Etym.: Názov *Hornolúcky kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol úpravou staršieho maď. názvu *Felsörétek*, ktorý môžeme preložiť ako **Hornolúcky* [kanál]: < maď. *felső* (= horný) *rét* (= lúka) a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Horné lúky.

Horný diel 1,2 km; kanál na S okraji obce Ňárad, kde sa spája s Chotárnym kanálom pri samote Antónia; TN. Horný diel.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Felső-osztály* ZMp. 50
1975 *Horný diel* ZMp. 10
1979 *Horný diel (Felső osztály)* GN. 10
1983 *Horný diel* VMp. 50
1985 *Horný diel* ZMp. 50
1992 *Horný diel* GNDS. Ňár.; VMp. 50
1994 *Horný diel* ZMp. 25
1999 *Horný diel* TMp. 143
2000 *Horný diel* ZMp. 50

2003 *Horný diel* VMp. 50
2005 *Horný diel* TAS.
2006 *Horný diel* VMp. 50
2008 *Horný diel* ZMp. 50
TN.: 1955 – 61 *Felsőosztály (pole)* TM. 5
1957 – 71 *Horný diel (Felső osztály)* TM. 10
1987 *Horný diel* ZMp. 10
1992 *Horný diel (pole)* GNDS. Ňár.
1994 *Horný diel* ZMp. 25
Etym.: Názov *Horný diel* vznikol podľa terénneho názvu *Horný diel* (adj. *horný*, apel. *díel*) a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Horný diel. Významovo mu zodpovedá maďarský názov *Felső osztály* (maď. *felső* – horný, *osztály* – diel, oddelenie).

***Horný Štagnovický kanál** 1,7 km; spája sa s kanálom Kolárovo-Kameničná S od potoka Částa; ON. Štagnovica; TN. Štagnovica; VN. Štagnovický kanál.

VMp. 50: 45-32 (nepomenovaný)
VN.: 1906 *Stagnozai felső csatorna* KMp. Kol.

ON.; TN.; VN.: → Štagnovický kanál
Etym.: Názov **Horný Štagnovický kanál* (maď. *Stagnozai felső csatorna*) vznikol z VN. → *Štagnovický kanál* a adj. *horný* (maď. *felső*), vyjadrujúceho relatívnu polohu k Štagnovickému kanálu; názov *Štagnovický kanál* vznikol z osadného alebo terénneho názvu *Štagnovica* (→ Štagnovica-Čergov).

+ ***Hraničné rameno** neidentifikovaný vodný objekt (pravdepodobne rameno) v blízkosti obce Klúčovec.
VMp. 50: [45-34] (nelokalizovaný)

1268 *aquam Vegag* Šmil., Nr. 173

1383 *vygag* Šmil., Nr. 173

Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer (1932, s. 304) ako **Végág* < maď. apel. *vég* (= koniec; teda hraničný, posledný), *ág* (= rameno), interpretujeme ho ako **Hraničné rameno*.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

Hrubošúrske rameno → Rameno Malého Dunaja (1)

Hrubý Dunaj → Malý Dunaj (1)

Hrušovská zátoka → Čilistovské rameno

† ***Hučiaci močiar** zaniknuté rameno prepájalo Biskupické rameno s Malým Dunajom pri Kopáčskom ostrove JV od Bratislavy; v časti jeho koryta sa nachádza Kanál Slovnafu.

VMp. 50: [44-25; 24; 42]

VN.: 1782 – 84 *Gelsen Lach* VM. I

Etym.: Názov **Hučiaci močiar* pravdepodobne motivovala rýchlo prúdiaca voda v ramene počas väčších prietokov (< nem. *gelsen* – kričiaci, hučiaci, porov. Mach., 166; a hneď. *Lache* – stojatá voda, močiar; porov. Mach., s. 318; Závodný, 2012, s. 165).; motivačne sú mu blízke VN. **Hučák*, **Hučiace jazero*, *Zugovský kanál*.

† ***Humér** (1) asi 27 km dlhé rameno Malého Dunaja, ktoré sa sprava odpájalo od Malého Dunaja pri Vrakuni (časť mesta Bratislava), smerovalo na V; za Podunajskými Biskupicami sa koryto rozdelilo – jedno rameno (Humér; 1)

obtekalo Most pri Bratislave, južne obtekalo obec Tomášov, za ňou sa stáčalo SV a pri obci Vlky sa sprava opäť spájalo s Malým Dunajom; druhé rameno (Humér; 2) smerovalo na JV popri Štvrtku na Ostrove, severne obtekalo Oľdzu a stáčalo sa na J k Lehniciam, kde sa končilo;

P. Pišút (2007, s. 78) uvádza, že Püspöki-Nagy (1985) určil historickú trať ramena Humér od Podunajských Biskupíc, kde sa oddeľoval od koryta Malého Dunaja, až po obec Topolníky, kde sa s Malým Dunajom (*Čalovom) opäť spájalo; o tomto vymedzení svedčia aj doklady zo stredovekých listín v podobách *Humurou*, *Humuro*, *Humurus*, *Humoro* na území pri Podunajských Biskupiciach, Moste, Mierove, Lehniciach, Dunajskej Strede a Ohradách; P. Pišút sa vo svojej štúdiu (2007, s. 77 – 93) snažil kriticky prehodnotiť názory o dĺžke tohto ramena, ktoré by v takomto prípade muselo mať viac ako 30 km a patrilo by popri Čiližskom potoku, Klátovskom ramene a Čiernej vode k najvýznamnejším bočným ramenám Dunaja medzi Bratislavou a Komárnom; takéto vymedzenie P. Pišút odmieta, pretože priebeh načrtnutej trasy na viacerých miestach nezodpovedá miestnym trasám starých korýt Dunaja, a predpokladá, že všetky doklady v podobe **Humér* sa neviažu na jeden vodný objekt, ale takýmto názvom sa v minulosti podľa neho bežne označovali rôzne ramená s podobnou charakteristikou koryta (krivý, vypuklý, oblý, dutý), čo potvrdzujú aj iné doklady na názvy terénnych objektov s rovnakou motiváciou (napr. dolina *Homo-*

- rouvelg*, vrch *Vyzeshomorou* v donačnej listine zeme Šarkan; CDSL. II, Nr. 248); predpokladá teda, že rameno Humér sa od koryta Malého Dunaja buď prirodzene, alebo ľudskou činnosťou (možné prehradenie ramena pri P. Biskupiciach alebo zanesenie ramena v dôsledku vybudovania vodných mlynov) začalo odstavovať v 14. storočí (potvrďuje to aj listina z roku 1338, v ktorej sa Humér opisuje ako staré rameno – *antiquum meatum aquae Humero*, s. 88), no pri vyšších vodných stavoch bol ešte periodicky prietočný, v 15. – 17. storočí boli dva úseky ramena prerušené bočnou eróziou Malého Dunaja (Pišút, 2007, s. 89); ON. *Homorov (zaniknutá osada niekde pri Moste pri Bratislave; porov. RDSL. I, Nr. 23); TN.: 1. *Dolný Homorov, 2. Homorovské (1), 3. Homorovské (2), 4. *Homorovský chrbát, 5. *Homorov, 6. *Horný Homorov (na území Cheténu – zaniknutej dediny Hét), 7. Krivý kút, 8. *Krivý štrkový kút, 9. *Vyšný Homorov; UO. *Homorovská ulica (v katastri Komárova medzi Vrakušou a P. Biskupicami); VN. *Humér. VMp. 50: [44-23; 24; 42; 45-13]; Šmil. Nr. 125
VN.: 1260 *aqua Homorow, Homoro* CDSL. II, Nr. 663
1260 *aqua Homorow, Homorov* Šmil., Nr. 123; Chal., 262
1275 *Homorow* Šmil., 1932, s. 294
1291 *Humoro* Šmil., 1932, s. 294
1300 *aqua Homorow, Humus* Šmil., Nr. 123, 126
1303 *Humuro* RDSL. I, Nr. 252
1307 *aquam Homorou* RDSL. I, Nr. 481
1313 *Humuro* RDSL. I, Nr. 1111
1315 *fluuvium Humuro* RDSL. II, Nr. 12
1323 *Homor* RDSL. II, Nr. 1097
1338 *aqua Humuro, aque Humero, fluuvium Humero* Pišút, 2007, s. 81, obr. 1
1339 *aquam Humuro, aque Humuro, aquam Humuro* Dedek, 1924 (podľa Pišút, 2007, s. 84)
1341 *aquam Humuro* Pišút, 2007, s. 78
1597 *Humér* Püspöki Nagy, 1991, s. 51
ON.: bez vročenia *Homorú* Pišút, 2007, s. 80
1301 *Humoro* RDSL. I, Nr. 23
1312 *Humuro* RDSL. I, Nr. 986
TN.: 1. bez vročenia *Alsó Homorú* (na území Cheténu – zaniknutej dediny Hét) Pišút, 2007, s. 78
2. 1974 *Homorovské* (polia) ZMp. 10
2014 *Homorovské* GEOP. ZMp. 10
3. 1894 *Homorú földek* (polia) KMp. MopB.; Pišút, 2007, s. 83
1974 *Homorovské* (pole) ZMp. 10
2014 *Homorovské* GEOP. ZMp. 10
4. 1506 *Homorohát* (záhon) Pišút, 2007, s. 84)
5. 1894 *Homorú* (pole) KMp. Tom.
6. bez vročenia *Felső Homorú* Pišút, 2007, s. 78
7. 1810 *Homorúszege* (pole) Pišút, 2007, s. 82
1894 *Homorúszege külső dűlő* KMp. Komv.
8. 1894 *Homorúszege kövecses dűlő* (pole) KMp. Komv.
9. 1787 *Felső Homorú* Pišút, 2007, s. 82
UO.: bez vročenia *Homorú utca* (ulica) Pišút, 2007, s. 78
VN.: → *Humér (2), (3)
Etym.: Názov *Humér motivoval podľa V. Šmilauera (1932, s. 459) tvar koryta dunajského ramena, vznikol z maď. adj.

homorú „vypuklý, vydutý“ a predpokladá vývin názvu: *Homorou* → *Homoró* → *Homorú* (s. 294).

Lit.: Pišút, 2007, s. 77 - 93; Šmilauer, 1932, s. 294.

† ***Humér** (2) asi 22 km; zaniknuté rameno Malého Dunaja asi medzi obcami Podunajské Biskupice, Alžbetin Dvor, Mierovo, Lehnice; doklady o názve sa viažu iba na územie medzi Sásou a Lehnicami; za Podunajskými Biskupicami sa koryto Huméra (1) rozdelilo – južné rameno (Humér; 2) smerovalo na JV popri Štvrtku na Ostrove, severne obtekalo Oľdzu a stáčalo sa na J k Lehniciam, kde sa končilo; podľa J. Háziho (Pišút, 2007, s. 88) rameno vyschlo najneskôr do 15. storočia, v rokoch 1313 – 1325 sa spomína ešte ako prietochné rameno, v roku 1493 sa už spomína len ako chotárny názov; TN.: 1. *Dolný Homorov, 2. *Homorov, 3. Humérsky hon; VN. *Humér.

VMp. 50: [44-23; 24; 42; 45-13]

VN.: 1283 *Homorou, aquam Homorow* Pišút, 2007, s. 86

1313 *fluuij Humuro* Pišút, 2007, s. 85

1325 *Humurw, fluium Humuro* Pišút, 2007, s. 85

1458 *Homorow* Pišút, 2007, s. 85

TN.: 1. *Alsó Homorú* (hon) Pišút, 2007, s. 86

2. 1493 *Homoró* (údolie) Pišút, 2007, s. 85

3. *Homorú osztály* (hon) Pišút, 2007, s. 86

VN.: → Humér (1), (3)

Etym.: → *Humér (1).

† ***Humér** (3) zaniknuté neidentifikované rameno medzi obcami Veľké Blahovo a Vydrany; VN. *Humér.

VMp. 50: [45-13]

VN.: 1298 *fluuium Humurus, aquam Humurus* Pišút, 2007, s. 85; SŽO., 1999, s. 154

VN.: → *Humér (1), (2)

Etym.: → *Humér (1).

Husí kanál 2,5 km; začína sa Z od obce Okoličná na Ostrove v lokalite Pir, smeruje na SV a s Dropím kanálom sa spája SZ od obce; variant: Külsőpiri II.; TN.: 1. *Vonkajší Pir (maď. Külső Piri), 2. Pir, 3. Stredný pasienok (pôvodne Husí pasienok); VN. Dropí kanál (Külsőpiri I.). VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *Külsőpiri I.* ZMp. 50

1979 *Husí kanál (II. Külsőpiri)* GN. 10

1984 *Husí kanál* ZMp. 50

1991 *Husí kanál* GNKo. OnO.

1992 *Husí kanál* VMp. 50

1999 *Husí kanál* TMP. 154

2000 *Husí kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Husí kanál* TAS.

2006 *Husí kanál* VMp. 50

2008 *Husí kanál* ZMp. 50

TN.: 1. → Dropí kanál

2. → Dropí kanál

3. 1979 *Husí pasienok* GN. 10

1984 *Husí pasienok* ZMp. 50

1991 *Stredný pasienok (Husí pasienok)*

GNKo. ZOlča

VN.: Külsőpiri I → Dropí kanál

Etym.: Názov *Husí kanál* vznikol zo staršieho TN. *Husí pasienok* alebo ho motivovala skutočnosť, že sa pri ňom zvykli zdržiavať husi (< *hus*, vták z čelade kačicovitých).

Názov *Külsőpiri II.* vznikol z maď. TN. *Külsőpiri* (< maď. *külső* – sloven. vonkajší, TN. *Pir*) a číselného znaku *II.* (= druhý; porov. starší názov Dropieho kanála *Külsőpiri I.*).

† ***Husie rameno** presne nelokalizované rameno pri hájovni Ludas v k. ú. obce Veľké Úľany pri Malom Dunaji J od obce Jelka; T. Ortvyay (1882, s. 485) ho lokalizoval k obci Lég (časť obce Lehnice); V. Šmilauer (1932, s. 296) uvádza, že historické doklady z listín (Nr. 126, 127) nemožno s dokladom o ramene spoľahlivo stotožniť; ON. Ludas.

VMp. 50: [45-13]; Šmil. Nr. 126, 127

VN.: 1239 *Ludoser* CDSL. II, Nr. 48

1239/1241 *Ludoser, Ludas et, ludaser* Šmil., Nr. 127

1300 *Ludaser, Ludaseer* Šmil., Nr. 126

ON.: 1837 – 40 *Ludas J. H.* (horáreň)

VM. II

Etym.: Názov **Husie rameno* motivoval výskyt husí pri ramene, príp. hospodárske využitie ramena na chov hydiny – husí domácej (adj. *husí* < apel. *hus* (maď. *lúd*) „vodný vták s dlhším krkom chovaný ako hydina na mäso a perie alebo žijúci (ako sťahovavý) divo“, zool. *Anser*, KSSJ., s. 203; porov. Šmil., s. 472); maď. *ér* – rameno. Vylúčiť nemožno motiváciu názvu lokalizáciou ramena a jeho vznik z ON. *Ludas* (< azda podľa OM. *Lud-*).

Ch

Chotárne rameno → Chotárny kanál

Chotárny kanál 27,5 km; jeden z najdôležitejších kanálov na Žitnom ostrove; odpája sa od Dunajského kanála na Z okraji obce Ňárad, smeruje na SV, potom na V a SV, V od obce Topolníky sa spája s Malým Dunajom (na daktorých mapách sa končí na mieste, kde sa spája s Belským kanálom a jeho severná časť sa chápe ako pokračovanie Belského kanála); vznikol spojením častí viacerých starších močaristých korýt a dobudovaním ich spojnic (pôvodne sa v 19. st. odpájali od Čiližského potoka a pokračovali ďalej na SV, J časť vznikla dobudovaním na zač. 20. st.); kanál smerujúci na SV Žitného ostrova zabezpečuje spojenie Malého Dunaja s Dunajom a vyvážený vodný režim v ostatných kanáloch, ktoré sa s ním vnútri ostrova spájajú; varianty: **Marcelov močiar*, **Karasovský močiar*, **Veľký močiar*, **Doboš*, **Chotárne rameno*, *Hlavný kanál*, *Veľký kanál*, **Cestný kanál*, **Malá Belá-Ohrady*, *Belský kanál*, *Chotársky kanál*, *Palkovičovo-Asód*, *Palkovičovo-Asód S VI.*, *Psúpo*, *Topolovec-Psúpo*; ON.: 1. Sap (predtým Palkovičovo), 2. Asód, 3. Malá Belá, 4. Ohrady, 5. Ňárad (predtým Topolovec); VN.: 1. Komárňanský kanál (**Marcelov močiar*), 2. Čeček (**Karasovský močiar*), 3. **Doboš*.

VMp. 50: 45-31; 32

VN.: 1837 – 40 *Nagy Lapas* (d. č. pri obci Ňárad, Sap a 3 km na SV), *Marczi Derka* (koryto na S od Komárňanského kanála) VM. II

1884 *Nagy Lapos, Marczi derka* VM. III

1889 *Határta ér* KMp. Okoč

1893 *Csatorna* KMp. Vrak.

1898 (najjuž. č.) *Dobos*, (d. č.), *Karaszos*

- derék*, (stred. č.) *Hatar menti csatorna*, (h. č.) *Uti csatorna* MTT. 75
 1920 – 34 *Hatar menti csn.* VM. III re
 1938 *Hatar menti csn.* GŠ. 50
 1952 *Hatar menti csn.* (stredná časť) Mp. 25
 1952 – 57 *Hlavný kanál* (d. č.); *Chotárny kanál* (stred. č.); *Kanál Bellekürti* (h. č.) TM. 25
 1955 – 61 *Nagy kanalis* TM. 5
 1957 *Chotárny kanál* GŠ. 50
 1957 *Hlavný kanál* GMp.
 1957 – 71 *Hlaný kanál* (d. č.); *Chotárny kanál* (stredná časť) TM. 10
 1966 *Chotárny kanál* TS, s. 101, mapa
 1971 *Palkovičovo-Aszód S VI.* (stred. č.), *Nagy lapos, Topolovec-Psúpo* ZMp. 50
 1971 *Kanál Pálkovičovo-Aszod (!)* HČ.
 1975 *Veľký kanál* ZMp. 10
 1978 *Chotársky kanál* VSO. III, 170
 1979 *Chotárny kanál (Palkovičovo-Aszód S VI, Hlavný kanál, Psúpo, Veľký kanál)* GN. 10
 1982 *Chotárny kanál (Palkovičovo-Asód)* VMp. 50
 1983 *Chotárny kanál (Palkovičovo-Asód - južná časť)* VMp. 50
 1984 *Chotárny kanál*, (h. č.) *Belský kanál* ZMp. 10
 1985 *Chotárny kanál* ZMp. 50
 1989 *Chotárny kanál* AMp. 200
 1991 *Chotárny kanál*, (h. č.) *Belský kanál* ZMp. 10
 1992 *Chotárny kanál* GNDS. Boh., Topol., VMed.; VMp. 50
 1992 *Chotárny kanál (Veľký kanál)* GNDS. Bal., DŠtál, Nár., Okoč, Pat., Sap
 1993 *Chotárny kanál* ZMp. 10
 1994 *Chotárny kanál* ZMp. 25
 1999 *Chotárny kanál* TMp. 143, 153
 2000 *Chotárny kanál* ZMp. 50; VMp. 50
 2003 *Chotárny kanál* VMp. 50
 2005 *Chotárny kanál* TAS.
 2006 *Chotárny kanál* VMp. 50
 2008 *Chotárny kanál* ZMp. 50
 ON.: 1. Sap (predtým Palkovičovo): (1255-56 Sap, Scap CDSI. II, Nr. 489)
 1289 *Inferior, Superior Zopy* VSO. II, 367
 1302 *Zop* RDSI. I, Nr. 107, 123, 136
 1310 *Zop* RDSI. I, Nr. 745
 1456 *Alsopzap, Felsezap* VSO. II, 367
 1468 *Kyszap, Kyssaap* VSO. II, 367
 1473 *Dyenezap a. n. Kyszap* VSO. II, 367
 1486 *Naghzap et Felsewzap* VSO. II, 367
 1493 *Nemeszap* VSO. II, 367
 1495 *Naghzap a. n. Alsozzap* VSO. II, 367
 1773 *Szap* Majt. 258
 1786 *Sap* Majt. 258
 1808 *Szap* Majt. 258
 1863 – 1948 *Szap* Majt. 258
 1948 – 90 *Palkovičovo* Majt. 258
 1990 *Sap* Majt. 258
 2. ON. > TN.: Asód: → Asód-Čergov
 3. Malá Belá: → Malobelský kanál
 4. Ohrady: → Ohradský kanál
 5. Nárád (predtým Topolovec): → Gabčíkovo-Nárád
 VN.: 1. *Marcelov močiar → Komárňanský kanál
 2. *Karasovský močiar → Čeček
 3. → *Doboš (kapitola Názvy vodných plôch...)
 Etym.: Názov *Chotárny kanál* (nesprávne *Chotársky kanál*) vznikol z adj. *chotárny* (< *chotár*) a motivovala ho skutočnosť, že ako jeden z najdlhších kanálov na Žitnom ostrove smeruje cez viacero

chotárnych hraníc. S touto motiváciou vznikol aj názov **Chotárne rameno* (maď. *Határra ér*). Dĺžka kanála a jeho významné postavenie v sústave kanálov na Žitnom ostrove motivovala názvy *Veľký kanál* (adj. *veľký*, apel. *kanál*) a *Hlavný kanál* (adj. *hlavný*, apel. *kanál*). Názvy **Marcelov močiar* (doklad *Marczi derka*; výklad uvádzame pri hesle Komárňanský kanál), **Karasovský močiar* (doklad *Karaszos derék*; → výklad uvádzame pri hesle Čecek) a **Doboš* (doklad *Dobos*; → výklad uvádzame pri hesle **Doboš* v nasledujúcej kapitole) sa vzťahujú len na relatívne krátke časti Chotárneho kanála, resp. na pôvodné močaristé korytá, do ktorých bola sčasti situovaná trať Chotárneho kanála. Názov **Veľký močiar* (maď. doklad *Nagy Lapas*) motivovala skutočnosť, že široké koryto kanála bolo bahnisté (maď. *nagy* – veľký, *láp, lápas* – bahnisko, močiar). Názov **Malá Belá-Ohrady* (maď. *Bel-lekürti*) vznikol podľa smerovania kanála z ON. *Malá Belá* (→ Malobelský kanál) a *Ohrady* (pôv. *Kürti*; → Ohradský kanál). Názov *Belský kanál* bol motivovaný skutočnosťou, že kanál sa nachádza v blízkosti osady *Malá Belá* alebo osady *Jánošíkovo* (pôv. *Belá*). Názov *Palkovičovo-Asód* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Palkovičovo* (oslavný názov na počesť básnika a pedagóga Juraja Palkoviča; 1769 – 1850; dnes Sap) a *Asód* (→ *Asód-Čergov*); podobne názov *Palkovičovo-Asód S VI* (znaky S a VI slúžia na bližšiu technickú identifikáciu kanála). Doklad *Úti csatorna* (správne *Úti csatorna*) vznikol z maď. adj. *úti* (= cestný) <

apel. *út* (= cesta) a interpretujeme ho v podobe **Cestný kanál*. Názov *Psúpo* nie je jasný, pravdepodobne vznikol akronymizáciou. Názov *Topoľovec-Psúpo* vznikol podľa vymedzenia smeru zo staršieho názvu obce *Ňárad* (*Topoľovec*) a názvu *Psúpo*.

Chotársky kanál → Chotárny kanál

I

Imársky kanál 2,5 km; začína sa v lokalite Podunajský výmol SZ od mesta Komárno, končí sa na okraji osady Hadovce; smeruje na JV; variant: *Immarer*. VMp. 50: 35-43

1971 odp.[ad] *Immarer* ZMp. 50

1979 *Imarský kanál* (*Immarer*) GN. 10

1982 *Imarský kanál* VMp. 50

1986 *Imársky kanál* VMp. 50

1991 *Imársky kanál* GNKo. Kom.

1995 *Imársky kanál* ZMp. 25

1999 *Imarský kanál* Tmp. 154; NZK. 10

2000 *Imársky kanál* VMp. 50

2006 *Imársky kanál* VMp. 50

Etym.: Názov pravdepodobne vznikol z pôv. **Ilmár* (< apel. *ilm* – brest; bot. brest hrabolistý; *Ulmus minor*; porov. Kiss, I, s. 626; Stanislav, 2004, s. 197, HSSJ, I, s. 490), maď. apel. *ér* – jarok, rameno.

Immarer → Imarský kanál

Ingyenélök → Mohylský kanál

Istragovské rameno 5 km; ľavostranné rameno Dunaja medzi Dunajom a Du-

najským kanálom Z od obce Sap a J od obce Gabčíkovo v riečnom ostrove Istragov; TN. Istragov.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1966 *Istragovské rameno* TS., s. 108

TN.: 1884 *Isztrago sziget* VM. III

1893 *Isztraga szigetek, Isztrága sziget* KMp. Gab.

1898 *Isztrago sziget* MTT. 75

1920 – 34 *Istragov* VM. III re

1952 *Istragov* Mp. 25

1952 – 57 *Istragov* TM. 25

1966 *Istragov* (riečny ostrov, chránené územie) TS., mapa

Etym.: Názov *Istragovské rameno* vznikol podľa názvu riečneho ostrova *Istragov* (J. Stanislav ho odvodzuje od apel. *stragó* – sup; 2004, s. 199), apel. *rameno*.

Išpánsky Dunaj 2 km dlhé ľavostranné rameno Dunaja J od obce Gabčíkovo, spája sa s Mŕtvym ramenom Dunaja (1) v lokalite Erčéd; TN. *Išpánske; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1893 *Ispányos Duna* KMp. Gab.

1987 *Išpánsky Dunaj* ZMp. 10

1992 *Išpánsky Dunaj* GNDS. Sap; ZMp. 10

1994 *Išpánsky Dunaj* ZMp. 25

TN.: 1899 *Ispányos* (pole) KMp. Sap

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov *Išpánsky Dunaj* vznikol z TN. **Išpánske* (< maď. *ispán* – župan; najvyšší úradník v stolici), VN. → *Dunaj* (1), a pomenúva časť toku Dunaja v lokalite **Išpánske*.

***Ižop-Farský ostrov** 4 km; kanál začí-

najúci sa v osade Ižop (časť mesta Veľký Meder), smeruje na JV a J od obce sa spája s Ižopským kanálom; ON. Ižop; TN. Farský ostrov.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Iszapi-papsziget* ZMp. 50

ON.: Ižop: → Ižopský kanál

TN.: 1992 *Farský ostrov* (pole) GNDS. VMed.

Etym.: Názov **Ižop-Farský ostrov* (maď. *Iszapi-papsziget*) vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Ižop* (→ Ižopský kanál) a TN. *Farský ostrov* (maď. *Pap sziget* < maď. apel. *pap* – kňaz, *sziget* – ostrov).

***Ižopský** (Izsapi) → Ižopský kanál

Ižopský kanál 8 km; kanál odpájajúci sa od kanála Čičov-Holiare Z od mesta Veľký Meder pri osade Ižop; variant:

*Ižopský; ON. Ižop.

VMp. 50: 45-34, 32

VN.: 1971 *odp.[ad] Izsapi* ZMp. 50

1979 *Ižopský kanál (Izsapi)* GN. 10

1982 *Ižopský kanál* VMp. 50

1984 *Ižopský kanál* ZMp. 50; ZMp. 10

1992 *Ižopský kanál* GNDS. VMed.

1993 *Ižopský kanál* ZMp. 10

1995 *Ižopský kanál* ZMp. 25

1999 *Ižopský kanál* TMP. 154

2000 *Ižopský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Ižopský kanál* TAS.

2006 *Ižopský kanál* VMp. 50

2008 *Ižopský kanál* ZMp. 50

ON.: Ižop (časť mesta Veľký Meder):

1297 *Isop* VSO. I, 499

1321 *Isoph* RDSL. II, Nr. 661

1397 *Izap* VSO. I, 499

1460 *Izap* Stanislav, 2004, s. 201

1472 *Isap* VSO. I, 499
1773 *Isap* Majt. 324
1786 *Ischap* Majt. 324
1808 *Izsáp, Isáp* Majt. 324
1863 – 1920 *Izsap* Majt. 324
1927 – 38 *Ižap, Izsap* Majt. 324
1938 – 45 *Izsap* Majt. 324
1945 – 48 *Ižap, Izsap* Majt. 324
1948 – 76 *Ižop* Majt. 324
1992 *Ižop (Pustatina Ižop)* GNDS. VMed.
Etym.: Názov *Ižopský kanál* vznikol z osadného názvu *Ižop* (< OM. *Ižop* – byzantsko-slovanská podoba prevzatého OM. *Aesopus*; Stanislav, 2004, s. 201), apel. *kanál*, a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri Ižope. Rovnakú motiváciu má aj starší maď. názov *Izsapi*, ktorý môžeme preložiť ako **Ižopský* [kanál].

J

***Jabloňové** → Jabloňovský kanál

Jabloňovský kanál 1,5 km; kanál V od obce Trávník, spája sa s kanálom Holiare-Kosihy pri osade Jabloňové; variant: *Jabloňové; ON. Jabloňové. VMp. 50: 45-34
VN.: 1971 *Álmás Puszta* ZMp. 50
1979 *Jabloňovský kanál (Almás-Puszta)* GN. 10
1984 *Jabloňovský kanál* ZMp. 50
1985 *Jabloňovský kanál* ZMp. 10
1991 *Jabloňovský kanál* GNKo. Tráv.
1992 *Jabloňovský kanál* VMp. 50
1993 *Jabloňovský kanál* ZMp. 10
1995 *Jabloňovský kanál* ZMp. 25

2000 *Jabloňovský kanál* ZMp. 50
2006 *Jabloňovský kanál* VMp. 50
2008 *Jabloňovský kanál* ZMp. 50
ON.: Jabloňové (hosp. dom; Trávník):
1884 *Almás puszta* VM. III
1889 *Almás major* KMp. Tráv.
1898 *Almás psz. [puszta]* MTT. 75
1952 *Almás ps.* Mp. 25
1955 – 61 *Jabloňový majer (Almasi major)* TM. 5
1957 – 71 *Jabloňový majer (Almasi major)* TM. 10
1971 *Jabloňové* ZMp. 50
1981 *Jabloňové* GN. 11
1991 *Jabloňové* GNKo. Tráv.
1992 *Jabloňové* VMp. 50
1995 *Jabloňové* ZMp. 25
2006 *Jabloňové* VMp. 50
Etym.: Názov *Jabloňovský kanál* vznikol z názvu hosp. domu (samoty) *Jabloňové* (< apel. *jabloň*, bot. jabloň domáca, *Malus domestica*). Významovo mu zodpovedá maď. názov *Almás-Puszta* (< maď. *almás* – jablkový; jabloňový < *alm/a* – jablko); vznikol podľa maď. názvu hosp. dvora (samoty) *Almás puszta* a môže me ho preložiť ako **Jabloňové*.
Jatovský kanál 6,9 km; začína sa pri chotárnej časti Prieloh J od obce Rohovce a V od osady Štrkovec, smeruje na JV; potom na S a sprava sa spája s kanálom Vojka-Kračany JV od obce Malá Lúč; variant: Malolúčsky kanál; ON.: 1. Jatovský majer, 2. Malá Lúč; VN. Malolúčsky kanál. VMp. 50: 45-31
VN.: 1970 *Malolúčsky kanál* (horná časť) VVMp. 50
1971 *Jatovský kanál* VMp. 50

1976 *Malolúčsky kanál* ZMp. 10
 1976 *Jatovský kanál* ZMp. 10
 1983 *Jatovský kanál* VMp. 50
 1987 *Malolúčsky kanál* ZMp. 10
 1987 *Jatovský kanál* ZMp. 10
 1988 *Malolúčsky kanál* ŠMP O. 5
 1992 *Malolúčsky kanál* ZMp. 10
 1992 *Jatovský kanál* GNDS. Hlc., LnOs.
 1993 *Jatovský kanál* VMp. 50; ZMp. 25
 1994 *Jatovský kanál* ZMp. 25
 1999 *Jatovský kanál* TMP. 50 (Gab.)
 2003 *Jatovský kanál* VMp. 50
 2006 *Jatovský kanál* TAS.; ZMp. 10
 2008 *Jatovský kanál* TASR. 50
 ON.: 1. *Jatovský majer* (Lúč na Ostrove):
 1884 *Jatto major* (majer) VM. III
 1955 *Játói major* ŠMP O. 5
 1971 *Jatovský majer* VMp. 50
 1992 *Jatovský majer* GNDS. LnOs.
 2006 *Jatovský majer* TAS.
 2. *Malá Lúč* (časť obce Lúč na Ostrove):
 1222 *Luche* SJ. II, 276
 1250 *Lucha* SJ. II, 276
 1250 *Udvnornici de Luche* SŽO., s. 121
 1295 *Luche* VSO. II, 197; SJ. II, 276
 1295 *Zylosluche, Chugudluche, Byke-
 luche, Superior Luche* SŽO., 1999, s. 121
 1303 *Luche* RDSL. I, Nr. 202
 1322 *Luche* RDSL. II, Nr. 822
 1498 *Kyslwluche* VSO. II, 197
 1773 *Kis-Lucse* Majt. 172
 1786 *Kisch-Lucsche* Majt. 172
 1808 *Kis-Lúcse, Kis-Löcs* Majt. 172
 1863 *Kisliucs, Kisluacs* Majt. 172
 1873 – 88 *Kisluacs* Majt. 172
 1892 – 1920 *Kislúcs* Majt. 172
 1927 – 38 *Malá Lúč, Kislúcs* Majt. 172
 1938 – 45 *Kislúcs* Majt. 172
 1945 – 48 *Malá Lúč, Kislúcs* Majt. 172
 1948 – 60 *Malá Lúč* Majt. 172

VN.: → *Malolúčsky kanál* (1)
 Etym.: Názov *Jatovský kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Jatovský* [majer]; sufix *-ský*, apel. *kanál*. Názov majera pravdepodobne motivovalo vlastníctvo a vznikol asi z OM. so slovan. koreňom *Jat-* a sufixom *-ov* (porov. Stanislav, 2004, s. 204). Názov *Malolúčsky kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Malá Lúč*; sufix *-sky*, apel. *kanál*. J. Stanislav (SJ. II, s. 276) uvádza, že historický doklad **Lúče* je plurálová podoba názvu **Lúča*, pretože obcí s týmto názvom tu bolo viac, predpokladá vznik z OM. *Lúča* (asi < sloven. *lúka*, psl. **lōka*). Doklad *Malolúčsky kanál* je však asi chybný zápis; v blízkosti tohto kanála sa nachádza → *Malolúčsky kanál*, ktorý smeruje z obce Malá Lúč, preto asi došlo k zámene názvov. Na VVMp. 50 je týmto názvom označená horná časť *Jatovského kanála*.

Jazerný kanál 1,5 km; začína sa pri lokalite Konopiská Z od obce Vrakúň na mieste zaniknutého jazera (močiara), smeruje na SV, potom na V a zľava sa spája s kanálom Gabčíkovo-Topoľníky; v súčasnosti je krátkym kanálom prepojený s kanálom Šulany-Jurová; variant: Vallé tó; TN. Široké jazero.
 VMp. 50: 45-31
 VN.: 1970 *Vallé tó* VVMp. 50
 1971 *Jazerný kanál* VMp. 50
 1971 *Vallé tó* ZMp. 50
 1976 *kanál Valle* ZMp. 10
 1979 *Jazerný kanál (Vallé tó)* GN. 10
 1983 *Jazerný kanál* VMp. 50
 1985 *Jazerný kanál* ZMp. 50

1990 *Jazerný kanál* ZMp. 10
1992 *Jazerný kanál* VMp. 50; GNDS.
Vrak.
1993 *Jazerný kanál* VMp. 50
1994 *Jazerný kanál* ZMp. 25
1999 *Jazerný kanál* TMp. 143
2000 *Jazerný kanál* ZMp. 50
2003 *Jazerný kanál* VMp. 50
2005 *Jazerný kanál* TAS.
2006 *Jazerný kanál* TAS.; VMp. 50
2008 *Jazerný kanál* TASR. 50; ZMp. 50
TN.: 2006 *Široké jazero* (pole) TAS.
Etym.: Názov *Jazerný kanál* pravdepodobne motivovala skutočnosť, že sa nachádza v lokalite, kde v minulosti boli dve veľké jazerá (močiare) *Staré Šikaro a *Malé Šikaro; vznikol z TN. (*Široké jazero* alebo priamo z adj. *jazerný* (< apel. *jazero*) a apel. *kanál*. S takou istou motiváciou vznikol aj starší maďarský názov *Vallé tó* (< maď. *vallé* = rameno, *tó* = jazero; porov. Kiss, II, s. 726).

Jelšie 1 km; kanál Z od mesta Kolárovo, smeruje na JZ a spája sa s Panským kanálom; variant: Eger; ON. Jelšie, TN. Jelšie.
VMp. 50: 45-32
VN.: 1971 *Eger* ZMp. 50
1979 *Jelšie (Eger)* GN. 10
1982 *Jelšie* VMp. 50
1985 *Jelšie* ZMp. 50
1991 *Jelšie* GNKo. Kol.
1994 *Jelšie* ZMp. 25
2000 *Jelšie* ZMp. 50; VMp. 50
2006 *Jelšie* VMp. 50
2008 *Jelšie* ZMp. 50
ON.: Jelšie (samota; Kolárovo):
1920 – 34 *Eger* VM. III.- re
1981 *Eger* GN. 11

1991 *Jelšie (Eger)* GNKo. Kol.
1994 *Jelšie* ZMp. 25
2006 *Jelšie* VMp. 50
TN.: 1884 *Eger* VM. III
1906 *Eger* KMp. Kol.
1957 – 71 *Jelšina* TM. 10
1971 *Eger* ZMp. 50
1984 *Jelšie* ZMp. 10
1991 *Jelšie (pole)* GNKo. Kol.
1993 *Jelšie* ZMp. 10
2005 *Jelšie* TAS.
Etym.: Názov *Jelšie* vznikol podľa názvu samoty *Jelšie* (apel. *jelšie* – jelšový porast) a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Jelšie. S takou istou motiváciou vznikol aj maďarský názov *Eger* < maď. apel. *éger* (= jelša, bot. jelša lep-kavá, lat. *Alnus glutinosa*) > ON. *Eger* > VN. *Eger*.

Jurová-Čalovo → Jurová-Velký Meder, Velký Meder-Holiare

Jurová-Šarkan → Jurová-Velký Meder

Jurová-Velký Meder 10,5 km; odpája sa od kanála Gabčíkovo-Topolníky JZ od obce Vrakúň pri osade Dedinská lúka, smeruje na JV, končí sa v lokalite Chrenové, resp. Šarkan; od preložky SZ od mesta Velký Meder pokračuje ako kanál → Velký Meder-Holiare (pred vybudovaním Chotárneho kanála ako celku tvorili jeden kanál); varianty: *Župný, *Župný kanál, Miller, Jurová-Čalovo, Jurová-Šarkan, ON.: 1. Jurová, 2. Velký Meder (Čalovo), 3. Šarkanovská pusta; TN. Šarkan.
VMp. 50: 45-31; 32
1884 *Megyei kanális* (spolu s kanálom

- Veľký Meder-Holiare), *Mellér Canal* (dolná časť: Čičov-Holiare) VM. III
 1898 *Megyei csatorna* (horná časť), *Meller cst. [csatorna]* (spolu s kanálom Čičov-Holiare) MTT. 75
 1930 *Megyei* (spolu s kanálom Veľký Meder-Holiare) GMp.
 1952 *Megyei csn.* Mp. 25
 1952 – 57 *Pastuchovský kanál* (spolu s Patašským kanálom; h. č.), *Župný kanál* (stred. č.) TM. 25
 1957 *Župný kanál* (spolu s Akovským kanálom) GŠ. 50
 1957 – 71 *Župný kanál* TM. 10
 1966 *Župný kanál* TS., mapa
 1971 *Jurová-Čalovo* ZMp. 50
 1979 *Jurová-Čalovo* GM. 10
 1982 *Jurová-Šarkan* VMp. 50
 1983 *Jurová-Šarkan* VMp. 50
 1984 *Jurová-Čalovo* ZMp. 10
 1985 *Jurová-Čalovo* ZMp. 50
 1989 *Jurová-Čalovo* AMp. 200
 1992 *Jurová-Veľký Meder (Jurová-Čalovo)* GNDS. Boh., Pad.
 1992 *Jurová-Veľký Meder (Župný kanál, Jurová-Čalovo)* GNDS. Vrak.
 1992 *Jurová-Čalovo* ZMp. 10
 1993 *Jurová-Veľký Meder* ZMp. 10
 1994 – 95 *Jurová-Veľký Meder* ZMp. 25
 1999 *Jurová-Veľký Meder* Tmp. 154
 2000 *Jurová-Veľký Meder* ZMp. 50
 2000 *Jurová-Šarkan* VMp. 50
 2003 *Jurová-Veľký Meder* VMp. 50
 2005 *Jurová-Veľký Meder* TAS.
 2006 *Jurová-Veľký Meder* VMp. 50
 2008 *Jurová-Veľký Meder* ZMp. 50
 ON.: 1. *Jurová*:
 1253 *Gyurgsuka, Gurgsuka* VSO. I, 525
 1254 – 55 *Gursuca* VSO. I, 525
 1307 *terra Georgy* RDSL. I, Nr. 462
 1312 *Gurschka* RDSL. I, Nr. 1054
 1322 *Gurchka* RDSL. II, Nr. 857
 1413 *Gyersoka* VSO. I, 525
 1431 *Gyerczeka* VSO. I, 525
 1773 *Dercsika* Majt. 123
 1786 *Derczika* Majt. 123
 1808 *Dercsika* Majt. 123
 1863 – 1948 *Dercsika* Majt. 123
 1948 *Jurová* Majt. 123
 2. Veľký Meder (predtým Čalovo): → Veľký Meder-Holiare
 3. Šarkanovská pusta (samota; Veľký Meder):
 1884 *Sárkány puszta* VM. III
 1898 *Sárkány psz. [puszta]* MTT. 75
 1952 *Šarkanovská ps.* Mp. 25
 1952 – 57 *Šarkanská Pustatina* TM. 25
 1955 – 61 *Sárkány puszta* TM. 5
 1957 – 71 *Šarkanovská pusta* TM. 10
 1971 *Šarkanovská ps.* ZMp. 50
 1977 *Sarkáň pusta* VSO. I, 277
 1981 *Šarkanovská pustatina* GN. 11
 1982 *Šarkan* VMp. 50
 1985 *Šarkanovská pustatina* ZMp. 50
 1992 *Šarkanovská pusta (Šarkanovská pustatina)* GNDS. VMed.
 1993 *Šarkanovská pustatina* ZMp. 10
 1995 *Šarkanovská pusta* ZMp. 25
 1999 *Sárkány SŽO.*, 157
 2008 *Šarkanovská pusta* ZMp. 50
 TN.: 1884 *Sárkány* (pole, lúka) VM. III
 1889 *Sárkány puszta* Kmp. VMed.
 1955 – 61 *Sárkány puszta* TM. 5
 1984 *Šarkan* ZMp. 10
 1992 *Šarkan* (pole) GNDS. VMed.
 1993 *Šarkan* ZMp. 10
 Etym.: Názov *Jurová-Veľký Meder* vznikol na základe vymedzenia smerovania kanála z ON. *Jurová* (< OM. *Juraj*, hypokor. *Juro*, maď. *György*). Osadný

názov *Veľký Meder* vznikol podľa názvu staromaďarského kmeňa *Megyer*, ktorého príslušníci na prelome 9. a 10. stor. začali prichádzať do Karpatskej kotliny. S tou istou motiváciou vznikol aj názov *Jurová-Čalovo* (*Čalovo* – starší názov mesta Veľký Meder; < maď. *Csal-ló* < slov. **Čalov*/**Čelov* – starší názov → Malého Dunaja).

Podľa vymedzenia smeru kanála vznikol aj názov *Jurová-Šarkan* (< apel. *šarkan*, maď. *sárkán* – démonická lietajúca bytosť, drak); pomenúval kanál začínajúci sa pri obci Jurová a končiaci sa pri osade Šarkan.

Názov **Župný* [*kanál*] vznikol prekladom staršieho názvu *Megyei* [*csatorna*] (*kanális*), motivovala ho skutočnosť, že kanál sa začínal v Bratislavskej a končil sa v Komárňanskej župe (adj. *župný*, maď. *megyei* < apel. *župa*, maď. *megye*).

Názov *Miller* sa vzťahuje na časť toku, ktorá pôvodne bola súčasťou J trate Malého Dunaja *Miller* (→ Dvorský kanál).

Doklad *Pastuchovský kanál* je omyl.

K

† **K VI** zaniknutý kanál na mieste dnešného Dunajského kanála; odpájal sa od Račieho ramena v lokalite *Gazdovské ostrovy Z* od obce *Ňárad* a spájal sa s *Chotárnym kanálom* (zachovala sa len krátka časť na *Z* okraji obce *Ňárad*; porov. aj heslo *Gazdovský kanál*).

VMp. 50: [45-31]

1971 *odpad KVI* ZMp. 50

Etym.: Technické pomenovanie kanála

K VI pozostáva z grafémy *K* a číselného znaku *VI*. (= 6.).

† **Kalinkovské rameno** pôv. 8,2 km; dnes z väčšej časti zaniknuté ľavostranné rameno Dunaja; odpájalo sa od neho zľava *SV* od *Rusoviec*, miestnej časti Bratislavy (na mape z r. 1982 bolo rameno už odstavené a začalo vysychať), smerovalo na *JV* k *Ostrovu kormoránov*, neskôr na *J* a zľava sa spájalo opäť s *Dunajom Z* od *Hamuliakova*; dnes sa tu nachádza zdrž *Hrušov*; varianty: *Rameno Dunaja*, **Starý Dunaj*, **Vrbinský Dunaj*; ON.: 1. *Kalinkovo*, 2. *Kalinkovská horáreň*; TN.: 1. **Dolná vrbina*, 2. **Horná vrbina*, 3. **Malá vrbina*, 4. **Stredná vrbina*, 5. **Vrbina*; VN. *Dunaj*. VMp. 50: 44-23; 24; 42

VN.: 1884 *Alte Donau* VM. III

1894 *Füzerdei Duna* KMp. Ham.

1894 *Füzerdei-Duna* KMp. Kal.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1957 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1966 *rameno Dunaja, Kalinkovské rameno* Mp. PN. 200; TS., s. 67

1972 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1974 *rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1976 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1981 *Kalinkovské rameno* TS., s. 91

1982 *Kalinkovské rameno* ZMp. 10

1983 *Kalinkovské rameno* GNBaV. Kal.

1984 *Kalinkovské rameno* ZMp. 10

1986 *Kalinkovské rameno* ZMp. 25

1990 *Kalinkovské rameno* ZMp. 10

2004 *Kalinkovské rameno* ZMp. 25

2006 *Kalinkovské rameno* ZMp. 10

ON.: 1. *Kalinkovo*:

1288 *Scemet* VSO. II, 8; Var., 1984, s. 128

1343 *Zemeth* VSO. II, 8
 1351 *Oduarnokzemeth, Zemet Oduarni-cale, Nogyzemeth* VSO. II, 8
 1429 *Zemety* VSO. II, 8
 1773, 1863 *Szemeth* Majt. 124
 1786 *Semét, Semethdorf* Majt. 124
 1873 – 1948 *Szemet* Majt. 124
 1948 *Kalinkovo* Majt. 124
 2. Kalinkovská horáreň (Kalinkovo):
 1984 *Kalinkovská horáreň* VMp. 50
 TN.: 1. 1894 *Alsó fűzes* (niva) KMp. Ham.
 1894 *Alsó fűzesek* KMp. Kal.
 2. 1894 *Felső fűzes* (niva) KMp. Ham.; Kal.
 3. 1894 *Fűzes kis osztály* (niva) KMp. Ham.
 4. 1894 *Közép fűzes* (niva) KMp. Ham.
 5. 1894 *Fűzes osztály* (niva) KMp. Ham.
 VN.: → Dunaj (1)
 Etym.: Názov *Kalinkovské rameno* motivovala lokalizácia ramena a vznikol z ON. *Kalinkovo* (oslavný názov na počesť Joachima Kalinku, evanjelického básnika a autora náboženskej literatúry; 1601 – 1678), suffix *-ské*, apel. *rameno*. Starší názov obce Kalinkovo (**Semet*) vykladá J. Stanislav (SJ. II, 406) z OM. *Sěmitěch/Sěmětěch* (< psl. **sěmь* „rodina“).
 Názvy **Starý Dunaj* a *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z ramien, ktoré sú spojené s hlavným tokom Dunaja, a vznikli z VN. → Dunaj (1); nem. *alte* – starý; apel. *rameno*. Názov **Vrbinský Dunaj* (maď. *Fűzerdei-Duna*) motivovala lokalizácia ramena a vznikol z TN. **Vrbina* (maď. *Fűzes osztály* < maď. *fűz* „vrba“, MSS., s. 160) a VN. → Dunaj (1).

† ***Kalov** (1) 6,1 km; sčasti zaniknuté rameno alebo močiar v Lúči na Ostrove (pri miestnej časti Malá Lúč); v minulosti sa odpájalo od ramena Barč napravo od cesty vedúcej z Jurovej do Lúča na Ostrove pri mieste, kde sa dnes spája Veľkolúčsky kanál a kanál Vojka-Kračany, asi 0,5 km smerovalo na SZ v koryte súčasného Veľkolúčskeho kanála, neskôr sa stáčalo na Z, v súčasnom koryte Malolúčskeho kanála smerovalo na SZ k miestnej časti Malá Lúč, J od nej pokračovalo na J, potom v koryte kanála Vojka-Kračany smerovalo na V a spájalo sa s rameno Barč; J. Stanislav (SJ. I, s. 244) uvádza, že v listine je lokalizovaný pri † osade Bekasy (Békási), no sám predpokladá, že to bude skôr pri Lúčach; TN.: 1. **Malý Kalov*, 2. **Veľký Kalov*; VN. **Kalov*.
 VMp. 50: [45-31] (sčasti zaniknutý)
 VN.: 1268 *palus Kallow, Kallow* SJ. I, 244, SJ. II, 214; Chal., 162
 1893 *Kalló ér* KMp. MLúč, VLúč
 TN.: 1. 1893 *Kis kalló* (mokrad') KMp. MLúč
 2. 1893 *Nagy kalló* (mokrad') KMp. MLúč
 VN.: → Vojka-Kračany
 Etym.: Názov **Kalov* motivovala podľa J. Stanislava (SJ. I, s. 244) charakteristika ramena a rekonštruje ho ako sloven. **Kalov* (< apel. *kal* „drobné čiastočky zeme alebo nečistoty vo vode, príp. usadené na dne koryta toku“ < psl. **kalъ*), teda „tok s kalnou vodou, resp. tok s blatistým dnom“.

***Kalov** (2) → Vojka-Kračany

Kameničná → Kameničný kanál

Kameničniansky potok → Kameničný kanál

Kameničný kanál 2,1 km; odpája sa od kanála Kolárovo-Kameničná JZ od obce Kameničná, smeruje na V a spája sa s mŕtvym ramenom Váhu J od obce Kameničná; varianty: Dudváh, Kameničná, Kameničniansky potok; ON. Kameničná; VN. Dudváh.

VMp. 50: 35-43

VN.: 1837 – 40 *Dudváh B.*[ach] VM. II (V časť pôv. koryta Čalovského Dudváhu)

1938 *Dodvág ŠMp.* 75

1971 *Kameničná ZMp.* 50

1979 *Kameničná GN.* 10

1982 *Kameničná VMp.* 50

1991 *Kameničný kanál GNKo.* Kam.

1995 *Kameničný kanál ZMp.* 25

1999 *Kameničný kanál NZK.* 10

2000 *Kameničniansky potok VMp.* 50

2006 *Kameničniansky potok VMp.* 50

ON.: Kameničná: → Čalovec-Kameničná
VN.: Dudváh: → Čalovský Dudváh (a → Hladký, J.: *Hydronymia povodia Dudváhu*, 2011, s. 48 – 50).

Etym.: Názvy *Kameničný kanál* (správne by malo byť *Kameničniansky kanál*) a *Kameničniansky potok* vznikol z ON. *Kameničná* (→ Čalovec-Kameničná) apel. *kanál*, *potok*, a pomenúvajú kanál v k. ú. obce Kameničná. Starší názov *Kameničná* vznikol podľa ON. *Kameničná*.

Názov *Dudváh* pomenúva najjužnejšiu časť historického koryta Dudváhu, ktoré pokračovalo cez Žitný ostrov po

odvedení väčšiny vôd Dudváhu do Starrej Čiernej vody pri obci Kráľov Brod (Salibský Dudváh) ako močaristé koryto ďalej na JV a ústilo do Váhu pri obci Kameničná. Odzrkadľuje skutočnosť, že kanál je situovaný do pôvodného koryta Dudváhu.

***Kanál** (1) 3 km; nepomenovaný kanál na J okraji osady Mliečany (časť mesta Dunajská Streda), smeruje zo Z na V, neskôr na SV až k obci Povoda.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1893 *Csatorna* KMp. Mlieč., LTej. Etym.: Technický názov *Csatorna* vznikol proprietizáciou maď. apel. *csatorna* (= sloven. kanál) a môžeme ho preložiť ako **Kanál*.

***Kanál** (2) 1,6 km; nepomenovaný kanál S od obce Balož; začína sa pri Patašskom majeri, smeruje na JV, potom na SV.

VMp. 50: 45-32; 34 (nepomenovaný)

1893 *Csatorna* KMp. Bal.

Etym.: → **Kanál* (1).

***Kanál** (3) 3,8 km; nepomenovaný kanál odpájajúci sa od kanála Asód-Čergov a spájajúci sa so Starou Částou J od mesta Kolárovo (v 19. st. jestvovala len jeho severná a východná časť).

VMp. 50: 45-41 (nepomenovaný)

1906 *Csatorna* KMp. Kol.

Etym.: → **Kanál* (1).

***Kanál** (4) → Balvanský kanál; Bohelovský kanál; Čičov-Holiare; Čičovský kanál; Gabčíkovo-Topolníky; Hanský kanál; Holiare-Kosihy; Holiare-Lipové;

Kľúčovský kanál; Komárňanský kanál; Lyonský kanál; Milinovice-Vrbina; Ňárad-Vrbina; Patašský kanál; Veľký Meder-Holiare; Vrbina-Medvedov

Kanál B VII → Šulany-Jurová

Kanál Gabčíkovo-Topolníky S VII. → Gabčíkovo-Topolníky

Kanál Slovnaftu 5,8 km; odpája sa zľava od Dunaja pri mieste, kde sa od Dunaja odpája Malý Dunaj, smeruje na JV, neskôr na V a na S okolo podniku Slovnaft a sprava sa spája s ramenom Malý Dunaj; v minulosti sa pravdepodobne spájali pri lokalitách Vlčie hrdlo a Alejové hony JZ od Podunajských Biskupíc s Biskupickým ramenom a pokračoval už v jeho súčasnom koryte až do Malého Dunaja (1782 – 84, VM. I); zaniknutá časť ramena bola dlhá asi 2 km; kanál slúži rafinérii Slovnaft na zásobovanie vodou; variant: Slovnaft; ErO. Slovnaft (rafinéria založená v r. 1895).

VMp. 50: 44-23; 24; 42

VN.: 1965 *Kanál Slovnaft* VVMp. 50

1984 *kanál Slovnaftu* VMp. 50

ErO.: 2006 *Slovnaft* TAS.

Etym.: Názvy *Kanál Slovnaftu* a *Slovnaft* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ergonyma *Slovnaft* (skratkové slovo, ktoré vzniklo z adj.-subst. spojenia *slovenská nafta*); apel. *kanál*.

***Karasovský močiar** → Čeček, Chotárny kanál

Kece 1,8 km; kanál začínajúci sa J od

obce Baloň, smeruje na SV po okraji obce a na jej okraji sa spája s kanálom Milinovice-Vrbina; TN. Kece.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Köce* ZMp. 50

1979 *Kece (Köce)* GN. 10

1984 *Köce* ZMp. 10

1985 *Kece* ZMp. 50

1992 *Kece (Köce)* GNDS. Bal.

1993 *Kece* ZMp. 10

1995 *Kece* ZMp. 25

2000 *Kece* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Kece* VMp. 50

2008 *Kece* ZMp. 50

TN.: 1893 *Köcze* (lúky) KMP. Bal.

1955 – 61 *Köcze* (zvyšky močiara, pasienok) TM. 5

1957 – 71 *Köcze* TM. 10

1992 *Kece (Köce)* (pole) GNDS. Bal.

Etym.: Názov *Kece* vznikol podľa TN.

Kece (maď. *Köcze*; názov nie je jasný; azda vznikol z OM. *Keche*; porov. Kiss, II, s. 101).

† **Kéč** 0,8 km; zaniknutý kanál Z od obce Holiare v lokalite Východná; s kanálom Čičov-Holiare sa spájali S od samoty Kéč (v k. ú. obce Čičov); ON. Kéč.
VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *Kécs* ZMp. 50

ON.: Kéč: → Kéčsky kanál

Etym.: Názov vznikol podľa názvu samoty *Kéč* (→ Kéčsky kanál) alebo názvu jazera, močiara → † **Kéč*.

Kéčsky kanál 4,3 km; kanál odpájajúci sa od kanála Čičov-Holiare S od obce Čičov v lokalite Kéč, podľa názvov v teréne pôvodné rameno sčasti pokračuje

čovalo do obce Čičov a sčasti sa obľúkom vracalo do kanála Čičov-Holiare; varianty: *Belá, *Belá-Kéč, ON. Kéč, TN.: 1. Kéčska pustatina, 2. Topoloviská.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1837 – 40 Bölö VM. II

1971 Böllö-Kécs ZMp. 50

1979 Kéčsky kanál (Böllö-Kécs) GN. 10

1984 Kéčsky kanál ZMp. 50; ZMp. 10

1991 Kéčsky kanál GNKo. Čič.

1992 Kéčsky kanál VMp. 50

1993 Kéčsky kanál ZMp. 10

1995 Kéčsky kanál ZMp. 25

1999 Kéčsky kanál Tmp. 154

2000 Kéčsky kanál ZMp. 50; VMp. 50

2005 Kéčsky kanál TAS.

2006 Kéčsky kanál VMp. 50

2008 Kéčsky kanál ZMp. 50

ON.: Kéč (samota; Čičov):

1782 – 84 Götsy Puszta VM. I

1837 – 40 Puszta Kécs VM. II

1884 Puszta Kécs VM. III

1889 Kécs puszta Kmp. Čič.

1898 Kécz psz. [puszta] MTT. 75

1920 – 34 Kécs ps. VM. III re

1930 Kécs ps. Gmp.

1938 Kécs ps. ŠMp. 75

1952 – 57 Kécs ps. TM. 25

1955 – 61 Kéč pusta TM. 5

1957 Kécs ps. GŠ. 50

1957 – 71 Kéč pusta TM. 10

1977 Kéč VSO. I, 294

1984 Kéč VMp. 50

1999 Kéč Tmp. 154

TN.: 1. 1889 Kécs puszta Kmp. Čič.

1952 Kécs ps. Mp. 25

1955 – 61 Kéč pusta TM. 5

1957 – 71 Kéč pusta TM. 10

1977 Kécspuszta VSO. I, 294

1991 Kéčska pustatina (pole) GNKo. Čič.

1995 Kéčska pustatina ZMp. 25

2. 1889 Nyárfahát és Böllököze (pole) Kmp. Čič.

1955 – 61 Topoloviská (Nyárfahát és Böllököze) TM. 5

1957 – 71 Topoloviská (Nyárfahát és Böllököze) TM. 10

1995 Pri topoľoch ZMp. 25

1889 Böllö – Börétje (pole) Kmp. Čič.

Etym.: Názov Kéčsky kanál vznikol z ON. Kéč (< slovan. OM. *Kojč-; slovan. -oj- v maď. > -ej- > -é-; Stanislav, 2004, s. 226), apel. kanál. Pomenúva kanál, ktorý sa nachádza pri samote Kéč.

Starší názov Böllö vznikol zo staršieho TN. Böllö (azda *Belá; porov. staršie grafické podoby ON. Belá, Malá Belá → Belský kanál, Malobelský kanál; možno súvisí s maď. apel. böl, bel, bél, ktoré dáva L. Kiss do súvislosti so slovom voda, resp. s maď. bél – vonkajší; 1988, s. 250). Názov *Belá-Kéč (maď. Böllö-Kécs) vznikol podľa smerovania kanála z TN. Belá (maď. Böllö) a ON. Kéč (maď. Kécs).

Kejehomlóka → Kejský kanál

† **Kejský kanál** 1 km; dnes už zaniknutý kanál sa spájal s kanálom † Kéč Z od obce Holiare v lokalite Východná (podľa ZMp. 10 v roku 1993 už nejestvoval); variant: Kejehomláka.

VMp. 50: 45-34

1971 Kejehomlóka ZMp. 50

1979 Kejský kanál (Kejehomlóka) GN. 10

1984 Kejský kanál ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Kejský kanál* GNKO. Čič.

1992 *Kejský kanál* GNDS. VMed.

Etym.: Názov *Kejský kanál* vznikol úpravou staršieho názvu *Kejehomlóka*, ktorý vznikol podľa TN. **Kejehomlóka* (v excerptovanom materiáli nie je doložený; názov nie je jasný).

† ***Kender ág** zaniknuté rameno alebo ramená pri Velkom Blahove; autori SŽO. (1999, s. 154) uvádzajú, že ako riečky sa spomínajú v listine z roku 1298 a ich názvy sa ešte donedávna používali; TN. *Konopnisko.

VMp. 50: [45-13; 31]

VN.: 1298 *Canger, Kenderágy* SŽO., 1999, s. 154

TN.: 1306 *Kenderfeld* (pole) RDSL. I, Nr. 421

Etym.: Názov **Kender ág* motivovala lokalizácia ramena a vznikol podľa TN. **Kenderföld* (< maď. *kender*; MSS., s. 226 – konopa, konope „úžitková poľná rastlina pestovaná pre vlákna a semeno, bot. *konopa siata Cannabis sativa*; KSSJ., s. 263; maď. *föld* – zem, pozemok), príp. priamo z maď. apel. *kender* (konopa), apel. *ág* (rameno). Doklad interpretujeme ako **Konopné rameno*. Doklad *Canger azda* môžeme rekonštruovať ako **Kender*.

Kirtský kanál → Ohradský kanál

Klátov → Klátovský kanál (1)

Klátovské rameno 30,5 km; pôvodné pravostranné rameno Malého Dunaja (pravdepodobne koryto starého ramena Malého Dunaja → Belder), dnes vod-

ný tok v S časti s močiarimi ako zvyškami pôvodného ramena), pôvodne sa od M. Dunaja odpájalo JV od obce Orechová Potôň (v časti Lúky), tečie na JV v pôvodnom koryte po okraji obcí Dunajský Klátov, Trhová Hradská a spája sa s Malým Dunajom na SV okraji obce Topoľníky; varianty: *Malý Dunaj, Margita, *Mírtvy Dunaj, * Rameno Dunaja, *Rameno Malého Dunaja, *Tőkéske rameno Malého Dunaja; ON. Dunajský Klátov; TN.: 1. *Dolná Margita, 2. *Horná Margita; VN.: 1. Klátovský kanál, 2. Starý Klátovský kanál, 3. Dunaj, 4. Belder.

VMp. 50: 45-13; 14; 32

VN.: 1837 – 40 *Kis Duna, Kis Duna Fl.*

VM. II

1884 *Kis Duna, Tőkéske rameno M.[alého] Dunaje* VM. III

1893 *Holt Duna* KMp. OPot.

1893 *Kis Duna ág* KMp. ČPot.; MBlah.; Vyd.; DS., Jah., DKlát., THrad., Topoľ., MBlah., Ohr.

1893 *Kis Duna folyó* KMp. VBlah.

1893 *Kis Duna folyó ág* KMp. Ohr.

1920 – 34 *Kis Duna, Duna ág* VM. III-re

1945 *Margit* ŠMp. 75

1952 *Klátovské rameno (Margit)* GMp.

50

1952 *Tőkéske rameno M.[alého] Dunaje*

Mp. 25

1952 – 57 *Klátovské rameno* TM. 25

1955 – 61 *Klátovské rameno, Margita,*

rameno Malého Dunaja TM. 5

1956 *Kis Duna ág* ŠMpO. 5

1956 *Holt Duna* ŠMpO. 5

1957 – 71 *Klátovské rameno, Margita*

TM. 25

1957 *Klátovské rameno* GŠ. 50

- 1965 *Klátovské rameno* HP.
- 1966 *Klátovské rameno* TS., s. 100; TS., s. 101, mapa
- 1970 *Klátovské rameno* VVMp. 50
- 1971 *Klátovské rameno* HČ., ZMp. 50
- 1976 *Klátovské rameno* ZMp. 50
- 1977 *Klátovské rameno* VSO. I, 368
- 1978 *Klátovské rameno* VSO. III, 170
- 1979 *Klátovské rameno* GN. 10
- 1982 *Klátovské rameno* VMp. 50
- 1983 *Klátovské rameno* VMp. 50
- 1984 *Klátovské rameno* ZMp. 10
- 1986 *Klátovské rameno* ZMp. 50
- 1983 *Klátovské rameno* VMp. 50
- 1989 *Klátovské rameno* AMp. 200
- 1991 *Klátovské rameno* ZMp. 10
- 1992 *Klátovské rameno* ZMp. 10, ZMp. 25, GNDS. DKlát., DS., HMýto, Jah., Ohr., OPot., THrad., Topoľ., VBlah., Vyd.
- 1993 *Klátovské rameno* ZMp. 25
- 1994 *Klátovské rameno* ZMp. 25
- 1999 *Klátovské rameno* Tmp. 153, 154
- 2000 *Klátovské rameno* ZMp. 50; VMp. 50
- 2005 *Klátovské rameno* TAS.
- 2006 *Klátovské rameno* TAS.
- 2008 *Klátovské rameno* TASR. 50
- ON.: Dunajský Klátov:
- 1392 *Theukes* VSO. I, 502
- 1436 *Thewkes et Vyfalw* VSO. I, 502
- 1485 *Theukes Wyfalw* VSO. I, 502
- 1773 *Tőkés* Majt. 78
- 1786 *Tökesch* Majt. 78
- 1808 *Tőkés* Majt. 78
- 1863 – 97 *Tőkés* Majt. 78
- 1913 *Dunatókés* Majt. 78
- 1927 – 38 *Tőkés* Majt. 78
- 1938 – 45 *Dunatókés* Majt. 78
- 1945 – 48 *Tőkés* Majt. 78
- 1948 – 60 *Dunajský Klátov* Majt. 78
- 1990 *Dunajský Klátov* Majt. 78
- TN.: 1. 1893 *Alsó Margit* (pole) KMp. Vyd.
- 1955 *Dolný Margit* ŠMpO. 5
- 1955 – 61 *Margiti dülö* TM. 5
- 1957 – 71 *Margitin hon* (*Margiti dülö*) TM. 10
- 1992 *Margitino* (*Margitin*) GNDS. Vyd.
- 2006 *Margitino* TAS.
2. 1893 *Felső Margit* (pole) KMp. Vyd.
- 1955 *Horný Margit* ŠMpO. 5
- 2005 *Horný Margit* PMp. 10
- 2006 *Margitino* TAS.
- VN.: 1. → Klátovský kanál
2. → Starý Klátovský kanál
3. → Dunaj (1)
4. → Belder
- Etym.: Názov *Klátovské rameno* motivovala lokalizácia ramena a vznikol z ON. [*Dunajský*] *Klátov*; sufix *-ské*, apel. *rameno*; pomenúva rameno pretekajúce okolo [*Dunajského*] Klátova. Osadný názov *Dunajský Klátov* vznikol prekladom maď. názvu *Dunatókes*: maď. *Duna* (= Dunaj), *tóke* (= klát).
- Názvy **Malý Dunaj* (po maď. *Kis Duna*), **Rameno Malého Dunaja* (maď. *Kis Duna ág*), **Rameno Dunaja* (maď. *Duna ág*) a **Mŕtvy Dunaj* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z ramien, ktoré sú alebo v minulosti boli spojené s ramenom Malého Dunaja, a vznikli z VN. → *Malý Dunaj* (1) alebo → *Dunaj* (1); maď. *holt* „mŕtvy, bez prirodzeného prietoku“; apel. *rameno*.
- Názov *Tőkéske rameno Malého Dunaja* pomenúva rameno Malého Dunaja pri obci Klátov (maď. *Tőkés*; vyššie).

Názov *Margita* motivovala lokalizácia ramena a vznikol podľa TN. [*Dolná] alebo [*Horná] *Margita* (< OM. *Margita*; maď. *Margit*); pomenúva rameno Malého Dunaja, ktoré sa nachádza neďaleko od lokality (*Dolná) alebo (*Horná) *Margita*.

Porov. aj heslo → *Belder*.

Klátovský kanál (1) 19,4 km; začína sa pri samote Kopec JZ od Bellovej Vsi, smeruje na V, neskôr na JV popri chovných rybníkoch S od Vydriana; pri Dunajskom Klátove sa sprava spája s Klátovským ramenom; varianty: Šarrét (časť kanála od Blahovského rybníka po miesto, kde sa spája so Starým Klátovským kanálom; porov. Belák, 2010, s. 72), Klátov, Hlavný kanál, Klátovský odpad, Nový hlavný kanál; ON.: 1. Dunajský Klátov, 2. Blahová (maď. *Sárrét*), 3. + *Sárrét*; VN.: 1. Klátovské rameno, 2. Starý Klátovský kanál.

VMp. 50: 45-13; 14

VN.: 1970 *Nový hlavný kanál* VVMp. 50

1971 *Klátovský kanál* VMp. 50

1971 *odpad Klátov* ZMp. 50

1971 *Hlavný kanál (Šarrét)* HČ.

1976 *Nový hlavný kanál, Šarrét* ZMp. 10

1979 *Klátovský kanál (Nový hlavný kanál)* GN. 10

1982 *Klátovský kanál* VMp. 50

1985 *Šarrét* ZMp. 10

1983 *Klátovský kanál* VMp. 50

1986 *Klátovský kanál* ZMp. 50

1987 *Nový hlavný kanál* ZMp. 10

1989 *Klátovský kanál* AMp. 200

1990 *Klátovský kanál* ZMp. 10

1992 *Klátovský kanál* VMp. 50; ZMp. 25

1992 *Klátovský kanál (Nový hlavný kanál, Klátovský kanál)* GNDS. DS., DKlát., HPot., Leh., MDvor., MnOs., OPot., VBlah., Vyd.

1992 *Klátovský kanál (Nový hlavný kanál, Klátovský odpad)* GN. 10; ZMp. 25

1993 *Klátovský kanál* ZMp. 25

1995 *Klátovský kanál* Tmp. 143

1999 *Klátovský kanál* Tmp. 143, Tmp. 153

2000 *Klátovský kanál* Zmp. 50; VMp. 50

2003 *Klátovský kanál* VMp. 50

2005 *Klátovský kanál* TAS.

2006 *Klátovský kanál* TAS.; VMp. 50

2008 *Klátovský kanál* TASR. 50; ZMp. 50

ON.: 1. Dunajský Klátov: → Klátovské rameno

2. Blahová:

1951 *Blahová* (vyčlenená z obce Lehnice) Majt. 34

2014 *Blahová* (maď. *Sárrét*) SŽO., 1999, s. 66

3. + *Sárrét* (zaniknutá osada na mieste Blahovského rybníka):

1894 *Sárrét major* (samota) Kmp. Bl.; Leh.

1898 *Sárréti puszta* MTT. 75

1945 *Sárréti puszta* ŠMp. 75

1952 *Sárréti puszta* Gmp. 50

VN.: 1. → Klátovské rameno

2. → Starý Klátovský kanál.

Etym.: Názov *Klátovský kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. [*Dunajský*] *Klátov* (→ Klátovské rameno); sufix *-ský*, apel. *kanál*; pomenúva kanál spájajúci sa s Klátovským ramenom pri obci [*Dunajský*] *Klátov*.

Starší názov *Klátovský odpad* vznikol z osadného názvu [*Dunajský*] *Klátov* (→

Klátovské rameno) a apel. *odpad* (= kanál).

Názov *Nový hlavný kanál* vznikol ako opozitný názov k názvu *Starý hlavný kanál* (dnes → *Starý Klátovský kanál*) z adj. *nový, hlavný*, apel. *kanál*. Názov *Hlavný kanál* motivovala relatívna dôležitosť kanála, vznikol z adj. *hlavný*, apel. *kanál*. Názov *Šarrét* mohla motivovať lokalizácia kanála a vznikol by podľa ON. *Šarrét* (z maď. *sár* – sloven. blato, močiar a apel. *rét* – lúka, teda **Blatná lúka*; tak aj Belák, 2010, s. 72; Kiss, II, 455).

Lit.: Belák, 2010, s. 72; Kiss, II, s. 455.

Klátovský kanál (2) → *Starý Klátovský kanál*

Klátovský odpad → *Klátovský kanál*

Klčovisko 1 km; kanál na mieste zaniknutého koryta **Veľký močiar* (→ *Chotárny kanál*); spája sa s *Chotárnym kanálom* na JZ okraji obce *Ňarad* v lokalite *Klčovisko*; variant: *odpad M*; TN. *Klčovisko*.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *odpad M* ZMp. 50

1992 *Klčovisko* Mp. 25

TN.: 1992 *Klčovisko* (pole) GNDS. *Ňar.* Etym.: Názov *Klčovisko* podľa TN. *Klčovisko* (= miesto, ktoré vzniklo klčováním, vyrúbaním porastu; < verb. *klčovať*) a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite *Klčovisko*. Doklad *odpad M* je technické označenie kanála.

Klížska Nemá-Kosihy 3,5 km; kanál začínajúci sa V od obce *Klížska Nemá*, pokračuje na SV, potom na J a V a Z od

obce *Veľké Kosihy* spája kanál *Holiare-Kosihy* s *Dunajom*; variant: *Nemá-Kosihy*; ON.: 1. *Klížska Nemá*, 2. *Veľké Kosihy*.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *Nemá-Kosihy* ZMp. 50

1979 *Klížska Nemá-Kosihy* (*Nemá-Kosihy*) GN. 10

1984 *Klížska Nemá-Kosihy* ZMp. 50

1991 *Klížska Nemá-Kosihy* GNKo. *KNemá, VKos.*

1992 *Klížska Nemá-Kosihy* VMp. 50

1993 *Klížska Nemá-Kosihy* ZMp. 10

1995 *Klížska Nemá-Kosihy* ZMp. 25

2000 *Klížska Nemá-Kosihy* VMp. 50

2006 *Klížska Nemá-Kosihy* VMp. 50

2008 *Klížska Nemá-Kosihy* ZMp. 50

ON.: 1. *Klížska Nemá*: → *Čičov-Holiare*

2. *Veľké Kosihy*: → *Holiare-Kosihy*

Etym.: Názov *Klížska Nemá-Kosihy* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Klížska Nemá* (pôv. *Nemá*: < adj. **němъ* – *nemý*; Stanislav, 2004, s. 308) a *Kosihy* (< etnonymum *Keszi*; jeden zo staromaďarských kmeňov osídľujúcich územie Slovenska v 10. st.) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci *Klížska Nemá* a končiaci sa pri obci *Kosihy*.

S takou istou motiváciou vznikol aj starší názov [*Klížska*] *Nemá-Kosihy*.

Klížske rameno 2 km; ľavostranné rameno *Dunaja Z* od obce *Klížska Nemá* v lokalite *Sihot'* (bolo súčasťou **Mŕtveho Dunaja*; 1); varianty: **Mŕtvy Dunaj*, **Rameno Dunaja*; ON. *Klížska Nemá*; VN. *Mŕtvy Dunaj*.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1889 *Holt Duna* KMp. Tráv.
1889 *Duna ág* KMp. KNemá
1992 *Klížske rameno* VMp. 50
1993 *Klížske rameno* ZMp. 10
1995 *Klížske rameno* ZMp. 25
ON.: Klížska Nemá: → Číčov-Holiare
VN.: → *Mírtvy Dunaj (1)
Etym.: Názov *Klížske rameno* vznikol z ON. *Klížska Nemá* (→ vyššie), apel. *kanál*, a pomenúva rameno Dunaja, ktoré sa nachádza pri obci Klížska Nemá.
Názov **Mírtvy Dunaj* (maď. *Holt Duna*; → *Mírtvy Dunaj; 1) motivovala skutočnosť, že objekt vznikol ako (mírtve) rameno Dunaja. S podobnou motiváciou vznikol aj názov **Rameno Dunaja* (maď. *Duna ág*).

Kľúčovec-Medvedov (1) 3 km; kanál odpájajúci sa od kanála Ňarad-Vrbina SZ od obce Kľúčovec, smeruje na J, potom na JV a V, spája sa s kanálom Vrbina-Medvedov V od obce Kľúčovec (podľa niektorých máp zaberá aj Kľúčovský kanál a Číčovské rameno); variant: Medvedov-Kľúčovec; ON.: 1. Kľúčovec, 2. Medvedov.

VMp. 50: 45-34
VN.: 1971 *Kulcsod-Medve* ZMp. 50
1984 – 85 *Kľúčovský kanál* ZMp. 10
1992 *Kľúčovec-Medvedov* GNDS. Med.
1992 *Medvedov-Kľúčovec* VMp. 50
1993 *Kľúčovec-Medvedov* ZMp. 10
1995 *Kľúčovec-Medvedov* ZMp. 25
1999 *Medvedov-Kľúčovec* TMp. 154
2000 *Medvedov-Kľúčovec* ZMp. 50
2005 *Medvedov-Kľúčovec* TAS.
2006 *Medvedov-Kľúčovec* VMp. 50
ON.: 1. Kľúčovec:
1251 *Kulchud* CDSI. II, Nr. 370

1252 *Kulchud* CDSI. II, Nr. 400
1266 *Kulchud* Stanislav, 2004, s. 251
1483 *Kwchod* Stanislav, 2004, s. 251
1773 *Kulcsod* Majt. 132
1782 – 84 *Kucsod* VM. I
1786 *Kulcschod* Majt. 132
1808 *Kulcsód* Majt. 132
1863 – 1948 *Kulcsod* Majt. 132
1948 *Kľúčovec* Majt. 132
2. Medvedov:
1252 *Medwe* CDSI. II, Nr. 400
1443 *Medwe et Kendermedwe* VSO. II, 243
1472 *utraque Medwe* VSO. II, 243
1484 *Kysmedwe* VSO. II, 243
1773 *Medve, Weisz-Kirchen* Majt. 186
1786 *Medve, Weiskirchen* Majt. 186
1808 *Medve, Weisskirchen* Majt. 186
1863 – 1948 *Medve* Majt. 186
1948 *Medvedov* Majt. 186
Etym.: Názov *Kľúčovec-Medvedov* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Kľúčovec* (< apel. *klúč*, stsl. *klučb*, psl. **kluč* (> maď. *kulcs*); Stanislav, 2004, s. 251; Machek, s. 204; Kiss, 1988, s. 811) a *Medvedov* (pôvodne **Medvĕd* < *medveď*; > maď. *medve*; Stanislav, 2004, s. 289; porov. Kiss, 1988, s. 114) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Medvedov.
Názov *Medvedov-Kľúčovec* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Medvedov* a *Kľúčovec* (→ vyššie).

Kľúčovec-Medvedov (2) → Kľúčovský kanál

Kľúčovské rameno mírtve, pôv. prístupné ľavostranné rameno Dunaja

s dĺžkou 9 km; odpájalo sa od neho pri obci Sap a spája sa s ním J od obce Klúčovec; varianty: Mŕtve rameno Dunaja, *Starý Dunaj; ON. Klúčovec; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1884 *Donau Strom* VM. III

1920 – 34 *Mŕtvé rameno Dunaje* VM. III re

20. roky 20. st. Ó *Duna* KMp. Med.

1938 *Mŕtvé rameno Dunaje* ŠMp. 75

1952 *Mŕtvé rameno Dunaje* Mp. 25

1952 – 57 *Mŕtvé rameno Dunaja* TM. 25

1957 *Mŕtvé rameno Dunaja* GŠ. 50

1979 *Ključovské rameno (mŕtve rameno Dunaja)* GN. 10

1992 *Ključovské rameno* GNDS. Klúč.

1992 *Ključovské rameno (mŕtve rameno Dunaja)* GNDS. Gab., Med; VMp. 50

1995 *Ključovské rameno* ZMp. 25

1999 *Ključovské rameno* TMp. 154

1999 *Ključovecké rameno* PAS. 50

2000 *Ključovské rameno* ZMp. 50

2005 *Ključovské rameno* TAS.

2005 *Klátovské rameno* PMp. 10 (omyl)

2006 *Ključovské rameno* VMp. 50

2008 *Ključovské rameno* ZMp. 50

ON.: Klúčovec: → Klúčovec-Medvedov
VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov *Ključovské rameno* vznikol z osadného názvu *Ključovec* (→ Klúčovec-Medvedov), apel. *rameno*, a pomenúva rameno Dunaja spájajúce sa s jeho hlavným tokom pri obci Klúčovec.

Starší názov *Mŕtve rameno Dunaja* vznikol z hydrografického termínu *mŕtve rameno* a hydronyma → Dunaj (1). Doklad z roku 1884 (*Donau Strom*) bol motivovaný skutočnosťou, že rameno vzniklo

ako prirodzené (prietochné) rameno rieky (nem. *r Strom* – veľtok, hlavný tok)².

Ključovský kanál 1 km; kanál spájajúci kanál Medvedov-Vrbina s Čičovským ramenom J od obce Klúčovec (podľa starších máp bol kanál V časťou kanála → Klúčovec-Medvedov); varianty: *Kanál, Klúčovec-Medvedov; ON.: 1. Klúčovec, 2. Medvedov; VN. Klúčovec-Medvedov.

VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

VN.: 1889 *Csatorna* KMp. Med.

1971 *Kulcsod-Medve* ZMp. 50

1979 *Ključovský kanál (Kulcsod-Medve)* GN. 10

1984 *Ključovec-Medvedov* ZMp. 50

1992 *Ključovský kanál* GNDS. Med., Klúč.

1993 *Ključovský kanál* ZMp. 10

1995 *Ključovský kanál* ZMp. 25

1999 *Ključovský kanál* TMp. 154

2000 *Ključovský kanál* VMp. 50

2005 *Ključovský kanál* TAS.

2006 *Ključovský kanál* VMp. 50

ON.: 1. Klúčovec: → Klúčovec-Medvedov

2. Medvedov: → Klúčovec-Medvedov

VN.: → Klúčovec-Medvedov

Etym.: Názov *Ključovský kanál* vznikol z osadného názvu *Ključovec*, apel. *kanál*, a pomenúva kanál v katastrálnom území obce Klúčovec. Starší názov **Ključovec-Medvedov* → Klúčovec-Medvedov³.

² Názov *Starý Dunaj (mad. Ó Duna) motivovala neupravenosť, pôvodnosť koryta.

³ Názov Csatorna = sloven. *Kanál.

- Kolárovo-Kameničná** 15 km; začína sa na J okraji mesta Kolárovo, smeruje na J, od samoty Violín na JV a J od obce Kameničná pri osade Tomáš sa spája s Komárňanským kanálom (jeho stredná a južná časť je situovaná v starších korytách → Malej Částy a *Šašinového močiara); varianty: Malá Částa, *Kolárovský kanál, Kolárovo-Tomášov dvor, Kolárovo-Tomášov dvor E, Tomášov dvor; ON.: 1. Kolárovo, 2. Kameničná, 3. Tomáš; VN. Malá Částa.
VMp. 50: 45-43; 32
VN.: 1889 *Kis császta mellék csatorna* KMp. Kam.
1916 *Guta alvégi csatorna* GN. Kol.
1971 *Kolárovo-Tomášov dvor E, Kolárovo-Kameničná*, (dolná časť) *Tomášov dvor* ZMp. 50
1979 *Kolárovo-Kameničná (Kolárovo-Tomášov dvor, Tomášov dvor)* GN. 10
1982 *Kolárovo-Kameničná* VMp. 50
1986 *Kolárovo-Kameničná* ZMp. 50; ZMp. 10
1989 *Kolárovo-Kameničná* AMp. 200
1991 *Kolárovo-Kameničná* GNKo. Kol., Čale., Kam., Kom.
1993 *Kolárovo-Kameničná* ZMp. 10
1994 – 95 *Kolárovo-Kameničná* ZMp. 25
1999 *Kolárovo-Kameničná* TMp. 154; NZK. 10
2000 *Kolárovo-Kameničná* ZMp. 50; VMp. 50
2005 *Kolárovo-Kameničná* TAS.
2006 *Kolárovo-Kameničná* VMp. 50
2008 *Kolárovo-Kameničná* ZMp. 50
ON.: 1. Kolárovo:
1268 *Guta* VSO. II, 42
1281 *Gutha* VSO. II, 42
1312 *Guta* RDSL. I, Nr. 967
1312 *Gutta* RDSL. I, Nr. 973
1349 *Gutta* VSO. II, 42
1773, 1895 – 1907, 1927 – 48 *Guta* Majt. 135
1786, 1863 – 82 *Gutta* Majt. 135
1808 *Guta, Gutta* Majt. 135
1888 – 92 *Gúta* Majt. 135
1913 – 20 *Gúta* Majt. 135
1948 *Kolárovo* Majt. 135
2. Kameničná: → Čalovec-Kameničná
3. Tomáš (samota; Komárno):
1884 *Tomášova ps.* VM. III
1889 *Tamás major* KMp. NStráž
1920 – 34 *Tomášova ps.* VM. III re
1952 – 57 *dv. Tomáš* TM. 25
1955 – 61 *Tomášov dvor* TM. 5
1957 – 71 *Tomášov dvor* TM. 10
1971 *Tomášov mjr.* ZMp. 50
1977 *Tomáš* VSO. II, 325
1980 *Tomáš* ZMp. 50
1981 *Tomáš* GN. 11
1982 *Tomáš* VMp. 50
1991 *Tomáš* GNKo. Kom.
1995 *Tomáš* ZMp. 25
2000 *Tomáš* ZMp. 50
VN.: → Malá Částa
Etym.: Názov *Kolárovo-Kameničná* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Kolárovo* (oslavný názov na počesť Jána Kollára, slov. básnika a predstaviteľa idey slovanskej vzájomnosti; 1793 – 1852) a *Kameničná* (→ Čalovec-Kameničná) a pomenúva kanál začínajúci sa pri meste Kolárovo a končiaci sa pri obci Kameničná. Názov **Kolárovský kanál* (maď. *Guta alvégi csatorna*; *Guta* – pôv. názov mesta Kolárovo) pomenúva kanál pri meste Kolárovo. Starší názov *Kolárovo-Tomášov dvor* vznikol podľa vymedzenia smeru ka-

nála z ON. *Kolárovo* (→ vyššie) a *Tomášov dvor* (starší názov samoty Tomáš; < OM. *Tomáš*, apel. *dvor*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri meste Kolárovo a končiaci sa pri samote Tomášov dvor (dnes Tomáš) v k. ú. obce Kameničná; podobne názov *Kolárovo-Tomášov dvor E* (graféma *E* slúžila na technické označovanie kanálov v sústave podobných objektov). Názov *Tomášov dvor* vznikol podľa staršieho názvu samoty Tomáš (→ vyššie), pri ktorej sa spája s Komárňanským kanálom.

Názov *Malá Částa* (maď. doklad *Kis császta mellék csatorna*) motivovala skutočnosť, že táto časť bola pôvodne súčasťou historickej trate potoka → *Malá Částa*.

Kolárovo-Tomášov dvor → Kolárovo-Kameničná

Kolárovo-Tomášov dvor E → Kolárovo-Kameničná

Kolárovský kanál (1) neidentifikovaný kanál v blízkosti mesta Kolárovo; pravdepodobne ide o 2 km dlhý kanál spájajúci sa s kanálom Veľká dolina na Z okraji mesta Kolárovo; ON. Kolárovo. VMp. 50: 45-32

VN.: 1906 *Guta középtósági csatorna* KMp. Kol.

1916 *Guta középtósági csatorna* KMp. Kol.

1979 *Kolárovský kanál (vedľajší odpad Kolárovo)* GN. 10

1991 *Kolárovský kanál* GNKo. Kol.

ON.: Kolárovo: → Kolárovo-Kameničná
Etym.: Názov *Kolárovský kanál* vznikol

z osadného názvu *Kolárovo* (→ Kolárovo-Kameničná). Doklad *vedľajší odpad Kolárovo* vznikol ako technický názov z adj. *vedľajší*, apel. *odpad* (= odtok, kanál), ON. *Kolárovo* (porov. aj *vedľajší odpad Kolárovo* v povodí Nitry; Hladký, 2004, s. 109). Doklad *Guta középtósági csatorna* vznikol zo staršieho názvu mesta Kolárovo (*Guta*), maď. *közép* (= sloven. stred, stredný), *tóság* (< apel. *tó* – jazero) a pomenúva kanál, ktorý sa pripája ku kanálu Veľká dolina asi v polovici dĺžky jeho koryta (na mieste bývalého močaristého jazera) v smere od Kolárova; interpretujeme ho ako **Kolárovský kanál*.

Lit.: Hladký, 2004, s. 109.

***Kolárovský kanál** (2; *Guta alvégi csatorna*) → Kolárovo-Kameničná

† ***Kolesový potok** pôv. 1,6 km dlhé rameno na pomedzí k. ú. Čilistova a Šamorína; pripájalo sa zľava k Šamorínskemu ramenu (3) JZ od Čilistova; smerovalo na JV; pôvodne bolo dlhé asi 3 km, na KMp. Šamorína je pomenované ako *Duna ér* a rovnakým názvom aj dve krátke ramená medzi dvoma Šamorínskymi ramenami v k. ú. Šamorína; variant: Rameno Dunaja; VN. Dunaj. VMp. 50: 44-23; 24; 42 (nepomenovaný)

VN.: 1894 *Kerekes patak* KMp. Čil.

1894 *Duna ér* KMp. Šam.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov **Kolesový potok* motivoval tvar ramena (< adj. *colesový*, maď. *kerekes* – „majúci tvar kola, okruž-

ný“; apel. *potok*, maď. *ptak*). A. Belák (2010, s. 70) uvádza, že názov pomenúva vnútorné rameno Dunaja. Názov *Rameno Dunaja* (maď. *Duna ér*) motivovala skutočnosť, že ide o jedno z menších ramien Dunaja, vznikol z VN. → *Dunaj* (1); apel. *rameno* (maď. *ér*).
Lit.: Belák, 2010, s. 70.

Komárňansko-okoličniansky kanál → Komárňanský kanál, Nová Osada-Komárno

Komárňanský kanál 29,5 km (P. Dušek a Y. Velísková uvádzajú dĺžku 32,5 km; 2014, s. 89); jeden z najdôležitejších kanálov na Žitnom ostrove; odpája sa od Chotárneho kanála SZ od obce Okoč a ako kanál odvodňujúci (zavodňujúci) východnú časť Žitného ostrova smeruje na JV okolo samoty Čerhát a končí sa pri Hadovciach (časť mesta Komárno), kde sa spája s Imárskym kanálom a odtiaľ pokračuje ako kanál Nová Osada-Komárno (v 19. storočí sa spájal prostredníctvom dnešného kanála Čalovec-Kameničná s Váhom ako Dudváh na J okraji obce Kameničná; → Čalovský Dudváh; dolná časť vznikla pripojením pôv. samostatného koryta → Gest ér pri osade Hadovce); dnes sa spája priamo s Váhom na S okraji Novej Osady; dotovaný je vodou z rieky Váh; varianty: Geszt ér, *Marcelov močiar, *Župný kanál, *Asódsky kanál, *Starý Enčer, *Enčer, *Riečne rameno, *Kanál, Komárňansko-okoličniansky kanál, Okoličniansko-komárňanský kanál, Ekelsko-komárňanský kanál, Opatovský Sokolec-Lipové-Komárno; ON.: 1.

Komárno, 2. Opatovský Sokolec, 3. Lipové, 4. Okoličná na Ostrove, 5. Asód, 6. *Riečny majer; TN.: 1. Marcelová, 2. *Marcelov hon, 3. *Riečny pasienok, 4. *Riečna tôň, 5. *Gest ér; VN. *Gest ér. VMp. 50: 45-43; 34; 32
VN.: 1268 *aquam Guestre Šmil.*, Nr. 179 (najvýchodnejšia časť pri osade Hadovce)

1837 – 40 *Marczi Derka* (h. č. pri obci Opatovský Sokolec), *Vármegeye Csatornája* (stredná časť), *Aszod Kanális* (auch *Comitats Canal*), *Öreg Encs ére* – východná časť VM. II

1869 *Vármegeye Csatornája* PM.

1884 *Marczi Derka* (SZ od obce Opatovský Sokolec), *Vármegeye-Csatornája* (stredná časť), *Gest ére* (pôv. samostatná časť od osady Hadovce po ústie do Váhu) VM. III

1888 *Komárom-Ekeli csatorna* Kmp. Kom.
1889 *Csatorna* Kmp. Tõň, Okoč, Sok., OnO., Lip.

1889 *Folyói ér* Kmp. Okoč

1889 *Csatorna, Encs ére* Kmp. ZnO.

1889 *Öreg Encs ére* Kmp. OnO.

1889 *Csatorna*, (od samoty Čerhát) *Gest ér*, (od osady Hadovce) *Ekel Komáromi csatorna* Kmp. NStráž

1898 *Aszód csatorna* (h. č.), *Gest ére* (dolná, pôv. samostatná časť od osady Hadovce) MTT. 75

1938 *Ekelsko-komárenskeý kanál* ŠMp. 75
1952 – 57 *Okoličiansko-komárňanský kanál*, *Okoličiansko-komárňanský kanál* TM. 25

1955 – 61 *Okoličniansko-komárňanský kanál* TM. 5

1957 *Okoličiansko-komárňanský kanál* GŠ. 50

- 1957 – 71 *Okoličiansko-komárňanský kanál, Okoličiansko-komárňanský kanál* TM. 10
- 1966 *Okoličiansko-komárňanský kanál* TS., mapa
- 1971 *Opatovský Sokolec-Lipové-Komárno, (stred. č.) Lipovec-Komárno, Opatovský Sokolec* ZMp. 50
- 1977 *Okoličiansko-komárňanský kanál* VSO. I, 174
- 1977 *Okoličiansko-komárňanský kanál* VSO. II, 163, 341
- 1979 *Komárňanský kanál (Opatovský Sokolec-Lipové-Komárno)* GN. 10
- 1982 *Komárňanský kanál* VMp. 50
- 1984 *Komárňanský kanál* ZMp. 10
- 1984 *Opatovský Sokolec-Lipové-Komárno* ZMp. 50
- 1985 – 86 *Komárňanský kanál* ZMp. 50
- 1989 *Komárňanský kanál* AMp. 200
- 1990 *Komárňanský kanál* MKo.
- 1991 *Komárňanský kanál* GNKo. BLúky, Bres., ZOLča, OnO., ZnO., Sokol., Bodza
- 1992 *Komárňanský kanál* GNDS. Okoč
- 1993 *Komárňanský kanál* ZMp. 10
- 1995 *Komárňanský kanál* ZMp. 25
- 1999 *Komárňanský kanál* NZK. 10
- 2000 *Komárňanský kanál* ZMp. 50
- 2005 *Komárňanský kanál* TAS.
- 2006 *Komárňanský kanál* VMp. 50
- 2008 *Komárňanský kanál* ZMp. 50
- ON.: I. Komárno:
- 1037 *Camarin* CDSL. I, Nr. 52
- 1075 *Camarum* CDSL. I, Nr. 58
- 1209 *Camaran* CDSL. I, Nr. 150
- 1216 *Kamarun* VSO. II, 45
- 1218 *Kamarn, Kamar* VSO. II, 45
- 1218 *Kamarni, Kamariensi* CDSL. I, Nr. 231
- 1223 *Kamaron* VSO. II, 45
- 1230 *Kamarim* VSO. II, 45
- 1235 *Camariensi* CDSL. I, Nr. 460
- 1235 *Kamarun* CDSL. I, Nr. 455
- 1239 *Kamarun* CDSL. II, Nr. 56
- 1243 *Kamarun* CDSL. II, Nr. 122
- 1242 *Comarun* CDSL. II, Nr. 110
- 1244 *Kamarun* CDSL. II, Nr. 160
- 1245 *Komaron* CDSL. II, Nr. 187
- 1247 *Kamarun* CDSL. II, Nr. 262
- 1252 *Camariensi* CDSL. II, Nr. 396
- 1253 *Kamarun* CDSL. II, Nr. 432, 433
- 1255 – 56 *Kamarum* CDSL. II, Nr. 489
- 1256 *Camariensis* CDSL. II, Nr. 557
- 1258 *Camarun* CDSL. II, Nr. 597
- 1260 *Kamarun* CDSL. II, Nr. 661
- 1266 *Kamarum* Stanislav, 2004, s. 238
- 1268 *Camarun* VSO. II, 45
- 1270 *Cumarum* Stanislav 2004, s. 238
- 1271 *Komárom* Stanislav, 2004, s. 238
- 1283 *Kamar, Kamarun* VSO. II, 45
- 1301 *Kamarun* RDSL. I, Nr. 1
- 1304 *Comarun* RDSL. I, Nr. 297
- 1306 *Kamarom* RDSL. I, Nr. 414
- 1306 *Comarun* RDSL. I, Nr. 429, 430
- 1307 *Comarun* RDSL. I, Nr. 490
- 1308 *Comarum* RDSL. I, Nr. 586
- 1309 *Comarum* RDSL. I, Nr. 696
- 1309 *Kamarun* RDSL. I, Nr. 717
- 1309 – 13 *Comar[un]* RDSL. I, Nr. 653
- 1310 *Comarum* RDSL. I, Nr. 753, 815
- 1315 *Kamarun* RDSL. II, Nr. 51
- 1316 *Kamarun* RDSL. II, Nr. 130
- 1317 *Kumarun* RDSL. II, Nr. 226
- 1317 *Kamarun* RDSL. II, Nr. 248, 254
- 1317 *Kamaron* RDSL. II, Nr. 268, 283
- 1317 *Camarum* RDSL. II, Nr. 228
- 1319 *Kamarum* RDSL. II, Nr. 441
- 1321 *Kamaryno* RDSL. II, Nr. 662
- 1322 *Kamaron* RDSL. II, Nr. 834

- 1323 *Kamarun* RDSL. II, Nr. 1126
 1345 *Kamarun* VSO. II, 45
 1773 *Comaromium, Komárom, Komorn, Komarno* Majt. 135
 1786 *Komorn, Comaromium, Komárom, Komárno* Majt. 135
 1808 *Comaromium, Komárom, Komorn, Komárno* Majt. 135
 1863 – 1913 *Komárom* Majt. 135
 1920 – 38 *Komárno* Majt. 135
 1938 – 45 *Komárom* Majt. 135
 1945 *Komárno* Majt. 135
 2. Opatovský Sokolec (časť obce Okoč):
 1243 *Zolonta* VSO. II, 349
 1267 *Zalonzakalus* VSO. II, 349
 1268 *Villa superior, que etiam Zakalus nomanitur* VSO. II, 349
 1323 *Felzakalus* VSO. II, 349
 1773 *Apácz-Szakalos* Majt. 211
 1786 *Apácz-Sakálosch* Majt. 211
 1808 *Apácz-Szakállos* Majt. 211
 1863 *Apáczszakállós* Majt. 211
 1873 *Apáczszakállás* Majt. 211
 1877 – 1920 *Apáczszakállás* Majt. 211
 1927 – 38 *Apácz-Szakállás* Majt. 211
 1938 – 45 *Apáczszakállás* Majt. 211
 1945 – 48 *Apácz-Szakállás* Majt. 211
 1948 – 76 *Opatovský Sokolec* Majt. 211
 3. Lipové: → Holiare-Lipové
 4. Okoličná na Ostrove:
 1220 *Eel* (pravdepodobne malo byť *Ecl*) Kiss, 1988, s. 413
 1229 *Ekly* VSO. II, 341
 1244 *Ekly* CDSL. II, Nr. 177
 1247 *Ekly* CDSL. II, Nr. 262
 1247 *Eclý* CDSL. II, Nr. 284
 1252 *Ecli* CDSL. II, Nr. 393
 1261 *Ekl* VSO. II, 341
 1425 *Ekled* VSO. II, 341
 1495 *Ekel, Ekell* VSO. II, 341
 1773 *Ekel* Majt. 211
 1786 *Ekel* Majt. 211
 1808 *Ekel* Majt. 211
 1863 – 1948 *Ekel* Majt. 211
 1948 *Okoličná na Ostrove* Majt. 211
 5. Asód: → Asód-Čergov
 6. *Riečny majer (samota; Okoličná na Ostrove):
 1837 – 40 *Folyó M. H.* VM. II
 1884 *Folyó-m. [major]* VM. III
 1898 *Folyó mjr.* MTT. 75
 TN.: 1. 1889 *Marczi gyűr dereka* KMp. Okoč
 1955 – 61 *Marczigyűr-dereka* (pole) TM. 5
 1957 – 71 *Marcelova úžina* (*Marczigyűr-dereka*) TM. 10
 1979 *Marcelová* (*Marcelova úžina*) GN. 10
 1982 *Marcelová* VMp. 50
 1984 *Marcelová úžina* ZMp. 10
 1992 *Marcelová* (*Marcelová úžina*) GNDS. Okoč
 1993 *Marcelová* ZMp. 10
 1995 *Marcelová* ZMp. 25
 2. 1955 – 61 *Marczi düllő* (pole) TM. 5
 3. 1889 *Folyói legelő* KMp. Okoč
 4. 1889 *Gyvoi tanya* KMp. Okoč
 5. 1247 *Gvestre* CDSL. II, Nr. 284
 1837 – 40 *Gestre* (les, pasienok medzi osadami Tomáš a Hadovce) VM. II
 VN.: → *Gest ér (→ kapitola Názvy vodných plôch...)
 Etym.: Názov *Komárnianský kanál* vznikol z osadného názvu *Komárno* (pôvodne **Komarъnъ*: < psl. adj. **komarъnъ* (*jb*) (= obývaný komármi) < **komarъ* / *komarъ* (= komár, zool. komár pisklavý, *Culex pipiens* L.); suf. *-ъnъ* > *-en* > *-no*; v maď. pravidelne slo-

van. *-bnb* > *-on* (Stanislav, 2004, s. 238; ESSJa., 10, s. 169 – 171), apel. *kanál* a pomenúva kanál v katastri mesta Komárno.

Názov **Asódsky kanál* (*Aszod Kanális*) motivovala skutočnosť, že je situovaný vedľa samoty Asód (→ Asód-Čergov). Názvy *Okoličniansko-komárňanský kanál* (nesprávne *Ekelsko-komárenský kanál*, *Okoličiansko-komárňanský kanál*, *Okoličiansko-komárňanský kanál*) vznikol z osadného názvu *Okoličná* [na Ostrove] (J. Stanislav ho odvodzuje od adverb., prepoz. i part. *okolo*; názov pravdepodobne vznikol v tejto podobe len úpravou maďarskej podoby názvu *Ekel*, L. Kiss predpokladá, že názov *Ekel* vznikol z nem. OM. *Eck(e)l* > *Eckle*, *Eckli* > *Ekel*; porov. Stanislav, 2004, s. 321; Kiss, 1988, s. 413).

Názov *Opatovský Sokolec-Lipové-Komárno* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Opatovský Sokolec* (pôvodne asi **Sokolb* < stsl., všeslovan. *sokolb*, maď. *sólyom*; apel. *sokol* – vták z rodu sokol, Falco; občas sa zvykne odvodzovať aj od maď. apel. *szakáll* – brada (porov. Stanislav, 2004, s. 394; Kiss, 1988, s. 104); adj. *opatovský* – prináležiaci opátstvu < *opát* (maď. *apát*) – predstavený kláštora; obec od 13. storočia patrila klariskám na Margitinom ostrove a od 17. st. kláštora na Panónskej hore; VSO. II, s. 349), *Lipové* (< apel. *lipa*, bot. lipa veľkolistá, *Tilia platyphylla* Scop.; lipa malolistá, *Tilia cordata*) a Komárno (→ vyššie) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Opatovský Sokolec, smerujúci okolo obce Lipové a končiaci sa pri meste Komár-

no. Starší názov **Kanál* (maď. *Csatorna*) vznikol ako technický názov.

Názov **Župný kanál* (maď. *Vármegye Csatornája*, nem. auch *Comitats Canal*) motivovala skutočnosť, že kanál prechádza západnou časťou bývalej Komárňanskej župy.

Osobitnú skupinu tvoria názvy, ktoré sa vzťahovali len na niektoré časti dnešného Komárňanského kanála. Pôvodne to boli samostatné objekty, väčšinou močiare alebo krátke močaristé korytá, ktoré boli upravované a spájané v 2. pol. 19. st. alebo na prelome 19. a 20. storočia. Niektoré charakterizujeme pri iných heslách:

**Gest ér* (pôvodne samostatné krátke koryto pri mieste zaústenia dnešného Komárňanského kanála → **Gest ér*),

**Marcelov močiar* (< TN. *Marcelová*, maď. *Marczi dereka* < OM. *Marcel*, maď. *Marcell*; → Chotárny kanál),

**Starý Enčer* (maď. *Öreg Encs ére*) a **Enčer* (maď. *Encs ér*) – pôvodne vodný tok, do ktorého ústil **Malý Enčer* → Dropí kanál; < nem. OM. *Entsch*, *Entz*, príp. maď. OM. *Endre*; Kiss, I, s. 418; J. Stanislav ho odvodzuje od slovan. hypokor. podoby mena Ján – **Jenč-*, alebo **Janč-* > maď. *Encs-* (2004, s. 148).

Názov **Riečne rameno* (maď. *Folyói ér*) motivovala skutočnosť, že pri obci Okoč bolo koryto výrazne širšie a pripomínalo rieku (< maď. *folyó* = rieka, *ér* = rameno).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305, 495.

† ***Koniarske rameno** 3 km dlhé zaniknuté močaristé rameno s dvomi ďalšími ramenami; pravdepodobne sa pôvod-

ne odpájalo od Čiližského potoka S od lokality Farský les medzi obcami Baka a Gabčíkovo, smerovalo na J až JZ a časť až k pôvodnému toku Dunaja; časť koryta je rozpoznateľná v teréne v lokalite Farský les (je na ňom dnes vybudovaná aj J časť kanála Gabčíkovo-Topoľníky).

VMp. 50: [45-31]

1782 – 84 *Csikoschir* VM. I

Etym.: Doklad rekonštruujeme v podobe **Csikós ér* (< maď. apel. *csikós* – pastier koní, koniar, apel. *ér* – jarok, rameno). Motivovala ho azda skutočnosť, že pastieri koní ho využívali na napájanie zvierat, interpretujeme ho ako **Koniarske rameno*.

Koszorkó čiastočne zaniknuté 1,5 km dlhé oblé pravostanné rameno Čalovského Dudváhu S od obce Zlatná na Ostrove; dnes sa sčasti spája s Lúčnym kanálom.

VMp. 50: 45-34 (čiastočne zaniknutý)

1889 *Koszorkó* KMp. ZnO.

Etym.: Názov nie je jasný; azda vznikol zo staršieho sloven. názvu **Kocur-* (ten z OM. **Kocur-*) > maď. **Koszor-* (porov. Kiss, I, s. 784), maď. apel. *kő* (= kameň).

Kotliba-Varjaš → Vranie-Kotliba

Kotlibský kanál 1,6 km; kanál spájajúci kanál Gabčíkovo-Ňarad s Čiližským potokom V od obce Gabčíkovo pri samote Kotliba; ON. Kotliba.

VMp. 50: 45-31

VN.: 2006 *Kotlibský kanál* VMp. 50

ON.: Kotliba: → Vranie-Kotliba

Etym.: Názov *Kotlibský kanál* vznikol z osadného názvu *Kotliba* (< azda pod-

la OM. *Kotliba*; porov. *Kotleba* < nem. *Gott lieb!* – slov. Boh miluje; porov. Majtán, 2014, s. 48).

Kračany-Bohelov 8 km; kanál začínajúci sa SV od obce Vrakúň, smeruje súbežne s Bohelovským kanálom na JV, spája sa s Chotárnym kanálom JV od obce Bohelov v lokalite Bendovo; variant: Čalovo-Kračany; ON.: 1. Kračany, 2. Bohelov, 3. Čalovo (dnes Veľký Meder).

VMp. 50: 45-32, 31

VN.: 1971 *Čalovo-Kračany* ZMp. 50

1976 *Čalovo-Kračany* ZMp. 10

1979 *Kračany-Bohelov* (*Čalovo-Kračany*) GN. 10

1982 *Kračany-Bohelov* VMp. 50

1984 *Čalovo-Kračany* ZMp. 10

1985 *Kračany-Bohelov* ZMp. 50

1992 *Kračany-Bohelov* (*Čalovo-Kračany*) GNDS. Mad, Vrak.

1993 *Kračany-Bohelov* ZMp. 10

1994 *Kračany-Bohelov* ZMp. 25

1992 *Kračany-Bohelov* GNDS. Boh., Pad.

1999 *Kračany-Bohelov* TMp. 154

2000 *Kračany-Bohelov* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Kračany-Bohelov* TAS.

2006 *Kračany-Bohelov* VMp. 50

2008 *Kračany-Bohelov* ZMp. 50

ON.: 1. Kračany: → Kračiansky kanál (1)

2. Bohelov: → Bohelovský kanál

3. Čalovo (dnes Veľký Meder): → Veľký Meder-Holiare

Etym.: Názov *Kračany-Bohelov* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadného názvu Kračany (→ Kračiansky ka-

nál; 1) a *Bohelov* (→ Bohelovský kanál) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci [] Kračany a končiaci sa pri obci Bohelov. Názov *Čalovo-Bohelov* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. Čalovo (predchádzajúci názov mesta Veľký Meder; názov vznikol v r. 1948 ako názov odkazujúci na historický názov Malého Dunaja (**Čalov*) a stredovekú osadu **Čalov* alebo **Čalovo*; porov. aj Čalovec – pôv. Mederč < etnonymum Megyer) a Bohelov. Pomenúva kanál začínajúci sa pri meste Čalovo (dnes Veľký Meder) a končiaci sa pri obci Bohelov.

Kračiansky kanál (1) 4,5 km; začína sa v lokalite Lúčne SV od obce Jurová, smeruje na SV, sprava sa spája s kanálom Vojka-Kračany; variant: *Amadskokračiansky; ON.: 1. Kračany (názov *Kračany* s konkrétnym prívlastkom má 12 pôv. susediacich osád, napr. Šiposove K., Moravské K., Kynceľove K., Pinkove K., Etreho K., Kráľovičove K. a pod.; ktorými sa začali diferencovať od 13. – 15. storočia, predtým sa uvádzajú pod spoločným názvom, porov. doklad z roku 1240 *tres ville Caracha*; VSO. II, s. 58; väčšina z pôvodne samostatných obcí sa stala neskôr súčasťou Kostolných Kračian a Kráľovičových Kračian), 2. Amadeho Kračany (miestna časť Kostolných Kračian); OM. Amade; VN.: 1. *Kračianske lúky, 2. Vojka-Kračany. VMp. 50: 45-31
VN.: 1970 *Amadé-Karcsai* VVMp. 50
1971 *Kračiansky kanál* VMp. 50
1978 *Kračiansky kanál* ZMp. 10
1983 *Kračiansky kanál* VMp. 50

1990 *Kračianský kanál* ZMp. 10
1992 *Kračiansky kanál* GNDS. Vrak.
1992 *Kračiansky kanál (Kračianský kanál)* GNDS. KosK.
1993 *Kračiansky kanál* VMp. 50
1994 *Kračiansky kanál* ZMp. 25
1999 *Kračiansky kanál* TMp. 143
2003 *Kračiansky kanál* VMp. 50
2005 *Kračiansky kanál* TAS.
2006 *Kračiansky kanál* TAS.
2008 *Kračiansky kanál* TASR. 50
ON.: 1. Kračany:
1215 *Corcha* CDSI. I, Nr. 198
1218 *Corcha* SJ. I, 245
1231 *Korosa* CDSI. I, Nr. 382
1240 *tres ville Caracha* CDSI. II, Nr. 66, 70; VSO. II, 58
1243 *Karacs* SJ. I, 245
1243 *Karasha* CDSI. II, Nr. 142
1248, 1249 *Karchan* VSO. II, 58
1249 *Karasa, Kanisa* CDSI. II, Nr. 345
1253 *Karcsa, Karcha* VSO. II, 58
1255 *Karcha* CDSI. II, Nr. 471, 488, 510
1256 *Karacha* CDSI. II, Nr. 552, 553
1271 *Karcha* Stanislav, SJ. I, 245
1307 *Karcza* RDSI. I, Nr. 523
1308 *Karcha* RDSI. I, Nr. 571
1322 *Karcha* RDSI. II, Nr. 851
2. Amadeho Kračany:
1390 *Amadekarcha* VSO. II, 58
1773 *Amode-Karcsa, Amade-Karcsa* Majt. 139
1786 *Amade-Karcscha* Majt. 139
1808 *Amadé-Karcsa* Majt. 139
1863 *Amadékartsa* Majt. 139
1873 – 82 *Amadékarcsa* Majt. 139
1888 *Siposkarcsa és Amadékarcsa* Majt. 139
1892 – 1907 *Siposamadékarcsa* Majt. 139
1913, 1938 – 45 *Amadékarcsa* Majt. 139

1920 *Amadékarcsa, Siposamadékarcsa* Majt. 139

1927 – 38 *Amadeovské Korčany, Amadé-Karcsa* Majt. 139

1945 – 48 *Amadeovské Korčany, Amadé-Karcsa* Majt. 139

1948 – 73 *Amadeovské Kračany* Majt. 139

1973 *Amadeho Kračany* Majt. 139

OM.: 1999 *Amade SŽO.*, 115

VN.: 1. → *Kračianske lúky (kapitola Názvy vodných plôch...)

2. → Vojka-Kračany

Etym.: Názov *Kračiansky kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. [*Kostolné, Amadeho, Šipošove, Moravské*] *Kračany*; sufix -sky, apel. kanál. J. Stanislav (SJ. I, 245) osadný názov rekonštruje ako sloven. **Krača* (< OM. *Krak* + poses. suf. -ja, teda *Krakova* [*ves*]; porov. aj Stanislav, 2008, s. 32); autori SŽO. (1999, s. 114) pripúšťajú vznik názvu aj z maď. OM. *Karcsa* či z maď. apel. *karcsa* „staromaďarská súdna funkcia“.

Názov **Amadskokračiansky* [*kanál*] motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Amadeho Kračany* (< OM. *Amade*; vlastníckmi Kračian boli aj členovia grófskej rodiny Amadeovcov; porov. SŽO., 1999, s. 115); sufix -sky.

Kračiansky kanál (2) → Mliečanský kanál

Krátky kanál 2,5 km; kanál vybudovaný na JV zvyškoch močaristého koryta → *Ruského ramena, začína sa v lokalite Tõnska pustatina a končí sa SZ od obce Okoč; varianty: *Ruské rameno, Belá; ON. Jánošíkovo na Ostrove (predtým

Belá/Béle); VN. † *Ruské rameno. VMp. 50: 45-32

1837 – 40 *Orosz Ágh* VM. II

1884 *Orosz Ágh* VM. III

1971 *Béle* ZMp. 50

1978 *Belá* ZMp. 50

1979 *Krátky kanál (Béle)* GN. 10

1982 *Krátky kanál* VMp. 50

1984 *Krátky kanál* ZMp. 10

1985 *Krátky kanál* ZMp. 50

1992 *Krátky kanál* GNDS. Okoč

1993 *Krátky kanál* ZMp. 10

1999 *Krátky kanál* Tmp. 154

2000 *Krátky kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Krátky kanál* TAS.

2006 *Krátky kanál* VMp. 50

2008 *Krátky kanál* ZMp. 50

ON.: Jánošíkovo na Ostrove → Belský kanál

VN.: → † *Ruské rameno

Etym.: Názov *Krátky kanál* motivovala relatívna dĺžka kanála, vznikol z adj. *krátky*, apel. *kanál*.

Názov *Belá* vznikol podľa staršieho názvu osady Jánošíkovo na Ostrove (*Belá*, maď. *Béle*; → Belský kanál) a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri osade Belá (dnes Jánošíkovo na Ostrove).

Názov **Ruské rameno* (maď. *Orosz ág*) → † *Ruské rameno.

† ***Krivé rameno** zaniknutá najjužnejšia časť Lúčneho kanála S od obce Zlatná na Ostrove, ktorá zanikla po vybudovaní kanála Čalovec-Kameničná; spájalo sa s Komárňanským kanálom. VMp. 50: [45-34]

1889 *Horgasér* Kmp. ZnO.

Etym.: Názov motivoval zakrivený, hákovitý tvar ramena (maď. adj. *horgas*

– hákovitý, apel. *ér* – rameno, jarok), interpretujeme ho ako **Krivé rameno*.

† ***Krivý Dunaj** presne nelokalizované zaniknuté rameno pri Mliečne (časť mesta Šamorín) na mieste dnešnej zdrže Hrušov; podľa P. Pišúta (2006) vzniklo po r. 1780, keď sa od Dunaja v dôsledku usadzovania sedimentov odtrhli niektoré staršie ramená a pri zvýšení prietoku v Dunaji sa tu utvárali nové bočné ramená; jeho reliktom možno je → **Kolesový potok*.

VMp. 50: [44-23;24;42]

1845 *Görbe Duna, Curved Danube* Pišút, 2006

Etym.: Názov **Krivý Dunaj* motivoval tvar ramena (< maď. *görbe* – krivý, nem. e *Kurve* – krivka, *kurvig* – zakrivený); VN. → *Dunaj* (1; maď. *Duna*, nem. *Danube*).

† ***Křížne rameno** zaniknuté močaristé koryto dlhé asi 2 km na J okraji obce Topolníky v dnešnej lokalite Křížne hony, smerovalo na JV a pôvodne bolo spojené s **Čanádkym jazerom* (asi bolo ramenom pôv. koryta na mieste dnešného Ohradského kanála; TN. Křížne hony.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1837 – 40 *Kereszt Ágh* (močaristý les) VM. II

TN.: 1884 *Kereszt-ágh* (polia) VM. III

1893 *Köröszt ág* (pole) KMp. DŠtál

1920 – 34 *Kereszt-ágh* VM. III re

1952 – 57 *Křížne hony* TM. 25

1971 *Křížne hony* ZMp. 50

1982 *Křížne hony* VMp. 50

1985 *Křížne hony* ZMp. 50

1992 *Křížne hony* (pole) GNDS. Topoľ.

2008 *Křížne hony* ZMp. 50

Etym.: Názov **Křížne rameno* motivovala skutočnosť, že močiar smeroval naprieč poľami, ktoré rozdeľoval. Vznikol z verb. *křížovat'*, *křížit'* (< apel. *kříž*, maď. *kereszt*) apel. *rameno* (maď. *ág*).

† ***Krutňava** dve zaniknuté krátke močaristé lavostranné ramená v zákrute Klátovského ramena na S okraji obce Trhová Hradská (tzv. *víry* vznikali v časoch väčších povodní, keď terénne zníženie na dlhší čas zaplnila povodňová voda).

VMp. 50: [45-32]

1893 *Örvény Duna* KMp. THrad.

Etym.: Názov vznikol z maď. apel. *örvény* (= sloven. krutňava, vodný vír), VN. *Duna* (= Dunaj). Motivovala ho skutočnosť, že na mieste zaplavenia alebo zaústenia vznikal fyzikálny efekt pripomínajúci vodný vír. Interpretujeme ho ako **Krutňava* (v komunikačnej sfére obyvateľov regiónu sa používa na pomenovanie podobných vodných objektov, ktoré vznikli počas povodne, apel. *vír*).

***Külló-Akalos** → Lúčny kanál

Külsópiri I. → Husí kanál, Dropí kanál

Külsópiri II. → Husí kanál

Kürti → Belský kanál (1), Ohradský kanál (1)

Kvočí kanál 5 km; pôvodne azda vodný tok; začína sa S od obce Trávník v lokalite Malá Muňota, smeruje najskôr na JZ, potom na JV cez obec Trávník a na S okraji osady Ronka (k. ú. obce Klížska

Nemá) sa spája s kanálom Čičov-Klížska Nemá; variant: *Kvokavý jarok.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1889 *Kotló* KMP. Tráv.

1971 *Kotlosér* ZMp. 50

1979 *Kvočí kanál (Kotlosér)* GN. 10

1984 *Kvočí kanál* ZMp. 50

1991 *Kvočí kanál* GNKo. Tráv.

1992 *Kvočí kanál* VMp. 50

1993 *Kvočí kanál* ZMp. 10

1999 *Kvočí kanál* Tmp. 154

2000 *Kvočí kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Kvočí kanál* TAS.

2006 *Kvočí kanál* VMp. 50

2008 *Kvočí kanál* ZMp. 50

TN.: 1889 *Kotló* (lúka) KMP. Tráv.

Etym.: Názov *Kvočí kanál* vznikol prekladom staršieho maď. názvu *Kotlosér* (< maď. *kotlós* = kvokavý zo zvukomalebného *kvok*, *kvo-kvo*; porov. SSJ. 1, s. 805, maď. apel. *ér* (= jarok, rameno; **Kvokavý jarok*); apel. *kanál* (motivácia nie je jasná). Vzhľadom na prvý doklad v podobe *Kotló* sa nedá vylúčiť ani pôvod z domáceho **Kotlov* < OM. *Kolta*, príp. motivácia terénnou zníženinou (porov. VN. *Kotlovina* v povodí Dudváhu).

Lit.: Hladký, 2011, s. 73.

***Kvokavý jarok** (Kotlosér) → Kvočí kanál

L, Ľ

† ***Labanský jarok** dnes neznáme močaristé koryto medzi obcami Čalovec a Kameničná (v teréne je identifikovateľné pri dnešnom Tibátskom kanáli; V.

Šmilauer ho lokalizoval J od obce Čalovec s poznámkou, že je možno identické s dnes neidentifikovaným jazerom → **Labvány*, čo je však vzhľadom na vzdialenosť nepravdepodobné – podľa kartografických diel z 19. st. ide asi o prevažne zaniknuté oválne koryto s dĺžkou asi 2 km V od obce Čalovec pri kanáli Kolárovo-Kameničná; variant: *Sövényhát*; TN. *Sövényhát*.

VMp. 50: [45-43]

VN.: 1268 *ad piscinam Laboan* Šmil., Nr. 177

1898 *Lábány ére* MTT. 75

1971 *Sövényhát* ZMp. 50

TN.: 1837 – 40 *Sövényhát* (lúka) VM. II

1889 *Lábán és Sövényhát* KMP. Kam.

1955 – 61 *Laban a Ohrada (Lábán és Sövényhát)* TM. 5

1957 – 71 *Laban a Ohrada* TM. 10

1986 *Laban* ZMp. 10

1991 *Laban* (pole) GNKo. Kam., Martovce

1993 *Laban* ZMp. 10

1995 *Laban* ZMp. 25

Etym.: V. Šmilauer (1932, s. 305) pokladá presné znenie a etymológiu názvu za nejasné, aj keď sa pokúsil o rekonštrukciu v podobe **Lábányere*. Nevyklučuje, že môže ísť o názov toho istého objektu, ktorý analyzujeme v hesle → **Labvány*; kapitola *Názvy vodných plôch...*).

Maď. názov *Sövényhát* vznikol podľa TN. *Sövényhát* (< maď. apel. *sövény* – prútená ohrada, stena), *hát* = chrbát; porov. Kiss, II, s. 495.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

Lak 1,7 km; začína sa na V od obce Soľkolce a končí sa Z od obce Brestovec,

sprava sa spája s Komárňanským kanálom; ON. Sokolce (predtým Lak).

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Lak* ZMp. 50

1979 *Lak* GN. 10

1982 *Lak* VMp. 50

1985 *Lak* ZMp. 50

1994 *Lak* ZMp. 25

2008 *Lak* ZMp. 50

ON.: Sokolce:

1332 *Laak* VSO. III, 66

1428 *Lak a. n. Zakalus* VSO. III, 66

1495 *Zakalos et pred. Lak* Stanislav, 2004, s. 256

1497 *Eghazaszakalos et pred. Lak* Stanislav, 2004, s. 256

1773 *Nemes-Lak* Majt. 271

1786 *Nemesch-Lak* Majt. 271

1863 *Lakszakállos* Majt. 271

1873 *Lakszakalás* Majt. 271

1877 – 88 *Lakszakállas* Majt. 271

1892 – 1907 *Lak* Majt. 271

1913 – 20 *Lakszakállas* Majt. 271

1927 – 38 *Lak* Majt. 271

1938 – 48 *Lakszakállas* Majt. 271

1948 *Sokolce* Majt. 271

Etym.: Názov *Lak* vznikol podľa staršieho názvu obce Sokolce (pôvodne *Lak*: < 1. slovan. OM. **Lakъ* od koreňa **olk-* ako je v adj. **lakomъ*; 2. pravdepodobnejšie však z maď. apel. *lak* – osada, resp. miesto určené na bývanie; porov. Stanislav, 2004, s. 256; Kiss, 1988, s. 10) a pomenúva kanál pri obci *Lak* (dnes Sokolce).

Lak-Maderét → Maderétsky kanál

Lavý Čerhát 0,9 km; začína sa na SZ od mesta Komárno v lokalite Čerhát, sme-

ruje na J a pri osade Čerhát sa zľava spája s Komárňanským kanálom; variant: Čerhát lavý; ON. Čerhát, TN. Čerhát.

VMp. 50: 45-43

VN.: 1971 *Čerhát lavý* ZMp. 50

1979 *Lavý Čerhát (Čerhát lavý)* GN. 10

1982 *Lavý Čerhát* VMp. 50

1986 *Lavý Čerhát* ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Lavý Čerhát* GNKo. ZnO., Kom.

1993 *Lavý Čerhát* ZMp. 10

1995 *Lavý Čerhát* ZMp. 25

2000 *Lavý Čerhát* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Lavý Čerhát* VMp. 50

ON.: Čerhát: → Čerhátsky kanál

TN.: Čerhát → Čerhátsky kanál

Etym.: Názvy *Lavý Čerhát* a variant *Čerhát lavý* vznikli podľa staršieho názvu kanála *Čerhát* (→ Čerhátsky kanál); ten podľa ON. alebo TN. *Čerhát* a adj. *lavý*, ktoré vyjadruje, že sa pripája zľava.

Lél-Kosihy 3,5 km; začína sa v obci Veľké Kosihy, kde sa odpája od kanála Olča-Kosihy, pokračuje na V a SV po samotu Arcibiskupský Lél, odkiaľ po spojení sa s Poľným kanálom pokračuje ako kanál Lél-Zlatná; ON.: 1. Arcibiskupský Lél, 2. Veľký Lél, 3. Veľké Kosihy.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *Lél-Kosihy* ZMp. 50

1979 *Lél-Kosihy* GN. 10

1984 *Lél-Kosihy* ZMp. 50

1985 *Lél-Kosihy* ZMp. 10

1991 *Lél-Kosihy* GNKo. VKos., ZnO.

1992 *Lél-Kosihy* VMp. 50

1993 *Lél-Kosihy* ZMp. 10

1995 *Lél-Kosihy* ZMp. 25

1999 *Lél-Kosihy* Tmp. 154

2000 *Lél-Kosihy* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Lél-Kosihy* TAS.

2006 *Lél-Kosihy* VMp. 50
2008 *Lél-Kosihy* ZMp. 50
ON.: 1. Arcibiskupský Lél (časť obce Veľké Kosihy):
1075 *Lelu* CDSL. I, Nr. 58
1247 *Leal* CDSL. II, Nr. 262
1260/1270 *Lel* (?) Stanislav, 2004, s. 264
1266 *Leel* Stanislav, 2004, s. 264
1360 *Villa archiepiscopalis de Leel* VSO. III, 245
1416 *Leel* Stanislav, 2004, s. 264
1449 *Erseklely* VSO. III, 245
1452 *Erseklel* Stanislav, 2004, s. 264
1930 *Arcibiskupský Lél* GMp. 50
1938 *Arcibiskupský Lél* GMP. 50
2. Veľký Lél (časť obce Zlatná na Ostrove):
1075 *Lelu* CDSL. I, Nr. 58
1247 *Leal* CDSL. II, Nr. 262
1254 – 55 *Lel* VSO. III, 355
1255 – 56 *Lel* CDSL. II, Nr. 489
1308 *Leel* RDSL. I, Nr. 604, 605
1314 *Leel* RDSL. I, Nr. 1193
1429 *Nagleel* VSO. III, 355
1873 *Nagylél* Majt. 346
(po r. 1873 pričlenený k obci Zlatná na Ostrove; Majt. 346)
1930 *Veľký Lél* GMp.
1938 *Veľký Lél* GMP. 50
1966 *Veľký Lél* TS, mapa
2006 *Veľký Lél* VMp. 50
3. Veľké Kosihy: → Holiare-Kosihy
Etym.: Názov *Lél-Kosihy* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov [Arcibiskupský] *Lél* (J. Stanislav predpokladá pôvodnú podobu **Lěly* a pokladá ho za slovanský; 2004, s. 264; R. Krajčovič ho odvodzuje od psl. **lelb* – pohanský božik lásky a svadby; z toh-

to koreňa odvodzuje aj pomenovanie vtáka *lelek*, zool. *Caprimulgus*; 2005, s. 115 – 116) a [Veľké] *Kosihy* (< etnonymum *Keszi*; jeden zo staromaďarských kmeňov osídľujúcich územie Slovenska v 10. st.) a pomenúva kanál začínajúci sa pri pôvodne samostatnej obci [Arcibiskupský] *Lél* a končiaci sa pri obci [Veľké] *Kosihy*.

Lél-Zlatná 5,5 km; pokračovanie Poľného kanála od miesta, kde sa spája s kanálom *Lél-Kosihy*; nachádza sa JZ od obce Zlatná na Ostrove, smeruje na JV a J od obce sa spája s Dunajom; ON.: 1. Arcibiskupský Lél, 2. Veľký Lél, 3. Zlatná na Ostrove.

VMp. 50: 45-34
VN.: 1971 *Lél-Zlatná* HP, ZMp. 50
1979 *Lél-Zlatná* GN. 10
1984 *Lél-Zlatná* ZMp. 50
1985 *Lél-Zlatná* ZMp. 10
1991 *Lél-Zlatná* GNKo. ZnO.
1992 *Lél-Zlatná* VMp. 50
1993 *Lél-Zlatná* ZMp. 10
1995 *Lél-Zlatná* ZMp. 25
1999 *Lél-Zlatná* Tmp. 154
2000 *Lél-Zlatná* ZMp. 50; VMp. 50
2005 *Lél-Zlatná* TAS.

ON.: 1. Arcibiskupský Lél: → *Lél-Kosihy*
2. Veľký Lél: → *Lél-Kosihy*
3. Zlatná na Ostrove: → Čerhátsky kanál
Etym.: Názov *Lél-Zlatná* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov [Veľký] *Lél* (→ *Lél-Kosihy*) a *Zlatná* [na Ostrove] (názov vznikol prekladom staršieho maďarského názvu *Csallóközaranyos*, resp. *Aranyos* (< maď. *aranyos* – zlatý; zlatný < *arany*

– zlato) a pomenúva kanál začínajúci sa pri pôvodne samostatnej obci Veľký Lél a končiaci sa pri obci Zlatná [na Ostrove].

† ***Lelec** zaniknuté močaristé koryto dlhé 1 km S od obce Okoličná na Ostrove, kde sa zľava spájalo s Komárňanským kanálom 1 km pred zaústením kanála Doroštan.

VMp. 50: [45-34; 32]

1889 *Lelec* ér KMp. OnO.

Etym.: Názov *Lelec* je asi starý slovan. (sloven.) názov odvodený suf. *-ec* od psl.

**lelb* – pohanský božik lásky a svadby; z tohto koreňa sa odvodzuje aj pomenovanie vtáka *lelek*, zool. Caprimulgus; Krajčovič, 2005, s. 115 – 116; porov. aj ON. Lél → Lél-Kosihy; Stanislav, 2004, s. 264; názov ako viaceré iné na Žitnom ostrove dokumentuje výraznú prítomnosť starých pohanských kultov na tomto území; porov. Hladký – Závodný, 2014, s. 15 – 30).

Lélske rameno 5 km; lavostranné rameno Dunaja na J okraji osady Veľký Lél, medzi ním a Dunajom sa rozprestiera Veľkolélsky ostrov; ON.: 1. Arcibiskupský Lél, 2. Veľký Lél.

VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

VN.: 1966 *Lélske rameno* TS., s. 98

ON.: 1. Arcibiskupský Lél: → Lél-Kosihy

2. Veľký Lél: → Lél-Kosihy

Etym.: Názov *Lélske rameno* vznikol z ON. [Veľký] *Lél* (→ Lél-Kosihy), apel. *rameno*; pomenúva rameno Dunaja na okraji obce [Veľký] Lél.

Lidér-Tejed → Liderský kanál

Liderský kanál 3 km; kanál situovaný do staršieho močaristého koryta sa začína na J okraji mesta Dunajská Streda, smeruje na J a J od miestnej časti Mliečany sa spája s kanálom Vojka-Kračany; varianty: Andický kanál, Lidértejedský kanál, Lidér-Tejed; ON. Lidér-Tejed; TN. Andické.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1970 *Lider-Tejed* VVMp. 50

1971 *Lider-Tejed* ZMp. 50

1976 *Lidértejedský kanál* ZMp. 10

1978 *Andický kanál* ZMp. 10

1979 *Liderský kanál (Lider-Tejed)* GN. 10

1982 *Lidértejedský kanál* ZMp. 10

1983 *Liderský kanál* VMp. 50

1985 *Liderský kanál* ZMp. 50

1990 *Liderský kanál* ZMp. 10; ZMp. 50

1992 *Liderský kanál (Lidértejedský kanál, Liderský kanál)* GNDS. DS., Pov.

1993 *Liderský kanál* VMp. 50

1994 *Liderský kanál* ZMp. 25

1999 *Liderský kanál* Tmp. 143

2000 *Liderský kanál* ZMp. 50

2003 *Liderský kanál* VMp. 50

2005 *Liderský kanál* TAS.

2006 *Liderský kanál* TAS.; ZMp. 10

2008 *Liderský kanál* TASR. 50; ZMp. 50

ON.: Lidér-Tejed (časť obce Povoda):

1231 *Teyed* CDSL. I, Nr. 381

1250 *Teyed* CDSL. II, Nr. 353

1255 – 56 *Teyed* CDSL. II, Nr. 489

1302 *Teyed* RDSL. I, Nr. 134

1311 *Theyed* RDSL. I, Nr. 921

1355 *Legerteyedy* VSO. II, 121

1773 *Léder-Tejed* Majt. 236

1786 *Léder-Tejed* Majt. 236

1808 *Lödér-Tejed*, *Lieder-Tejed* Majt. 236
1837 – 40 *Lödér-Tejed* VM. II
1863 *Lidértejed*, *Alsótejed* Majt. 236
1873 – 82 *Lidértejed* Majt. 236
1884 *Lidér-Tejed* VM. III
1888 – 95 *Liedertejed* Majt. 236
1898 – 20 *Lidértejed* Majt. 236
1927 – 38 *Lidér-Tejed* Majt. 236
1938 *Lidér Tejed* ŠMp. 75
1938 – 40 *Lidértejed* Majt. 236
1957 *Lider-Tejed* GŠ. 50
1977 *Lidér-Tejed* VSO. II, 121
1995 *Lidér Tejed* TMP. 143
1999 *Lidér Tejed* TMP. 143
2005 *Lidér Tejed* TAS.
2006 *Lidér Tejed* TAS.

(1960 – 1990 pričlenené s obcou Povo-
da k obci Kútники; Majt. 236)

TN.: 2003 *Andické* (pole) VMp. 50

Etym.: Názov *Lidérsky kanál* vznikol z osadného názvu *Lidér[-Tejed]*; podľa L. Kissa pôvodný názov obce bol **Tej* > *Tejed* (demin. suf. -*d*; azda k maď. apel. *tej* – mlieko) a prvá časť názvu (*Lidér*) podľa neho pochodí z mena pôvodného vlastníka obce: OM. *Legér* > *Lidér*; 1988, s. 34; porov. SŽO., s. 88). S touto istou motiváciou vznikol aj starší názov *Lidértejedský kanál*; < ON. *Lidér-Tejed*, apel. *kanál*. Názov *Lider-Tejed* (správne *Lidér-Tejed*) vznikol podľa ON. *Lidér-Tejed* (→ vyššie). Všetky tri názvy pomenúvajú kanál pri osade (pôv. samostatnej obci) *Lidér-Tejed*.

Názov *Andický kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z TN. *Andické* (asi < OM. *Anda*, hypokorist. podoba OM. *Anna*; porov. Stanislav, 2004, s. 9); sufix *-ký*, apel. *kanál*.

Lidértejedský kanál → Lidérsky kanál

Lipovský kanál 2,5 km; kanál odpájajúci sa od kanála *Holiare-Lipové* v strede obce *Lipové*, pokračuje na JV a spája sa s *Komárňanským kanálom* (pôvodne zahrnoval aj kanál → *Holiare-Lipové*); variant: *Holiare-Lipové*; ON. *Lipové*. VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Holiare-Lipové* ZMp. 50

1979 *Lipovský kanál* (*Holiare-Lipové* – južná vetva od *Lipového*) GN. 10

1982 *Lipovský kanál* VMp. 50

1984 *Lipovský kanál* ZMp. 10

1985 *Lipovský kanál* ZMp. 50

1991 *Lipovský kanál* GNKo., ZOlča

1993 *Lipovský kanál* ZMp. 10

1994 *Lipovský kanál* ZMp. 25

1999 *Lipovský kanál* TMP. 154

2000 *Lipovský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Lipovský kanál* TAS.

2006 *Lipovský kanál* VMp. 50

ON.: *Lipové*: → *Holiare-Lipové*

Etym.: Názov *Lipovský kanál* vznikol z osadného názvu *Lipové* (→ *Holiare-Lipové*), apel. *kanál*, a pomenúva kanál v obci *Lipové*. Starší názov *Holiare-Lipové* pomenúva južnú vetvu kanála *Holiare-Lipové*; vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Holiare* (→ *Čičov-Holiare*) a *Lipové* (→ vyššie) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci *Holiare* a končiaci sa pri obci *Lipové* (porov. → *Holiare-Lipové*; 1).

***Lopatovské rameno Mŕtveho Dunaja** dnes 0,6 km dlhé mŕtve rameno **Mŕtveho Dunaja* (1) J od obce *Gabčíkovo* za *Dunajským kanálom* S od lokality *Erčéd*; časť z neho zanikla pri

- budovaní Dunajského kanála, pôvodne sa spájalo úzkym korytom aj s Račím ramenom.
- VMp. 50: 45-31 (čistočne zaniknutý)
- VN.: 1893 *Lapátfai holt Duna ág* KMp. Gab.
- ON.: 1893 *Lapátfá* (samota) KMp. Gab.
- Etym.: Názov *Lapátfai holt Duna ág* interpretujeme v podobe **Lopatovské rameno Mŕtveho Dunaja* (< ON. *Lapátfá* < maď. apel. *lapát* – lopata, *-fa* – skrátením apel. *falva* – osada, VN. *Holt Duna*, slov. **Mŕtvy Dunaj* (1), maď. apel. *ág* – rameno); pomenúva rameno **Mŕtveho Dunaja* pri zaniknutej osade *Lapátfá*.
- Lopušný kanál** 3,1 km; kanál začínajúci sa SV od obce *Zemianska Olča* v lokalite *Lopušné*, smeruje na JZ a spája sa zľava s *Komárňanským kanálom S* od obce *Okoličná na Ostrove*; variant: *Olča-Kolárovo*; ON.: 1. *Zemianska Olča*, 2. *Kolárovo*, 3. *Lopušný dom* > TN. *Lopušná pustatina*; TN. *Lopušné*.
- VMp. 50: 45-32
- VN.: 1971 *Olča-Kolárovo* ZMp. 50
- 1979 *Lopušný kanál (Olča-Kolárovo)* GN. 10
- 1982 *Lopušný kanál* VMp. 50
- 1984 *Lopušný kanál* ZMp. 10
- 1985 *Lopušný kanál* ZMp. 50
- 1991 *Lopušný kanál* GNKo. ZOlča
- 1993 *Lopušný kanál* ZMp. 10
- 1994 *Lopušný kanál* ZMp. 25
- 2000 *Lopušný kanál* ZMp. 50; VMp. 50
- 2006 *Lopušný kanál* VMp. 50
- 2008 *Lopušný kanál* ZMp. 50
- ON.: 1. *Zemianska Olča*:
- 1247 *Oucha* CDSI. II, Nr. 262
- 1268 *Oucha et alia Oucha* VSO. III, 345
- 1274 *Oucha* Stanislav, 2004, s. 321
- 1317 *Ocha* RDSI. II, Nr. 1317
- 1321 *Ochay* RDSI. II, Nr. 694
- 1360 *Olcha* VSO. III, 345
- 1429 *Olcha* Stanislav, 2004, s. 321
- 1460 *Nagholcha* VSO. III, 345
- 1482 *Olcza* Stanislav, 2004, s. 321
- 1483 *Olcha* Stanislav, 2004, s. 321
- 1773 *Nemes-Olcsa* Majt. 344
- 1786 *Olcscha, Nemesch-Olcscha* Majt. 344
- 1808 *Nemes-Olcsa* Majt. 344
- 1863 *Nemesócsa* Majt. 344
- 1873 – 82 *Nemesolcsa* Majt. 344
- 1877 – 13 *Nemesócsa* Majt. 344
- 1920 *Zemianská Oča* [!] Majt. 344
- 1927 – 38 *Zemianska Olča, Nemes-Olcsa* Majt. 344
- 1938 – 45 *Nemesócsa* Majt. 344
- 1945 – 48 *Zemianska Olča, Nemes-Olcsa* Majt. 344
- 1948 *Zemianska Olča* Majt. 344
2. *Kolárovo*: → *Kolárovo-Kameničná*
3. *Lopušný dom* (samota; *Okoličná na Ostrove*) > TN. *Lopušná pustatina*:
- 1837 – 40 *Lapaháti rét* VM. II
- 1889 *Lapuháti ház* KMp. OnO.
- 1898 *Lapaháti rét* MTT. 75
- 1955 – 61 *Lopušný dom (Lapuháti ház)* TM. 5
- 1984 *Lopušná pustatina* ZMp. 10
- 1991 *Lopušná pustatina (pole)* GNKo. Ono.
- 1993 *Lopušná pustatina* ZMp. 10
- TN.: 1889 *Lapuhát* KMp. OnO.
- 1955 – 61 *Lopušné (Lapuhát)* (pole) TM. 5
- 1957 – 71 *Lopušné* TM. 10
- 1971 *Lopušné* ZMp. 50
- 1982 *Lopušné (pole)* VMp. 50

1984 *Lopušné* ZMp. 10

1991 *Lopušné* GNKo. ONo.

1994 *Lopušné* ZMp. 25

2008 *Lopušné* ZMp. 50

Etym.: Názov *Lopušný kanál* vznikol z terénneho názvu *Lopušné* alebo *Lopušná pustatina* (< *lopúch*, psl. **lopuchъ*, bot. rastlina z rodu *Arctium*), apel. *kanál*, a pomenúva kanál v lokalite *Lopušné* alebo *Lopušná pustatina*.

Názov *Olča-Kolárovo* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov [Zemianska] *Olča* (pôv. sloven. **Olša* (< *jelša*, psl. **elbcha*/**olbcha*, bot. jelša lepkavá, *Alnus glutinosa*; Stanislav, 2004, s. 321) > maď. *Olcsa* > *Uqcsa* > *Ócsa* a ON. *Kolárovo* (→ *Kolárovo-Kameničná*), pomenúva kanál začínajúci sa pri obci [Zemianska] *Olča* a končiaci sa pri meste *Kolárovo*.

Losey vizér → *Mecskeér*

Lúčnodvorský kanál → Čalovec-Kameničná

Lúčny kanál 3 km; kanál oválneho tvaru S od obce *Zlatná na Ostrove* (pravdepodobne na okrajoch z väčšej časti zaniknutého rybníka → **Akáloš*), v lokalite *Vrbiny* sa odpája od kanála *Čalovec-Kameničná*, na J okraji obce *Čalovec* sa spája s *Čalovským kanálom*; ešte v 70. rokoch 20. st. pred vybudovaním kanála *Čalovec-Kameničná* sa spájal s *Komárňanským kanálom*; varianty: **Akálošské rameno*, **Küllö-Akalos*; ON. + *Lúčny dvor*; TN.: 1. *Akáloš*, 2. **Akálošské rameno*; VN. **Akáloš*.
VMp. 50: 45-34

VN.: 1889 *Akalosi ér* KMp. ZnO., Čale.

1955 – 61 *Žila Akáloš (Akalosi ér)* TM. 5

1957 – 71 *Žila Akáloš* TM. 10

1971 *Küllö-Akolos* ZMp. 50

1979 *Lúčny kanál (Küllö Akolos)* GN. 10

1991 *Lúčny kanál* GNKo. ZnO., Čale.

1992 *Lúčny kanál* VMp. 50

1995 *Lúčny kanál* ZMp. 25

1999 *Lúčny kanál* Tmp. 154

2000 *Lúčny kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Lúčny kanál* TAS.

2006 *Lúčny kanál* VMp. 50

2008 *Lúčny kanál* ZMp. 50

ON.: + *Lúčny dvor* (zaniknutá samota, *Zlatná na Ostrove*):

1884 *Lúčny Dvor (Rétházak)* VM. III

1938 *Lúčny Dvor* ŠMp. 75

1981 *Lúčny dvor (Lúčny mjr.)* zaniknutá samota GN. 11

TN.: 1. 1889 *Kéllő Akalos és Füzes* KMp. Čale.

1955 – 61 *Akáloš (Akalos)* (pole) TM. 5

1957 – 71 *Akáloš* TM. 10

1985 *Akáloš* ZMp. 10

1991 *Akáloš* (pole) GNKo. ZnO.

1993 *Akáloš* ZMp. 10

2. 1955 – 61 *Žila Akálos (Akálosi ér)* TM. 5

1957 – 71 *Žila Akáloš* TM. 10

VN.: → *Akáloš* (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

Etym.: Názov *Lúčny kanál* vznikol z názvu zaniknutej samoty *Lúčny dvor*, príp. z adj. *lúčny* (< apel. *lúka* – trávnatá plocha určená na pasenie zvierat), apel. *kanál*.

Názov **Akálošské rameno* vzniklo z TN. *Akáloš* (maď. *Akalos*, apel. *ér* – jarok, rameno; vzhľadom na charakter objektu uprednostňujeme druhý význam) a ten

z názvu rybníka **Akáloš* (→ kapitola Názvy vodných plôch...; dnes sú na jeho mieste zvyšky močaristej plochy).

Doklad *Küllö-Akoles* by sme vari mohli interpretovať v podobe **Küllő-Akalos* (< TN. **Küllő* < maď. apel. *küllő* – špic, TN. *Akalos*). Štruktúra maď. názvu ukazuje, že vznikol podľa vymedzenia smeru z TN. **Küllő* (v excerpovanom materiáli nie je doložený) a TN. *Akalos* (→ vyššie).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

Lyon → Čičovské rameno, Lyonský kanál

Lyonské jazero → Čičovské rameno

Lyonský kanál 5 km; kanál odpájajúci sa od kanála Vrbina-Medvedov (pôvodne bol jeho najnižšie položenou časťou) pri osade Klúčovec (časť obce Pataš), smeruje na JV a V po Z strane Čičovských rybníkov, kde sa končí; varianty: Lyon, *Kanál, Čilizköz, Vrbina-Medvedov; ON. Lyon; VN.: 1. Lyon, 2. Čiližský potok, 3. † Čiliž, 4. Vrbina-Medvedov.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1899 *Csatorna* KMp. Klúč.

1920 – 34 *Čilizköz* VM. III re (súčasť kanála Vrbina-Holiare)

1971 *Lyon* ZMp. 50

1985 *Vrbina-Medvedov* ZMp. 10

1992 *Lyonský kanál* VMp. 50

1993 *Lyonský kanál* ZMp. 10

1995 *Lyonský kanál* ZMp. 25

2000 *Lyonský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Lyonský kanál* VMp. 50

2008 *Lyonský kanál* ZMp. 50

ON.: 1952 strážnica *Lyon* Mp. 25

VN.: 1. Lyon → Čičovské rameno

2. → Čiližský potok

3. → † Čiliž (kapitola Názvy vodných plôch...)

4. → Vrbina-Medvedov

Etym.: Názov *Lyonský kanál* vznikol úpravou staršieho názvu *Lyon* (→ Čičovské rameno), názov však nie je jasný.

Názov **Kanál* (maď. *Csatorna*) je technický názov, vznikol proprializáciou maď. apel. *csatorna* (= sloven. kanál). Starší názov *Čilizköz* vznikol podľa historického názvu územia medzi Čiližským potokom a korytom Dunaja (maď. *Csilizköz*, slov. *Medzičiližie* – územie obcí Baloň, Pataš, Sap, Medvedov, Topolovec, Klúčovec, ktoré bolo pred vznikom ČSR (1918) súčasťou Győrskej župy; porov. Horváth – Telekiné, 2000); < VN. *Čiliz*[ský potok], maď. *Csiliz, köz* – medzi). Keďže názov sa vzťahoval aj na kanál → Milinovice-Vrbina, ukazuje sa, že Lyonský kanál sa chápal ako južná časť staršieho koryta *Csilizköz* (azda ramena Čiližského potoka). Názov *Čiliž* (→ Čiližský potok). Názov *Vrbina-Medvedov* odzrkadľuje staršie chápanie kanála ako južnej časti kanála → Vrbina-Medvedov.

M

† ***Mačací ostrov** neidentifikované rameno azda v chotárnej časti Mačací ostrov v katastrálnom území obce Malinovo; jeho pozostatkom je asi Malinovské rameno; TN. Mačací ostrov.

VMp. 50: [44-22; 23;24;42?]

VN.: 1881 *Macskasziget* í ág Pišút, 2006

TN.: 1881 *Matska-szigetnél* ZT.
1983 *Mačací ostrov* (pole) GNBaV. Mal.
Etym.: Názov *Macskaszigeti ág* (**Mačací ostrov*) motivovala lokalizácia ramena a vznikol podľa TN. *Mačací ostrov* (maď. *Macskassziget*), maď. apel. *ág* – rameno.

Maderétsky kanál 3,2 km; kanál začínajúci sa pri osade Maderét (v katastri obce Sokolce), smeruje na JZ a SV od obce Sokolce sa spája s Komárnanským kanálom; variant: *Lak-Maderét*; ON.: 1. Maderét, 2. Sokolce (predtým *Lak*); TN. Maderét.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *odp.[ad] Lak-Maderét* ZMp. 50

1979 *Maderétsky kanál (Lak-Maderét)* GN. 10

1982 *Maderétsky kanál* VMp. 50

1984 *Maderétsky kanál* ZMp. 10

1985 *Maderétsky kanál* ZMp. 50

1991 *Maderétsky kanál* GNKo. Sok.

1993 *Maderétsky kanál* ZMp. 10

1994 *Maderétsky kanál* ZMp. 25

1999 *Maderétsky kanál* Tmp. 154

2000 *Maderétsky kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Maderétsky kanál* TAS.

2006 *Maderétsky kanál* VMp. 50

2008 *Maderétsky kanál* ZMp. 50

ON.: 1. Maderét (hosp. dvor; vznikol splynutím Horného a Dolného Maderétskeho majera a Maderétskeho majera; Sokolce):

1884 *Felső-Maderét, Alsó-Maderét (Ordody)* VM. III

1889 *Madérét puszta, Felső major, Alsó major* Kmp. Sok.

1898 *Fel-[ső], Al[só].- Madérét* MTT. 75

1930 *Mádéréti mjr.* Gmp. 50

1938 *Hor. (F.) Madérétimajor, Dol. (Al.) Madéréti mjr.* ŠMp. 75

1952 – 57 *Maderétsky majer, Horný maderétsky majer, Dolný maderétsky majer* TM. 25

1957 *Hor., Dol. Madéréti mjr.* GŠ. 50

1957 – 71 *Maderétsky majer, Horný Maderétsky majer, Dolný Maderétsky majer* TM. 10

1971 *Horný Maderétsky mjr., Dolný Maderétsky mjr.* ZMp. 50

1978 *Felső Madérét, Alsó Madérét* VSO. III, 66

1981 *Maderét (Hor. Maderétsky mjr., Maderétsky mjr.)* GN. 11

1982 *Horný Maderétsky mjr., Dolný Horný Maderétsky mjr.* VMp. 50

1984 *Maderét* ZMp. 10

1991 *Maderét* GNKo. Sok.

1999 *Maderét* Tmp. 154

2005 *Maderét* TAS.

2. Sokolce (predtým *Lak*): → *Lak*
TN.: 1889 *Madérét puszta* (pole) Kmp. Sok.

Etym.: Názov *Maderétsky kanál* vznikol z osadného názvu *Maderét* (ten, ako ukazujú staršie doklady *Madé-* pravidelne s dlhým *-é-*, azda z maď. podoby OM. Amadeus *Amadé* (> *Madé*; porov. Kiss, 1988, s. 62; porov. aj ON. Amadeho *Kračany*) a maď. apel. *rét* (= lúka) a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri hospodárskom dvore Maderét.

Starší názov *Lak-Maderét* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála zo staršieho názvu obce Sokolce (→ *Lak*) a osadného názvu *Maderét* (maď. *Madérét*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci *Lak*

(dnes Sokolce) a končiaci sa pri hospodárskom dvore Maderét.

Maglov 1 km; kanál SZ od obce Veľké Kosihy vedľa močiara → *Mohyla (2), smeruje na JV a spája sa s kanálom Olča-Kosihy; variant: *Maglovský; TN. Maglov.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *Maglyai* ZMp. 50

1979 *Maglov (Maglyai)* GN. 10

1984 *Maglov* ZMp. 50

1985 *Maglov* ZMp. 10

1991 *Maglov* GNKo. VKos.

1992 *Maglov* VMp. 50

1993 *Maglov* ZMp. 10

1995 *Maglov* ZMp. 25

2000 *Maglov* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Maglov* VMp. 50

2008 *Maglov* ZMp. 50

TN.: 1268 *locum Magla* Šmil., Nr. 172

1837 – 40 *Magjai Föld* (pole) VM. II

1884 *Maglyai* VM. III

1889 *Maglya* KMp. VKos.

1957 – 71 *Máglya* TM. 10

1952 – 57 *Maglya* TM. 25

1984 *Maglov* ZMp. 50

1991 *Maglov* GNKo. VKos.

2004 *Maglia* PMp. 10

2005 *Maglov* TAS.

Etym.: Názov *Maglov* vznikol podľa TN. *Maglov* a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Maglov. TN. *Maglov* vznikol úpravou staršieho názvu *Máglya* (< maď. apel. *máglya* – slov. *hranica*). Maď. názov *Maglyai* vznikol z TN. *Máglya*, suf. *-i* (= sloven. *-ský*) a môžeme ho preložiť ako **Maglovský* [kanál]; porov. Horňanský, 2005, s. 227 – 230.

***Maglovský** (Maglyai) → Maglov

***Malá Belá** → Malobelský kanál

***Malá Belá-Ohrady** (Bellekürti) → Chotárny kanál

Malá Částa 7,5 km; pôvodne asi dlhší sekundárny tok (rameno) → [Starej] Časty, ktorý sa od nej odpájal S od osady Králka; dnes sčasti vyschnutý jarok, začína sa JZ od mesta Kolárovo v lokalite Králka, smeruje na JV okolo lokality Čierny chrbát, pri samote Violín sa spája s kanálom Kolárovo-Kameničná; variant: Částamelecký kanál; ON. Částa, VN. Stará Částa.

VMp. 50: 45-32

1837 – 40 *Kis Császta Ér* VM. II

1889 *Kis császta mellék csatorna* KMp. Kam.

1898 *Kis Császta ére* MTT. 75

1955 – 61 *Császtamellecký kanál (Kis császtamellegi csatorna)* TM. 5

1957 – 71 *Császtamellecký kanál* TM. 10

1971 *Malá Častá* ZMp. 50

1979 *Malá Častá* GN. 10

1982 *Malá Častá* VMp. 50

1984 *Malá Častá* ZMp. 10

1985 *Malá Častá, Častá* ZMp. 50

1991 *Malá Částa* GNKo. Kol., Čale., Kam.

1993 *Malá Častá* ZMp. 10

1994 *Malá Částa* ZMp. 25

1999 *Malá Částa* TMp. 154

2000 *Malá Částa* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Malá Částa* TAS.

2006 *Malá Částa* VMp. 50

ON.: Částa (hospodársky dvor; Kolárovo):

1837 – 40 *Császta-Melléke* VM. II
1869 *Császta melléke* PM.
1938 *Császtamellék* ŠMp. 75
1952 – 57 *Částá, Császtamellék* TM. 25
1957 *Császtamellék* GMp.
1966 *Császtamellék* TS., mapa
1971 *Császta* ZMp. 50
1977 *Császtamellék* VSO. II, 42
1984 *Částa* ZMp. 10
1991 *Částa* GNKo. Kol.
1993 *Částa* ZMp. 10
1994 *Částa* ZMp. 25
2005 *Částa* TAS.

VN.: → Stará Částa

Etym.: Názov *Malá Částa* vznikol z adj. *malý* (maď. *kis*) a VN. *Částa* (→ Stará Částa); pomenúva pôvodné pravostranné rameno toku Částa (→ Stará Částa; s potokom Částa sa už nespája). Názov *Částamelecký kanál* (maď. *Kis császtamellegi csatorna*) vznikol zo staršieho názvu hospodárskeho dvora Částa (*Császtamellék* < VN. *Částa*, maď. *Császta*, maď. adj. *mellék* – bočný), apel. *kanál* (maď. *csatorna*).

***Malé bahno** (Kis lapás) → Gabčíkovo-
-Nárad, Nárad-Vrbina

Malinovo-Blahová 24 km; kanál sa od-
pája sprava z Malinovského ramena pri
obci Malinovo, smeruje na JV, pri obci
Tomášov na SV, neskôr opäť na JV; pri
samote Feještov SZ od Hornej Potône-
-Lúk sa sprava spája s Malým Dunajom;
variant: Závlahový kanál HŽO I.; ON.:
1. Blahová, 2. Malinovo.

VMp. 50: 44-23; 24; 42; 45-13

VN.: 1965 *Závlahový kanál HŽO I.*
VVMp. 50

1971 *Malinovo-Blahová* VMp. 50
1983 *kanál Malinovo-Blahová* VMp. 50
1984 *kanál Malinovo-Blahová* VMp. 50
1986 *Malinovo-Blahová* ZMp. 25
1991 *Malinovo-Blahová* VMp. 50
1992 *Malinovo-Blahová* ZMp. 10;
GNDS. BVes, Bl., Čak., Jan., Nár., ZKl.
1993 *Malinovo-Blahová* ZMp. 25
1994 *Malinovo-Lehnice (!)* ZMp. 25
1995 *Kanál Malinovo-Blahová* Tmp. 50
(Gab.)
1999 *kanál Malinovo-Blahová* Tmp. 50
(Gab.)
1999 *Kanál Malinovo-Blahová* Tmp. 50
(BA)
2003 *Malinovo-Blahová* VMp. 50
2006 *kanál Malinovo-Blahová* TAS.
2007 *Kanál Malinovo-Blahová* Tmp. 50
(M. K. BA)
2008 *Malinovo-Blahová* TASR. 50
2013 *kanál Malinovo-Blahová* RP.
ON.: 1. 1951 *Blahová* Majt. 34; VSO. I,
167
2. Malinovo:
1209 *Ybrehart* CDSl. I, Nr. 153
1216 *Ybrehart, Ybrohart* CDSl. I, Nr. 207
1260 *Terra Eburhardi* CDSl. II, Nr. 663
1311 *Villa Eberhardi* RDSl. I, Nr. 939
1390 *Ebersdorf, Eberharth* VSO. II, 225;
1397 *Eberharth* Var., 1984, s. 124
1773 *Eberhárd* Majt. 181
1786, 1863 *Eberhard* Majt. 181
1808 *Eberhárd, Eberhard* Majt. 181
1873 *Eberhárdt* Majt. 181
1877 – 82 *Éberhardt* Majt. 181
1888, 1913 *Éberhárd* Majt. 181
1892 – 1907 *Éberhard* Majt. 181
1920 *Eberhardt* Majt. 181
1927 – 48 *Eberhart* Majt. 181
1948 *Malinovo* Majt. 181

Etym.: Názov *Malinovo-Blahová* motivovalo vymedzenie začiatku a konca kanála a vznikol podľa ON. *Malinovo* (< adj. *malinový* < apel. *malina* – ker so sladkými a voňavými červenými plodmi rastúci na rúbaniskách, bot. ostružina malinová, *Rubus idaeus*; KSSJ, s. 312; pôvodný názov obce pravdepodobne vznikol z nem. OM. *Eberhard*, podľa B. Varsika (1984, s. 124) ide asi o zakladateľa osady; < stnem. *ebur* + *hart* „silný, smelý diviak“; Majtán – Považaj, 1998, s. 88) a *Blahová* (< OM. *Blaho*; na počesť slovenského národného buditeľa, lekára, publicistu a politika Dr. Pavla Blaha; predtým sa nazývala aj *Blahova Dedina*).

Technické pomenovanie *Závlahový kanál HŽO I.* motivovala funkcia kanála a jeho numerické rozlíšenie v sústave hornožitnoostrovských kanálov (HŽO I.) < adj. *závlahový* „slúžiaci na zavlažovanie“, apel. *kanál*, HŽO – hornožitnoostrovský, num. I. (= 1.).

Doklad *Malinovo-Lehnice* hodnotíme ako chybný zápis.

Malinovské rameno 6 km; odpája sa sprava od Malého Dunaja pri obci Malinovo, smeruje na JV, potom na SV; v lokalite Na záhrade SV od obce sa sprava spája s Malým Dunajom; varianty: Cigánsky Dunaj, Malý Dunaj, Rameno Malého Dunaja; ON. Malinovo; VN.: 1. Dunaj, 2. Malý Dunaj.

VMp. 50: 44-22; 23; 24; 42

VN.: 1894 *Czigány Duna* KMp. Mal., Tom.

1894 *Kis Duna ág* (h. č. ramena), *Czigány Duna* (d. č. ramena) KMp. Mal.; Zál.

1956 *Cigánsky Dunaj* ŠMp. 5

1974 *rameno Malého Dunaja* ZMp. 10

1978 *Rameno Malého Dunaja* ŠMpO. 5

1984 *Malinovské rameno* VMp. 50

1986 *rameno Malého Dunaja* ZMp. 10

1991 *rameno Malého Dunaja* ZMp. 25

1993 *Malý Dunaj* (h. č.), *rameno Malého Dunaja* (d. č.) ŠMpO. 5

2006 *rameno Malého Dunaja* ZMp. 10

2006 *Malý Dunaj* (!) TAS.

ON.: → *Malinovo-Blahová*

VN.: 1. → *Dunaj* (1)

2. → *Malý Dunaj* (1)

Etym.: Názov *Malinovské rameno* motivovala lokalizácia ramena a vznikol z ON. *Malinovo* (→ *Malinovo-Blahová*); sufix *-ské*, apel. *rameno*.

Názov *Cigánsky Dunaj* vznikol z etnonyma *Cigán* „príslušník spoločenskej skupiny indického pôvodu žijúci miestami ešte potulným životom, novšie Róm“, KSSJ, s. 87) a VN. → *Dunaj* (1); *Dunaj*; azda v blízkosti ramena mali obydlia Rómovia.

Názvy *Malý Dunaj* a *Rameno Malého Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien Malého Dunaja, a vznikli podľa VN. → *Malý Dunaj* (1), apel. *rameno*.

Malobelský kanál 2 km; kanál súběžne smerujúci popri Chotárnom kanáli SV od obce Okoč, pri samote Malá Belá sa spája s Belským kanálom; variant: *Malá Belá; ON. Malá Belá.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Kisbélle* ZMp. 50

1978 *kanál Malá Belá* ZMp. 50

1979 *Malobelský kanál* (*Kisbélle*) GN. 10

1982 *Malobelský kanál* VMp. 50

1984 *Malobelský kanál* ZMp. 10
1993 *Malobelský kanál* ZMp. 10
1994 *Malobelský kanál* ZMp. 25
2000 *Malobelský kanál* ZMp. 50; VMp. 50
2006 *Malobelský kanál* VMp. 50
ON.: Malá Belá (miestna časť; Okoč):
1296 *Billye* SŽO., 77
1884 *Kis-béle* VM. III
1893 *Kis Béle major* KMp. Topol'.
1930 *Kisbelle* GMp.
1938 *Kisbelle* ŠMp. 75
1952 *Kisbélle* Mp. 25
1955 – 61 *Kis Bélla* TM. 5
1957 *Kisbelle* GŠ. 50
1971 *Kis Béle* ZMp. 50
1981 *Malá Belá (Kis Béle)* GN. 11
1992 *Malá Belá* GNDS. Okoč
1999 *Malá Belá* TMp. 154
2000 *Malá Belá* ZMp. 50

Etym.: Názov *Malobelský kanál* vznikol z osadného názvu *Malá Belá* (→ Belský kanál) a apel. *kanál*, a pomenúva kanál pri osade Malá Belá (neďaleko od nej je aj osada Belá, dnes Jánošíkovo na Ostrove; → Belský kanál). Názov **Malá Belá* (maď. *Kis Béle*, *Kisbélle*) vznikol podľa ON. *Malá Belá* (maď. *Kis Béle*).

Maloblahovský kanál 2 km; kanál spájajúci Starý Klátovský kanál a Klátovský kanál (1) sa začína pri lokalite Kono-pisko SZ od Malých Dvorníkov; pretína Starý Klátovský kanál, smeruje na SV vedľa Čótfanského kanála a spája sa sprava s Klátovským kanálom; na mape z roku 1970 (VVMp. 50) sa rozlišovali dva samostatné kanály, ktoré mali rozličné smerovanie: od začiatku súčasného Maloblahovského kanála po miesto, kde sa spája so Starým Klátovským

kanálom, sa označoval ako *Sikabonyi* (2 km; smeroval na SV ako Maloblahovský kanál); druhý ako *Sikabonyi a* (1,2 km; spája dnešný Starý Klátovský kanál a Klátovský kanál, smeroval však na JZ); varianty: *Sikabenyi*, *Sikabenyi a*; ON.: 1. *Aboň, 2. Malé Blahovo, 3. *Maloblahovský mlyn, 4. Veľké Blahovo; OM.: 1. *Katha filia de Abany*, 2. *Demetrio filio Syke* (de villa *Sikeabany*); VN. Blahovský kanál.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Sikabonyi*, *Sikabonyi a* VVMp. 50

1976 *Maloblahovský kanál* ZMp. 10

1979 *Maloblahovský kanál (Sikabonyi)* GN. 10

1983 *Maloblahovský kanál* VMp. 50

1985 *Maloblahovský kanál* ZMp. 10

1990 *Maloblahovský kanál* ZMp. 10

1992 *Maloblahovský kanál* GNDS. DS.

1993 *Maloblahovský kanál* ZMp. 25

ON.: 1., 2., 3., 4. → Blahovský kanál (1)

OM.: 1. 1317 *domina Katha filia Syke de Abany* RDSI. II, Nr. 173

2. 1323 *Demetrio filio Syke* RDSI. II, Nr. 1097

VN.: → Blahovský kanál (1)

Etym.: Názov *Maloblahovský kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Malé Blahovo* (→ VN. Blahovský kanál; 1), sufix *-ský*, apel. *kanál*; pomenúva kanál nachádzajúci sa pri obci Malé Blahovo. S tou istou motiváciou vznikol aj maďarský názov *Sikabonyi* (*Sikabony* = maď. názov obce M. Blahovo → VN. Blahovský kanál). Názov *Sikabenyi a* vznikol z ON. *Sikabeny* (dnes Malé Blahovo) a grafémy *a*, ktorá má diferenciačnú funkciu.

Malolúčsky kanál (1) 2,1 km; začína sa pri obci Malá Lúč, smeruje JV; zľava sa spája s kanálom Vojka-Kračany J od Malej Lúče; ON. Malá Lúč; VN.: 1. Malolúčsky kanál, 2. Veľkolúčsky kanál.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Malolúčsky kanál* VMp. 50

1983 *Malolúčsky kanál* VMp. 50

1992 *Malolúčsky kanál* VMp. 50

1992 *Malolúčsky kanál (Malolúcky kanál)* GNDS. LnOs.

1993 *Malolúčsky kanál* VMp. 50

1994 *Malolúčsky kanál* ZMp. 25

2003 *Malolúčsky kanál* VMp. 50

2008 *Malolúčsky kanál* TASR. 50

ON.: Malá Lúč: → Jatovský kanál

VN.: 1. → Jatovský kanál

2. → Veľkolúčsky kanál

Etym.: Názov *Malolúčsky kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Malá Lúč* (→ Jatovský kanál); sufik -*sky*, apel. *kanál*. Doklad *Malolúcky kanál* (1992) nie je jazykovo korektný.

Malolúčsky kanál (2) → Jatovský kanál

Malomhely → Vrakúnsky kanál

+ ***Malý Belder** nelokalizované menšie rameno ramena M. Dunaja Belder medzi obcou Orechová Potôň (vzhľadom na lokalizáciu T. Ortavy (1882, s. 123) a V. Šmilauera (1932, s. 295) by ho bolo možné lokalizovať až od Senca) a obcou Trhová Hradská; TN.: 1. Bodor, 2. Dolný Bodor, 3. Horný Bodor, 4. Stredný Bodor; VN.: 1. Beleder, 2. Belder. VMp. 50: [45-13; 14]

VN.: 1517 *Kysbewlder* Pišút, 2006

TN.: 1., 2., 3., 4. → Belder

VN.: 1. → Beláková, 2014, s. 120

2. → Belder

Etym.: Názov **Malý Belder* motivovala skutočnosť, že išlo o menšie bočné rameno ramena → Belder (maď. *kis* – malý).

Lit.: Beláková, 2014, s. 120; Šmilauer, 1932, s. 295; Ortvy, 1882, s. 123; Pišút, 2006.

Malý Dunaj (1) najdlhšie ľavostranné rameno Dunaja na slovenskom území; odpája sa od hlavného koryta Dunaja JV od mesta Bratislava na r. kilometri 1865,6, má 150 km (vrátane tzv. Vážskeho Dunaja – dolného toku Váhu od miesta zaústenia Malého Dunaja pri Kolárove po ústie Váhu do Dunaja), zo S vymedzuje Žitný ostrov; jeho nížinný tok je regulovaný až po Most na Ostrove do kanálového koryta; koryto má veľa meandrov (TS., s. 182 – 183); podľa P. Pišúta (2007) bol stredoveký Malý Dunaj (*Čalov) v období 11. – 14. stor. kratší, S od obce Topoľníky prudko menil smer z JV na J, tiekol okolo obcí Opatovský Sokolec, Okoč a V od mesta Veľký Meder J od obce Okoč sa už označoval ako → Miller (Millér) a vstupovali doň vody vnútrozemských barín v okolí obcí Vrakúň, Boheľov a Veľký Meder. Preto aj vtedajší Žitný ostrov bol v stredoveku menší, ako ho poznáme dnes. Ramenami vtedajšieho Malého Dunaja boli na severe Čierna voda (vtedajší Plazov; porov. Beláková, 2014, s. 77), Belder (asi na mieste dnešného → Klátovského kanála) a Čiliž (→ Čiližský potok). P. Pišút ďalej uvádza, že prietokový systém Malého Dunaja (*Čalova) okrem jeho koryta pozostával z ďalších, často desiatky kilometrov dlhých para-

lelných ramien. Podľa Pišútovej rekonštrukcie ústil *Čalov do Dunaja JV od obce Čičov.

Názvom *Novozámocký Dunaj sa označovalo koryto Malého Dunaja od odpojenia Malinovského ramena z Malého Dunaja v lokalite *Mačka; názvami *Veľká tóňa a *Veľké rameno sa pomenúval Malý Dunaj pri obci Jelka – T. Ortvy oba názvy stotožnil s časťou ramena pri obci Lég (časť obce Lehnice); Šmilauer, 1932, s. 296; na VM. I sa časť *Väčšieho novozámockého ramena v miestach súčasného Slovaftu označuje aj ako Warling (*Wartling), no P. Pišút (2006) uvádza, že išlo o jedno z ramien Malého Dunaja, ktoré museli byť v roku 1790 – 91 umelo upravené kvôli zachovaniu splavnosti Malého Dunaja, z tohto dôvodu tento názov uvádzame v osobitnom hesle; varianty: *Belderský Dunaj, *Čalov, *Dunaj, *Dunajské rameno, Hrubý Dunaj, Malý Dunajček, *Novozámocké dunajské rameno, *Novozámocký Malý Dunaj, *Rameno Dunaja, *Starý Dunaj; *Vážsky Dunaj, *Väčšie dunajské rameno, *Veľká tóňa, *Veľké rameno, *Väčšie novozámocké dunajské rameno, *Wartling; ON. Nové Zámky; TN.: 1. *Komárovský Wartling, 2. *Veľký Wartling; PCH. Žitný ostrov; PO. *Čalovský prístav; VN.: 1. Dunaj, 2. *Ivanský Malý Dunaj, 3. *Menšie novozámocké rameno, 4. *Novozámocké dunajské rameno, 5. Váh, 6. Miller.

VMp. 50: 44-22; 23; 24; 42; 45-32; 11; 13; 14; 41; Šmil. Nr. 122, 123, 128

VN.: 1239 *ad rippam fluminis Kysduna* CDSL. II, Nr. 55

1239 *Magno Er, Noger, Nagher, No-*

gewren, Nagewren, Nagkhew, Nagy Keszew CDSL. II, Nr. 48

1239/1241 *magno Er, Magnoer, Noger, Nagyer, Nagher, Nogewren, Nagherwrem* (rameno M. Dunaja pri Jelke) Šmil., Nr. 127

1239 *Magnum Er* Marsina, 1987 (podľa Pišút, 2007, s. 84)

1267 *Challo* Šmil., 1932, s. 294

1267 *Chollo* Šmil., s. 294; Var., 1984, s. 128

1290 *Chollow, Challow* Šmil., Nr. 122

1290/1304 *Chollow* Var., 1984, s. 128

1291 *fluuii Challowo* Šmil., 1932, s. 294

1291 *Chollow* Var., 1984, s. 128

1303 *Challoaga, Chollo, Chulluch* RDSL. I, Nr. 183

1303 *Chollo* Var., 1984, s. 128

1310 – 42 *Chollo* Var., 1984, s. 128

1310 – 42 *Chollo* RDSL. I, Nr. 845

1313 *Parvus Danubius, Parvo Danubio, Parvum Danjubicum* RDSL. I, Nr. 1074, 1077

1323 *Parvus Danubius, Parvo Danubio, Parvum Danubicum* RDSL. II, Nr. 1071

1324 *fl. Challov, Challo* Šmil., 1932, s. 295

1337 *brachium Danubii, Chullouk* Šmil., 1932, s. 293, 295

1338 *Chollo* Var., 1984, s. 128

1341 *Chollov* Var., 1984, s. 128

1369 *fluuvio Danubii* Šmil., 1932, s. 293

1430 *Belderduna, Nagherduna, fluuiu danuby* Šmil., 1932, s. 293

16. stor. *Ramus Érsek Újváriensis, Neuhausler Donau Arm, Érsekújvári Ág* Pišút, 2006

1753 *Ramus Érsekuivariensis seu Neuhasler arm* Var., 1984, s. 70

1782 – 84 *Grosszer Neuhausler Arm,*

- Neuhausler Arm, Warling* (časť *Väčšieho novozámockého ramena), *Donau Arm* (od ústia Ramena Malého Dunaja do Malého Dunaja pri Hurbanovej Vsi), *Grosser Arm der Donau* (od samoty Feještov po miesto, kde sa spája kanál Malinovo-Blahová s Malým Dunajom) VM. I 1782 – 84 *Grosser Arm der Donau* (od samoty Feještov po miesto, kde sa spája kanál Malinovo-Blahová s M. Dunajom) VM. I 1790, 1791 *Wartling* Pišút, 2006 1816 *Wartling* Pišút, 2006 1829 – 44 *ramus Danubii, ramo Danubii, Chaló Šmil.*, 1932, s. 293, 295 1837 – 40 *Duna (Donau Arm), Kis Duna Fl. (sl. Malj Dunaj), Kis Duna, Öreg Duna, Neuhausler Donau Arm* (od Mlynských Nív v koryte Mlynskonivského ramena po Hurbanovu Ves) VM. II 1864 – 65 *Érsekújvári Duna + Šmil.*, 1932, s. 293 1869 *Kis Duna* PM. 1884 *Neuhausler Donau Arm* (od miesta, kde sa spája s Dunajom, po Prievoz, kde sa sprava spájalo s Mlynskonivským ramenom) VM. III 1884 *Klein Donau (Kis duna), Kis Duna (Donau Arm), Duna Ág (Donau Arm)* VM. III 1889 *VágDuna folyó* KMp. Okoč 1890 *Kis Duna* KMp. Trst. 1890 *Kis Duna folyó* KMp. Tomáš., DS. 1893 *Kis Duna folyó* KMp. BPot.; DS.; HPot.; Jah., Topoľ., HMýto, THrad. 1893 *Kis Duna folyam* KMp. ČPot.; VBlah.; OPot. 1893 *Kis Duna* KMp. MBlah.; VPaka; Vyd.; MBlah. 1894 *Kis-Duna folyó* KMp. Ded.; HŠúr; Jel.; NJel.; Nov.; Tur. 1894 *Kis Duna* Bl.; DJan.; El.; HJan.; Komv.; Leh.; Mal.; MopB.; Ras.; Tom.; VPaka; Vl.; Vr. 1894 *Kis-Duna* KMp. Ton. 1894 *Kis Duna folyó* KMp. Ber.; Ivan.; Mal.; Zál. 1894 *Kis Duna, Kiss Duna* KMp. PrieV. 1894 *Érsekújvári Duna folyó* KMp. Mal.; Zál. 1898 *Kis Duna* MTT. 75 1903 *Érsekújvári kis Duna* Šmil., 1932, s. 293 1906 *Kis Duna folyó, Kisduna folyó* KMp. Kol. 1914 *Čelou* Šmil., 1932, s. 294 1930 *Malý Dunaj* GMp. 1932 *Hrubí Dunaj, Malí Dunajek* Šmil., 1932, s. 294 1938 *Malý Dunaj (Kis Duna)* ŠMp. 75 1945 *Malý Dunaj, Kis Duna* ŠMp. 75 1952 *Malý Dunaj* GMp. 50 1952 – 57 *Malý Dunaj* TM. 25 1953 *Malý Dunaj* ŠMpO. 5 1954 *Malý Dunaj* (aj časť pôvodného koryta *Vaskapu) ŠMpO. 5 1954 *Kis Duna* ŠMpO. 5 1954 *Malý Dunaj* ŠMpO. 5 1955 – 61 *Malý Dunaj* TM. 5 1956 *Malý Dunaj* ŠMp. 5 1957 *Malý Dunaj* ŠMpO. 5 1957 *Malý Dunaj* GŠ. 50 1957 – 71 *Malý Dunaj* TM. 10 1962 *Malý Dunaj* ŠMpO. 5 1965 *Malý Dunaj* HP.; VVMp. 50 1966 *Malý Dunaj* TS., s. 100 1966 *Malý Dunaj* Mp. PN. 200; TS., s. 75 1970 *Malý Dunaj* VVMp. 50

-
- 1971 *Malý Dunaj* VMp. 50; HČ.; ZMp. 50
1973 *Malý Dunaj* ŠMpO. 5
1974 *Malý Dunaj* ZMp. 10
1975 *Malý Dunaj* ZMp. 10
1976 *Malý Dunaj* ZMp. 10
1976 *Malý Dunaj* ZMp. 25
1976 *Malý Dunaj* ZMp. 50
1977 *Malý Dunaj* VSO. I, 368
1978 *Malý Dunaj* VSO. III, 186; ZMp. 10
1979 *Malý Dunaj* GN. 10
1981 *Malý Dunaj* TS., s. 90, 182
1982 *Malý Dunaj* VMp. 50; ŠMpO. 5
1983 *Malý Dunaj* GNBaV. Ber., Ivan., Mal., MopB., NDed., Tom., Tur., VI.
1983 – 84 *Malý Dunaj* VMp. 50; ZMp. 10
1984 – 86 *Malý Dunaj* ZMp. 50
1985 *Malý Dunaj* ZMp. 10; ZMp. 25
1986 *Malý Dunaj* ZMp. 10; ZMp. 25
1987 *Malý Dunaj* ZMp. 10
1989 *Malý Dunaj* ŠMpO. 5; ZMp. 10
1990 *Malý Dunaj* ZMp. 10; ŠMpO. 5
1991 *Malý Dunaj* GNKo. DM., Kol.
1992 *Malý Dunaj* GNDS. DS.; Topol., THrad., HMýto, Jah., Okoč; ZMp. 25
1993 *Malý Dunaj* VMp. 50; ZMp. 25; GNGa. HŠúr, HVes, Jel., Tomáš., VÚI.
1994 *Malý Dunaj* GNBa. Ruž., Vr.
1995 *Malý Dunaj* Tmp. 50 (Gab.)
1995 *Malý Dunaj* Tmp. 143
1996 *Malý Dunaj* ZMp. 10
1996 *Malý Dunaj* Pmp. 10
1997 *Malý Dunaj* Tmp. 50 (Sen.)
1999 *Malý Dunaj* Tmp. 50 (Gab.)
1999 *Malý Dunaj, Novozámocké rameno* SŽO., s. 11
2000 *Malý Dunaj* ZMp. 10; ZMp. 50
2001 *Malý Dunaj* ZMp. 10
2002 *Malý Dunaj* PTMp. 25 (M. K.-juh)
2003 *Malý Dunaj* VMp. 50
2004 *Malý Dunaj* PTA. 25 (M. K.)
2004 *Malý Dunaj* ZMp. 25
2005 *Malý Dunaj* Pmp. 10; TAS.; Pmp. 10
2006 *Malý Dunaj* TAS.; ZMp. 10
2007 *Malý Dunaj* ZMp. 10
2008 *Malý Dunaj* TASR. 50; ZMp. 50
2013 *Malý Dunaj* RP.
ON.: Nové Zámky:
1183 *Narhyd, Nyárhíd* CDSL. I, Nr. 94
1221 *Nyárhíd, Nyarhyd* CDSL. I, Nr. 266
1245 *Narhid* CDSL. II, Nr. 185
1247 (?) *Nyarhid* CDSL. II, Nr. 272
1571 *Vyuar, Olaj Vyuar, arx archiepiscopalis Wyuar* VSO. II, 331
1590 *Ersekújvár* VSO. II, 331
1773 *Erseg-Ujvár, Neü-Haüsel, Nowe Zámky* Majt. 209
1786 *Neuhäusel, Ersek-Ujvár, Nowé Zámky* Majt. 209
1808 *Érsek-Újvár, Neuhäusel, Nowé Zámky* Majt. 209
1863 – 1913 *Érsekújvár* Majt. 209
1920 *Nové Zámky* Majt. 209
1927 – 38 *Nové Zámky, Érsek-Újvár* Majt. 209
1938 – 45 *Érsekújvár* Majt. 209
1945 – 48 *Nové Zámky, Érsek-Újvár* Majt. 209
1948 *Nové Zámky* Majt. 209
TN.: 1. *Komárovský Wartling, 2. *Velký Wartling: → *Wartling
PCH.: Žitný ostrov:
1209 *Challow Chal.*, 68
1237 *Challokuz* CDSL. II, Nr. 27 A
1238 *Insula* CDSL. II, Nr. 43
1240 *Chollokuz* CDSL. II, Nr. 68

- 1250 *Chollocuz* CDSL. II, Nr. 353
 1250 *Chollokuz* Sedlák, 1987, s. 32
 1252 *Collocuz, Chollokuz* CDSL. II, Nr. 403, 408
 1256 *Chollokuz* CDSL. II, Nr. 543
 1257 *Chollokuz* CDSL. II, Nr. 566
 1260 *Chollokuz* CDSL. II, Nr. 666
 1261 *Chyllokuz* Var., 1984, s. 128
 1262 *Challokuz* Sedlák, 1987, s. 32
 1266 *Chollokuz* Var., 1984, s. 128
 1277 *Chylloukuz* Sedlák, 1987, s. 32
 1290 *de Chollokuz* Šmil., Nr. 122
 1291 *portus in Challowkuz* Šmil., 1932, s. 294
 1304 *Chollokuz* RDSL. I, Nr. 336
 1318 *Challokuz* RDSL. II, Nr. 336
 1322 *Chollokuz* RDSL. II, Nr. 822, 840
 1325 – 39 *Insula Jauriensis* (*Rábsky ostrov) SŽO., 1999, s. 43
 1333 *Churlowkuz* Sedlák, 1987, s. 32
 1334 *Chorloukuz* SŽO., 1999, s. 41
 1367 *Insula Sancte Marie* (*Ostrov svätej Márie), *Insula Magna* (*Veľký ostrov) SŽO., 1999, s. 43
 1394 *in der Schütt* SŽO., 1999, s. 43
 1400 *Charlokuz* SŽO., 1999, s. 41
 1536 – 1686 *Insula Comaromiensis* (*Kómárňanský ostrov) SŽO., 1999, s. 43
 1550 *Cituatu, Insula Cituorum* SŽO., 1999, s. 44
 1554 *Challockewz* Ur. I, 192
 1556 *Chalokeuuz* SŽO., 1999, s. 46
 1750 – 51 *Insula Scironum* (*Ostrov Skírov) SŽO., 1999, s. 44
 1825 sloven. Čalokez, lat. *Insula Cituatum, Cituorum*, nem. *die Schütt*, maď. *Tsalóköz* Bern.
 70. roky 20. stor. *Podunajská nížina – Ostrov* SŽO., 1999, s. 44
 PO.: 1291 *Challowew* Šmil., 1932, s. 294
 1291 *Challow* Šmil., 1932, s. 294
 1291 *in portu Chollow* Var., 1984, s. 128
 1306 *in portu Chollou* RDSL. I, Nr. 438
 1307 *de Chollo* RDSL. I, Nr. 454
 VN.: 1. → Dunaj (1)
 2. *Ivanský Malý Dunaj → Beláková, 2014, s. 25
 3., 4. → *Mlynskonivské dunajské rameno
 5. Váh: → Krško, 2011, s. 161–165
 6. → Miller
 Etym.: Názvy *Malý Dunaj*, **Dunaj*, **Dunajské rameno*, **Rameno Dunaja*, *Hrubý Dunaj*, **Starý Dunaj*, **Väčšie dunajské rameno* a *Malý Dunajček* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných veľkých ramien Dunaja, a vznikli z VN. → *Dunaj* (1); adj. *malý* (nem. *klein*, maď. *kis*), *starý* (maď. *öreg*), *veľký/väčší* (lat. *magnum*, nem. *grosser*, maď. *nagy*), *hrubý* „veľký“, apel. *rameno* (lat. *bra(c) – chium, ramus* „rameno, vetva, LSS., 76, 502; nem. *Arm*, maď. *ér, ág*). Názov *Malý Dunajček* mal iba lokálnu onymickú platnosť a deminutívny tvar treba posudzovať vzhľadom na väčší (hlavný) tok Dunaja.
 Stredoveký názov **Čalov* analyzujeme v úvode štúdie Historické etnické vzťahy v ojkonymii a hydronymii Žitného ostrova.
 Názvy **Novozámocký Malý Dunaj*, **Novozámocké dunajské rameno* a **Väčšie novozámocké dunajské rameno* vznikli až v období po odstavení pôvodnej J až JV trate Malého Dunaja (Miller) a jej preložení do dnešného koryta, pokračujúceho k mestu Kolárovo. Podľa P. Pišúta (2006) počas osmanskej hrozby jeho nová trať (vodná cesta) získala na

strategickosti po dokončení vtedy najmodernejšej európskej pevnosti Nové Zámky (1573), ktorá sa nachádzala 14 km od Kolárova. Strategický význam (smerovanie) nového koryta, ktorým sa dopravovali lode do blízkosti novozámockej pevnosti, motivoval vznik názvov s komponentom *Novozámocký* < ON. *Nové Zámky* a VN. → *Dunaj* (1); adj. *malý, veľký*, apel. *rameno*.

Názov *Vágduna* (**Vážsky Dunaj*) odzrkadľuje chápanie dnešného dolného toku Malého Dunaja (aj na mapách z 20. st. sa úsek od zaústenia M. Dunaja do Váhu označoval ako *Vážsky Dunaj*); etymol. výklad VN. Váh → Krško, 2011, s. 165, 166), VN. → *Dunaj* (1).

Názvy **Velká tůňa* a **Velké rameno* mali len lokálnu onymickú platnosť a motivovala ich veľkosť objektu (z maď. *nagy* – veľký a maď. *ér* – rameno, resp. *örém*, *örém* – tůňa). Názov **Belderský Dunaj* → Belder, *Dunaj* (1). Názov **Wartling* → *Wartling* (1).

Doklad z r. 1239 (*Nagy Keszew*) nevyčleňujeme ako variant, azda ho môžeme rekonštruovať v podobe **Velké Kosihy* (< staromaď. kmeň *Keszí*; ide o úsek Dunaja pri Jelke a motivačná súvislosť s ON. *Velké Kosihy* neprichádza do úvahy).

Lit.: Chaloupecký, 1923, s. 163 – 165; Pišút, 2006; Püspöki Nagy, 1991; Ortway, 1882, s. 186 – 187; Šmilauer, 1932, s. 294; Varsik, 1984, s. 130 – 132; 1990, s. 15 – 17; Zimmermann, 1980, s. 278, 308; Krško, 2011, s. 165 – 166.

Malý Dunaj (2) 2 km; časť koryta Malého Dunaja v k. ú. obce Malinovo, odpája

sa ako pravostranné rameno od Malého Dunaja a spája sa s Malinovským ramenom; variant: Rameno Malého Dunaja; VN.: 1. *Dunaj*, 2. *Malý Dunaj*.

VMp. 50: 44-22; 23; 24; 42 (nepomenovaný)

VN.: 1894 *Kis Duna folyó* KMp. Mal.

1978 *Malý Dunaj* ŠMpO. 5

1993 *rameno Malého Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: 1. → *Dunaj* (1)

2. → *Malý Dunaj* (1)

Etym.: Názvy *Malý Dunaj* a *Rameno Malého Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien Malého Dunaja, a vznikli podľa VN. → *Malý Dunaj* (1); apel. *rameno*.

***Malý Dunaj** (3) 2,6 km; ľavostranné rameno Dunaja na J okraji mesta Komárno; VN.: 1. *Dunaj*, 2. *Malý Dunaj*.

VMp. 50: 45-43 (nepomenovaný)

VN.: 1888 *Kis Duna* KMp. Kom.

VN.: 1. → *Dunaj* (1)

2. → *Malý Dunaj* (1)

Etym.: → *Malý Dunaj* (1); maď. *kis* (malý), VN. *Duna* (→ *Dunaj*; 1).

Malý Dunaj (4) → Malinovské rameno; Rameno Malého Dunaja (1); Klátovské rameno

Malý Dunajček → *Malý Dunaj* (1)

***Malý Encer** (*Kis Encs ér*) → *Dropí kanál*

Malý Topoľový → *Malý Topoľový kanál*

Malý Topoľový kanál 1,5 km; kanál vybudovaný na mieste zaniknutého

*Vlčieho jazera, spája sa s kanálom Juróvá-Veľký Meder JV od obce Vrakúň v lokalite Veľké Topolové; varianty: Malý Topolový, *Vlčie jazero; TN. Veľké Topolové; VN.: 1. Topolový kanál, 2. *Topolová studňa.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1837 – 40 *Farkas Tó* VM. II

1971 *Malý Topolový* ZMp. 50

1979 *Malý Topolový kanál (Malý Topolový)* GN. 10

1983 *Malý Topolový kanál* VMp. 50

1985 *Malý Topolový kanál* ZMp. 50

1992 *Malý Topolový kanál* GNDS.

Vrak.;

1994 *Malý Topolový kanál* ZMp. 25

2000 *Malý Topolový kanál* ZMp. 50

2003 *Malý Topolový kanál* VMp. 50

2006 *Malý Topolový kanál* VMp. 50

2008 *Malý Topolový kanál* ZMp. 50

TN.: 1893 *Nyárad* KmP. Vrak.

1957 – 71 *Veľké topolové (pole)* TM. 10

1976 *Veľké Topolové* ZMp. 10

1992 *Veľké Topolové (pole)* GNDS.

Vrak.;

ZMp. 10

VN.: 1. → Topolový kanál

2. → *Topolová studňa (kapitola Názvy

vodných plôch...)

Etym.: Názvy *Malý Topolový kanál* a *Malý Topolový* vznikli z vodného názvu → *Topolový kanál*, s ktorým sa spája, a adj. *malý*; názov motivovala dĺžka kanála (*malý* = krátky). Názov **Vlčie jazero* (maď. *Farkas tó*) mohla motivovať jeho metaforická charakteristika (nedostupnosť, nebezpečnosť a pod.)

***Marcelov močiar** (Marczi Derka) → Komárňanský kanál, Chotárny kanál

Margita → Klátovské rameno

† ***Mecskéér** zaniknuté rameno Malého Dunaja S od obce Nový Život pravdepodobne v lokalite Mačacia zátoň pri Malom Dunaji v k. ú. obce Nový Život (porov. Šmil, s. 296); T. Ortvay (1882, s. 523) lokalizoval objekt k obci Lég (časť obce Lehnice); variant: Losey vizér.

VMp. 50: [45-13]; Šmil., Nr. 127

VN.: 1239 *Mechkere, Mechkereke* CDSI. II, Nr. 48

1239/1241 *Methkere, Mechkerik, Mechkereke* Šmil., Nr. 127

1901 *Losey vizér* Šmil., 1932, s. 296

Etym.: Názov **Mecskéér* nie je jasný, ale V. Šmilauer (1932, s. 495) ho odvodzuje z maďarského, turecko-maďarského, príp. OM. neistého pôvodu v tvare *Meke* (demin. *Mekcse* → *Mecske*), maď. apel. *ér* – rameno, jarok. J. Stanislav (SJ. II, 290) iné toponymum v tvare *Mekcse* rekonštruuje ako **Mečka* (pôvodne OM. známe v starej češtine; porov. v Čechách ON. *Mečkov* a pod.) a vysvetľuje ho metatézou -*csk-* na -*kcs-*.

L. Kiss (II, 112) uvádza toponymum *Mecsek*, ktoré vykladá z maď. OM. *Mechk* (< OM. *Miklós* (Mikuláš), s demin. príponou -*cs*). Podľa neho spájanie názvu so slovom *mecsek* – blato, špina – je nesprávne. Názov *Losey vizér* nie je jasný (*vizér*: < maď. apel. *víz* – sloven. voda, *ér* – rameno, jarok).

Medved'ov-Kľúčovec → Kľúčovec-Medved'ov

Medved'ov-Palkovičovo → Medved'ov-Vrbina

***Medvedov-Sap** (Medveszap) → Medvedov-Vrbina, Sap-Medvedov

Medvedov-Vrbina 1,6 km; kanál nadväzujúci na kanál Sap-Medvedov V od obce Medvedov, S od nej sa spája s kanálom Ňarad-Vrbina; varianty: Szegág ér, *Medvedov-Sap, Medvedov-Palkovičovo; ON.: 1. Medvedov, 2. Sap, 3. Vrbina; TN. Vrbina.

VMp. 50: 45-34, 33

VN.: 1889 *Szegág ér* KMp. Med.

1971 *Medveszap* ZMp. 50

1975 *Medvedov-Palkovičovo* ZMp. 10

1979 *Medvedov-Vrbina (Medveszap)* GN. 10

1983 *Medvedov-Vrbina* VMp. 50

1987 *Medvedov-Palkovičovo* ZMp. 10

1992 *Medvedov-Vrbina* GNDS. Bal., ČRad., Ňár., Klúč., Med., Sap

1993 *Medvedov-Vrbina* ZMp. 25; ZMp. 10

1999 *Medvedov-Vrbina* TMp. 154

2000 *Medvedov-Vrbina* ZMp. 50

2005 *Medvedov-Vrbina* TAS.

2006 *Medvedov-Vrbina* VMp. 50

ON.: 1. Medvedov: → Klúčovec-Medvedov

2. Sap (predtým Palkovičovo): → Chotárny kanál

3. Vrbina (časť obce; Čiližská Radvaň):

1884 *Füzes puszta* VM. III

1889 *Füzes puszta* KMp. ČRad.

1898 *Füzes psz. [puszta]* MTT. 75

1920 – 34 *Vrbina (Füzes ps.)* VM. III re

1930 *Vrbina* GMp.

1938 *dv. Vrbina* ŠMp. 75

1952 *Vrbina (Füzes ps.)* Mp. 25

1952 – 57 *Vrbina* TM. 25

1955 – 61 *Vrbina* TM. 5

1957 – 71 *Vrbina* TM. 10

1966 *Vrbina* TS., mapa

1977 *Vrbina* VSO. I, 300

1992 *Vrbina* GNDS. ČRad.

1995 *Vrbina* ZMp. 25

2008 *Vrbina* ZMp. 50

TN.: 1837 – 40 *Füzes* VM. II

1889 *Füzes puszta (lúky)* KMp. ČRad.

1952 – 57 *Vrbina* TM. 25

1955 – 61 *Vrbina* TM. 5

1957 – 71 *Vrbina* TM. 10

1992 *Vrbina (pole)* GNDS. ČRad.

1995 *Vrbina* ZMp. 25

1999 *Vrbina* TMp. 154

2005 *Vrbina* TAS.

Etym.: Názov *Medvedov-Vrbina* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Medvedov* (→ Klúčovec-Medvedov) a ON. alebo TN. *Vrbina* (apel. *vrбина* – vrbový porast < apel. *vrba*, maď. *füzes* – vrбина, < *fűz* – vrba; bot. vrba biela, *Salix alba*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Medvedov a končiaci sa pri miestnej časti alebo v lokalite Vrbina.

Starší názov **Medvedov-Sap* (po maď. *Medveszap*) vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Medvedov* (maď. *Medve*) a ON. *Sap* (maď. *Szap*; J. Stanislav ho rekonštruuje ako **Sáp(y)*) a súvisieť môže s koreňom *sop-*, resp. slovesným koreňom *sáp-*; 2004, s. 399); pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Medvedov a končiaci sa pri obci Sap (porov. kanál → Sap-Medvedov).

Názov *Medvedov-Palkovičovo* vznikol z ON. *Medvedov* a staršieho názvu obce *Sap* (*Palkovičovo*; → Chotárny kanál).

Názov *Szegág ér* vznikol pravdepodobne zo staršieho VN. *Szegág* (< maď. apel. *szeg* – kút, apel. *ág* – rameno)

a maď. apel. *ér* (jarok, rameno) vo funkcii hydrografického termínu.

Medvedov-Vrbina (2) → Ňárad-Vrbina

Medvedovské rameno 2,5 km; ľavostranné rameno Dunaja odpájajúce sa od neho V od obce Medvedov, s Dunajom sa spájalo J od obce; ON. Medvedov.

VMp. 50: 45-33 (nepomenovaný)

VN.: 1899 *Duna ág* KMp. Sap

1966 *Medvedovské rameno* TS., s. 98

ON.: Medvedov: → Klúčovec-Medvedov

Etym.: Názov *Medvedovské rameno* vznikol z ON. *Medvedov* (→ Klúčovec-Medvedov), apel. *rameno*; pomenúva rameno Dunaja pri obci Medvedov.

Medvedovský kanál → Sap-Medvedov

***Menšie novozámocké rameno** → *Mlynskonivské dunajské rameno

Menyková ág → Ektovský kanál

† ***Michalovo rameno** zaniknutý krátky kanál (pôvodne asi rameno M. Dunaja) JV od obce Topolníky; ešte na zač. 20. st. sa odpájal od Malého Dunaja a spájal sa s kanálom Asód-Čergov v lokalite Kozma.

VMp. 50: [45-32]

1283 *aquam Mihál Šmil*, Nr. 171 B

1884 *Mihály ér* VM. III

1932 *Mihályér* Šmil, s. 304

Etym.: Názov *Mihály ér* vznikol z maď. podoby osobného mena *Michal* (*Mihály*), apel. *ér* (= rameno); pravdepodobne pomenúval rameno nachádzajúce sa na

území, ktoré patrilo Mihálymu (Michalovi).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

Milínovce-Baloň → Milínovický kanál

Milínovce-Ključovec → Milínovce-Vrbina

Milínovce-Vrbina 6 km; je pokračovaním Chotárneho kanála od osady Milínovce (Pataš), smeruje na JV a po spojení sa s kanálom Vrbina-Holiare J od obce Čilizská Radvaň pokračuje ako kanál Medvedov-Vrbina; v minulosti bol súčasťou močaristého ramena *Staré bahno (Öreg lapas), ktoré sa sprava odpájalo od Čilizského potoka a smerovalo na JV (pri budovaní Chotárneho kanála a ďalších kanálov bolo upravené a dnes sú v ňom situované kanály Farské, Milínovický kanál a kanál Milínovce-Vrbina); varianty: *Staré bahno, *Kanál, Báč, Čilizköz, Vrbina-Milínovce, Milínovce-Ključovec; ON.: 1. Milínovce, 2. Vrbina, 3. Klúčovec; TN.: 1. Vrbina, 2. Báčske; 3. Mokrad; VN. *Čilizköz.

VMp. 50: 45-34; 32

VN.: 1837 – 40 *Öreg Lapas* VM. II

1884 *Öreg Lapas* (h. č.), *Canal* (d. č.)

VM. III

1889 *Csatorna* KMp. ČRad.

1898 *Öreg Lapás* MTT. 75

1920 – 34 *Bács* VM. III re

1938 *Bács* ŠMp. 75

1952 – 57 *Kanál Báč* TM. 25

1957 *Kanál Báč (Csilizköz)* GŠ. 50

1971 *Vrbina-Milínovce* ZMp. 50

1978 *Milínovce-Ključovec* ZMp. 50

1979 *Milínovice-Vrbína* (*Vrbína-Milínovice*) GN. 10

1982 *Milínovice-Vrbína* VMp. 50

1984 *Vrbína-Milínovice* ZMp. 10

1985 – 86 *Milínovice-Vrbína* ZMp. 50

1992 *Vrbína-Milínovice* GNDS. Bal., ČRad.; VMp. 50

1993 *Milínovice-Vrbína* ZMp. 10

1995 *Milínovice-Vrbína* ZMp. 25

2000 *Milínovice-Vrbína* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Milínovice-Vrbína* TAS.

2006 *Milínovice-Vrbína* VMp. 50

2008 *Milínovice-Vrbína* ZMp. 50

ON.: 1. Milínovice (časť obce Pataš):

1884 *Szégfi puszta* VM. III

1978 *Milénovice* VSO. II, 373

1992 *Milínovice* GNDS. Pat.

2. Vrbína: → Medvedov-Vrbína

3. Klúčovec: → Klúčovec-Medvedov

TN.: 1. Vrbína: → Medvedov-Vrbína

2. 1889 *Bácsháza* KMp. ČRad.

1920 – 34 *Bács* VM. III re

1952 – 57 *Bacshaza* (pole) TM. 25

1955 – 61 *Bácske* (*Bácsháza*) TM. 5

1957 – 71 *Bácske* (*Bácsháza*) TM. 10

1992 *Bácske* (pole) GNDS. ČRad.

3. → Mokraď (kapitola Názvy vodných plôch...)

VN.: *Čilizköz → Lyonský kanál

Etym.: Názvy *Milínovice-Vrbína* a *Vrbína-Milínovice* vznikli podľa vymedzenia smeru kanála z osadného názvu *Milínovice* a osadného alebo terénneho názvu *Vrbína* (→ Medvedov-Vrbína) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Milínovice a končiaci sa pri osade alebo v lokalite Vrbína. Názov *Milínovice-Klúčovec* vznikol z ON. *Milínovice* a *Klúčovec* (→ Klúčovec-Medvedov).

Názov *Öreg lapas* pomenúva časť historickej trate toku **Staré bahno* (porov. úvodnú časť hesla; < maď. *öreg* – starý; *lapas* < *láp* – bahno, bahnisko, močiar), motivoval ho charakter koryta, ktoré bolo bahnisté. Názov **Kanál* (maď. *Csatorna* < apel. *csatorna* – kanál) je technický názov. Názov *Báč* vznikol podľa staršieho TN. (predtým azda ON. *Báč*; dnes TN. > *Bácske*; → Báčsky kanál) a pomenúval kanál v lokalite Báč.

Názov *Csilizköz* pomenúval historické koryto tohto vodného toku pred vybudovaním kanála Milínovice-Vrbína (→ Lyonský kanál).

Milínovický kanál 3,8 km; pôvodne J časť historického toku **Staré bahno* (porov. aj heslo *Milínovice-Vrbína*); dnes kanál začínajúci sa pri obci Pataš, smeruje na JV a S od obce Baloň pri osade Milínovice sa spája s kanálom Milínovice-Vrbína; varianty: **Staré bahno*, *Millanium-Baloň*, *Milínovice-Baloň*, *Milínovský kanál*; ON.: 1. Milínovice, 2. Baloň; TN. Mokraď.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1837 – 40 *Öreg Lapás* VM. II

1898 *Öreg Lapás* MTT. 75

1971 *Millanium-Baloň* ZMp. 50

1975 *Milínovice-Baloň* ZMp. 10

1979 *Milínovský kanál* (*Millanium-Baloň*) GN. 10

1983 *Milínovský kanál* VMp. 50

1985 *Milínovský kanál* ZMp. 50

1988 *Milínovice-Baloň* ZMp. 10

1992 *Milínovický kanál* (*Milínovice-Baloň*, *Milínovský kanál*) GNDS. Bal., Pat.

1993 *Milínovský kanál* ZMp. 10

1994 *Milínovský kanál* ZMp. 25

2000 *Milinovický kanál* ZMp. 50
2006 *Milinovický kanál* VMp. 50
2008 *Milinovický kanál* ZMp. 50
ON.: 1. Milinovice: → Milinovice-Vrbina
2. Baloň: → Balonský kanál
TN.: Mokrad' → (kapitola Názvy vodných plôch...)
Ety.: Názvy *Milinovický kanál* a *Milinovský kanál* vznikli z osadného názvu *Milinovice* (→ Milinovice-Vrbina) a apel. *kanál*, a pomenúvajú kanál nachádzajúci sa pri osade Milinovice.
Starší názov *Milinovice-Baloň* (aj grafická podoba *Millanium-Baloň*) vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Milinovice* a *Baloň* (→ Balonský kanál) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade Milinovice a končiaci sa pri obci Baloň. Názov **Staré bahno* (maď. *Öreg lapás*) → Milinovice-Vrbina.

Millanium-Baloň → Milinovický kanál

Miller 1,5 km; koryto, tvoriace v minulosti súčasť J trate Malého Dunaja (Čalova), ktorá sa nazývala Miller; dnes sú v ňom situované kanály → Čičov-Holiare, Veľký Meder-Holiare, Dvorský kanál, Jurová-Veľký Meder, Holiare-Kosihy; porov. informačnú časť pri hesle Čičov-Holiare); jeho pozostatkom je aj tento nepomenovaný kanál, spájajúci sa zľava s kanálom Veľký Meder-Holiare V od mesta Veľký Meder; TN.: 1. Miller, 2. Nad Millerom.

Podľa P. Pišúta (2006) stredoveký Malý Dunaj (*Čalov) v 11. – 14. stor. prudko menil smer S od obce Topolníky z JV na J, tiekol okolo obcí Opatovský Sokolec, Okoč a V od mesta Veľký Meder. J od

obce Okoč sa už označoval ako → Miller (Millér) a vstupovali doň vody vnútrozemských barín v okolí obcí Vrakúň, Boheľov a Veľký Meder. Bol východnou hranicou vtedajšieho Žitného ostrova. Podľa Pišútovej rekonštrukcie ústí vtedajší Čalov do Dunaja JV od obce Čičov; porov. heslá Malý Dunaj (1) a Miller. VMp. 50: 45-32 (čiastočne zaniknutý)
VN.: 1237 – 40 *agua Myler, Myler fluvio* CDSI. II, Nr. 30
1268 *Myler* Pišút, 2006 (J trať *Čalova)
1380 *Myler* Pišút, 2006 (J trať *Čalova)
1789 *Millér* Pišút, 2006 (J tok *Čalova)
1889 *Millér* KMp. VMed.
1955 – 61 *Miller* TM. 5
TN.: 1984 *Miller* ZMp. 10
1992 *Miller* (pole) GNDS. VMed.
1993 *Miller* ZMp. 10
1995 *Miller* ZMp. 25 (ďalšie doklady porov. → Dvorský kanál)
2. 1889 *Millérhát* KMp. VMed.
1955 – 61 *Nad Millerom (Millerhát), Millerhát* TM. 5
1957 – 71 *Nad Millerom* TM. 10
1984 *Nad Millerom* ZMp. 10
1991 *Nad Millerom* (les aj pole) GNKo. Bodza, Bres.
1993 *Nad Millerom* ZMp. 10 (ďalšie doklady VN. a TN. porov. pri heslách Čičov-Holiare, Veľký Meder-Holiare, Dvorský kanál, Jurová-Veľký Meder, Holiare-Kosihy)
Ety.: → Čičov-Holiare.
Pozn.: V roku 1789 sa uvádza 9 jazier pri meste Veľký Meder, ktorých názov je odvodený od VN. Miller. Podľa P. Pišúta (2006) vznikli ako zvyšky pôvodného toku *Čalova (M. Dunaja); uvádzame ich v kapitole Názvy vodných plôch...

Niektoré časti pôvodného koryta boli neskôr adaptované na kanály (porov. vyššie).

Miller → Miller, Čičov-Holiare, Veľký Meder-Holiare, Dvorský kanál, Jurová-Veľký Meder, Holiare-Kosihy

Mliečanský kanál 5 km; začína sa pri mokradi pri Veľkom Blahove, smeruje na J, pri miestnej časti Dunajskej Stredy Mliečany sa zľava spája s kanálom Vojka-Kračany; varianty: Kračiansky kanál, Ollétejed; ON.: 1. [] Kračany (→ Kračiansky kanál), 2. Mliečany (predtým Ollé-Tejed); VN. Kračiansky kanál.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1970 *Ollétejed* VVMp. 50

1971 *Mliečanský kanál* VMp. 50

1971 *Ollétejed* ZMp. 50

1976 *Ollétejed* ZMp. 10

1978 *Kračiansky kanál* ZMp. 10

1979 *Mliečanský kanál (Ollétejed)* GN. 10

1982 *Ollétejed* ZMp. 10

1983 *Mliečanský kanál* VMp. 50

1985 *Mliečanský kanál* ZMp. 50

1990 *Mliečanský kanál* ZMp. 10

1992 *Mliečanský kanál* VMp. 50

1992 *Mliečanský kanál (Kračiansky kanál, Ollétejed)* GNDS. DS., KosK.; VMp. 50

1993 *Mliečanský kanál* VMp. 50

1994 *Mliečanský kanál* ZMp. 25

1995 *Mliečanský kanál* TMP. 50 (Gab.)

1999 *Mliečanský kanál* TMP. 50 (Gab.)

1999 *Mliečanský kanál* TMP. 143

1999 *Mliečanský kanál* TMP. 143

2000 *Mliečanský kanál* ZMp. 50

2003 *Mliečanský kanál* VMp. 50

2005 *Mliečanský kanál* TAS.

2006 *Mliečanský kanál* TAS.; ZMp. 10

2008 *Mliečanský kanál* TASR. 50

2008 *Mliečanský kanál* ZMp. 50

ON.: 1. → Kračiansky kanál (1)

2. Mliečany (časť mesta Dunajská Streda):

1231 *Teyed* CDSL. I, Nr. 382

1773 *Ollé-Tejed* Majt. 78

1786 *Oelle-Tejed* Majt. 78

1808 *Ölle-Tejed* Majt. 78

1837 – 40 *Ollé-Tejed* VM. II

1873 – 1920 *Ollétejed* Majt. 78

1884 *Ollé-Tejed* VM. III

1927 – 38 *Ollé-Tejed* Majt. 78

1938 *Ollé-Tejed* ŠMp. 75

1938 – 45 *Ollétejed* Majt. 78

1945 – 48 *Ollé-Tejed* Majt. 78

1948 – 60 *Mliečany* Majt. 78

1977 *Mliečany* VSO. I, 368

VN.: → Kračiansky kanál (1)

Etym.: Názov *Mliečanský kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Mliečany*; sufix *-ský*, apel. *kanál*. Osadný názov vznikol prekladom maď. názvu *Tejed*; podľa L. Kissa pôvodný názov obce bol **Tej > Tejed* (1988, s. 34); demin. suf. *-d*; azda k maď. apel. *tej* – mlieko (obcí s názvom *Tejed* bolo v okolí Dunajskej Stredy viacero, porov. heslo → *Lidérsky kanál*; SŽO., s. 81, 88).

Názov *Kračiansky kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. [] *Kračany* (→ VN. *Kračiansky kanál*; 1). Starší názov *Ollétejed* motivovala lokalizácia kanála a vznikol podľa maď. názvu pôvodne samostatnej obce *Mliečany* (= *Ollétejed*, *Ollé-Tejed*) a dá sa interpretovať ako **Mliečany*.

† ***Mlynskonivské dunajské rameno** asi 7,5 km; zaniknuté pôv. koryto Ma-

lého Dunaja v k. ú. Vrakune a Prievozu, miestnych častí Bratislavy; v minulosti (1782 – 84, VM. I) sa pri Starom moste v súčasnej mestskej časti Mlynské Nivy zľava od Dunaja odpájalo, smerovalo na SV cez Blumentál, potom na V; S obtekalo súčasnú mestskú časť Prievoz a pri Vrakuni sa zľava spájalo s dnešným korytom Malého Dunaja; varianty: *Menšie novozámocké rameno, *Mlynskonivské rameno, *Novozámocké dunajské rameno; UO. Mlynské Nivy; VN.: 1. Dunaj, 2. *Novozámocké dunajské rameno, 3. *Novozámocký Malý Dunaj, 4. *Väčšie novozámocké dunajské rameno.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1782 – 84 *Kleiner Neuhausler Arm* VM. I

1837 – 40 *Neuhausler Donau Arm* VM. II

1884 *Mühlauer Donau Arm* VM. III

1894 *Malomligeti Duna ág* KMp. Vrak.

1894 *Malomligeti ág* KMp. Prievoz.

UO.: Mlynské nivy (pôv. ostrov; dnes časť mesta aj ulica v Bratislave):

1524 *Mülwert* Horváth, s. 189

1576 *Mühlau* Horváth, s. 189

1580 *Mülaw* Horváth, s. 189

1591 *Mühhll Auh* Horváth, s. 189

1601 *Müllen Aw* Horváth, s. 189

1640 *Mühlaw* Horváth, s. 189

1739 *Mühl Au-Heiise Land* Horváth, s. 189

1782 *Mühlau-Strasse* Horváth, s. 189

1840 *Mühlaviensis* Horváth, s. 189

1847 *Malomliget* Horváth, s. 189

od r. 1921 *Mlynské nivy* Horváth, s. 189 (ďalšie doklady → Horváth, s. 189)

VN.: 1. → Dunaj (1)

2., 3., 4. → Malý Dunaj (1)

Etym.: Názvy **Mlynskonivské dunajské rameno* a **Mlynskonivské rameno* motivovala lokalizácia ramena a vznikol z ON. *Mlynské Nivy* (nem. *Mühlauer*, maď. *Malomligeti*; < adj. *mlynský* < apel. *mlyn*; apel. *niva*; na tomto ramene sa v minulosti nachádzali mlyny; porov. v Bratislave UO. *Mlynská dolina*).

Názvy **Menšie novozámocké rameno* a **Novozámocké dunajské rameno* motivovalo smerovanie ramena a vznikli z ON. *Nové Zámky* (→ Malý Dunaj; 1) a VN. → Dunaj (1); adj. *menší* (nem. *kleiner*), apel. *rameno* (nem. *r Arm* – rameno).

***Mlynskonivské rameno** → *Mlynskonivské dunajské rameno

† ***Mlynský jarok (1)** krátke zaniknuté rameno S od obce Zemianska Olča a JV od obce Bodza, smeroval na J a spájalo sa s jedným z nepomenovaných zaniknutých korýt v lokalite Vrátna (časť sa zachovala → Mlynský jarok, Poľný kanál); TN. Mlynský jarok; VN. Mlynský jarok. VMp. 50: [45-32; 34]

VN.: 1837 – 40 *Malom árok* VM. II

1884 *Malom árok* VM. III

1889 *Malom árok* KMp. ZOľča

TN.: → Mlynský jarok (kapitola Názvy vodných plôch...)

VN.: → Mlynský jarok (kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov *Mlynský jarok* (po maď. *Malom árok* < maď. apel. *malom* – mlyn, apel. *árok* – jarok) motivovala skutočnosť, že v minulosti na ňom stál mlyn; VN. *Mlynský jarok > TN. Mlynský jarok.

* **Mlynský jarok** (2) → Poľný kanál (1)

Mohylský kanál 1 km; kanál Z od obce Okoč v lokalite Mohyla, smeruje na J a spája sa s kanálom Veľký Meder-Holiare; variant: Ingyenélök; TN.: 1. Mohyla, 2. Darmožráč.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Ingyenélök* ZMp. 50

1979 *Mohylský kanál (Ingyenélök)* GN. 10

1985 *Mohylský kanál* ZMp. 50

1992 *Mohylský kanál* GNDS. Okoč

2008 *Mohylský kanál* ZMp. 50

TN.: 1837 – 40 *Magla rét* (lúka) VM. II

1889 *Magla* KMp. VMed., Okoč

1955 – 61 *Máglya, Magla (Maglya)* TM. 5

1957 – 71 *Magla (Maglya)* TM. 10

1971 *Mohyla* ZMp. 50

1970 *Mohyla* (pole) GN. 10

1985 *Mohyla* ZMp. 50

1992 *Mohyla* GNDS. Okoč

2005 *Mohyla* TAS.

2006 *Mohyla* VMp. 50

2. 1889 *Ingyenélő* KMp. Okoč

1984 *Darmožráč* ZMp. 10

1992 *Darmožráč* (pole) GNDS. Okoč

1993 *Darmožráč* ZMp. 10

Etym.: Názov *Mohylský kanál* vznikol z TN. *Mohyla* (ten vznikol úpravou staršieho maď. TN. < maď. apel. *máglya*, ktoré má však význam *hranica*) a apel. *kanál*; a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Mohyla. Názov *Ingyenélök* vznikol z maď. TN. *Ingyenélő* (sloven. Darmožráč) < maď. *ingyenélő* – darmo- jed, darmožráč, parazit; motivácia TN. nie je jasná).

Mokrad' → Hanský kanál

***Mostný jarok** → Ohradský kanál (1)

+ **Mostový kanál** 0,75 km; zaniknutý kanál J od obce Gabčíkovo; TN. + *Mostové (maď. *Föld hid*); VN. *Mostové (*Kamenné jazero).

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1971 *Vágóhídi* ZMp. 50

1978 *Mostový kanál* ZMp. 50

1979 *Mostový kanál (Vágóhídi)* GN. 10

1985 *Mostový kanál* ZMp. 50

1992 *Mostový kanál* (názov zanikol) GNDS. Gab.

TN.: † 1893 *Föld hid* KMp. Gab.

VN.: *Mostové → † *Kamenné jazero (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

Etym.: Názov *Mostový kanál* vznikol úpravou názvu *Vágóhídi* (< maď. *vágó* – sečný, *hid* – most; pravdepodobne podľa mosta, ktorý neslúžil na spájanie brehov, ale končil sa nad hladinou; existenciu mosta v lokalite potvrdzuje zaniknutý TN. **Mostová zem*, maď. *Föld hid*).

Mŕtve rameno Dunaja (1) 2,6 km; ľavostranné rameno Dunaja J od obce Gabčíkovo; odpája sa od neho ďalšie ľavostranné rameno na Z okraji lokality Erčéd; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1893 *Holt Duna ág* KMp. Gab.

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov motivovala skutočnosť, že ide o mŕtve rameno rieky Dunaj, vznikol z maď. adj. *holt* (= mŕtvy), apel. *ág* (= rameno), VN. *Duna* (= → Dunaj; 1). Môžeme ho preložiť v podobe **Mŕtve rameno Dunaja*.

Mŕtve rameno Dunaja (2) → Klúčovské rameno; Rameno Dunaja (9)

Mŕtve rameno Váhu 2,5 km dlhé mŕtve (pôvodne pravostranné) rameno Váhu, vysunuté pri východnej rozvodnici Malého Dunaja a Váhu, nachádza sa na severnom okraji obce Kameničná; variant: *Vážsky Dunaj; VN.: 1. Váh, 2. Dunaj.

VMp. 50: 45-43

VN.: 1899 *Vág-Duna folyó* KMp. Kam.

1957 – 71 *mŕtve rameno Vážskeho Dunaja* TM. 10

1986 *mŕtve rameno Váhu* ZMp. 10

1990 *mŕtve rameno Váhu* MKo.

1991 *Mŕtve rameno Váhu (mŕtve rameno Váhu)* GNKo. Kom.

1993 *Mŕtve rameno Váhu (mŕtve rameno Váhu)* ZMp. 10

1995 *Mŕtve rameno Váhu* ZMp. 25

2006 *Mŕtve rameno Váhu* VMp. 50

VN.: 1. Váh: → Krško, 2011, s. 161–165
2. → Dunaj (1)

Etym.: Názov *Mŕtve rameno Váhu* motivovala skutočnosť, že ide o rameno Váhu bez prirodzeného prietoku (pôvodne bolo prietochné). Maď. názov *Vág-Duna folyó* zodpovedá staršiemu názvu *Vážsky Dunaj* (v starších kartografických dielach označuje dolnú časť rieky Váh od miesta, kde sa spája s Malým Dunajom, a odzrkadľuje staršie chápanie hydrografických vzťahov v sútokovej oblasti).

***Mŕtvy Čiliž** → Trstená-Baka

***Mŕtvy Dunaj** (1) 3 km; čiastočne zaniknuté ľavostranné rameno Dunaja na J okraji obce Klížska Nemá (pôv. bolo jeho

súčasťou aj Klížske rameno); s Dunajom sa spájalo JV od obce (občas zavodené zvyšky ramena sú identifikovateľné na J okraji hrádze pri obci); VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-34 (čiastočne zaniknutý)

VN.: 1889 *Holt Duna* KMp. KNemá

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov motivovala skutočnosť, že ide o mŕtve rameno rieky Dunaj, vznikol z maď. adj. *holt* (= mŕtvy) a VN. *Duna* (= → Dunaj; 1). Môžeme ho preložiť v podobe **Mŕtvy Dunaj*.

***Mŕtvy Dunaj** (2) čiastočne zaniknuté krátke ľavostranné rameno Dunaja vnútri Veľkolélskeho ostrova JZ od obce Zlatná na Ostrove pri hlavnom toku Dunaja (jeho pozostatkom sú dve malé jazierka); VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-34 (čiastočne zaniknutý)

VN.: 1889 *Holt Duna* KMp. ZnO.

1: VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → **Mŕtvy Dunaj* (1).

† ***Mŕtvy Dunaj** (3) asi 11,5 km; pôv. asi časť ramena Humér; odpájal sa ako pravostranné rameno od Malého Dunaja pri Moste pri Bratislave, smeroval na JV, pri Tomášove na SV a sčasti pokračoval v koryte dnešného kanála Malinovo-Blahová; za Tomášovom smeroval k Malému Dunaju a pri obci Vlky sa znova sprava pripájal k Dunaju; VN. Dunaj.

VMp. 50: [44-23; 24; 42; 45-13]

VN.: 1782 – 84 *Ho*[lt] *Duna* VM. I

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → **Mŕtvy Dunaj* (1).

† ***Mŕtvy Dunaj** (4) 19,6 km; z väčšej

časti zaniknuté ľavostranné rameno Malého Dunaja medzi obcou Jelka a miestnou časťou Horná Potôň-Lúky; od Malého Dunaja sa zľava odpájalo v lokalite Dolné diely J od obce Jelka, smerovalo na SV, potom na JV a pri Hornej Potôň-Lúkach sa zľava pripájalo k Malému Dunaju; VN. Malý Dunaj.

VMp. 50: [45-13]

VN.: 1837 – 40 *Holt Duna* VM. II

VN.: → Malý Dunaj (1)

Etym.: → *Mŕtvy Dunaj (1).

***Mŕtvy Dunaj** (5) → Čičovské rameno; Klátovské rameno, Klížske rameno, Smradľavý kanál (3)

***Mŕtvy Dunaj pri Veľkom lese** → † *Smradľavý kanál (3)

N, Ň

Náhon N → Bohelovský kanál

Náhon N₀ → Bohelovský kanál

Náhon N₁ 1,4 km; kanál na V strane Bohelovských rybníkov pri obci Bohelov, spája sa s Bohelovským kanálom (dnes sa pravdepodobne chápe ako jeho V časť).

VMp. 50: 45-32

1971 *Náhon N₁* ZMp. 50

Etym.: Technické pomenovanie *Náhon N₁* vzniklo podľa hospodárskeho využitia kanála, ktorý sa používal ako náhon (žľab slúžiaci na prívod vody k mlynu); vznikol z apel. *náhon* a technického označenia grafémou *N* a indexovanou číslicou ₁.

Ňárad-Vrbina 7 km; kanál odpájajúci sa na S okraji obce Ňárad od kanála Vrbina-Holiare, pokračuje na JV a SV od obce Medvedov pokračuje ďalej ako kanál Vrbina-Medvedov; pôvodne tvoril strednú a JV časť → *Malého bahna (Kis lapás) s názvom *Čobánsky jarok (mad. Csobáncz ér), ktorý zahrnoval aj dnešný kanál Gabčíkovo-Ňárad; varianty: *Malé bahno, *Kanál, Čobánsky kanál, *Čobánsky jarok, Topolovec-Vrbina, Topolovský kanál, Medvedov-Vrbina, Vrbinský kanál, Topolovec-Vrbina-Kľúčovec; ON.: 1. Ňárad (predtým Topolovec), 2. Vrbina, 3. Topolovský majer, 4. Medvedov, 5. Kľúčovec; TN.: 1. Vrbina, 2. Čobánsky chrbát; VN. *Čobánsky.

VMp. 50: 45-34, 33, 31

VN.: 1884 *Kis Lapas* (→ aj Gabčíkovo-Ňárad) VM. III

1989 *Kis Lapás* MTT. 75

1889 *Csatorna* KMp. ČRad.

1938 *Csobánczér* ŠMp. 75

1952 *Csobánczér* Mp. 25

1957 *Čobánský kanál (Csobánczér)* GŠ. 50

1971 *Kanál Topolovec-Vrbina-Kľúčovec* (!) HČ.

1971 *Medvedov-Vrbina* ZMp. 50

1975 *Topolovec-Vrbina* ZMp. 10

1977 *Čobánský kanál* VSO. I, 119

1977 *Čabiansky kanál* VSO. II, 243

1978 *Čubánský kanál* VSO. III, 170

1983 *Topolovec-Vrbina* VMp. 50

1984 *Topolovský kanál* (h. č. po Balonský kanál), *Vrbinský kanál* (d. č. od Balonského kanála) ZMp. 50

1984 *Medvedov-Vrbina* ZMp. 10

1985 – 86 *Topolovec-Vrbina* ZMp. 50

1987 *Topolovec-Vrbina* ZMp. 10
 1992 *Ňárad-Vrbina (Topolovec-Vrbina)*
 GNDS. Bal., Ňár.; VMp. 50
 1993 *Ňárad-Vrbina* ZMp. 10
 1993 – 94 *Ňárad-Vrbina* ZMp. 25
 1999 *Ňárad-Vrbina* TMp. 154
 2000 *Ňárad-Vrbina* ZMp. 50
 2005 *Ňárad-Vrbina* TAS.
 2006 *Ňárad-Vrbina* VMp. 50
 2008 *Ňárad-Vrbina* ZMp. 50
 ON.: 1. Ňárad (predtým Topolovec): →
 Gabčíkovo-Ňárad
 2. Vrbina: → Medvedov-Vrbina
 3. Topolovský majer:
 1983 *Topolovský majer* VMp. 50
 1992 *Topolovský majer* VMp. 5
 4. Medvedov: → Klúčovec-Medvedov
 5. Klúčovec: → Klúčovec-Medvedov
 TN.: 1. Vrbina → Medvedov-Vrbina
 2. 1252 *Chubanch* CDSI. II, Nr. 400
 1955 – 61 *Cobáncky chrbát (Czobáncz
 hát)* TM. 5
 1957 – 71 *Cobáncky chrbát (Czo-
 bánczhát)* TM. 10
 1984 *Čobánske* ZMp. 10
 1992 *Čobánsky chrbát (Čobánske)*
 (pole) GNDS ČRad.
 1993 *Čobánsky chrbát* ZMp. 10
 2000 *Čobánsky chrbát* VMp. 50
 2006 *Čobánsky chrbát* VMp. 50
 VN.: → *Čobánsky
 Etym.: Názov *Ňárad-Vrbina* vznikol
 podľa smerovania kanála z ON. *Ňárad*
 (→ Gabčíkovo-Ňárad) a *Vrbina* (→ Med-
 vedov-Vrbina) a pomenúva kanál začí-
 najúci sa pri obci Ňárad a končiaci sa pri
 osade Vrbina; podobne názvy *Topolovec-
 Vrbina (Topolovec – starší názov obce
 Ňárad)* a *Topolovec-Vrbina-Ključovec*. Ná-
 zov *Topolovský kanál* vznikol zo staršie-

ho názvu obce Ňárad (pôv. *Topolovec*)
 alebo ON. *Topolovský majer*, apel. *kanál*.
 Názov *Medvedov-Vrbina* vznikol z ON.
Medvedov (→ Klúčovec-Medvedov)
 a *Vrbina* (→ vyššie) a motivovala ho
 pôvodná trasa močaristého toku *Malé
 bahno. Názov *Vrbinský kanál* vznikol
 z ON. *Vrbina*, apel. *kanál*. a pomenúva
 kanál v blízkosti osady Vrbina.
 Názov **Malé bahno* (maď. *Kis lapás*) vy-
 jadruje skutočnosť, že časť kanála vznik-
 la na mieste tohto historického toku
 (→ Gabčíkovo-Ňárad).
 Názov **Kanál* (maď. *Csatorna* < apel.
csatorna – kanál) je technický názov.
 Názov **Čobánsky jarok* (maď. *Csobáncz
 ér*) sa vzťahoval na historickú južnú
 časť *Malého bahna. Názov vznikol
 z TN. *Csobáncz* (dnes Čobánsky chrbát,
 < azda z maď. verb. *csobban – člupnúť*;
 azda podľa zvuku vody), apel. *ér* (= ja-
 rok, rameno) a pomenúva jarok tečúci
 v lokalite Čobánsky chrbát. Nedá sa
 vylúčiť, že pôvodný bol práve VN.
Csobán[cz], podľa neho TN. *Csobáncz*
 a z neho VN. *Csobáncz ér* (porov. aj hes-
 lo *Čobánsky).
 Názov *Čobánsky kanál* vznikol z TN.
Čobánsky chrbát, apel. *kanál*.

Nemá-Kosihy → Klížska Nemá-Kosihy

Nová Osada-Komárno 3 km; od Ko-
 márnianskeho kanála (pôvodne bol jeho
 súčasťou) sa odpája S od mesta Komár-
 no pri osade Nová Osada, smeruje na
 V a spája sa s Ramenom Váhu na S okra-
 jji mesta Komárno; variant: *Komárnan-
 sko-okoličniansky kanál, ON.: 1. Nová
 Osada, 2. Komárno.

- VMp. 50: 35-43
 VN.: 1888 *Komárom-Ekeli csatorna* KMp. Kom.
 1995 *Nová Osada-Komárno* ZMp. 25
 1999 *Nová Osada-Komárno* Tmp. 154, NZK. 10
 2000 *Nová Osada-Komárno* VMp. 50
 2006 *Nová Osada-Komárno* VMp. 50
 ON.: 1. *Nová Osada* (časť mesta Komárno):
 1966 *Nová Osada* TS., mapa
 1977 *Nová osada* VSO. II, 45
 1991 *Nová Osada* GNKo. Kom.
 2. *Komárno*: → *Komárňanský kanál*
 Etym.: Názov *Nová Osada-Komárno* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Nová Osada* (adj. *nový*, apel. *osada*) a *Komárno* (→ *Komárňanský kanál*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade *Nová Osada* a končiaci sa pri meste *Komárno*. Názov **Komárňansko-okolichniansky kanál* (maď. *Komárom-Ekeli csatorna*) vyjadruje skutočnosť, že pôvodne bol súčasťou → *Komárňanského kanála*.
- Nová Stráž** → *Nová Stráž-Divina*
- Nová Stráž-Divina** 2,5 km; kanál spájajúci *Pavelský kanál* s kanálom *Divina* na S okraji časti mesta *Komárno* *Nová Stráž* a *Divina Z* od mesta *Komárno* (v 80. rokoch 20. st. ešte nebol spojený s *Pavelským kanálom*); varianty: **Staré rameno*, *Nová Stráž*, *Nová Stráž-Vadas*; ON.: 1. *Nová Stráž*, 2. *Divina* (pôv. *Vadas*).
 VMp. 50: 35-43
 VN.: 1884 *Öreg ér* VM. III (aj s dnešným kanálom *Divina* a ďalej na Z až do *Komárna*)
 1971 *Nová Stráž-Vadás* ZMp. 50
- 1979 *Nová Stráž-Divina* (*Nová Stráž-Vadás*) GN. 10
 1982 *Nová Stráž* VMp. 50
 1986 *Nová Stráž-Divina* ZMp. 10
 1990 *Nová Stráž-Divina* MKo.
 1991 *Nová Stráž-Divina* GNKo. Kom.
 1993 *Nová Stráž-Divina* ZMp. 10
 1995 *Nová Stráž-Divina* ZMp. 25
 1999 *Nová Stráž-Divina*, NZK. 10
 2000 *Nová Stráž-Divina* VMp. 50
 2005 *Nová Stráž-Divina* TAS.
 2006 *Nová Stráž-Divina* VMp. 50
 ON.: 1. *Nová Stráž* (časť mesta *Komárno*):
 1209 *Vrs* CDSL. I, Nr. 150
 1218 *Vrs* CDSL. I, Nr. 231
 1247 *Vrs* CDSL. II, Nr. 262, 284
 1252 *Vrs* CDSL. II, Nr. 393
 1255 – 56 *Vrs* CDSL. II, Nr. 489
 1256 *Vrs* CDSL. II, Nr. 557
 1318 *Vrs* RDSL. II, Nr. 363
 1387 *Wrsufalu* VSO. II, 325
 1773 *Uj-Falu* Majt. 135
 1786 *Ujfalú, Neudorf* Majt. 135
 1808 *Ujfalú, Neudörfel* Majt. 135
 1863 *Ujfalú* Majt. 135
 1873 – 1907 *Dunaújfalú* Majt. 135
 1884 *Nová Stráž* (*Ors-Ujfalú*) VM. III
 1898 *Örs-Ujfalú* MTT. 75
 1913 – 20 *Örsújfalú* Majt. 135
 1927 – 38 *Nová Stráž, Örs-újfalú* Majt. 135
 1938 – 45 *Örsújfalú* Majt. 135
 1945 – 48 *Nová Stráž, Örs-újfalú* Majt. 135
 1948 – 78 *Nová Stráž* Majt. 135
 1991 *Nová Stráž* GNKo. Kom.
 (v r. 1979 pričlenená k mestu *Komárno*; Majt. 135)
 2. *Divina* (pôvodne *Vadás*): → *Divina*

Etym.: Názov *Nová Stráž-Divina* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Nová Stráž* (< *ór* – stráž; obce s názvom *Örs* patrili k strážnym osadám, v ktorých vykonávali strážnu službu starí Maďari alebo spríbuznené etniká, pravdepodobne turkickí Kovari; Marek, 2006, s. 261, 325; porov. Krajčovič, 2005, s. 153) a *Divina* (→ *Divina*); podobne názov *Nová Stráž-Vadas* (*Vadas* = starší názov osady *Divina*).

Starší maďarský názov *Öreg ér* môžeme preložiť ako **Staré rameno* (→ *Divina*). Názov *Nová Stráž* vznikol podľa ON. *Nová Stráž*, pomenúva kanál pri osade *Nová Stráž* (používal sa do vybudovania spojnice s *Pavelským kanálom*).

Nová Stráž-Tomášov dvor 1,5 km; kanál spájajúci kanály *Nová Stráž-Divina* a kanál *Divina* s *Komárňanským kanálom* pri osade *Tomáš Z* od mesta *Komárno*; ON.: 1. *Nová Stráž*, 2. *Tomáš*.

VMp. 50: 35-43

VN.: 1971 *Nová Stráž-Tomášov dvor* ZMp. 50

1979 *Nová Stráž-Tomášov dvor* GN. 10

1982 *Nová Stráž-Tomášov dvor* VMp. 50

1986 *Nová Stráž-Tomášov dvor* ZMp. 50

1991 *Nová Stráž-Tomášov dvor* GNKo. Kom.

1993 *Nová Stráž-Tomášov dvor* ZMp. 10

1995 *Nová Stráž-Tomášov dvor* ZMp. 25

1999 *Nová Stráž-Tomášov dvor* NZK. 10

2000 *Nová Stráž-Tomášov dvor* VMp. 50

2005 *Nová Stráž-Tomášov dvor* TAS.

2006 *Nová Stráž-Tomášov dvor* VMp. 50

ON.: 1. *Nová Stráž*: → *Nová Stráž-Divina*
2. *Tomáš* (samota; *Komárno*): → *Kolárovo-Kameničná*

Etym.: Názov *Nová Stráž-Tomášov dvor* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Nová Stráž* (→ *Nová Stráž-Divina*) a staršieho názvu samoty *Tomáš* (*Tomášov dvor*; < OM. *Tomáš*, apel. *dvor*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade *Nová Stráž* a končiaci sa pri samote *Tomáš* (predtým *Tomášov dvor*).

Nová Stráž-Vadas → *Nová Stráž-Divina*

Novostrážsky kanál 1,8 km; kanál v k. ú. mesta *Komárno*, začína a končí sa SZ od časti *Nová Stráž* a v lokalite *Čerhát* sa spája s *Komárňanským kanálom*; varianty: *Čerhát*, *Pasienok*; ON.: 1. *Nová Stráž*, 2. *Čerhát*; TN.: 1. *Čerhát*, 2. *Pasienok*.

VMp. 50: 45-43

VN.: 1971 odp.[ad] *Čerhát* ZMp. 50

1979 *Novostrážsky kanál* (odpad *Čerhát*) GN. 10

1982 *Pasienok* VMp. 50

1986 *Novostrážsky kanál* ZMp. 10

1991 *Novostrážsky kanál* GNKo. Kom.

1995 *Novostrážsky kanál* ZMp. 25

2000 *Novostrážsky kanál* VMp. 50

2006 *Novostrážsky kanál* VMp. 50

ON.: 1. *Nová Stráž*: → *Nová Stráž-Divina*

2. *Čerhát*: → *Čerhátsky kanál*

TN.: 1. *Čerhát*: → *Čerhátsky kanál*

2. 1889 *Legelő düllő* KMp. N*Stráž*

1955 – 61 *Pasienok* (*Legelő düllő*) TM. 5

1957 – 71 *Pasienok* TM. 10

1986 *Pasienok* ZMp. 10

1991 *Pasienok* (pole) GNKo. Kom.

1993 *Pasienok* ZMp. 10

Etym.: Názov *Novostrážsky kanál* vznikol

z osadného názvu *Nová Stráž* (→ *Nová Stráž-Divina*), apel. *kanál*, a pomenúva kanál pri osade *Nová Stráž*. Technický názov *odpad Čerhát* vznikol podľa ON. alebo TN. *Čerhát* (→ *Čerhátsky kanál*) a pomenúva kanál v lokalite *Čerhát* (apel. *odpad* = kanál). Názov *Pasienok* vznikol podľa TN. *Pasienok*; pomenúva kanál v lokalite *Pasienok* (*pasienok* – trávnatá plocha určená na pasienie zvierat).

***Novozámocké dunajské rameno** → Malý Dunaj (1), *Mlynskonivské dunajské rameno

***Novozámocký Malý Dunaj** → Malý Dunaj (1)

Nový hlavný kanál → Klátovský kanál (1)

O

Odolov 2 km; kanál S od obce Čičov, smeruje na SZ a zľava sa spája s kanálom Čičov-Holiare; ON. † *Odolov.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1903 *Odolloi mellék csatorna* KMp. Čič.

1971 *Odolló* ZMp. 50

1979 *Odolov (Odolló)* GN. 10

1984 *Odolov* ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Odolov* GNKo. Čič.

1992 *Odolov* VMp. 50

1993 *Odolov* ZMp. 10

1995 *Odolov* ZMp. 25

2000 *Odolov* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Odolov* VMp. 50

2008 *Odolov* ZMp. 50

ON. † *Odolov (zaniknutá samota; Čičov):

1884 *Odolloy major* VM. III

1889 *Odollo* KMp. Čič.

1898 *Odollói mjr.* MTT. 75

1930 *Odolló mjr.* GMp.

Etym.: Názov *Odolov* vznikol úpravou staršieho maď. názvu *Odolló* (maď. suf. -ó = slov. -ov) a ten podľa názvu zaniknutej samoty *Odolló* (sloven. **Odolov*; názov nie je jasný); pomenúva kanál pri samote *Odolov*.

Odpad č. VII → Baka (1), Gabčíkovo-Topolníky

Odpad C VII → Trstená-Baka, Gabčíkovo-Topolníky

Odpad M → Klčovisko

Odpadový kanál → Dunajský kanál

Ohradský kanál (1) 2,8 km; s Belským kanálom pôv. jedno z močaristých koryt, dnes kanál začínajúci sa na V okraji obce Ohrady, smeruje na J a spája sa s kanálom Gabčíkovo-Topolníky (na niektorých mapách pokračoval v koryte → Belského kanála aj od preložky kanála Gabčíkovo-Topolníky na JV a spájal sa s Chotárnym kanálom pri osade Malá Belá v k. ú. obce Okoč, čo odzrkadľovalo skutočnosť, že pred vybudovaním kanála Gabčíkovo-Topolníky tvorili jeden objekt); varianty: *Belský kanál, *Belsko-ohradský kanál, Kürti, Kirtský kanál, *Mostný jarok; ON.: 1. Ohrady, 2. Belá, 3. Malá Belá; TN.: 1. Mostné, 2. Nad mostom; VN. Belský kanál.

VMp. 50: 45-32
VN.: 1884 *Hidas árok* VM. III
1893 *Béle-kürthi csatorna, Béle-kurthi csatorna* KMp. DŠtál
1893 *Béle kürthi csatorna* KMp. Topol.
1893 *Béle-kürthi csatorna* KMp. Hrob. (DŠtál, HŠtál)
1898 *Béle-kürti cst. [csatorna]* (h. č.), *Hidas árok* (d. č.) MTT. 75
1930 *Béle kürthi* GMp.
1957 – 71 *Kanál Bélékürti* TM. 10
1971 *Kürti* ZMp. 50
1977 *Kirtský kanál* ZMp. 50
1979 *Ohradský kanál (Kürti)* GN. 10
1982 *Ohradský kanál* VMp. 50
1984 *Ohradský kanál* ZMp. 10
1985 *Ohradský kanál* ZMp. 50
1991 *Ohradský kanál* ZMp. 10
1992 *Ohradský kanál* GNDS. Ohr., THrad.
1992 *Ohradský kanál (Belský kanál)* GNDS. DBar, DŠtál, Okoč, Topol.
1999 *Ohradský kanál (Belský kanál)* Tmp. 154
1999 *Ohradský kanál* Tmp. 153
2000 *Ohradský kanál* ZMp. 50
2005 *Ohradský kanál, Ohradský kanál (Belský kanál)* TAS.
2006 *Belský kanál* VMp. 50
2008 *Belský kanál* ZMp. 50
ON.: 1. Ohrady:
1252 *Kurth* CDSl. II, Nr. 408
1255 – 56 *Kurt, Kurth* CDSl. II, Nr. 489
1316 *Kurth* RDSL. II, Nr. 81
1317 *Kurth* RDSL. II, Nr. 257
1323 *Kuurth* RDSL. II, Nr. 996
1323 *Kurth* RDSL. II, Nr. 1067
1395 *Eghazaskyurth* VSO. II, 340
1773 *Kürth* Majt. 211
1786 *Kürth* Majt. 211

1808 *Kürth* Majt. 211
1863 *Kürth* Majt. 211
1873 – 1907 *Kürt* Majt. 211
1913 – 20 *Csallóközkürt* Majt. 211
1927 – 38 *Kert' na Ostrove, Csallóköz-Kürt* Majt. 211
1938 – 45 *Csallóközkürt* Majt. 211
1945 – 48 *Kert' na Ostrove, Csallóköz-Kürt* Majt. 211
1948 *Ohrady* Majt. 211
2. Belá: → Belský kanál
3. Malá Belá: → Malobelský kanál
TN.: 1. 1992 *Mostné* (pole) GNDS. DŠtál
2. 1992 *Nad mostom* (pole) GNDS. DŠtál
VN.: → Belský kanál
Etym.: Názvy *Ohradský kanál, Kürti* a *Kirtský kanál* vznikli z osadného názvu *Ohrady* (pôv. *Kürti* – podľa staromadž. kmeňa *Kürt-Gyarmat*; Marek, 2006, s. 30), apel. *kanál*. Názvy pomenúvajú kanál nachádzajúci sa pri obci Ohrady. Názov *Belský kanál* → Belský kanál (porov. informačnú časť hesla). Názov **Belsko-ohradský kanál* (maď. *Béle-kürthi csatorna*) vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Malá Belá* (→ Malobelský kanál) a *Kürt* (dnes Ohrady). Doklad *Hidas árok* (**Mostný jarok*) sa vzťahoval na J časť kanála; vznikol z TN. *Hidas* (slov. *Mostné*: maď. adj. *hidas* (= mostný, mostový; < maď. *híd* = sloven. most; apel. *árok* = jarok) a pomenúva jarok v lokalite Mostné.

Ohradský kanál (2) → Belský kanál (1)

Okánikovo-Lél → Poľný kanál (1)

***Okočský** (Ekecsi) → Okočský kanál

Okočský kanál 1,1 km; kanál Z od obce Okoč, sprava sa pripája k Sokolskému kanálu; smeruje na JV; variant: *Okočský; ON. Okoč, TN. Okočský les. VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Ekecsi* ZMp. 50

1979 *Okočský kanál (Ekecsi)* GN. 10

1982 *Okočský kanál* VMp. 50

1985 *Okočský kanál* ZMp. 50

1992 *Okočský kanál* GNDS. Okoč

1995 *Okočský kanál* ZMp. 25

2000 *Okočský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Okočský kanál* VMp. 50

2008 *Okočský kanál* ZMp. 50

ON.: Okoč:

1268 *Ekech* VSO. II, 341

1773 *Ekecs* Majt. 211

1786 *Ekecsch* Majt. 211

1808 *Ekecs* Majt. 211

1863 – 1920 *Ekecs* Majt. 211

1927 – 38 *Ekeč, Ekecs* Majt. 211

1938 – 45 *Ekecs* Majt. 211

1945 – 48 *Ekeč, Ekecs* Majt. 211

1948 *Okoč* Majt. 211

TN.: 1992 *Okočský les (les)* GNDS. Okoč

Etym.: Názvy *Okočský kanál* a **Okočský* [kanál] (maď. *Ekecsi*) vznikli z osadného názvu *Okoč* (maď. *Ekecs* < nem. OM. *Eck*; Kiss, 1988, s. 413), apel. *kanál*, a pomenúva kanál v k. ú. obce Okoč.

Okoličniansko-komárňanský kanál → Komárňanský kanál

***Okrúhle** pôv. močaristé koryto, dnes dva nepomenované kanály spájajúce sa zo S s Trstinovým kanálom S od obce Klížska Nemá; TN. Okrúhle.

VMp 50: 45-34 (nepomenovaný)

VN.: 1889 *Keringő* KMp. KNemá

TN.: 1889 *Keringő* KMp. KNemá

1991 *Okrúhle (pole)* GNKo. KNemá

Etym.: Názov pravdepodobne motivoval tvar pôvodného močaristého koryta (< maď. apel *keringő* – valčík < *kering* – dokola sa krútiť < *kerek* – okrúhly; vzniklo asi ako jeden z tzv. (vodných) *vírov* (krúťňav) počas povodne; pôv. názvu zodpovedá TN. Okrúhle.

Olča-Kolárovo → Lopušný kanál, Olčiansky kanál

Olča-Kosihy 5,2 km; kanál začínajúci sa J od obce Zemianska Olča, smeruje na JV až J cez obec Veľké Kosihy a spája sa s kanálom Holiare-Kosihy na Z okraji obce (občas sa chápe s kanálom → Blatná ako jeden objekt); varianty: Blatný jarok, Blatnica, Hlavný odpad Olča-Kosihy; ON.: 1. Zemianska Olča, 2. Veľké Kosihy; TN. Blatná, VN. Blatná.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1837 – 40 *Sáros ér* VM. II

1884 *Sáros ér* VM. III

1898 *Sáros ér* MTT. 75

1971 *Olča-Kosihy hlavný odpad* ZMp. 50

1971 *Hlavný odpad Olča-Kosihy* HČ.

1979 *Olča-Kosihy* GN. 10

1984 *Olča-Kosihy* ZMp. 50

1985 *Olča-Kosihy* ZMp. 10

1991 *Olča-Kosihy* GNKo. ZOlča, VKos.

1992 *Olča-Kosihy* VMp. 50

1993 *Olča-Kosihy* ZMp. 10

1995 *Olča-Kosihy* ZMp. 25

1995 *Olča-Kosihy*, (h. č.) *Blatnica* ZMp. 25

1999 *Olča-Kosihy*, (h. č.) *Blatnica* TMp.

154

2000 *Olča-Kosihy* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Olča-Kosihy*, (h. č.) *Blatnica* TAS.

2006 *Olča-Kosihy* VMp. 50

2008 *Olča-Kosihy* ZMp. 50

ON.: 1. Zemianska Olča: → Lopušný kanál

2. Veľké Kosihy: → Holiare-Kosihy

TN.: Blatná (predtým Blatnica) → Blatná

VN.: → Blatná

Etym.: Názov *Olča-Kosihy* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. [Zemianska] *Olča* (→ Lopušný kanál) a ON. [Veľké] *Kosihy* (→ Holiare-Kosihy) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci [Zemianska] *Olča* a končiaci sa pri obci [Veľké] *Kosihy*; podobne názov *Hlavný odpad Olča-Kosihy*.

Názov *Blatnica* je omyl; pomenúva kanál spájajúci sa s kanálom *Olča-Kosihy* (→ *Blatná*), vznikol úpravou staršieho maďarského názvu *Sáros ér* → *Blatná*.

+ ***Olčianske rameno** 3,5 km; prevažne zaniknuté rameno pri obci Zemianska *Olča*; bolo pokračovaním + *Mlynského jarka* na V okraji obce (zvyšky sú rozpoznateľné v teréne) a J od nej sa spájal s **Jazerom* (1), z ktorého v pôvodnom smere tohto kanála vychádzal *Polný kanál* (pôv. *Mlynský jarok*). Podľa toho sa dá usudzovať, že išlo o jeden vodný objekt (*Mlynský jarok*); ON. **Olčianska pusta*.

VMp. 50: [45-34]

VN.: 1889 *Pusztá Ócsai ér* KMp. Z*Olča*

ON.: 1837 – 40 *Pusztá Ocsa* (osada na S okraji obce Zemianska *Olča*; neskôr splynula s obcou) VM. II

TN.: 1889 *Pusztá Ócsai kanálistra dülf* KMp. Z*Olča*

Etym.: Názov **Olčianske rameno* (*Pusz-*

ta Ócsai ér) vznikol z ON. **Olčianska pusta* (maď. *Pusztá Ocsa* < ON. [Zemianska] *Olča* → *Lopušný kanál*, maď. apel. *puszta* – pustatina; samota) a pomenúva rameno pri *Olčianskej puste*.

Olčiansky kanál 3,8 km; smeruje na SV od obce Zemianska *Olča* a sprava sa spája s *Komárňanským kanálom*; varianty: *Polný kanál*, *Olča-Kolárovo*; ON.: 1. Zemianska *Olča*, 2. *Kolárovo*; VN. *Olča-Kolárovo*.

VMp. 50: 45-34, 32

VN.: 1971 (h. č.) *Polný kanál, Olča-Kolárovo* ZMp. 50

1984 (h. č.) *Polný kanál, Olča-Kolárovo* ZMp. 50

1985 *Polný kanál* ZMp. 50

1979 *Olčiansky kanál (Olča-Kolárovo - južná časť)* GN. 10

1982 *Olčiansky kanál* VMp. 50

1984 *Olčiansky kanál* ZMp. 10

1991 *Olčiansky kanál* GNKo. Z*Olča*

1992 *Olčiansky kanál* ZMp. 50

1993 *Olčiansky kanál* ZMp. 10

1994 – 95 *Olčiansky kanál* ZMp. 25

2000 *Olčiansky kanál* ZMp. 50

2006 *Olčiansky kanál* VMp. 50

2008 *Olčiansky kanál* ZMp. 50

ON. 1.: Zemianska *Olča*: → *Lopušný kanál*

2. *Kolárovo*: → *Kolárovo-Kameničná*

Etym.: Názov *Olčiansky kanál* vznikol z osadného názvu [Zemianska] *Olča* (→ *Lopušný kanál*), apel. *kanál*, a pomenúva kanál v katastri obce [Zemianska] *Olča*. Názov *Olča-Kolárovo* (južná časť) → *Lopušný kanál*. Názov *Polný kanál* vznikol z adj. *polný* (< apel. *pole*), apel. *kanál*, a pomenúva kanál, ktorý smeruje cez pole.

- Ollétejed** → Mliečanský kanál 2005 *Panský kanál* TAS.
2006 *Panský kanál* VMp. 50
- Opatovský Sokolec-Lipové-Komárno** → Komárňanský kanál 2008 *Panský kanál* ZMp. 50
TN.: 1906 *Úr rétje* (pasienok) KMp. Kol.
1957 – 71 *Panská lúka* TM. 10
1971 *Panská lúka* ZMp. 50
1979 *Panská lúka* (les, pole) GN. 10
1982 *Panská lúka* VMp. 50
1984 *Panská lúka* ZMp. 10
1991 *Panská lúka* GNKo. Kol.; ZMp. 10
1994 *Panská lúka* ZMp. 25
2005 *Panská lúka* TAS.; VMp. 50
- P**
- Palkovičovo-Asód** → Chotárny kanál 2. 1884 *Söllet* (pole) VM. III
1898 *Söllet* MTT. 75
1906 *Sölledt* KMp. Kol.
1837 – 40 *Sölleti rétek* (les) VM. II
1955 – 61 *Sölledt* TM. 5
1957 – 71 *Sölledt* (pole) TM. 10
- Palkovičovo-Asód S VI.** → Chotárny kanál Etym.: Názov *Panský kanál* vznikol z TN. *Panská lúka* (maď. *Úr rétje*; < maď. *úr* – pán, *rét* – lúka), apel. *kanál*, a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Panská lúka. Názov *Sölledti mellékcatorna* vznikol z TN. *Sölledt*, maď. apel. *mellékcatorna* (= bočný kanál), a pomenúva bočný kanál v lokalite *Sölledt* (názov nie je jasný). Technický názov *Sölled* vznikol podľa TN. *Sölledt*, graféma E (technické označenie).
- Palkovičovský kanál** → Sapský kanál
- Palkovičovo-Medvedov** → Sap-Medvedov
- *Panský jarok** → Tavarský kanál
- Panský kanál** 5,5 km; kanál začínajúci sa Z od mesta Kolárovo v lokalite Botovské, smeruje na JV a Z od mesta Kolárovo v lokalite Sudcovská sihoť sa spája s kanálom Asód-Čergov; varianty: *Sölled E*, *Sölledti mellékcatorna*; TN.: 1. Panská lúka, 2. † *Sölledt*. VMp. 50: 45-32
VN.: 1906 *Sölledti mellékcatorna* KMp. Kol.
1971 *Sölled „E“* ZMp. 50
1979 *Panský kanál* (*Sölled „E“*) GN. 10
1981 *Panský kanál* ZMp. 10
1982 *Panský kanál* VMp. 50
1985 *Panský kanál* ZMp. 50
1991 *Panský kanál* GNKo. Kol.; ZMp. 10
1993 *Panský kanál* ZMp. 10
1994 *Panský kanál* ZMp. 25
1999 *Panský kanál* Tmp. 154
2000 *Panský kanál* ZMp. 50; VMp. 50
- Pasienok** → Novostrážsky kanál
- Pastiersky kanál** 1,5 km; začína sa S od obce Vydrany, smeruje na SV; sprava sa spája so Starým Klátovským kanálom pri rybníkoch S od obce; TN.: 1. Dolnopastierske lúky, 2. Hornopastierske lúky, 3. Hornopastiersky pahorok. VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Pastiersky kanál* VMp. 50
1983 *Pastiersky kanál* VMp. 50
1992 *Pastiersky kanál* GNDS. VBlah.
1993 *Pastiersky kanál* ZMp. 25
1999 *Pastiersky kanál* Tmp. 50 (Gab.)
2003 *Pastiersky kanál* VMp. 50
2006 *Pastiersky kanál* TAS.
2008 *Pastiersky kanál* TASR. 50
TN.: 1. 1893 *Alsó pásztor réti* (pole) KMp. VBlah.
1955 *Alsó pásztorréti* ŠMpO. 5
1992 *Dolnopastierske lúky* (*Dolnopastierské lúky*) GNDS. VBlah.
2. 1893 *Felső pásztor réti* (pole) KMp. VBlah.
1955 *Felső pásztorréti* ŠMpO. 5
1992 *Hornopastierske lúky* GNDS. VBlah.
3. 1893 *Felső pásztorréti dombi* (kopec) KMp. VBlah.
1955 *Felső pásztorréti dombi* ŠMpO. 5
1992 *Hornopastiersky pahorok* GNDS. VBlah.
2000 *Hornopastiersky pahorok* VMp. 50
2006 *Hornopastiersky pahorok* TAS.
Etym.: Názov *Pastiersky kanál* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z TN. *Dolnopastierske lúky*, *Hornopastierske lúky*, prípadne *Hornopastiersky pahorok* (< adj. *pastiersky* „vzťahujúci sa na pastiera“ < apel. *pastier* „kto pasie dobytok, statok, hydinu“, HSSJ., III, s. 181; < verb. *pásť*); apel. *kanál*.

Pastúchovský kanál → Patašský kanál

Pastúšsky kanál → Patašský kanál

Patašský kanál 5,5 km; asi najstarší umelý kanál na Žitnom ostrove; začína

sa S od mesta Gabčíkovo, odpája sa od Báčskeho kanála, smeruje na JV a končí sa na SZ okraji obce Pataš, kde sa spája s Čiližským potokom; varianty: *Kanál, Pastúchovský kanál, Pastúšsky kanál; ON. Pataš.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1837 – 40 *Patasi Kanális* VM. II

1869 *Patasi Kan.[alis]* PM.

1884 *Patasi kanalis* VM. III

1893 *Csatorna* KMp. Vrak.

1898 *Patasi csatorna* MTT. 75

1920 – 34 *Patasi csn. [csatorna]* VM. III-re

1938 *Patasi csn. [csatorna]* GŠ. 50

1952 *Patasi csn.* Mp. 25

1952 – 57 *Pastuchovský kanál* TM. 25

1957 *Pastúchovský kanál* GŠ. 50

1966 *Pastúchovský kanál* TS., mapa

1971 *Pastúchovský kanál* ZMp. 50

1976 *Pastúchovský kanál* ZMp. 10

1977 *Pastuchovský kanál* VSO. I, 380

1979 *Pastúšsky kanál* (*Pastúchovský kanál*) GN. 10

1983 *Pastúšsky kanál* VMp. 50

1985 *Pastúšsky kanál* VMp. 50

1988 *Pastúchovský kanál* ZMp. 10

1989 *Pastúšsky kanál* AMp. 200

1992 *Patašský kanál* (*Pastúchovský kanál*, *Pastúšsky kanál*) GNDS. Gab., Pat., Vrak.

1994 *Patašský kanál* ZMp. 25

1995 *Pastúšsky kanál* Tmp. 143

1999 *Patašský kanál* Tmp. 143

2000 *Patašský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Patašský kanál* TAS.

2006 *Patašský kanál* VMp. 50

2008 *Patašský kanál* ZMp. 50

ON.: Pataš:

1247 *Bosteh* CDSI. II, Nr. 262

1268/1347 *Pothouch Kiss*, 332

1270 *Pothos* VSO. II, 373
1276 *Patas* Kiss, 332
1356 *Patas* VSO. II, 373
1402 *Pathus* VSO. II, 373
1437 *Kyspatas* VSO. II, 373
1773 *Patas* Majt. 221
1786 *Patasch* Majt. 221
1808 *Patas* Majt. 221
1863 – 1907 *Patas* Majt. 221
1913 – 20 *Csilizpatas* Majt. 221
1927 – 38 *Pataš*, *Patas* Majt. 221
1938 – 45 *Csilizpatas* Majt. 221
1945 – 48 *Pataš*, *Patas* Majt. 221
1948 – 90 *Pastúchy* Majt. 221
1990 *Pataš* Majt. 221
(vo VSO. I, s. 367 sa uvádza ako časť Gabčíkova s dokladom k r. 1384 *Pathos*)
Etym.: Názov *Patašský kanál* vznikol z ON. *Pataš* (J. Stanislav ho interpretuje ako slovan. názov v podobe **Pat-* < slovan. OM. *Pata*; 2004, s. 339), apel. *kanál*, a pomenúva kanál pri obci Pataš. Názvy *Pastúchovský kanál*, *Pastúšsky kanál* vznikli zo staršej podoby ON. *Pataš Pastúchy* (< sloven. *pastúch* – pastier). Názov **Kanál* (maď. *Csatorna*) je technický názov, vznikol proprializáciou apel. *kanál* (maď. *csatorna*).

Pavel → Pavelský kanál

Pavelský kanál 3 km; začína a končí sa Z od mesta Komárno, smeruje na V a pri osade Pavel sa spája s kanálom Nová Stráž-Divina; variant: Pavel; ON. Pavel.
VMp. 50: 45-43
VN.: 1971 *Odpad Pavel* HP., ZMp. 50
1979 *Pavelský kanál (Pavel)* GN. 10
1982 *Pavelský kanál* VMp. 50

1986 *Pavelský kanál* ZMp. 50; ZMp. 10
1990 *Pavelský kanál* MKo.
1991 *Pavelský kanál* GNKo. Kom.
1993 *Pavelský kanál* ZMp. 10
1995 *Pavelský kanál* ZMp. 25
1999 *Pavelský kanál* TMp. 154, NZK. 10
2000 *Pavelský kanál* ZMp. 50; VMp. 50
2005 *Pavelský kanál* TAS.
2006 *Pavelský kanál* VMp. 50
ON.: Pavel: → Buk-Pavel
Etym.: Názov *Pavelský kanál* vznikol z názvu osady *Pavel* (→ Buk-Pavel). S touto motiváciou vznikol aj názov *Pavel*.

***Péro** → Perský kanál

***Perský** → Perský kanál

Perský kanál 0,9 km; kanál spájajúci sa s Čičovským kanálom na J okraji obce Čičov; varianty: **Perský*, **Péro*.
VMp. 50: 45-34
1971 *Péri* ZMp. 50
1979 *Pérsky kanál (Péro)* GN. 10
1984 *Pérsky kanál* ZMp. 50
1985 *Perský kanál* ZMp. 10
1991 *Perský kanál* GNKo. Čič.
1993 *Panský kanál* ZMp. 10
1995 *Pero* ZMp. 25
2000 *Perský kanál* VMp. 50
2006 *Perský kanál* VMp. 50
Etym.: Názvy *Perský kanál* a **Perský* (maď. *Péri*) vznikli pravdepodobne z TN. **Pér* (v excerpovaných prameňoch nie je doložený). Názov *Péro* je nejasný.

Pirosági → Červený kanál

*Plátno → *Barč

Polný kanál (1) 6 km; pôv. močaristé koryto odpájajúce sa od Blatnej, zo S obtekalo obec Zemianska Olča (→ † *Mlynský jarok; 1), smerovalo na JV, potom na J a zasa na JV; dnes kanál začínajúci sa J od obce Zemianska Olča, smeruje na JV až J a pri samote Arcibiskupský Lél (Z od obce Zlatná na Ostrove) sa spája s kanálom Lél-Kosihy (pôvodne ústil do Dunaja); varianty: Szántó ér, Mlynský jarok, Okánikovo-Lél; ON.: (> TN.) 1. *Santov, 2. Okánikovo, 3. Veľký Lél; TN. Mlynský jarok; VN. *Mlynský jarok.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1837–40 Szántó Ér VM. II

1884 Szántó ér VM. III

1889 Szántó ér Kmp. VKos., ZOlča

1889 Szántóér Kmp. ZnO.

1898 Szántó ér MTT. 75

1971 odp.[ad] Szántóér ZMp. 50

1979 Polný kanál (Szantóér) GN. 10

1920 – 34 Szantoér VM. III re

1937 Mlynský jarok, Malom árok GŠ. 50

1952 – 57 Mlynský jarok TM. 25

1984 Okánikovo-Lél ZMp. 50

1984 – 85 Polný kanál ZMp. 10

1991 Polný kanál GNKo. Lip., ZOlča, VKos., ZnO.

1992 Polný kanál VMp. 50

1993 Polný kanál ZMp. 10

1995 Polný kanál ZMp. 25

1999 Polný kanál Tmp. 154

2000 Polný kanál ZMp. 50; VMp. 50

2005 Polný kanál TAS.

2006 Polný kanál VMp. 50

2008 Polný kanál ZMp. 50

ON.: 1. (> TN.): 1075 villa Samto

CDSL. I, Nr. 58 (zanik. osada pri obci Veľké Kosihy)

1209 Samto CDSL. I, Nr. 150

1239 Zampto CDSL. II, Nr. 63

1257 Zamtou, Zamtov CDSL. II, Nr. 577

1258 Zamtou CDSL. II, Nr. 594

1258 Zamtu VSO. II, 341

1318 Zamtho RDSL. II, Nr. 370

1889 Szántó puszta Kmp. ZOlča

1889 Kakal szántó és beretva hegy (pole) Kmp. VKos.

1955 – 61 Santov TM. 5

1957 – 71 Santov TM. 10

1977 Szántó VSO. II, 341, 342

1993 Santov ZMp. 10

1995 Santov ZMp. 25

2. Okánikovo (časť obce Veľké Kosihy):

1991 Okánikovo GNKo. VKos.

1992 Okánikovo VMp. 50

3. Veľký Lél: → Lél-Kosihy

TN.: → *Mlynský jarok (1)

VN.: → *Mlynský jarok (1)

Etym.: Názov *Polný kanál* vznikol z adj. *polný* (< apel. *pole*), apel. *kanál*; pomenúva kanál smerujúci cez polia. Z hľadiska motivácie je mu blízky aj starší maď. názov *Szántó ér* (< maď. *szántó* – oráč, poľnohospodár; *ér* – rameno, jarok). Názov *Mlynský jarok* → † *Mlynský jarok. Názov *Okánikovo-Lél* vznikol podľa smerovania kanála z ON. *Okánikovo* (oslavný názov na počesť Ľudovíta Okánika, cirkevného hodnostára a politika; 1869 – 1944) a [Veľký] *Lél* (→ Lél-Kosihy).

Polný kanál (2) → Olčiansky kanál

Pranduna presne neidentifikované la-vostranné alebo pravostranné rameno

Dunaja JV od Bratislavy; P. Pišút (2006) ho spolu s ramenom *Starý Dunaj (Korous Duna) identifikoval ako dlhšie rameno Dunaja medzi Hamuliakovom a Šamorínom, ktoré bolo pravdepodobne uzavreté zaniknutými tokmi (ramenami) na západnom okraji obcí Püski, Mosondarnó a Zseli a v 11. storočí utváralo hranicu medzi Bratislavskou a Mošonskou župou; R. Marsina v jednej z listín (CDSL. II, Nr. 42) pripúšťa stotožnenie dokladu z roku 1238 v tvare *Pranduna* s dokladmi z iných listín so zápisom *Starduna*.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1238 *Pranduna* Šmil., 1932, s. 292; Pišút, 2006

1238 *Pranduna* (**Starduna*?) CDSL. II, Nr. 42

Etym.: Názov *Pranduna* nie je jasný, no podľa R. Marsinu (CDSL. II, s. 29) by doklad bolo možné rekonštruovať aj ako **Starduna* (**Starý Dunaj*) → Biskupické rameno.

Lit.: Pišút, 2006.

Predlúčny kanál 1,5 km; začína sa v od samoty Kolónia S od obce Orechová Potôň, smeruje na SV; sprava sa spája so Starým Klátovským kanálom v lokalite Mokré pastviny SV od obce; TN.: 1. Dolné predlúcie, 2. Hanské lúky, 3. Lúčne polia, 4. Trstinné lúky, 5. Vnútorne predlúcie, 6. Vonkajšie predlúcie, 7. Zadné predlúcie.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1971 *Predlúčny kanál* VMp. 50

1983 *Predlúčny kanál* VMp. 50

1992 *Predlúčny kanál* VMp. 50;

1999 *Predlúčny kanál* Tmp. 50 (Gab.)

2003 *Predlúčny kanál* VMp. 50

2006 *Predlúčny kanál* TAS. GNDS. OPot.

2008 *Predlúčny kanál* TASR. 50

TN.: 1. 1976 *Dolné predlúcie* (pole) ZMp. 10

1992 *Dolné predlúcie* GNDS. OPot.

2. 1976 *Hanské lúky* (lúky) ZMp. 10

2006 *Hanské lúky* TAS.

3. 1976 *Lúčne polia* (lúky) ZMp. 10

1992 *Lúčne polia* GNDS. HPot.

4. 1976 *Trstinné lúky* (lúky) ZMp. 10

5. 1992 *Vnútorne predlúcie* (pole) GNDS. OPot.

6. 1976 *Vonkajšie predlúcie* (pole) ZMp. 10

1992 *Vonkajšie predlúcie* GNDS. OPot.

7. 1976 *Zadné predlúcie* (lúka) ZMp. 10

1992 *Zadné predlúcie* (pole, pasienok) GNDS. OPot.

Etym.: Názov *Predlúčny kanál* motivovala lokalizácia, vznikol z TN. [*Hanské*] *lúky*, *Lúčne polia* alebo [*Trstinné*] *lúky*, ale pravdepodobnejšie však z TN. [*Dolné* / *Vnútorne* / *Vonkajšie* / *Zadné*] *predlúcie*; < prep. *pred* + adj. *lúčny* < apel. *lúka*); apel. *kanál*.

Predný kanál 2,6 km; kanál začínajúci sa na JV okraji obce Vrakúň v lokalite Vlčia studňa, kde odvodňuje lokalitu, v ktorej sa pôvodne nachádzal močiar → **Saský* (mad. Szászelő), smeruje na J a zlava sa spája s kanálom Jurová-Velký Meder; variant: *Saský kanál*; VN.: 1. † **Saský*, 2. † **Saská* studňa.

VMp. 50: 45-31

1971 *Szászelő* ZMp. 50

1976 *Sásky kanál* ZMp. 10

1979 *Predný kanál* (Szászelő) GN. 10

1983 *Predný kanál* VMp. 50
1992 *Predný kanál (Sásky kanál)* GNDS.
Vrak.; VMp. 50; ZMp. 10
1994 *Predný kanál* ZMp. 25
2000 *Predný kanál* ZMp. 50
2003 *Predný kanál* VMp. 50
2006 *Predný kanál* VMp. 50
2008 *Predný kanál* ZMp. 50
VN.: 1. → † *Saský (kapitola Názvy vodných plôch...)
2. → † *Saská studňa (kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov *Predný kanál* vznikol úpravou staršieho názvu *Szászelő* (< maď. *szász* – etnonymum Sas, adj. *predný* = nachádzajúci sa vpredu; maď. *elő*), apel. *kanál*. Starší názov *Saský kanál* (nesprávne *Sásky kanál*; maď. *Szászelő*) motivovala skutočnosť, že slúži na odvodnenie lokality, kde sa v minulosti nachádzal močiar *Szászelő* (vyššie); → † *Saský, † *Saská studňa (kapitola Názvy vodných plôch...), *elő* – predný.

Prícestný kanál 2 km; začína sa pri samote Kolónia S od obce Orechová Potôň, smeruje na SV; spája sa so Starým Klátovským kanálom J od obce Blahová. VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Útmelléki* VVMp. 50
1971 *Prícestný kanál* VMp. 50
1983 *Prícestný kanál* VMp. 50
1992 *Prícestný kanál* VMp. 50; GNDS. MpOs.
1999 *Prícestný kanál* Tmp. 50 (Gab.)
2003 *Prícestný kanál* VMp. 50
2006 *Prícestný kanál* TAS.
2008 *Prícestný kanál* TASR. 50

Etym.: Názov *Prícestný kanál* motivovala poloha kanála (prep. *pri* + apel. *cesta*;

sufix *-ný*, apel. *kanál*; maď. *út* – cesta, *mellék-* – bočný); „kanál nachádzajúci sa pri ceste“.

Prívodný kanál → Dunajský kanál

Psúpo → Chotárny kanál

R

***Račí mŕtvy Dunaj** → Račie rameno

Račie rameno 1,5 km; ľavostranné rameno Dunajského kanála J od obce Gabčíkovo v lokalite Vranie; väčšia časť zanikla pri budovaní Dunajského kanála; pôv. bolo spojené úzkym korytom s *Lopatovským kanálom Mŕtveho Dunaja; variant: Račí mŕtvy Dunaj; VN. Dunaj. VMp. 50: 45-31

VN.: 1893 *Rákászó holt Duna* Kmp. Gab.

1957 – 71 *Račí mŕtvy Dunaj* TM. 10

1987 *rameno Dunaja, Račie rameno* ZMp. 10

1992 *Račie rameno* GNDS. Gab.

2006 *Račie rameno* VMp. 50

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov *Račie rameno* motivoval výskyt rakov v koryte, vznikol z adj. *račí* (< apel. *rak*; zool. rak riečny, lat. *Astacus astacus*), apel. *rameno*; podobne názov Račí mŕtvy Dunaj (mŕtvy = rameno rieky bez prirodzeného prietoku).

***Račie rameno Dunaja** → Čičovské rameno

Rakytie 2,5 km; kanál začínajúci sa SV

od obce Lipové pri samote Rakytie, smeruje na SV a zlava sa spája s Komárňanským kanálom SV od obce Tõň; variant: *Rakytový; ON. Rakytie, TN. Rakytie.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 odp.[ad] *Rakotyás* ZMp. 50

1979 *Rakytie (Rakotyás)* GN. 10

1985 *Rakytie* ZMp. 50

1991 *Rakytie* GNKo. Lip.

1994 *Rakytie* ZMp. 25

2000 *Rakytie* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Rakytie* TAS.

2006 *Rakytie* VMp. 50

2008 *Rakytie* ZMp. 50

ON.: Rakytie (samota; Lipová):

1884 *dv. Rakotyás* VM. III

1889 *Rakotyás major* KMp. Tõň, Lip.

1920 – 34 *dv. Rakotyás* VM. III re

1930 *Rakotyás* GMp.

1938 *dv. Rakotyás* ŠMp. 75

1952 – 57 *Rakotáš* TM. 25

1955 – 61 *Rakytie (Rakotyás)* TM. 5

1957 *Rakotáš* GŠ. 50

1957 – 71 *Rakytie* TM. 10

1971 *Rakytie* ZMp. 50

1977 *Rakotáš* VSO. II, 163

1981 *Rakytie* GN. 11

1982 *Rakytie* VMp. 50

1985 *Rakytie* ZMp. 50

1991 *Rakytie* GNKo. Lip.

1999 *Rakytie* TMp. 154

2000 *Rakytie* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Rakytie* VMp. 50

TN.: 1889 *Rakotyás* KMp. Tõň, Sok., Bodza, Lip.

1984 *Rakytie* ZMp. 10

1991 *Rakytie* GNKo. Sok.

1993 *Rakytie* ZMp. 10

1994 *Rakytie* ZMp. 25

Etym.: Názvy kanála *Rakytie* a **Rakotyás* (maď. *Rakotyás*) motivovala skutočnosť, že sa nachádza pri osade Rakytie a v lokalite Rakytie (maď. *Rakotyás*): < maď. adj. *rakotyás* = rakyto-
vý < apel. *rakoty*, bot. vrba rakyta (lat. *Salix caprea*) – podľa porastu v lokalite.

***Rakytový** (*Rakotyás*) → Rakytie

Rakytový kanál 2 km; kanál J od obce Bodzianske Lúky v lokalite Rakytové pasienky, smeruje na JZ, kde sa spája s Komárňanským kanálom (už asi zanikol); variant: *Rakytový vedľa cesty; ON. Rakytie; TN. 1. Rakytie, 2. Rakytové, 3. Rakytové pasienky, 4. † Rakytové lúky; VN. 1. Rakytie, 2. *Rakytové lúky.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Rakotyás v.[edľa] cesty* ZMp. 50

1979 *Rakytový kanál (Rakotyás v. cesty)* GN. 10

1982 *Rakytový kanál* VMp. 50

1984 *Rakytový kanál* ZMp. 10

1985 *Rakytový kanál* ZMp. 50

1991 *Rakytový kanál* GNKo. BLúky, Lip., Sok., Bodza

1993 *Rakytový kanál* ZMp. 10

1994 *Rakytový kanál* ZMp. 25

2000 *Rakytový kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Rakytový kanál* VMp. 50

2008 *Rakytový kanál* ZMp. 50

ON.: *Rakytie*: → Rakytie

TN.: 1. *Rakytie*: → Rakytie

2. 1955 – 61 *Rakytové (Rakotyás dülö)* (pole) TM. 5

1957 – 71 *Rakytové* TM. 10

1984 *Rakytové* ZMp. 10

1991 *Rakytové (pole)* GNKo. Sok.

1993 *Rakytové* ZMp. 10

3. 1955 – 61 *Rakytové pasienky (Rakotyási legelő osztály)* (pole) TM. 5
1957 – 71 *Rakytové pasienky* TM. 10
1971 *Rakytové pasienky* ZMp. 50
1982 *Rakytové pasienky* VMp. 50
1991 *Rakytové pasienky* GNKo. Sok., BLúky

1993 *Rakytové pasienky* ZMp. 10
1994 *Rakytové pasienky* ZMp. 25
1999 *Rakytové pasienky* Tmp. 154
2000 *Rakytové pasienky* ZMP 50
2005 *Rakytové pasienky* TAS.

2006 *Rakytové pasienky* VMp. 50
4. 1889 *Rakottyás rétek* Kmp. Sok.

1955 – 61 *Rakytové lúky (Rakottyási rétek)* (pole) TM. 5

1957 – 71 *Rakytové lúky* TN. 10

VN.: 1. → Rakytie

2. → † *Rakytové lúky* (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

Etym.: *Názvy Rakytový kanál* a **Rakytový vedľa cesty (Rakottyás vedľa cesty)* vznikli z niektorého TN. (*Rakytové, Rakytové pasienky, Rakytové lúky*), príp. ho motivoval porast v okolí (< *rakytový*; → VN. *Rakytie*), apel. *kanál* a z opisnej konštrukcie *vedľa cesty*.

***Rakytový vedľa cesty** (*Rakottyás vedľa cesty*) → *Rakytový kanál*

† ***Rameno** (1) dnes neidentifikovaný vodný objekt (pravdepodobne močaristé rameno) nachádzajúci sa pri obci Klúčovec.

VMp. 50: [45-34]

1268 *per lacum Eer, per aquam Eer* Šmil., Nr. 174

Etym.: Maď. názov **Ér* vznikol propriázáciou maď. apel. *ér* (= riečne rameno,

jarok) a môžeme ho preložiť ako **Rameno*, hoci nepoznáme presnú charakteristiku objektu (nevieme, či išlo o tok, alebo len rameno toku, čo je v tomto prípade pravdepodobnejšie).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

† ***Rameno** (2) dnes neidentifikovaný vodný objekt v blízkosti obce Zlatná na Ostrove.

VMp. 50: [45-34] (nelokalizovaný)

1268 *aqua Erchen* Šmil., Nr. 175

Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer (1932, s. 305, 456) v podobe *Ércsény* (demin. podoba apel. *ér* – riečne rameno, jarok; vzhľadom na to, že objekt sa nachádzal v blízkosti hlavného koryta Dunaja, uprednostňujeme rekonštrukciu v podobe **Rameno*).

Nedá sa vylúčiť ani to, že vznikol podľa názvu osady *Örkény*, jednej zo stredovekých osád, ktoré sa vyvíjali v k. ú. Zlatnej na Ostrove (porov. Šmil., s. 32).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

***Rameno Dudváhu** → *Býčí kanál* (2)

† **Rameno Dunaja** (1) 4,5 km; šťastie zaniknuté rameno v k. ú. Hamuliakova; zľava sa odspájalo z Kalinkovského ramena v lokalite Sihof Z od obce, smerovalo na J, potom na SV a napokon na J; zľava sa spájalo so Šamorínskym ramenom (1) pri obci; v súčasnosti je na väčšej časti ramena vybudovaná zdrž Hrušov; VN. Dunaj.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1894 *Duna ág* Kmp. Ham.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1958 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z ramien Dunaja, a vznikol podľa VN. → *Dunaj* (1), apel. *rameno*.

Rameno Dunaja (2) 4,1 km; rameno v k. ú. obce Vojka nad Dunajom; odpája sa od Dunaja a rozdeľuje sa na dve ramená smerujúce na V, ktoré sa neskôr pri obci spájajú do jedného ramena, to smeruje na J k Dunaju, pri Dunaji sa stáča na S a sprava sa spája s Vojčianskym ramenom pri Vojčianskom jazere; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1894 *Duna ág* KMp. Kys.

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

+ **Rameno Dunaja** (3) 2,9 km; zaniknuté rameno v k. ú. Hamuliakova na mieste, kde je vybudované vodné dielo Gabčíkovo, sprava sa v lokalite Sobroš J od Hamuliakova odpájalo od Šamorínskeho ramena (2), smerovalo na JV, neskôr na S a sprava sa opäť spájalo so Šamorínskym ramenom (2) JV od obce; VN. Dunaj.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1954 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

+ **Rameno Dunaja** (4) 2,5 km; zaniknuté rameno v k. ú. obce Hamuliakovo na mieste, kde sa nachádza vodné dielo Gabčíkovo, zľava sa v lokalite Sobroš J od Hamuliakova odpájalo od Šamorínskeho ramena (2), smerovalo na SV,

neskôr na J a zľava sa opäť spájalo so Šamorínskym ramenom (2) JV od obce; VN. Dunaj.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: 1. → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

+ **Rameno Dunaja** (5) 0,9 km; zaniknuté rameno v k. ú. mesta Šamorín v lokalite, kde sa nachádza vodné dielo Gabčíkovo, zľava sa v lokalite Sobroš JZ od Šamorína odpájalo od Šamorínskeho ramena (3), smerovalo na SV, neskôr sa sprava spájalo s Dunajským ramenom (2) JZ od Šamorína; VN. Dunaj.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1954 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (6) 2,2 km; rameno v k. ú. obce Čunovo pri Ostrove kormoránov; S od obce sa odpája od Dunaja, smeruje na JV, s Dunajom sa spája zľava v lokalite Nový nános SV od obce; VN. Dunaj.

VMp. 50: 44-23; 24; 42 (nepomenovaný)

VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1958 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1974 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (7) 4,2 km; rameno v k. ú. Rusoviec, mestskej časti Bratislavy; SV od nej sa odpája od Dunaja, smeruje na JV, pri Ostrove kormoránov

SV od Rusoviec sa sprava spája s Kalinkovským ramenom; VN. Dunaj.

VMp. 50: 44-23; 24; 42 (nepomenovaný)

VN.: 1957 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

† **Rameno Dunaja** (8) 1,2 km; zaniknuté rameno v k. ú. Rusoviec, mestskej časti Bratislavy; SV od nich sa zľava odpájalo od Dunaja, smerovalo na JV; v lokalite Na pieskoch SV od Rusoviec sa sprava spájalo s Kalinkovským ramenom; VN. Dunaj.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1957 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

† **Rameno Dunaja** (9) 4,5 km; zaniknuté rameno pri samote Nad mlynom JZ od obce Gabčíkovo; variant: Mŕtve rameno Dunaja; VN. Dunaj.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1974 *Mŕtve rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1988 *mŕtve rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1); adj. *mŕtvy* „rameno bez prirodzeného prítoku“.

Rameno Dunaja (10) 1,3 km; rameno Dunaja spájajúce Bačianske rameno a Gabčíkovské rameno J od obce Baka; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (11) 8,1 km; rameno Dunaja v k. ú. obcí Bodíky a Trstená na Ostrove; zľava sa odpája od Bodického ramena J od obce Bodíky, kde sa spája Dunaj (2) s Bodickým ramenom; smeruje na JV, J od horárne Kráľovská lúka sa spája s Bačianskym ramenom; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (12) 1,8 km; rameno Dunaja v k. ú. obce Trstená na Ostrove; odpája sa zľava od Bodického ramena v lokalite Hájik J od Bodíkov, smeruje na SV, J od horárne Kráľovská lúka sa sprava spája s Ramenom Dunaja (11); VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (13) 1,5 km; rameno Dunaja v k. ú. obce Trstená na Ostrove; spája Bodické a Bačianske rameno JZ od obce Baka; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (14) 1,3 km; rameno Dunaja v k. ú. obce Baka; zľava sa odpája od Dunaja JZ od nej, smeruje na S a sprava sa spája s Bodickým ramenom v lokalite, kde sa spája Bodické a Bačianske rameno; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (15) 1,3 km; rameno Dunaja JZ od obce Baka; VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (16) 3,5 km; rameno Dunaja; začína sa J od Šulianskeho jazera JZ od obce Šulany, smeruje na JV; spája sa sprava s Bodickým ramenom JZ od obce Bodíky; VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (17) 3 km; rameno Dunaja v k. ú. obce Bodíky; začína sa J od obce, smeruje na JV súbežne s Bodickým ramenom a zľava sa spája s Dunajom; VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (18) 1,2 km; zľava sa odpája od Dunaja pri Šulianskom jazere JZ od obce Šulany, smeruje na V a sprava sa spája so Šulianskym ramenom; VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

† **Rameno Dunaja** (19) 1,5 km; zaniknuté rameno Dunaja JZ od Vojky nad Dunajom; zľava sa odpájalo od Dunaja, smerovalo SV a sprava sa spájalo s Vojčianskym ramenom pri obci; VN. Dunaj.
VMp. 50: [45-31]
VN.: 1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

***Rameno Dunaja** (20) 4,5 km; zľava sa odpája od Dunaja v k. ú. obce Vojka nad Dunajom J od Vojčianskeho ramena JZ od obce, smeruje na JV, potom na J a pri koryte Dunaja na S; sprava sa spája s Vojčianskym ramenom pri Vojčianskom jazere; VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-31
1894 *Duna ág* KMp. Kys., Voj.
1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

***Rameno Dunaja** (21) 1,2 km; zľava sa odpája od Dunaja JZ od obce Vojka nad Dunajom, smeruje na V, sprava sa spája s Dunajským ramenom (1); VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
1894 *Duna ág* KMp. Kys., Voj.
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

***Rameno Dunaja** (22) 4,2 km; ľavostranné rameno Dunaja utvárajúce Veľkolésky ostrov JV od obce Veľké Kosihy; VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

1889 *Duna ág* KMp. VKos.

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Dunaja* (1).

Rameno Dunaja (23) 2,5 km; ľavostranné rameno Bodického ramena pri obci Bodíky, zľava sa od neho odpája, smeruje na JV, obteká obec a spája sa s Dunajom; variant: Dunaj; VN. Dunaj. VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1893 *Duna folyam* KMp. Bod.

1993 *Rameno Dunaja* ZMp. 25

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názvy *Dunaj* a *Rameno Dunaja* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien Dunaja, a vznikli podľa, resp. z VN. → *Dunaj* (1); apel. *rameno*.

Rameno Dunaja (24) → Bačianske rameno; Bagomerské rameno; Biskupické rameno; Bodické rameno; Čilistovské rameno; Gabčíkovské rameno; Hamuliakovské rameno (1); *Hodracký mŕtvy Dunaj; Kalinkovské rameno; Klátovské rameno; Klížske rameno; *Kolesový potok; Malý Dunaj (1); Šamorínske rameno (1, 2, 3); Šulianske rameno; Vojčianske rameno

Rameno Malého Dunaja (1) 8 km; zľava sa odpája od Malého Dunaja pri Krajcovom majeri Z od Hrubého Šúra, smeruje na S, potom na JV popri Hrubom Šúre; stáča sa na J a zľava sa spája s Malým Dunajom v lokalite Na ostrove Z od Hurbanovej Vsi; varianty: Hrubošúrske rameno, *Malý Dunaj, *Biela voda; ON. Hrubý Šúr; TN Šúr; VN. 1. Malý Dunaj, 2. Šúr, 3. Veľký Šúr.

VMp. 50: 45-11; 13 (nepomenovaný)

VN.: 1894 *Kis-Dunaág* KMp. HŠúr

1894 *Fehér viz* (h. č. po samotu Slanisko), *Kis Duna folyó* (d. č. od majera Slanisko po spojenie sa s M. Dunajom) KMp. Tur.

1954 *Rameno Malého Dunaja* ŠMpO. 5

1965 *rameno Malého Dunaja* VVMp. 50

1974 *rameno Malého Dunaja* ZMp. 10

1982 *rameno Malého Dunaja* ŠMpO. 5

1991 *Rameno Malého Dunaja* ŠMpO. 5

1992 *rameno Malého Dunaja* ZMp. 10

1993 *Rameno Malého Dunaja* VMp. 50

2003 *Rameno Malého Dunaja* VMp. 50

ON.: Hrubý Šúr:

1245 *Swr* VSO. I, 467

1399 *Hegy Suur* VSO. I, 467

1773 *Hegy-Suur* Majt. 106

1786 *Hegyesch-Schur* Majt. 106

1808 *Hegy-Súr* Majt. 106

1863 – 1913 *Hegysúr* Majt. 106

1920 *Šúr* Majt. 106

1927 – 38 *Hrubý Šúr, Hegy-Súr* Majt. 106

1938 – 45 *Hegysúr* Majt. 106

1945 – 48 *Hrubý Šúr, Hegy-Súr* Majt. 106

1948 – *Hrubý Šúr* Majt. 106

TN.: → Šúr (3; Beláková, 2014, s. 153, 154)

VN.: 1. → Malý Dunaj (1)

2. → Šúr (3; Beláková, 2014, s. 153, 154)

3. → Veľký Šúr (Beláková, 2014, s. 160)

Etym.: Názvy *Rameno Malého Dunaja* a **Malý Dunaj* motivovala skutočnosť, že ide o jedno z pôvodných ramien Malého Dunaja, a vznikli podľa, resp. z VN. → *Malý Dunaj* (1); apel. *rameno*.

Názov *Hrubošúrske rameno* motivovala lokalizácia ramena vznikol z ON. *Hrubý Šúr*, prípadne z VN. *Hrubý Šúr*, sufix *-sky*, apel. *rameno*. Vodný názov

Šúr (VN. Šúr s rôznymi prívlastkami je veľa; porov. Beláková, 2014) motivovala charakteristika vodného objektu (< nem. *der/die Sur* < nem. *sauer* – kyslý „slatinisko, rašelinisko, močaristá zem zaplavovaná vodou“; Beláková, 2014, s. 136); porov. nem. apel. *r Schur* – zlosť, nepohodlie, ťažkosť, *r Sur* – slaný vývar, rósol a *r Sauer* – kyselina, kyslá polievka; DWB; Machek, s. 709); VN. > ON. Názov **Biela voda* vznikol ako opozitný názov k VN. *Čierna voda*, prípadne ho motivovala charakteristika ramena (< adj. *biely*; maď. *fehér* – čistý, priezračný; apel. *voda*; maď. *víz*); porov. Beláková, 2014, s. 25. Lit.: Beláková, 2014, s. 153 – 154.

***Rameno Malého Dunaja (2)** 1,6 km; odpája sa ako pravostranné rameno Malého Dunaja medzi lokalitami Malá plytčina a Veľká plytčina v k. ú. Novej Jelky, smeruje na JZ; pripája sa k Malému Dunaju v k. ú. Eliášoviec (časť Nového Života); VN. Malý Dunaj. VMp. 50: 45-13 (nepomenovaný) VN.: 1894 *Kis-Duna ág* Kmp. Njel. VN.: → Malý Dunaj (1) Etym.: → *Rameno Malého Dunaja (1)*.

+ ***Rameno Malého Dunaja (3)** 0,9 km; zaniknuté rameno Malého Dunaja pri miestnej časti Orechovej Potône Orechová Potôň-Lúky; odpájalo sa sprava od Malého Dunaja, smerovalo na JV a sprava sa s ním opäť spájalo; VN. Malý Dunaj. VMp. 50: [45-13] VN.: 1956 *Kis Duna ág* ŠmpO. 5 VN.: → Malý Dunaj (1)

Etym.: → *Rameno Malého Dunaja (1)*

***Rameno Malého Dunaja (4)** → Klátovské rameno; Malinovské rameno; Malý Dunaj (2)

+ ***Rameno Tebského jarka** v teréne rozpoznateľné zaniknuté rameno → Tebského jarka (→ Dropí kanál) na S okraji osady Horná Zlatná JV od obce Okoličná na Ostrove; na jeho mieste sa dnes nachádza malé jazierko. VMp. 50: [45-34] VN.: *Thebe ér ága* Kmp. OnO. VN.: → + **Tebský jarok* Etym.: → + **Tebský jarok* (→ Dropí kanál), maď. apel. *ág* – rameno.

Rameno Váhu (1) 2,5 km; bývalé pravostranné rameno Váhu (dnes mŕtve rameno) na JV okraji obce Kameničná pri rozvodnici Váhu a Dunaja; spája sa s kanálom Vinohrady-Kameničná; VN. Váh. VMp. 50: 45-43 (nepomenované) VN.: 1986 *rameno Váhu* Zmp. 10 1991 *Rameno Váhu (rameno Váhu)* GNKo. Kam., Kom. 1993 *Rameno Váhu* Zmp. 10 1999 *Rameno Váhu* Tmp. 154; NZK. 10 2005 *Rameno Váhu* TAS. 50 VN.: Váh: → Krško, 2011, s. 161 – 165 Etym.: Názov rameno Váhu vznikol z apel. *rameno* a hydronyma *Váh* (Krško, 2011, s. 161 – 165) a pomenúva pravostranné rameno rieky Váh.

Rameno Váhu (2) 1,4 km; pravostranné rameno Váhu na S okraji mesta Komárno; VN. Váh.

VMp. 50: 45-43 (nepomenovaný)
1999 *Rameno Váhu* NZK. 10
2000 *Rameno Váhu* ZMp. 50
VN.: Váh: → Krško, 2011, s. 161– 165
Etym.: → Rameno Váhu (1).

***Riečne rameno** (Folyói ér) → Komárňanský kanál

Rolnícky kanál 1,5 km; kanál na S okraji mesta Komárno v časti Hadovce, začína sa pri železničnej zastávke Komárno-škola, smeruje na Z a ďalej na SZ a sprava sa spája s Komárňanským kanálom.

VMp. 50: 45-43 (nepomenovaný)
1999 *Rolnícky kanál* NZK. 10
Etym.: Názov *Rolnícky kanál* vznikol z adj. *rolnícky* (apel. < *rolník* < *rola*), apel. *kanál* a pomenúva kanál smerujúci cez pole, roľu.

† ***Ruské rameno** močaristé koryto s dĺžkou asi 7,5 km (19. st.), ktorého zvyšky sa zachovali na V a JV okraji obce Dolný Štál v lokalite Rohožné a Dolný diel; pravdepodobne sa odpájalo od močiara Han a jeho zvyšky sa dnes spájajú s Chotárnym kanálom prostredníctvom → Krátkeho kanála, ktorý je vybudovaný na jeho najvýchodnejších zvyškoch.

VMp. 50: 45-32 (čiastočne zaniknutý)
1837 – 40 *Orosz Ágh* VM. II
1884 *Orosz Ágh* VM. III
Etym.: Doklad *Orosz ág* interpretujeme ako **Ruské rameno*, názov vznikol z etnonyma *Rus* (maď. *orosz*), apel. *rameno* (maď. *ág*). Motivácia názvu nie je jasná, hoci môžeme pripustiť, že v blízkosti

ramena mohli žiť Rusi, ktorí prichádzali do Dunajskej kotliny spolu so staromaď. kmeňmi a ktorých služby zvykli starať Maďari v 11. – 12. storočí využívať pri strážení hraníc. Výklad však môže byť aj iný, pretože maď. etnonymum *orosz* sa v stredoveku používalo aj na označenie funkcie telesného strážcu, dverníka (porov. ON. Rusovce, Kukučínov, – pôv. Oroszi, Pohronský Ruskov; Marek, 2006, s. 227, 228).

Rybnícky kanál → Bohelovský kanál

S

S VII → Gabčíkovo-Topoľníky

Sap-Medvedov 2,7 km; kanál začínajúci sa na JV okraji obce Sap, smeruje na JV a potom na SV; V od obce Medvedov sa spája s kanálom Medvedov-Vrbina; varianty: Medvedovský kanál, Palkovičovo-Medvedov, *Medvedov-Sap; ON. 1. Sap (predtým Palkovičovo), 2. Medvedov.

VMp. 50: 45-34
VN.: 1971 *Medveszap* ZMp. 50
1984 *Medvedovský kanál* ZMp. 50
1986 *Palkovičovo-Medvedov* ZMp. 50
1992 *Sap-Medvedov (Palkovičovo-Medvedov)* GNDS. Med., Sap
1993 *Sap-Medvedov* ZMp. 10
1994 *Sap-Medvedov* ZMp. 25
1999 *Sap-Medvedov* Tmp. 154
2000 *Sap-Medvedov* ZMp. 50; VMp. 50
2005 *Sap-Medvedov* TAS.
2006 *Sap-Medvedov* VMp. 50
2008 *Sap-Medvedov* ZMp. 50

ON.: 1. Sap (predtým Palkovičovo): → Chotárny kanál

2. Medvedov: → Klúčovec-Medvedov
Etym.: Názvy *Sap-Medvedov* a **Medvedov-Sap* (maď. *Medveszap*) vznikli podľa vymedzenia smeru kanála z osadných názvov *Sap* (→ Medvedov-Vrbina) a *Medvedov* (→ Klúčovec-Medvedov) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Sap a končiaci sa pri obci Medvedov (porov. kanál → Medvedov-Sap). Starší názov *Palkovičovo-Medvedov* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Palkovičovo* (starší názov obce Sap) a *Medvedov* a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Palkovičovo (dnes Sap) a končiaci sa pri obci Medvedov. Názov *Medvedovský kanál* < ON. *Medvedov* (→ vyššie), apel. *kanál*.

Sapský kanál kanál pri obci Sap (predtým Palkovičovo); variant: Palkovičovský kanál.

VMp. 50: 45-33

VN.: 1992 *Sapský kanál* (*Palkovičovský kanál*) GNDS. Ňár., Sap

ON.: Sap (predtým Palkovičovo): → Chotárny kanál, Medvedov-Vrbina

Etym.: Názov *Sapský kanál* vznikol z ON. *Sap*, apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa v katastrálnom území obce Sap (→ Medvedov-Vrbina). S tou istou motiváciou vznikol aj starší názov *Palkovičovský kanál* – vznikol z ON. *Palkovičovo* (dnes Sap), apel. *kanál*.

Sárosági → Blatné

***Saský kanál** (maď. Szászelő) → Predný kanál

† ***Sebeórem** zaniknuté rameno pri obci Jelka (Šmil., 1932, s. 296).

VMp. 50: [45-13]; Šmil. 126

1300 *Sebeureme, Sebeenrew* Šmil. Nr. 126

Etym.: Názov **Sebeórem* vykladá V. Šmilauer (1932, s. 296, 489) z dajakého kresťanského OM. (neuvádza, ktorého), možno vznikol z OM. *Sebes* (Šebeš), maď. apel. *órem, órem* – tóna.

Sikabonyi → Maloblahovský kanál

Sikabonyi a → Maloblahovský kanál

Sikasi → Svinský kanál

Siláš 1,4 km; kanál spájajúci sa sprava s Komárňanským kanálom V od obce Okoč a JZ od osady Maderét; ON. Brestovec (predtým Szilas).

VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Szilás* ZMp. 50

1979 *Siláš* (*Szilás*) (ľavostranný prítok Komárňanského kanála) GN. 10

1982 *Siláš* VMp. 50

1984 *Siláš* ZMp. 10

1991 *Siláš* GNKo. Bres.

1993 *Siláš* ZMp. 10

1994 *Siláš* ZMp. 25

2000 *Siláš* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Siláš* VMp. 50

ON.: Brestovec (predtým Szilas): → Brestov

Etym.: Názov *Siláš* (správne *Siláš*) vznikol úpravou staršieho maď. názvu *Szilás*, ktorý vznikol podľa staršieho ON. *Szilás* (dnes Brestovec; → Brestov); pomenúva kanál v blízkosti obce Brestov, po maď. *Szilás*. Názov by mal byť správne uve-

dený v podobe *Silas* < maď. ON. *Szilas* < maď. adj. *szilas* < apel. *szilfa* – brest; Kiss, II, s. 581).

Slovnaft → Kanál Slovnaftu

† ***Smradľavé rameno** (1) zaniknuté močaristé koryto SZ od mesta Veľký Meder; na jeho mieste bola vybudovaná S časť kanála, spájajúceho Chotárny kanál s kanálom Veľký Meder-Holiare.

VMp. 50: [45-32]

1889 *Büdös ér* KMp. VMed.

Etym.: Názov **Smradľavé rameno* vznikol z maď. adj. *büdös* – smradľavý, páchnuci, apel. *ér* – rameno rieky, jarok) a motivoval ho zápach šíriaci sa zo stojatej, zahŕňajúcej vody (→ porov. vyššie).

Smradľavé rameno → Smradľavý kanál (2)

† **Smradľavka** sčasti zaniknuté rameno staršieho ramena Vaskapu, ktoré sa sprava odpájalo od Malého Dunaja v lokalite Piesky v katastri Vrakune (časť mesta Bratislava) a za ňou sa s ním sprava opäť spájalo.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

1973 *Smradľavka* ŠMpO. 5

Etym.: Názov *Smradľavka* motivoval zápach vodného toku (< adj. *smradľavý* < subst. *smrad* < verb. *smrdieť*, stsl. **smrǫděti*, *smradǫ*, Machek, 562; sufix *-ka*); azda podľa zahŕňajúcej vody ramena.

***Smradľavý Han** (Büdös Han) → Smradľavý kanál (1)

Smradľavý kanál (1) 1,7 km; kanál vybudovaný na mieste → † **Smradľavého močiara S* od obce Okoč, smeruje na J až JZ a zľava sa spája s Komárňanským kanálom; variant: **Smradľavý Han*; TN. 1. Smradľavý Han, 2. Smradľavec, VN. † **Smradľavý močiar*.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1889 *Büdös Han* (zanikajúci močiar) KMp. Okoč

1971 *Büdöshan* ZMp. 50

1979 *Smradľavý kanál (Büdöshan)*

GN 10 1982 *Smradľavý kanál* VMp. 50

1985 *Smradľavý kanál* ZMp. 50

1992 *Smradľavý kanál* GNDS. Okoč

1994 – 95 *Smradľavý kanál* ZMp. 25

2000 *Smradľavý kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Smradľavý kanál* VMp. 50

2008 *Smradľavý kanál* ZMp. 50

TN.: 1. 1955 – 61 *Büdös Han* (zvyšky močiara, pole) TM. 5

1957 – 71 *Smradľavý Han (Büdös Han)* TM. 10

1992 *Smradľavý Han (pole)* GNDS. Okoč

1995 *Smradľavý Han* ZMp. 25

2. 1957 – 71 *Smradľavce* TM. 10

1992 *Smradľavec (pole, les)* GNDS. Okoč

VN.: → † **Smradľavý močiar* (kapitola

Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názvy *Smradľavý kanál* a **Smradľavý Han* vznikli prekladom názvu staršieho močiara *Büdös Han* (< maď. adj. *büdös* – smradľavý, páchnuci, apel. *han* – bahno, močiar), na mieste ktorého bol kanál vybudovaný; motivoval ho zápach stojatej, zahŕňajúcej vody (→ † **Smradľavý močiar* (kapitola Názvy vodných plôch...); VN. > TN.

Smradlavý kanál (2) pôvodne močiar (predtým azda ľavostranné rameno Dunaja) medzi obcami Sap a Baloň; začína sa na JV okraji obce Sap, smeruje na SV a Z od obce Baloň sa spája s kanálom Ňárad-Vrbina; variant: Smradlavé rameno; TN. Smradlavé rameno.

VMp. 50: 45-33

VN.: 1889 *Büdös ág* KMp. Ňár.

1975 *Smradlavé rameno* ZMp. 10

1993 *Smradlavý kanál* ZMp. 25

2000 *Smradlavý kanál* VMp. 50

TN.: 1975 *Smradlavé rameno* ZMp. 10

1992 *Smradlavé rameno* GNDS. Ňár.

1993 *Smradlavé rameno* ZMp. 25

Etym.: Názvy *Smradlavý kanál* a *Smradlavé rameno* vznikli úpravou staršieho maď. názvu zaniknutého močiara *Büdös ág* (< maď. adj. *büdös* – smradlavý, páchnuci, apel. *ág* – rameno), na mieste ktorého bol kanál vybudovaný. Názov motivoval zápach šíriaci sa zo stojatej, zahňavajúcej vody (→ porov. *Smradlavý kanál* (1); VN. > TN).

† ***Smradlavý kanál** (3) zaniknuté ľavostranné vnútorné rameno Dunaja medzi starým korytom Dunaja a *Mftvým ramenom Dunaja (1) J od obce Gabčíkovo; variant: *Mftvy Dunaj pri Veľkom lese; TN. Veľký les.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1893 *Nagyerdei holt Duna* KMp. Gab.

1893 *Büdös csatorna* KMp. Gab.

TN.: → Veľký les (kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov *Büdös csatorna* interpretujeme v podobe **Smradlavý kanál* (→ porov. vyššie). Starší maď. názov *Na-*

gyerdei holt Duna interpretujeme v podobe **Mftvy Dunaj* pri Veľkom lese < TN. *Veľký les* (maď. *Nagy erdő*), adj. *mftvy* (maď. *holt*), VN. *Dunaj* (*Duna*).

Sokolský-Béle → Sokolský kanál

Sokolský kanál 2,8 km; kanál odpájajúci sa od kanála Čeček Z od obce Okoč, smeruje na SV a s Komárňanským kanálom sa spája sprava na S okraji obce Opatovský Sokolec; varianty: *Veszsző rév*, *Belá-Opatovský Sokolec*, *Sokolský-Béle*; ON. 1. Opatovský Sokolec, 2. Jánošíkovo na Ostrove (predtým *Belá*). VMp. 50: 45-32

VN.: 1837-40 *Veszsző Rév* VM. II

1884 *Veszsző Rév* VM. III

1898 *Veszsző-rév* MTT. 75

1971 *Sokolský-Béle, Béle-Opatovský Sokolec* ZMp. 50

1978 *Belá-Opatovský Sokolec* ZMp. 50

1979 *Sokolský kanál (Béle-Opatovský Sokolec)* GN. 10

1982 *Sokolský kanál* VMp. 50

1984 *Sokolský kanál* ZMp. 10

1985 *Sokolský kanál* ZMp. 50

1992 *Sokolský kanál* GNDS. Okoč

1993 *Sokolský kanál* ZMp. 10

1995 *Sokolský kanál* ZMp. 25

1999 *Sokolský kanál* TMp. 154

2000 *Sokolský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Sokolský kanál* TAS.

2006 *Sokolský kanál* VMp. 50

2008 *Sokolský kanál* ZMp. 50

ON.: 1. Opatovský Sokolec: → Komárňanský kanál

2. Jánošíkovo na Ostrove (predtým *Belá*) → Belský kanál

Etym.: Názov *Sokolský kanál* vznikol

z ON. [Opatovský] *Sokolec* (azda apel. < *sokol*; Stanislav, 2004, s. 394), apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa pri obci Opatovský Sokolec. Názvy *Belá-Opatovský Sokolec*, *Sokolský-Béle* vznikli podľa smerovania kanála z ON. *Belá* (maď. *Béle*; Jánošíkovo na Ostrove; → *Belský kanál*) a [Opatovský] *Sokolec*. Názov *Vessző* (*Vessző*) vznikol z maď. OM. *Vessző* alebo apel. *vessző* – prút, prútie, *rév* – prievoz).

Soliarske rameno → *Solnoostrovské rameno

***Solnoostrovské rameno** 5 km dlhé (sčasti vyschnuté) ľavostranné rameno Klátovského ramena Z od obce Horné Mýto; varianty: *Solný ostrov, Soliarske rameno; ON. 1. Solný ostrov, 2. Soliari, 3. † Solnoostrovský majer; TN. 1. Horný ostrov (predtým Slaný ostrov). VMp. 50: 45-31 (čistočne zaniknutý) VN.: 1893 *Sóssziget ér* KMp. HMýto miest. (vyschnuté) *Soliarske rameno* Ohr. ON.: 1. Solný ostrov (samota; Horné Mýto):

1869 *Sós Sziget* PM.

1884 *Sós Sziget M. H.* VM. III

1992 *Solný ostrov* GNDS. HMýto

2. Soliari (samota; Ohrady):

1952 – 57 *Soliary* TM. 25

1957 – 71 *Soláry* TM. 10

1971 *Solivary* ZMp. 50

1981 *Soliari* (*Soliary*) GN. 11

1986 *Soliari* ZMp. 50

1992 *Soliari* GNDS. Ohr.; ZMp. 25

2008 *Soliari* ZMp. 50

3. † Solnoostrovský majer (zaniknutá samota; Ohrady):

1893 *Sósszigeti major* KMp. Ohr.

1898 *Sósszigeti mjr.* MTT. 75

1952 – 57 *Solnoostrovský mjr.* TM. 25

1957 – 71 *Solnoostrovský mjr.* TM. 10

1971 *Solnoostrovský mjr.* ZMp. 50

1981 *Solnoostrovský majer* GN. 11

1982 *Solnoostrovský majer* VMp. 50

1986 *Solnoostrovský mjr.* ZMp. 50

1992 (*Solnoostrovský majer*) (už ako zaniknutá samota) GNDS. Ohr.; ZMp. 25

TN.: 1837 – 40 *Sós sziget* VM. II

1884 *Sós sziget W.[ald]* VM. III

1893 *Sóssziget* KMp. Ohr.

1952 – 57 *Solný ostrov* TM. 25

1992 *Horný Ostrov* (*Slaný ostrov*) (pole) GNDS. Ohr.

2005 *Slaný ostrov* PMp. 10

Etym.: Doklad *Sóssziget ér* (sloven. **Slaný ostrov*) vznikol podľa názvu samoty *Solný ostrov* (maď. *Sós sziget*), maď. *ér* (= rameno rieky, jarok). Motivácia ON. nie je jasná – azda sa tu vyrábala soľ, prípadne podľa zasolených pôd v dôsledku častého zaplavovania územia. Názov intepretujeme v podobe **Solnoostrovské rameno*. Názov *Soliarske rameno* vznikol z ON. *Soliari* (< apel. *sol'*), apel. rameno a pomenúva riečne rameno nachádzajúce sa pri samote Soliari.

***Solný ostrov** (*Sóssziget ér*) → *Solnoostrovské rameno

Sölled „E“ → Panský kanál

Sölledti mellékcsatorna → Panský kanál

Sövényhát → † *Labanský jarok

- Stará Částa** 5 km; dnes kanál odpájajúci sa od kanála Kolárovo-Kameničná v lokalite Pri Častej JZ od mesta Kolárovo, smeruje na JV okolo osady Lohót a S od osady Balvány sa spája s nepomenovaným kanálom, odpájajúcim sa od kanála Kolárovo-Kameničná, a ten s riekou Váh (pôvodne sa Stará Částa spájala s Váhom priamo); ešte v 80. rokoch 20. st. mal jej sčasti vyschnutý tok asi 19 km; podľa VM. vznikla ako pravostranné rameno Klátovského kanála (1) a dnes sú zvyšky jej koryta identifikovateľné od osady Asód Z od mesta Kolárovo, jej vyschnuté koryto smeruje na JV okolo samôt Králka, Lohot až po kanál Kolárovo-Kameničná, odkiaľ už tečie vo svojom upravenom historickom koryte; podľa VM. I – III Stará Částa pred vybudovaním ostatných kanálov sa odpájala od Klátovského kanála (1) tesne pred jeho zaústením do Malého Dunaja na okraji obce Topolníky a smerovala ďalej na JV popri osade Janov majer; neskôr koryto Částy a Starej Částy rozhraničil (rozdelil) novší kanál Kolárovo-Kameničná; varianty: Částa, *Vinohrady-Částa, Viničné-Častá; ON. Částa; TN. 1. Částa, 2. Pri Částe, 3. Vinohrady; VN. Malá Částa. VMp. 50: 45-32; 41
VN.: 1782 – 84 *Csasta* VM. I
1837 – 40 *Császta Árok, Császta Graben, Öreg Császta B.* VM. III
1884 *Császta patak, Császta árok, Öreg Császta* VM. III
1889 *Császta ér* KMp. Okoč, Kam.
1889 *Császta* KMp. Sok.
1890 *Császta* KMp. OSok.
1898 *Császta p.[atak], Öreg Császta p.[atak]* MTT. 75
1906 *Császta ér, Szőlös Császta éri csatorna* KMp. Kol.
1920 – 34 *Császta patak* VM. III re
1930 *Stará Částa* GMp.
1938 *Stará Částa* ŠMp. 75
1952 – 57 *Častá* TM. 25
1957 *Stará Častá* GŠ. 50
1957 – 71 *Kanál Častá* TM. 10
1971 *Szőllös-Častá, Stará Častá* ZMp. 50
1977 *Častá* VSO. I, 174
1978 *Viničné-Častá, Stará Častá* ZMp. 50
1979 *Častá (tok), Stará Častá (Szőlös-Častá)* (kanál) GN. 10
1982 *Stará Častá, Častá* VMp. 50
1984 *Stará Častá* ZMp. 50; ZMp. 10
1985 *Stará Částa* ZMp. 50
1991 *Stará Částa* GNKo. Kol., Kom.
1993 *Stará Častá* ZMp. 10
1994 – 95 *Stará Částa* ZMp. 25
1999 *Stará Častá, Častá* TMp. 154
2000 *Stará Částa* ZMp. 50; VMp. 50
2000 *Stará Částa, Částa* VMp. 50
2004 *Častá* PMp. 10
2005 *Stará Částa, Částa* TAS.
2006 *Stará Částa, Částa* VMp. 50
2008 *Stará Částa* ZMp. 50
ON.: Částa: → Malá Částa
TN.: 1. 1837 – 40 *Öreg Császta Dülő* (pole) VM. II
1984 *Částa* ZMp. 10
1991 *Částa* GNKo. BLúky
1993 *Částa* ZMp. 10
2005 *Částa* TAS.
2. 1837 – 40 *Császta Mellék* (pole) VM. II
1906 *Császta melléke* KMp. Kol.
1979 *Pri Častej (Pri Časte)* GN. 10
1982 *Pri Častej* VMp. 50
1984 *Pri Částe* ZMp. 10
1992 *Pri Častej* GNDS. Okoč

1994 *Pri Částe* ZMp. 25

3. Vinohrady → Čergov-Vinohrady

VN.: → Malá Částa

Etym.: Názov *Stará Částa* pomenúva pôvodnú zachovanú časť JV trasy koryta Částy od kanála Kolárovo-Kameničná (< adj. *starý*, maď. *öreg*), VN. *Částa*. Názov *Částa* (vzťahoval sa na hornú a strednú časť pôvodného koryta Částy) podľa J. Stanislava (2004, s. 91) vznikol z niektorého zloženého slovan. OM. s komponentom *Čast-* (< **Čęst-* < adj. **čęstb* – častý; porov. Hosák – Šrámek, 1970, s. 152). Kvantitu v prvej slabike J. Stanislav vysvetľuje pripodobňovaním tvarov k systému slov ako *búza* a pod. Nedá sa vylúčiť, že názov *Částa* (pôv. sloven. **Častá*) vznikol aj priamo z adj. *častý*, resp. zo spojenia *častá [voda]* – názov by motivovala skutočnosť, že koryto bývalo výraznejšie zavodnené len pri častých povodniach (na Žitnom ostrove bývali zhruba každý druhý rok).

Názvy **Vinohrady-Částa* (*Szólös-Častá*) a *Viničné-Častá* (správne *Viničné-Častá*) vznikli podľa vymedzenia smeru kanála z TN. *Vinohrady* (maď. *Szólös* → Čergov-Vinohrady) a ON. alebo VN. *Částa*.

***Staré bahno** (Öreg Lapas) → Farské, Milinovice-Vrbina, Milinovický kanál

***Staré horné malé rameno** (Öreg és felső kis ér) → *Staré rameno

***Staré jazero** → Hamský kanál

† ***Staré mlynské rameno** sčasti zaniknuté rameno Malého Dunaja pri mest-

skej časti Bratislavy Mlynské Nivy; dnes sa časť ramena využíva ako prístav; UO. Mlynské Nivy.

VMp. 50: [44-23; 24; 42] (nepomenovaný)

VN.: 1782 – 84 *Alter Mühl Arm* VM. I

UO.: → *Mlynskonivské dunajské rameno
Etym.: Názov **Staré mlynské rameno* motivovala funkcia ramena v minulosti (nem. *alter* – sloven. *starý*, *r Mühl* – mlyn, mlynský, *r Arm* – rameno), pretože slúžilo na privádzanie vody k mlynom (→ *Mlynskonivské dunajské rameno).

***Staré rameno** (1) 1,7 km zaniknuté pokračovanie kanála → Divina (pôv. ľavostranné rameno Dunaja) medzi osadou Nová Stráž a mestom Komárno (v teréne podnes dobre rozpoznateľné); variant: *Staré horné malé rameno; VN. Divina.

VMp. 50: [45-43] (čistočne zaniknuté)
VN.: 1884 *Öreg ér* VM. III (aj s dnešným kanálom → Divina)

1888 *Öreg és felső kis ér* KMp. Kom.

VN.: → *Staré rameno: → Divina

Etym.: Názov **Staré rameno* motivovala pôvodnosť, neupravenosť koryta (maď. *öreg* – starý, *apel. ér* – rameno). Názov **Staré a horné malé rameno* (maď. *Öreg és felső kis ér*) azda odzrkadľuje skutočnosť, že koryto vzniklo ako rameno Dunaja a S od neho smerovalo ďalej na V ako nevýrazný tok.

***Staré rameno** (Öreg ér; 2) → Divina, Nová Stráž-Divina

***Starozemský** (Öregföldek) → Starozemský kanál

Starozemský kanál 0,9 km; S od obce Gabčíkovo spája nepomenovaný kanál s Akovským kanálom; variant: *Starozemský.

VMp. 50: 45-31

1971 *Öregföldek* ZMp. 50

1979 *Starozemský kanál (Öregföldek)* GN. 10

1983 *Starozemský kanál* VMp. 50

1985 *Starozemský kanál* ZMp. 50

1992 *Starozemský kanál* GNDS. Gab., Vrak.; VMp. 50; ZMp. 10

1994 *Starozemský kanál* ZMp. 25

2000 *Starozemský kanál* ZMp. 50

2003 *Starozemský kanál* VMp. 50

2006 *Starozemský kanál* VMp. 50

2008 *Starozemský kanál* ZMp. 50

Etym.: Názov *Starozemský kanál* vznikol prekladom staršieho maď. názvu *Öregföldek* (**Starozemský*; < maď. adj. *öreg* – starý, *föld* – zem), ten vari z TN. *Öreg föld*, t. j. **Stará zem* (v excerpovanom materiáli nie je doložený).

***Starý Dunaj** (1) spoľahlivo neidentifikované ľavostranné alebo pravostranné rameno Dunaja JV od Bratislavy; P. Pišút (2006) ho spolu s ramenom Pranduna identifikoval ako dlhšie rameno Dunaja medzi Hamuliakovom a Šamorínom a možno ho pravdepodobne stotožniť so súčasným Mošonským ramenom Dunaja (porov. Ortway, 1882, s. 141); VN. Dunaj.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1237 *Korouduna* Ortway, 1882, s. 141

1238 *Korouduna* Šmil., 1932, s. 292; Pišút, 2006

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Názov **Starý Dunaj* (**Koros Duna*) motivovala pôvodnosť koryta Dunaja (< z maď. *koros* – starý, starší a VN. *Dunaj*; ÚMSS., 296; MSS., 257).

Lit.: Ortway, 1882, s. 141; Pišút, 2006.

***Starý Dunaj** (2) → Biskupické rameno

***Starý Dunaj** (3) → Kalinkovské rameno

***Starý Dunaj** (4) → Klúčovské rameno

***Starý Dunaj** (5) → Malý Dunaj (1)

***Starý Enčer** (Öreg Encs ére) → Komárňanský kanál

Starý hlavný kanál → Starý Klátovský kanál

Starý kanál → Starý Klátovský kanál

Starý Klátovský kanál 19 km; začína sa pri lokalite Bánovská dolina SV od obce Lehnice, smeruje na JV, stáča sa na SV a na Z okraji obce Dunajský Klátov sa sprava spája s Klátovským kanálom; varianty: Klátovský kanál, *Šarrét, Starý kanál, Starý hlavný kanál, *Veľké rameno; ON. 1. Dunajský Klátov, 2. Blahová (maď. Sárret), 3. † Sarrét; VN. 1. Klátovské rameno, 2. Klátovský kanál.

VMp. 50: 45-13; 14

VN.: 1893 *Nagy ér* KMp. MBlah.

1970 *Starý hlavný kanál (Sarrét)* VVMp. 50

1971 *Starý Klátovský kanál* VMp. 50

1976 *Starý hlavný kanál* ZMp. 10

1976 *Starý kanál* ZMp. 10

1979 *Starý Klátovský kanál* (*Starý hlavný kanál, Sárrét*) GN. 10

1982 *Starý Klátovský kanál* VMp. 50

1983 *Starý Klátovský kanál* VMp. 50

1985 *Starý kanál* ZMp. 10

1985 *Starý Klátovský kanál* ZMp. 10

1987 *Starý hlavný kanál* ZMp. 10

1989 *Starý Klátovský kanál* ZMp. 10

1990 *Klátovský kanál* ZMp. 10

1990 *Starý kanál* ZMp. 10

1990 *Starý Klátovský kanál* ZMp. 10

1992 *Starý Klátovský kanál* VMp. 50

1992 *Starý Klátovský kanál* (*Starý hlavný kanál, Starý kanál*) GNDS. DKlát., DS., MDvor., VDvor.

1993 *Starý Klátovský kanál* ZMp. 25

1995 *Starý Klátovský kanál* Tmp. 50 (Gab.)

1995 *Starý Klátovský kanál* Tmp. 143

1999 *Starý Klátovský kanál* Tmp. 143, 153

1999 *Starý Klátovský kanál* Tmp. 50 (Gab.)

2000 *Starý Klátovský kanál* ZMp. 50

2003 *Starý Klátovský kanál* VMp. 50

2005 *Starý Klátovský kanál* TAS.

2006 *Starý Klátovský kanál* VMp. 50

2006 *Starý Klátovský kanál* TAS.

2008 *Starý Klátovský kanál* TASR. 50

2008 *Starý Klátovský kanál* ZMp. 50

ON.: 1. → Klátovské rameno

2., 3. → Klátovský kanál (1)

VN.: 1. → Klátovské rameno

2. → Klátovský kanál (1)

Etym.: Názov *Starý Klátovský kanál* motivovala pôvodnosť koryta kanála a jeho lokalizácia a vznikol z ON. [*Dunajský*] *Klátov* (→ VN. Klátovské rameno); sufix *-ský*, adj. *starý*, apel. *kanál*. Názvy *Starý kanál, Starý hlavný kanál* motivovala pô-

vodnosť koryta (adj. *starý*, *hlavný*, apel. *kanál*, maď. *ér* – rameno). Názvy **Šárrét* a *Klátovský kanál* → VN. *Klátovský kanál* (1). Názov **Veľké rameno* motivovala šírka pôv. ramena Malého Dunaja (maď. *nagy* – veľký, *ér* – rameno).

SVD/VD Gabčíkovo-Nagyymaros → Dunajský kanál

***Svinská studňa** (Disznokút) → Býčie kanál (1)

Svinský kanál 0,9 km; kanál nachádzajúci sa SV od obce Okoč a SZ od osady Asód v lokalite Svinská lúka, zľava sa spája s Chotárnym kanálom; varianty: Sikasi, Šický kanál; TN. Svinská lúka. VMp. 50: 45-32

VN.: 1971 *Sikasi* ZMp. 50

1978 *Šický kanál* ZMp. 50

1979 *Svinský kanál* (*Sikasi*) GN. 10

1984 *Svinský kanál* ZMp. 10

1985 *Svinský kanál* ZMp. 50

1991 *Svinský kanál* ZMp. 10

1992 *Svinský kanál* GNDS. Okoč

1994 *Svinský kanál* ZMp. 25

2000 *Svinský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Svinský kanál* VMp. 50

2008 *Svinský kanál* ZMp. 50

TN.: 1884 *Disznóskút* VM. III

1889 *Disznókúti rét* (pole) Kmp. Okoč

1957 – 71 *Svinská lúka* TM. 10

1984 *Svinská lúka* ZMp. 10

1991 *Svinská lúka* ZMp. 10

1992 *Svinská lúka* (pole) GNDS. Okoč

1999 *Svinská lúka* Tmp. 154

1994 *Svinská lúka* ZMp. 25

2005 *Svinská lúka* TAS.

Etym.: Názov *Svinský kanál* vznikol

z TN. *Svinská lúka* (< *svinský* < *sviňa* – zool. sviňa domáca alebo sviňa divá, maď. *disznó*; apel. *lúka*, maď. *rét*), prípadne priamo z adj. *svinský* podľa toho, že lokalita sa využívala na pasenie sviní a iných hosp. zvierat. Názov *Sikasi* nie je jasný. Jeho úpravou vznikol názov *Šický kanál*.

† **Swen** dnes neidentifikovaný vodný tok v blízkosti lokality Čobánsky chrbát S od obce Klúčovec.

VMp. 50: [45-34]

1252 *fluvium Swen* CDSL. II, Nr. 400

Etym.: Názov nie je jasný.

Szántó ér → Poľný kanál (1)

Szegág ér → Medvedov-Vrbina

Szegfűpuszta 1,5 km; kanál spája Chotárny kanál s kanálom Milinovice-Vrbina S od obce Čiližská Radvaň; pred vybudovaním Chotárneho kanála tvoril súčasť koryta → *Starého bahna; ON. † Szegfűpuszta.

VMp. 50: [45-32; 34]

VN.: 1971 *Szegfűpuszta* ZMp. 50

ON.: † Szegfűpuszta (zaniknutá samota JV od obce Pataš):

1884 *Szegfi puszta* VM. III

Etym.: Názov *Szegfűpuszta* vznikol podľa názvu zaniknutej samoty *Szegfipuszta*: < maď. OM. *Szegfi*, *Szegfű* alebo apel. *szegfű* (= sloven. hrebíček; pravdepodobne klinčekovec voňavý, lat. *Syzygium aromaticum* alebo *Eugenia caryophyllata*), apel. *puszta* (= pustatina, samota).

Š

† ***Šafranový jarok** zaniknuté močaristé koryto rozpoznateľné v teréne na SV okraji obce Gabčíkovo; TN. *Šafranové. VMp. 50: [45-31]

VN.: 1893 *Sáfrányos ér* KMp. Gab.

TN.: 1893 *Sáfrányos* (pole, pasienok) KMp. Gab.

Etym.: Názov *Sáfrányos ér* vznikol z TN. *Sáfrányos* (*Šafranové) alebo priamo z maď. apel. *sáfrány* (= *šafra*n; rastlina z čelade kosatcovitých, šafra n pravý alebo šafra n siaty, lat. *Crocus*), apel. *ér* (= jarok, ramo no rieky).

Šajbár → Šajbársky kanál

Šajbársky kanál 2,5 km; kanál odpájajúci sa sprava od Patašského kanála, V od obce Gabčíkovo sa s ním opäť spája; nachádza sa na okrajoch zaniknutého močiara *Šajdon; variant: Šajbár; VN. † *Šajdon.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *odp.[ad] Šajbár* ZMp. 50

1976 *odpad Šajbár* ZMp. 10

1979 *Šajbársky kanál (Šajbár)* GN. 10

1985 *Šajbársky kanál* ZMp. 50

1988 *odpad Šajbár* ZMp. 10

1992 *Šajbársky kanál (odpad Šajbár)*

GNDS. Gab.; VMp. 50; ZMp. 10

1994 *Šajbársky kanál* ZMp. 25

1999 *Šajbársky kanál* Tmp. 143

2000 *Šajbársky kanál* ZMp. 50

2003 *Šajbársky kanál* VMp. 50

2005 *Šajbársky kanál* TAS.

2006 *Šajbársky kanál* VMp. 50; VMp. 50

2008 *Šajbársky kanál* ZMp. 50

TN.: 1893 *Sajbár* (pole) KMp. Gab.

1955 – 61 *Sajbar* TM. 5

VN.: → † *Šajdon (kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov *Šajbársky kanál* vznikol zo staršieho maď. názvu *Sajbár*, apel. *kanál*. Ten pravdepodobne vznikol z názvu zaniknutého močiara → † *Šajdon.

† **Šamorínske rameno** (1) 7,1 km; zľava sa odpájalo od Dunaja pri obci Hamuliakovo, smerovalo na JV, neskôr na J; v lokalite Horná zátoň JZ od Šamorína sa zľava pripájalo k Dunaju; dnes je na ňom vybudované VD Gabčíkovo; varianty: Rameno Dunaja, Hamuliakovské rameno; ON. 1. Hamuliakovo, 2. Šamorín; VN. 1. Dunaj, 2. Šamorínske rameno (2, 3).

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1894 *Duna ág* KMp. Ham.; Šam.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1958 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1972 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1976 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1981 *Šamorínske rameno* TS., s. 177

1984 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1985 *Šamorínske rameno* ZMp. 10

1990 *Hamuliakovské rameno* (horná časť), *Šamorínske rameno* (dolná časť) ZMp. 10

1992 *Šamorínske rameno* GNDS. Šam.

ON.: 1. Hamuliakovo: → Hamuliakovské rameno (1)

2. Šamorín: → Hamuliakovské rameno (1)

VN.: 1. → Dunaj (1)

2. → Šamorínske rameno (2, 3)

Etym.: Názvy *Šamorínske rameno* a *Hamuliakovské rameno* motivovala lokalizácia ramena, vznikli z ON. *Šamorín*

a *Hamuliakovo* (→ *Hamuliakovské rameno*; 1); sufix *-sky*, apel. *rameno*. Názov *Rameno Dunaja* pomenúva jedno z pôvodných ramien Dunaja a vznikol z VN. → *Dunaj* (1); apel. *rameno*.

† **Šamorínske rameno** (2) asi 8,5 km; pravdepodobne sa zľava odpájalo od Dunaja v lokalite Sobroš JV od Hamuliakova, pretínalo Šamorínske rameno (1), smerovalo na SV, neskôr na JV; zľava sa spájalo s Dunajom J od Mliečna (v súčasnosti je tu vybudované VD Gabčíkovo); varianty: Rameno Dunaja, *Veľké rameno Dunaja; ON. Šamorín; VN. 1. Dunaj, 2. Šamorínske rameno (1, 3).

VMp. 50: [44-23, 44-24, 44-42]

VN.: 1894 *Nagy Duna ág* KMp. Čil.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1954 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1966 *Šamorínske rameno* Mp. PN. 200

1971 *rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1972 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1974 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1978 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1979 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1981 *Šamorínske rameno* TS., s. 177

1986 *Šamorínske rameno* ZMp. 10

2004 *Šamorínske rameno* ZMp. 25

ON.: → Hamuliakovské rameno (1)

VN.: 1. → Dunaj (1)

2. → Šamorínske rameno (1, 3)

Etym.: → Šamorínske rameno (1); adj. *veľký* (maď. *nagy*).

† **Šamorínske rameno** (3) 2,5 km; zľava sa odpájalo od Dunaja J od obce Hamuliakovo, smerovalo na JV v lokalite Horná zátoň; zľava sa pripájalo k Du-

naju JZ od Šamorína; v lokalite je dnes vybudované VD Gabčíkovo; variant: Rameno Dunaja; ON. Šamorín; VN.: 1. Dunaj, 2. Šamorínske rameno (1, 2). VMp. 50: [44-23; 24; 42]
VN.: 1954 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
1979 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5
1986 *Šamorínske rameno* ZMp. 25
2004 *Šamorínske rameno* ZMp. 25
ON.: → Hamuliakovské rameno (1)
VN.: 1. → Dunaj (1)
2. → Šamorínske rameno (1, 2)
Etym.: → Šamorínske rameno (1).

Šamorínske rameno (4) → Hamuliakovské rameno (1)

Šarkan-Čalovo → Veľký Meder-Holiare

† ***Šároš** zaniknuté močaristé koryto v k. ú. obcí Baka, Jurová a Horný Bar; začínalo sa S od Baky pri dnešnom Hornolúckom kanáli, smerovalo na Z na mieste dnešného kanála Šulany-Jurová cez obec Šulany a zlava sa spájalo s dnešným Šulianskym ramenom (porov. VM. I).

VMp. 50: [45-31]

1782 – 84 *Scharosch Morast* VM. I

Etym.: Názov ***Šároš** motivovala charakteristika jazera či pôvodného ramena (< maď. *sáros* „bahnistý, močaristý, zablatený“, porov. MSS., s. 436).

Šarrét → Klátovský kanál, Starý Klátovský kanál

***Šašinový močiar** močaristé koryto SV od obce Čalovec v lokalite Violín, do časti jeho pôvodného koryta je dnes si-

tuovaná časť kanála Kameničná-Kolárovo.

VMp. 50: 45-32 (čiastočne zaniknutý)

1837 – 40 *Kákos Lapos* VM. II

Etym.: Názov rekonštruujeme ako ***Šašinový močiar**; správne by mal byť zaznačený ako *Kákos lápos* a motivoval ho porast vodnej trávy (< maď. *káka* – šašina, sitina; *lápos* < *láp* – bahniko, močiar).

Šický kanál → Svinský kanál

† ***Široké jazero** 1,5 km; sčasti zaniknuté rameno azda na mieste pôv. vodnej plochy; začínalo sa v lokalite Latrán v k. ú. Starej Galy, končilo sa pri Malej Lúči; TN. Jazerné lúčky.

VMp. 50: [45-31] (sčasti nelokalizovaný)

VN.: 1893 *Szölkői ér* KMp. MLúč

TN.: 1893 *Szölkői (lúky)* KMp. MLúč

1893 *Szélestői rétek* KMp. S.Gal.

1955 *Szélestői rétek* ŠMpO. 5

1974 *Jazerné lúčky* ŠMpO. 5

Etym.: Názov **Široké jazero** motivoval tvar, ktorý azda miestami tiekol v širokom koryte, pripomínajúcom jazero (< maď. *széles* – široký, *tó* – jazero; porov. Šmil., s. 458), príp. ležalo na mieste staršej vodnej plochy. Nemožno vylúčiť, že VN. vznikol z maď. *szölő* – vinič, vinohrad; vzhľadom na charakteristiku lokality je to menej pravdepodobné.

† ***Široké rameno** zaniknuté koryto (asi pôv. rameno Dunaja) S od osady Nová Stráž v lokalite Pasienok.

VMp. 50: [45-43]

1889 *Széles ér* KMp. NStráž

Etym.: Názov vznikol z adj. *széles* (= slo-

ven. široký), apel. *ér* (= rameno rieky, jarok) a motivovala ho šírka koryta.

Štagnovica → Štagnovický kanál

Štagnovica-Čergov 1,5 km; kanál J od mesta Kolárovo, odpája sa od kanála Kolárovo-Kameničná, smeruje na JV a spája sa s nepomenovaným kanálom; variant: *Štagnovicko-čergovský bočný kanál; ON. 1. Štagnovica, 2. Čergov; TN. 1. Štagnovica, 2. Čergov; VN. Štagnovica.

VMp. 50: 45-32; 41

VN.: 1906 *Stagnóza csörgői melléksatorna* KMp. Kol.

1971 *Štagnovica-Čergov* ZMp. 50

1978 *Štagnovica-Čergov* ZMp. 50

1979 *Štagnovica-Čergov (Štagnovica-Čergov)* GN. 10

1982 *Štagnovica-Čergov* VMp. 50

1984 – 85 *Štagnovica-Čergov* ZMp. 10

1991 *Štagnovica-Čergov* GNKo. Kol.

1993 *Štagnovica-Čergov* ZMp. 10

1994 – 95 *Štagnovica-Čergov* ZMp. 25

2000 *Štagnovica-Čergov* ZMp. 50

2006 *Štagnovica-Čergov* VMp. 50

2008 *Štagnovica-Čergov* ZMp. 50

ON.: 1. Štagnovica (hosp. dvor; Kolárovo):

1884 *Stagnozai ház* VM. III

1898 *Stagnoczi ház* MTT. 75

1906 *Stagnóza ház* KMp. Kol.

1920 – 34 *Sztagnóza* VM. III re

1981 *Nový majer* GN. 11

1983 *ŠM Štagnovica* ZMp. 10

1991 *Štagnovica (Nový majer)* GNKo. Kol.

1999 *Štagnovica* Tmp. 154

2000 *Štagnovica* ZMp. 50

2. Čergov: → Asód-Čergov

TN.: 1. 1906 *Stagnóza I, Stagnóza II, Stagnóza III* KMp. Kol.

1955 – 61 *Stagnóza I, Stagnóza II, Stagnóza III* TM. 5

1957 – 71 *Stagnóza I, Stagnóza II, Stagnóza III* TM. 10

1971 *Stagnóza* ZMp. 50

1979 *Štagnovica* GN. 10

1982 *Štagnovica* VMp. 50

1983 *Štagnovica* ZMp. 10

1991 *Štagnovica* GNKo. Kol.

1993 *Štagnovica* ZMp. 10

1994 – 95 *Štagnovica* ZMp. 25

1999 *Štagnovica* Tmp. 154

2004 *Stagnóza I, II* PMp. 10

2005 *Štagnovica* TAS.

2. Čergov: → Asód-Čergov

VN.: → † *Štagnovica (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

Etym.: *Názov Štagnovica-Čergov vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z TN. Štagnovica* (ten podľa názvu zaniknutého močiara *Stagnóza* – azda z nem. verb. *stagnieren* – viaznuť, nehýbať sa (o vode); iniciálová graféma *š* by v tomto prípade mala sekundárny pôvod: *s* > maď. *s* = [š]) a ON. *Čergov* (→ *Asód-Čergov*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade (alebo v lokalite) *Štagnovica* a končiaci sa pri osade *Čergov*. Doklad *Stagnóza csörgői melléksatorna* interpretujeme v podobe **Štagnovicko-čergovský bočný kanál* (maď. *mellék* – sloven. *bočný* < *bok*, apel. *csatorna* – kanál)

***Štagnovicko-čergovský bočný kanál**
(*Stagnóza csörgői melléksatorna*) → *Štagnovica-Čergov*

Štagnovický kanál 2 km; kanál spája júci sa s nepomenovaným kanálom J od mesta Kolárovo v lokalite Štagnovica; varianty: Štagnovica, *Vesszös-Štagnovica; ON. Štagnovica, TN. Štagnovica. VMp. 50: 45-32, 41
VN.: 1906 *Stagnózai vesszös csatorna* KMp. Kol.
1971 *Vesszös-Stagnóca* ZMp. 50
1978 *Štagnovica* ZMp. 50
1979 *Štagnovický kanál (Vesszös-Stagnóca)* GN. 10
1982 *Štagnovický kanál* VMp. 50
1983 *Štagnovica* ZMp. 10
1984 – 85 *Štagnovica* ZMp. 50
1991 *Štagnovický kanál (Štagnovica)* GNKo. Kol.
1993 *Štagnovický kanál* ZMp. 10
1994 – 95 *Štagnovický kanál* ZMp. 25
1999 *Štagnovický kanál* Tmp. 154
2000 *Štagnovický kanál* VMp. 50
2005 *Štagnovický kanál* TAS.
2006 *Štagnovický kanál* VMp. 50
2008 *Štagnovický kanál* ZMp. 50
ON.: Štagnovica: → Štagnovica-Čergov
TN.: Štagnovica: → Štagnovica-Čergov
Etym.: Názov *Štagnovický kanál* vznikol z ON. alebo TN. *Štagnovica* (vyššie), apel. *kanál*, a motivovala ho lokalizácia kanála. Názov *Štagnovica* vznikol podľa ON. *Štagnovica*. Názov *Vesszös-Štagnovica* vznikol podľa vymedzenia smerovania kanála z TN. *Vesszös* (→ Sokolský kanál) a ON. alebo TN. *Štagnovica* (vyššie).

Šulany-Jurová 9,2 km; zľava sa odpája od Dunajského kanála v lokalite Pažitné J od obce Horný Bar, smeruje na V; pri samote Dedinská lúka JZ od Vrakúňa sa

spája s kanálom Gabčíkovo-Topoľníky; pôvodne bol asi o 5 km dlhší a začínal sa pri hosp. dvore Ladislavov majer, smeroval na JV, J od obce Horný Bar a pred vybudovaním Dunajského kanála pokračoval na V v súčasnom koryte kanála; varianty: B VII, Kanál B VII, Šulanský odpad, Šulanský odpad B VII, Šuliansky kanál; ON. 1. Jurová, 2. Šulany; VN. Šulianske rameno. VMp. 50: 45-31
VN.: 1970 *Šulanský odpad B VII, kanál B VII* VVMp. 50
1971 *Šulany-Jurová* VMp. 50
1975 *Šulanský odpad* ZMp. 10
1975 *Kanál B VII* ZMp. 10
1976 *Šuliansky kanál (!)* ZMp. 10
1979 *Šulany-Jurová (Šulanský odpad B VII, B VII)* GN. 10
1983 *kanál Šulany-Jurová* VMp. 50
1987 *Šuliansky kanál (!)* ZMp. 10
1987 *Kanál B VII* ZMp. 10
1988 *Kanál B VII* ZMp. 10
1989 *Šulany-Jurová* AMp. 200
1992 *Šulany-Jurová* ZMp. 10; VMp. 50
1992 *Šulany-Jurová (Šuliansky kanál, Šulanský odpad, Kanál B VII, Šuliansky kanál (!))* GNDS. HBar, Jur., Roh., TnOs.
1992 *Šulany-Jurová (Šulanský odpad, Kanál B VII)* GNDS. Vrak.
1993 *Šulany-Jurová* VMp. 50; ZMp. 25
1994 *Šulany-Jurová* ZMp. 25
1995 *Šulany-Jurová* Tmp. 143
1999 *Kanál Šulany-Jurová* Tmp. 50 (Gab.)
1999 *kanál Šulany-Jurová* Tmp. 50 (Gab.)
1999 *Šulany-Jurová* Tmp. 143
2000 *Šulany-Jurová* ZMp. 50
2003 *Šulany-Jurová* VMp. 50

2006 *kanál Šulány-Jurová* TAS.
2008 *kanál Šulány-Jurová* TASR. 50
2008 *Šulány-Jurová* ZMp. 50
ON.: 1. Jurová: → Jurová-Velký Meder
2. Šulány:
1237 *Suul* CDSL. II, Nr. 27 A
1315 *Suul* RDSL. II, Nr. 72
1319 *Sul* RDSL. II, Nr. 458
1322 *Suul* RDSL. II, Nr. 857
1323 *Suul* RDSL. II, Nr. 1072
1380 *Suul* Kiss, II, 505
1773 *Süüly* Majt. 99
1786 *Schüll* Majt. 99
1808, 1863, 1877 – 1948 *Süly* Majt. 99
1873 *Süll* Majt. 99
1948 – 60 *Šulány* Majt. 99
VN.: → Šulianske rameno
Etym.: Názov *Šulány-Jurová* motivovala vymedzenie začiatku a konca kanála a vznikol podľa ON. *Šulány* a *Jurová*. ON. *Šulány* vznikol azda z OM. so základom *Šul'* (porov. OM. *Šula*, *Šulík*, *Šulko*, *Šulek* a pod.); súčasný názov má obyvateľskú príponu *-any*. Podľa L. Kissa (II, s. 505) vznikol z maď. OM. (< maď. *sül* – *sündisznó* – jež); ON. *Jurová* (→ VN. *Jurová-Velký Meder*).
Názvy *Šulanský odpad B VII*, *Šulanský odpad B VII* a technické pomenovanie *Kanál B VII* sú slovnó-numeric-kým technickým označením kanála (adj. *šulanský*, správne *šuliansky* < ON. *Šulány*; sufix *-ský*); apel. *kanál*, *odpad*; graféma *B* a numerický znak *VII* (= 7); je pozostatkom staršieho spôsobu pomenúvania, resp. označovania umelých vodných kanálov a slúži na identifikáciu a diferenciáciu objektu od iných kanálov.
Názvy *Šulanský odpad* a *Šuliansky kanál*

motivovala lokalizácia kanála (→ vyššie). Technické pomenovanie *B VII* pozostáva z grafémy *B* a numeric. znaku *VII* (= 7).

Doklad *Šaliansky kanál* je chybný zápis.

Šulianske rameno 3,7 km; začína sa Z od obce Horný Bar, smeruje na V, stáča sa na JZ a spája sa s Bodickým ramenom; variant: *Rameno Dunaja*; ON. *Šulány*; TN. *Šulianske*; VN. 1. *Dunaj*, 2. *Šulány-Jurová*.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1893 *Duna folyam* KMp. DBar, *Šul*.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMpO. 5

1966 *Šulanské rameno* TS., s. 97

1971 *Šulianske rameno* VMp. 50

1975 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1988 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1992 *Šulianske rameno* VMp. 50

1992 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1992 *Šulianske rameno* GNDS. HBar

1993 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1993 *Šulianske rameno* VMp. 50

1993 *rameno Dunaja* ZMp. 25

1995 *Rameno Dunaja* Tmp. 50 (Gab.)

1999 *Šulianske rameno* Tmp. 50 (Gab.)

2003 *Šulianske rameno* VMp. 50

2006 *Šulianske rameno* TAS.

2008 *Šulianske rameno* TASR. 50

ON.: → *Šulány-Jurová*

TN.: → *Šulány-Jurová*

VN.: 1. → *Dunaj* (1)

2. → *Šulány-Jurová*

Etym.: Názov *Šulianske rameno* (nesprávne *Šulanské rameno*) motivovala lokalizácia a vznikol z ON. *Šulány* (→ *Šulány-Jurová*); sufix *-ske*, apel. *rameno*. Názov *Rameno Dunaja* motivovala sku-

točnosť, že ide o jedno z pôv. ramien Dunaja, a vznikol z VN. → *Dunaj*, apel. *rameno*.

Doklad *Šalianský kanál* je chybný zápis.

Šulanský odpad → Šulany-Jurová

Šulanský odpad B VII → Šulany-Jurová

Šuliansky kanál → Šulany-Jurová

T

Tacký kanál 1,5 km; kanál spájajúci sa s kanálom Medvedov-Vranie V od obce Sap, smeruje na JV; variant: *Tagi*.

VMp. 50: 45-33

VN.: 1971 *odp.*[ad] *Tagi* ZMp. 50

1979 *Tacký kanál (Tagi)* GN. 10

1983 *Tacký kanál* VMp. 50

1984 *Tacký kanál* ZMp. 10

1984 *Tagi* ZMp. 50

1986 *Tacký kanál* ZMp. 50

1992 *Tacký kanál* GNDS. Sap

1993 *Tacký kanál* ZMp. 25; ZMp. 10

2000 *Tacký kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Tacký kanál* VMp. 50

2008 *Tacký kanál* ZMp. 50

TN.: 1899 *Tagok* KMp. Sap

1955 – 61 *Diely (Tagok)* TM. 5

1957 – 71 *Diely (Tagok)* TM. 10

1992 *Diely* (pole, les) GNDS. Sap

Etym.: Názvy *Tacký kanál* a *Tagi* vznikli z maď. TN. *Tagok* (< maď. *tag* – diel, časť poľa; sloven. *Diely*), apel. *kanál*, pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite *Tagi* (*Diely*).

Tagi → *Tacký kanál*

Tavara → *Tavarský kanál*

***Tavara-Panský jarok** (Tavara-Uranka) → *Tavarský kanál*

Tavarský kanál 3 km; kanál v lokalite Rákosie na okraji močiara Rákosie (predtým *Tavara*) Z od obce Veľké Kosihy; smeruje na JV až J, spája sa s kanálom *Holiare-Kosihy*; varianty: *Tavara*, **Panský jarok* (d. č.), **Tavara-Panský jarok*; TN. 1. *Tavara*, 2. *Panský jarok*; VN. *Rákosie* (predtým *Tavara*).

VMp. 50: 45-34

VN.: 1837 – 40 *Úrarka B.[ach]* VM. II

1952 – 57 *Tavara* TM. 25

1971 *odp.*[ad] *Tavara-Uranka* ZMp. 50

1979 *Tavarský kanál (Tavara-Uranka)*

GN. 10

1984 *Tavarský kanál* ZMp. 50

1985 *Tavarský kanál* ZMp. 10

1991 *Tavarský kanál* GNKo. VKos.

1992 *Tavarský kanál* VMp. 50

1993 *Tavarský kanál* ZMp. 10

1995 *Tavarský kanál* ZMp. 25

2000 *Tavarský kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Tavarský kanál* VMp. 50

2008 *Tavarský kanál* ZMp. 50

TN.: 1. 1837 – 40 *Favoró* (lúka) VM. II

1889 *Tavara* KMp. VKos.

1955 – 61 *Tavara* (lúka) TM. 5

1957 – 71 *Tavara* TM. 10

2004 *Tavara* PMp. 10

2. 1889 *Úr arka* (pole) KMp. VKos.

1952 – 57 *Urárka* TM. 25

1955 – 61 *Panský jarok (Úr arka)* TM. 5

1957 – 71 *Panský jarok* TM. 10

1985 *Panský jarok* ZMp. 10

1991 *Panský jarok* (pole) KMp. VKos.

1993 *Panský jarok* ZMp. 10

1995 *Panský jarok* ZMp. 25

VN.: → Rákosie (predtým Tavara; kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov *Tavarský kanál* vznikol z TN. alebo VN. *Tavara* (azda súvisí s maď. adj. *tav/as* – jazerný), apel. *kanál*, a pomenúva kanál v lokalite alebo pri močiari Tavara (→ Rákosie; predtým Tavara; kapitola Názvy vodných plôch...). Názov *Panský jarok* (1837 – 40 *Úrárka Bach*) vznikol z TN. *Panský jarok* (ten zo staršieho názvu južnej časti kanála < maď. *úr* – sloven. pán, maď. *árok* – jarok; nem. apel. *r Bach* – potok). Názov **Tavara-Panský jarok* (nesprávne *Tavara-Uranka*) vznikol podľa vymedzenia smeru z TN. alebo VN. *Tavara* a TN. alebo VN. *Úri árok* (**Panský jarok*).

Tebehát → Dropí kanál

Tebehát vedľa cesty → Tebehátsky kanál

† **Tebehátsky kanál** 1 km; zaniknutý kanál; začínal sa na SZ okraji obce Zlatná na Ostrove, smeroval na S a S od obce sa spájal s Dropím kanálom; variant: Tebehát vedľa cesty; ON. Tebehát, TN. Tebehát, VN. Dropí kanál (pôv. Tebehát).

VMp. 50: 45-34 (zanikol)

VN.: 1971 *Tebehát vedľa cesty* ZMp. 50

1984 *Tebehátsky kanál* ZMp. 50

ON., TN., VN.: Tebehát: → Dropí kanál

Etym.: Názov *Tebehátsky kanál* vznikol z TN. *Tebehát* (< VN. *T(h)ebe*, starší názov Dropieho kanála, maď. apel. *hát* = chrbát) a pomenúva kanál nachádzajúci sa v lokalite Tebehát (→ Dropí kanál).

Názov *Tebehát vedľa cesty* vznikol podľa TN. *Tebehát* a opisnej konštrukcie *vedľa cesty* (pomenúval kanál, nachádzajúci sa vedľa cesty, ktorý sa spájal s Dropím kanálom).

***Tebský jarok** (Thebe) → Dropí kanál

† **Tibák ér** 0,5 km; zaniknuté močaristé rameno sa v minulosti zľava spájalo s kanálom Čalovec-Kameničná a čiastočne aj s Tibátskym kanálom SV od obce Zlatná na Ostrove; VN. Tibátsky kanál. VMp. 50: [45-43]

VN.: 1889 *Tibák ér* KMp. ZnO.

VN.: → Tibátsky kanál

Etym.: Názov nie je jasný.

***Tibát-Terem** → Tibátsky kanál

***Tibátsko-teremský kanál** (Tibát-törömi csatorna) → Tibátsky kanál

Tibátsky kanál 2,1 km; kanál medzi obcami Čalovec a Kameničná; smeruje na SV; spájal kanály Čalovec-Kameničná a Kolárovo-Kameničná; varianty: **Tibát-Terem* **Tibátsko-teremský kanál*; ON. Terem.

VMp. 50: 45-43

VN.: 1902 *Tibát törömi csatorna* KMp. Kam.

1971 *Tibát-Töröm* ZMp. 50

1979 *Tibátsky kanál* (*Tibát-Töröm*) GN. 10

1982 *Tibátsky kanál* VMp. 50 (omylom aj na 45-32 v lokalite Violínske polia)

1986 *Tibátsky kanál* ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Tibátsky kanál* GNKo. Čale., Kam.

1993 *Tibátsky kanál* ZMp. 10

- 1995 *Tibátsky kanál* ZMp. 25
- 2000 *Tibátsky kanál* ZMp. 50; VMp. 50
ON.: Terem → Töröm (kapitola Názvy
vodných plôch...)
- Etym.: Názov *Tibátsky kanál* vznikol
z TN. **Tibát*, apel. *kanál*. Názov *Tibát-*
Töröm vznikol podľa vymedzenia sme-
ru z názvov *Tibát* (v excerpovaných
prameňoch nie je doložený) a *Töröm* (→
Töröm). Názov *Tibát* nie je jasný (mož-
no vznikol deformovaním názvu *Tebe-*
hát → Dropí kanál).
- Tökésske rameno Malého Dunaja** →
Klátovské rameno
- Tomanóci-Balvany** → Balvanský kanál
- Tomášov dvor** → Kolárovo-Kameničná
- Tomášov-Lehnice** 22 km; sprava sa
odpája od kanála Malinovo-Blahová
J od obce Tomášov, smeruje na JV, pri
Hornej Potôni na SV; spája sa sprava so
Starým Klátovským kanálom JZ od Bla-
hovej; variant: Závlahový kanál HŽO.
II.; ON. 1. Lehnice, 2. Tomášov, 3. *To-
mášov dom.
VMp. 50: 44-23; 24; 42; 45-13
VN.: 1965 *Závlahový kanál HŽO II.*
VVMp. 50
1971 *Tomášov-Lehnice* VMp. 50
1983 *kanál Tomášov-Lehnice* VMp. 50
1984 *kanál Tomášov-Lehnice* VMp. 50
1986 *Tomášov-Lehnice* ZMp. 25
1990 *kanál Tomášov-Lehnice* ZMp. 10
1991 *Tomášov-Lehnice* VMp. 50
1992 *Tomášov-Lehnice* VMp. 50; GNDS.
HPot., Hviez., Mier., ŠnOs., VPaka
1993 *Tomášov-Lehnice* ZMp. 10; VMp. 50
- 1994 *Tomášov-Lehnice* ZMp. 25
- 1995 *Kanál Tomášov-Lehnice* TMp. 50
(Gab.)
- 1999 *Kanál Tomášov-Lehnice* TMp. 50
(Gab.)
- 1999 *Kanál Tomášov-Lehnice* TMp. 50
(BA)
- 2002 *kanál Tomášov-Lehnice* ZMp. 10
- 2003 *Tomášov-Lehnice* VMp. 50
- 2005 *kanál Tomášov-Lehnice* PMp. 10
- 2006 *kanál Tomášov-Lehnice* PMp. 10
- 2006 *kanál Tomášov-Lehnice* TAS.
- 2007 *Kanál Tomášov-Lehnice* TMp. 50
(M. K. BA)
- 2008 *Tomášov-Lehnice* TASR. 50
- 2013 *kanál Tomášov-Lehnice* RP.
ON.: 1. Lehnice: Veľký Lég:
1239 *Legu, Legun* CDSL. II, Nr. 48
1239 *Legh Chal.*, 262
1250 *Leeg* CDSL. II, Nr. 353
1269 *Leg* VSO. II, 138
1310 *Leeg* RDSL. I, Nr. 800
1322 *Leg* RDSL. II, Nr. 776
1328 *Leeg* VSO. II, 138
1396 *Leeg alias Legendorff* VSO. II, 138
1398 *Naglegh* VSO. II, 138
1476 *Legnicz* VSO. II, 138
1773, 1786, 1808 *Nagy-Légh* Majt. 158
1863 – 73 *Nagylégh* Majt. 158
1877 – 1920 *Nagylég* Majt. 158
1927 – 38 *Veľký Lég, Nagy-Lég* Majt.
158
1938 – 40 *Nagylég* Majt. 158
Malý Lég:
1311 *Kyus Leeg* RDSL. I, Nr. 924
1773, 1808 *Kis-Légh* Majt. 158
1786 *Kisch-Légh* Majt. 158
1863 – 73 *Kislégh* Majt. 158
1877 – 1920 *Kislég* Majt. 158
1927 – 38 *Malý Lég, Kis-Lég* Majt. 158

1938 – 40 *Kislég* Majt. 158
Lehnice (po zlúč. obcí V. Lég a M. Lég):

1940 – 48 *Lég* Majt. 158

1948 – *Lehnice* Majt. 158

2. Tomášov:

1250 *Feel* CDSI. II, Nr. 353

1308 *Feel* RDSI. I, Nr. 587

1311 *Feel* RDSI. I, Nr. 938, 939

1312 *Feel* RDSI. I, Nr. 1025

1314 *de Feyl* RDSI. I, Nr. 1192

1330 *Maior et Minor Feell*, *Nagy Feell*
VSO. III, 165

1773 *Féél*, *Feilendorff* Majt. 298

1786 *Fél*, *Fallendorf* Majt. 298

1808 *Fél*, *Feilendorf* Majt. 298

1863 – 95, 1913 *Fél* Majt. 298

1898 – 1907 *Féll* Majt. 298

1920 *Feilendorf* Majt. 298

1927 – 48 *Fél* Majt. 298

1948 – *Tomášov* Majt. 298

3. *Tomášov dom (samota; splynula
s obcou Tomášov):

1456 *Thamashaza* VSO. III, 165

Etym.: Názov *Tomášov-Lehnice* motivovalo vymedzenie smeru kanála, vznikol podľa ON. *Tomášov* a *Lehnice*. Motivácia názvu *Lehnice* nie je celkom jasná (< **Legn-* (azda **Le-h/ž-n-*; porov. apel. *ležisko*, *ležište* „miesto na ležanie, odpocívanie, najmä pre zver, dobytok a pod.“, HSSJ. II, 215; < verb. *ležat*, *lahnúť*). O správnosti výkladu môže svedčiť aj nem. zápis z r. 1396 *Legendorff* (< nem. *legen/liegen* – *lahnúť*, *ležat*, nem. apel. *s Dorf* – dedina). Názov *Lég* vznikol podľa L. Kissa (II, 22) z mad. OM.

Názov *Tomášov* vznikol z názvu pôv. osady *Tomásháza* (< OM. *Tomáš*, mad. *Tamás*), mad. *ház/haza* – dom); sufix *-ov*. Názov obce vraj vznikol z OM. prvé-

ho majiteľa obce *Gregora Tamásháziho* (Tom.), no motivácia bola opačná (ON. > OM.), keďže šľachta si dávala k menu predikáty podľa názvu obce.

Technické pomenovanie *Závlahový kanál HŽO II.* vznikol z adj. *závlahový* – slúžiaci na zavlažovanie, apel. *kanál*, *HŽO* – hornožitnoostrovský, číselné označenie II. (= 2.).

Tôň → Tõnsky kanál

Tõnsky kanál 1,7 km; kanál začínajúci sa na SZ okraji obce Tõň; s kanálom Holiare-Kosihy sa spája Z od obce; variant: Tõň; ON. Tõň.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *Tõn* ZMp. 50

1979 *Tõnsky kanál (Tõn)* GN. 10

1984 *Tõnsky kanál* ZMp. 50; ZMp. 10

1991 *Tõnsky kanál* GNKo. Tõň

1992 *Tõnsky kanál* VMp. 50

1993 *Tõnsky kanál* ZMp. 10

2000 *Tõnsky kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Tõnsky kanál* VMp. 50

ON.: Tõň:

1268 *Thon* VSO. III, 165

1773 *Nagy-Tany* Majt. 300

1786 *Tany*, *Nagy-Tany* Majt. 300

1808 *Nagy-Tány* Majt. 300

1863 – 1907 *NagyTany* Majt. 300

1913 – 20 *Tany* Majt. 300

1927 – 38 *Tõň*, *Tany* Majt. 300

1938 – 45 *Tany* Majt. 300

1945 – 48 *Tõň*, *Tany* Majt. 300

1948 *Tõň* Majt. 300

Etym.: Názvy *Tõnsky kanál* a *Tõň* vznikli z ON. *Tõň* (< apel. *tõña*, *tõň* – tieň, príp. aj *tõña* – miesto vo vode, kde nevidno dno; stojatá voda, hĺbčina; porov. Sta-

nislav, 2004, s. 457; HSSJ. VI, s. 70; Kiss, II, s. 614), apel. *kanál*, a pomenúva kanál nachádzajúci sa v katastri obce Tõň. Doklady *Tõn*, *Tõn* sú nesprávne zapísané.

Topolníky S VII → Gabčíkovo-Topolníky

Topolovec-Psúpo → Chotárny kanál

Topolovec-Vrbina → Ňárad-Vrbina

Topolovec-Vrbina-Ključovec → Ňárad-Vrbina

Topolovský kanál → Ňárad-Vrbina

Topolový kanál 3 km; kanál JV od obce Vrakúň v lokalite Studňovské a spája sa s kanálom Jurová-Velký Meder (pôv. sa spájal s Malým Topolovým kanálom); variant: Velký odpad; TN. Velké Topolové; VN. 1. Malý Topolový kanál, 2. *Topolová studňa.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Velký odpad* ZMp. 50

1979 *Topolový kanál (Velký odpad)* GN. 10

1983 *Topolový kanál* VMp. 50

1985 *Topolový kanál* ZMp. 50

1992 *Topolový kanál* GNDS. Vrak.

1994 *Topolový kanál* ZMp. 25

2000 *Topolový kanál* ZMp. 50

2003 *Topolový kanál* VMp. 50

2006 *Topolový kanál* VMp. 50

2008 *Topolový kanál* ZMp. 50

TN.: → Malý Topolový kanál

VN.: 1. → Malý Topolový kanál

2. → *Topolová studňa (kapitola Názvy vodných plôch...)

Etym.: Názov *Topolový kanál* vznikol podľa porastu v okolí kanála z adj. *topolový* (< apel. *topol'*; bot. topol biely, *Populus alba* alebo topol čierny, *Populus nigra*), prípadne z TN. [*Velké*] *Topolové* (→ Malý Topolový kanál), apel. *kanál*.

Technický názov *Velký odpad* vznikol z adj. *velký*, apel. *odpad* (= kanál) a motivovala ho veľkosť, resp. šírka kanála, príp. z TN. *Velké* [*Topolové*].

Trstená-Baka 3,2 km; odpája sa od Dunajského kanála pri obci Baka (pôv. bol súčasťou → Čiližského potoka), smeruje na Z, zľava sa spája s kanálom Gabčíkovo-Topolníky V od obce Baka; na mape z roku 1975 (ZMp. 10) vidno, že bol pôvodne dlhší; varianty: Baka, Čiliž, Čiližský potok, C VII, *Mřtvy Čiliž, Odpad C VII, Baka-Gabčíkovo; ON. 1. Baka, 2. Čiližská Radvaň, 3. Gabčíkovo, 4. Trstená na Ostrove; TN. *Hon pri Mřtvom Čiliži; VN. 1. Bačianske rameno, 2. Baka, Čiližský potok.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1782 – 84 *Csiles grabe*, *Csiles* (tiekol od Trstenej na Ostrove cez Baku) VM. I

1837 – 40 *Csiliz Bach* VM. II

asi pol. 19. stor. *Čiliz SŽO.*, 1999, s. 63

1884 *Csiliz Bach* VM. III

1893 *Csiliz*, *Holt Csiliz* KMp. Bk.

1898 *Csiliz patak* MTT. 75

1945 *Čilizský potok* ŠMp. 75

1951 *Csiliz* ŠMpO. 5

1952 *Csiliz* ŠMpO. 5

1957 *Čilizský potok* GMp. 50

1966 *Čiliz* TS., s. 70

1970 *kanál C VII* VVMp. 50

1971 *Baka-Gabčíkovo* VMp. 50

1975 Čiliz ZMp. 10
1983 *Trstená-Baka* VMp. 50
1987 Čiliz ZMp. 10
1988 Čiliz ZMp. 10
1988 Čiliz ŠMpO. 5
1992 Čiliz ZMp. 10
1992 *Čilizský potok* ZMp. 10
1992 *Trstená-Baka* VMp. 50
1992 *Trstená-Baka (Odpad C VII)*
GNDS. Bk., Bod.
1993 *Trstená-Baka* VMp. 50
1995 *Baka* Tmp. 50 (Gab.)
2008 *Baka-Gabčíkovo* TASR. 50
ON.: 1. Baka: → Bačianske rameno
2. Čilizská Radvaň: → Čilizský potok
3. Gabčíkovo: → Gabčíkovo-Ňárad
4. Trstená na Ostrove:
1250 *Nadast* VSO. III, 199
1269 *Nadasd* VSO. III, 199
1773 *Nadasd* Majt. 305
1786 *Nadaschd* Majt. 305
1808, 1863 – 88 *Nadasd* Majt. 305
1892 – 1907 *Nadasd* Majt. 305
1913, 1938 – 45 *Csallóköznadasd* Majt.
305
1920 *Csallóköznadasd, Nadasd* Majt. 305
1927 – 38 *Trstená na Ostrove, Nadasd*
Majt. 305
1945 – 48 *Trstená na Ostrove, Nadasd*
Majt. 305
1948 *Trstená na Ostrove* Majt. 305
TN.: 1893 *Holt csilizi osztály* (niva)
Kmp. Baka
1952 *Holt csilizi osztály* ŠMpO. 5
1974 *Čilizský hon* ŠMpO. 5
VN.: 1. → Bačianske rameno
2. → Baka
3. → Čilizský potok.
Etym.: Názov *Trstená-Baka* motivovalo
smerovanie kanála a vznikol z ON. *Baka*

(→ Bačianske rameno) a *Trstená*. ON. *Trstená [na Ostrove]* motivovala charakteristika miesta a vznikol z adj. *trstený* (< apel. *trstina, trstie* „vysoká vodná tráva, bot. Saccharum“; KSSJ., s. 787; s tou istou motiváciou maď. *Nadast, Csallóköznadasd* < maď. *nádas* „trstie, trstina“).

Názov *Baka-Gabčíkovo* motivovalo smerovanie kanála a vznikol podľa ON. *Baka* (→ Bačianske rameno) a *Gabčíkovo* (→ VN. Gabčíkovo-Ňárad). Názov *Baka* motivovala lokalizácia začiatku kanála a vznikol podľa ON. *Baka* (→ Bačianske rameno). Názvy *Čiliz, Čilizský potok* a **Mŕtvy Čiliz* (z maď. *holt* – mŕtvy) motivovala skutočnosť, že dnešný kanál je situovaný do pôvodného koryta Čilizského potoka (→ Čilizský potok). Názvy *C VII* a *Odpad C VII* → Gabčíkovo-Topoľníky, Bodický kanál.

Trstinový kanál 4 km; kanál začínajúci sa na S okraji obce Trávnik, smeruje na JV až V a SZ od obce Klížska Nemá sa spája s kanálom Holiare-Kosihy; variant: *Trstinový jarok; TN. Rákosie (pôv. Trstiny).

VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *odp.[ad] Nadasér* ZMp. 50

1979 *Trstinový kanál (Nadasér)* GN. 10

1984 *Trstinový kanál* ZMp. 50

1991 *Trstinový kanál* GNKo. Tráv., KNemá, Tõň

1992 *Trstinový kanál* VMp. 50

1995 *Trstinový kanál* ZMp. 25

1999 *Trstinový kanál* Tmp. 154

2000 *Trstinový kanál* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Trstinový kanál* TAS.

2006 *Trstinový kanál* VMp. 50

2008 *Trstinový kanál* ZMp. 50
TN.: 1884 *Nád rét* (lúka) VM. III
1920 – 34 *Nád rét* VM. III re
1952 – 57 *Trstiny (Nádrét)* TM. 25
1957 *Trstiny (Nád Rét)* GŠ. 50
1985 *Rákosie* ZMp. 10
1991 *Rákosie* GNKo. VKos.
1993 *Rákosie* ZMp. 10
1995 *Rákosie* ZMp. 25
Etym.: Názov *Trstinový kanál* vznikol úpravou staršieho názvu *Nádasér* a ten z TN. *Nád rét* (< maď. apel. *nád* – trstina, *rét* – lúka; *Trstiny*, dnes *Rákosie*) alebo ho motivoval trstinový porast v okolí kanála. Doklad *Nádasér* (< *nád* – trstina, *rákosie*, *ér* – jarok, *rameno*) interpretujeme ako **Trstinový jarok*.

***Trstinový jarok** (*Nádasér*) → Trstinový kanál

Tulipán 0,3 km kanál spájajúci sa zo S s Dropím kanálom pri osade Tulipán V (Okoličná na Ostrove); ON. Tulipán. VMp. 50: 45-34
VN.: 1971 *Tulipán* ZMp. 50
1984 *Tulipán* ZMp. 50
ON.: Tulipán (samota; Okoličná na Ostrove):
1920 – 34 *dv. Tulipán* VM. III re
1971 *Tulipán* ZMp. 50
1984 *Tulipán* ZMp. 50
1991 *Tulipán* GNKo. OnO.
1995 *Tulipán* ZMp. 25
Etym.: Názov *Tulipán* vznikol podľa ON. *Tulipán* (< apel. *tulipán*, maď. *tulipán*; okrasná rastlina z rodu *Tulipa*).

U, Ú

† ***Úzke rameno** 2,2 km; zaniknuté mŕtve rameno JZ od obce Vrakúň pri železničnej trati z Dunajskej Stredy. VMp. 50: [45-31]
VN.: 1955 *Keskeny ér* ŠMpO. 5
Etym.: Názov **Úzke rameno* motivovala šírka koryta (< maď. adj. *keskeny* – úzky, tesný; apel. *ér* – rameno, jarok).

V, W

Vadas-Nová Stráž → Divina

Waldberg → Valdberský kanál

Valdberský kanál 2,3 km; kanál začínajúci sa S od obce Ohrady v lokalite Prosnisko, smeruje na SV, potom na SZ, končí sa J od obce Dunajský Klátov a nepomenovaný kanál ho spája s Klátovským ramenom; variant: Waldberg. VMp. 50: 45-14
1971 *Waldberg* ZMp. 50
1976 *Waldberg* ZMp. 50
1979 *Valdberský kanál (Waldberg)* GN. 10
1982 *Valdberský kanál* VMp. 50
1986 *Valdberský kanál* ZMp. 50
1992 *Valdberský kanál* GNDS. DKlát., Ohr.
1999 *Valdberský kanál* TMp. 153
2000 *Valdberský kanál* ZMp. 50; VMp. 50
2005 *Valdberský kanál* TAS.
2006 *Valdberský kanál* VMp. 50
2008 *Valdberský kanál* ZMp. 50
Etym.: Názov *Valdberský kanál* vznikol

úpravou staršieho názvu *Waldberg* a ten pravdepodobne vznikol podľa TN. *Waldberg* (v excerptovaných prameňoch nie je doložený) < nem. r *Wald* (slov. les, hora), r *Berg* (vrch, kopec), apel. *kanál*.

Vallé tó → Jazerný kanál

† **Wartling (1)** zaniknuté rameno, ktoré sa odpájalo od Malého Dunaja medzi Prievozom (mestská časť Bratislavy) a Komárovom, smerovalo na J, pretínalo dnešné Biskupické rameno a zľava sa spájalo s Dunajom JZ od Podunajských Biskupíc; podľa P. Pišúta (2006) išlo o jedno z ramien Malého Dunaja, ktoré museli byť v rokoch 1790 – 91 umelo upravené kvôli zachovaniu splavnosti Malého Dunaja, na 1. vojenskom mapovaní sa názvom Warling (Wartling) označovala aj časť *Väčšieho novozámockého ramena (Grosszer Neuhausler Arm) na mieste, kde je dnes vybudovaný Slovnafť; TN.: 1. *Komárovský Wartling, 2. *Veľký Wartling. VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1790, 1791 *Wartling* Pišút, 2006
1816 *Wartling* Pišút, 2006

TN.: 1884 *Muckendorfer Wartling* (niva?) VM. III

2. 1884 *Grosser Wartling* (niva?) VM. III
Etym.: Názov *Wartling* nie je jasný; suf. *-ing* však ukazuje na nemecký pôvod názvu. Pravdepodobne vznikol z nem. verba *warten* – čakať, strážiť (porov. VN. *Vaskapu*).

Wartling (2) → Malý Dunaj (1)

† ***Vaskapu** asi 10,4 km; časť pôvodné-

ho koryta → Huméru, ktoré sa sprava odpájalo vo Vrakuni (časť mesta Bratislava), smerovalo na V a SV, od Mosta pri Bratislave na S; sprava sa pripájalo k pôvodnému korytu Malého Dunaja SZ od obce (podľa VM. I sa rameno odpájalo vo Vrakuni a spájalo sa s Malým Dunajom pri pôvodnom ústí Blatiny); v časti bývalej vodnej priekopy **Vaskapu* je situovaná aj časť toku Malého Dunaja, v inej časti jeho pôv. koryta sa nachádza časť ramena Smradlavka.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1782 – 84 *Waskapo Graben* VM. I
1882 *Vaskapuig* Püspöki Nagy, 1991, s. 152

1888 *Vaskapuig* Püspöki Nagy, 1991, s. 198

Etym.: Názov **Vaskapu* P. Pišút (2007, s. 88) rekonštruuje ako **Vas kapu Graben* „zníženie, priekopa Železná brána“, podľa neho názov motivovala poloha jednej zo štyroch vojenských zemných pevností z čias osmanskej ofenzívy proti Novým Zámkom (v roku 1663 – 64 ich postavili pozdĺž pravého brehu Malého Dunaja s cieľom chrániť prístup k strategickému priechodu cez Malý Dunaj pri Vrakuni a dovnútra Žitného ostrova; opevnenia vznikli v Moste pri Bratislave, Zlatých Klasoch, Topoľníkoch a Kolárove; Hladký-Vondrovský, 2009, s. 55 – 56). L. Kiss (II, s. 741) uvádza pri slove *vaskapu* významy „hlboká cesta, vstup, brána“. V. Šmilauer (1932, s. 485) uvádza apel. *kapu* s významom „zemská brána, priechod v pásme zásekov“. **Železná brána* však mohla súvisieť aj so strážením brodov cez Dunaj, pretože popri Bratislave prechádzala Česká

cesta a pri Hainburgu sa nachádzala aj tzv. *uhorská brána* (Chaloupecký, 1923, s. 111).

Lit.: Chaloupecký, 1923, s. 101, 111; Kiss, II, s. 741; Pišút, 2007, s. 88; Šmilauer, 1932, s. 485.

† ***Vaskon derék** 1 km; zaniknuté močaristé koryto bolo pokračovaním močaristého koryta ***Malé Bendovo S** od obce Pataš, resp. pri dnešnom Padánskom majeri, smerovalo na SV v lokalitách Staré Bendovo, Ovčiariska lúka a spájalo sa s rozľahlým močiarom Sevadföt.

VMp. 50: [45-31; 32]

1782-84 *Waskonj Derka* (príp. aj *Waskonj Derka*) VM. I

Etym.: Výklad názvu komplikujú dve možnosti čítania dokladu. V prvom prípade by názov vznikol pravdepodobne z maď. adj. *vaskos* (= tlstý, hrubý), apel. *derék* (pás, stredná časť niečoho; asi < sloven. *driek*) – podľa šírky koryta; v druhom prípade by sme ho interpretovali ako ***Vrakúnsky** (maď. ***Várkonyi**) [jarok, kanál] < ON. *Vrakúň* (maď. *Várkony*), ak by sme pripustili chybu v zápise (r / s).

***Vážsky Dunaj** → Malý Dunaj (1), Mŕtve rameno Váhu

***Väčšie dunajské rameno** → Malý Dunaj (1)

***Väčšie novozámocké dunajské rameno** → Malý Dunaj (1)

Veľká dolina 2,5 km; kanál odpájajúci

sa od Bokonského kanála, smeruje na JV, potom na JZ a zľava sa spája s kanálom Asód-Čergov na JZ okraji mesta Kolárovo (podľa VM. III pôv. pokračovalo na JV od mesta Kolárovo, kde zanikalo v teréne J od jazera ***Čergov**; variant: ***Veľkobahenský kanál**; VN. ***Veľký močiar**.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1884 *Nagy völgy* VM. III

1906 *Nagy-Láposi csatorna* KMP. Kol.

1971 *Veľká Dolina* ZMp. 50

1979 *Veľká dolina (Veľká Dolina)* GN. 10

1982 *Veľká dolina* VMp. 50

1984 *Veľká dolina* ZMp. 10

1985 *Veľká dolina* ZMp. 50

1991 *Veľká dolina* GNKo. Kol.

1993 *Veľká dolina* ZMp. 10

1994 *Veľká dolina* ZMp. 25

2000 *Veľká dolina* ZMp. 50; VMp. 50

2006 *Veľká dolina* VMp. 50

VN.: → ***Veľký močiar** (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

Etym: Názov *Veľká dolina* vznikol podľa TN. *Veľká dolina* (maď. *Nagy völgy* < maď. *nagy* – sloven. veľký, *völgy* – dolina; v excerpovaných prameňoch nie je doložený). Názov *Nagy-Láposi csatorna* vznikol z VN. → ***Veľký močiar** (maď. *Nagy lápas* < maď. *nagy* – veľký; *lâpas* < *lâp* – bahnisko močiar), interpretujeme ho ako ***Veľkobahenský kanál**.

† ***Veľká krútňava** zaniknuté močaristé koryto na S okraji obce Gabčíkovo dlhé asi 3 km, smerovalo na JV a jeho zvyšky sú rozpoznateľné v teréne v lokalitách Veľká sihoť a Veľká krútňava.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1782-84 *Nagy Orveny* VM. I

TN.: 1976 *Veľká krútnava* ZMp. 10
1992 *Veľká krútnava (Veľká Krútnava)*
pole GNDS. Gab.

Etym.: Doklad rekonštruujeme v podobu *Nagy örvény* (< maď. *nagy* – veľký, apel. *örvény* – vodný vír, krútnava) a vzhľadom na štandardizovaný TN. ho interpretujeme ho ako **Veľká krútnava*. Názov motivovala skutočnosť, že pôvodný vodný objekt vznikol počas povodne.

***Veľká tóňa** → Malý Dunaj (1)

***Veľké blato** 1 km; nepomenovaný kanál na J okraji obce Ňárad, na JZ okraji obce sa spája s → Chotárnym kanálom (časť pôvodného močaristého koryta je jeho súčasťou); pôvodne barinatý tok začínajúci sa SZ od obce Ňárad a s Dunajom sa spájal na Z pri okraji obce Sap, resp. išlo o pôvodné rameno Dunaja).

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

1837 – 40 *Nagy Lapas* VM. II

1884 *Nagy Lapas* VM. III

Etym.: Názov motivoval močaristý charakter toku a vznikol z maď. adj. *nagy* (= sloven. veľký), apel. *láp* > *lapas*, *lapos* (= sloven. bahnisko, močiar).

+ ***Veľké rameno** zaniknuté, presne neidentifikované rameno Dunaja v blízkosti obce Čiližská Radvaň.

VMp. 50: [45-32]

VN: 1252 *Noger* CDSl. II, Nr. 400

Etym.: Doklad *Noger* možno rekonštruovať ako **Nagy ér* – **Veľké rameno* (maď. *nagy* – veľký a *ér* – rameno) a názov motivovala relatívna veľkosť (šírka, dĺžka) ramena.

***Veľké rameno** (2; Nagy ág) → Dvorský kanál; Malý Dunaj (1); Starý Klátovský kanál

***Veľké rameno Dunaja** → Belder; Šamorínske rameno (2)

***Veľkobahenský kanál** (Nagy-láposi csatorna) → Veľká dolina

Veľkoblavský kanál 2,3 km; začína sa pri obci Vydrany, smeruje na SV; sprava sa spája so Starým Klátovským kanálom pri Blahovskom rybníku; variant: Veľkoblavský odpad; ON. Veľké Blahovo; VN. Blahovský kanál.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Veľkoblavský odpad*
VVMp. 50

1971 *Veľkoblavský kanál* VMp. 50

1983 *Veľkoblavský kanál* VMp. 50

1990 *Veľkoblavský kanál* ZMp. 10

1992 *Veľkoblavský kanál* VMp. 50;
GNDS. VBlah., Vyd.

1993 *Veľkoblavský kanál* ZMp. 25

2003 *Veľkoblavský kanál* VMp. 50

2008 *Veľkoblavský kanál* TASR. 50

ON.: → Blahovský kanál (1)

VN.: → Blahovský kanál (1)

Etym.: Názvy *Veľkoblavský kanál* a *Veľkoblavský odpad* motivovala ich lokalizácia a vznikli z ON. *Veľké Blahovo* (→ VN. Blahovský kanál; adj. *veľký*); sufix *-ský*, apel. *kanál*, *odpad*.

Veľkoblavský odpad → Veľkoblavský kanál

***Veľkohájsky mŕtvy Dunaj** čiastočne zaniknuté lavostranné (mŕtve) rameno

Dunaja J od obce Gabčíkovo na V okraji lokality Nad mlynom a v lokalite Veľký háj; TN. Veľký háj; VN. Dunaj.

VMp. 50: 45-31 (čistočne zaniknutý)
VN.: 1893 *Nagyerdei holt Duna* KMp. Gab.

2005 *mŕtve rameno Dunaja* PMp. 10

TN.: 1999 *Veľký háj* (les) PAS. 50

VN.: → Dunaj (1)

Etym.: Maďarský názov *Nagyerdei holt Duna* vznikol z TN. *Nagy erdő* (slov. Veľký háj, maď. adj. *holt* (= mŕtvy), VN. *Duna* (= Dunaj) a môžeme ho preložiť ako **Veľkohájsky mŕtvy Dunaj*; pomenúva rameno Dunaja v lokalite Veľký háj.

Veľkolúčsky kanál 3,2 km; začína sa pri obci Lúč na Ostrove, smeruje na J; zľava sa spája s kanálom Vojka-Kračany J od obce Lúč na Ostrove; variant: Veľkolúčsky odpad; ON. Veľká Lúč; TN. 1. Veľká lúka, 2. Veľkolúčske; VN. Malolúčsky kanál.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1970 *Veľkolúčsky odpad* VVMp. 50

1971 *Veľkolúčsky kanál* VMp. 50

1976 *Veľkolúčsky kanál* ZMp. 10

1983 *Veľkolúčsky kanál* VMp. 50

1987 *Veľkolúčsky kanál* ZMp. 10

1988 *Veľkolúčsky kanál* ŠMpO. 5

1992 *Veľkolúčsky kanál* ZMp. 10; VMp. 50

1992 *Veľkolúčsky kanál* (*Veľkolúcky kanál*) GNDS. LnOs.

1993 *Veľkolúčsky kanál* VMp. 50

1994 *Veľkolúčsky kanál* ZMp. 25

2003 *Veľkolúčsky kanál* VMp. 50

2008 *Veľkolúčsky kanál* TASR. 50

ON.: Veľká Lúč:

1222 *Luche* SJ. II, 276

1248 *udvarnicorum Luche* CDSL. II, Nr. 309

1250 *Luchey, Udvornici de Luchei* CDSL. II, Nr. 353; SŽO., 1999, s. 121

1250 *Lucha* SJ. II, 276

1295 *Luche* VSO. II, 197; SJ. II, 276

1295 *Zylosluche, Chugudluche, Bykeluche, Superior Luche* SŽO., 1999, s. 121

1303 *Luche* RDSL. I, Nr. 202

1322 *Luche* RDSL. II, Nr. 822

1773 *Nagy-Lucse* Majt. 172

1786 *Nagy-Lucsche* Majt. 172

1808 *Nagy-Lúcse, Nagy-Löcs* Majt. 172

1863 *Nagyliucs, Nagylucs* Majt. 172

1873 – 88 *Nagylucs* Majt. 172

1892 – 1920 *Nagylúcs* Majt. 172

1927 – 38 *Veľká Lúč, Nagy-Lúcs* Majt. 172

1938 – 45 *Nagylúcs* Majt. 172

1945 – 48 *Veľká Lúč, Nagy-Lúcs* Majt. 172

1948 – 60 *Veľká Lúč* Majt. 172

TN.: 1. 1992 *Veľká lúka* (pole) GNDS. LnOs.

2. 1884 *Nagy-Lúcsi rétek* (lúky) VM. III

2006 *Veľkolúčske* (lúky) PMp. 10

VN.: → Malolúčsky kanál (1)

Etym.: Názvy *Veľkolúčsky kanál* a *Veľkolúčsky odpad* motivovala lokalizácia kanála a vznikol z ON. *Veľká Lúč* (→ Jatovský kanál; adj. *veľký*), príp. z TN. *Veľká lúka*; sufix *-sky*, apel. *kanál, odpad* – odtokový kanál.

Veľkolúčsky odpad → Veľkolúčsky kanál

Veľký Meder-Holiare 11,5 km; kanál odpájajúci sa od kanála Jurová-Veľ-

- ký Meder (je jeho pokračovaním) SZ od mesta Veľký Meder, smeruje na JV a končí sa na SZ okraji obce Holiare, odkiaľ pokračuje ďalej ako kanál Holiare-Kosihy; jeho úseky pôvodne tvorili súčasť starších vodných objektov → Miller a → Župný kanál; varianty: Miller, *Župný kanál, *Župný, *Kanál, Jurová-Čalovo, Šarkan-Čalovo, Čalovo-Holiare; ON. 1. Veľký Meder (predtým Čalovo), 2. Holiare, 3. Jurová, 4. Šarkanovská pusta; TN. 1. Šarkan, 2. *Millerský chrbát, 3. *Millerské trstie; VN. Miller. VMp. 50: 45-32
- 1237 – 40 *agua Myler, Myler fluvio* CDSL. II, Nr. 30
2. pol. 13. st. *Myler Šmil.*, Nr. 171 A
- 1837 – 40 *Millér* (Veľký Meder) VM. II
- 1884 *Mellér Canal* (najjužnejšia časť; s dnešným kanálom → Čičov-Holiare), *Megyei kanális* (s dnešným kanálom → Jurová-Veľký Meder) VM. III
- 1889 *Millérhát* KMp. Hol.
- 1889 *Csatorna* KMp. VMed., Okoč
- 1898 *Megyei csatorna* (h. č.), *Meller cst. [csatorna]* (s dnešnými kanálmi → Jurová-Veľký Meder, Čičov-Holiare) MTT. 75
- 1930 *Megyei* (s dnešným kanálom → Jurová-Veľký Meder) GMp.
- 1938 *Megyei cstn.* ŠMp. 75
- 1952 *Megyei cstn.* Mp. 25
- 1952 – 57 *Župný kanál* TM. 25
- 1957 *Župný kanál* (s dnešnými kanálmi → Jurová-Veľký Meder, → Akovský kanál) GŠ. 50
- 1966 *Župný kanál* (s dnešným kanálom Jurová-Veľký Meder) TS., mapa
- 1971 *Jurová-Čalovo* ZMp. 50
- 1977 *Župný kanál* VSO. I, 278
- 1979 *Čalovo-Holiare (Jurová-Čalovo)* (V od Chotárneho kanála) časť kanála Čalovo-Kosihy GN. 10
- 1982 *Šarkan-Čalovo* VMp. 50
- 1983 *Šarkan-Čalovo, Čalovo-Holiare* ZMp. 10
- 1985 *Čalovo-Holiare* ZMp. 50
- 1989 *Čalovo-Holiare* AMp. 200
- 1991 *Čalovo-Holiare* GNKO. Bodza
- 1992 *Veľký Meder-Holiare (Čalovo-Holiare)* GNDS. VMed.
- 1993 *Veľký Meder-Holiare* ZMp. 10
- 1995 *Veľký Meder-Holiare* ZMp. 25
- 1999 *Veľký Meder-Holiare* TMP. 154
- 2000 *Veľký Meder-Holiare* ZMp. 50
- 2005 *Veľký Meder-Holiare* TAS.
- 2006 *Veľký Meder-Holiare* VMp. 50
- ON.: 1. Veľký Meder (predtým Čalovo):
- 1248 *Meger* CDSL. II, Nr. 312
- 1268 *Meger* VSO. I, 277
- 1369 *Megere* VSO. I, 277
- 1379 *Megyer* VSO. I, 277
- 1471 *Naghmegyer* VSO. I, 277
- 1773 *Nagy-Megyer* Majt. 324
- 1786 *Megyer, Nagy-Megyer* Majt. 324
- 1808 *Nagy-Megyer* Majt. 324
- 1863 – 1913 *Nagymegyer* Majt. 324
- 1920 – 38 *Veľký Meder, Nagy-Megyer* Majt. 324
- 1938 – 45 *Nagymegyer* Majt. 324
- 1945 – 48 *Veľký Meder, Nagy-Megyer* Majt. 324
- 1948 – 90 *Čalovo* Majt. 324
- 1990 *Veľký Meder* Majt. 324
2. Holiare (po zlúč. obcí Dolný a Horný Gellér):
- Dolný Gellér:
- 1268 *Guler, Gyuler* VSO. I, 424
- 1449 *Alsogheleer* VSO. I, 424
- 1773 *Alsó-Gellér* Majt. 93

1786 *Alschó-Geller* Majt. 93
1808 *Alsó-Gellér* Majt. 93
1863 – 1920 *Alsógellér* Majt. 93
1927 – 38 *Dolný Gellér, Alsó-Gellér* Majt. 93
1938 – 40 *Alsógellér* Majt. 93
Horný Gellér:
1257 *Gvler* CDSl. II, Nr. 577
1257 *Guller* VSO. I, 424
1258 *Guler* CDSl. II, Nr. 594
1268 *Gvuler, Guler* VSO. I, 424
1402 *Geller* VSO. I, 424
1449 *Felsewgyeleer* VSO. I, 424
1773 *Felső-Gellér* Majt. 93
1786 *Felschó-Geller* Majt. 93
1808 *Felső-Gellér* Majt. 93
1863 – 1920 *Felsógellér* Majt. 93
1938 – 40 *Felsógellér* Majt. 93
1927 – 38 *Horný Gellér, Felső-Gellér* Majt. 93
1940 *Felsógellér* Majt. 93
1940 zlúč. obcí D. Gellér a H. Gellér > Gellér; 1971 – 94 súčasť obce Bodza (Majt. 93)
3. Jurová: → Jurová-Velký Meder
4. Šarkanovská pusta: → Jurová-Velký Meder
TN.: 1. Šarkan: → Jurová-Velký Meder
2. 1889 *Milléri hát* KMp. Hol.
3. 1889 *Milléri nádas* KMp. Hol.
VN.: → Miller (1)
Etym.: Názov *Velký Meder-Holiare* vznikol podľa vymedzenia smeru z ON. *Velký Meder* (→ Jurová-Velký Meder) a *Holiare* (→ Čičov-Holiare), pomenávajú kanál začínajúci sa v katastri mesta Velký Meder a končiaci sa v katastri obce Holiare; podobne názov *Čalovo-Holiare* (*Čalovo* – starší názov mesta Velký Meder, aj časť mesta Velký Meder).

Na základe vymedzenia smeru vznikli aj názvy Jurová-Čalovo: < ON. *Jurová* (→ Jurová-Velký Meder), *Čalovo* (→ vyššie), podobne aj názov *Šarkan-Čalovo* < ON. *Šarkan* (Šarkanovská pusta) alebo TN. *Šarkan* (→ Jurová-Velký Meder) a ON. *Čalovo* (vyššie).

Názov *Miller* sa vzťahuje na časti koryta pôvodného toku → *Miller* (1; výklad uvádzame pri hesle Čičov-Holiare); podobne názvy → **Župný kanál* (maď. *Megyei csatorna*) a → **Župný* (maď. *Megyei*) – výklad uvádzame pri hesle Čičov-Holiare. **Kanál* (maď. *Csatorna*) je technický názov, vznikol proprializáciou maď. apel. *csatorna* (= kanál).

***Velký Belder** → Belder

***Velký Dunaj** → Dunaj (1)

Velký kanál → Chotárny kanál

***Velký močiar** → Chotárny kanál

Velký odpad → Topoľový kanál

Veszső rév → Sokolský kanál

***Vesszős-Štagnovica** → Štagnovický kanál

† ***Vidov jarok** neidentifikovaný tok (asi rameno Čalovského Dudváhu), neskôr rybník medzi obcami Čalovec a Zlatná na Ostrove; TN. Vidov dom; OM. Vid.

VMp. 50: [45-32]; Šmil. Nr. 177

VN.: 1268 *piscina Vydere* Šmil., Nr. 177

TN.: 1978 *Vidháza* VSO. III, 355

1991 *Vidov dom* (pole) GNKO. ZnO.
OM.: 1. 1218 *Vid* (jobagión hradu Komárno) CDSL. I, Nr. 231

2. 1247 *Wyd, filiis Marcus de villa Vrs*
CDSL. II, Nr. 284

Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer (1932, s. 305) ako **Vid-ere* a odvodzuje ho od osobného mena *Vid* (sloven. hypokor. podoba mena *Vitus*), maď. apel. *ér* (= jarok, rameno rieky). Názov pomenúva jarok alebo rameno na území, ktoré patrilo Vidovi. Výklad objektivizuje doklad o Vidovi, jobagiónovi hradu Komárno z r. 1218, príp. o Vidovi z Novej Stráže. Nie je isté, či z VN. **Vidov jarok* vznikol TN. (pravdepodobne pôvodne názov samoty) *Vidov dom*, alebo to bolo naopak.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

Viliamov kanál 2,3 km; začína sa JV od Blahovej, smeruje na JV cez lokalitu Viliam, v ktorej sa spája s Blahovským kanálom S od Vydriana; varianty: **Vilmošov*, *Vilmošov kanál*; ON. † *Vilmoš*; TN. *Viliam*.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Vilmosi* VVMp. 50

1971 *Viliamov kanál* VMp. 50

1976 *Vilmošov kanál* ZMp. 10

1983 *Viliamov kanál* VMp. 50

1987 *Vilmošov kanál* ZMp. 10

1990 *Viliamov kanál* ZMp. 10

1992 *Viliamov kanál* VMp. 50

1992 *Viliamov kanál (Vilmošov kanál)*
GNDS. MnOs., OPot.

1993 *Viliamov kanál* ZMp. 25

1999 *Viliamov kanál* Tmp. 50 (Gab.)

2003 *Viliamov kanál* VMp. 50

2006 *Viliamov kanál* TAS.

ON.: † *Vilmoš* (zaniknutá samota; Orechová Potôň):

1893 *Vilmos major* Kmp. OPot.

1945 *dvor Vilmos* ŠMp. 75

1952 *Vilmos* Gmp. 50

1955 *Vilmos major* ŠMpO. 5

TN.: 1976 *Viliam* (pole) ZMp. 10

1987 *Viliam* ZMp. 10

1992 *Viliam* GNDS. OPot.

1990 *Viliam* ZMp. 10

2006 *Viliam* TAS.

Etym.: Názvy *Viliamov kanál*, *Vilmošov kanál* a *Vilmošov* (maď. *Vilmosi*) motivovala lokalizácia; vznikol z názvu zaniknutej samoty *Vilmoš* (< OM. *Viliam* < angl. *Wilhelm* < stnem. *willo* „vôľa“ a *helm* „prilba“; Majtán – Považaj, 1998, s. 252, 253); sufix *-ov*, apel. *kanál*.

***Vilmošov** (*Vilmosi*) → *Viliamov kanál*

Vilmošov kanál → *Viliamov kanál*

Viničné-Částa → *Stará Částa*

***Vinohrady-Částa** (*Szölös-Částá*) → *Stará Částa*

Vinohrady-Kameničná 3,5 km; kanál sa odpája od preložky Starej Částy S od obce Kameničná, smeruje na JV okolo koryta Váhu a na V okraji obce sa spája s Ramenom Váhu; ON. *Kameničná*; TN. *Vinohrady*.

VMp. 50: 45-41, 43 (nepomenovaný)

VN.: 1993 *Vinohrady-Kameničná* ZMp. 10

1995 *Vinohrady-Kameničná* ZMp. 25

1999 *Vinohrady-Kameničná* Tmp. 154

2000 *Vinohrady-Kameničná* VMp. 50

2006 *Vinohrady-Kameničná* VMp. 50
ON.: Kameničná: → Kameničný kanál
TN.: Vinohrady: → Čergov-Vinohrady
Etym.: Názov *Vinohrady-Kameničná*
vznikol podľa vymedzenia smeru kanála
z terénneho názvu *Vinohrady* (< apel.
vinohrad) a osadného názvu *Kameničná*
(< Kameničný kanál) a pomenúva kanál
začínajúci sa v lokalite Vinohrady
a končiaci sa pri obci Kameničná.

***Vlčie hrdlo** → Biskupické rameno

Vojčianske rameno 9,9 km; sprava sa
odpája od Dunajského kanála pri obci
Dobrohošť, smeruje na JV medzi ko-
rytami Dunaja a Dunajského kanála;
v lokalite Šíповá hať pri Šulianskom
jazere Z od obce Horný Bar sa spája
so Šulianskym ramenom; pôvodne sa
ako ľavostranné rameno odpájalo pri
Dobrohošti z Dunaja a bolo dlhšie asi
o 1,5 km (KMP. Dob.; 1983); varianty:
Rameno Dunaja, Vojka; ON. Vojka nad
Dunajom; VN. 1. Vojčianske jazero, 2.
Vojka-Kračany.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1894 *Duna ág* KMP. Dob.; Kys.;
Roh.; Voj.

1952 *Rameno Dunaja* ŠMP. O. 5

1966 *Vojka* TS, s. 108

1971 *Vojčianske rameno* VMp. 50

1975 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1992 *Vojčianske rameno* VMp. 50;
GNDS. Roh., Voj.

1993 *rameno Dunaja* ZMp. 10

1993 *Vojčianske rameno* VMp. 50

1993 *rameno Dunaja* ZMp. 25

1999 *Vojčianske rameno* Tmp. 50 (Gab.)

2003 *Vojčianske rameno* VMp. 50

2006 *Vojčianske rameno* TAS.

2008 *Vojčianske rameno* TASR. 50

ON.: Vojka nad Dunajom:

1113 *Wochoi* (?) CDSL. I, Nr. 69

1185 *Voyku* (?) CDSL. I, Nr. 97

1186 *Vajka, Vayka* CDSL. I, Nr. 98

1247 *Weyk, Wojku, Woiku* CDSL. II, Nr.
239, 259, 262

1254 – 55 *Woyka* VSO. III, 278

1255 – 56 *Woyka* CDSL. II, Nr. 489

1256 *Woyka* SŽO., 1999, s. 162, 163

1260 – 70 *Woyka* Zimmermann, 1980,
s. 195

1345 *Thomas de Weyka* SŽO., 1999,
s. 163

1357 *Wayka archiepiscopi* SŽO., s. 163

1373 *Wajka* SJ. I, 244

1773, 1808, 1863, 1882 – 1920 *Vajka*
Majt. 331

1786 *Vajka* Majt. 331

1873 – 77 *Vajka és Szigetei* Majt. 331

1927 – 38 *Vajka nad Dunajom, Duna*
Vajka Majt. 331

1938 – 40 *Vajka* Majt. 331

1940 – 48 *Vajkakeszölce* Majt. 331

1948 – *Vojka nad Dunajom* Majt. 331

VN.: → 1. Vojčianske jazero (kapitola
Názvy vodných plôch...)

2. → Vojka-Kračany.

Etym.: Názvy *Vojčianske rameno* a *Vojka*
motivovala lokalizácia ramena a vznikli
z ON. *Vojka (nad Dunajom)*; sufix *-ian-*
ske, apel. *rameno*.

Osadný názov *Vojka* vznikol podľa J. Sta-
nislava (SJ. I, s. 244; SJ. II, s. 474) zo slo-
van. OM. *Vojbka* (> **Vojka* > maď. *Vaj-*
ka). R. Krajčovič (2005, s. 100, 144) ho
vykladá z psl. **vojь* „vyčlenená družina
ľudí z okolitých usadlostí na zastavenie
a vyhnanie nepriateľa z územia, ktoré im

patrilo, neskôr oddiel vojska“, čo podľa neho svedčí o tom, že veľmož Dobrohošť zo susednej obce Dobrohošť mal svoju strážnu družinu. Autori SŽO. (1999, s. 163 – 165) okrem tohto výkladu pripúšťajú aj vznik názvu z OM. *Vajk* (pohanské meno prvého uhorského kráľa Štefana I. Svätého pred jeho pokrstením; porov. Segeš a kol., 2006, s. 41 – 48). Podľa ľudovej etymológie mladý princ *Vajk* často poľoval v okolitých lesoch.

Vojka → Vojčianske rameno

Vojka-Kračany 18 km; zľava sa od pája od Dunajského kanála pri samote Štrkovec, smeruje na V; zľava sa spája s kanálom Gabčíkovo-Topolníky pri veľkovýkrmi JV od Mliečan; varianty: Dobrohošť-Kračany, *Kalov, A VII; ON. 1. Dobrohošť, 2. [] Kračany, 3. Vojka nad Dunajom; TN. 1. *Malý Kalov, 2. *Veľký Kalov; VN. 1. *Kalov, 2. Kračiansky kanál, 3. Vojčianske jazero, 4. Vojčianske rameno.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1893 *Kalló ér Kmp.* MLúč

1955 *Kalló ŠMpO.* 5

1970 *kanál A VII VVMp.* 50

1971 *Vojka-Kračany VMP.* 50

1975 *kanál A VII ZMp.* 10

1976 *kanál A VII ZMp.* 10

1978 *Dobrohošť-Kračany ZMp.* 10

1983 *kanál Dobrohošť-Kračany VMP.* 50

1987 *kanál A VII ZMp.* 10

1988 *Dobrohošť-Kračany ŠMpO.* 5

1989 *Dobrohošť-Kračany AMp.* 200

1990 *kanál Dobrohošť-Kračany ZMp.* 10

1992 *Dobrohošť-Kračany, Dobrohošť-Kračany ZMp.* 10

1992 *Vojka-Kračany (kanál A VII, Dobrohošť-Kračany) GNDS.* DS., Blat., Hol., KosK., KKrač., LnOs., Pov., Roh., Vrak.

1992 *Vojka-Kračany VMP.* 50

1993 *Dobrohošť-Kračany ZMp.* 10

1993 *Vojka-Kračany VMP.* 50; *ZMp.* 25

1994 *Vojka-Kračany ZMp.* 25

1995 *Kanál Dobrohošť-Kračany Tmp.* 50 (Gab.)

1999 *kanál Vojka-Kračany Tmp.* 50 (Gab.)

2000 *Vojka-Kračany ZMp.* 50

2003 *Vojka-Kračany VMP.* 50

2005 *Vojka-Kračany TAS.*

2006 *kanál Vojka-Kračany TAS.*

2008 *kanál Vojka-Kračany TASR.* 50

ON.: 1. Dobrohošť: → Hamuliakovo-Dobrohošť

2. [] Kračany: → Kračiansky kanál (1)

3. Vojka nad Dunajom: → Vojčianske rameno

TN.: 1., 2. → *Kalov (1)

VN.: 1. → *Kalov (1)

2. → Kračiansky kanál (1)

3. → Vojčianske jazero (kapitola *Názvy vodných plôch...*)

4. → Vojčianske rameno

Etym.: *Názov Vojka-Kračany* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z osadného názvu *Vojka [nad Dunajom]* a osadného názvu [] *Kračany* (→ Kračiansky kanál; 1). *Názov Dobrohošť-Kračany* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Dobrohošť* (→ Hamuliakovo-Dobrohošť) a ON. *Kračany* (→ Kračiansky kanál; 1) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Dobrohošť a končiaci sa pri obci Kračany.

*Názov *Kalov* (→ *Kalov; 1). *Technické pomenovanie A VII* vzniklo z konštruk-

cie pozostávajúcej z grafémy A a numerického znaku VII (= 7).

Vrakúň-Padáň 4,3 km; kanál JV od obce Vrakúň (podľa VM. II 1837 – 40 je vybudovaný na mieste ramena, ktoré sa odpájalo od *Vlčieho jazera; dnes Malý Topoľový kanál), s kanálom Kráčany-Bohelov sa spája Z od obce Padáň. Smeruje na S, potom na JV; variant: Vrakúň-Petěň; ON. 1. Vrakúň, 2. Padáň, 3. Petěň; TN. Petěň.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Vrakúň-Petěny* ZMp. 50

1976 *Vrakúň-Petěň* ZMp. 10

1979 *Vrakúň-Padáň (Vrakúň-Petěny)*

GN. 10

1983 *Vrakúň-Padáň* VMp. 50

1985 *Vrakúň-Padáň* ZMp. 50

1992 *Vrakúň-Padáň (Vrakúň-Petěň)*

GNDS. Pad., Vrak.; VMp. 50; ZMp. 10

1994 *Vrakúň-Padáň* ZMp. 25

2003 *Vrakúň-Padáň* VMp. 50

2006 *Vrakúň-Padáň* VMp. 50

2008 *Vrakúň-Padáň* ZMp. 50

ON.: 1. Vrakúň:

1260 *Warkun* VSO. III, 283

1284 *Warkon* VSO. III, 283

1308 *Warkund* RDSL. I, Nr. 537

1773 *Várkony* Majt. 332

1786 *Warkony* Majt. 332

1808 *Várkony* Majt. 332

1863 – 1940 *Várkony* Majt. 332

1940 – 1948 *Nyékvárkony* Majt. 332

1948 *Vrakúň* Majt. 332

2. Padáň:

1254 – 1255 *Padan* VSO. II, 365

1255 – 56 *Padan* CDSL. II, Nr. 489

1260 *Nogypadan* CDSL. II, Nr. 654

1272 *Podan* VSO. II, 365

1351 *Kyspodan* VSO. II, 365

1773 *Nagy-Padány* Majt. 219

1786 *Nagy-Padány* Majt. 219

1808 *Nagy-Padány* Majt. 219

1863 *Nagypadány* Majt. 219

1873 – 1948 *Padány* Majt. 219

1948 *Padáň* Majt. 219

3. Petěň (časť obce Padáň):

1255 – 56 *Peten* CDSL. II, Nr. 489

1260 *Peten* CDSL. II, Nr. 654

1320 *Pethen* RDSL. II, Nr. 558

1796 *Petényi puszta* SŽO., 124

1837 – 40 *Patin M. H.* VM. II

1869 *Petény M. H.* PM.

1884 *Petény major* VM. III

1893 *Petény major* KMp. Pad.

1899 *Petény mjr. [major]* MTT. 75

1920 – 34 *Petény ps.* VM. III re

1952 *Petény ps.* Mp. 25

1971 *Petěň* ZMp. 50

1977 *Petěň* VSO. II, 365

1993 *Petěň* ZMp. 10

2006 *Petěň* VMp. 50

TN. 1893 *Petény, Petény puszta* KMp. Pad.

Etym.: Názov *Vrakúň-Padáň* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. *Vrakúň* (< apel. *vrakuňa či *vrakuně – kto okrem iného môže čarami liečiť; Stanislav, 2008, s. 485; Š. Ondruš ho odvodzuje od starého indoeurópskeho koreňa *vrk'-*, ktorý sa v praslovančine zmenil na *vr-* (porov. rus. apel. *vorok*) a mal význam pletivo, oplotenie, plot; 2000, s. 186) a osadného názvu *Padáň* (J. Stanislav ho odvodzuje od verb. *pa-dať*; s. 330) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Vrakúň a končiaci sa pri obci Padáň. Názov *Vrakúň-Petěň* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON.

Vrakúň (→ vyššie) a ON. *Petěň* (< azda maď. OM. *Petenye*; porov. Šmilauer, 1932, s. 495; < OM. *Peter*; Kiss, II, s. 87) a pomenúva kanál začínajúci sa pri obci Vrakúň a končiaci sa pri osade Petěň.

Vrakúň-Petěň → Vrakúň-Padáň

Vrakúnsky kanál 2,5 km; kanál na V okraji zaniknutého močiara Korpod; začína sa na J okraji obce Vrakúň, smeruje na JV a potom na J a s kanálom Jurová-Velký Meder sa spája J od obce Vrakúň; variant: Malomhely; ON. 1. Vrakúň, 2. Mlynisko; TN. Staré mlynisko.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Malomhely* ZMp. 50

1979 *Vrakúnsky kanál (Malomhely)*

GN. 10

1983 *Vrakúnsky kanál* VMp. 50

1985 *Vrakúnsky kanál* ZMp. 50

1989 *Vrakúnsky kanál* ZMp. 10

1992 *Vrakúnsky kanál* GNDS. Vrak.

1999 *Vrakúňsky kanál* TMp. 143

2000 *Vrakúnsky kanál* ZMp. 50

2003 *Vrakúnsky kanál* VMp. 50

2005 *Vrakúnsky kanál* TAS.

2006 *Vrakúnsky kanál* VMp. 50

2008 *Vrakúnsky kanál* ZMp. 50

ON. 1.: Vrakúň: → Vrakúň-Padáň

2. Mlynisko (samota; Vrakúň):

1782 – 84 *Malom-hely* VM. I

1837 – 40 *Malomhelyi Major* VM. II

1884 *Malomyhely m.* VM. III

1920 – 34 *Malomhely ps.* VM. III re

1971 *Malomhely* ZMp. 50

1981 *Mlynisko* GN. 11

1992 *Mlynisko* GNDS. Vrak.

1999 *Malomhely SŽO.*, 166

2008 *Mlynisko* ZMp. 50

TN.: 1992 *Staré mlynisko (pole)* GNDS. Vrak.

Etym.: Názov *Vrakúnsky kanál* vznikol z ON. *Vrakúň*, apel. *kanál* a pomenúva kanál nachádzajúci sa v katastri obce *Vrakúň* (→ Vrakúň-Padáň). Starší názov *Malomhely* vznikol podľa staršieho názvu samoty *Mlynisko* (= maď. *Malomhely* < maď. *malom* – mlyn, *hely* – miesto) a pomenúva kanál pri samote Mlynisko.

Vranie-Kotliba 3 km; kanál začínajúci sa J od obce Gabčíkovo v lokalite Vranie, smeruje na S, potom na V a SV a pri samote Kotliba sa spája s kanálom Gabčíkovo-Ňárad; variant: Kotliba-Varjaš, ON. 1. Vrania pusta, 2. † Veľké Vranie, 3. † Malé Vranie, 4. Kotliba; TN. 1. Vranie, 2. Veľké Vranie, 3. Kotliba.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1971 *Kotliba-Varjaš* ZMp. 50

1979 *Vranie-Kotliba (Kotliba-Varjaš)*

GN. 10

1983 *Vranie-Kotliba* VMp. 50

1985 *Vranie-Kotliba* ZMp. 50

1987 *Kotliba-Varjaš* ZMp. 10

1992 *Vranie-Kotliba (Kotliba-Varjaš)* GNDS. Gab.

1992 – 93 *Vranie-Kotliba* ZMp. 10

1994 *Vranie-Kotliba* ZMp. 25

1999 *Vranie-Kotliba* TMp. 143

2000 *Vranie-Kotliba* ZMp. 50

2003 *Vranie-Kotliba* VMp. 50

2005 *Vranie-Kotliba* TAS.

2006 *Vranie-Kotliba* VMp. 50

2008 *Vranie-Kotliba* ZMp. 50

ON.: 1. *Vrania pusta* (samota; Gabčíkovo):

1987 *Vrania pusta* ZMp. 10

1992 *Vrania pusta* GNDS. Gab.

2. † Veľké Vranie (zaniknutá samota; Gabčíkovo):
 1884 *Nagy Varias major* VM. III
 1893 *Varjas major* KMp. Gab.
 1898 *N.[agy]-Varjas mjr.* MTT. 75
 1920 – 34 *dv.[or] Veľké Vranie (Nagy Varjas)* VM. III re
 1930 *Veľké Vranie* Gmp. 50
 1938 *Veľké Vranie* ŠMp. 75
 1952 *dv. Veľké Vranie (Nagy Varjas)* Mp. 25
 1957 *Veľké Vranie* GŠ. 50
 1971 *Veľké Vranie* ZMp. 50
 1977 *Veľké Vranie* VSO. I, 380
 1981 *Veľké Vranie* (zaniknutá samota) GN. 11
 1983 *Veľké Vranie* VMp. 50
3. † Malé Vranie (zaniknutá samota; Gabčíkovo):
 1884 *Kis Varias major* VM. III
 1893 *Kis Varjas major* KMp. Gab.
 1898 *Kis-Varjas mjr.* MTT. 75
 1920 – 34 *Malé Vranie (Kis Varjas)* VM. III re
 1930 *Malé Vranie* Gmp.
 1938 *Malé Vranie* ŠMp. 75
 1952 *Malé Vranie (Kis Varjas)* Mp. 25
 1957 *Malé Vranie* GŠ. 50
 1971 *Malé Vranie* ZMp. 50
 1977 *Malé Vranie* VSO. I, 380
 1981 *Malé Vranie* (zaniknutá samota) GN. 11
 1983 *Malé Vranie* VMp. 50
 1992 *Malé Vranie* (zaniknutá samota) GNDS. Gab.
4. Kotliba (hospodársky dvor; Gabčíkovo):
 1884 *Kotliba major* VM. III
 1893 *Kotliba major* KMp. Gab.
 1898 *Kotliba mjr.* MTT. 75
 1920 – 34 *Kotliba* VM. III re
 1930 *Kotliba* Gmp.
 1938 *dv. Kotliba* ŠMp. 75
 1952 *dv. Kotliba* Mp. 25
 1957 *Kotliba* GŠ. 50
 1976 *Kotliba* ZMp. 10
 1977 *Kotliba* VSO. I, 380
 1981 *Kotliba* GN. 11
 1992 *Kotliba* GNDS. Gab.; VMp. 50
 1993 *Kotliba* ZMp. 10
 1999 *Kotliba* TMp. 143
 2003 *Kotliba* VMp. 50
- TN.: 1. 1884 *Erdő Varias* (pole) VM. III
 1893 *Varjas* KMp. Gab.
 1992 *Vranie* GNDS. Gab.; ZMp. 10
 1994 *Vranie* ZMp. 25
 1999 *Vranie* TMp. 143
 2000 *Vranie* ZMp. 50
2. 1884 *Erdő Varias* VM. III
 1987 *Veľké Vranie* ZMp. 10
 1992 *Veľké Vranie* (pole) GNDS. Gab.
 1994 *Veľké Vranie* ZMp. 25
 1999 *Veľké Vranie* TMp. 143
 2005 *Veľké Vranie* TAS.
3. 1893 *Kotliba* KMp. Gab.
 1992 *Kotliba* (pole) GNDS. Gab.
 2000 *Kotliba* ZMp. 50
- Etym.: Názov *Vranie-Kotliba* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. [Malé alebo Veľké] *Vranie* (dnes *Vrania pusta*; < adj. *vraní* < *vrana*; maď. adj. *varjas* < *varjú* – *vrana*, zool. vrana čierna, lat. *Corvus corone*) a ON. *Kotliba* (→ *Kotlibský kanál*) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade [Malé alebo Veľké] *Vranie* a končiaci sa pri hosp. dvore *Kotliba*. Takú istú motiváciu má aj názov *Kotliba-Varjaš*, vznikol z ON. *Kotliba* a ON. [Malé alebo Veľké] *Vranie* (maď. *Varjas*; → vyššie).

Vrbina → Vrbina-Medved'ov

Vrbina-Holiare 5,5 km; kanál spájajúci kanály Milinovice-Vrbina, Vrbina-Medved'ov a Čičov-Holiare JZ od obce Veľký Meder; variant: Vrbina-Kéč; ON. 1. Vrbina, 2. Holiare, 3. Kéč; TN. Vrbina. VMp. 50: 45-34

VN.: 1971 *Vrbina-Kécs* ZMp. 50

1971 *Kanál Vrbiná-Kécs* (!) HČ.

1979 *Vrbina-Holiare (Vrbina-Kécs)* GN. 10

1984 *Vrbina-Holiare* ZMp. 50

1989 *Vrbina-Holiare* AMp. 200

1992 *Vrbina-Holiare* GNDS. VMed.

1999 *Vrbina-Holiare* TMp. 154

2000 *Vrbina-Holiare* ZMp. 50; VMp. 50

2005 *Vrbina-Holiare* TAS.

2006 *Vrbina-Holiare* VMp. 50

2008 *Vrbina-Holiare* ZMp. 50

ON.: 1. Vrbina (časť obce Čiližská Radvaň): → Medved'ov-Vrbina

2. Holiare: → Čičov-Holiare

3. Kéč: → Kéčsky kanál

TN.: Vrbina → Medved'ov-Vrbina

Etym.: Názov *Vrbina-Holiare* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. alebo TN. *Vrbina* (→ Medved'ov-Vrbina) a ON. *Holiare* (→ Čičov-Holiare) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade (alebo v lokalite) Vrbina a končiaci sa pri obci Holiare. Starší názov *Vrbina-Kéč* vznikol podľa vymedzenia smeru kanála z ON. alebo TN. *Vrbina* a ON. *Kéč* (→ Kéčsky kanál) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade (alebo v lokalite) Vrbina a končiaci sa pri samote Kéč.

Vrbina-Kéč → Vrbina-Holiare

Vrbina-Medved'ov 7 km dlhý kanál je pokračovaním kanála Milinovice-Vrbina, od neho sa odpája v lokalite Vrbina SZ od obce Klúčovec, smeruje na JV a od miesta, kde sa od neho odpája Lyonský kanál, na JZ; JZ od obce Medved'ov sa spája s Klúčovským ramenom, časť ústi do Dunaja J od obce Klúčovec; varianty: Čilizköz, Báč, *Kanál, Vrbina; ON. 1. Vrbina, 2. Medved'ov; TN. 1. Vrbina, 2. Báčske; VN.: 1. Čilizköz, 2. Báč. VMp. 50: 45-34

VN.: 1899 *Csatorna* KMp. Klúč.

1920 – 34 *Čilizköz* VM. III re

1938 *Čilizköz* ŠMp. 75

1952 – 57 *Kanál Báč (Csilizköz)* TM. 25

1957 *Kanál Báč (Csilizköz)* GŠ. 50

1971 *Kanál Vrbina* ZMp. 50

1979 *Vrbina-Medved'ov (Vrbina)* GN. 10

1984 *Vrbina-Medved'ov* ZMp. 50

1984 *Medved'ov-Vrbina* ZMp. 10

1992 *Vrbina-Medved'ov* GNDS. ČRad.

1993 *Vrbina-Medved'ov* ZMp. 10

1995 *Medved'ov-Vrbina* ZMp. 25

1999 *Vrbina-Medved'ov* TMp. 154 (tu zahrnuje aj Lyonský kanál)

2000 *Vrbina-Medved'ov* VMp. 50

2006 *Vrbina-Medved'ov* VMp. 50

2008 *Vrbina-Medved'ov* ZMp. 50

ON.: 1. Vrbina: → Medved'ov-Vrbina

2. Medved'ov: → Klúčovec-Medved'ov

TN.: 1. Vrbina: → Medved'ov-Vrbina

2. Báčske: → Milinovice-Vrbina

VN.: 1. → Čilizköz

2. → Báč

Etym.: Názov *Vrbina-Medved'ov* vznikol podľa smerovania kanála z ON. *Vrbina* (→ Medved'ov-Vrbina) a *Medved'ov* (→ Klúčovec-Medved'ov) a pomenúva kanál začínajúci sa pri osade Vrbina

a končiaci sa pri obci Medved'ov. Názov *Vrbina* vznikol podľa ON. alebo TN. *Vrbina* (→ vyššie). **Kanál* (maď. *Csatorna*) je technický názov; vznikol proprializáciou maď. apel. *csatorna* (= kanál).
Názvy → *Čilizköz*, → *Báč* sú staršie názvy pôvodného kanála, ktorého súčasťou boli dnešné kanály → Milinovice-Vrbina a Vrbina-Medved'ov).

Vrbina-Milinovice → Milinovice-Vrbina

***Vrbinský Dunaj** (Füzerdei Duna) → Kalinkovské rameno

Vrbinský kanál → Ňárad-Vrbina

Vydří kanál 3,3 km; začína sa v lokalite Kračianske lúky J od Šipošových Kračian, smeruje na JZ, neskôr na JV; zľava sa spája s kanálom Gabčíkovo-Topolníky pri obci Nemyje na Ostrove; variant: **Bobří močiar*.

VMp. 50: 45-22; 31

VN.: 1970 *Hódoslapos* VVMp. 50

1971 *Vydří kanál* VMp. 50

1971 *Hódoslapos* ZMp. 50

1976 *Vydří kanál* ZMp. 10

1979 *Vydří kanál (Hódoslapos)* GN. 10

1983 *Vydří kanál* VMp. 50

1985 *Vydří kanál* ZMp. 50

1990 *Vydří kanál* ZMp. 10

1992 *Vydří kanál* VMp. 50

1992 (*Vydří kanál*) (zanikol) GNDS. Vrak.

1993 *Vydří kanál* VMp. 50

1994 *Vydří kanál* ZMp. 25

2003 *Vydří kanál* VMp. 50

2008 *Vydří kanál* TASR. 50

2008 *Vydří kanál* ZMp. 50

Etym.: Názvy *Vydří kanál* motivoval vý-

skyt vydier v okolí vodného objektu < adj. *vydrí* < apel. *vydra* – vodná šelma s cenou kožušinou, zool. *Lutra*), apel. *kanál*. Starší maď. názov *Hódoslapos* interpretujeme v podobe **Bobří močiar* (maď. *hód* – sloven. bobor; hlodavec z rodu *Castor*; maď. apel. *lapos* – močiar).

Z, Ž

Závlahový kanál HŽO I. → Malinovo-Blahová

Závlahový kanál HŽO II. → Tomášov-Lehnice

† **Zlatná-Čalovec** zaniknutý kanál s dĺžkou 1,1 km; začínal sa na S okraji obce Zlatná na Ostrove a S od nej sa spájal s Dropím kanálom (smeroval popri ceste vedúcej z Čalovca do Zlatnej na Ostrove); ON. 1. Zlatná na Ostrove, 2. Čalovec.

VMp. 50: [45-34]

VN.: 1971 *Zlatná-Čalovec* ZMp. 50

1984 *Zlatná-Čalovec* ZMp. 50

ON.: 1. Zlatná na Ostrove: → Čerhátsky kanál

2. Čalovec: → Čalovec-Kameničná

Etym.: Názov vznikol podľa smerovania kanála z ON. *Zlatná* [*na Ostrove*] (→ Čerhátsky kanál) a *Čalovec* (→ Čalovec-Kameničná); pomenúval kanál začínajúci sa pri obci Zlatná na Ostrove a končiaci sa pri obci Čalovec.

Zlatná-Čerhát → Čerhátsky kanál

Zlatná-Kameničná → Čalovec-Kameničná

Zugovský kanál 1,2 km; kanál SV od samoty Ploty a JV od obce Blahová; sprava sa spája s Klátovským kanálom (1); variant: Žugovský kanál.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1970 *Zúgó* VVMp. 50

1971 *Zugovský kanál* VMp. 50

1977 *Zugov* ZMp. 50

1983 *Žugovský kanál* VMp. 50

1990 *Zugovský kanál* ZMp. 10

1992 *Žugovský kanál* VMp. 50

1992 *Zugovský kanál* GNDS. MnOs.

1993 *Žugovský kanál* ZMp. 25

2003 *Zugovský kanál* VMp. 50

Etym.: Názvy *Zugovský kanál* a *Žugovský kanál* pravdepodobne motivovala charakteristika pôvodného vodného toku (< maď. *zúgó* – hučiaci, zurčiaci, ale aj splav, vodopád); sufix *-ský*, apel. *kanál*. Podľa A. Beláka (2010, s. 72) je takáto motivácia možná, pretože kanál sa križuje s Klátovským kanálom a stretávajúce sa prúdy vody tu môžu vydávať hlasný zvuk (porov. neštandardizovaný VN. *Zúgov*; *Dlhý kanál* v katastri Močenka (Sekerešová, 2015), názov vodopádu a prírodnej rezervácie v Nových Zámkoch (Homolová, 2014, s. 6) a hosp. dvor *Zúgov* pri Čiernom Brode (GNGa. ČBr, 1993).

Žemlekeš (1) 3 km (pôv. asi 5 km); kanál začínajúci sa v obci Brestovec, smeruje na J a neskôr JZ a zasa na JV, v obci Bodza sa spája s kanálom Holiare-Lipové (jeho rozšírená časť, pripomínajúca jazero, však bola pôv. súčasťou kanála Žemlekeš); ON. krížik *Žemlekešsky majer; TN. 1. Žemlekeš, 2. Pod Žemlekešom, 3. Za Žemlekešom.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1261 *stagnum Semlekus Šmil.*, Nr. 172

1268 *ad piscinam Semlekus Šmil.*, Nr. 172

1383 *Semlykus Šmil.*, Nr. 172

1782 – 84 *Semlékes VM. I*

1837 – 40 *Zsemlékes VM. II*

1884 *Zsemlékes VM. III*

1889 *Zsemlékes tó KMp. Sok.*

1920 – 34 *Zsemlékes VM. III re*

ON. † *Žemlekešsky majer:

1898 *Semlékes mjr. MTT. 75*

TN.: 1. 1955 – 61 *Zsemlékes TM. 5*

2. 1957 – 71 *Pod Žemlekešom TM. 10*

1984 *Pred Žemlekešom ZMp. 10*

1994 *Pred Žemlekešom ZMp. 25*

2005 *Pod Žemlekešom (pole) TAS.*

3. 1957 – 71 *Za Žemlekešom TM. 10*

1984 *Za Žemlekešom ZMp. 10*

1994 *Za Žemlekešom ZMp. 25*

Etym.: Aj keď názov bol pôvodne štandardizovaný podľa mladších dokladov v podobe *Žemlekeš* (GN. 10), staršie doklady ukazujú, že jeho pôv. maď. podoba by sa mala rekonštruovať ako **Semlyékes* (< maď. *semlyék* – sloven. močiar, barina); motivovalo ho barinaté, močaristé koryto.

† **Žemlekeš** (2) 1,5 km; zanik. kanál SV od kanála Holiare-Lipové, začínal a končil sa V od obce Sokolec, sprava sa spájal s Komárňanským kanálom, smeroval na SV; ON. † Žemlekešsky majer; TN. 1. Žemlekeš, 2. Pod Žemlekešom, 3. Za Žemlekešom; VN. Žemlekeš.

VMp. 50: 45-32 (zanikol)

1971 *Zsemlékes ZMp. 50*

1979 *Žemlekeš (Zsemlekés) GN. 10*

1982 *Žemlekeš VMp. 50*

1985 *Žemlekeš ZMp. 50*

ON.: † Žemlekešský majer: → Žemlekeš (1)

TN.: 1., 2., 3. → Žemlekeš (1)

VN.: → Žemlekeš (1)

Etym.: → Žemlekeš (1).

† **Žitava** zaniknuté močaristé rameno, ktoré malo na konci 19. st. dĺžku asi 0,6 km; nachádzalo sa SV od obce Okoličná na Ostrove v lokalite Panské jazero, kde sa spájalo s Ektovským kanálom; smerovalo na SV, neskôr na J a V (ako ukazuje VM. II, pôvodne išlo asi o pravostranné rameno Čalovského Dudváhu, ktoré sa pred vybudovaním JV časti Komárňanského kanála spájalo s pôv. korytom dnešného kanála Doroštan a pokračovalo na JV ako → *Starý Enčer až k osade Pavel).

VMp. 50: [45-34]

1889 *Zsitva ér* KMp. OnO.

Etym.: Staršie výklady VN. Žitava (v povodí Nitry) zostavil V. Šmilauer (1932, s. 345). Názov *Žitava* sa všeobecne pokladá za slovanský s východiskovou podobou *Žitava*, ktorý Maďari prevzali od Slovanov v 10. storočí a pomadarcili ho (*Žitava* > *Zsitva*). Názov s formantom *-ava* (> maď. *-va*), aký je aj v názvoch Rudava, Myjava, Orava, Ondava a pod., sa vysvetľuje zo slovan. apel. *žito* „obilie“ (psl. **žito* od ver. **žiti*; „čo slúži na žitie“; Machek, s. 595) a označoval rieku „pretekajúcu obilným krajom“ (porov. aj Bel, 1742, s. 162; Hladký, 2004, s. 220).

V. Šmilauer však nevyklučuje ani to, že slovan. názov *Žitava* môže byť i prispôbením dajakého staršieho predslovan. názvu (1932, s. 345). V. Šmilauer spomína názor G. Czirbusza, ktorý názov *Situa*, *Citua* vysvetľuje z keltčiny ako

„lesný potok“. Š. Ondruš (2000, s. 13) uvádza aj názor H. Kunstmanna, ktorý predpokladá, že názov *Žitava* má (podľa neho aj hydronymá *Nitra*, *Cetínka*) ilýrsky pôvod a Slovania si ho priniesli z Balkánu. B. Varsik (1990, s. 49 – 50) v súvislosti so *Žitavou* v Ponitří nemá o pôvode tohoto hydronyma pochybnosti – pokladá ho za slovanský. Aj to, že na území Slovenska nachádzame viacero tokov s týmto názvom, potvrdzuje, že ide o domáci (slovenský) názov.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 345; Hladký, 2004, s. 220.

† ***Žriebäcie rameno** zaniknuté 1,5 km dlhé močaristé koryto SZ od obce Čalovec (azda pôvodné rameno Čalovského Dudváhu); nachádzalo sa medzi samotou Matulov majer a osadou Štúrová; TN. Žriebäcia dolina.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Ácsikó ér* KMp. Čale.

TN.: 1889 *Csikos völgy* KMp. Čale.

1984 *Žriebäcia dolina* ZMp. 10

1993 *Žriebäcia dolina* ZMp. 10

1994 *Žriebäcia dolina* ZMp. 25

Etym.: Názov **Žriebäcie rameno* (maď. *Ácsikó ér*, resp. **Csikó ér*) vznikol z TN. *Žriebäcia dolina* (maď. *Csikos völgy*) alebo z apel. *csikó* (= žriebä) – azda podľa toho, že sa tu zvykli napájať kone.

Žugovský kanál → Zugovský kanál

***Župný [kanál]** (Megye, Megyei [csatorna]; 1) → Akovský kanál, Jurová-Veľký Meder, Veľký Meder-Holiare

***Župný kanál** (Vármegye Csatornája; 2) → Čičov-Holiare, Komárňanský kanál

NÁZVY VODNÝCH PLÔCH, MOČIAROV A PRAMEŇOV

A

***Akáloš** pôvodne rybník, dnes zvyšky močiara na J okraji obce Čalovec pri → Lúčnom kanáli; TN. Akáloš; VN. *Akáloš.

VMp. 50: 45-34; Šmil., Nr. 177 (čiastočne zaniknutý)

VN.: 1247 *ad insulam Ocolus* CDSL. II, Nr. 284

1268 *piscinam Oklus* Šmil., Nr. 177

TN.: Akáloš → Lúčný kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)

VN.: *Akáloš → Lúčný kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Presnú podobu názvu a jeho etymológiu pokladal V. Šmilauer (1932, s. 305) za nejasné, pretože doklad zdá sa hľadať súvislosť s lat. apel. *oculus* (metaf. na základe tvaru jazera), čo však nepokladá za pravdepodobné. Možnú podobu názvu rybníka rekonštruoval v podobe **Ak(o)los* (< maď. apel. *akol* < slov. *okolč* – ohrada pre dobytok). Rybník sa nachádzal medzi obcami Čalovec a Zlatná na Ostrove a stotožniť ho môžeme s lokalitou *Akáloš* v k. ú. Zlatná na Ostrove a Čalovec (VN. *Akolos > *Akalos [akáloš]); porov. aj → Lúčný kanál.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

† **Aloan** zaniknutý močiar pravdepodobne na močaristom území pri Kračanoch (porov. VM. I, VM. II).

VMp. 50: [45-31]

1253 *stagnum Aloan* CDSL. II, Nr. 420

Etym.: Názov nie je jasný.

Andor jazierko na JZ okraji obce Ňárad.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

1889 *Andor* KMp. Ňár.

Etym.: Názov Andor vznikol z OM. *Andor* (< OM. *Andrej*; porov. Majtán, 2014, s. 16), príp. z maď. podoby mena *Andronikus* (= *Andor*) a azda pomenúva jazierko na pozemku, patriacom Andrejovi, resp. Andorovi.

† ***Asszonyvíz** zaniknutý rybník na lúke pri obci Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Ahzunveyze* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Doklad *Ahzunveyze* T. Ortway (1882, s. 74) rekonštruoval ako **Asszony-vize* a pravdepodobne ho motivovalo vlastníctvo územia, na ktorom sa rybník nachádzal (maď. *asszony* – žena, pani a maď. *víz* – voda).

B

† ***Bahno** zaniknutý močiar na V okraji obce Pataš; TN. *Bahnistý hon; VN. Bahno.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Lapos* KMp. Pat.

TN.: *Bahnistý hon → Bahno (kapitola Názvy vodných tokov...)

VN.: → Bahno (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov vznikol z maď. apel. *láp* (> *láros/lapos* = sloven. bahnisko, močiar) a môžeme ho preložiť ako **Bahno*.

***Balonské jazero** pôv. močaristé koryto, neskôr jazero, dnes už len malý močiar medzi obcami Baloň a Kľúčovec pri kanáli Medvedov-Kľúčovec v lokalite Čobánsky chrbát; ON. Baloň.

VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

VN.: 1837 – 40 *Balony Tó* VM. II

1884 *Ballony Tó* VM. III

1898 *Ballony tó* MTT. 75

ON.: Baloň: → Balonský kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov **Balonské jazero* vznikol z ON. *Baloň* (→ Balonský kanál), apel. *jazero* (maď. *tó*) a pomenúva jazero nachádzajúce sa v katastri obce Baloň.

† **Barus** nelokalizované jazero pri obci Holice (porov. Ortway, 1882, s. 113, 114).

VMp. 50: [45-13; 31]

1251 *aquam Barus* CDSL. II, Nr. 379

Etym.: Latinizovaný doklad *Barus* nie je jasný, pravdepodobne súvisí s ON. blízkej obce (Horný) *Bar* alebo s VN. *Barč*.

***Bél** zaniknutý močiar alebo rameno pri miestnej časti Lehníc Sása; hoci V. Šmilauer (1932, s. 296) uvádza, že z údajov listiny nie je isté, či ide o vodný objekt, neskorší doklad (RDSL. I, Nr. 1237) to potvrdzuje; ON. Berl.

VMp. 50: [45-13]; Šmil. 127

VN.: 1239 *Berl* CDSL. II, Nr. 48

1239 – 41 *Beil* Šmil., Nr. 127

1314 *Ber* RDSL. I, Nr. 1237

ON.: 1239 *terra Berl* CDSL. II, Nr. 48

Etym.: Doklady V. Šmilauer rekonštruoval ako **Bélhan* < maď. *bél* – vnútorný [*han* – močiar]. Vylúčiť sa nedá, že vznikol podľa názvu zaniknutej osady *Berl*.

Benedukvejsze → † *Hraničné Bendovo

† **Beszlüsto** zaniknuté močaristé koryto (močiar) J od obcí Vrakúň a Mad s ďalším paralelným korytom, ktoré ho spájalo s močiarom *Uroš a ďalšími tromi močiarimi na J a V s dĺžkou asi 3,5 km.

VMp. 50: [45-31]

1782 – 84 *Morast Beszlüsto* VM. I

Etym.: Presná podoba názvu nie je jasná (nem. apel. *r Morast* – močiar).

***Biele jazero** močaristé jazero na SV okraji mesta Veľký Meder pri ceste vedúcej do obce Okoč; TN. Biele jazero.

VMp. 50: 45-32 (nepomenovaný)

VN.: 1889 *Fehér tó* KMp. VMed.

TN.: 1955 – 61 *Fehértó* (pole) TM. 5

1957 – 71 *Biele jazero* TM. 10

1984 *Biele jazero* ZMp. 10

1992 *Biele jazero* (pole) GNDS. VMed.

1993 *Biele jazero* ZMp. 10

Etym.: Názov **Biele jazero* (maď. *Fehér*

tó < adj. *fehér* – biely, apel. *tó* – jazero) azda motivovala priezračnosť, čistota vody; VN. > TN. Biele jazero.

Blahovský rybník S od obce Vydrany; varianty: Rybník, Rybníky; ON. 1. Malé Blahovo, 2. Veľké Blahovo.

VMp. 50: 45-13

VN.: 1971 *Blahovský rybník* VMp. 50

1990 *Rybníky* ZMp. 10

1992 *Blahovský rybník* VMp. 50

1992 *Rybníky* GNDS. VBlaH.

1993 *Blahovský rybník* ZMp. 25

2003 *Blahovský rybník* VMp. 50

2005 *Rybník* PMp. 10

2008 *Blahovský rybník* TASR. 50

ON.: 1., 2. → Blahovský kanál (1)

Etym.: Názov *Blahovský rybník* motivovala lokalizácia rybníka, vznikol z ON. [Malé, Veľké] *Blahovo* (→ Blahovský kanál; 1); sufik -*ský*, apel. *rybník*. Názvy *Rybník* a *Rybníky* vznikli propriálizáciou apel. *rybník*.

† ***Blatá** dnes neidentifikovaný rybník pravdepodobne medzi osadami Balvany (časť obce Kameničná) a korytom Váhu, resp. osadou Kava (časť obce Lándor).

VMp. 50: [45-32; 23]; Šmil, Nr. 178

1268 *piscinam Balata* Šmil., Nr. 178

Etym.: Názov **Blatá* vznikol propriálizáciou plurálovej podoby apel. *blato* (pl. *blatá*): < *blato* < psl. **bolto* (porov. Šmil., s. 305, 469).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

† ***Blatistý močiar** → † Korpod

† ***Blatné rameno** zaniknutý močiar na SZ od obce Veľké Kosihy, dnes jeho

hranice približne určujú kanály Blatná, Olča-Kosihy a Maglov, na S časti sa k nemu od Z pripájal → † Székes sáros ér; variant: **Blato*.

VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný; sčasti zaniknutý)

VN.: 1268 *aquam Saar* Šmil., Nr. 174

1837 – 40 *Sáros ér* VM. II

VN.: → Blatná (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov **Blatné rameno* motivoval charakter dna močaristého ramena a z neho vychádzajúceho toku; vznikol z maď. adj. *sáros* (< *sár* – blato), apel. *ér* (jarok, rameno rieky); porov. doklad **Sár* (slov. **Blato*) → Blatná (kapitola Názvy vodných tokov...).

***Blatné jazero** jazierko na SZ okraji obce Sap.

VMp. 50: 45-33 (nepomenovaný)

1889 *Sáros tó* KMp. Sap

Etym.: Názov vznikol z maď. adj. *sáros* – blatný, apel. *tó* – jazero a interpretujeme ho ako **Blatné jazero*; motivovala ho povaha dna, ktoré bolo blatisté.

***Blato** → **Čanádske jazero*; † **Blatné rameno*

† ***Bohatá** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri rieke Váh.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Bagatoa* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Doklad interpretujeme v podobe **Bohatá*, názov mohla motivovať metaforická charakteristika objektu – objekt alebo územie bohaté na niečo (napr. na množstvo vody, rýb), nemožno vylúčiť ani motiváciu vlastníctvom

územia (< OM. *Bogata/Bohata*; porov. Chaloupecký, 1923, s. 151).

***Bohelov** → Bohelovské rybníky

Bohelovské rybníky dva rybníky na V a J okraji obce Bohelov, vodný režim v nich upravuje Bohelovský kanál; na jeho JZ okraji sa nachádzal → † *Smradlavý močiar; varianty: *Bohelov, Bohelovský rybník; ON. Bohelov, TN. *Bohelov. VMp. 50: 45-32

VN.: 1837– 1840 *Bög VM. II* (močiar na mieste severnej časti dnešného rybníka)

1982 *Bohelovský rybník VMp. 50*

1992 *Bohelovský rybník GNDS. Boh.*

1993 *Bohelovské rybníky ZMp. 10*

1994 – 95 *Bohelovské rybníky ZMp. 25*

1999 *Bohelovský rybník TMp. 154*

2000 *Bohelovské rybníky VMp. 50*

2005 *Bohelovský rybník TAS.; PMp. 10*

2006 *Bohelovské rybníky ZMp. 50*

ON.: Bohelov: → Bohelovský kanál

TN.: 1893 *Bög (pole) KMp. Hrob. (DŠtál)*

Etym.: Názvy *Bohelovské rybníky* a *Bohelovský rybník* vznikli z ON. *Bohelov* (maď. *Bögellő*; → Bohelovský kanál), apel. *rybník* (pl. *rybníky*) a pomenúva rybník v katastri obce Bohelov. Doklad *Bög* interpretujeme v podobe **Bohelov*.

Bohelovský rybník → Bohelovské rybníky

† **Boroan** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri rieke Váh.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Boroan CDSl. II, Nr. 647*

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa (porov. Ortway, 1882, s. 146, 147); ak by išlo o slovenský názov, vznikol by z psl. **borъ* – borový, borovicový les, avšak starší význam apel. bol *močiar, rašelinisko* – z vysychajúcich močiarov sa postupne stávali vresoviská, na ktorých postupne začali aj v nížinách rásť ihličnaté stromy (Machek, s. 60; porov. analýzu Břízovej, Pišúta a Uherčíkovej; web 2).

† ***Bousonság** nelokalizovaná vodná plocha pri zaniknutej osade *Bousonság pravdepodobne pri miest. časti Dunajskej Stredy Bašatejed (porov. Ortway, 1882, s. 151); ON. *Bousonság.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1248 *stagnum Bousonsag CDSl. II, Nr. 309*

ON.: 1248 *terra Bousousag CDSl. II, Nr. 309*

Etym.: Názov rekonštruoval J. Jerney (Ortway, 1882, s. 243) ako **Boszus-ág*, azda **Zradné rameno* a motivovala by ho charakteristika močiara (z maď. *bosszús* – mrzutý, zlostný; porov. maď. *bosszú* – pomsta, MSS., 62); VN. > ON.

† **Buzma** jeden zo šiestich dnes neidentifikovaných rybníkov v blízkosti Čalovského Dudváhu V od obce Sokolce.

VMp. 50: [45-32]

1260 *Buzma CDSl. II, Nr. 647*

Etym.: Presná podoba názvu nie je jasná.

C, Č

***Cigánske jazero** najvýchodnejšie ležiace jazierko v obci Brestovec.

VMp. 50: 45-32 (nepomenovaný)
1889 *Csigány tó* KMp. Bres.
Etym.: Názov vznikol z etynonyma *Cigán* (maď. *cigány*), apel. *jazero* (maď. *tó*) a motivovala ho azda skutočnosť, že v jeho blízkosti bývali Rómovia – Cigáni, príp. z maď. apel. *csiga* – slimák.

***Čanáď** → *Čanáďske jazero

Čanáďska struha → *Čanáďske jazero

***Čanáďske jazero** v stredoveku pravdepodobne sústava šiestich rybníkov, dnes sčasti zaniknuté rozľahé močaristé koryto s dĺžkou asi 5 km medzi obcami Dolný Bar a Topoľníky J od samoty Čanáď; pôvodne siahalo až k obci Ohrady; z JZ sa spájalo s močaristým korytom → † Han (kapitola *Názvy vodných tokov...*); varianty: *Čanáď, Čanáďsky močiar, Čanáďska struha, *Na prvé jazero, *Blato, *Voda; ON. Čanáď; TN. Čanáďske.

VMp. 50: 45-32 (nepomenovaný)
VN.: 1252 *aqua Saar, Weyz* CDSL. II, Nr. 408

1316 *septem clausuris piscium, Weiz vocati* RDSL. II, Nr. 81

1782 – 84 *Morast Csonkaderi* VM. I

1837 – 40 *Csanád Tóság* VM. II

1884 *Csanád-Tósag* VM. III

1898 *Csanádi tóság* MTT.75

1920 – 34 *Csanádi lapos* VM. III re

1952 *Csanádi lapos* Mp. 25

1955 – 61 *Na prvé jazero (Tökéstó)* – JZ časť; *Čanáďska struha (Csanád ér)* – JV časť TM. 5

ON.: Čanáď (samota; Topoľníky):

1884 *Csanádi major* VM. III

1898 *Csanádi major* MTT. 75

1920 – 34 *Čanáďsky dv.* VM. III re

1952 *Čanáďsky dvor* Mp. 25

1952 – 57 *Čanáďsky majer* TM. 25

1955 – 61 *Čanáďsky majer* TM. 5

1957 – 71 *Čanáďsky majer* TM. 10

1981 *Čanáď (Čanáďsky mjr.)* GN. 11

1992 *Čanáď* GNDS. Topoľ.

1994 *Čanáď* ZMp. 25

1999 *Csanád* SZO., 150

2006 *Čanáď* VMp. 50

TN.: 1893 *Csanádi ér* KMp. Hrob. (DŠtál)

1952 – 57 *Čanáďske (pole)* TM. 25

1955 – 61 *Čanáďske* TM. 5

1957 – 71 *Čanáďske* TM. 10

1984 *Čanáďske* ZMp. 10

1992 *Čanáďske (pole)* GNDS. Topoľ.

Etym.: Názov **Čanáďske jazero* vznikol zo staršieho VN. *Čanáď* (názov mohol vzniknúť z niektorého slovan. OM. s komponentom *Čan-/Čen-*; porov. Stanislav, 2004, s. 88 – 89; Kiss, 1988, s. 304 – 305). Z neho vznikol aj názov osady *Čanáď* (pôvodne *Csanádi major* – **Čanáďsky majer*) a mladšie VN. **Čanáďsky močiar* (maď. *Csanádi lapos*) a *Čanáďska struha* (maď. *Csanádi ér*). Prvý doklad (*Morast Csonkaderi*) rekonštruujeme v podobe **Csanád ér* (nem. apel. *r Morast* – močiar je použité ako hydrografický termín). Názov *Na prvé jazero* (maď. *Tökéstó*) vznikol asi z TN. **Na prvé jazero* (prep. *na*, num. *prvé*, subst. *jazero*), vyjadrujúceho relatívny smer. Názov *Tökéstó* nie je jasný, nie je však vylúčené, že je odvodený od ON. *Tökés* (maď. názov obce Dunajský Klátov) – motivačná súvislosť názvov však nie je jasná, pretože jazero sa od

obce nachádza asi 8 km. Stredoveký doklad *Weiz* rekonštruujeme v podobe **Víz* (< maď. apel. *víz*) a interpretujeme ho ako **Voda*; nie je vylúčené, že by sa mohol dať rekonštruovať aj v nem. podobe **Weiß* (= sloven. biely). Názov **Sár* motivoval charakter objektu, interpretujeme ho ako **Blato*.

***Čanádsky močiar** → *Čanádske jazero

***Čarská studňa** neidentifikovaná studňa pri zaniknutom močiaru → *Čary Z od obce Vrakúň; ON. Čary; TN. Čarské polia; VN. Čary.

VMp. 50: 45-31 (neidentifikovaný)

VN.: 1884 *Csára kút* VM. III

ON.: Čary (samota; Vrakúň):

1837 – 34 *Cserej major* VM. II

1869 *Cserej major* PM.

1884 *Cserej major* VM. III

1893 *Csére* KMp. Vrak.

1952 *Csére ps.* Mp. 25

1952 – 57 *Csére* TM. 25

1955 – 61 *Csére puszta* TM. 5

1957 – 71 *Čary* TM. 10

1978 *Csérepuszta* VSO. III, 283

1981 *Čary* GN. 11

1992 *Čary* GNDS. Vrak.

2005 *Čary* PMp. 10

TN.: 1893 *Sebes és Csere* (lúky) KMp. Vrak.

1955 – 61 *Sebes és Csére* TM. 5

1957 – 71 *Čarajské polia* TM. 10

1992 *Čarské polia* (Čarajské polia) (pole) GNDS. Vrak.

1994 *Čarské polia* ZMp. 25

VN.: → *Čary

Etym.: Názov *Čarská studňa* vznikol podľa názvu staršieho močiara → Čary,

od ktorého je odvodený aj názov samoty Čary (-j na konci dokladov *Cserej* má pôvod v maď. sufixe -i = sloven. -ský). Názov Čary vznikol úpravou maď. názvu **Csere* (→ Čary; ten z maď. apel. *cser* – dub cerový, ktorý sa v maď. terénnych názvoch vyskytuje aj v podobe *csere*, mali by sme ho preto rekonštruovať ako **Cerová studňa*; dnešný štandardizovaný názov samoty Čary a súvisiace TN. zväzda hľadať súvislosť s maď. apel. *csere* – zámena, výmena; ale aj čary, čarovanie < psl. **čarъ*, pl. **čary*; porov. ESSJa., 4, s. 22, 26 a spolu s názvom susediacej obce Vrakúň a i. by tak patrilo do sémantického okruhu názvov, odzrkadľujúcich kultový život Slovanov na Žitnom ostrove.

***Čary** z väčšej časti zaniknuté močaristé koryto sa pôv. začínalo Z od obce Vrakúň, smerovalo na J a V od osady Mlynisko sa spájalo s močaristým korytom Ritet a rozkladalo sa do siete troch menších koryt, z ktorých jedno siahalo k obci Gabčíkovo. Do S časti pôvodného koryta je situovaná časť dnešného kanála Gabčíkovo-Topoľníky; ON. Čary, TN. Čarské polia, VN. Čarská studňa. VMp. 50: 45-31 (sčasti zaniknutý) VN.: 1782 – 84 *Morast Csire* VM. I ON., TN., VN.: → *Čarská studňa Etym.: → *Čarská studňa; názov je možné interpretovať aj v podobe **Cerový*; porov. výklad → Čarská studňa.

***Čergov** zaniknutý močiar v lokalite Čergov JV od mesta Kolárovo (na jeho mieste je dnes jazero); ON. Čergov, TN. Čergov, VN. Asód-Čergov.

VMp. 50: 45-32 (čiastočne zaniknutý)
VN.: 1837 – 40 *Csörgő Morast* VM. II
1898 *Csörgő* MTT. 75
1906 *Csörgő* KMp. Kol.
ON., TN.: Čergov: → Asód-Čergov
VN.: → [kanál] Asód-Čergov (kapitola
Názvy vodných tokov...)
Etym.: *Čergov (→ Asód-Čergov), nem.
apel. *r Morast* – sloven. močiar.

Čičovské rybníky dnes sústava šiestich
rybníkov pri Lyonskom kanáli na SZ
okraji obce Čičov (v r. 1984 len moča-
risté územie, ktoré bolo pozostatkom
ramena Dunaja); varianty: *Starý Du-
naj, *Mŕtvy Dunaj, Ham, Veľké rame-
no; ON. Čičov; TN. Veľké rameno; VN.
1. Hamský kanál, 2. Hamské trstie.
VMp. 50: 45-34
VN.: 1899 *Vén Duna* KMp. Klúč.
1889 *Holt Duna* KMp. Čič.
1955 – 61 *Ham* TM. 5
1957 – 71 *Ham* TM. 10
1992 *Čičovské rybníky* VMp. 50
1993 *Čičovské rybníky* ZMp. 10
1995 *Čičovské rybníky* ZMp. 25
1999 *Čičovské rybníky* Tmp. 154
2000 *Čičovské rybníky* ZMp. 50
2005 *Čičovské rybníky* TAS.
2005 *Veľké rameno* PMp. 10
2006 *Čičovské rybníky* VMp. 50
2008 *Čičovské rybníky* ZMp. 50
ON.: Čičov: → Čičov-Holiare
TN.: 1985 *Veľké rameno* ZMp. 10
1991 *Veľké rameno* (pole, pasienok, trs-
tinový porast) GNKo. Čič.
1993 *Veľké rameno* ZMp. 10
VN.: 1. → Hamský kanál (kapitola Názvy
vodných tokov...)
2. → Hamské trstie.

Etym.: Názov *Čičovské rybníky* vznikol
z ON. Čičov (→ Čičov-Holiare), apel.
rybník, pl. *rybníky*; pomenúva sústavu
rybníkov v katastri obce Čičov. Názvy
**Starý Dunaj* (maď. *Vén Duna* < maď.
adj. *vén* – starý, VN. *Duna* – Dunaj),
**Mŕtvy Dunaj* (maď. *Holt Duna* < adj.
holt – mŕtvy, VN. *Duna* – Dunaj) a *Veľ-
ké rameno* (< adj. *veľký*, apel. *rameno*)
pomenávajú jedno z bývalých veľkých
mŕtvych ramien Dunaja. Názov *Ham* →
Hamský kanál (kapitola Názvy vodných
tokov...).

† ***Čierne jazero** (1) zaniknuté jazierko
v obci Gabčíkovo pri ľavom brehu Čiliž-
ského potoka.
VMp. 50: [45-31]
1893 *Fekete tó* KMp. Gab.
Etym.: Názov **Čierne jazero* (maď. *Feke-
te tó* < maď. adj. *fekete* – čierny, *tó* – jaze-
ro) pravdepodobne motivovalo sfarbenie
blatistého dna.

† ***Čierne jazero** (2) zaniknuté jazierko
pri obci Baka; zaniklo asi kvôli budova-
niu cesty z Gabčíkova do Trstenej na
Ostrove; TN. Čierne jazero.
VMp. 50: [45-31]
VN.: 1952 *Fekete tó* ŠMpO. 5
TN.: 1974 *Čierne jazero* (pole) ŠMpO. 5
Etym.: → † **Čierne jazero* (1).

† ***Čiliž** zaniknutý rozľahlý močiar
medzi obcami Čiližská Radvaň, Pataš
a Ižop, resp. medzi Čiližským potokom
a dnešným Hamským kanálom (pod-
ľa VM. zahrnoval celý dnešný Hamský
kanál a lokalitu Mokrad); varianty:
Han, *Vlčí han, *Vrbina, *Veľké jazero,

Mokrad'; ON. Vrbina, TN. 1. Vrbina, 2. Podčiližie, 3. Mokrad'; VN. 1. Čiližský potok, 2. Hanský kanál.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1782 – 84 *Čsilez Morast* VM. I

1789 *Nagytótárkamillé* Pišút, 2006

1837 – 40 *Hon Farka* VM. II

1884 *Hon Tárka* VM. III

1889 *Han Füzes* KMp. ČRad.

1955 – 61 *Han* TM. 5

1957 – 71 *Mokrad' (Han)* TM. 10

1984 *Mokrad'* ZMp. 10

1992 *Mokrad'* (trstinový porast) GNDS. ČRad.

1993 *Mokrad'* ZMp. 10

ON.: Vrbina → Medvedov-Vrbina

TN.: 1. Vrbina → Medvedov-Vrbina

2. 1889 *Csiliz melléke* KMp. ČRad.

1955 – 61 *Csiliz melléke* TM. 5

1957 – 71 *Podčiližie (Csiliz melléke)* TM. 10

1992 *Podčiližie* GNDS. ČRad.

1993 *Podčiližie* ZMp. 10

3. 1983 *Mokrad'* VMp. 50

1992 *Mokrad'* (pole, trstinový porast) GNDS. ČRad.

VN.: 1. → Čiližský potok (kapitoly Názvy vodných tokov...)

2. → Hanský kanál (kapitoly Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov Čiliž (Čsilez → Čiliž, nem. apel. *r Morast* – močiar) a pomenúval rozľahlý močiar na pravom brehu → Čiližského potoka. Názov *Han* vznikol proprializáciou maď. apel. *han* (→ Hanský kanál) podľa močaristého charakteru vodnej plochy a neskôr maď. názov nahradil názov *Mokrad'* (< apel. *mokrad'*) s tou istou motiváciou. Doklady *Hon Farka* a *Hon Tárka* rekonštruujeme

v podobe **Han Farkas* (< maď. apel. *far-kas* – vlk, apel. *han* – bahnisiko, močiar a interpretujeme ho ako **Vlčí han*). Doklad *Nagytótárkamillé* interpretujeme v podobe **Velké jazero* (v doslovnom preklade **Velké jazero Vlčieho Milléra* – vzniklo na mieste bývalého koryta → Miller, ktoré v stredoveku bolo J traťou Malého Dunaja). Doklad *Han Füzes* interpretujeme ako **Vrbina* (→ Vrbina-Medvedov) a motivoval ho vrbový porast v okolí močiara.

Čiližské močiare močiare tvoriace súčasť chráneného územia v katastri obce Čiližská Radvaň; ON. Čiližská Radvaň, VN. Čiližský potok.

VMp. 50: 45-32 (nepomenovaný)

VN.: 1977 *Čiližské močiare* VSO. I, 300

ON.: Čiližská Radvaň → Čiližský potok (→ kapitola Názvy vodných tokov...)

VN.: Čiližský potok (→ kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov vznikol z ON. *Čiližská (Radvaň)*, apel. *močiar*, príp. z VN. *Čiliž (Čiližský potok)*.

† ***Cobol** zaniknutá vodná plocha v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu; podľa T. Ortvaya (1882, s. 209) nie je isté, či išlo o rybník alebo močaristú lúku.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Cobol* CDSI. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa. Nedá sa vylúčiť, že vznikol z apel. *kobyła* (asimiláciou náreč. *kobola*) > maď. *kabala*.

† **Colco** jeden zo šiestich dnes neidentifikovaných rybníkov v blízkosti Čalovského Dudváhu V od obce Sokolce.
VMp. 50: [45-32]
1260 *Colco* CDSL. II, Nr. 647
Etym.: Presná podoba názvu nie je známa.

† ***Čorda** zaniknuté jazierko J od obce Trhová Hradská.
VMp. [50: 45-32]
1893 *Csorda* KMp. THrad.
Etym.: Názov *Čorda* pravdepodobne vznikol propriálizáciou maď. apel *csorda* (= sloven. črieda). Motiváciou bola azda skutočnosť, že jazierko slúžilo na napájanie čriedy, stáda hosp. zvierat.

† ***Csőgova voda** → † *Csőgovo jazero

† ***Csőgovo jazero** dnes neidentifikovaný rybník pri obci Okoč a jej miestnej časti Opatovský Sokolec; variant: *Csőgova voda.
VMp. 50: [45-32]; Šmil., Nr. 171
2. pol. 13. st. *piscarium Chyug(thu)* Šmil., Nr. 171 A
1260 *piscina in pratis Chekzefelveyze, Chekzefelvegze* CDSL. II, Nr. 647
Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer (1932, s. 304) v podobe *Csőgtó (-tő)* < maď. OM. *Csőg*, apel. *tó* (= jazero) a môžeme ho azda interpretovať ako *Csőgovo jazero*. Nie je úplne isté, či doklad *Chekzefelveyze* patrí k tomu istému objektu. T. Ortway (1882, s. 192) ho rekonštruoval ako *Csekzefel-vize*, no motivácia názvu nie je podľa neho jasná. Pravdepodobne by sme ho mohli rekonštruovať v podobe **Csőgova voda*;

porov. → Csőgovo jarok (kapitola Názvy vodných tokov...).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304, 495; Ortway, 1882, s. 192.

D

Dedinská lúka rozsiahly, dnes neidentifikovaný močiar pri obciach Gabčíkovo a Vrakúň; ON. *Dedinská lúka*.
VMp. 50: 45-31 (nezakreslený)
VN.: 1966 *Dedinská lúka* TS., s. 151
ON.: 1992 *Dedinská lúka* (samota; Vrakúň) GNDS. Gab.

Etym.: Názov *Dedinská lúka* vznikol podľa ON. *Dedinská lúka* (ten azda podľa staršieho TN. *Dedinská lúka* < adj. *dedinský* < apel. *dedina*, apel. *lúka*).

† **Dlhé panské jazero** zaniknutý močiar podlhovastého tvaru JV od obce Baloň a S od obce Klúčovec pri Čiližskom potoku a na západnom okraji lokality Homod; v minulosti bol spojený s † Okrúhlym panským jazerom, preto sa na VM. chápu ako jeden objekt (*Staré jazero); variant: *Staré jazero; TN. *Panské jazero*; VN. *Okrúhle panské jazero*.
VMp. 50: [45-34]
VN.: 1837 – 40 *Öreg Tó* VM. II
1889 *Hosszú urastó* KMp. ČRad.
1955 – 61 *Dlhé panské jazero (Hosszú urastó)* TM. 5
1957 – 71 *Dlhé panské jazero (Hosszú urastó)* TM. 10
TN.: 1984 *Dlhé panské jazero* ZMp. 10
1992 *Panské jazero* (pole) GNDS. Bal.
1993 *Dlhé panské jazero* ZMp. 10
1995 *Panské jazero* ZMp. 25

VN.: → † Okrúhle panské jazero
Etym.: Názov *Dlhé panské jazero* (maď. *Hosszú urastó*) vznikol na základe vlastných vzťahov a tvaru jazera (→ porov. Okrúhle panské jazero); VN. > TN. Panské jazero. Názov **Staré jazero* vznikol z adj. *starý* (maď. *öreg*) a apel. *jazero* (maď. *tó*).

† ***Dlhý močiar** zaniknutý močiar Z od obce Okoč; nachádzal sa uprostred vnútorného ostrova kanála Čeček.

VMp. 50: [45-32]

1889 *Hosszú lapos* KMp. Okoč

1955 – 61 *Hosszú lapos* TM. 5

Etym.: Názov *Hosszú lapos* vznikol z maď. adj. *hosszú* (= sloven. dlhý), apel. *lapos* (= sloven. močiar); motivovala ho relatívna dĺžka močiara.

† ***Doboš** močaristé koryto bolo pôvodne prirodzeným pokračovaním močiara *Hraničné Bendovo a *Šomod' medzi obcou Bohelov a mestom Veľký Meder v lokalitách Amorušov kopec a Veľký Ďur; TN. 1. Amorušov kopec, 2. *Strážny kopec, 3. *Kopec, 4. *Kopcovitý.

VMp. 50: 45-32 (čiastočne zaniknutý)

1782 – 84 *Morast Dobosch* VM. I

1837 – 40 *Dobos Derka* VM. II

1884 *Dobos Derka* VM. III

1889 *Dobos, Dobos derka* KMp. VMed.

1955 – 61 *Dobos* TM. 5

TN.: 1. 1893 *Ambrus domb* (pole) KMp. Tõh

1955 – 61 *Ambrusdomb* TM. 5

1957 – 71 *Ambrušov pahorok* (*Ambrus domb*) TM. 10

1992 *Amorušov kopec* DŠtál

2. 1837 – 40 *Strázsa Domb* VM. II

1884 *Strázsa Domb* VM. III

3. 1837 – 40 *Telek Domb* VM. II

1884 *Telek Domb* VM. III

4. 1889 *Dobos derka* KMp. VMed.

1952 – 57 *Dobos* (pole) TM. 25

1955 – 61 *Dobosderka* (pole) TM. 5

Etym.: Názov nie je jasný, interpretujeme ho v podobe **Doboš*. Mohli by sme ho spájať s maď. apel. *dobos* (= bubeník; to však < z maď. *domb* – dub). Aj keď názov sa pravidelne zapisuje v maď. podobe *Dobos*, doklady TN. ukazujú, že skôr bol odvodený z TN. s komponentnom *domb* (= kopec), resp. z apel. *domb* (kopec), a to na základe reliéfu krajiny.

***Dócka krútnava** jazierko na J okraji obce Ňárad, kde susedí s *Novou krútnavou.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

1889 *Dókhelyi örvény* KMp. Ňár.

Etym.: Doklad ukazuje, že názov vznikol z maď. TN. *Dókhely* (v excerpovaných prameňoch nie je doložený), apel. *örvény* (= sloven. vodný vír, krútnava; jazierko vzniklo ako pozostatok povodne) a motivovala ho skutočnosť, že sa nachádzal v lokalite **Dókhely* (slov. *Dócke).

Dudváh → † *Dudvážske jazero

† ***Dudvážske jazero** neidentifikované jazero v blízkosti obce Okoč a jej miestnej časti Opatovský Sokolec (Sokolce-Lúky), ležalo na toku Čalovského Dudváhu; variant: Dudváh; VN. Dudváh VMp. 50: [45-32]; Šmil., Nr. 171 A VN.: 1260 *Duduagtu* CDSL. II, Nr. 647

2. pol. 13. st. *Thou Dudwag* Šmil., Nr. 171 A

1889 *Dudwag Tó* KMp. Sok.

VN.: Dudváh (→ Čalovský Dudváh; kapitola *Názvy vodných tokov...*)

Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer v podobe *Tó Dudvág*. Vznikol podľa toho, že jazero ležalo priamo na toku [Čalovského] Dudváhu a interpretujeme ho ako **Dudvážske jazero*.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

Dunajská Lužná-Malá voda → Nové Košariská

***Dunajské jarky** zvyšky močiara na J okraji obce Klúčovec.

VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

1899 *Duna árki legelő* KMp. Klúč.

Etym.: Názov zanikajúceho močiara, ktorý sa využíval aj ako pasienok, motivovala skutočnosť, že močiar vznikol počas povodní na Dunaji a interpretujeme ho ako **Dunajské jarky* (< VN. *Duna* = Dunaj, apel. *árok* = jarok, *legelő* = pasienok).

Dunajský ostrov rozsiahly močiar a trstinový porast medzi kanálom napájajúcim VD Gabčíkovo a korytom Dunaja J od obce Gabčíkovo; VN. Dunaj. VMp. 50:45-31 (nepomenovaný) VN.: 1992 *Dunajský ostrov* GNDS. Gab. 2005 *Dunajský ostrov* TAS.

VN.: → Dunaj (1).

Etym.: Názov vznikol z VN. *Dunaj* a apel. *ostrov*; pomenúva močaristý ostrov medzi umelým kanálom a korytom Dunaja.

E

† **Egves** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu (porov. Ortvay, 1882, s. 291). VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Egves* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa, no môže súvisieť s maď. apel. *égés* – zhořenisko; porov. VN. **Horiace jazero*.

† ***Emevseun** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Emersven* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: T. Ortvay (1882, s. 293) názov rekonštruoval ako *Emevseun*, no motívacia nie je jasná.

† ***Ereč** dnes neidentifikovaný močiar v blízkosti obce Čičov; TN. 1. Ereč, 2. Erečské hony; VN. **Ereč*.

VMp. 50: [45-34]

VN.: 1252 *stagnum Erech* CDSL. II, Nr. 400

TN.: 1., 2.; VN.: → **Ereč* (kapitola *Názvy vodných tokov*)

Etym.: → **Ereč* (kapitola *Názvy vodných tokov*).

† ***Értó** jeden zo šiestich dnes neidentifikovaných rybníkov v blízkosti Čalovského Dudváhu V od obce Sokolec.

VMp. 50: [45-32]

1260 *Ertu* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Názov rekonštruujeme v podobe **Értó* – vznikol z maď. apel. *ér* (= ja-

rok, rameno) a *tó* (= jazero), vznikol azda podľa toho, že rozšírené koryto pripomínalo jazero.

F

† ***Farská studňa** neidentifikovaná studňa JV od obce Opatovský Sokolec v lokalite Farské; TN. 1., 2. *Farská zem, 3. Horné Farské, 4. Dolné Farské.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1837 – 40 *Fárföldlábi Kút* VM. II

1884 *Fárföldlábi kút* VM. III

TN.: 1. 1884 *Földláb* (pole) VM. III

1890 *Földláb* KMp. OSok.

1955 – 61 *Földláb* TM. 5

2. 1890 *Fárföldlábi* KMp. OSok.

1955 – 61 *Farföld* (pole) TM. 5

1957 – 71 *Farföld* TM. 10

3. Horné Farské: → Farský kanál

4. Dolné Farské: → Farský kanál

Etym.: Doklady terénneho názvu *Fárföld(láb)* by sme mohli rekonštruovať ako **Farský diel* (bezprostredne vedľa nej sa nachádzajú lokality → Dolné Farské a Horné Farské). Názov rekonštruujeme v podobe **Farská studňa*.

† **Fecéz** dva zaniknuté rybníky v blízkosti obce Opatovský Sokolec.

VMp. 50: [45-32]

1260 *due piscine Fecéz, Fetez* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Názov nie je jasný, no možno ide o zápis maď. názvu **Füzes* (< maď. apel. *füzes* – vrbina < apel. *vřba*), názov by tak motivoval vřbový porast v okolí rybníkov.

† **Fene** zaniknuté jazierko SZ od obce Pataš a JZ od samoty Bendov.

VMp. 50: [45-31]

1884 *Fene tó* VM. III

Etym.: Názov je nejasný, vznikol z maď. apel. *fene* (= slov. vred; aj hrozný, strašidelný, obávaný), apel. *tó* (= jazero), motivácia pravdepodobne súvisí s povahou (nebezpečnosťou) jazera, jeho brehov a pod.

† **Fenešár** dva presne nelokalizované zaniknuté močiare pri Lúči na Ostrove; ON. 1. Blatné, 2. *Feneš; TN. *Fenešár; VN. 1. Fenešár, 2. Fenešský kanál.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1322 *Fynisaar* RDSL. II, Nr. 822

ON.: 1. Blatné (samota; Veľká Lúč) → Fenešský kanál

2. † *Feneš (zaniknutá a nelokalizovaná osada pri Kračanoch) → Fenešský kanál

TN.: → Fenešský kanál

VN.: 1. → Fenešár → Fenešský kanál

2. → Fenešský kanál

Etym.: → *Fenešský kanál* (kapitola Názvy vodných tokov...).

† **Földégési ér** → † Szöröm Lapos

Fuenzoim → † *Megyertelek

† **Fyuk** dnes neidentifikovaný rybník pravdepodobne medzi osadami Balvany (časť obce Kameničná) a korytom Váhu, resp. osadou Kava (č. o. Lándor); nedá sa presne určiť, v ktorom povodí sa nachádzal (Váh, Nitra, Dudváh, Malý Dunaj).

VMp. 50: [45-32; 23]; Šmil., Nr. 178

1268 *piscina Fyuk* Šmil., Nr. 178

Etym.: V. Šmilauer (1932, s. 305) presné znenie názvu a etymológiu pokladá za nejasné. Pripúšťa, že ide o deformovaný názov: maď. **Fyus* < maď. *füves* (= trávnatý); azda podľa trávnatých brehov.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

G

Gabčíkovo vodná nádrž s vodnou elektrárnou vybudovaná v katastri obcí Gabčíkovo, Horný Bar a Sap; začala sa budovať v r. 1977 ako vodné dielo Gabčíkovo-Nagymaros s cieľom zabrániť rozsiahlym záplavám a vytvoriť spoľahlivú plavebnú dráhu; po zmenách sa napokon zrealizovala len časť projektu, ktorá bola na Slovensku dokončená v r. 1992 a elektráreň bola sprevádzkovaná r. 1996 (porov. web 1); ON. Gabčíkovo. VMp. 50: 45-31

VN.: 1983 *Gabčíkovo* VMp. 50

1992 *Gabčíkovo* GNDS. Gab., HBar, Sap

2005 *Gabčíkovo* TAS.

ON.: Gabčíkovo: → Gabčíkovo-Ňárad (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov *Gabčíkovo* pomenúva vodnú nádrž v katastri obce Gabčíkovo (→ Gabčíkovo-Ňárad).

† ***Gardubar** zaniknuté jazero na ramente Malého Dunaja pri obci Jelka, ktoré sa v listinách pomenúvalo ako *Veľké rameno (Nagyér); T. Ortway ho podľa V. Šmilauera nesprávne lokalizoval pri Lehniciach (1932, s. 296). VMp. 50: [45-13]; Šmil. 127

VN.: 1239 *Gardubartu* CDSL. II, Nr. 48
1239/1241 *Gardubarto*. Šmil., Nr. 127

Etym.: Názov nie je jasný. V. Šmilauer (1932, s. 499) predpokladá, že vznikol z neznámeho OM.

† ***Gemchetó** zaniknutý prameň pri zaniknutej osade Bekasy (azda *Békás) medzi Veľkým Blahovom, Malým Blahovom a Kračanmi (porov. Chaloupecský, 1923, s. 162); variant: Gynche.

VMp. 50: [45-13; 31]

1269 *palus Gemchetov* Chal., s. 162

1302 *Gynche* RDSL. I, Nr. 103

Etym.: Doklady *Gemchetov* a *Gynche* nie sú jasné. Vzhľadom na iný doklad z historickej hydronymie v podobe *Gemelchen* ide možno o deformovaný názov (< maď. **gyümölcsény* – ovocný ker alebo strom < *gyümölcs* – ovocie, apel. *tó* – jazero; názov by motivoval porast ovocných stromov alebo krov v okolí jazera; porov. Šmilauer, 1932, s. 477; Kiss, I, s. 553).

† ***Gerč** zaniknuté jazierko na dnešnom Gerskom kanáli v k. ú. Kostolných Kračian pri Moravských Kračanoch; VN. Gerský kanál.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1955 *Gércs* ŠMpO. 5

VN.: → Gerský kanál

Etym.: → Gerský kanál.

† ***Geszt ér** dnes neidentifikovaný rybník SZ od mesta Komárno medzi osadami Tomáš a Hadovce; TN., VN. *Gest ér. VMp. 50: [45-43]; Šmil., Nr. 179
VN.: 1247 *ad pissinam Gvestre* CDSL. II, Nr. 284

1274 *ad piscinam Guestre* Šmil., Nr. 179 (najvýchodnejšia časť pri osade Hadovce)

TN., VN. *Geszt ér: → Komárňanský kanál (kapitola Názvy vodných tokov...) Etym.: V. Šmilauer (1932, s. 305) doklad rekonštruoval v podobe **Gesztere* (< **Gesztér*) a odvodzuje ho od maď. OM. *Geszt*, mohol však vzniknúť z maď. apel. *geszt* (= háj, malý les), príp. môže súvisieť aj so slovan. OM. **Gost-* > maď. *Gest-* (porov. Stanislav, 2004, s. 163 – 164).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 88.

† **Godorhát** nevelký zaniknutý močiar na S okraji obce Zlatná na Ostrove v lokalite Valkovisko; ON. > TN. Godorhát. VM. 50: [45-34]

VN.: 1889 *Godorhát* KMp. ZnO.

ON. Godorhát (zaniknutá samota; Zlatná na Ostrove) > TN. Godorhát:

1889 *Godorhát major* KMp. ZnO.

1955 – 61 *Godorhát (pole)* TM. 5

1957 – 71 *Godorhát* TM. 10

1985 *Godorhát* ZMp. 10

1993 *Godorhát* ZMp. 10

Etym.: Názov *Godorhát* vznikol podľa názvu bývalej samoty, resp. podľa TN. Godorhát (< azda *gödör*, *geder* – jama, roklina; HSSJ. I, s. 378, *hát* – chrbát).

† ***Gombárovské** zaniknutý močiar na SZ okraji obce Vrakúň; TN. Gombárovské.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1893 *Gombárság és Burze* KMp. Vrak.

TN.: 2005 *Gombárovské* PMp. 10

Etym.: Názov **Gombárovské* vznikol

podľa TN. *Gombárovské* (maď. *Gombárság* < OM. *Gombár* alebo apel. *gombár* – výrobca gombíkov) a pomenúva močiar nachádzajúci sa v lokalite, ktorá patrila Gombárovi alebo gombárovi.

† **Gúnyó ér** zaniknutý močiar, ktorý sa nachádzal pri dnešnom Boheľovskom kanáli J od obce Boheľov.

VMp. 50: [45-32]

1893 *Gúnyó ér* KMp. Boh.

Etym.: Názov je odvodený od maď. apel. *gúny* (= sloven. posmech, výsmech; adj. *gúnyos* – vysmievačný, ironický), apel. *ér* (= sloven. rameno rieky). Názov je metaforický, azda ho motivovala charakteristika močiara (záľudnosť).

Gynche → † Gemchetó

† **Gyvllu** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri rieke Dudváh.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Gyvllu* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa.

H

† ***Hadí Miller** jedno z deviatich zaniknutých jazier, ktoré vznikli na mieste bývalého toku Miller (Millér) v blízkosti mesta Veľký Meder; VN. Miller.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1789 *Kigyósmillér* Pišút 2006

VN.: → Miller (1; Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov interpretujeme ako **Hadí Miller* (< maď. apel. *kigyó* – had, VN.

Millér) a motivoval ho pravdepodobne podlhovastý a pravidelný tvar koryta, podobajúceho sa na hada, ale možno aj výskyt hadov v okolí jazera.

† ***Hadie rameno** zaniknuté močaristé koryto alebo močiar (v 19. st. už len zvyšky) SZ od Novej Stráže (časť mesta Komárno) medzi osadami Čerhát a Malý Čerhát (podnes rozpoznateľné v teréne).

VMp. 50: [45-43]

1889 *Kigyó ér* KMp. NStráž

Etym.: Názov **Kigyó ér* interpretujeme v podobe **Hadie rameno* (maď. apel. *kigyó* – had, *ér* – rameno) a motivoval ho podlhovastý pravidelný tvar koryta, príp. aj výskyt hadov.

Ham → Čičovské rybníky

Hamské trstie pôvodne rozľahlý močiar Z od obce Čičov na J okraji dnešných Čičovských rybníkov; zvyšky sa zachovali podnes v lokalite Hamské trstie; variant: Szaporka; TN. 1. Ham, 2. Hamské pasienky; VN. Hamský kanál.

VMp. 50: 45-34 (čiasťočne zaniknutý)

VN.: 1837 – 40 *Szaporka Lapos* VM. II

1884 *Szaporka lapos* VM. III

1889 *Hami nádás* KMp. Čič.

1955 – 61 *Hamské trstie (Hami nádás)* TM. 5

1957 – 71 *Hamské trstie* TM. 10

1991 *Hamské trstie* GNKo. Čič.

TN.: 1. Ham → Hamský kanál

2. 1991 *Hamské pasienky (pole)* GNKo. Čič.

VN.: → Hamský kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov *Hamské trstie* (maď. *Hami nádás* < maď. apel. *nádás* – trstie, trstina) vznikol z názvu staršieho močiara *Ham* → Hamský kanál. Názov *Szaporka lapos* nie je jasný (maď. *szapor* – hojný; *láp, lapos* – bahnisiko, močiar).

Han (1) zvyšky močiara SV od obce Bodza pri osade Bodza-Lúky; TN. **Hanský hon*.

VMp. 50: 45-32

VN.: 1889 *Hanos* KMp. Bodza

TN.: 1889 *Hanosí düdő* KMp. Bodza

Etym.: Názov vznikol z maď. apel. *han* (močiar, bahnisiko) a motivoval ho charakter vodnej plochy; VN. > TN.

Han (2) → † **Čiliž*

† **Hangyas** pomerne rozľahlý zaniknutý močiar v lokalite Studňovské pri dnešnom kanáli Vrakúň-Padáň Z od obce Padáň (pri samote Petéň).

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1837 – 40 *Hangyas* VM. II

1884 *Hangyas* VM. III

1898 *Hangyas* MTT. 75

TN.: 1837 – 40 *Hangyas (les)* VM. II

1884 *Hangyas* VM. III

Etym.: Názov *Hangyas* vznikol z maď. apel. *hangya* – mravec, ale aj kolónia hmyzu; názov pravdepodobne motivovala skutočnosť, že v okolí močiara vo veľkej miere prebývali kolónie hmyzu.

† ***Hanské trstie** zaniknutý močiar S od mesta Veľký Meder na Z okraji kanála Čeček; TN. Han; VN. Hamský kanál.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Hani nádás* KMp. VMed.

1955 – 61 *Hani nádas* TM. 5
TN.: Han: → Hanský kanál
VN.: → Hanský kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov **Hanské trstie* (maď. *Hani nádas*; → vyššie) vznikol zo staršieho názvu Hanského kanála *Han* (→ Hanský kanál), apel. *trstie*; pomenúva močaristý trstinový porast v lokalite Han.

† ***Házkürti** zaniknutý rybník medzi obcou Opatovský Sokolec a riekou Váh. VMp. 50: [45-32]
1260 *piscina Hazcurth* CDSL. II, Nr. 647
Etym.: Doklad *Hazcurth* interpretujeme v podobe **Házkürti* – azda podľa toho, že v stredoveku mali pri rybníku stanovište členovia staromaď. kmeňa *Kürt-Gyarmat*, maď. apel. *ház* – dom.

Helena mokraď a trstinový porast JZ od obce Sap medzi korytom Dunaja napájajúcim VD Gabčíkovo a starým korytom Dunaja; TN. Helena. VMp. 50: [45-33]
VN.: 1992 *Helena* GNDS. Sap
TN.: 1975 *Helena* ZMp. 10
1987 *Helena* ZMp. 10
1992 *Helena* (les) GNDS. Sap
1993 *Helena* ZMp. 10
2005 *Helena* TAS.; PMp. 10
Etym.: Názov *Helena* vznikol podľa TN. *Helena* (< OM. *Helena*); azda na základe vlastníctva lokality.

† ***Horiace jazero** zaniknuté jazierko v k. ú. obce Jurová po ľavej strane cesty z obce do Horného Baru; TN. Horiace jazero. VMp. 50: [45-31]

VN.: 1952 *Egési tó* ŠMpO. 5
TN.: 1974 *Horiace jazero* (lužný les, mokraď) ZMp. 10

Etym.: Názov **Horiace jazero* azda motivovala charakteristika okolia jazera alebo metaforická charakteristika (maď. *égési* – horiaci, zhorenisko, spálenisko, apel. *tó* – jazero), teda „jazero pri spálenisku, zhorenisku“.

***Hraničné** → † ***Hraničné Bendovo**

† ***Hraničné Bendovo** v 13. st. rybník, neskôr už len široké močaristé koryto (dnes je na jeho časti umiestnené koryto Chotárneho kanála) a močiar na hranici Bratislavskej a Komárňanskej župy SZ od obce Veľký Meder v lokalite Kamenná hranica; nachádzal sa na J okraji dnešných Bohelovských rybníkov; varianty: **Benedukveysze*, **Hraničné*; ON. Bendov; TN. 1. Bendovo, 2. Malé Bendovo, 3. Staré Bendovo, 4. Kamenná hranica; VN **Bendovský jarok*. VMp. 50: [45-32]; Šmil., Nr. 171 B
VN.: 1283 *piscinae Benedukueyze* Šmil., Nr. 171 B
1782 – 84 *Morast Miegjyerj Bendü* VM. I
1889 *Megyes, Meggyes bündő* KMp. Ižop
ON.: Bendov → Malé Bendovo (2; kapitola Názvy vodných tokov...)
TN.: 1. 1889 *Bendő* Kmp. VMed.
2. → Malé Bendovo (2)
3. 1992 *Staré Bendovo* (pole) GNDS. Vrak.
4. 1889 *Medgyes* KMp. VMed.
1992 *Kamenná hranica* (pole) GNDS. Boh.
VN.: → † **Bendovský jarok* (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Doklady *Morast Miegjyerj Bendü* a príbuzné doklady rekonštruujeme v maď. podobe **Megyei Bendő* (nem. apel. *r Morast* – sloven. močiar má funkciu geografického termínu) a interpretujeme ho ako **Hraničné Bendovo* (maď. adj. *megyei* – medzný, hraničný; < *megye* – medza, hranica a TN. *Bendovo* (vznikol z maď. apel. *böndő* – hrádza pri rieke (→ **Bendovský jarok*) alebo z hypokor. podoby OM. *Benedit*; porov. → aj Malé Bendovo); pôvodne však išlo možno o **Hraničnú hrádzu*. Názov motivovala skutočnosť, že močiar tvoril spolu s močiarmi **Doboš* a **Hraničný han* súčasť hranice medzi Bratislavskou a Komárňanskou župou; porov. názov lokality Kamenná hranica, kde sa močiar nachádzal. Doklad *Megyés* vznikol skrátením pôvodného názvu a interpretujeme ho ako **Hraničné*.

Stredoveký doklad rekonštruoval V. Šmilauer (1932, s. 304) ako **Benedukvejsze*: maď. podoba OM. Benedikt – maď. *Beneduk* < *Benedok* < sloven. *Benedik* < lat. *Benedictus*; porov. maď. priezvisko *Bende* (Majtán, 1998, s. 60); maď. apel. *vejész* > *vejsz*, *vejsze* > *vész* (= miesto, kde sa lovia ryby vršami; *vrša* – košovitá nádoba na chytanie rýb; HSSJ., 6, s. 449); porov. aj výklad pri názve **Bendovský jarok*: < maď. náreč. apel. *böndő* – hrádza (nachádzajúca sa pri rieke) – názov by tak pomenúval vodnú plochu nachádzajúcu sa pri hrádzi, kde sa ryby lovili vršami. Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

+ ***Hraničné jazero** zaniknuté jazero pravdepodobne na močaristom území

pri Kračanoch (porov. VM. I, VM. II). VMp. 50: [45-31]

1253 *stagnum Megeto* CDSL. II, Nr. 420 Etym.: Doklad *Megeto* rekonštruujeme ako *Megye tó* – **Hraničné jazero* a názov motivovala poloha jazera na hranici (maď. *megye* – medza, hranica; *tó* – jazero); porov. Chal., s. 67; Ortvy, 1882, s. 515.

+ ***Hraničný han** zaniknutý rozľahlý močiar S od mesta Veľký Meder, siahal až po obce Okoč a Opatovský Sokolec, nachádzal sa v lokalitách Horný Čeček a Dolný majetok; spolu s močiarimi **Hraničné Bendovo* a **Doboš* tvoril prirodzenú hranicu medzi Bratislavskou a Komárňanskou župou; na jeho S strane sa neskôr vytvoril → **Karasovský močiar* (kanál Čeček).

VMp. 50: [45-32]

1782 – 84 *Morast Megjyeri Honn* VM. I Etym.: Názov rekonštruujeme v podobe **Megyeri han* a interpretujeme ako **Hraničný han* (maď. adj. *megyei* – medzný, hraničný; < *megye* – medza, hranica; maď. apel. *han* – močiar). Názov motivovala poloha močiara na hranici dvoch žúp.

+ ***Hraničný Miller** jedno z deviatich neidentifikovaných jazier, ktoré vznikli na mieste bývalého toku Miller (Millér) v okolí mesta Veľký Meder; VN. Miller. VMp. 50: [45-32]

VN.: 1789 *Megyemillér* Pišút 2006

VN.: → Miller (1; Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov interpretujeme v podobe **Hraničný Miller* (< maď. *megye* – hranica, medza; VN. *Millér*); názov motivo-

vala poloha jazera, resp. skutočnosť, že sa nachádzalo na medzi, hranici (pravdepodobne na hranici Bratislavskej a Komárňanskej župy; porov. aj heslo **Hraničný han*).

† ***Hruškový Miller** jedno z deviatich neidentifikovaných jazier, ktoré vznikli na mieste bývalého toku Miller (Millér) v okolí mesta Veľký Meder; VN. Miller. VMp. 50: [45-32]

VN.: 1789 *Körtéfásmillér* Pišút 2006

VN.: → Miller (1; Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov interpretujeme v podobe **Hruškový Miller* (< maď. apel. *körte* – hruška – ovocný strom z rodu *Pyrus*; *fás* – drevo, VN. *Millér*); pravdepodobne ho motivoval hruškový porast v okolí.

Hrušov vodná nádrž na rieke Dunaj v lokalite Starý les pri hraniciach s Maďarskom; ON. †Hrušov.

VMp. 50: 44-23; 24; 42

VN.: 1993 *Zdrž Hrušov* VMp. 50

1994 *Hrušov* GNBa. PBis.

1995 *Zdrž Hrušov* Tmp. 50 (Gab.)

1996 *Zdrž Hrušov* PMp. 10

1999 *Zdrž Hrušov* Tmp. 50 (Gab.); Tmp. 50 (BA)

2003 *Zdrž Hrušov* VMp. 50

2004 *zdrž Hrušov* ZMp. 10

2006 *Zdrž Hrušov* PMp. 10

2008 *Zdrž Hrušov* TASR. 50

2013 *vodná nádrž Hrušov* RP.

ON.: → Čilistovské rameno

Etym.: Názov *Hrušov* motivovala lokalizácia, vznikol transonymizáciou ON. *Hrušov* (→ VN. Čilistovské rameno).

† ***Hučák** pomerne veľký močiar nachádzajúci sa SZ od obce Čilížská Radvaň v lokalite Spusť; TN. Spusť.

KMp. 50: [45-32; 34]

VN.: 1889 *Zúgó* Kmp. ČRad.

TN.: 1955 – 61 *Zúgó* TM. 5

1957 – 71 *Spusť (Zúgó)* TM. 10

1992 *Spusť (pole)* GNDS. ČRad.

Etym.: Názov *Zúgó* vznikol z maď. verb. *zúg* (sloven. hučať) – motivoval ho pravdepodobne zvuk pri spuste (vodnom stave) na bezprostredne susediacom kanáli Milinovice-Vrbina; názov by tak vznikol podľa zvuku vody prechádzajúcej cez spusť, vodný stav (porov. *Zugovský kanál*).

† ***Hučiace jazero** zaniknuté jazierko medzi obcami Jurová a Vrakúň pri začiatku Jazerného kanála V od Jurovej.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1955 *Ordító* ŠmpO. 5

Etym.: Názov **Hučiace jazero* pravdepodobne motivovala charakteristika vodného objektu, prípadne koryta, ktoré sa doň vlievalo (< maď. *ordít* – hučať, revať, kričať, maď. *tó* – jazero).

Ch

† ***Chotárny Miller** jedno z deviatich neidentifikovaných jazier, ktoré vznikli na mieste bývalého toku Miller (Millér) v okolí mesta Veľký Meder; VN. Miller.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1789 *Határmillér* Pišút 2006

VN.: → Miller (1; Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov rekonštruujeme v podobe **Chotárny Miller* (< maď. *határ* –

chotár, VN. *Millér*); jazero azda ležalo na hranici obcí.

† ***Chrast'** neidentifikovaná vodná plocha (asi močiar) v blízkosti obce Klúčovec; tu aj pravdepodobne jazero **Chrast'* (*Harozthov*; 1252, CDSL. II, Nr. 400).

VMp. 50: [45-34]

1252 *stagnum Hraztou* CDSL. II, Nr. 400
Etym.: Doklady interpretujeme v podobe **Chrast'* (slov. *chrast'* > maď. *haraszt*; maď. apel. *tó* – jazero). Názov motivoval trnísty porast v okolí vodnej plochy.

***Chrenové** (1) čiastočne zaniknutý močiar SZ od obce Veľký Meder; časť z neho sa zachovala podnes ako 2 km dlhá spojnica medzi Čiližským potokom a kanálom Jurová-Veľký Meder; TN. Chrenové.

VMp. 50: 45-32 (čiastočne zaniknutý; nepomenovaný)

VN.: 1889 *Tormás lapos* KMp. VMed.

TN.: 1889 *Tormás rét* KMp. VMed.

1955 – 61 *Tormásszeg, Tormás hátaljai düllő* TM. 5

1957 – 71 *Chrenové (Tormás hátaljai düllő)* TM. 10

1984 *Chrenové* ZMp. 10

1993 *Chrenové* ZMp. 10

1995 *Chrenové* ZMp. 25

Etym.: Maď. názov *Tormás lapos* interpretujeme ako **Chrenové* (< maď. adj. < *tormás* – chrenový; maď. apel. *torm* – chren, bot. chren dedinský, lat. *Armoracia rusticana*); maď. apel. *lapos* (bahnisko, močiar) je v doklade pravdepodobne len vo funkcii geograf. termínu; názov motivoval chrenový porast v lokalite.

† ***Chrenové** (2) zaniknutý močiar v blízkosti lokality Čobánsky chrbát S od obce Klúčovec.

1252 *stagnum Tormas, Thormas* CDSL. II, Nr. 400

Etym.: → Chrenové kurzívou **Chrenové* (1; → vyššie), lat. apel. *stagnum* – močiar).

† ***Churlo tó** zaniknutá vodná plocha pravdepodobne na močaristom území pri Kračanoch (porov. VM. I, VM. II).
VMp. 50: [45-31]

1253 *stagnum Curloustho* CDSL. II, Nr. 420

Etym.: Doklad *Curloustho* J. Jerney (Ortvay, 1882, s. 243) rekonštruoval ako *Sarlós tó* – **Kosákové jazero* (podľa tvaru; < maď. *sarló* – kosák a *tó* – jazero). Názov by sme však mohli rekonštruovať skôr ako **Csurlo tó* < z chazarského (kabarského) rodového mena *Churla*; porov. P. Püspöki Nagy, 1991, s. 45; výklady názvu Žitný ostrov v úvodných kapitolách).

I

† ***Ihántovský močiar** zaniknuté jazero pri časti Nový dvor v lokalite Ihánta v k. ú. obce Blatná na Ostrove; TN. Ihanta.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1894 *Ihántai lapos* KMp. Blat.

TN.: 1894 *Ihánta* (pole) KMp. Blat.

2006 *Ihánta* TAS.

Etym.: Názov **Ihántovský močiar* motivovala lokalizácia močiara a vznikol z TN. *Ihánta* (azda < (*i*)*hántó* – močiar, močarisko; maď. *lapos* – bahnisko, močiar (porov. apel. *han* a *láp/lápa* Šmil,

s. 470); prípadne deformáciou názvu z maď. *iható* – pitný; v oboch prípadoch by bol smer motivácie VN. > TN.).

† ***Ikör** dnes neidentifikované jazero v blízkosti obce Čalovec.

VMp. 50: [45-34]; Šmil., Nr. 177

1268 *per aquam Ikur* Šmil., Nr. 177

Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer (1932, s. 305) v podobe *Ikör* < maď. apel. *ikër*, ktoré sa používalo na označenie dvojitého jazera, resp. dvoch jazier spojených pruhom vody (Šmil., s. 459).
Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305, 459.

J

† ***Járommiller** jedno z deviatich neidentifikovaných jazier, ktoré vznikli na mieste bývalého toku Miller (Millér) v okolí mesta Veľký Meder; VN. Miller.
VMp. 50: [45-32]

VN.: 1789 *Járommillér* Pišút, 2006

VN.: → Miller (1; Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov nie je jasný (azda < maď. *járom* – jarmo, VN. *Millér*).

† ***Jazero** (1) zaniknuté jazero J od obce Zemianska Olča, s ktorým sa zo S spájajal † Mlynský jarok a z J Poľný kanál.

VMp. 50: [45-34]

VN.: 1889 *Vizállás* Kmp. ZOľča

Etym.: Názov *Vizállás* vznikol proprializáciou maď. apel. *vízállás* (= stojatá voda) a interpretujeme ho ako **Jazero*.

† ***Jazero** (2) zaniknuté jazero v k. ú. Amadeho Kračian (časť obce Kostolné

Kračany) pri kanáli Vojka-Kračany v lokalite Dobytčie.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1893 *Tó* Kmp. Amad.

Etym.: Názov **Jazero* vznikol proprializáciou apel. *jazero* (maď. *tó*).

***Jazero** (3) → Rovinka-Za hrádzou

K

† ***Kalov** → † **Kalov* (1; kapitola Názvy vodných tokov)

***Kamenná studňa** dnes neidentifikovaná studňa SZ od obce Opatovský Sokolec a V od Jánošíkova v lokalite Marcelová.

VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)

2. pol. 13. st. *Kueskuth* Šmil. Nr. 171 A

1837 – 40 *Köves kút* VM. II

Etym.: Názov *Köves kút* vznikol z maď. adj. *köves* (< *kő* – kameň), apel. *kút* (= studňa). Takto ho rekonštruoval aj V. Šmilauer (1932, s. 304, 467) a môžeme ho preložiť ako **Kamenná studňa*.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304, 467.

† ***Kamenné jazero** zaniknutý pomerne rozľahlý močiar na J okraji obce Gabčíkovo v lokalite Kamenné; variant: **Mostové*; ON. Kamenné, TN. 1. Kamenné, 2. **Dolné Kamenné*; 3. **Kamenný most*.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1837 – 40 *Föld hid* VM. II

1884 *Kövesi tó*, *Föld híd* VM. III

1893 *Kövesi tó* Kmp. Gab.

ON.: Kamenné (samota; Gabčíkovo):

1920 – 34 *Köves* VM. III re
 1952 *Köves* Mp. 25
 1981 *Kamenné* GN. 11
 1992 *Kamenné* GNDS. Gab.
 1994 *Kamenné* ZMp. 25
 1999 *Kamenné* PAS.
 2005 *Kamenné jazero* PMp. 10
 2006 *Kamenné* VMp. 50
 TN.: 1. 1893 *Köves* (pole) KMp. Gab.
 1987 *Kamenné* ZMp. 10
 2005 *Kamenné* PMP. 10
 2. 1893 *Alsó Köves* (lúka) KMp. Gab.
 3. 1893 *Köhid megi* (pole) KMp. Gab.
 Etym.: Názov **Kamenné jazero* (maď. *Kövesi tó*) vznikol z ON. alebo TN. *Kamenné* (maď. *Köves* < adj. *köves* – sloven. kamenný < *kő* – kameň; apel. *tó* – sloven. jazero) a pomenúva jazero nachádzajúce sa pri osade alebo v lokalite *Kamenné*; ON. – TN. > VN. Názov *Föld híd* vznikol podľa TN. *Föld híd* z maď. apel. *föld* (= sloven. zem, pozemok), apel. *híd* (= most) a motivovala ho azda skutočnosť, že ponad časť močaristého jazera viedol most (→ Mostový kanál).

† ***Kamenný Miller** jedno z deviatich neidentifikovaných jazier, ktoré vznikli na mieste bývalého toku Miller (Millér) v okolí mesta Veľký Meder; VN. Miller. VMp. 50: [45-32]
 VN.: 1789 *Kőmillér* Pišút 2006
 VN.: → Miller (1; Názvy vodných tokov...)
 Etym.: Názov interpretujeme v podobe **Kamenný Miller* (< maď. apel. *kő* – kameň, VN. *Millér*); názov vari motivoval kamenný, štrkový charakter dna alebo brehov jazera.

† **Kanaer** zaniknutý bližšie nešpecifikovaný

vaný vodný objekt (pôv. azda rameno) v blízkosti Močiara (3) medzi obcami Kračany a Veľké alebo Malé Blahovo (porov. Ortway, 1882, s. 413). VMp. 50: [45-13; 31]
 VN.: 1256 *Kanaer* CDSL. II, Nr. 553
 Etym.: Názov *Kanaer* nie je jasný, mohol ho motivovať výskyt kaní pri močiaroch (< apel. *kaňa* – myšiak, KSSJ., s. 239, maď. *kánya*, maď. *ér* – rameno; MSS., s. 219; porov. Šmilauer, 1932, s. 484).

† ***Karábsky močiar** zaniknutý močiar v lokalite Karáb (v 19. storočí už len močaristé lúky) JV od obce Bohelov; sčasti sa rozprestieral aj na mieste dnešných Bohelovských rybníkov; ON. Karáb, TN. 1. *Od Karába, 2. *Za Karábom. VMp. 50: [45-32] (prevažne zaniknutý)

VN.: 1782 – 84 *Morast Carabey* VM. I
 ON.: 1782 – 84 *Carabe m. h.* VM. I
 1837 – 40 *Pusztá Karab* VM. II
 1869 *Pusztá Karáb* PM.
 1884 *Pusztá Karáp* VM. III
 1893 *Karáp major* KMp. Boh.
 1920 – 34 *ps. Karáb* VM. III re
 1952 *ps. Karáb* Mp. 25
 1955 – 61 *Karap major* TM. 5
 1952 – 57 *Karáb* TM. 25
 1957 – 71 *Karáp* TM. 10
 1971 *Karáb* ZMp. 50
 1982 *Karáb* VMp. 50
 1984 *Karáb* ZMp. 10
 1992 *Karáb* (zaniknutá samota) GNDS. Boh.
 2005 *Karáp major* PMP. 10
 2006 *Karáb* VMp. 50
 TN.: 1. 1893 *Karábi útra* (lúka) KMp. DŠtál

2. 1893 *Külső Karáp* (lúka) KMp. Boh.
1992 *Karáb* (pole) GNDS. Boh.

1993 *Karáb* ZMp. 10

1995 *Karáb* ZMp. 25

Etym.: Doklad interpretujeme v podobu **Karabský močiar* (nem. r *Morast* – sloven. močiar, *Karabey* – maď. -i = sloven. suf. -ský; < ON. *Karáb* < azda OM. *Karab(a)* < čes. adj. *krabatý*, *karabatý* – sloven. poprehýbaný, krivý; Moldanová, 2010, s. 81; HSSJ, 2, s. 124; podobne aj Šulhač, 1998, s. 145 – 146; Valentová, 2014, s. 202 – 207). Názov vznikol z názvu zaniknutej samoty Karáb, pri ktorej sa nachádzal. Nedá sa vylúčiť ani súvislosť s maď. apel. *kar* – rameno, pretože močiar bol spojený s inými ramenami s okolitými močiarimi; porov. situáciu na VM.).

***Karasovský močiar** (Morast Karasoz) → Čeček (Názvy vodných tokov...)

† ***Kéč** zaniknuté jazero asi na močaristom území pri Kostolných Kračanoch (porov. VM. I, VM. II; Ortway, 1882, s. 418, 419); TN. *Kéč.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1253 *aqua Kech* CDSl. II, Nr. 420
TN.: 1248 *pratum Kech* (lúka) CDSl. II, Nr. 309

Etym.: Názov **Kéč* nie je jasný, ale pravdepodobne ho motivovala lokalizácia jazera a vznikol podľa TN. **Kéč*. Doklad J. Jerney (Ortway, 1882, s. 418, 419) rekonštruoval ako **Kecs* (porov. SJ. II, 226; porov. → Kéčsky kanál).

***Ketešská studňa** dnes neidentifikovaná studňa JV od obce Topolníky V od

samoty Lapogoš; TN. *Jazerné; VN. Kettös ér.

VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)

VN.: 1884 *Kettös-éri kút* VM. III

TN.: 1955 – 61 *Tökéstó* TM. 5

VN.: → Kettös ér (kanál → Asód-Čergov)

Etym.: → Kettös ér (→ Asód-Čergov), maď. apel. *kút* (studňa); interpretujeme ho ako **Ketešská studňa*.

† ***Kizentó** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri rieke Váh. VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Kyzentoa* CDSl. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa. Prvá časť názvu nie je jasná, druhú časť tvorí maď. apel. *tó* (= jazero; porov. Ortway, 1882, s. 457).

† ***Koniarovo jazero** asi zaniknutý rybník pravdepodobne medzi osadami Balvany (časť obce Kameničná) a korytom Váhu, resp. osadou Kava (časť obce Lándor).

VMp. 50: [45-32; 23]; Šmil., Nr. 178

1268 *Luazto* Šmil., Nr. 178

Etym.: V. Šmilauer (1932, s. 305) pripúšťa čítanie dokladu ako *Loaztu*, *Louaztu* a rekonštruuje ho v podobe **Lovásztó*. Vznikol z maď. apel. *lovász* (koniar) < *ló* (= kôň), *tó* (= jazero) s motiváciou „jazero, v ktorom sa kúpu kone“.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

† ***Konský močiar** krátke zaniknuté močaristé koryto (močiar) SV od obce Zemianska Olča a Z od osady Králka pri Čalovskom Dudváhu (v minulosti sa pravdepodobne spájalo s Malou Čás-

tu); TN.: 1. Konský hon, 2. *Konský močiar.

KMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Lófagó* KMp. ZOľča

TN.: 1. 1889 *Lófagó sziget* (lúka) KMp. ZOľča

1955 – 61 *Konský hon* (*Lófagósziget*) TM. 5

1957 – 71 *Konský hon* TM. 10

1991 *Konský hon* (pole) GNKo. ZOľča

2. 1955 – 61 *Konský hon* (*Lófagólapos*) (pole) TM. 5

Etym.: Názov *Lófagó* nie je úplne jasný (pôv. názov bol asi *Lófagó lapos*; porov. TN. *Konský močiar); vznikol z maď. apel. *ló* (= sloven. kôň), apel. *lapos* (močiar) > TN. *Lófagó sziget* (dnes *Konský hon*), *Lófagólapos* (*Konský močiar); motivácia nie je jasná.

† ***Kormuntó** dnes neidentifikovaný rybník pravdepodobne medzi osadami Balvany (časť obce Kameničná) a Kava (časť obce Lándor).

VMp. 50: [45-32; 23]; Šmil. Nr. 178
1268 *ad piscinam Kormuntu* Šmil., Nr. 178

Etym.: V. Šmilauer (1932, s. 305) pokladal presnú podobu názvu a jeho etymológiu za nejasné. V doklade možno identifikovať maď. apel. *tó* (= jazero), ktoré sa v stredovekých dokladoch zapisovalo rôznym spôsobom (*thu, thew, tu* a pod.).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

† ***Korpod** zaniknutý močiar v smere S – J na S okraji osady Mlynisko JV od obce Vrakúň (na jeho V okraji bol neskôr vybudovaný Vrakúnsky kanál),

spojený bol zo SZ s močaristým korytom Ritet; jeho pôv. časť tvorí úsek Vrakúnskeho kanála, v lokalite Široké je rozpoznateľné aj jeho bočné močaristé koryto; variant: *Blatistý močiar; TN. Korpod.

VMp. 50: 45-31 (čiastočne zaniknutý)

1782 – 84 *Morast Korpod* VM. I

1884 *Lápsár* VM. III

TN.: 1. 1893 *Korpod* KMp. Vrak.

1992 *Korpod* (pole) GNDS. Vrak.

Etym.: Názov *Korpod* nie je jasný, azda súvisí s maď. apel. *corp* – otruby. Spájať názov s psl. **korpъ* (= kapor) sa zdá byť problematické. Názov *Lápsár* interpretujeme ako **Blatistý močiar* (maď. *láp* – močiar, *sár* – blato).

***Kováčovo jazero** jazierko v obci Sap.

VMp. 50: 45-33 (nepomenovaný)

1889 *Kovács tó* KMp. Sap

Etym.: Názov vznikol z OM. *Kováč* alebo apel. *kováč* (maď. *Kovács, kovács*), apel. *jazero* (maď. *tó*), pomenúva jazero patriace Kováčovi/kováčovi, prípadne jazero v blízkosti obydľia Kováča / kováča.

† **Ködmenés** zaniknuté močaristé koryto J od mesta Kolárovo v lokalitách Jazernisko a Zákruty.

VMp. 50: [45-32]

1837 – 40 *Ködmenes Laposága* VM. II

Etym.: Názov vznikol z maď. apel. *köd* – hmla a *menés* – chôdza; apel. *laposág* – močaristé rameno (v lokalite sa podľa VM. stretávalo viacero nevýrazných koryt, asi ramien Váhu a Částy; motiváciou bola možno skutočnosť, že v močaristej lokalite bývala hmla v dôsledku vlhkosti a presýtenia ovzdušia vodnými parami.

***Kračianske lúky** jazierko J od obce Kostolné Kračany v lokalite Kračianske lúky; ON. 1. [] Kračany, 2. Amadeho Kračany (časť Kostolných Kračian); TN. Kračianske lúky; VN. Kračiansky kanál. VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný) VN.: 1898 *Karcsai rétek* MTT. 75 ON.: 1., 2. → Kračiansky kanál (1) TN.: 3. 1837 – 40 *Karcsai rétek* (lúky) VM. II 1971 *Kračianske lúky* VMp. 50 VN.: → Kračiansky kanál (1) Etym.: Názov **Kračianske lúky* motivovala lokalizácia jazierka a vznikol podľa TN. *Kračianske lúky* (< ON. *Kračany* → Kračiansky kanál; 1); sufix *-ske*, apel. *lúky*.

L

† ***Labvány** dnes neidentifikované jazero v okolí obce Bodza (pravdepodobne JZ od nej, resp. medzi Bodzou a Kľúčovcom; porov. → **Labanský jarok* (kapitola *Názvy vodných tokov...*). VMp. 50: [45-32; 34]; Šmil., Nr. 172 1261 *stagnum Labuan* Šmil., s. 304 1268 *ad piscinam Labuantho* Šmil., Nr. 172 1383 *Labwantow* Šmil., Nr. 172 Etym.: V. Šmilauer (1932, s. 304) pokladá presnú podobu a etymológiu názvu za nejasné a pokúsil sa o rekonštrukciu v podobe **Labvány*. Nevyklučuje, že môže ísť o ten istý objekt, ku ktorému sa vzťahuje doklad *Laboan* (→ **Lábányere*; **Labanský jarok*), stotožneniu však prekáža vzdialenosť obcí. Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

***Lesné jazero** jazero na J okraji obce Mad; TN. 1. Lesné jazero, 2. Les, 3. **Lesné jazero*. VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný) VN.: 1893 *Erdő tó* KMP. Mad TN.: 1. 1957 – 71 *Lesné jazero* TM. 10 1978 *Lesné jazero* ZMp. 10 1989 *Lesné jazero* ZMp. 10 1992 *Lesné jazero* (pole) GNDS. Mad 2. 1893 *Erdő hely* (pole, lúka) KMP. Mad 1955 – 61 *Lesné (Erdő hely)*, *Lesovisko (Erdő hely)* TM. 5 1957 – 71 *Lesné (Erdő hely)*, *Lesovisko (Erdőhely)* TM. 10 1978 *Les* ZMp. 10 1989 *Les* ZMp. 10 1992 *Les* (pole) GNDS. Mad 3. *Erdő tó karé* KMP. Mad Etym.: Názov *Erdő tó* vznikol z TN. *Erdő tó karé* alebo *Erdő hely* (< maď. *erdő* – les, *hely* – miesto; v doslovnom preklade **Lesné miesto*) a interpretujeme ho ako **Lesné jazero* > TN. *Lesné jazero*.

† **Locs** dnes neidentifikovaný rybník v blízkosti obce Zlatná na Ostrove. VMp. 50: [45-34] 1268 *piscina Louch* Chal., s. 162 1368 *piscina Louch* Stanislav, 2004, s. 394 1383 *Lowth* Stanislav, 2004, s. 394 Etym.: J. Stanislav (2004, s. 394) dokladý rekonštruje v podobe **Lovьсь* (= *lovec* < verb. *lovit'* [ryby]), resp. uvažuje aj o tom, že tu mohla byť osada **Lovьсь*, podľa ktorej bolo pomenované aj rybárske jazero. Zároveň nesúhlasí s výkladom V. Šmilauera (1932, s. 8), kto-

rý názov odvodzuje od maď. apel. *locs* (= močiar); porov. aj Verbič, 2007, s. 46. Lit.: Stanislav, 2004, s. 394; Šmilauer, 1932, s. 8.

Lóhát → Lohotské jazero

Lohotské jazero močaristé jazero a chránená krajinná oblasť Lohotský močiar SZ od obce Kameničná; varianty: Lohotské močiare, Lóhát; ON. Lohot; TN. Lohot.

VMp. 50: 45-43

VN.: 1966 *Lohát* TS., s. 108

1966 *Lohotské močiare (Lóhát)* TS., s. 176

1966 *Lohotské močiare* TS., s. 168

1977 *Lohotské močiare* VSO. II, 14

1983 *Lohotské jazero* ZMp. 10

1991 *Lohotské jazero* GNKo. Kam.

1993 *Lohotské jazero* ZMp. 10

ON.: Lohot (samota; Kameničná):

1977 *Lohót* VSO. II, 14

1981 *Lohot (Lohót)* GN. 11

1983 *Lohot* ZMp. 10

1991 *Lohot* GNKo. Kam.

1993 *Lohot* ZMp. 10

2005 *Lohot* TAS.

TN.: 1889 *Lohót holt Duna sziget* (lúka)

KMp. Kam.

1971 *Lohót* ZMp. 50

1978 *Lohót* ZMp. 50

1991 *Lohot* (pole) GNKo. Kam.

1994 *Lohot* ZMp. 25

2008 *Lohot* ZMp. 50

Etym.: Názvy *Lohotské jazero* a *Lohotské močiare* vznikli z ON. alebo TN. *Lohot*, apel. *jazero*, resp. apel. *močiar* (pl. *močiare*). Staršie doklady *Lóhát*, *Lohót* ukazujú, že pôvodný bol TN. *Lóhát* (< maď. *ló* – kôň, *hát* – chrbát; *TN. *Konský chr-*

bát) > ON. *Lohot* > VN. *Lohotské jazero*; resp. TN. *Lóhát* > ON., VN. *Lóhát*. Doklad *Lohotské močiare* (1966) je tlačová chyba.

Lohotské močiare → Lohotské jazero

+ ***Lúč** zaniknutý rybník na lúke v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri rieke Váh.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Luuth, Luuch* CDSL. II, Nr. 647

1260 *Luucs* Ortway, 1882, s. 489

Etym.: Doklady interpretujeme ako **Lúč* – názov motivovala lokalizácia rybníka (apel. *lúka* – rybník nachádzajúci sa na lúke; porov. ON. *Lúč* na *Ostrove* → *Malolúčsky kanál*). Doklad *Luuth* je možné rekonštruovať ako **Lút(y)* – názov by motivovala charakteristika objektu (adj. *lúty* „krutý, neľútostný, divý“, psl. *lútъ*, Šmil., s. 463; porov. Machek, s. 337). Uprednostňujeme prvý výklad.

Lúky močaristý trstinový porast v katastri obce Čičov; TN. *Lúky*.

VMp. 50: 45-34

VN.: 1991 *Lúky (Pri kúpališti)* GNKo. Čič.

TN.: 1991 *Lúky (Pri kúpališti)* GNKo. Čič.

Etym.: Názov *Lúky* vznikol podľa TN. *Lúky* alebo z apel. *lúka* (pl. *lúky*) a motivovalo ho využitie lokality. Starší názov *Pri kúpališti* nie je korektný – správne by malo byť *Pri kúpališku*.

Lyko neidentifikovaná studňa JZ od

obce Klúčovec a S od obce Číčov; TN. Lyko.
VMp. 50: 45-34 (neidentifikovaný)
VN.: 1837 – 40 *Like* VM. II
TN.: 1899 *Likó és Bikaréti* dülő KMp. Klúč.
1952 – 57 *Likó* TM. 25
1957 – 71 *Likó* TM. 10
1984 *Liko* ZMp. 10
1992 *Lyko (Liko)* (pole) GNDS. Klúč.
1993 *Lyko* ZMp. 10
Etym.: Názov nie je jasný.

M

† **Madik** močiar na S okraji obce Opatovský Sokolec v lokalitách Dolný diel, Nad mostom a Okov; tvoril hranicu medzi Bratislavskou a Komárňanskou župou; variant: *Mostový jarok.
VMp. 50: [45-32]
1782-84 *morast madik* VM. I
1837-40 *Hidas Árok* VM. II
Etym.: Starší doklad z nemeckej mapy nie je jasný, ale vzhľadom na to, že S časť koryta tvorila prirodzenú hranicu medzi Bratislavskou a Komárňanskou župou, môže ísť o nemecký zápis maď. názvu **Megyei* (< megye – župa; t. j. **Hraničný*) a motivovala by ho poloha koryta na medzi, hranici. Mladší doklad interpretujeme ako **Mostový jarok* (< maď. apel. *híd* – most, *árok* – jarok), názov vznikol podľa premostenia koryta.

***Malé Bendovo** (1) močaristé koryto JV od obce Vrakúň v lokalite Veľké Červivé (Z od lokality Staré Bendovo), na jeho časti bol vybudovaný nepome-

novaný kanál, ktorý sa spája s kanálom Jurová-Veľký Meder; pôvodne sa spájal s močiarmi *Šajdon a *Vaskon derék; ON. Bendov; TN. 1. Staré Bendovo, 2. Malé Bendovo, 3. Veľké Bendovo; VN. *Malé Bendovo (2).
VMp. 50: [45-31]
1782-84 *Morast Kis Bendü* VM I.
ON.: Bendov (samota; Vrakúň):
1884 *Bendö m.* VM. III
1893 *Bendő* KMp. Gab.
1898 *Bendő mjr.* MIT. 75
1938 *Bendőpuszta* SŽO., s. 168
1952 *Bendő ps.* Mp. 25
1952 – 57 *Bendő* TM. 25
1955 – 61 *Bendő puszta* TM. 5
1957 – 71 *Bendova pusta* TM. 10
1976 *Bendov majer* ZMp. 10
1981 *Bendő* ZMp. 50
1991 *Bendov (Bendö)* GN. 11
1992 *Bendov (Bendov majer)* GNDS. Vrak.; ZMp. 10
2006 *Bendov* VMp. 50
2008 *Bendov* ZMp. 50
TN.: 1. 1893 *Öreg bendő* KMp. Gab.
1955 – 61 *Öregbendő* (pole) TM. 5
1957 – 71 *Staré Bendovo (Öreg bendő)* TM. 10
1985 *Staré Bendovo* ZMp. 50
1988 – 93 *Staré Bendovo* ZMp. 10
1994 *Staré Bendovo* ZMp. 25
2008 *Staré Bendovo* ZMp. 50
2. 1893 *Kis bendő* (pole) KMp. Vrak.
1955 – 61 *Kisbendő* (pole) TM. 5
1995 *Malé Bendovo* ZMp. 25
3. 1955 – 61 *Nagybendő* (pole) TM. 5
VN.: → Malé Bendovo (2)
Etym.: Doklad *Morast Kis Bendü* interpretujeme ako **Malé Bendovo* (nem. apel. *r* *Morast* – močiar, maď. adj. *kis*

– malý, *Bendő* → † *Bendovský jarok, † *Hraničné Bendovo). Pomenúva močiar pri osade alebo v lokalite Bendov, Bendovo (porov. ostatné TN. a VN. Malé Bendovo; 2).

***Malé Bendovo** (2) zvyšky močiara upraveného na 0,5 km dlhý kanál, ktorý spája Čiližský potok a Chotárny kanál SZ od mesta Veľký Meder a Z od Šarkanovskej pustatiny nad preložkou Čiližského potoka; TN. 1. Malé Bendovo, 2. Bendovo; VN. Malé Bendovo.

VMp. 50: 45-32 (čiastočne zaniknutý; nepomenovaný)

VN. 1889 *Kis Bőndő* KMp. VMed.

TN.: 1. 1889 *Kis Bendő* KMp. VMed.

1955 – 61 *Kisbendő* TM. 5

1957 – 71 *Malé Bendovo* (*Kis bendő*) TM. 10

1984 *Malé Bendovo* ZMp. 10

1993 *Malé Bendovo* ZMp. 10

2. 1837 – 40 *Bendő Rét* VM. II

1884 *Bendő-rét* VM. III

1984 *Bendovo* ZMp. 10

1992 *Bendovo* (pole) GNDS. VMed.

1993 *Bendovo* ZMp. 10

VN.: → Malé Bendovo (1)

Etym.: → Malé Bendovo (1).

† ***Malé jazero** zaniknuté jazierko S od obce Pataš v lokalite Staré Bendovo.

VMp. 50: [45-31]

1837 – 40 *Kis tó* VM. II

1884 *Kis tó* (už len ako TN.) VM. III

Etym.: Názov **Malé jazero* motivovala relatívna rozloha jazera, vznikol z adj. *malý* (maď. *kis*), apel. *jazero* (maď. *tó*).

† ***Malé jazero** zaniknuté jazierko v k.

ú. obce Lúč na Ostrove v lokalite Veľká medza J od Veľkej Lúče; variant: **Vtáčie*; TN. *Vtáčie*.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1893 *Malé tó* KMp. VLúč

1955 *Madaras* ŠMpO. 5

TN.: 2006 *Vtáčie* (pole) TAS.

Vtáčie GEOP. ZMp. 10

Etym.: Názov *Malé tó* vznikol pravdepodobne z maď. apel. *málé* (1. kukuričná kaša; 2. trullo, chumaj), *tó* (jazero). Motivácia nie je jasná. Názov **Vtáčie* motivoval výskyt vtákov pri jazere (< adj. *vtáčí*, maď. *madár* < apel. *vták*).

† ***Malé Šikaro** močiar alebo sčasti zaniknuté močaristé rameno sa odpájalo od ramena *Staré Šikaro, smerovalo na SV po SV okraji obce Vrakúň, po J okraji obce Povoda a S okraji obcí Mad a Dolný Bar, kde sa od dnešného koryta kanála Gabčíkovo-Topoľníky vzdialilo na S k obci Ohrady (zvyšky tohto úseku identifikujeme v podobe mokradí), pokračovalo na JV a V, pri obci Topoľníky sa spájalo s močiarom *Čanádske jazero; zvyšky možno identifikovať v lokalite Hrušovské; VN. *Staré Šikaro.

VMp. 50: [45-31]

1782 – 84 *Morast Kis Schikaro* VM. I

VN.: → *Staré Šikaro

Etym.: L. Kiss (II, 209, 471) pri etymologicky príbuzných názvoch *Nagy-sikárló* a *Sikáros* pripúšťa vznik názvov z maď. *sikáros* – obrými prasličkami zarastená mokrá lesná čistinka (< maď. *sikár* – praslička); názov by motivoval hydrofilný porast v zamokrenej lokalite. Nedá sa vylúčiť ani to, že súvisí s pôv. maď. názvom Malého Blahova *Sik* [*Abo-*

ny], resp. rodovým menom *Sik* (→ Malo-
blahovský kanál), v zápise maď. *s* = nem.
sch; maď. názov by sme tak rekonštruovali
v podobe **Sik ér* (najsevernejší vý-
bežok smeroval od obce Malé Blahovo).

† ***Martinovo jazero** zaniknuté jazero
na J okraji obce Padáň.

VMp. 50: [45-32]

1893 *Márton tó* KMp. Pad.

Etym.: Názov *Márton tó* vznikol z OM.
Martin (maď. *Márton*), maď. apel. *tó* (=
sloven. jazero) a pomenúva jazero, ktoré
patrillo Martinovi.

**Materiálová jama A, Materiálová
jama B** → Šulianske jazero

† ***Matiášova voda** zaniknutý rybník
medzi obcou Opatovský Sokolec a rie-
kou Váh.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Mathyaveyze*
CDSl. II, Nr. 647

Etym.: Doklad *Mathyaveyze* môžeme
rekonštruovať ako **Mátyás víz* – **Ma-
tiášova voda* (maď. *Mátyás*, sloven. *Ma-
tej*; maď. *víz* – voda) podľa vlastníctva
územia, na ktorom sa rybník nachádzal.
T. Ortway (1882, s. 510) uvádza, že
v inej listine sa tento objekt označuje
ako lúka, ale uvedený doklad naznačuje,
že ide o močaristú lúku, resp. rybník na
lúke.

† ***Medzijazerný močiar** zaniknuté
jazero v lokalite **Druhé medzijazerné*
v k. ú. obce Blatná na Ostrove; nachá-
dzalo sa na ľavej strane cesty z Rohoviec
do Blatnej na Ostrove, na pravej strane

oproti nemu zasa † **Rohovský močiar*;
TN. 1. **Druhé medzijazerné*, 2. **Prvé
medzijazerné*.

VMp. 50: [45-13, 45-31]

VN.: 1894 *Tókőzi lapos* KMp. Blat.

TN.: 1. 1894 *Első tókőzi tábla* (pole)
KMp. Blat.

2. 1894 *Második tókőzi tábla* (pole)
KMp. Blat.

Etym.: Názov **Medzijazerný močiar*
motivovala lokalizácia močiara (maď.
tó – jazero, *köz* – medzi, *lapos* – močiar,
bahnisko; teda „močiar medzi jazerami“.

† ***Megyertelek** zaniknutý močiar ale-
bo jazero s brodom pri Močiari (3) me-
dzi Kračanmi a Veľkým alebo Malým
Blahovom; názov *Fuenzoim* asi pome-
núval časť, kde bol priechod cez močiar
(porov. Ortway, 1882, s. 322); variant:
Fuenzoim.

VMp. 50: [45-13; 31]

VN.: 1256 *paludis Mogorteluk, Fuen-
zo[i]m* CDSl. II, Nr. 553

Etym.: Doklad *Mogorteluk* rekonštru-
ujeme ako **Megyertelek* – **Maďarská
zem* (z názvu staromaď. kmeňa *Megyer*;
M. Marek uvádza, že *Mogor* je staršia
podoba etnonyma; 2006, s. 30; berúc
do úvahy stredoveké osadné názvy Me-
derč, Meder a obdobie vzniku hydro-
nyma, pokladáme za vhodnejšiu rekon-
štrukciu názvu v podobe **Megyertelek*
pred rekonštrukciou **Magyartelek*;
maď. apel. *telek* – pozemok, zem; v lo-
kalite pravdepodobne sídlili staroma-
ďarské stráže). Názov *Fuenzoim* nie je
jasný.

***Miller** rybníky v blízkosti Dunaja, kto-

ré vznikli na mieste odstavenej (odreza- nej) J trate Malého Dunaja (*Čalova), ktorá sa nazývala Miller (Millér 1; → kapitola Názvy vodných tokov...) v blízkosti obcí Čičov a Trávnik; ON. (TN.)

*Miller; porov. heslá *Hraničný Miller, Hruškový Miller, Hadí Miller a i.

VMp. 50 [45-34]

VN.: 1310 *terre et piscature de Milertu* RDSI. I, Nr. 814, 815

ON. (TN.) 1308 (*terra Milertw, Miler- tu* RDSI. I, Nr. 569, 570, 586,

1309 – 1313 *Milertu* RDSI. I, Nr. 652, 653

1310 *Milertu* RDSI. I, Nr. 766, 767, 753

Etym.: → *Miller* (1; kapitola Názvy vod- ných tokov...), maď. apel. *tó* (= jazero);

VN. > ON. (TN.).

Mlynský jarok jazierko (pôv. krátke močaristé koryto; → † Mlynský jarok, Poľný kanál) S od obce Zemianska Olča v lokalite Družstevný pasienok; TN. Mlynský jarok; VN. † Mlynský jarok.

VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

VN.: 1884 *Malom árok* VM. III

1955 – 61 *Malom árok* TM. 5

1957 – 71 *Mlynský jarok* TM. 10

TN.: 1984 *Mlynský jarok* ZM. 10

1991 *Mlynský jarok* (pole) GNDS. ZOľča

1993 *Mlynský jarok* ZM. 10

VN.: → † Mlynský jarok (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Maď. názov *Malom árok* zodpo- vedá slov. názvu **Mlynský jarok* (< maď. *malom* – sloven. mlyn, *árok* – sloven. jarok). Motiváciou bola skutočnosť, že v minulosti na toku stál mlyn (mly- ny); VN. **Mlynský jarok* (maď. *Malom árok*) > TN. *Mlynský jarok*.

† **Močiar** (1) zvyšky močaristého ko- ryta (močiara) na J okraji obce Ohrady v blízkosti močaristého koryta Han; TN. Lapšár.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1893 *Lapsár* KMp. Ohr.

TN.: 1984 *Lapšár* ZMp. 10

1991 *Lapšár* ZMp. 10

1992 *Lapšár* GNDS. Ohr.

Etym.: Názov *Lápsár* vznikol z maď. apel. *láp* (= sloven. močiar, bahnsisko) a *sár* (= sloven. blato); **Močiar*.

† ***Močiar** (2) zaniknutý močiar J od obce Vrakúň medzi cestou vedúcou do Gabčíkova a dnešným Vrakúnskym kanálom; zanikol pri budovaní Vrakún- skeho kanála a jeho zvyškom môže byť jazierko J od obce v lokalite Lúčne.

VMp. 50: [45-31]

1875 – 1884 *Lapsár* VM. III

1898 *Lapsár* MTT. 75

1955 – 61 *Lapsár* TM. 5

Etym.: → *Močiar* (1).

† ***Močiar** (3) dnes neidentifikova- ná vodná plocha v blízkosti Dunajskej Stredy a Malého Blahova.

VMp. 50: [45-31]

1253 *Lapos Er* CDSI. II, Nr. 420

1256 *Lopuser* CDSI. II, Nr. 553

1298 *Lápsár* SŽO., 1999, s. 154

1306 *Lapsar* RDSI. I, Nr. 421

1323 *ad aguam Lapsaar* RDSI. II, Nr. 1097

Etym.: → *Močiar* (1).

Mohyla (1) močaristý trstinový porast v katastri obce Mad; TN. Mohyla.

VMp. 50: 45-31; 32 (nepomenovaný)

VN.: 1992 *Mohyla* GNDS. Mad
TN.: 1985 *Mohyla* ZMp. 10
1992 *Mohyla* GNDS. Mad
1993 *Mohyla* ZMp. 10
Etym.: → *Maglov* (kapitola Názvy vodných tokov).

Mohyla (2) zvyšky močiara SZ od obce Veľké Kosihy medzi kanálmi Olča-Kosihy a Blatné; TN. *Maglov*; VN. *Maglov*. VMp. 50: 45-34 (čiastočne zaniknutý)
VN.: 1889 *Maglya* KMp. VKos. 1955 – 61 *Mohyla (Maglya)* TM. 5 1957 – 71 *Mohyla* TM. 10
TN.; VN.: → *Maglov* (kapitola Názvy vodných tokov...)
Etym.: → *Maglov* (kapitola Názvy vodných tokov...).

Mokrad' → † *Čiliž

Mostové → † *Kamenné jazero

***Mostový jarok** → Madik

***Mŕtva krútnava** pôv. jazierko, dnes zvyšok močaristého koryta Z od obce Ňárad medzi *Okrúhlou krútnavou a *Tekvicovou krútnavou.
VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
1889 *Holt örvény* KMp. Ňár.
Etym.: Doklad *Holt örvény* (< maď. adj. *holt* – mŕtvy, apel. *örvény* – vodný vír, krútnava) interpretujeme v podobe **Mŕtva krútnava*; vodná plocha vznikla počas povodne a postupne sa zmenila na močaristú plochu (= metafora *mŕtva*).

***Mŕtvy Dunaj** (1) trstinový porast a mokrad' JZ od obce Čičov medzi kory-

tom Dunaja a Čičovským ramenom pri Čičovskom lese; VN. Dunaj.
VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)
VN.: 1889 *Holt Duna csurgó* KMp. Čič.
VN.: → Dunaj (1)
Etym.: Názov **Mŕtvy Dunaj* (maď. *Holt Duna* < adj. *holt* – mŕtvy, VN. *Duna* – Dunaj, apel. *csurgó* – odkvap, odtok); mokrad' je pozostatkom pôv. ramena Dunaja.

***Mŕtvy Dunaj** (2) → Čičovské rybníky

N

***Na prvé jazero** → *Čanádske jazero

† **Najroge Derka** zaniknutý močiar; zo S bol spojený s *Karábskym močiarom JV od obce Bohelov v blízkosti obce Padáň, z J so *Smradľavým močiarom.
VMp. 50: [45-32]
1782-84 *Morast Najroge Derka* VM. I
Etym.: Presná podoba názvu nie je jasná; nem. apel. *r Morast* (= močiar).

***Nová krútnava** jazierko na J okraji obce Ňárad, kde susedí s *Dóckou krútnavou.
VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
1889 *Új örvény* KMp. Ňár.
Etym.: Názov *Új örvény* (< maď. adj. *új* – nový, apel. *örvény* – vodný vír, krútnava) interpretujeme v podobe **Nová krútnava*; vodná plocha vznikla počas povodne ako relatívne mladšia v porovnaní s inými objektmi tohto typu v lokalite (teda **Mŕtvou krútnavou*, **Okrúhlou krútnavou* a pod.).

***Nová studňa** dnes neidentifikovaná studňa S od obce Ňarad.

VMp. 50: 45-31 (nelokalizovaný)

1837 – 40 *Új kút* VM. II

Etym.: Doklad *Új kút* interpretujeme ako **Nová studňa* (maď. adj. *új* = sloven. nový, apel. *kút* = sloven. studňa).

Nové Košariská jazero po pravej strane cesty z Nových Košarísk do Tomášova pri žel. priecestí SV od Nových Košarísk; varianty: Dunajská Lužná-Malá voda, Nové Košariská II; ON. 1. Dunajská Lužná (vznikla v roku 1974 zlúčením obcí Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská; Majt. 78), 2. Nové Košariská (v súčasnosti súčasť Dunajskej Lužnej, Majt. 78); VN. 1. Dunaj, 2. Nové Košariská I.

VMp. 50: 44-23, 44-24, 44-42

VN.: 1984 jazero *Nové Košariská* VMp. 50

1990 jazero *Nové Košariská* ZMp. 10

1991 *Nové Košariská II* VMp. 50

1993 *Nové Košariská II* VMp. 50

1995 Jazero *Nové Košariská* Tmp. 50 (Gab.)

1999 jazero *Nové Košariská* Tmp. 50 (Gab.)

1999 Jazero *Nové Košariská* Tmp. 50 (BA)

2003 jazero *Nové Košariská* ZMp. 10

2003 *Nové Košariská II* VMp. 50

2007 jazero *Nové Košariská* Tmp. 50 (M. K. BA)

2008 jazero *Nová (!) Košariská* TASR. 50

2009 *Dunajská Lužná-Malá Voda* Rmp. SR

2013 jazero *Nové Košariská II* RP.

Nové Košariská Tmp. 50 (M. K.-juh)

ON.: Dunajská Lužná (vznikla v r. 1974

zlúčením obcí Jánošíková, Nová Lipnica a Nové Košariská; Majt. 78):

1. 1974 *Dunajská Lužná* Majt. 78

2. Nové Košariská:

1258 *Mysser* VSO. II, 327

1283 *Misser* VSO. II, 327

1293 *Miser* VSO. II, 327

1302 *Misser* DL.

1323 *Misser* RDSI. II, Nr. 930

1437 *Mischesdorff* VSO. II, 327

1453 *Misserd* VSO. II, 327

1773 *Misérđi, Mischdorff* Majt. 78

1786 *Mischdorf, Mischérđi* Majt. 78

1808 *Misérđ, Mischdorf* Majt. 78

1863 – 77 *Misérđi* Majt. 78

1882 – 1913 *Misérđ* Majt. 78

1920 – 45 *Mischdorf, Misérđ* Majt. 78

1945 – 73 *Nové Košariská* Majt. 78

VN.: 1. → Dunaj (1)

2. Nové Košariská I. → Rovinka

Etym.: Názvy *Nové Košariská* a *Nové Košariská II* (numerické označenie vodného objektu slúži na odlišenie od jazera *Nové Košariská I*) motivovala lokalizácia vodného objektu a vznikol podľa ON. *Nové Košariská* (adj. *nový* + propr. apel. *košarisko* „miesto, kde sa košarujú ovce, alebo pasie sa iný dobytok“, HSSJ. II, s. 113; < apel. *košiar*; V. Machek (s. 282) uvádza, že pôvodný význam je „ohrada z prenosných dielcov prúteného plota, pleteného podobne ako kôš, v ktorej sú počas dojenia a v noci ohradené ovce; v priebehu dňa alebo dní sa viac ráz premiestňuje, aby sa aj ostatné časti pastviny pohnojili ovčím trusom“, predpokladá, že slovo má južnoslovan. pôvod a vzniklo zo slova *kôš*, mohlo sa sem dostať vplyvom valaskej kolonizácie). Obec bola ešte začiatkom

18. storočia čisto nemecká a ako čisto nemeckú ju spomína aj M. Bel (Marek, 2006, s. 94, 95).

Názov *Dunajská Lužná-Malá voda* motivovala lokalizácia: < ON. *Dunajská Lužná*; < → VN. *Dunaj* (1), adj. *lužný* < apel. *luh* – vlhký listnatý nížinný les, KSSJ., s. 306; psl. **logъ* – háj, lesík, krovie na močaristej pôde; Machek, s. 343; adj. *malý*, apel. *voda*.

Nové Košariská I → Rovinka

Nové Košariská II → Nové Košariská

O, Ö

+ ***Obecné jazero** zaniknuté jazero na S okraji mesta Veľký Meder; TN. Obecné jazero.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Polgár tó* KMp. VMed.

TN.: 1955 – 61 *Polgártó* TM. 5

1952 – 57 *Polgártó* TM. 25

1957 – 71 *Obecné jazero* TM. 10

1992 *Obecné jazero* (pole) GNDS. VMed.

Etym.: Názov interpretujeme ako **Obecné jazero* (< maď. apel. *polgár* – sloven. občan, apel. *tó* – sloven. jazero); VN. *Polgár tó* (**Obecné jazero*) > TN. *Obecné jazero*. Názov bol motivovaný lokalizáciou alebo vlastníctvom územia, na ktorom sa nachádzalo („jazero nachádzajúce sa v obci“ alebo „jazero patriace obci“). Vylúčiť sa nedá ani pôvod názvu z antroponyma **Polgár* (v takom prípade by sme ho interpretovali ako **Polgárovo jazero*).

Okočské rašelinisko zvyšok starého ramena Dunaja, dnes rašelinisko slatinného typu v katastri obce Okoč; ON. Okoč.

VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)

VN.: 1966 *Okočské rašelinisko* TS., s. 197

ON.: Okoč: → Okočský kanál (kapitola *Názvy vodných tokov...*)

Etym.: Názov *Okočské rašelinisko* vznikol z ON. *Okoč* (→ Okočský kanál), apel. *rašelinisko* (močaristá lokalita s výskytom rašeliny); pomenúva rašelinisko v katastri obce Okoč.

***Okrúhla krútnava** (1) pôvodne jazierko, dnes zvyšok kanála Z od obce Ňarad (susedí s *Mŕtvou krútnavou a *Tekvicovou krútnavou).

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

1889 *Kerekes örvény* KMp. Ňár.

Etym.: Doklad *Kerekes örvény* (< maď. adj. *kerekes* – okrúhly, apel. *örvény* – vodný vír, krútnava) interpretujeme ako **Okrúhla krútnava*; motiváciou je skutočnosť, že vodná plocha vznikla počas povodne, a jej okrúhly tvar.

+ ***Okrúhla krútnava** (2) pôv. asi rameno, neskôr močiar na V okraji obce Dolný Štál.

VMp. 50: [45-32]

1837 – 40 *Kerek Örvény* VM. II

Etym.: → **Okrúhla krútnava* (1).

+ ***Okrúhla plytčina** bývalý močiar JV od obce Okoč uprostred územia utvoreného kanálom Čeček; TN. Okrúhla plytčina.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Keringő lapos* KMp. Okoč

TN.: 1889 *Keringő lapos* KMp. Okoč
1955 – 61 *Keringő lapos* TM. 5
1957 – 71 *Okrúhla plytčina* (*Keringő la-*
pos) TM. 10

1984 *Okrúhla plytčina* ZMp. 10

1985 *Okrúhla plytčina* ZMp. 50

1993 *Okrúhla plytčina* ZMp. 10

1995 *Okrúhla plytčina* ZMp. 25

2008 *Okrúhla plytčina* ZMp. 50

Etym.: Názov *Okrúhla plytčina* vznikol prekladom staršieho maď. názvu *Keringő lapos* (< maď. adj. *keringő* – okrúhly, apel. *lapos* < *láp* – bahnisko, močiar; azda by bol na pomenovanie zaniknutej vodnej plochy vhodnejší názov **Okrúhly močiar*).

† ***Okrúhle jazero** (1) zaniknuté jazero S nad obcou Klúčovec v lokalite Eperješ pri ceste vedúcej do Čiližskej Radvane (v teréne je rozpoznateľné podnes). VMp. 50: [45-34]

1899 *Kerek tó* KMp. Klúč.

1955 – 61 *Okrúhle jazero* (*Kerek tó*) TM. 5

Etym.: Názov *Kerek tó* vznikol z maď. adj. *kerek* (= sloven. okrúhly), apel. *tó* (= jazero), prekladáme ho ako **Okrúhle jazero*. Názov motivoval tvar jazera.

† ***Okrúhle jazero** (2) neidentifikované jazero na V okraji obce Kútники (časti Čenkesfa); podľa KMp. obce by mohlo ísť o jazero, ktoré sa neskôr vysúšaním zúžilo na niekoľkometrový pruh vody. VMp. 50: [45-31; 32] (nelokalizovaný)

1893 *Kerek tó* KMp. Kút.

Etym.: → † **Okrúhle jazero* (1).

Pozn.: Iné † **Okrúhle jazero* (1247 *piscina Kerekto* Šmil., Nr. 179), ktoré v povodí Čiernej vody, resp. dnešného

Malého Dunaja pri Komárne uvádza V. Šmilauer, sa nachádzalo medzi riekami Váh a Nitra pri osade Kava, a preto ho neuvádzame (nie je isté, či sa nachádzalo na Žitnom ostrove).

† ***Okrúhle jazero** (3) zaniknuté jazero JZ od obce Kameničná a S od osady Čerhát v blízkosti † **Veľkého jazera*.

VMp. 50: [45-43]

1247 *ad piscinam Kerekto* CDSI. II, Nr. 284

1898 *Kerek tó* MTT. 75

Etym.: → † **Okrúhle jazero* (1), lat. apel. *piscina* – rybník.

***Okrúhle jazero** (4) dnes neidentifikovaná vodná plocha v blízkosti Dunajskej Stredy a Malého Blahova.

VMp. 50: [45-31]

1248 *stagnum Kerekto* (?) CDSI. II, Nr. 309

1323 *ad aquam Kerectov* RDSI. II, Nr. 1097

Etym.: → † **Okrúhle jazero* (1). Prvý doklad sa lokalizuje ku Kračanom, ale azda ide o názov toho istého objektu.

† ***Okrúhle jazero** (5) zaniknuté jazierko S od obce Nekyje na Ostrove; TN. Kerekto.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1955 *Kerekto* ŠMpO. 5

TN.: 1955 *Kerekto* (pole) ŠMpO. 5

Etym.: → † **Okrúhle jazero* (1).

† **Okrúhle panské jazero** zaniknutý močiar S od obce Klúčovec pri Čiližskom potoku a na západnom okraji lokality Homod; v minulosti bol spojený

→ s Dlhým panským jazerom a na VM. je chápaný ako jeden objekt (*Staré jazero); variant: *Staré jazero; TN. Okružle panské jazero; VN. Dlhé panské jazero. VMp. 50: [45-34]
VN.: 1837 – 40 *Öreg Tó* VM. II
1889 *Kerekes uras tó* KMp. ČRad.
1955 – 61 *Okružle panské jazero (Kerekes urastó)* TM. 5
1957 – 71 *Dlhé panské jazero (Kerekes urastó)* TM. 10
TN.: 1984 *Okúhle panské jazero* ZMp. 10
1993 *Okúhle panské jazero* ZMp. 10
VN.: → Dlhé panské jazero.
Etym.: Názov *Staré jazero vznikol z adj. *starý* (maď. *öreg*) a apel. *jazero* (maď. *tó*). Mladší názov *Okružle panské jazero* (maď. *Kerekes urastó*) motivovali vlastnícke vzťahy a tvar jazera (→ porov. Dlhé panské jazero); VN. > TN. Panské jazero.

Opatovské jazierko malé jazero na pravej strane cesty vedúcej z obce Kľúčovec do obce Medvedov; TN. Opatovské. VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)
VN.: 2005 *Opatovské jazierko* PMp. 10
TN.: 1955 – 61 *Opatovské* TM. 5
1957 – 71 *Opatovské* TM. 10
1984 *Opatovské* ZMp. 10
1993 *Opatovské* ZMp. 10
1995 *Opatovské* ZMp. 25
Etym.: Názov *Opatovské jazierko* vzniklo z TN. *Opatovské* (< apel. *opát* – predstavený mníšskej komunity alebo OM. *Opát*) a deminutívnej podoby apel. jazero (= *jazierko*); pomenúva jazierko v lokalite Opatovské.

P

***Pastierska studňa** nelokalizovaná studňa JV od obce Topolníky pri samotě Janoštelek; TN. Pastvinné. VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)
VN.: 1884 *Pasztor réti kút* VM. III
TN.: 1992 *Pastvinné (pole)* GNDS. Topol.
Etym.: Názov *Pasztor réti kút* (správne by malo byť *Pásztor réti kút*) vznikol pravdepodobne z TN. **Pásztor réti* (< maď. apel. *pásztor* – 1. pastier, 2. duchovný pastier, kňaz; *rét* – lúka), ktorý nie je v uvádzaných prameňoch doložený, no významovo mu zodpovedá TN. *Pastvinné*, a apel. *kút* (= sloven. studňa). Interpretujeme ho ako **Pastierska studňa* (< adj. *pastiersky* < *pastier*, apel. *studňa*).

† ***Pavlovo jazero** dnes neidentifikované jazero v blízkosti obce Čalovec (azda aj v blízkosti samoty Pavel, dnešnej časti mesta Komárno); ON. Pavel, OM. Pavel. VMp. 50: [45-34; 41]
VN.: 1268 *Paultou* ŠMil., Nr. 177
1383 *Paultow* Šmil., Nr. 177
ON.: Pavel → [kanál] Buk-Pavel
Etym.: Názov môžeme podľa dokladov rekonštruovať ako **Páltó*, teda **Pavlovo jazero* (< maď. OM. *Pál* < *Paul*, sloven. *Pavol*, *Pavel* < lat. *Paulus*; maď. apel. *tó* – jazero; Šmil., s. 305, 489). Nemožno s istotou určiť, či ho motivoval osadný názov Pavel alebo vznikol podľa vlastníctva lokality („jazero nachádzajúce sa v lokalite, ktoré patrilo Pavlovi“; porov. výklad pri názve → Buk-Pavel).
Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

† ***Petrov rybník** zaniknutý močiar S od obce Opatovský Sokolec bezprostredne nad Komárňanským kanálom.

VMp. 50: [45-32]

1890 *Péter hálás* KMp. OSok.

Etym.: Predpokladáme, že názov mal byť zaznačený v podobe **Péter halásztó* (< OM. *Peter*, maď. *Péter*, maď. apel. *halásztó* – rybník). Názov by sme tak mohli interpretovať v podobe **Petrov rybník*.

† ***Porcika** zaniknuté jazierko v katastri mesta Šamorín; TN. Korzika.

VMp. 50: [44-23; 24; 42]

VN.: 1884 *Kis Porcika* VM. III

1894 *Porcziká tó* KMp. Šam.

TN.: 1884 *Korsika* (niva) VM. III

1954 *Korszika* ŠMpO. 5

1974 *Korzika* ZMp. 10

1978 *Korzika* ŠMpO. 5

1992 *Korzika* (les) GNDS. Šam.

Etym.: Názov **Porcika* azda motivovala relatívna veľkosť; < maď. *porcika* „čiastka, čiastočka“. TN. *Korzika* vznikol asi deformáciou názvu *Porcika*, prípadne analógiou s názvom francúzskeho ostrova Korzika.

† ***Potápač** zaniknutý močiar JV od obce Gabčíkovo na Z okraji samoty Kotliba.

VMp. 50: [45-31]

1893 *Buvár* KMp. Gab.

Etym.: Názov *Buvár* nie je jasný, vznikol azda proprializáciou maď. apel. *búvár* – potápač.

† ***Priekopa** (1) jeden zo šiestich dnes

neidentifikovaných rybníkov v blízkosti Čalovského Dudváhu V od obce Sokolce. VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Asoan* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Doklad rekonštruujeme v podobe **Ásvány* – vznikol proprializáciou maď. apel. *ásvány* [ášváň] (= sloven. priekopa) a pomenúva priekopu naplnenú vodou (porov. Šmilauer, 1932, s. 457).

† ***Priekopa** (2) zaniknuté jazero v blízkosti obce Klúčovec.

VMp. 50: [45-34]

1252 *locus Asoanthv, Asawanthu*, CDSL. II, Nr. 400

Etym.: → *Priekopa* (1), maď. apel. *tó* (= jazero).

† ***Psie jazero** neidentifikované jazero v blízkosti osady Hadovce (k. ú. Komárno) a rieky Váh.

VMp. 50: [45-43] (nelokalizovaný)

1247 *Ebethwo* Šmil., Nr. 179

Etym.: V. Šmilauer rekonštruoval názov v podobe **Ebtó* (< maď. apel. *eb* – pes, *tó* – jazero); teda **Psie jazero*.

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 306.

R

Rákosie rozľahlý močiar (pozostatok ramena Dunaja) nachádzajúci sa po celej južnej strane Tavorského kanála v lokalite Rákosie Z od obce Veľké Kosihy; varianty: Vistó, Tavara; TN. 1. Tavara, 2. Rákosie; VN. Tavorský kanál.

VMp. 50: 45-34

1837 – 40 *Favoró* VM. II

1889 *Tavara* KMp. VKos.

1889 *Vöstú* KMp. ZOIča

1898 *Vistó* MTT. 75

1952 – 57 *Tavara* TM. 25

1957 – 71 *Tavara* TM. 10

1995 *Rákosie* ZMp. 25

TN.: 1. *Tavara* → *Tavarský kanál*

2. *Rákosie* → *Trstinový kanál*

VN.: → *Tavarský kanál*.

Etym.: Názov *Rákosie* vznikol podľa TN. *Rákosie* (apel. *rákosie*, správne *trstina*, *tústie* – vysoká vodná tráva; KSSJ, s. 485).

Názov *Tavara* nie je jasný, azda súvisí s maď. adj. *tav/as* – jazerný. Jasný nie je ani názov *Vistó* (*Vöstú*) – azda **Víz* (rameno Dunaja) > *Víztó* (vodná plocha, ktorá vznikla jeho odstavením od toku rieky) < *víz* (= voda), *tó* (= jazero); porov. výklad názvu *Tavara*.

† ***Rakytová lúka** zaniknutý močiar SV od obce Bodza v lokalite Rakytové pasienky; ON. Rakytie; TN. 1. *Rakytie, 2. Rakytové lúky; VN. 1. Rakytie, 2. Rakytový kanál.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Rakottyási rét* KMp. Bodza

ON.: Rakytie: → Rakytie (kapitola Názvy vodných tokov...)

TN.: 1. *Rakytie → Rakytie (kapitola Názvy vodných tokov)

2. *Rakytové lúky* → Rakytový kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)

VN.: 1., 2. → kapitola Názvy vodných tokov...

Etym.: Doklad *Rakottyási rét* môžeme interpretovať v podobe **Rakytová lúka*; pomenúva močiar v lokalite Rakytová lúka (dnes Rakytové lúky; → Rakytový kanál).

† ***Rameno** zaniknutá vodná plocha asi na močaristom území pri Kračanoch (porov. VM. I, VM. II; Chaloupecký, 1923, s. 67; Ortway, 1882, s. 73, 74).

VMp. 50: [45-31]

1248 *stagnum Agton* CDSL. II, Nr. 309

1253 *Agto* CDSL. II, Nr. 420

1260 *Agtoa* CDSL. II, Nr. 647

1323 *Agtow* RDSL. II, Nr. 1032

Etym.: Doklad rekonštruoval J. Jerney (Ortway, 1882, s. 74) ako *Ág tó* (maď. *ág* – rameno, *tó* – jazero). Vodná plocha pravdepodobne vznikla odstavením pôvodného ramena.

† ***Ritet** veľký zaniknutý močiar; odpájal sa močaristým korytom od močiara *Čary pri osade Dedinská lúka, pokračoval na S až SV po S okraji obce Vrakúň a v smere od J okraja obce Vrakúň sa spájal s močiarom Korpod; jedným korytom smeroval na Z, kde sa spájal s močiarom *Uroš (v dnešnej lokalite Únos); podnes sa dá identifikovať v teréne na JZ okraji obce Vrakúň, v teréne vidno aj pôvodné spojenie s močiarom Korpod.

VMp. 50: [45-31]

1782 – 84 *Morast Ritet* VM. I

Etym.: Názov nie je jasný (nem. apel. *r Morast* = močiar).

† ***Roháč** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Rogach* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Doklad *Rogach* by sme mohli rekonštruovať ako **Roháč*, no motivácia názvu nie je jasná (< apel. *roháč* „roha-

té zviera, napr. jelen“ alebo „chrobák s parožkovitými hornými čelustami, zool. Lucanus“, KSSJ, s. 624), prípadne ho motivovalo vlastníctvo územia (< OM. *Roháč*) alebo lokalizácia vodného objektu (apel. *roh* – nachádzajúci sa v rohu).

† ***Rohovský močiar** zaniknuté jazero v lokalite Rohovské v k. ú. obce Blatná na Ostrove; nachádzalo sa na pravej strane cesty z Rohoviec do Blatnej na Ostrove, na ľavej strane oproti nemu sa nachádzal zaniknutý *Medzijazerný močiar; ON. 1. Malé Rohovce, 2. Rohovce; TN.: 1. *Malé Rohovské, 2. Rohovské.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1894 *Szarva teleki lapos* KMp. Blat.

ON.: 1. Malé Rohovce (časť obce Rohovce):

1294 *Zorus* VSO. II, 494

1342 *Kyuszarwad* VSO. II, 494

1884 *M. H. Kis Szarva* (mlyn) VM. III

1894 *Kis Szarva major* KMp. Roh.

1952 *Kis Szarva major* ŠMpO. 5

(od pol. 19. st. súčasť obce Rohovce)

2. Rohovce:

1250 *Zarva* VSO. II, 494

1250 *Zerwa* SJ. I, 244

1269 *Zarwa* SJ. I, 244

1294 *Magna villa Zorus* VSO. II, 494

1302 *Zarus* RDSL. I, Nr. 107

1309 *Sanctus Andreas* VSO. II, 494

1310 *Zarus* RDSL. I, Nr. 800

1323 *Zorwa* RDSL. II, Nr. 1072

1397 *Nagzarwad, Nagzarua* VSO. II, 494

1410 *Zenthandras* VSO. II, 494

1773, 1808 *Nagy-Szarva* Majt. 251

1786 *Sarwa, Nagy-Sarwa* Majt. 251

1863 – 1920 *Nagyszarva* Majt. 251

1927 – 38 *Veľká Sarva, Nagy-Szarva* Majt. 251

1938 – 45 *Nagyszarva* Majt. 251

1945 – 48 *Veľká Sarva, Nagy-Szarva* Majt. 251

1948 – *Rohovce* Majt. 251

TN.: 1. 1952 *Kis Szarva* (lúka) ŠMpO. 5

2. 1894 *Szarva telek* (pole) KMp. Blat.

1954 *Szarva telek* ŠMpO. 5

2006 *Rohovské* TAS.

Etym.: Názov **Rohovský močiar* motivovala lokalizácia močiara a vznikol z ON. *Rohovce* (maď. *Szarva*) < adj. *rohový* < apel. *roh* (maď. *sarv*); pravdepodobne „obec na vzdialenejšom, ťažšie dostupnom mieste, v rohu“; porov. SSJ. III, s. 756); nie je však vylúčený ani vznik názvu z OM. *Roh*; porov. SJ. I, s. 244; SJ. II, s. 399; suffix *-ovce*); apel. *močiar* (maď. *lapos*); porov. Šmil, s. 459.

Adjektívnu časť VN. (analogicky aj TN. **Malé Rohovské*) uvádzame podľa PSP. (s. 569), hoci vhodnejšia by azda bola podoba *rohovecký* (*Roh-ov-c-e* → *roh-ov-ec-k-ý*, ale ON. *Rohov* → adj. *roh-ov-sk-ý*); porov. aj TN. *Rohovské*.

Rovinka jazero v lokalite Nové pole V od obce Rovinka; varianty: Nové Košariská I, Rovinka-Veľká voda; ON. 1. Nové Košariská, 2. Rovinka; VN. 1. Nové Košariská, 2. Rovinka-Za hrádzou.

VMp. 50: 44-23, 44-24, 44-42

VN.: 1984 *jazero Rovinka* VMp. 50

1990 *jazero Rovinka* ZMp. 10

1991 *Nové Košariská I* VMp. 50

1993 *Nové Košariská I* VMp. 50

1995 Jazero Rovinka Tmp. 50 (Gab.)
1999 jazero Rovinka Tmp. 50 (Gab.)
1999 Jazero Rovinka Tmp. 50 (BA)
2000 Rovinka ZMp. 10
2002 jazero Rovinka ZMp. 10
2003 Nové Košariská I VMp. 50
2007 jazero Rovinka Tmp. 50 (M. K. BA)
2008 jazero Rovinka TASR. 50
2009 Rovinka-Velká voda RMp. SR
2013 jazero Nové Košariská I RP.
ON.: 1. → Nové Košariská
2. Rovinka:
1913 Csölle Majt. 252
1920 Waltersdorf Majt. 252
1927 – 48 Čela, Waltersdorf Majt. 252
1948 – 60 Štefánikovce Majt. 252
1960 – Rovinka (zlúčením obcí Horná Čela a Dolná Čela) Majt. 252
VN.: 1. → Nové Košariská
2. → Rovinka-Za hrádzou
Etym.: Názvy *Rovinka* a *Rovinka-Velká voda* motivovala lokalizácia jazera a vznikol podľa ON. *Rovinka* (< apel. *rovina* „územie s rovným povrchom“; demin. sufix *-ka*); adj. *veľký*, apel. *voda* (podľa veľkosti vodnej plochy).
Názov *Nové Košariská I* (→ VN. *Nové Košariská*), numerický znak *I* (= 1).

Rovinka-Velká voda → Rovinka

Rovinka-Za hrádzou štrkovisko pri obci Rovinka po ľavej strane cesty do Podunajských Biskupíc; variant: *Jazero; ON. Rovinka; TN. Za hrádzou; VN. Rovinka.
VMp. 50: 44-23; 24; 42 (nepomenovaný)
VN.: 1894 *Viz állás* KMp. Rov.
2009 *Rovinka-Za hrádzou* RMp. SR
ON.: → Rovinka

TN.: 1972 *Za hrádzou* (pole) ZMp. 10
VN.: → Rovinka
Etym.: Názov *Rovinka-Za hrádzou* motivovala lokalizácia a vznikol podľa ON. *Rovinka* (→ VN. *Rovinka*) a TN. *Za hrádzou* (prep. *za*, apel. *hrádza* – stavba, násyp na zadržanie vody; priekopa, KSSJ, s. 197). Maďarský názov *Vízállás* (*Jazero) vznikol proprializáciou spojenia *vodná plocha* (maď. *víz* – voda + *állás* – plocha).

† ***Rybársky Miller** jedno z deviatich neidentifikovaných jazier, ktoré vznikli na mieste bývalého toku Miller (Millér) v okolí mesta Veľký Meder; VN. Miller. VMp. 50: [45-32]
VN.: 1789 *Hollómillér* Pišút 2006
VN.: → Miller (1. Názvy vodných tokov...)
Etym.: Názov interpretujeme v podobe **Rybársky Miller* (možno aj **Rybný Miller* < maď. *hal* – ryba, VN. *Millér*); jazero slúžilo azda ako chovný rybník.

† ***Rybník** (1) zaniknutý rybník v k. ú. obce Lúč na Ostrove pri Malej Lúči. VMp. 50: [45-31]
VN.: 1893 *Halastó* KMp. MLúč
Etym.: Názov vznikol proprializáciou apel. *rybník* (maď. *halastó*).

Rybník (2) → Blahovský rybník

Rybníky → Blahovský rybník

S

***Sapská krútnava** jazierko na JV od obce Nárada a SZ od obce Sap (susedí s **Novou krútnavou*); ON. Sap.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)
VN.: 1889 *Szapi örvény* KMp. Ňár.
ON.: Sap: → Chotárný kanál
Etym.: Doklad *Szapi örvény* (< ON. *Szap*, sloven. *Sap*; apel. *örvény* – vodný vír, krútnava) interpretujeme v podobe **Sapská krútnava*; motivovala ho skutočnosť, že vodná plocha, ktorá vznikla počas povodne, sa nachádza pri obci Sap.

† ***Saská studňa** dnes neidentifikovaná studňa v lokalite Studňovské JV od obce Vrakúň a SV od osady Mlynisko; VN. 1. Saský kanál, 2. † *Saský.

VMp. [45-31]
VN.: 1884 *Szászelői kút* VM. III
VN.: 1. Saský kanál → Predný kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)
2. → † *Saský
Etym.: → † **Saský*, maď. apel. *kút* (studňa).

† ***Saský** zaniknutý močiar JV od obce Vrakúň; VN. 1. Saský kanál, 2. * † Saská studňa.

VMp. 50: [45-31]
VN.: 1893 *Szászelő* KMp. Vrak.
VN.: 1. Saský kanál (maď. *Szászelő*) → Predný kanál (kapitola Názvy vodných tokov...)
2. → † † Saská studňa
Etym.: Názov *Szászelő* (< maď. *szász* – etnonymum Sas, adj. *predný* = nachádzajúci sa vpredu, maď. *elő*) interpretujeme ako **Saský* [močiar]; porov. → Predný kanál.

† **Scylew** zaniknutý rybník na lúke pri obci Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]
1260 *piscina in pratis Scylew* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa a motivácia názvu nie je jasná. Pravdepodobne ide o latinizovaný doklad maď. názvu, ktorý vznikol z maď. apel. *szil* – brest (bot. brest poľný, *Ulmus campestris*); v stredovekých listinách sa maď. *sz* bežne zapisovalo ako *sc* (porov. Šmil., s. 531). Nedá sa vylúčiť ani to, že doklad patrí k zaniknutému rybníku → † **Szélvész*.

† **Semtesigete** neidentifikovaný veľký močiar medzi obcami Maď a Kútники (časťou Čenkesfa) asi na mieste dnešného kanála Gabčíkovo-Topoľníky.

VMp. 50: [45-31]
1260 *Semtesigete* CDSL. II, Nr. 654
Etym.: Názov nie je jasný; maď. *sziget* – ostrov.

† **Serk** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri rieke Dudvák.

VMp. 50: [45-32]
1260 *piscina Serk* CDSL. II, Nr. 647
Etym.: Presná podoba názvu nie je známa a motivácia názvu nie je jasná. J. Stanislav (SJ. II, 506) vykladá názov obce v oblasti Ráby v podobe **Serk* z OM. **Zvěřoků* (> *Zverk-*), ktoré vzniklo z psl. *zvěř* – zver; porov. Kiss, II, s. 468.

† **Sevadföt** zaniknutý močiar J od obce Bohelov a Z od Bohelovských rybníkov v lokalitách Okružla sihoť a Veľký ostrov, spájal sa bahnistým korytom smerujúcim na V s **Karábskym* močiarom.

VMp. 50: [45-32]
1782 – 84 *Morast Sevadföt* VM. I
Etym.: Presná podoba názvu nie je jasná.

† **Slané jazero** (1) zaniknuté jazero Z od obce Sap na mieste dnešného Dunajského kanála; TN. Slané jazero.
VMp. 50: [45-33]
VN.: 1889 *Soós tó, Soóstó* Kmp. Sap
TN.: 1889 *Soós tó, Soóstó* Kmp. Sap
1955 – 61 *Slané jazero (Sós tó)* TM. 5
1957 – 71 *Slané jazero (Sós tó)* TM. 10
1975 *Slané jazero* ZMp. 10
1987 *Slané jazero* ZMp. 10
Etym.: Názov vznikol z maď. apel. *sós* (= sloven. slaný), apel. *tó* (= sloven. jazero) a motivovala ho skutočnosť, že sa nachádzalo v zamokrenej, slaniskovej lokalite; **Slané jazero*.

† **Slané jazero** (2) zaniknuté jazero J od obce Gabčíkovo v lokalite Slané jazero.
VN.: 1971 *Slané jazero* ZMp. 50
1994 *Slané jazero* ZMp. 25
TN.: 1971 *Slané jazero* ZMp. 50
1987 *Slané jazero* ZMp. 10
2008 *Slané jazero* ZMp. 50
2010 *Slané jazero* VMp. 50
Etym.: → † *Slané jazero* (1).

***Smradľavé rameno** → † **Smradľavý močiar*

† ***Smradľavý močiar** pôv. rozľahlý, dnes zaniknutý močiar medzi obcami Padáň a Pataš na JZ okraji súčasných Bohelovských rybníkov, jeho J okraj je rozpoznateľný na V okraji Padánskeho majera; na konci 19. stor. už len na ma-

lej ploche pri kanáli Kračany-Boheľov; variant: **Smradľavé rameno*; TN. *Smrdáky*.

VMp. 50: [45-32]
VN.: 1782 – 84 *Morast Budesch Hen* (alebo *Hon*) VM. I
1837 – 40 *Büdös Ér* VM. II
1884 *Büdös ér* VM. III
1893 *Büdös han* Kmp. Boh.
1952 *Büdös ér* Mp. 25
TN.: 1893 *Böde Hana* Kmp. DŠtál
1955 – 61 *Büdös han, Büdöshan* (pole) TM. 5
1957 – 71 *Smrdáky (Büdös han)* TM. 10
1984 *Smrdáky* ZMp. 10
1992 *Smrdáky* (pole) GNDS. Boh.
1995 *Smrdáky* ZMp. 25

Etym.: Názov interpretujeme ako **Smradľavý močiar*, vznikol z maď. adj. *büdös* (= sloven. smradľavý, páchnuci), maď. apel. *han* (= sloven. močiar, bahniko), nem. apel. *r Morast* (= sloven. močiar) je vo funkcii geografického termínu. Názov motivoval zápach močiaru z odumierajúcich tiel rastlín a živočíchov v stojatej vode; s podobnou motiváciou vznikol aj názov **Smradľavé rameno* (maď. *Büdös ér*; močiar tvoril súčasť viacerých močiaristých korýt v okolí obcí Bohelov a Pataš); VN. > TN.

† ***Sokolec** zaniknutý rybník medzi obcou Opatovský Sokolec a riekou Váh; ON. Opatovský Sokolec; VN. Sokolský kanál.

VMp. 50: [45-32]
1260 *piscina Solumus* CDSI. II, Nr. 647
ON.: Opatovský Sokolec: → Komárňanský kanál
VN.: → Sokolský kanál

Etym.: Názov rekonštruujeme v maď. podobe **Sólyom* (slov. **Sokolec* < apel. *sokol*, maď. *sólyom*; porov. historický doklad ON. *Sokolec* v Turci: 1251 *villam Solumus* CDSL. II, Nr. 370 a výklad ON. Opatovský Sokolec pri hesle Komárňanský kanál; kapitola Názvy vodných tokov...). Nie je isté, či je pôvodný VN. alebo ON.

† **Somsovské jazero** zaniknuté jazero V od obce Dolný Bar bolo pozostatkom barinatého koryta → Han na mieste, kde sa spájalo s Belským kanálom; TN. 1. Somsovské, 2. Somovské lúky.

VMp. 50.: [45-32]

VN.: 1955 – 1961 *Somsovské jazero* (*Szomszo tó*) TM. 5

TN.: 1. 1955 – 61 *Somsovské* (*Szomszo*) (pole) TM. 5

1957 – 71 *Somsovské* TM. 10

2. 1955 – 61 *Somsovské lúky* (*Szomszo rétek*) TM. 5

Etym.: Názov *Somsovské jazero* (maď. *Szomszo*) vznikol azda z OM. **Somsa*, apel. *jazero*.

***Spevavá studňa** nelokalizovaná studňa SV od obce Sokolce v blízkosti dnešného hospodárstva Maderét a lokality Bodzianske lúky; TN. Spevavé.

VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)

VN.: 1837 – 40 *Énekes Ágai Kút* VM. II 1889 *Énekesága kút* KMp. Sok.

TN.: 1889 *Énekes ága* (pole) KMp. Bodza, Lip.

1955 – 61 *Spevavé* (*Énekes ága*) TM. 5

1955 – 71 *Spevavé* TM. 10

Etym.: Ako ukazujú doklady, názov **Spevavá studňa* vznikol podľa staršieho

TN. *Spevavé* (pôv. asi VN. **Spevavé rameno* < maď. apel. *énekes* – slov. spevák, ág – rameno; VN. > TN.) a pomenúva studňu v lokalite Spevavé. Mohli by sme ho interpretovať aj v podobe **Studňa pri Spevavom ramene*.

***Stará studňa** asi zaniknutá studňa 200 m na V od Padánskeho majera.

VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)

1837 – 40 *Ó kút* VM. II

Etym.: Doklad *Ó kút* interpretujeme ako **Stará studňa* (maď. adj. *ó* = sloven. starý; apel. *kút* = sloven. studňa).

***Staré jazero** (1) močaristé koryto na SV okraji obce Čičov, pôvodne asi bolo spojené s dnešným Dvorským kanálom.

VMp. 50: 45-34 (nepomenovaný)

1837 – 40 *Öreg Tó* VM. II

Etym.: Názov **Staré jazero* vznikol z adj. *starý* (maď. *öreg*), apel. *jazero* (maď. *tó*).

† ***Staré jazero** (2) zaniknuté jazero na J od mesta Veľký Meder a SV od lokality Stará Muňota.

VMp. 50: [45-34]

1889 *Öreg tó* KMp. VMed.

Etym.: → **Staré jazero* (1).

***Staré jazero** (3) → † Dlhé panské jazero, † Okrúhle panské jazero; Hamský kanál

† ***Staré šikaro** zaniknutý rozľahlý, asi 3 km široký močiar v tvare trojuholníka medzi obcami Kostolné Kračany (časťou Amadeho Kračany), Povodou a Nekyjami; vo V časti bol spojený dvomi močaristými korytami so zaniknutým

močiarom *Malé Šikaro a ďalšími močiarmi v dnešnej lokalite Široké jazero; jedno z jeho dlhých močaristých koryt smerovalo od Malého Blahova, potom sa od neho odpájalo, pokračovalo veľkým oblúkom cez centrum Dunajskej Stredy a JV smerom sa spájalo s močiarom J od osady Lidér-Tejed; VN. *Malé Šikaro.

VMp. 50: [45-31]

1782-84 *Órek Schikaro* VM. I

VN.: → *Malé Šikaro

Etym.: → **Malé Šikaro*, maď. adj. *öreg* – starý.

***Starý Dunaj** → Čičovské rybníky

† **Starý Kamváš** zaniknutý močiar SZ od mesta Veľký Meder v lokalite Priečny kút.

VMp. 50: [45-32]

1889 *Öreg Kámvás* KMp. VMed.

Etym.: Názov nie je jasný (maď. *öreg* – starý).

† ***Strmeň** (1) dva neidentifikované rybníky v blízkosti zaniknutého jazera *Dudváh SV od obce Sokolce (časť Sokolce-Lúky).

VMp. 50: [45-32]

1260 *due piscine Kengel* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Názov vznikol z maď. apel. *kengyel* (= strmeň), lat. apel. *piscina* (= rybník) a motivoval ho tvar vodného objektu.

† ***Strmeň** (2) zaniknutý rybník medzi osadami Balvany (časť obce Kameničná) a korytom Váhu, resp. osadou Kava (časť obce Lándor).

VMp. 50: [45-32; 23]; Šmil., Nr. 178

1268 *aqua Kengelfeu* Šmil., Nr. 178

Etym.: → † **Strmeň* (1), maď. *fő* (= horná časť toku).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

***Strmeňová studňa** dnes neidentifikovaná studňa v lokalite Studňovské JV od obce Vrakúň; TN. *Strmeňové.

VMp. 50: 45-31 (nelokalizovaný)

VN.: 1884 *Kengyelesi kút* VM. III

TN.: 1893 *Kengyeles* (pole) KMp. Vrak.

Etym.: Názov *Kengyelesi kút* je odvodený z TN. *Kengyeles* (< maď. apel. *kengyel* = sloven. strmeň, apel. *kút* = sloven. studňa), interpretujeme ho ako **Strmeňová studňa* (→ vyššie).

***Studňa** podnes jestvujúca studňa na SZ okraji mesta Komárno.

VMp. 50: 45-43 (nepomenovaný)

1888 *Italóhely* KMp. Kom.

Etym.: Názov *Italóhely* (správne *Itatóhely*) vznikol z maď. apel. *itató* (= sloven. napájadlo), apel. *hely* (= miesto) a pomenúva verejnú studňu s pitnou vodou. Interpretujeme ho v podobe **Studňa*.

† ***Studňa pri Čiernom jarku** dnes neidentifikovaná studňa V od obce Okoč v blízkosti hospodárstva Maderét.

VMp. 50: [45-32]

1837 – 40 *Fekete Éri Kút* VM. II

Etym.: Názov je odvodený od názvu staršieho neidentifikovaného ramena alebo iného vodného toku s názvom **Čierny jarok* (maď. *Fekete ér*). Názov môžeme preložiť ako **Studňa pri Čiernom jarku*.

Studňovské studňa v lokalite Studňovské Z od obce Padáň; TN. Studňovské.

VMp. 50: 43-31 (neidentifikovaný)

VN.: 1884 *Kútas* VM. III

1937 *Kutas* ŠMp. 75

TN.: 1898 *Kutas* MTT. 75

1937 *Kutas* (pole) ŠMp. 75

1952 *Kutas* Mp. 25

1955 – 61 *Studňovské* TM. 5

1957 – 71 *Studňovské* TM. 10

1971 *Studňovské* ZMp. 50

1978 *Studňovské* ZMp. 10

1989 *Studňovské* ZMp. 10

1994 *Studňovské* ZMp. 25

Etym.: Doklad *Kútas* (< maď. apel. *kút* – sloven. studňa) interpretujeme v podobe *Studňovské* (< apel. *studňa*); názov vznikol zo staršieho maď. TN. *Kútas* (sloven. *Studňovské*) a motivovala ho skutočnosť, že v blízkosti sa nachádzalo viacero studní (→ *Saská studňa, *Strmeňová studňa, *Topolová studňa).

† ***Suchý piesok** nelokalizovaný močiar pravdepodobne pri Etreho Kračanoch (porov. VM. I, VM. II).

VMp. 50: [45-31]

1248 *stagnum Zarazfuen, Zarazfuen* CDSL. II, Nr. 309

Etym.: Doklady *Zarazfuen* a *Zarazfuen* rekonštruujeme ako **Szárázfövény*. Názov azda motivovala charakteristika močiara (< maď. *száraz* – suchý, *fövény*, *fövény* – piesok, ale aj piesočná alebo bahnistá zemina; azda močiar s piesčitými brehmi alebo dnom, príp. močiar s bahnistými brehmi alebo dnom (podľa názvu pravdepodobne išlo o vysychajúcu vodnú plochu).

Szaporka → Hamské trstie

† **Szegtó** zaniknutý močaristý les JV od obce Topolníky susediaci s dnešnou lokalitou Kozma.

VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)

1884 *Szegtó* VM. III

Etym.: Názov vznikol pravdepodobne z TN. **Szeg* (v excerpovaných prameňoch nie je doložený) alebo z maď. apel. *szeg* (= sloven. kút, miesto), apel. *tó* (= sloven. jazero). Motiváciou by tak bola azda lokalizácia močaristého lesa („nachádzajúci sa na okraji, v kúte“).

† **Székes sáros ér** zaniknutý močiar na SZ strane močiara Blatná (→ Blatná, Olča-Kosihy) SZ od obce Veľké Kosihy; TN. *Székes sáros ér*; VN. 1. **Blatná*, 2. *Olča-Kosihy*.

VMp. 50: [45-34]

VN.: 1889 *Székes sáros ér* KMp. VKos.

TN.: 1889 *Székes sáros ér* KMp. VKos.

VN.: 1. → **Blatná*

2. → *Olča-Kosihy* (kapitola *Názvy vodných tokov...*)

Etym.: Názov vznikol z VN. *Sáros ér* (**Blatistý* potôčik) a maď. adj. *székes* – stoličný – svojím tvarom pripomínajúci stolicu (močiar sa pripájal vodorovne z V k pôvodnému močiaru na jeho S strane, čím táto časť pripomínala stoličku).

† ***Szélvész** dnes neidentifikované jazero v blízkosti obce Okoč a jej miestnej časti Opatovský Sokolec; ON. *Sceuleus*. VMp. 50: [45-32]; Šmil., Nr. 171 B
VN.: 1283 *piscinae Sceueyze* Šmil., Nr. 171 B

ON.: 1258 *villa Sceuleus* CDSI. II, Nr. 614 (nelokalizovaná obec patriaca hradu Komárno)

Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer (1932, s. 304) v podobe *Szélevejsz(e)*: < maď. apel. *szél* (= okraj), maď. apel. *vejész* > *vejsz*, *vejsze* > *vész* (= miesto, kde sa lovia ryby vršami; *vrša* – košovitá nádoba na chyťanie rýb; HSSJ. 6, s. 449); pravdepodobne išlo o jeden z rybníkov, ktoré stáli na okraji sústavy vodných plôch medzi obcami Bohelov a Čiližská Radvaň (porov. situáciu na VM. I – VM. III).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

† **Szöröm Lapos** zaniknutý rozľahlý močiar Z od obce Čičov a S od osady Klúčovec pri † *Starom jazere; variant: Földégési ér.

VMp. 50: 45-34

1837 – 40 *Szöröm Lapos* VM. II

1899 *Földégési ér* Kmp. Klúč.

Etym.: Názvy nie sú jasné; porov. heslo *Horiace jazero; maď. föld – zem, égési – horiaci, zhorenisko, spálenisko; ér – jarok, rameno.

Š

† ***Šajdon** močaristé koryto s dĺžkou 1,5 – 2 km V od obce Gabčíkovo a SZ od obce Pataš medzi dnešným Šajbárskym kanálom a kanálom Jurová-Veľký Meder; pôvodne sa spájalo s močiarimi Beszlústo a *Malým Bendovom a prostredníctvom nich s ďalšími močiarimi; TN. 1. *Šajdon, 2. Slané jazero.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1782 – 84 *Morast Schaidom* VM. I

TN.: 1. 1884 *Sájdony* VM. III

1893 *Sajdom* (pole) Kmp. Gab.

1955 – 61 *Sajdom* TM. 5

1957 – 71 *Šajdom* TM. 10

2. 1992 *Slané jazero* (pole) GNDS. Gab.

Etym.: Názov interpretujeme v podobe *Šajdon* (nem. apel. *r Morast* – močiar je použitý vo funkcii hydrografického termínu). Názov pravdepodobne etymologicky súvisí s maď. názvom *Sajó* (aj *Šajava*; < maď. *só-* – slaný; porov. rieka Slaná na Gemeri; výklad → Sičáková, 1996, s. 74); porov. aj TN. *Slané pole* v blízkosti zaniknutého močiara.

Lit.: Sičáková, 1996, s. 74.

† ***Šárd** pravdepodobne zaniknutý močiar pri Veľkom Légu (časť obce Lehnice).

VMp. 50: [45-13]; Šmil. Nr. 127

VN.: 1239 *Sard* CDSI. II, Nr. 48

1239/1241 *Said, Saaid, Sard* Šmil., Nr. 127

Etym.: Maď. názov *Sard* motivovala charakteristika objektu a vznikol z maď. demin. *sárd* (z maď. *sár* „blato, bahno, močiar“; porov. Šmil., 1932, s. 470), čiže pomaly tečúci blatistý, bahenný vodný tok (porov. Hladký, 2011, s. 120, 121).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 470; Hladký, 2011, s. 120 – 121.

† ***Široké jazero** zaniknuté jazero medzi obcami Nekyje na Ostrove a Kostolné Kračany, príp. medzi Mliečanmi a Nekyjami na Ostrove.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1955 *Szélestő* ŠMpO. 5

Etym.: → † **Široké jazero, Široké rameno* (kapitola Názvy vodných tokov...).

† ***Šomod'** močiar; podnes sa zachovali zvyšky na V od osady Karáb a zaniknutého Karábskeho močiara, s ktorým bol spojený z J aj S, smeroval na V a spájal sa s močiarom *Doboš v katastri obce Bohelov.

VMp. 50: [45-32]

1782 – 84 *Morast Schomogij Derka* VM. I
Etym.: Pôvodná podoba maď. názvu bola **Somogy*, názov je odvodený od maď. apel. *som* (= sloven. drieň; bot. drieň obyčajný, lat. *Cornus mas*), hoci drieň nepatrí medzi hydrofilné rastliny; porov. aj Kiss, 1988, II, s. 486.

† **Schomost** zaniknutý rozľahlý močiar S od obce Gabčíkovo Z od osady Mlynisko v lokalite Staré Mlynisko (jeho J okraj vymedzoval dnešný Akovský kanál); močaristými korytami bol spojený s močiarimi Ritet (S od neho), *Čary (SZ od neho) a Korpod (V od neho).

VMp. 50: [45-31]

1782 – 84 *Morast Schomost* VM. I
Etym.: Presná podoba názvu sa nedá spoľahlivo určiť. Názov pravdepodobne vznikol z maď. apel. *som* – drieň (bot. drieň obyčajný, lat. *Cornus mas*; v nem. zápis maď. *s* = *sch*) a možno by sme ho mohli interpretovať v podobe **Somogy*, resp. **Somod'*; porov. ďalšie VN. odvodené od maď. apel. *som*: Šmilauer, 1932, s. 483), nem. apel. *r Morast* = sloven. močiar.

† ***Štagnovica** zaniknutý močiar J od

mesta Kolárovo v lokalite Štagnovica; ON. Štagnovica; TN. Štagnovica; VN. 1. Štagnovický kanál, 2. Štagnovica-Čergov.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1906 *Stagnóza* KMp. Kol.

ON., TN. → Štagnovica-Čergov

VN.: 1. → Štagnovický kanál

2. → Štagnovica-Čergov

Etym.: → *Štagnovica-Čergov*.

† **Štrkovec** zaniknutý močiar V od obce Čalovec.

VM. 50: [45-34; 43]

1955 – 61 *Štrkovec (Kövecses hát)* TM. 5

1957 – 71 *Štrkovec* TM. 10

Etym.: Názov *Štrkovec* (po maď. *Kövecses hát*) pravdepodobne motivoval spôsob vzniku vodnej plochy (ťažba štrku) alebo vznikol podľa povahy dna, prípadne brehov.

Šulianske jazero jazero medzi Dunajom a Dunajským kanálom pri obci Šulany; pozostáva z dvoch prepojených častí; obteká ho Šulianske rameno; varianty: Materiálová jama A, Materiálová jama B; ON. Šulany; TN. Šulianske; VN. Šulany-Jurová.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 2005 *Materiálová jama* PMp. 10

2008 *Šulianske jazero* TASR. 50

2009 *Materiálová jama A, Materiálová jama B* RMp. SR

ON., TN., VN.: → Šulany-Jurová (kapitola Názvy vodných tokov...)

Etym.: Názov *Šulianske jazero* motivovala lokalizácia jazera a vznikol z ON. *Šulany* (→ VN. *Šulany-Jurová*); sufix *-ske*, apel. *jazero*. Technické názvy *Materiá-*

lová jama A, Materiálová jama B < adj. materiálový < apel. materiál; apel. jama, grafémy A a B slúžia na odlišenie jednotlivých častí.

T

Tavara → Rákosie

***Tekvicová krútnava** pôvodne jazierko, dnes zvyšok kanála Z od obce Nárada (susedí s jazierkom *Mŕtva krútnava).

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

1889 *Tökleveles örvény* KMp. Nár.

Etym.: Doklad *Tökleveles örvény* (< maď. apel. *tök* – tekvica, adj. *leveles* – listnatý; apel. *örvény* – vodný vír, krútnava; plocha vznikla počas povodne) interpretujeme v podobe **Tekvicová krútnava*. Názov azda motivovala skutočnosť, že vodná plocha sa nachádza v lokalite, kde zvykli rásť tekvice.

† ***Tõña** nelokalizované jazierko pri Dunaji neďaleko zaniknutej osady Keltkev pri Komárne (patrila hradu Bana); nie je isté, či sa ešte nachádzalo na Žitnom ostrove.

VMp. 50: [45-43]

1226 *Thana* CDSL. I, Nr. 320

Etym.: Doklad rekonštruujeme v podobe **Tõña*, motivovala ho charakteristika vodného objektu (< apel. *tõña* „hlboké, stojaté miesto na vodnom toku vhodné na rybolov“; porov. Šmilauer, 1932, s. 8; v maď. mu významovo zodpovedá apel. *örém, őrém*). Latinský údaj v listine *que vulgo Thana dicitur* („ktorý sa nazýva

ľudovo **Tõña*“) môže naznačovať, že tu bolo slovanské osídlenie (porov. Stanislav, SJ. II, 457).

Pozn.: Ďalšie dve jazierka **Tõña* neuvádzame ako samostatné heslá, pretože sa nedá zistiť, či išlo o objekty na dnešnom slov. alebo už maď. území:

1. v blízkosti Dunaja blízko dnešnej maď. obce Gönyű: 1223 *Tona, Thagna, Eurem, Euren* CDSL. I, Nr. 286; 1244 *Tana* CDSL. II, Nr. 147; 1882 *Eurem, Euren, Euven, Eurven* Ortway, 297, 298;
2. pri Dunaji, niekde pri neznámej obci Zumsou: VN.: 1222 *Thania* CDSL. I, Nr. 274.

***Topolová studňa** studňa (dnes jazierko) J od lokality Studňovské JZ od obce Padán v blízkosti začiatku Topolového kanála a Malého Topolového kanála; TN. Veľké Topolové; VN. 1. Topolový kanál, 2. Malý Topolový kanál.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1884 *Nyáradí kút* VM. III

TN., VN.: 1., 2. → kapitola Názvy vodných tokov...

Etym.: Názov jazierka motivoval porast v okolí pôv. studne; → Malý Topolový kanál, apel. *studňa* (maď. *kút*).

† ***Töröm** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu; ON., TN. Terem.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1260 *piscina in pratis Teurum* CDSL. II, Nr. 647

ON.: Terem (samota; Lipové):

1837 – 40 *Törös* VM. II

1884 *Töröm* VM. III

1889 *Töröm major* KMp. Tõň

1898 *Terem psz.* [*puszta*] MTT. 75

1981 *Terem* GN. 11

TN.: 1889 *Töröm* (lúky) KMp. Tõň, Boda

Etym.: Názov rekonštruujeme v podobe *Töröm*, vznikol z maď. apel *tör* – pasca. Predpokladáme, že starší bol VN. > ON. > TN.

† ***Trstinová studňa** dnes nelokalizovaná studňa SV od obce Sokolce v lokalite Rakytové pasienky.

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1889 *Nádaséri kút* KMp. Sok.

Etym.: Doklad *Nádaséri kút* ukazuje, že názov je odvodený (maď. suf. *-i* = sloven. *-ský*) pravdepodobne zo staršieho VN. **Nádas ér* (< maď. *nádas* < *nád* – trstina – vysoká vodná tráva), apel. *kút* (= studňa); teda **Trstinová studňa*.

† ***Trstinové jazero** dnes neidentifikované jazero v blízkosti obce Okoč a jej miestnej časti Opatovský Sokolec.

VMp. 50: [45-32]; Šmil., Nr. 171 A

2. pol. 13. st. *Kakthu* Šmil., Nr. 171 A

Etym.: Názov rekonštruoval V. Šmilauer v podobe *Kákató* (*-tő*), môžeme ho preložiť ako **Trstinové jazero* (maď. *káka* – trstina, vodná tráva, *tó* – jazero).

Lit.: Šmilauer, 1932, s. 304.

***Trstinové rameno** zvyšky močiara S od mesta Komárno pri osade Nová Osada.

VMp. 50: 45-43 (nepomenovaný)

1888 *Kákas ér* KMp. Kom.

Etym.: Názov pôvodne asi pravostranného ramena rieky Váh vznikol z maď. adj. *kákas* < apel. *káka* (= sloven. trstina), apel. *ér* (= rameno) a motivoval ho

trstinový porast na brehoch ramena, resp. močiara.

† ***Tvrdoš** jeden zo šiestich dnes neidentifikovaných rybníkov v blízkosti Čalovského Dudváhu V od obce Sokolce.

VMp. 50: [45-32]

1260 *Turdus* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Doklad rekonštruujeme v podobe **Tvrdoš* (< slovan. OM. *Tvrdoš*; z konsonantu *-v-* v skupine *tvrd* > maď. *-u-*; v sufixe *-oš* *-o-* > *-u-*; porov. Stanislav, 2004, s. 459; Šmilauer, 1932, s. 524, 507).

U, Ů

† ***Uchtus** nelokalizovaná vodná plocha pravdepodobne na močaristom území pri Etreho Kračanoch (porov. VM. I, VM. II).

VMp. 50: [45-31]

1248 *stagnum Uchtus* CDSL. II, Nr. 309

Etym.: Názov *Uchtus* nie je jasný.

† ***Uroš** zaniknutý močiar široký asi 2,5 km s tromi ostrovmi, spojený bol dvomi bahnistými korytami s **Malým Šikarom* (zo SZ) medzi obcami Vrakúň a Mad, na J v lokalite Líščie diery sa spájal s močiarom Beszlústo; jeho zvyšky boli naposledy zaznačené na ZMp. 10 (1978); TN. Únos.

VMp. [45-31]

VN.: 1782 – 84 *Morast Urosch* VM. I

TN.: 1893 *Únos* (pole) KMp. Mad

1955 – 61 *Únos* TM. 5

1971 *Únos* ZMp. 50

1978 *Únos* ZMp. 10
1989 *Únos* ZMp. 10
1992 *Únos* GNDS. Mad
1994 *Únos* ZMp. 25
Etym.: Jediný doklad ukazuje, že názov močiara bol pravdepodobne **Uroš* (< maď. OM. *Uros*; porov. Šmilauer, 1932, s. 496; v nem. zápise maď. *s = sch*). Súčasný TN. vznikol pravdepodobne (nevhodnou) úpravou staršieho názvu zaniknutého močiara.

† ***Ůgyes** neidentifikovaný vodný objekt v blízkosti obce Čalovec.
VMp. 50: [45-32]; Šmil., Nr. 177
1268 *Yguz* Šmil., Nr. 177
1383 *Igyz* Šmil., Nr. 177
Etym.: Doklady rekonštruoval V. Šmilauer ako **Ůgyes* < maď. apel. *ügy* – prameň.
Lit.: Šmilauer, 1932, s. 305.

V, W

† ***Vážska tůňa** nelokalizovaný rybník alebo jazierko pri ústí Váhu do Dunaja pri Komárne (porov. Chaloupecký, 1923, s. 67, 159); VN. Váh.
VMp. 50: [45-43]
VN.: 1075 *Wagetuin* CDSL. I, Nr. 58
VN.: → Krško, 2011, s. 161–165
Etym.: Doklad *Wagetuin* rekonštruujeme v podobe **Vážska tůňa* (porov. → **Tůňa*). Motivovala ho lokalizácia (< VN. *Váh*; tůňa nachádzajúca sa pri Váhu).

† ***Velké jazero** (1) zaniknutý močiar JZ od obce Kameničná v lokalite Čerhát pri kanáli Čalovec-Kameničná.

VMp. 50: [45-41]
1837 – 40 *Nagy Tó* VM. II
1898 *Nagy tó* MTT. 75
Etym.: Názov **Velké jazero* motivovala veľkosť, rozľahlosť jazera, vznikol z adj. *velký* (maď. *nagy*), apel. *jazero* (maď. *tó*).

† ***Velké jazero** (2) 2,5 km; zaniknuté jazero pri obci Macov S od obce Blatná na Ostrove; TN. Veľkojazerné.
VMp. 50: [45-13]
VN.: 1894 *Nagy tó* KMp. Blat.
1954 *Nagy tó* ŠMpO. 5
TN.: 1894 *Nagy tó* *dűlő* (pole) KMp. Blat.
1979 *Velkojazerné* ŠMpO. 5
Etym.: Názov **Velké jazero* motivovala veľkosť jazera (adj. *velký*, maď. *nagy*; apel. *jazero*, maď. *tó*), prípadne porovnanie s iným jazierkom pri obci.

† ***Velké jazero** (3) zaniknuté jazero alebo močiar na močaristom území pri Kračanoch (porov. VM. I, VM. II).
VMp. 50: [45-31]
1253 *stagnum Nogto* CDSL. II, Nr. 420
Etym.: Doklad rekonštruujeme ako *Nagy tó* – **Velké jazero*; motivovala ho relatívna rozloha jazera (porov. Chaloupecký, 1923, s. 67).

***Velké jazero** (4) → † *Čiliž

Velké rameno → Čičovské rybníky

Velké Vranie močaristý trstinový porast a močiar J od obce Gabčíkovo pri kanáli napájajúcom VD Gabčíkovo; ON. Veľké Vranie, TN. Veľké Vranie.
VMp. 50: 45-31 (nezakreslený)

VN.: 1992 *Veľké Vranie* GNDS. Gab.
ON.: † Veľké Vranie → Vranie-Kotliba
TN.: Veľké Vranie: → Vranie-Kotliba
Etym.: → Vranie-Kotliba (kapitola
Názvy vodných tokov...).

Veľký les močaristý trstinový porast
v katastrálnom území obce Gabčíkovo;
ON. Veľký les; TN. Veľký les.

VMp. 50: 45-31

VN.: 1992 *Veľký les* GNDS. Gab.

ON.: Veľký les (samota; Gabčíkovo):

1992 *Veľký les* GNDS. Gab.

TN.: 1992 *Veľký les* (pole, les) GNDS.
Gab.

Etym.: Názov *Veľký les* vznikol podľa
TN. Veľký les; pomenúva mokraď s trs-
tinovým porastom v lokalite *Veľký les*
(< adj. veľký, apel. les); TN. > VN., ON.

† ***Veľký močiar** zaniknutý rozľahlý
močiar na Z a JZ okraji mesta Kolárovo;
TN. Veľká plytčina..

VMp. 50: [45-32]

VN.: 1906 *Nagy Lápos* KMp. Kol.

TN.: 1957 – 71 *Veľká plytčina* TM. 10

1984 *Veľká plytčina* ZMp. 10

1993 *Veľká plytčina* ZMp. 10

Etym.: Názov interpretujeme ako **Veľ-
ký močiar* (maď. *nagy* – veľký, apel. *láp*
– močiar); VN. > TN.

* **Vič** nelokalizovaný prameň pri Etreho
Kračanoch (časť Kráľovičových Kra-
čian).

VMp. 50: [45-31]

1248 *fontem Vich* CDSL. II, Nr. 309

Etym.: Názov *Vich* nie je jasný. Etymo-
logicky súvisí s názvom rieky Vyčoma
v Ponitri (1246 *rivulus, aqua wichama,*

1293 *flumen Wichema* atď., Hladký,
2004, s. 210). V. Šmilauer (1932, s. 340)
pokladal jej etymológiu za nejasnú (su-
fix *-oma* > maď. *-ama*). B. Varsik (1990,
s. 48) poukazuje na staršie výklady prí-
buzných toponým so základom *vič*, kto-
ré V. Moór a J. Stanislav dávali do súvisu
s apel. *vlk*.

Vistó → Rákosie

† ***Vízszeg** zaniknutý rybník v blízkosti
obce Opatovský Sokolec pri rieke Váh.
VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Vysceg* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je zná-
ma. Pravdepodobne ide o latinizovanú
podobu maď. názvu **Vízszeg* (maď. *víz*
– voda, *szeg* – kút, miesto); názov prav-
depodobne pôvodne pomenúval záhyb,
ohyb rieky alebo ramena.

† ***Vlčie jazero** močaristé koryto s dlž-
kou 1,5 – 2 km V od obce Gabčíkovo
a SZ od obce Pataš medzi dnešným Pa-
tašským kanálom a kanálom Jurová-Veľ-
ký Meder JV od osady Staré mlynisko;
TN. **Vlčie jazero*.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1837 – 40 *Farkas Tó* VM. II

TN.: 1893 *Farkas tó* (pasienok) KMp.
Gab.

Etym.: Názov vznikol z maď. apel. *far-
kas* (= vlk), apel. *tó* (= jazero), interpre-
tujeme ho v podobe **Vlčie jazero*; VN. >
TN.

***Vlčí han** → † Čiliž

† ***Vnútorne blato** zaniknutý močiar

v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu (porov. Ortway, 1882, s. 124).

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Belsar* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: → **Vonkajšie blato*; doklad *Belsar* rekonštruujeme ako **Belső-sár* – **Vnútorané blato* (maď. *belső* – vnútorný, maď. *sár* – blato; porov. Ortway, 1882, s. 457; Šmilauer, 1932, s. 460).

***Voda** → **Čanádske jazero*

† **Woioser** nelokalizovaný rybník pri obci Kameničná na Ostrove.

VMp. 50: [45-43]

1075 *piscina Woioser* CDSL. I, Nr. 58

Etym.: Doklad nie je jasný; druhú časť názvu tvorí maď. apel. *ér* – ramo.

Vojčianske jazero jazero pri Vojke nad Dunajom medzi Vojčianskym ramenom a Dunajom; ON. Vojka nad Dunajom; VN. 1. Vojčianske ramo, 2. Vojka-Kračany.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 2008 *Vojčianske jazero* TASR. 50

ON.: → Vojčianske ramo

VN.: 1. → Vojčianske ramo

2. → Vojka-Kračany

Etym.: Názov *Vojčianske jazero* motivovala lokalizácia jazera, vznikol z ON. *Vojka [nad Dunajom]* (→ Vojčianske ramo); sufix *-ianske*, apel. *jazero*.

***Volavčia studňa** dnes neidentifikovaná studňa V alebo JV od obce Bohelov a Z od osady Jánošíkovo na Ostrove asi v lokalite Šarkan.

VMp. 50: 45-32 (nelokalizovaný)

1837 – 40 *Gémesi kút* VM. II

1884 *Gémesi kút* VM. III

Etym.: Názov nie je jasný, maď. sufix *-i* ukazuje, že ide o odvodený názov. Pravdepodobne vznikol z terénneho názvu *Gémes*, ktorý však nie je v uvádzanom materiáli doložený. Ten pravdepodobne vznikol z maď. apel. *gém* (= sloven. volavka, zool. vták z rodu *Ardea*), apel. *kút* (= studňa). Názov rekonštruujeme v podobe **Volavčia studňa* s motíváciou výskytu volaviek v okolí studne.

† ***Volské jazero** zaniknuté jazierko pri samote Blatná J od obce Malá Lúča; TN. Volský pasienok.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1955 *Ŕkôr tó* ŠMPO. 5

TN.: 1992 *Volský pasienok* (lúka) GNDS. TnOs.

Etym.: Názov **Volské jazero* pravdepodobne motivovala funkcia jazera – mohlo slúžiť na napájanie hovädzieho dobytku, volov (adj. *volský* < apel. *vól* – vykastrovaný býk; maď. *őkör*; apel. *tó* – jazero).

† ***Vonkajšie blato** zaniknutý močiar v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina Kyusar* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Doklad *Kyusar* T. Ortway (1882, s. 457) rekonštruoval ako **Külső-sár* – **Vonkajšie blato* (maď. *külső* – vonkajší, maď. *sár* – blato); podľa neho názov vznikol ako kontrastný k názvu blízkeho močiara → **Vnútorané blato* (maď. *Belső-sár*).

***Vrbina** → † *Čiliž

† ***Vřbová voda** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Vrbanveyze* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Doklad môžeme rekonštruovať ako **Vřbová voda*, menej pravdepodobne aj **Vrbanova voda* (maď. *víz* – voda) a názov motivoval výskyt vřbového porastu (< apel. *vřba*), prípadne vlastníctvo lúky, na ktorej sa nachádzal rybník (< azda OM. *Vrban* (porov. DPS., 1998).

***Vtácie** → *Malé jazero (2)

† ***Vtranvelg** zaniknutý rybník v blízkosti obce Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Vtranvelg* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa, druhá časť názvu vznikla z maď. apel. *völgy* (= dolina).

Z

† ***Zelestó** nelokalizované jazero pravdepodobne na močaristom území pri Etreho Kračanoch (porov. VM. I, VM. II).

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1248 *stagnum Zelostou* CDSL. II, Nr. 309

Etym.: Názov nie je jasný, maď. *tó* – jazero.

† **Zoromeley** jeden zo šiestich neidentifikovaných rybníkov v blízkosti Čalovského Dudváhu V od obce Sokolce.

VMp. 50: [45-32]

1260 *Zoromeley* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa. Druhú časť názvu tvorí maď. adj. *mély* (= hlboký).

† ***Zubvíz** zaniknutý rybník pri obci Opatovský Sokolec pri Čalovskom Dudváhu.

VMp. 50: [45-32]

1260 *piscina in pratis Zubveyze* CDSL. II, Nr. 647

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa. Prvá časť názvu nie je jasná, druhú časť tvorí maď. apel. *víz* (= voda).

† **Zundar** dnes neidentifikovaný vodný objekt; nachádzal sa asi v lokalite Eperješ medzi obcami Klúčovec a Čiližská Radvaň.

VMp. 50: [45-34]

1252 *aqua Zvndar, Zundar* CDSL. II, Nr. 400

Etym.: Presná podoba názvu nie je známa.

Ž

† ***Žabí hrad** zaniknuté jazero v obci Gabčíkovo na pravom brehu Čiližského potoka.

VMp. 50: [45-31]

1893 *Béka vár* Kmp. Gab.

Etym.: Názov je metaforický, motivovalo ho množstvo žiab žijúcich pri jazere (maď. *béka* – žaba, *vár* – hrad).

Žabie jazero jazero, ktoré je pozostatkom mŕtveho ramena Dunaja JV od obce Bodíky pri Bodíckom kanáli.

VMp. 50: 45-31

1893 *Békás tó* KMp. Bod.

1952 *Békás tó* ŠMpO. 5

1971 *Žabie jazero* VMp. 50

1975 *Žabie jazero* ZMp. 10

1988 *Žabie jazero* ZMp. 10

1992 *Žabie jazero* GNDS. Bod., LnOs.

1993 *Žabie jazero* VMp. 50

1994 *Žabie jazero* ZMp. 25

1999 *Žabie jazero* TMp. 50 (Gab.)

2003 *Žabie jazero* VMp. 50

2008 *Žabie jazero* TASR. 50

Etym.: Názov *Žabie jazero* motivoval výskyt žiab v jazere < adj. *žabí* < *žaba*, maď. *békás*, apel. *jazero*, maď. *tó*.

***Žabinec** najsevernejšie jazierko v skupine jazierok na S okraji obce Opatovský Sokolec.

VMp. 50: 45-32

1890 *Békás tó* KMp. OSok.

Etym.: → **Žabie jazero* (1).

† ***Žeriavie jazero** zaniknuté jazero J od obce Vrakúň pri železničnej trati z Dunajskej Stredy do vodnej elektrárne Gabčíkovo.

VMp. 50: [45-31]

VN.: 1955 *Darvastó* ŠMpO. 5

Etym.: Názov **Žeriavie jazero* (maď.

darvas – žeriav, *tó* – jazero) motivoval výskyt žeriavov pri jazere (apel. *žeriav* „veľký vták podobný bocianovi, zool. *Gurs*, KSSJ., s. 978); apel. *jazero*.

† **Žrebčinec** zaniknutý močiar, dnes trstinový porast JV od obce Gabčíkovo; TN. *Žrebčinec*.

VMp. 50: 45-31 (nepomenovaný)

VN.: 1992 *Žrebčinec* GNDS. Gab.

TN.: 1992 *Žrebčinec* (pole) GNDS. Gab.

2005 *Žrebčinec* TAS.

Etym.: Názov *Žrebčinec* vznikol podľa TN. *Žrebčinec* (apel. *žrebčinec* – žrebčín, maštal, v ktorej sú ustajnené žrebce).

† ***Žriebäcie jazero** zaniknuté jazero V od obce Vojtechovce v lokalite Horné diely; TN. *Žriebäcie lúky*.

VMp. 50: [45-13]

VN.: 1884 *Csikós tói* VM. III

1955 *Csikóstó* ŠMpO. 5

TN.: 1971 *Žriebäcie lúky* (lúka) VMp. 50

Etym.: Doklad rekonštruujeme v podobe **Csikóstó* a pravdepodobne ho motivovalo využitie jazera (< maď. *csikós* – pastier koní, prípadne z maď. *csikó* – žriebä, žrebec), maď. *tó* – jazero; pravdepodobne slúžilo na napájanie alebo kúpanie koní.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Monographie ist das Resultat vieljähriger Forschungsarbeit, deren Ziel es war, ein möglichst komplexes Nameninventar der Gewässer auf der Schüttinsel zu gewinnen, von den ältesten Zeiten bis in die Gegenwart, sowie dieses zu interpretieren.

Die Arbeit beschäftigt sich nicht nur mit den Hydronymen, sondern auch mit Eigennamen aus anderen onymischen Klassen, die ethymologisch bzw. sachlich oder motivisch mit den konkreten Hydronymen (meist sind es Siedlungs- und Geländennamen) zusammenhängen.

Die vorliegende Monographie knüpft in ihrer Methodik an andere hydronomastische Arbeiten vom Gebiet der Slowakei an (es handelt sich um die Methodik des Projekts *Hydronymia Europaea* bzw. *Hydronymia Slovaciae*). In diesem Fall wird nicht das Flussgebiet eines Flusses komplex aufgearbeitet, sondern es wird das hydronomastische Material eines geschlossenen Gebiets einer Flussinsel erfasst, die durch die Flüsse Donau, Kleine Donau und Waag gebildet wird. Wegen dieser Besonderheit war es nötig, das Hydronomastikon des Gebiets der Schüttinsel selbständig zu bearbeiten und es später in eine komplexe Monographie über die Hydronymie des Flussgebiets der Kleinen Donau (der unteren Waag) bzw. der Donau, aufzunehmen.

Die einleitenden Kapitel zeichnen die Entwicklung der hydrographischen Situation auf der Schüttinsel sowie die Entwicklung der ethnischen Beziehungen vor dem Hintergrund der historischen Oikonomie und Hydronymie auf diesem Gebiet. Der lexikalische Teil ist auf der Basis von rekonstruierten, standardisierten oder für eine Standardisierung in Frage kommenden Hydronyme zusammengestellt. In einem Stichwort werden eine kurze Charakteristik des onymischen Objekts, die exzerpierten Dokumente (eventuell auch Belege der etymologisch

zusammenhängenden Benennungen) sowie die Auslegung des Namens angeführt. Die Interpretation des historischen toponymischen Materials zeigt, dass die Namen der ältesten Ortschaften und Wasserobjekte auf der Schüttinsel einheimischer (slowakischer) Herkunft sind, wobei die sich dort ansiedelnde magyarische Bevölkerung diese Namen teilweise übernommen hatte. Auf der Basis der angeführten Parallele mit der Benennung von Ortschaften in dieser Region kann angenommen werden, dass vor allem ab dem 13. Jahrhundert, nach der Veränderung der ethnischen Bevölkerungsstruktur, auch magyarische Benennungen aufkommen, die sich auf kürzere Flüsse oder Flussarme sowie auf Wasserflächen mit lokaler Bedeutung bezogen haben. Man kann nicht ausschließen, dass viele von diesen allmählich verschwunden sind im Zuge einer weiteren Veränderung der ethnischen Struktur, als ab dem 13. bis zu dem 16. Jahrhundert insbesondere der westliche Teil der Schüttinsel wesentlich eingedeutscht worden war. Die deutsche Kolonisation hinterließ nach den bisher bekannten Belegen relativ starke Spuren in der historischen Oikonymie der Schüttinsel, nicht jedoch in ihrer H Oder eben umgekehrt – von der alten Hydronymie haben sich hier nicht viele Belege erhalten, die eine kontinuierliche Entwicklung der Hydronymie der Schüttinsel beweisen würden. Die Ursachen sind jedoch nicht ausschließlich in Veränderungen der ethnischen Zusammensetzung in dieser besonderen Region zu suchen, sondern auch in der geringen Stabilität des Systems von onymischen Objekten in ihr, und zwar als Folge der sich oft verändernden historischen hydrologischen Verhältnisse auf der Schüttinsel.

SKRATKY

→	1. radenie toku 2. odkaz na iné heslo	nem.	nemecký, po nemecky
†	zaniknutý objekt	num.	numerálium, číslovka
[]	1. vynechaná časť 2. pri čísle kladového listu označuje na VMp. nezakreslený objekt	OM.	osobné meno
<	smer vývinu, prevzatia	ON.	osadný názov
>	smer vývinu, prevzatia	part.	partikula, častica
*	rekonštruovaná podoba	PCH.	prírodné choronymum
adj.	adjektívum	poľ.	poľský, po poľsky
adverb.	adverbium, príslovka	prep.	prepozícia, predložka
apel.	apelatívum	propr.	proprium, proprializácia
bot.	botanický	psl.	praslovanský
čes.	český, po česky	rus.	rusky, po rusky
d. č.	dolná časť	sg.	singulár
d. t.	dolný tok	slovan.	slovanský
demin.	deminutívum	sloven.	slovenský, po slovensky
EO.	eklézionymum	starotur.	staroturecký
ErO.	ergonymum	stnem.	staronemecký
gréc.	grécky, po grécky	stor.	storočie
h. č.	horná časť	stsl.	starosloviensky
h. t.	horný tok	subst.	substantívum, podstatné meno
ide.	indoeurópsky	suf.	sufix, prípona
k. ú.	katastrálne územie	TN.	terénny názov
lat.	lat., po latinsky	tur.	turecký
maď.	maďarský, po maďarsky	UO.	urbanonymum
		verb.	verbum, sloveso
		VN.	vodný názov
		zool.	zoologický

SKRATKY OBCÍ

Amad.	Amadeho Kračany (miestna časť Kostolných Kračian)	DBar	Dolný Bar
Báč	Báč	Ded.	Dedinka pri Dunaji (miestna časť Novej Dedinky)
Bal.	Baloň	Dev.	Devín (miestna časť Bratislavy)
Bek.	Beketfa (miestna časť Holíc)	DJan.	Dolné Janíky (miestna časť obce Janíky)
Ber.	Bernolákovo	DKlát.	Dunajský Klátov
Bk.	Baka	DM.	Dedina Mládeže
Bl.	Blahová	Dob.	Dobrohošť
Blat.	Blatná na Ostrove	DS.	Dunajská Streda
Bod.	Bodíky	DŠtál	Dolný Štál
Bodza	Bodza	El.	Eliášovce (miestna časť Nového Života)
Boh.	Boheľov	Gab.	Gabčíkovo
BPot.	Benkova Potôň (miestna časť Hornej Potône)	Ham.	Hamuliakovo
Bres.	Brestovec	HBar	Horný Bar
BVes	Bellova Ves	HJan.	Horné Janíky (miestna časť obce Janíky)
Čak.	Čakany	Hlc.	Holice
Čale.	Čalovec	HMýto	Horné Mýto
ČBr.	Čierny Brod	Hol.	Holiare
Číč.	Číčov	HPot.	Horná Potôň
Čil.	Čilistov (miestna časť Šamorína)	HŠúr	Hrubý Šúr
ČPot.	Čečínska Potôň (miestna časť Hornej Potône)	HVes	Hurbanova Ves
ČRad.	Čiližská Radvaň	Hviez.	Hviezdoslavov

Ivan.	Ivanka pri Dunaji	Med.	Medvedov
Ižop	Ižop (časť mesta Veľký Meder)	Mier.	Mierovo
Jah.	Jahodná	MI.	Mliečno (miestna časť Šamorína)
Jan.	Janíky	Mlieč.	Mliečany (časť mesta Dunajská Streda)
Jel.	Jelka	MLúč	Malá Lúč (časť obce Lúč na Ostrove)
Jur.	Jurová	MnOs.	Michal na Ostrove
Kom.	Komárno	MopB.	Most pri Bratislave
Kam.	Kameničná	Ňár.	Ňarad (predtým Topolovec)
Kal.	Kalinkovo	NDed.	Nová Dedinka
KGal.	Kostolná Gala (miestna časť Holíc)	Nek.	Nekyje na Ostrove (časť obce Vrakúň)
KKrač.	Kráľovičove Kračany	NJel.	Nová Jelka (miestna časť Jelky)
Klúč.	Kľúčovec	NKo.	Nové Košariská (miestna časť Dunajskej Lužnej)
KNemá	Klížska Nemá	Nov.	Nová Ves pri Dunaji (miestna časť Novej Dedinky)
Kol.	Kolárovo	NStráž	Nová Stráž (časť mesta Komárno)
Komv.	Komárov (miestna časť Bratislavy)	Ohr.	Ohrady
KosK.	Kostolné Kračany	Okoč	Okoč
Kút.	Kútniky	OnO.	Okoličná na Ostrove
KVes	Karlova Ves	OPot.	Orechová Potôň
Kys.	Kyselica	OSok.	Opatovský Sokolec (časť obce Okoč)
Leh.	Lehnice	Pad.	Padáň
Lip.	Lipové	Pat.	Pataš
LnOs.	Lúč na Ostrove	PBis.	Podunajské Biskupice (miestna časť Bratislavy)
LTej.	Lidér Tejed (časť obce Povoda)		
Mad	Mad		
Mal.	Malinovo		
MBlah.	Malé Blahovo (miestna časť Dunajskej Stredy)		
MBud.	Malá Budafa (miestna časť Holíc)		
MDvor.	Malé Dvorníky		

Pov.	Povoda	Topoľ.	Topoľníky
Priev.	Prievoz (miestna časť Bratislavy)	Tráv.	Trávnik
Raj.	Rajka (obec v Maďarsku pri maďarsko-slovenskej štátnej hranici)	Trst.	Trstice
Ras.	Rastice	Tur.	Tureň
Roh.	Rohovce	Vaj.	Vajnory (miestna časť Bratislavy)
Rov.	Rovinka	VBlah.	Veľké Blahovo
Ruž.	Ružinov (miestna časť Bratislavy)	VBud.	Veľká Budafa (miestna časť Holíc)
Sap	Sap	VDvor.	Veľké Dvorníky
SGal.	Stará Gala (miestna časť Holíc)	VKos.	Veľké Kosihy
SM.	Staré Mesto (miestna časť Bratislavy)	Vl.	Vlky
Sok.	Sokolce	VLúč	Veľká Lúč (časť obce Lúč na Ostrove)
Šam.	Šamorín	VMed.	Veľký Meder (predtým Čalovo)
ŠnOs.	Štvrtok na Ostrove	Voj.	Vojka nad Dunajom
Šul.	Šulany (miestna časť Horného Baru)	VPaka	Veľká Paka
THrad.	Trhová Hradská	Vr.	Vrakuňa (miestna časť Bratislavy)
TnOs.	Trstená na Ostrove	Vrak.	Vrakúň
Tom.	Tomášov	VÚl.	Veľké Úľany
Tomáš.	Tomášikovo	Vyd.	Vydrany
Ton.	Tonkovce (miestna časť Nového Života)	Zál.	Zálesie
Tòň.	Tòň	ZKl.	Zlaté Klasy
		ZnO.	Zlatná na Ostrove
		ZOlča	Zemianska Olča

PRAMENE, LITERATÚRA; LITERATÚRA PODĽA SKRATIEK

Kartografické pramene:

AMp. 200 – *Automapa 1 : 200 000. Zv. 15. Juhozápadné Slovensko*. Red. A. Kubaljaková. Bratislava: Slovenská kartografia, 1989.

Fabriciova mapa Moravy (Marchionatus Moraviae. Das Marggraftumb Mährern. Markrabství moravské). 1 : 288 000. Rytce A. F. Viedeň, 1569.

GEOP. *Geoportál Slovenskej agentúry životného prostredia*. Verejne prístupný mapový portál Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky. (ZMp. 10: Základná mapa 1 : 10 000). Dostupné na: <http://geoportal.sazp.sk/web> [10. 1. 2015].

GMp. 50 – Generálne mapy ČSR M-33. 1952, 1953, 1957. 1 : 50 000.

GS. 50 – *Generální štáb Československé armády*. 1 : 50 000. 1952 – 1957.

Kor. – KORABINSKY, I. M. (KORABINSKÝ, J. M.): *Atlas regni Hungariae portabilis*. Com. Posoniensis. Tab. I, II. Vindobonae, 1804.

KMp. – Katastrálna mapa obce. 1 : 1440; 1 : 2880; 1 : 5000. Obce: Amadeho Kračany, Báč, Baloň, Beketfa, Bernolákovo, Baka, Blahová, Blatná na Ostrove, Bodfky, Bodza, Bohelov, Benkova Potôň (miestna časť Hornej Potône), Brestovec, Bellova Ves, Čakany, Čalovec, Čierny Brod, Čičov, Čilistov, Čečinska Potôň, Čiližská Radvaň, Dolný Bar, Dedinka pri Dunaji, Devín, Dolné Janíky, Dunajský Klátov, Dedina Mládeže, Dobrohošť, Dunajská Streda, Dolný Štál, Eliášovce, Gabčíkovo, Hamuliakovo, Horný Bar, Horné Janíky, Holice, Horné Mýto, Holiare, Horná Potôň, Hrubý Šúr, Hurbanova Ves, Hviezdoslavov, Ivanka pri Dunaji, Ižop, Jahodná, Janíky, Jelka, Jurová, Komárno, Kameničná, Kalinkovo, Kostolná Gala, Kráľovičove Kračany, Klúčovec, Klížska Nemá, Kolárovo, Komárov, Kostolné Kračany, Kútники, Karlova Ves, Kyselica, Lehnice, Lipové, Lúč na Ostrove, Lidér Tejed, Mad, Malinovo, Malé Blahovo, Malá Budafa, Malé Dvorníky, Medvedov, Mierovo, Mliečno, Mliečany, Malá Lúč, Michal na Ostrove, Most pri Bratislave, Nárada, Nová Dedinka, Nekyje na Ostrove, Nová Jelka, Nové Košariská, Nová Ves pri Dunaji, Nová Stráž, Ohrady, Okoč, Okoličná na Ostrove, Orechová Potôň, Opatovský Sokolec, Padáň, Pataš, Podunajské Biskupice, Povoda, Prievoz, Rajka (obec v Maďarsku), Rastice, Rohovce, Rovin-

-
- ka, Ružinov, Sap, Stará Gala, Staré Mesto (m. č. Bratislavy), Sokolce, Šamorín, Štvrtok na Ostrove, Šulany, Trhová Hradská, Trstená na Ostrove, Tomášov, Tomášikovo, Tonkovec, Tõh, Topolníky, Trávník, Trstice, Tureň, Vajnory, Veľké Blahovo, Veľká Budafa, Veľké Dvorníky, Veľké Kosihy, Vlky, Veľká Lúč, Veľký Meder, Vojka nad Dunajom, Veľká Paka, Vrakuňa, Vrakúň, Veľké Úľany, Vydrany, Zálesie, Zlaté Klasy, Zlatná na Ostrove, Zemianska Olča.
- TGJ. – *Tabula generalis episcopalis dioecesis Jaurinensis* (Všeobecná mapa Gyõrskej biskupskej diecèzy). Bez vroèenia.
- MpPN. 200 – *Podunajská nížina*. 1 : 200 000. Bratislava : Kartografický a reprodukčný ústav v Bratislave, 1966.
- MTT. 75 – *Magyarország távolsági térképe*. 1 : 75 000. Budapest: Kereskedelemügyi M. kir. Minisztérium, 1898.
- Nové Zámky, Komárno*. Mapa mesta. 1 : 10 000. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1999.
- PAS. – *Podrobný autoatlas. Slovenská republika 1 : 100 000*. 2. vyd. Red. J. Vašek et al. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1997.
- PM. – *Pozsony-megye*. 1 : 144 000. Wien: Herausgegeben vom kais. u kön. Militarisch geographischen Institute, 1869.
- Pmp. 10 – *Porastová mapa lesných hospodárskych celkov SR: LHC Čalovo – Galanta – Šamorín* (2005), Rusovce (1996, 2006) a i.
- PTA. 50 – *Malé Karpaty*. Podrobný turistický atlas. 1 : 50 000. 1. vyd. Harmanec : Vojenský kartografický ústav 2004.
- Rmp. SR – *Rybárska mapa: Slovenská republika*. 2. vyd. 1 : 250 000. Harmanec : VKÚ, akciová spoločnosť 2009 + Textová časť. Zost. P. Beleš, T. Krajč, M. Farský a kol. 47 s. ISBN 978-80-8042-550-0
- RP. – *Región Podunajsko*. Ed. D. Kollár. Harmanec : VKÚ, a. s., Harmanec, 2013.
- STMp. M. K. – *Súbor turistických máp Malé Karpaty (juž. časť)*. 1 : 75 000. Správa geodézie a kartografie na Slovensku 1959.
- ŠMp. 75 – *Špeciálna mapa*. 1 : 75 000. Praha: Vojenský zemepisný ústav. 1935 – 1938, 1945.
- ŠMpO. 5 – *Štátna mapa odvodená*. 1 : 5 000. 1951 – 1993. Územie: Bratislava, Pezínok, Galanta, Dunajská Streda, Vojka nad Dunajom a i.
- TAS. – *Turistická atlas Slovenska*. 1 : 50 000. 1. vyd. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 2005, 2006. 372 kladových listov + 16 s. príloh.
- TASR. 50 – *TurAtlas. Turistický atlas Slovenskej republiky. Elektronická verzia*. Sprac. B. Oravec. Shocart, spol. s r. o., 2008. Version: 1.0.0. Date: 10.10.2008.
- TM. 5 – Mapa 1 : 5 000 (1955 – 61). Dostupné na:
<http://geoportal.gov.sk/sk/map?wmc=http%3A%2F%2Fgeoportal.gov.sk%2Fwmc%2F4ee52ab9-1dd0-4429-ab58-597ac0a80139.xml>
- TM. 10 – Mapa 1 : 10 000 (1957 – 71). Dostupné na: <http://geoportal.gov.sk/sk/>

-
- map?wmc=http%3A%2F%2Fgeoportal.gov.sk%2Fwmc%2F4ee52ab9-1dd0-4429-ab58-597ac0a80139.xml
- TM. 25. Mapa 1 : 25 000 (1952 – 57). Dostupné na: <http://geoportal.gov.sk/sk/map?wmc=http%3A%2F%2Fgeoportal.gov.sk%2Fwmc%2F4ee52ab9-1dd0-4429-ab58-597ac0a80139.xml>
- TMp. 50 (Gab.) – *Turistická mapa. Gabčíkovo*. 1 : 50 000. 1. a 2. vyd. Harmanec : Vojenský kartografický ústav, 1995, 1999.
- TMp. 50 (Sen.) – *Turistická mapa. Trnavská pahorkatina – Senec*. 1 : 50 000. 1. vyd. Harmanec : Vojenský kartografický ústav, 1997.
- TMp. 50 (BA) – *Turistická mapa. Malé Karpaty. Bratislava*. Edícia letných turistických máp. 1 : 50 000. 2. vyd. Harmanec : Vojenský kartografický ústav, 1999.
- TMp. 50 (M. K.-juh) – *Malé Karpaty-juh*. 1 : 50 000. Freytag&Berndt.
- TMp. 143 – Gabčíkovo. Turistická mapa.1 : 50 000. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1995.
- TMp. 153 – Diakovce. Turistická mapa.1 : 50 000. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1999.
- TMp. 154 – Veľký Meder. Turistická mapa.1 : 50 000. Harmanec: Vojenský kartografický ústav, 1999.
- TS. – DOŠEK, O. a kol.: *Turistický sprievodca ČSSR. Podunajská nížina*. Zv. 37. Bratislava : Šport, vydavateľstvo SV ČSTV, 1966. 256 s. + príloha *Mapa Podunajskej nížiny*. 1 : 200 000.
- VM. I – I. vojenské mapovanie – *Az első katonai felmérés*. Budapest: Arcanum, 2004 (DVD vydanie).
- VM. II – II. vojenské mapovanie – *Die zweite militärische Vermessung. Kartenprofilen des Königreich Ungarn und Banat von Temes (1806 – 1869)*. A második katonai felmérés. Budapest: Arcanum, 2005 (DVD vydanie).
- VM. III – III. vojenské mapovanie – *Az Osztrák-Magyar Monarchia harmadik katonai felmérés. (1869 – 1887)*. Budapest: Arcanum, 2006 (DVD vydanie).
- VM. III re – III. vojenské mapovanie reambulované (1920 – 34). Dostupné na: <http://geoportal.gov.sk/sk/map?wmc=http%3A%2F%2Fgeoportal.gov.sk%2Fwmc%2F4ee52ab9-1dd0-4429-ab58-597ac0a80139.xml>
- VMp. 50 – *Vodohospodárska mapa SR (SSR, ČSFR, ČSR, ČSSR)*. 1 : 50 000. Mapové listy 44-22, 23, 24, 42; 45-11, 13, 14, 31, 32, 33, 34, 41, 43 (1971 – 2008).
- VVMp. 50 – Vojenská vodohospodárska mapa. 1: 50 000. 1965, 1970. Jelka (M-33-144-C), Šamorín (M-33-143-D), Bratislava (M-33143-C), Pezinok (M-33-143-B), Bratislava-sever (M-33-143-A); Holice (L-33-11-B), Dunajská Streda (L-33-12-A).
- ZBGIS. – Základná báza GIS. Dostupné na: <http://geoportal.gov.sk/sk/map?wmc=http%3A%2F%2Fgeoportal.gov.sk%2Fwmc%2F4ee52ab9-1dd0-4429-ab58-597ac0a80139.xml>

-
- ZMp. 10 – *Základná mapa Slovenskej socialistickej republiky (Základná mapa Slovenskej republiky)*. 1 : 10 000. Bratislava: Slovenský úrad geodézie, kartografie a katastra SR.
- ZMp. 25 – *Základná mapa Slovenskej republiky*. 1 : 25 000. Bratislava: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR.
- ZMp. 50 – *Základná mapa Slovenskej socialistickej republiky (Základná mapa Slovenskej republiky)*. 1 : 50 000. Bratislava: Slovenský úrad geodézie, kartografie a katastra SR (podľa mapových listov VMp. 50).

Pramene, literatúra:

- BEL, M.: *Notitia Hungariae Novae Historico-Geographica*. Tomus I. Comitatus Posoniensis (1735; 696 s.). Tomus II. Comitatus Posoniensis (continuatio; 1736; 587 s.). Tomus 4. Comitatus Neogradiensis. Comitatus Barsiensis. Comitatus Nitriensis. Comitatus Hontensis. (1742). Vienna.
- BELÁK, A.: Mapový fond Ústredného archívu geodézie a kartografie ako prameňná báza výskumu hydronymie. In: *Z hydronymie západného Slovenska. Zborník vedeckých štúdií*. Zost. J. Hladký. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2010, ISBN 978-80-8082-392-4, s. 61 – 73.
- BELÁKOVÁ, M.: Nemecké názvy prítokov (i prameňov) „Stoličného potoka“ ako svedectvá o nemeckej kolonizácii. In: *Jednotlivé a všeobecné v onomastike*. Ed. M. Ološtiak. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove 2012. ISBN 978-80-555-0594-7, s. 199 – 207.
- BELÁKOVÁ, M.: *Hydronymia severnej časti povodia Malého Dunaja*. Trnava: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2014, 184 s. ISBN 978-80-8082-826-4
- Bern. – BERNOLÁK, A.: *Slovár slovenský česko-latinsko-nemecko-uhorský (Slowár Slowenski Česko-Lafínsko-Ňemecko-Uherskí)*. Budín 1825. Dostupné na: <http://www.juls.savba.sk/ediela/ber nolak/>
- BOHUŠ, M. – RUŽIČKOVÁ, J. – LEHOTSKÁ, B.: *Dunaj, jeho ekosystémy a ľudská činnosť*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2011. (Vydanie na CD-ROM.) ISBN 978-80-223-3136-4. Dostupné na: http://www.enviro-edu.sk/database/publikacie/dunaj_jeho_ekosystemy_a_ludska_cinnost/cd/index1.html
- CABAN, P.: *Lingua latina in millenio tertio*. Nová učebnica latinského jazyka. Bratislava : Magnet Press Slovakia, 2002. 208 s. ISBN 80-968073-7-4
- CDSL. – *Codex diplomaticus et epistolaris Slovaciae*. Tomus I. (805 – 1235; 1971; 472 s. + 32 s. prílohy), II. (1235 – 1260; 1971; 640 s. + 32 s. príloha). Ed. R. Marsina. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.
- CMR. – HLADKÝ, J. – PAVLOVIČ, J. – PAVLOVIČOVÁ, K. – ZÁVODNÝ, A.:

-
- Cytilo-metodské replikácie byzantsko-slovanskej kultúry v interpretácii. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2013. 124 s. ISBN 978-80-8082-752-6. Dostupné na: <http://pdf.truni.sk/veda-vyskum?e-kniznica#monografie>
- DGNSR. – Databáza geografických názvov SR. Úrad geodézie, kartografie a katastra SR.
- DORULA, J.: *Tri kapitoly zo života slov*. Bratislava: Veda, 1993. 152 s. ISBN 80-224-0351-2.
- DPS. – ĎURČO, P. a kol.: *Databáza vlastných mien a názvov lokalít na Slovensku*. Podklady k projektu: Copernicus Programme, project COP-58: ONOMASTICA-COPERNICUS DATABASE. CD ROM. Paris: ELRA – 1998. Dostupné na: <http://slovníky.korpus.sk/>
- DROZDÍKOVÁ, I.: Ani po šiestich rokoch dielo nefunguje. In: *Sme*, 8. 9. 2003. Dostupné na: <http://bratislava.sme.sk/c/1091413/ani-po-siestich-rokoch-dielo-nefunguje.html>
- DULOVIČOVÁ, R.: Zmeny na Komárňanskom kanáli vplyvom jeho zanášania v období rokov 1993 – 2013. In: *Acta Hydrologica Slovaca*, 15, 2014, tematické číslo, s. 103 – 111.
- DUŠEK, P. – VELÍSKOVÁ, Y.: Hydrologické pomery na území kanálovej siete Žitného ostrova. In: *Acta Hydrologica Slovaca*, 15, 2014, tematické číslo, s. 86 – 95.
- DWB. – *Deutsches Wörterbuch von Jacob Grimm und Wilhelm Grimm*. 16 Bde. [in 32 Teilbänden]. Leipzig: S. Hirzel 1854-1960. -- Quellenverzeichnis 1971. Dostupné na: <http://woerterbuchnetz.de/DWB/>
- ESSJa. – *Etimologičeskij slovar slavjanskich jazykov: Praslovjanskij leksičeskij fond*. Zv. 4. (*čaběnitĭ – *děla; 1977; 236 s.), 5. (*dělo - *dъгъльbъ; 1978; 232 s.), 6. (*E – *G *golva; 1979; 224 s.), 10. (*klepačъ- koňb; 1983; 200 s.). Red. O. N. Trubačev. Moskva: Izdatel'stvo Nauka.
- FASMER, M.: *Etimologičeskij slovar ruskogo jazyka*. 2. (E – Muž; 1967; 672 s.), 4. (T – Jašur; 1973; 854 s.). Moskva: Progress.
- GEBAUER, J.: *Slovník staročeský*. 1. zv. (A – J). Praha: Academia 1970. 676 s.
- GH. – MÚCSKA, V.: *Kronika anonymného notára kráľa Bela. Gesta Hungarorum*. Ed. P. Dvořák. Budmerice : Rak, 2000. 162 s. ISBN 80-85501-17-1
- GN. 10 – Geografické názvoslovie Základnej mapy ČSSR 1 : 50 000 z územia Slovenskej socialistickej republiky. *Kartografické informácie*. Zv. 10. Názvy nesídlných geografických objektov. Západoslovenský kraj. Spracovali Z. Koláriková, M. Majtán. Bratislava: Slovenský úrad geodézie a kartografie, 1979. 124 s. + 1 príloha.
- GN. 11 – Geografické názvoslovie Základnej mapy ČSSR 1 : 50 000 z územia Slovenskej socialistickej republiky. *Kartografické informácie*. Zv. 11. Názvy sídelných geografických objektov. Spracovali Z. Koláriková, M. Majtán. Bratislava: Slovenský úrad geodézie a kartografie, 1981. 168 s. + 1 príloha.

-
- GNBa. – *Geografické názvy okresu Bratislava*. Edícia Geografické názvoslovné zoznamy OSN Slovenskej republiky. Zv. A 43. Spracoval Sekretariát Názvoslovnej komisie pri ÚGKK SR. Bratislava: Slovenský úrad geodézie, kartografie a katastra, 1994. 36 s. + 1 príloha. ISBN 80-85672-13-8
- GNBaV. – *Geografické názvy okresu Bratislava-vidiek*. Edícia Geografické názvoslovné zoznamy OSN – ČSSR. Zv. A 1. Spracovali Z. Koláriková, M. Majtán. Bratislava: Slovenský úrad geodézie a kartografie, 1983. 70 s. + 1 príloha
- GNDS. – *Geografické názvy okresu Dunajská Streda*. Edícia Geografické názvoslovné zoznamy OSN – ČSFR. Zv. A 27. Spracovali A. Kubaljaková, M. Majtán. Bratislava: Slovenský úrad geodézie a kartografie 1992. 70 s. + 1 príloha.
- GNGa. – *Geografické názvy okresu Galanta : Geografické názvoslovné zoznamy OSN Slovenskej republiky*. Zv. A 29. Spracoval sekretariát Názvoslovnej komisie pri ÚGKK SR. Bratislava: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, 1993. 51 s. + 1 príloha. ISBN 80-85672-02-2.
- GNKo. – *Geografické názvy okresu Komárno*. Edícia Geografické názvoslovné zoznamy OSN – ČSFR. Zv. A 20. Spracovali A. Kubaljaková, M. Majtán. Bratislava: Slovenský úrad geodézie a kartografie 1991. 78 s. + 1 príloha.
- GOÓTŠOVÁ, A. – CHOMOVÁ, A. – KRŠKO, J.: *Hydronymia slovenskej časti povodia Hornádu*. Banská Bystrica: Filozofická fakulta UMB, 2014. 550 s. ISBN 978-80-557-0785-3.
- HČ. – *Hydrografický číselník tokov na Slovensku*. Bratislava: Vodorozvoj, 1971.
- HLADKÝ, J.: *Hydronymia povodia Nitry*. Trnava: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity 2004. 294 s. ISBN 80-8082-008-2.
- HLADKÝ, J.: *Hydronymia povodia Dudváhu*. Trnava: Typi Univeritatis Tyrnaviensis – Veda 2011. 198 s. ISBN 978-80-8082-504-1.
- HLADKÝ, J. – VONDROVSKÝ, I.: *Sta viator : Kapitoly z dejín Leopoldova*. Zv. 1. Leopoldov: Mesto Leopoldov, 2009. 120 s. ISBN 978-80-970062-1-1.
- HLADKÝ, J. – ZÁVODNÝ, A.: Slovensko-slovenské kulturologické fenomény v starej slovenskej toponymii. In: *Studia slovakistica*. Zv. 15. Slovaccka filohija v Ukrajini. Ed. S. M. Pachomová, J. Džoganík. Užhorod: Vydavnyctvo O. Harkuši, 2014, ISBN 978-617-531-104-2, s. 15 – 29.
- HOMOLOVÁ, M.: *Vlastné mená a ich motivácia v meste Nové Zámky*. 2014. Rukopis seminárnej práce. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave. 18 s.
- HORŇANSKÝ, I.: Slová brod, brázda, brána, vráta a mohyla v slovenských geografických názvoch. In: *Kultúra slova*, 2005, roč. 39, č. 4, s. 218 – 231.
- HORVÁTH, V.: *Bratislavský topografický lexikón*. Bratislava: Tatran, 1990. 408 s. + 48 s. obrazovej prílohy. ISBN 80-222-0229-0.
- HORVÁTH, I. – TELEKINÉ Nagy, I.: *Csilzköz földrajzi nevei*. Pozsony: Kalligram Könyvkiadó. 2000. 96 s. ISBN 80-714-9312-0.

-
- HP. – *Hydrologické poměry Československé socialistické republiky*. Sv. 1. Texty. Praha: Hydrometeorologický ústav, 1965. 414 s.
- HSSJ – *Historický slovník slovenského jazyka*. Zv. 1. (A – J; 1991; 536 s.), 2. (K – N; 1992; 616 s.), 3. (O – P *pochytka*; 1994; 656 s.), 4. (P *poihrať sa – pytlovať*; 1995; 583 s.), 5. (R – Š; 2000; 692 s.), 6. (T – V; 2005; 700 s.), 7. (Z – Ž, *dodatky*; 2008; 542 s.). Red. M. Majtán. Bratislava: Veda. ISBN 80-224-0378-4 (súbor).
- Chal. – CHALOUPECKÝ, V.: *Staré Slovensko*. Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 1923. 444 s. + 5 s. príloha.
- JAKUBÍK, J.: *Vývoj vojenskej kartografie na území Slovenskej republiky*. Banská Bystrica: Fakulta prírodných vied UMB, 2009. 142 s. + 1 príloha (DVD nosič).
- JUDÁK, V. – POLÁČIK, Š.: *Katalóg patrociníí na Slovensku*. Bratislava: Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta UK v Bratislave, 2009. 478 s.
- KÁLAL, M.: *Slovenský slovník z literatúry aj nárečí (Slovensko-český slovník a český ukazovateľ)*. S praktickou mluvniciou československou. Banská Bystrica, 1924. 1216 s.
- KISS, L.: *A földrajzi nevek etimológiai szótára*. 1. (A – K; 822 s.), 2. (L – Zs; 822 s.). Budapest: Akadémiai Kiadó 1988.
- KLEMPA, J.: Zámok a mestečko Frašták. In: *Pútnik svätovojtešský*, 1892, roč. 21, s. 81 – 99.
- Kott – *Česko-německý slovník zvláště grammatico-fraseologický*. Zv. 1. (A – M). Ed. F. Š. Kott. Praha: Tiskem a nákladem Knihotiskárny Josefa Koláře, 1878. 1098 s.
- KRAJČOVIČ, R.: *Živé kroniky slovenských dejín skryté v názvoch obcí a miest*. Bratislava: Literárne informačné centrum 2005. 232 s. ISBN 80-88878-99-3
- KRŠKO, J.: *Hydronymia povodia Turca*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Fakulta humanitných vied, 2003. 167 s. ISBN 80-8055-763-2.
- KRŠKO, J.: *Hydronymia povodia Hrona*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Fakulta humanitných vied 2008. 351 s. ISBN 978-80-8083-611-5.
- KRŠKO, J.: *Hydronymia horného povodia Váhu (od povodia Rajčanky po prameň Váhu)*. Banská Bystrica : Fakulta humanitných vied Univerzity Mateja Bela, 2011. 228 s. ISBN 978-80-557-0325-1
- KRŠKO, J. – VELIČKA, D.: *Hydronymia povodia Kysuce*. Banská Bystrica: Fakulta humanitných vied UMB, 2011. 208 s. ISBN 978-80-557-0266-7.
- KSSJ. – *Krátky slovník slovenského jazyka*. Tretie, doplnené a prepracované vydanie. Red. J. Kačala, M. Pisárčiková, M. Považaj. Bratislava: Veda 1997. 948 s.
- LMŠ. – LUTTERER, I. – MAJTÁN, M. – ŠRÁMEK, R.: *Zeměpisná jména Československa. Slovník vybraných zeměpisných jmen s výkladem jejich původu a historického vývoje*. Praha: Mladá fronta, 1982. 376 s.
- MACHEK, V.: *Etymologický slovník jazyka českého a slovenského*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1957. 628 s. (2. vyd. 2010, 868 s.)

-
- Majt. – MAJTÁN, M.: *Názvy obcí Slovenskej republiky. Vývin v rokoch 1773 – 1997*. Bratislava: Veda, 1998. 600 s. ISBN 80-224-0530-2.
- MAJTÁN, M.: *Z lexiky slovenskej toponymie*. Bratislava: Veda 1996. 192 s. ISBN 80-224-0480-2.
- MAJTÁN, M.: Súčasná slovenská hydronymia. In: *Studia Academica Slovaca*. Prednášky 18. letného seminára slovenského jazyka a kultúry. Zv. 11. Red. J. Mistrík. Bratislava: Alfa, 1982, s. 279 – 288.
- MAJTÁN, M. – POVAŽAJ, M.: *Vyberte si meno pre svoje dieťa*. Bratislava: Art Area, 1998. 344 s. ISBN 80-88879-48-5.
- MAJTÁN, M. – RYMUT, K.: *Hydronimia dorzecza Orawy*. Wrocław – Warszawa – Kraków – Łódź : Wydawnictwo PAN, 1985. 141 s.
- MAJTÁN, M. – RYMUT, K.: *Hydronymia povodia Oravy*. Bratislava: Veda, 2006. 208 s. ISBN 80-224-0906-5.
- MAJTÁN, M. – ŽIGO, P.: *Hydronymia povodia Iplá*. 1. vyd. Bratislava: Jazykovedný ústav L. Štúra SAV Bratislava – Filozofická fakulta UK, 1999. 116 s. ISBN 80-88870-12-7.
- MAJTÁN, M.: *Naše priezviská*. Bratislava: Veda, 2014. 196 s. ISBN 978-80-224-1357-2.
- MAREK, M.: *Cudzie etniká na stredovekom Slovensku*. Martin: Matica slovenská 2006. 520 s. ISBN 80-7090-822-X.
- MoSe. – Fedor, P. a kol.: *Senec bránou do tretieho milénia*. Senec : Reklamná agentúra Sinex, 2004. 327 s. ISBN 80-969134-7-6.
- MSS. – CHRENKOVÁ, E.: *Magyar-szlovák kéziszótár. Maďarsko-slovenský príručný slovník*. 2. vyd. Velký Meder : Talentum, spol. s r. o., 2007. 628 s. ISBN 978-80-88979-20-3.
- ONDRUŠ, Š.: Ešte raz o pôvode pomenovania rieky Váh : Otvorená odpoveď Vladimírovi Šmilauerovi. In: *Slovenská reč*, roč. 40, 1975a, č. 1, s. 40 – 41.
- ONDRUŠ, Š.: Ešte o mene rieky Dudváh. In: *Slovenská reč*, roč. 40, 1975b, č. 4, s. 225 – 229.
- ONDRUŠ, Š.: Slovenské rieky – pôvod mien. In: *Studia Academica Slovaca*. Prednášky 15. letného seminára slovenského jazyka a kultúry. Zv. 8. Red. J. Mistrík. Bratislava: Alfa, 1979, s. 267 – 289.
- ONDRUŠ, Š.: Slovenské rieky. In: *Slovakistické štúdie: Zborník vybraných prednášok Letného seminára slovenského jazyka a kultúry Studia Academica Slovaca*. Zost. J. Mistrík. Bratislava: Matica slovenská, 1985, s. 269 – 275.
- ONDRUŠ, Š.: *Odtajnené trezory slov*. Zv. 1. Martin: Matica slovenská, 2000. 244 s. ISBN 80-7090-530-1.
- ORTVAY, T.: *Magyarország régi vízrajza*. Budapešť: A. M. T. Akademia könyvkiadó-Hivatala, 1882. 544 s.
- Správa Slovenskej republiky spracovaná pre Európsku Komisiu v súlade s Rámcovou smernicou o vode, článkom 3 a Prílohou I*. Spracovali: Ministerstvo životného

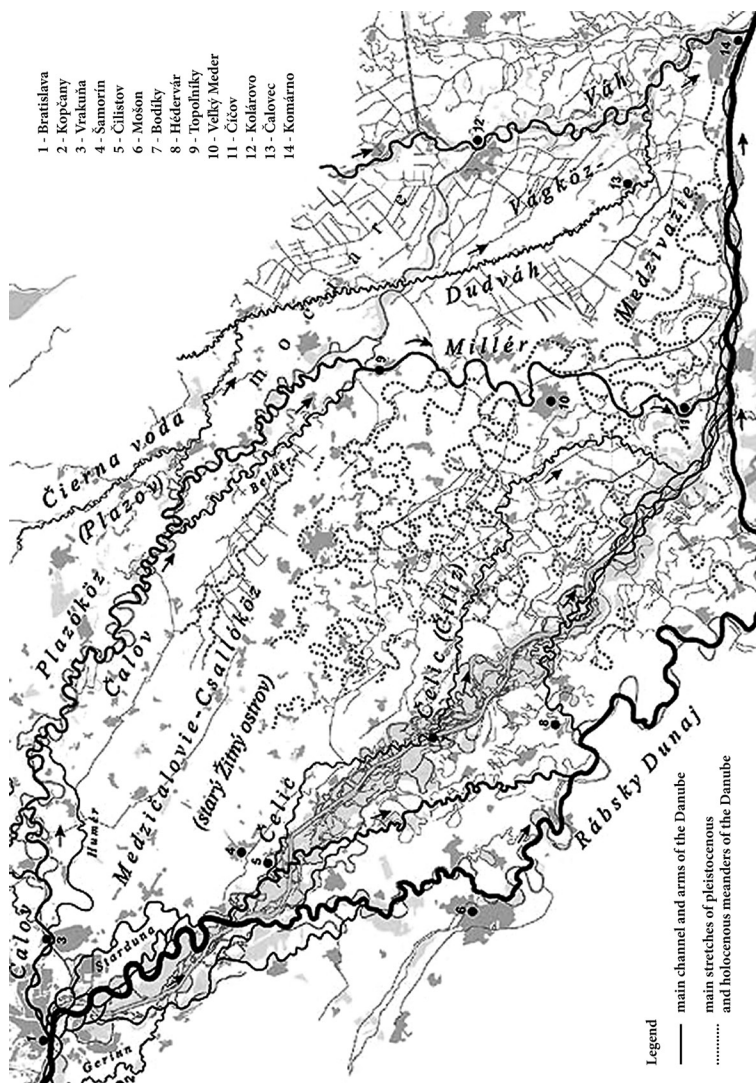
-
- prostredia SR, Výskumný ústav vodného hospodárstva, Slovenský hydrometeorologický ústav, Slovenská agentúra životného prostredia. Jún 2004. 34 s.
- PÁSZTOROVÁ, M. – VITKOVÁ, J. – JARABICOVÁ, M. – NAGY, V.: Vplyv vodného diela Gabčíkovo na vodný režim pôd. In: *Acta Hydrologica Slovaca*, roč. 14, 2014, 2, s. 429 – 436.
- PIŠŮT, P.: Humér – zaniknutá stredoveká rieka. In: *Geographia – Geologia*, 2007, 10, s. 77 – 93.
- PIŠŮT, P.: Changes in the Danube riverbed from Bratislava to Komárno in the period prior to its regulation for medium water (1886 - 1896). In: *Slovak-Hungarian Environmental Monitoring on the Danube*. Ed. I. Mucha, M. J. Lisický. Bratislava: Ground Water Consulting, 2006, ISBN 80-968211-4-8, s. 186 – 190. Dostupné na: <http://www.gwc.sk/svd/doc/moson/>
- PSP. – *Pravidlá slovenského pravopisu*. Tretie, upravené a doplnené vydanie. Bratislava : Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2000. 592 s. ISBN 80-224-0655-4
- PÜSPÖKI NAGY, P.: *A Csallóköz neveiről*. Bratislava : Dh – Press, 1991. 324 s. ISBN 963-7228-004
- RDSL. – *Regesta diplomatica nec non epistolaria Slovaciae*. T. 1. (1301 – 1314; 1980; 654 s.), 2. (1315 – 1323; 1987; 636 s.). Ed. V. Sedlák. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.
- RYMUT, K. – MAJTÁN, M.: *Gewässernamen im Flussgebiet des Dunajec. (Nazwy wodne dorzecza Dunajca)*. Hydronymia Europaea. Tom 13. Hrsg. Von W. P. Schmid, Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 1998. 516 s.
- SEDLÁK, V.: Slovánské a slovenské v najstaršej histórii Slovenska. In: *IX. slovenská onomastická konferencia (Nitra 26. – 28. júna 1985)*. Red. M. Majtán. Bratislava: Jazykovedný ústav L. Štúra SAV, 1987, s. 23 – 32.
- SEDLÁK, V.: Die älteste Besiedlung des Komitates Bratislava. In: *Studia historica Slovaca*, zv. 18, 1994, s. 13 – 128.
- SEGEŠ, V. a kol.: *Knihy kráľov. Panovníci v dejinách Slovenska a Slovákov*. 3. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, 2006. 302 s. ISBN 80-10-01091-X
- SEKEREŠOVÁ, Z.: *Živé chotárne názvy v okolí Močenka*. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave. Rukopis diplomovej práce, 2015. 74 s.
- SICÁKOVÁ, L.: *Hydronymia slovenskej časti povodia Slanej*. 1. vyd. Prešov: Pedagogická fakulta UPJŠ, 1996. 108 s.
- SLIVKA, M.: *Pohľady do stredovekých dejín Slovenska: Res intrinsecus lectae*. Martin: Matica slovenská, 2013. 224 s. ISBN 978-80-8128-093-1.
- Słownik prasłowiański*. Zv. 5. (D дрѣгати - дѣравъ). Red. F. Slawski. Wrocław: Polska akademia nauk, 1984. 236 s. ISBN 83-04-01340-1.
- SSJ. – *Slovník slovenského jazyka*. Zv. 1. (A – K; 1959), 2. (L – O; 1960), 3. (P – R;

-
- 1963), 4. (S – U; 1964), 5. (V – Ž; 1965), 6. (doplňky, dodatky; 1968). Red. Š. Peciar. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.
- STANISLAV, J.: SJ. I – *Slovenský juh v stredoveku*. 1. Vydanie 2. Bratislava: Národné literárne centrum 1999. 485 s. ISBN 80-88878-49-7.
- STANISLAV, J.: SJ. II – *Slovenský juh v stredoveku*. 2. Vydanie 2. Bratislava: Literárne informačné centrum 2004. 534 s. ISBN 80-88878-89-6.
- STANISLAV, J.: *Odkryté mená slovenských miest a dedín*. Martin : Matica slovenská, 2008. 72 s. ISBN 978-80-7090-889-1.
- SŽO. – Kol.: *Srdce Žitného ostrova, okres Dunajská Streda*. Dunajská Streda : Združenie priateľov Žitného ostrova – Vydavateľstvo NAP Kiadó, 1999. 208 s. ISBN 80-85509-79-2.
- ŠMILAUER, V.: *Vodopis starého Slovenska*. Praha – Bratislava: Nákladem Učené společnosti Šafaříkova 1932. 564 s. + 3 s. príloha.
- ŠMILAUER, V.: Etymologie Šimona Ondruše. In: *Zpravodaj místopísne komise ČSAV*, 1973, roč. 14, č. 2-3, s. 530 – 532.
- Poznámka V. Šmilauera. In: ONDRUŠ, Š.: Ešte raz o pôvode pomenovania rieky Váh. Otvorená odpoveď Vladimírovi Šmilauerovi. In: *Slovenská reč*, roč. 40, 1975a, 1, s. 40 – 41.
- ŠMILAUER, V.: Šimon Ondruš: Slovenské rieky – pôvod mien. In: *Zpravodaj místopísne komise ČSAV*, roč. 21, 1981, č. 1-2, s. 151 – 156.
- ŠULHAČ, V. P.: *Praslovjanskij hidronimnyj fond. Fragment rekonstrukcii*. Kyjiv: Nacionálna akademija nauk Ukrajiny, Instytut ukrajinskojji movy, 1998. 368 s. ISBN 966-02-0431-0.
- ŮMSS. – MENDRESZÓRA, O. a kol.: *Űj magyar-szlovák szotár (Nový maďarsko-slovenský slovník) II*. 2. vyd. Bratislava : WIGANG, K. F. Bratislava, 1933. 602 s.
- Ur. – *Urbáre feudálnych panstiev na Slovensku*. Zv. 1. (16. stor.; 1959; 576 s.), 2. (17. stor.; 1959; 596 s.). Zost. R. Marsina, M. Kušík. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.
- VARSIK, B.: *Z osídlenia západného a stredného Slovenska v stredoveku*. Bratislava: Veda 1984. 260 s.
- VARSIK, B.: *Slovanské (slovenské) názvy riek na Slovensku a ich prevzatie Maďarmi v 10. – 12. storočí: Príspevok k etnogenéze Slovákov*. Bratislava: Veda 1990. 184 s. ISBN 80-224-0163-3.
- VAVERKOVÁ, I. a kol.: *Nemecko-slovenský / slovensko-nemecký slovník*. 7. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1984. 912 s.
- VELÍSKOVÁ, Y.: Hydraulické parametre kanálovej sústavy Žitného ostrova pre počítačovú simuláciu jej hladinového a prietokového režimu. In: *Acta Hydrologica Slovaca*, roč. 6, č. 2, 2005, s. 267 – 273.
- VERBIČ, S. O.: *Hidronimija basejnu Verchnoho Dnistra: Etymoholičnyj slovnyk-dovidnyk*. Kyjiv: Universitetske vydavnyctvo Pulsary, 2007, 118 s. ISBN 978-966-8767-96-8.

-
- VSO. – *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku*. Zv. 1. (A – J; 1977; 528 s.), 2. (K – R; 1977; 520 s.), 3. (S – Z; 1978; 536 s.). Red. M. Kropilák. Bratislava: Veda.
- WOLNICZ-PAWŁOWSKA, E.: *O nazwach wodnych w Polsce*. Warszawa: Towarzystwo Miłośników Historii, 2013, 236 s. ISBN 978-83-7181-769-4.
- ZÁVODNÝ, A.: *Hydronymia slovenskej časti povodia Moravy*. Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2012. 494 s. ISBN 978-80-8082-561-4.
- ZIMMERMANN, F.: *Historisch-ethnographische Analyse der deutschen Siedlung im Pressburgerland*. — *Ethnos* 19. Viedeň : W. Braumüller 1980. 383 s.
- ŽIGO, P.: Hydronymia Slovenska a Hydronymia Europaea. In: *Slovenská reč*, roč. 59, 1994, s. 150 – 155.

Internetové odkazy:

- web 1 – http://sk.wikipedia.org/wiki/Vodn%C3%A9_dielo_Gab%C4%8D%C3%ADkovo [2014-08-12]
- web 2 – BŘÍZOVÁ, E. – PIŠŮT, P. – UHERČÍKOVÁ, E.: Rekonstrukce vývoje lesní vegetace na Žitném ostrově na základě pylové analýzy. In: *Dynamika, stabilita a diverzita lesných ekosystémov (Zvolen 11. – 12. 9. 2007)*. Ed. E. Križová, K. Ujházy. Zvolen : Technická univerzita vo Zvolene, 2007, s. 209 – 216. ISBN 978-80-228-1821-6. Dostupné na:
<http://www.zitnyostrov.estranky.cz/clanky/rekonstrukce-vyvoje-lesni-vegetace-na-zitnem-ostrove-na-zaklade-pylove-analyzy.html> [02-02-2015]
- web 3 – *Analýza stavu protipovodňovej ochrany na území Slovenskej republiky (Súhrn výsledkov analýzy)*. Príloha č. 2, MŽP SR, 151 s. Dostupné na:
http://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/priloha_2-doplnenie_k_castiam_analyzy.pdf [2014-08-12]
- web 4 – <http://geoportal.gov.sk/sk/map?wmc=http%3A%2F%2Fgeoportal.gov.sk%2Fwmc%2F4ee52ab9-1dd0-4429-ab58-597ac0a80139.xml> [2014-08-12]
- web 5 – (http://www.vvb.sk/old.gabcikovo.gov.sk/doc/manip/A_4_5.htm) [2014-08-12]
- web 6 – DL. – *Kresťanstvo na území obce Dunajská Lužná*. Dostupné na: <http://www.dunajskaluzna.sk/obec-1/historia/krestanstvo-na-uzemi-obce-dunajska-luzna/> [2015-03-02]
- web 7 – OBL. – Obec Blahová. Oficiálne stránky obce. Dostupné na:
<http://www.blahova.ocu.sk/index.php?ids=5> [24. 2. 2015]
- web 8 – Tom. – *Obec Tomášov/Fél. O obci. História obce*. Dostupné na:
<http://www.new.tomasov.sk/index.php?obec=historia> [2015-02-02]
- web 9 – VW. – Vokabulár webový [on-line]. Verze 0.4.2. Webové hnízdo pramenů k poznání historické češtiny. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupné na: <http://vokabular.ujc.cas.cz/hledani.aspx> [2014-08-12]

Rekonštrukcia toku Dunaja a jeho ramien medzi Bratislavou a Komáromom v 11. až 14. storočí podľa P. Pišúta (2006).

doc. PhDr. Juraj Hladký, PhD.
PaedDr. Andrej Závodný, PhD.

HYDRONYMIA
ŽITNÉHO OSTROVA

Zodpovedný redaktor: PhDr. Jozef Molitor
Grafická úprava a zalomenie: Jana Janíková
Návrh obálky: Mgr. Mária Moravčíková, PhD.
Foto na obálke: Mgr. Mária Melišková, PhD.
(pohľad na južnú časť Čičovského mŕtveho ramena)

Vydalo vydavateľstvo TYPUS UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS,
spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave
a VEDY, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied,
v roku 2015 ako 169. publikáciu.
Vytlačila VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.

ISBN 978-80-8082-840-0